سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

ស្វូរ៉ៃត៌ ៣

អាលី អ៊ីមរ៉ន

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ ٣ អាលី អ៊ីមរ៉ន

ប្រែថា "គ្រួសារអ៊ីមរ៉ន" ។ មាន ២០០ អាយ៉ាស៊ុ ។

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ទី ៨៩ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីបានដាក់ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះចុះមកនៅឯម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ។

មគ្គផល - ប្រសិទ្ធភាព

1/0. ابْنُ بَابَوَيْهِ وَ الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَ آلَ عِمْرَانَ جَاءَتَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُظِلاَّنِهِ عَلَى رَأْسِهِ، مِثْلَ الْغَمَامَتَيْنِ، أَوْ مِثْلَ الْعَبَاءَتَيْنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٣ الحديث: ٩٩ /١٥٨٦، ثواب الأعمال – ج١ ص١٠٤، تفسير العيّاشي – ج١ ص٢٥ ح٢ و ص١٦١ ح٥٣٥)**

0/1. អ៊ីបន្ទ បាបាវ៉ៃហ្ស៊ី និង អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর តមកពី អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីសាន្តិសុខ ដែលមានវចនៈថា៖ «អ្នកណាសូត្រស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ អាល់-បាក្ឃ៉ោះតុ៌ និង ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ អាលី-អ៊ីមរ៉ន ថ្ងៃជំនុំជម្រះស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ទាំងពីរនេះនឹងមកបាំងជាម្លប់ឲ្យអ្នកនោះ ដូចពពកពីរដុំ ឬដូចផ្ទាយពីរ ។» (ثواب الأعمال: 104)

***

2/0. وَ رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ أَمَاناً مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ، وَ إِنْ كُتِبَتْ بِزَعْفَرَانٍ وَ عُلِّقَتْ عَلَى امْرَأَةٍ لَمْ تَحْمِلْ، حَمَلَتْ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى، وَ إِنْ عُلِّقَتْ عَلَى نَخْلٍ أَوْ شَجَرٍ يَرْمِي ثَمَرُهُ أَوْ وَرَقُهُ، أَمْسَكَ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٣ الحديث: ٩٩ /١٥٨٧، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٦٩٣ «قطعة منه»)**

0/2. គេបានរាយការណ៍មកពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីសាន្តិសុខ ដែលមានព្រះវចនៈថា៖ «អ្នកណាសូត្រស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ (អាលី-អ៊ីមរ៉ន) សម្រាប់តួអក្សរនីមួយៗ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងឲ្យអ្នកនោះរួចផុតពីកម្តៅនរក ។ បើសរសេរស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះជាមួយទឹកស្ទាក់ហ្ការ៉ន (ផ្ការ៉ាងសម្រាប់ធ្វើម្ហូប មានពណ៌ដូចលឿងដែរ) ហើយឲ្យស្ត្រីដែលមិនអាចមានផ្ទៃពោះបាននោះពាក់ជាប់ខ្លួន ស្ត្រីនោះនឹងមានផ្ទៃពោះ ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។ បើចងនៅលើដើមលម្មើ (ឬតាលប្រ៊ីក្ស គឺពូជគ្នោត...) ឬចងលើដើមឈើដែលជ្រុះផ្លែ ឬស្លឹកអស់ ដើមឈើនោះនឹងមានផ្លែ ឬលូតលាស់ស្លឹក អាស្រ័យលើការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។» («قطعة منه» « 693 :2 مجمع البيان)

***

3/0. عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنْ كُتِبَتْ بِزَعْفَرَانٍ وَ عُلِّقَتْ عَلَى امْرَأَةٍ تُرِيدُ الْحَمْلَ، حَمَلَتْ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى، وَ إِنْ عَلَّقَهَا مُعْسِرٌ، يَسَّرَ اللَّهُ أَمْرَهُ، وَ رَزَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٣ الحديث: ٩٩ /١٥٨٨، خواص القرآن – الجزء: ١)**

0/3. អាល់-ស្ស ដ្ឋ ីក្ត ១ មានវចនៈថា៖ «បើសរសេរស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះជាមួយទឹកស្ទាក់ហ្ការ៉ន ឲ្យស្ត្រីដែលចង់

មានផ្ទៃះពោះ ពាក់ ស្ត្រីនោះនឹងមានផ្ទៃពោះ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ។ អ្នកណាដែលជួបប្រទះបញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួនពាក់វា អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងឲ្យអ្នកនោះបានធូរស្រាលពីបញ្ហា នឹងបាននូវគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតពីអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ។» (خواص القرآن: 1)

***

4/0. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّ هَذَا اَلْقُرْآنَ مَأْدُبَةُ اَللَّهِ تَعَالَى فَتَعَلَّمُوا مِنْ مَأْدُبَةِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَا اِسْتَطَعْتُمْ، فَإِنَّهُ اَلنُّورُ اَلْمُبِينُ، وَ اَلشِّفَاءُ اَلنَّافِعُ [فَ] تَعَلَّمُوهُ، فَإِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى يُشَرِّفُكُمْ بِتَعَلُّمِهِ.

0/4. អ៊ីមាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ម៉ាត់ការ៉ី] មានវចនៈថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "គ្ពីរអានេះជាការអប់រំរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ដូច្នេះចូរសិក្សាយកការអប់រំរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាតាមដែលអាចធ្វើបាន ព្រោះវាព្រះពន្លឺរស្មីច្បាស់ក្រឡែត ជាថ្នាំព្យាបាលដែលមានប្រយោជន៍ ។ ដូច្នេះចូរសិក្សាវា ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងលើបុណ្យសក្តិអស់លោកដែលបានសិក្សាវា ។"

تَعَلَّمُوا سُورَةَ اَلْبَقَرَةِ، وَ آلِ عِمْرَانَ، فَإِنَّ أَخْذَهُمَا بَرَكَةٌ، وَ تَرْكَهُمَا حَسْرَةٌ، وَ لاَ يَسْتَطِيعُهُمَا اَلْبَطَلَةُ – يَعْنِي اَلسَّحَرَةَ –

«ចូរសិក្សាស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ អាល់-បាក្ឃ៉ះតុ៌ និង ស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ អាលី-អ៊ីមរ៉ន ព្រោះទាំងពីរនេះនាំមកនូវពរជ័យ ។ មិនអើពើស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ទាំងពីរនេះទេនឹងមានការស្តាយក្រោយ ។ មោយកម្មពុំមានឥទ្ធិពលលើស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ទាំងពីរនេះទេ ពោលគឺអំពើអំពាន់ មន្តអាគម ។

وَ إِنَّهُمَا لَيَجِيئَانِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ أَوْ عُقَّابَتَانِ أَوْ فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، يُحَاجَّانِ عَنْ صَاحِبِهِمَا، وَ يُحَاجُّهُمَا رَبُّ اَلْعَالَمِينَ رَبُّ اَلْعِزَّةِ يَقُولاَنِ: يَا رَبَّ اَلْأَرْبَابِ إِنَّ عَبْدَكَ هَذَا قَرَأَنَا، وَ أَظْمَأْنَا نَهَارَهُ، وَ أَسْهَرْنَا لَيْلَهُ، وَ أَنْصَبْنَا بَدَنَهُ.

ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ទាំងពីរនេះនឹងមក ដូចពពកពីរដុំ ឬផ្ទាយពីរ ឬសត្វស្លាបពីរក្នុងជួរមួយ ដើម្បីតវ៉ាឲ្យបុគ្គលណាដែលបានសូត្រវា ចំពោះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ថា៖ "ម្ចាស់អើយ ! បាវព្រះអង្គបានសូត្រទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរ ។ គេស្រេកឃ្លានអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរពេលថ្ងៃ អត់ងងុយជាមួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរពេលយប់ ទុកអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរក្នុងខ្លួនគេ ។"

يَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا أَيُّهَا اَلْقُرْآنُ فَكَيْفَ كَانَ تَسْلِيمُهُ لِمَا أَنْزَلْتُهُ فِيكَ مِنْ تَفْضِيلِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَخِي مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ؟ يَقُولاَنِ: يَا رَبَّ اَلْأَرْبَابِ وَ إِلَهَ اَلْآلِهَةِ، وَالاَهُ، وَ وَالَى أَوْلِيَاءَهُ، وَ عَادَى أَعْدَاءَهُ، إِذَا قَدَرَ جَهَرَ، وَ إِذَا عَجَزَ اِتَّقَى وَ أَسَرَّ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "គ្ពីរអានអើយ ! តើគេបានចុះចូលចំពោះអ្វីៗដែលអញ្ជ៉ាបានដាក់ទៅខាងក្នុងអ្នកទេ ដែលស្តីអំពីបារមីរបស់អ្ហ្ម៉ាលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៉ាលិប ﷺ ប្អូនប្រុសរបស់មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ?" ទាំងពីរនឹងទូលថា៖ "ម្ចាស់ពិភពទាំងពួងអើយ ! គេជាមិត្តរបស់ព្រះអង្គ ﷺ និងមិត្តទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ជាសត្រូវរបស់សត្រូវព្រះអង្គ ﷺ ។ ពេលគេអាចធ្វើបាន គេផ្សាយជំនឿនេះ បើគេមិនអាចធ្វើបានទេគេលាក់ទុកជាការសម្ងាត់ ។"

يَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فَقَدْ عَمِلَ إِذاً بِكُمَا كَمَا أَمَرْتُهُ، وَ عَظَّمَ مِنْ حَقِّكُمَا مَا عَظَّمْتُهُ. يَا عَلِيُّ أَ مَا تَسْمَعُ شَهَادَةَ اَلْقُرْآنِ لِوَلِيِّكَ هَذَا؟ [فَ] يَقُولُ عَلِيٌّ: بَلَى يَا رَبِّ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "គេបានធ្វើចំពោះពួកអ្នកទាំងពីរនូវអ្វីដែលអញ្ជ៉ាបានឲ្យធ្វើ គេបានចាត់ទុកជាធំអ្វីដែលធ្វើឲ្យអ្នកទាំងពីរជាប្រការធំ ។ អ្ហ្ម៉ាលី ﷺ អើយ ! អ្នក ﷺ ឮស្វ៊ីរ៉ះតុ៌ទាំងពីរនេះធ្វើសាក្សីឲ្យមិត្តអ្នក ﷺ ទេ ?" អ្ហ្ម៉ាលី ﷺ នឹងទូលថា៖ "បរពិត្រ ម្ចាស់ !"

فَيَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فَاقْتَرِحْ لَهُ مَا تُرِيدُ. فَيَقْتَرِحُ لَهُ مَا يَزِيدُ عَلَى أَمَانِيِّ هَذَا اَلْقَارِئِ مِنَ اَلْأَضْعَافِ اَلْمُضَاعَفَاتِ بِمَا لاَ يَعْلَمُهُ إِلاَّ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ. فَيَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «قَدْ أَعْطَيْتُهُ مَا اِقْتَرَحْتَ يَا عَلِيُّ».

អល់ឡោះហ្ចាន៍ឱ្យនឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ចូរអ្នកឱ្យមិត្តអ្នកឱ្យនូវអ្វីក៏សូមមកចុះ ។" ព្រះអង្គឱ្យនឹងសូមនូវអ្វីដែលថ្លៃថ្លានិងឧត្តមលើសអ្នកនោះប៉ងចង់បានទៅទៀត មានតែអល់ឡោះហ្ចាន៍ឱ្យទេដែលដឹងចំនួន ។ អល់ឡោះហ្ចាន៍ឱ្យនឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ្ចាលីឱ្យអឺយ! អញឱ្យព្រមទទួលសំណូមរបស់អ្នកឱ្យមិត្តអ្នកឱ្យហើយ ។"

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: وَ إِنَّ وَالِدَيِ اَلْقَارِئِ لَيُتَوَّجَانَ بِتَاجِ اَلْكَرَامَةِ، يُضِيءُ نُورُهُ مِنْ مَسِيرَةِ عَشَرَةِ آلاَفِ سَنَةٍ، وَ يُكْسَيَانِ حُلَّةً لاَ يَقُومُ لِأَقَلِّ سِلْكٍ مِنْهَا مِائَةُ أَلْفِ ضِعْفِ مَا فِي اَلدُّنْيَا، بِمَا يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ مِنْ خَيْرَاتِهَا.

រ៉ស្វិលុលឡោះហ្ចាន៍ឱ្យមានព្រះវចន:ថា៖ "គេនឹងពាក់មកុដកិត្យានុភាពឲ្យឪពុកម្តាយរបស់អ្នកសូត្រគ្ងូរអាន មកុដនោះនឹងជះពន្លឺឆ្វាយស្មើនឹងចម្ងាយដើរផ្លូវដប់ពាន់ឆ្នាំ នឹងមានសម្លៀកបំពាក់មានតម្លៃលើសអ្វីដែលមាននៅក្នុងលោកនេះមួយរយពាន់ដង ហើយនឹងបានកុសលពីលើនេះច្រើនទៀត ។

ثُمَّ يُعْطَى هَذَا اَلْقَارِئُ اَلْمُلْكَ بِيَمِينِهِ فِي كِتَابٍ، وَ اَلْخُلْدَ بِشِمَالِهِ فِي كِتَابٍ، يَقْرَأُ مِنْ كِتَابِهِ بِيَمِينِهِ: قَدْ جُعِلْتَ مِنْ أَفَاضِلِ مُلُوكِ اَلْجِنَانِ، وَ مِنْ رُفَقَاءِ [مُحَمَّدٍ] سَيِّدِ اَلْأَنْبِيَاءِ وَ[عَلِيٍّ] خَيْرِ اَلْأَوْصِيَاءِ، وَ اَلْأَئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِمَا سَادَةِ اَلْأَتْقِيَاءِ.

គេនឹងប្រទានបញ្ជីទង្វើដែលនាំទៅរកអាណាចក្រគ្រប់គ្រងឲ្យអ្នកសូត្រនោះក្នុងដៃស្តាំ គេនឹងប្រទានជីវិតអមត:ឲ្យអ្នកនោះក្នុងដៃឆ្វេង ។ អ្នកនោះនឹងអានបញ្ជីទង្វើរបស់ខ្លួនក្នុងដៃស្តាំនោះថា៖ "យើងឲ្យអ្នកនូវអាណាចក្រធំមួយក្នុងសួនសួគ៌ ឲ្យអ្នកបាននៅក្នុងចំណោមមិត្តរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ឱ្យ ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់អស់សាស្តាឱ្យ និងអ្ចាលីឱ្យអ្នកស្នងប្រសើរលើសគេនិងអ៊ីមុាំឱ្យបន្ទាប់ពីគេឱ្យ បណ្តាអ្នកដឹកនាំរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។"

وَ يَقْرَأُ مِنْ كِتَابِهِ بِشِمَالِهِ: قَدْ أَمِنْتَ اَلزَّوَالَ وَ اَلاِنْتِقَالَ عَنْ هَذَا اَلْمُلْكِ، وَ أُعِذْتَ مِنَ اَلْمَوْتِ وَ اَلْأَسْقَامِ وَ كُفِيتَ اَلْأَمْرَاضَ وَ اَلْأَعْلاَلَ، وَ جُنِّبْتَ حَسَدَ اَلْحَاسِدِينَ، وَ كَيْدَ اَلْكَائِدِينَ.

អ្នកនោះនឹងអានបញ្ជីទង្វើរបស់ខ្លួនក្នុងដៃឆ្វេងនោះថា៖ "អ្នករួចផុតពីការអន់ថយនិងការផ្លាស់ប្តូរក្នុងអាណាចក្រនេះ អ្នកនឹងរួចផុតពីការស្លាប់ ពីជម្ងឺ អ្នកបានឈឺចាប់គ្រប់គ្រាន់ហើយ អ្នកនឹងចាកផុតពីការច្រណែនឈ្នានីសនិងពីឧបាយកលរបស់ពួកក្បត់ ។"

ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: اِقْرَأْ [وَ] اِرْقَ، وَ مَنْزِلُكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَؤُهَا. فَإِذَا نَظَرَ وَالِدَاهُ إِلَى حِلْيَتَيْهِمَا وَ تَاجَيْهِمَا قَالاَ: رَبَّنَا أَنَّى لَنَا هَذَا اَلشَّرَفُ وَ لَمْ تَبْلُغْهُ أَعْمَالُنَا؟ (فَقَالَ لَهُمَا كِرَامُ مَلاَئِكَةِ اَللَّهِ [عَنِ اَللَّهِ] عَزَّ وَ جَلَّ: هَذَا لَكُمَا لِتَعْلِيمِكُمَا) وَلَدَكُمَا اَلْقُرْآنَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري (عليه السلام) – جلد : ١ صفحه : ٦٠ حديث : ٣١)

បន្ទាប់មកគេនឹងប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "ចូរអ្នកសូត្រ ចូរឡើងទៅលើចុះ ព្រោះទិសដៅរបស់អ្នកនៅឯអាយ៉ាស្ទ់ក្រោយបំផុតដែលអ្នកនឹងបានសូត្រ ។" ឪពុកម្តាយនឹងសម្លឹងមើលកមុដនិងសម្លៀកបំពាក់ខ្លួនហើយថា៖ "ម្ចាស់ឱ្យអឺយ! កិត្តិយសនេះជារបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមែនឬ ទោះបីទង្វើរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពុំបានទៅដល់កម្រិតនេះទេ ?" ទេវតាកិត្តិយសរបស់អល់ឡោះហ្ចាន៍ឱ្យនឹងប្រាប់ពួកគេក្នុងព្រះ

នាមអល់ឡោះហ្ន៎ﷻ ថា៖ "នេះពីព្រោះអ្នកទាំងពីរបានបង្ហាត់ក្ងន អ្នកឲ្យចេះសូត្រគ្ងរអាន ។"»
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري (عليه السلام) 1: 60/ 31)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះ ហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

الٓمٓ ١

១. អាលិហ្ម ឡ្ម មីម

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១

1/1. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ الزَّنْجَانِيُّ، فِيمَا كَتَبَ إِلَيَّ عَلَى يَدَيْ عَلِيِّ بْنِ أَحْمَدَ الْبَغْدَادِيِّ الْوَرَّاقِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ الْمُثَنَّى الْعَنْبَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَسْمَاءَ، قَالَ: حَدَّثَنَا جُوَيْرِيَةُ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ سَعِيدٍ الثَّوْرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ): مَا مَعْنَى قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ الم؟ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَمَّا الم فِي أَوَّلِ الْبَقَرَةِ فَمَعْنَاهُ: أَنَا اللَّهُ الْمَلِكُ، وَ أَمَّا فِي أَوَّلِ آلِ عِمْرَانَ فَمَعْنَاهُ: أَنَا اللَّهُ الْمَجِيدُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٥ الحديث: ٩٩ /١٥٨٩، معاني الأخبار – الجزء: ١ الصفحة: ٢٢ الحديث: ١)**

1/1. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ន៎ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ហ្ចារូន អាល់-ស្ចាន់យ៉ូនី អំពីសេចក្តីសំបុត្រដែល អ្ចាលី ប៊ិន អាស្ចម៉ាដ្ធ អាល់-បាកូ៎ដ្ធាឌ្ធី អាល់-វ៉ារ៉ក្ធ បានសរសេរមកលោក តមកពី ម៉ាអ្ចាស្ធ ប៊ិន អាល់-ម៉ាស្ធ្ធនី អាល់-អ្ចាន់បារី ដែលបានថ្លែងតពី អ្ចាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន អាស់ម៉ាអ៊ី ដែលបានថ្លែងតពី យ្ហ៊ូវ៉ៃរីយ៉ាស្ធ ដែលបានថ្លែងតពី ស៊ុហ្ចយ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ អាល់-ស្ធ្ធៅរី ដែលបានថ្លែងថាខ្ធុំបានសួរ យ៉ាកូ៎ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ធ៊ាលិប ﷺ ថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ﷻ *"អាលិហ្ម ឡ្ម មីម"* មានអត្ថន័យអ្ធី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"អាលិហ្ម ឡ្ម មីម"* នៅដើមស្ធ្ធ៊ោះតុ៌ អាល់-បាកូ៎ះតុ៌ មានអត្ថន័យថា៖ "អញគឺអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះមហាក្សត្រ (أَنَا اللَّهُ الْمَلِكُ)" ឯអាយ៉ាស្ធ្ធ៊ីមួយទៀតនៅដើមស្ធ្ធ៊ោះតុ៌ អាលី អ៊ីមរ៉ន មានអត្ថន័យថា៖ "អញគឺអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មហារុងរឿង (أَنَا اللَّهُ الْمَجِيدُ) ។""
(معاني الأخبار:22/ 1)

***

2/1. [ثُمَّ] قَالَ: وَ قَالَ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: ثُمَّ اَلْأَلِفُ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ قَوْلِكَ «اَللَّهُ» دُلَّ بِالْأَلِفِ عَلَى قَوْلِكَ: اَللَّهُ. وَ دُلَّ بِاللاَّمِ عَلَى قَوْلِكَ: اَلْمَلِكُ اَلْعَظِيمُ، اَلْقَاهِرُ لِلْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَ دُلَّ بِالْمِيمِ عَلَى أَنَّهُ اَلْمَجِيدُ [اَلْكَرِيمُ] اَلْمَحْمُودُ فِي كُلِّ أَفْعَالِهِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 63)

1/2. បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុ៎ាំ អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ្ចាស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា អាល់-ស្ធ្ធ៊ីឌ្ធ៊ីកូ មានវចនៈថា៖ ""អាលិហ្ម" ជាតួអក្សរមួយតួក្ធុងចំណោមតួអក្សរនៅក្ធុងពាក្យថា "អល់ឡោះហ្ន៎" ។ "អាលិហ្ម" មានអត្ថន័យថា "អល់ឡោះហ្ន៎" ក្ធុងសម្តីលោក ។ "ឡ្ម" មានអត្ថន័យថា "ព្រះមហាក្សត្រដ៏

ឧត្តុង្គឧត្តម", "ព្រះដ៏មានព្រះសព្វានុភាព", "ព្រះដែលបង្កើតសព្វសារពើ" ក្នុងសម្តីលោក ។ ឯ "មីម" មានអត្ថន័យថា "ព្រះអង្គ ﷻ គឺព្រះដ៏មហារុងរឿង", "ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌", "ព្រះអង្គ ﷻ ជាទីសក្តារបូជាក្នុងទង្វើទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ﷻ" ។ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 63)

***

3/1. وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: «الم» هُوَ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ اِسْمِ اَللَّهِ اَلْأَعْظَمِ اَلْمُقَطَّعِ فِي اَلْقُرْآنِ، اَلَّذِي يُؤَلِّفُهُ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَلْإِمَامُ، فَإِذَا دَعَا بِهِ أُجِيبَ ذَٰلِكَ اَلْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدىً لِلْمُتَّقِينَ قَالَ: بَيَانٌ لِشِيعَتِنَا اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَ يُقِيمُونَ اَلصَّلاَةَ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ قَالَ: مِمَّا عَلَّمْنَاهُمْ يَبُثُّونَ وَ مِمَّا عَلَّمْنَاهُمْ مِنَ اَلْقُرْآنِ يَتْلُونَ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 26)

1/3. យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់ អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর ដែលបានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្គ៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ *"អាលិហ្ម ឡាំ មីម* ជាតួអក្សរក្នុងចំណោមតួអក្សររបស់ព្រះនាមដ៏ត្រចះត្រចង់របស់អល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ សរសេរកាត់នៅក្នុងគ្ពីរអាន ដែលមានរួមទាំងរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្គ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم និងអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងនោះ ។ បើអស់ព្រះអង្គ عليهم السلام អង្វរបួងសួងដោយតួអក្សរទាំងនេះ គេនឹងឆ្លើយតបអស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ។" (تفسير نور الثقلين 1: 26)

***

4/1. وَ رَوَى أَبُو إِسْحَاقَ اَلثَّعْلَبِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ مُسْنَداً إِلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى اَلرِّضَا عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: سُئِلَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِهِ «الم» فَقَالَ فِي اَلْأَلْفِ سِتُّ صِفَاتٍ مِنْ صِفَاتِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ:

1/4. គេបានឲ្យដឹងតមកពី អាប៊ូ អ៊ីសហ្ហាក្ពុ អាល់-ស្ហ្ហាអ្ហ៊ាប៊ី នៅក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយរបស់លោក ដែលថ្លែងតមកពី អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូសា អាល់-រ៉ីដ្ធ صلوات الله عليه والسلام ថាគេបានសួរ យ៉ាហ្ពក្ពុ ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធិក្ធ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ *"អាលិហ្ម ឡាំ មីម"* ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "'អាលិហ្ម' ប្រកបដោយប្រាំមួយព្រះបារមីក្នុងចំណោមព្រះបារមី (صِفَات) របស់អល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ គឺ៖

«اَلِابْتِدَاءُ» فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ اِبْتَدَأَ جَمِيعَ اَلْخَلْقِ وَ اَلْأَلِفُ اِبْتِدَاءُ اَلْحُرُوفِ

-ព្រះ "អាទិ (ដើមដំបូងបង្អស់)" (اَلِابْتِدَاءُ) ។ អល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ ចាប់ផ្តើមបង្កើតសព្វសារពើ ។ 'អាលិហ្ម' ជាតួអក្សរដំបូងបង្អស់ ។

وَ «اَلِاسْتِوَاءُ» فَهُوَ عَادِلٌ غَيْرَ جَائِرٍ، وَ اَلْأَلِفُ مُسْتَوْفَى ذَاتِهِ،

-ព្រះ "ត្រង់" (اَلِاسْتِوَاءُ) ។ ព្រះអង្គត្រឹមត្រូវ មិនអយុត្តិធម៌ទេ ។ តួអក្សរ 'អាលិហ្ម' ជាតួអក្សរត្រង់ភ្លឹង ។

وَ «اَلِانْفِرَادُ» فَاللَّهُ فَرْدٌ وَ اَلْأَلِفُ فَرْدٌ

-ព្រះ "ឯកោ" (اَلِانْفِرَادُ) ។ អល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ ជាព្រះតែមួយគត់ ឯ 'អាលិហ្ម' ជាតួអក្សរឯកោ ។

وَ «اِتِّصَالُ اَلْخَلْقِ بِاللَّهِ» وَ اَللَّهُ لاَ يَتَّصِلُ بِالْخَلْقِ وَ كُلُّهُمْ يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ وَ اَللَّهُ غَنِيٌّ عَنْهُمْ، وَ اَلْأَلِفُ كَذَلِكَ لاَ يَتَّصِلُ بِالْحُرُوفِ وَ اَلْحُرُوفُ مُتَّصِلَةٌ بِهِ

-ព្រះដែលជា "ទំនាក់ទំនងរបស់សត្វលោកនឹងអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ" សព្វសារពើដែលត្រូវបង្ហើឡើងមានទំនាក់ទំនងនឹងអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ (اِتِّصَالُ اَلْخَلْقِ بِاللَّهِ)" ។ សត្វលោក (សព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ បាន

បង្កើតមក) ឯអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ពុំមានទំនាក់តំណជាប់នឹងសត្វលោកទេ ។ សត្វលោកទាំងអស់ត្រូវការព្រះអង្គ ﷻ ឯព្រះអង្គ ﷻ មិនពឹងផ្អែកលើសត្វលោកទេ ។ 'អាលិហ្ស' ក៏មិនជាប់ទំនាក់តំណនឹងអក្សរឯទៀតដែរ ចំណែកឯអក្សរឯទៀតមកទាក់ទងជាមួយ អាលិហ្ស

وَ هُوَ مُنْقَطِعٌ عَنْ غَيْرِهِ، وَ اَللّٰهُ تَعَالَى بَائِنٌ بِجَمِيعِ صِفَاتِهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَ مَعْنَاهُ «مِنَ اَلْأُلْفَةِ» فَكَمَا أَنَّ اَللّٰهَ عَزَّ وَ جَلَّ سَبَبُ أُلْفَةِ اَلْخَلْقِ فَكَذَلِكَ اَلْأَلِفُ عَلَيْهِ تَأَلَّفَتْ اَلْحُرُوفُ وَ هُوَ سَبَبُ أُلْفَتِهَا. (تفسير نور الثقلين , الجزء ١ , الصفحة ٣٠)

-ព្រះ "ទីវ៉ៃ" ។ ព្រះគុណសម្បត្តិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ដាច់ឡែកពីសត្វលោកទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ﷻ មានន័យថាដាច់ឡែក "ពីសម្ព័ន្ធ" ។ ព្រោះតែអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ ﷻ ជាដើមហេតុធ្វើឲ្យមានសម្ព័ន្ធរវាងសត្វលោកទាំងឡាយ "អាលិហ្ស" ក៏ដូចនេះដែរ វាជាសម្ព័ន្ធរវាងតួអក្សរនានា វាជាដើមហេតុនៃការជិតស្និទ្ធ (គឺការតភ្ជាប់គ្នារវាងតួអក្សរទាំងឡាយ)" (30 :1 تفسير نور الثقلين)29:1, 31:1-5

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ٢

២. អល់ឡោះហ្ស៊ី ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ព្រះដែលគង់នៅជានិច្ច ព្រះដែលស្ថិតនៅឯង (ព្រះដែលទ្រទ្រង់សព្វសារពើ) ។

نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣

៣. ព្រះអង្គបានបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរដោយសច្ចៈធម៌ បញ្ជាក់អះអាងបន្ថែមពីលើអ្វីដែលមានមុនព្រះគម្ពីរនេះមកហើយ ។ ព្រះអង្គបានបើកឲ្យដឹងគម្ពីរតៅរ៉ត១ និងព្រះគម្ពីរអ៊ីនជ្ជីល

مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤

៤. កាលពីមុន[គម្ពីរនេះ] ជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំមនុស្សទាំងពួង ។ ព្រះអង្គបានប្រទានចុះមកនូវ អាល់-ហ្ស ូ ក្ខ ន (លក្ខណានិច្ឆ័យ) ។ នរជនណាមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី នរជននោះនឹងរងទោសធ្ងន់ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាម្ចាស់នៃការតបស្នង ។

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥

៥. អល់ឡោះហ្ស៊ី មិនមានអ្វីកំបាំងពីព្រះអង្គទេ នៅលើដីនិងនៅលើមេឃ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ២-៥

*1/5-2. عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ مُرْسَلًا عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا ع قَالَ قَالَ: اعْلَمْ عَلَّمَكَ اللَّهُ الْخَيْرَ أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَدِيمٌ وَ الْقِدَمُ صِفَتُهُ الَّتِي دَلَّتِ الْعَاقِلَ عَلَى أَنَّهُ لَا شَيْءَ قَبْلَهُ وَ لَا شَيْءَ مَعَهُ فِي دَيْمُومِيَّتِهِ فَقَدْ بَانَ لَنَا بِإِقْرَارِ الْعَامَّةِ مُعْجِزَةُ الصِّفَةِ أَنَّهُ لَا شَيْءَ قَبْلَ اللَّهِ وَ لَا شَيْءَ مَعَ اللَّهِ فِي بَقَائِهِ وَ بَطَلَ قَوْلُ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ كَانَ قَبْلَهُ أَوْ كَانَ مَعَهُ شَيْءٌ

*2-5/1. អ ូ ម្ម ីលី ប ិន ម ូ ហ ្ម ាំ ម ៉ ាដ ូ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ បានតំណាលតមកពី អាប ូ អាល់-

ហ្ជាសាន់ អាល់-រីដ្ធ៉ា ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "ចូរសិក្សា! សូមអល់ឡោះ ﷻ ផ្តល់ឲ្យលោកនូវចំណេះវិជ្ជាល្អ ។ អល់ឡោះ ﷻ ទ្រង់អមតៈ អមតភាពជាព្រះលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ដែលបញ្ជាក់ប្រាប់សតិប្រាជ្ញាថាពុំមានអ្វីមុនព្រះអង្គ ﷻ ទេ ថាពុំមានអ្វីជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ទេនៅក្នុងអមតភាពរបស់ព្រះអង្គ ﷻ នោះ ។ លក្ខណៈអច្ឆរិយនៃព្រះលក្ខណសម្បត្តិនេះបានលេចច្បាស់ឡើងដោយការដឹងដោយសមណៈមុស្លីមទូទៅថាពុំមានអ្វីទេមុនអល់ឡោះ ﷻ ថាពុំមានអ្វីទេជាមួយព្រះអង្គ ﷻ និងក្រោយព្រះអង្គ ﷻ ។ នេះក៏ជាអំណះអំណាងមួយដែរ ដែលធ្វើឲ្យមោយៈជំនឿរបស់បុគ្គលដែលថាមានអ្វីមួយមុនព្រះអង្គ ﷻ និងជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ។

وَ ذَلِكَ أَنَّهُ لَوْ كَانَ مَعَهُ شَيْءٌ فِي بَقَائِهِ لَمْ يَجُزْ أَنْ يَكُونَ خَالِقاً لَهُ لِأَنَّهُ لَمْ يَزَلْ مَعَهُ فَكَيْفَ يَكُونُ خَالِقاً لِمَنْ لَمْ يَزَلْ مَعَهُ وَ لَوْ كَانَ قَبْلَهُ شَيْءٌ كَانَ الْأَوَّلَ ذَلِكَ الشَّيْءُ لَا هَذَا وَ كَانَ الْأَوَّلُ أَوْلَى بِأَنْ يَكُونَ خَالِقاً لِلْأَوَّلِ (الكافي – الجزء : ١ صفحة : ١٢٠ حديث : ٢)

ប្រសិនបើមានអ្វីមួយជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ក្នុងអមតភាពរបស់ព្រះអង្គ ﷻ (ពោលគឺក្នុងពេលដែលមានព្រះអង្គ ﷻ នោះ) បានសេចក្តីថាព្រះអង្គ ﷻ ពុំមែនអ្នកបង្កើតអ្វីនោះទេ ព្រោះអ្វីនោះអមតជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ។ តើព្រះអង្គ ﷻ អាចជាអ្នកបង្កើតរបស់អ្វីមួយដែលអមតជាមួយព្រះអង្គ ﷻ នោះកើតទេ ? បើមានអ្វីមួយមុនព្រះអង្គ ﷻ អ្វីមួយនោះជាអ្នកដំបូងបង្អស់ មិនមែនព្រះអង្គ ﷻ ទេ ។ អ្នកដំបូងបង្អស់សមជាអ្នកបង្កើតគេជាង ព្រោះអ្នកនោះជាបុគ្គលទីមួយ ។" (الكافي 1: 120/ 2)

***

*2–2/5. عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ شَبَابٍ الصَّيْرَفِيِّ وَ اسْمُهُ مُحَمَّدُ بْنُ الْوَلِيدِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ قَالَ حَدَّثَنِي إِسْمَاعِيلُ بْنُ قُتَيْبَةَ قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَ عِيسَى شَلَقَانُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَابْتَدَأَنَا فَقَالَ عَجَباً لِأَقْوَامٍ يَدَّعُونَ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع مَا لَمْ يَتَكَلَّمْ بِهِ قَطُّ خَطَبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع النَّاسَ بِالْكُوفَةِ فَقَالَ

*2-5/2. អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន ម៉ូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ធ បានតំណាលតមកពី សាស្ល៍ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ្ធ តមកពី ស្ហ្ម៉ាបាប អាល់-ស្ហ្ម យ៉ារ៉ហ្ជ៌ ដែលគេហៅឈ្មោះថា ម៉ូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដ្ធ តមកពី អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន សៃហ្ស៍ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាមីរ៉ោះតុ៌ ដែលបានថា អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន ឆ្ហ្ម ត្ងៃតាស្ធ បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ខ្ញុំនិង អ៊ីសា ស្ហ្ម ឡាកូន បានទៅរកអាប៊ូ អ្ហ្ម ប់ឌុលឡោះហ្ស៍ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ចម្លែកមែនដែលបុគ្គលមួយក្រុមបាននិយាយទម្លាក់ទៅលើ អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ អ្វីដែលព្រះអង្គ ﷺ មិនដែលបានថាឡើយ ។ អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ បានថ្លែងប្រាប់ពួកអ្នកស្រុកគូហ្ហាស្ធ ថា៖

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُلْهِمِ عِبَادَهُ حَمْدَهُ وَ فَاطِرِهِمْ عَلَى مَعْرِفَةِ رُبُوبِيَّتِهِ الدَّالِّ عَلَى وُجُودِهِ بِخَلْقِهِ وَ بِحُدُوثِ خَلْقِهِ عَلَى أَزَلِهِ وَ بِاشْتِبَاهِهِمْ عَلَى أَنْ لَا شِبْهَ لَهُ الْمُسْتَشْهِدِ بِآيَاتِهِ عَلَى قُدْرَتِهِ الْمُمْتَنِعَةِ مِنَ الصِّفَاتِ ذَاتُهُ وَ مِنَ الْأَبْصَارِ رُؤْيَتُهُ وَ مِنَ الْأَوْهَامِ الْإِحَاطَةُ بِهِ

សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ដែលបណ្តាលចិត្តបាវព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យធ្វើសក្តានុពលព្រះអង្គ ﷻ ដែលធ្វើឲ្យបាវមាននិស្ស័យផ្ទោតទៅរកការទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ ﷻ ជាម្ចាស់ ដែលធ្វើឲ្យគេដឹងថាមានព្រះអង្គ ﷻ តាមរយៈសព្វសារពើដែលព្រះអង្គ ﷻ បង្កើតមក បណ្តាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ﷻ ជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីអមតភាពរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ ដែលព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ﷻ ស្រដៀងគ្នានោះសរឲ្យឃើញថាពុំមានអ្វីដូចព្រះអង្គ ﷻ ទេ ។ ព្រះសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ﷻ ជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ព្រះឥទ្ធិឫទ្ធិព្រះអង្គ ﷻ ។ ពុំអាចរៀបរាប់ពិពណ៌នាព្រះកាយព្រះអង្គ ﷻ បានទេ ពុំអាចមើលឃើញព្រះអង្គ ﷻ ដោយភ្នែកបានទេ ពុំអាចមើលឃើញព្រះអង្គ ﷻ ដោយការប៉ាន់ស្មានបានទេ ។

لَا أَمَدَ لِكَوْنِهِ وَ لَا غَايَةَ لِبَقَائِهِ لَا تَشْمُلُهُ الْمَشَاعِرُ وَ لَا تَحْجُبُهُ الْحُجُبُ وَ الْحِجَابُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ خَلْقِهِ خَلْقُهُ إِيَّاهُمْ لِامْتِنَاعِهِ مِمَّا يُمْكِنُ فِي ذَوَاتِهِمْ وَ لِإِمْكَانٍ مِمَّا يَمْتَنِعُ مِنْهُ وَ لِافْتِرَاقِ الصَّانِعِ مِنَ الْمَصْنُوعِ وَ الْحَادِّ مِنَ الْمَحْدُودِ وَ الرَّبِّ مِنَ الْمَرْبُوبِ

ការមានព្រះអង្គ៉ាពុំមានដើមទីទេ ការដែលនៅតែមានព្រះអង្គ៉ាតទៅទៀតនិងអមតភាពរបស់ព្រះអង្គ៉ាពុំមានកំណត់ទេ ។ ពុំអាចចាប់ព្រះអង្គ៉ាបានដោយការដឹង[របស់មនុស្ស]ទេ ពុំអាចគ្របដណ្តប់ព្រះអង្គ៉ាបានទេ ។ របាំរតែមួយវាងព្រះអង្គ៉ានិងបណ្តាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ៉ានោះ គឺរបៀបដែលសត្វលោកនោះត្រូវបង្កើតមក ។ ព្រោះអ្វីៗដែលអាចកើតមានទៅបាននៅក្នុងសារធាតុរបស់សត្វលោកនោះ ពុំស័ក្តិសមឡើយសម្រាប់ព្រះសារធាតុរបស់ព្រះអង្គ៉ា ។ តែអ្វីៗដែលមិនស័ក្តិសមសម្រាប់ព្រះអង្គ៉ាទេនោះ ស័ក្តិសមសម្រាប់សត្វលោក ។ [មូលហេតុមួយទៀតដែលពុំអាចយល់អល់ឡោះហ្ចាំ៉ាបានទេនោះគឺ] មានការខុសគ្នារវាងអ្នកបង្កើតនិងសត្វលោកដែលត្រូវបង្កើត រវាងអ្នកកំណត់ព្រំដែន[និងរឹតត្បិត] និងអ្នកដែលត្រូវដាក់កំណត់[និងត្រូវរឹតក្បិត] រវាងម្ចាស់និងកញ្ជះ (ពោលគឺទាស:ឬបម្រើ) ។

الْوَاحِدُ بِلَا تَأْوِيلِ عَدَدٍ وَ الْخَالِقُ لَا بِمَعْنَى حَرَكَةٍ وَ الْبَصِيرُ لَا بِأَدَاةٍ وَ السَّمِيعُ لَا بِتَفْرِيقِ آلَةٍ وَ الشَّاهِدُ لَا بِمُمَاسَّةٍ وَ الْبَاطِنُ لَا بِاجْتِنَانٍ وَ الظَّاهِرُ الْبَائِنُ لَا بِتَرَاخِي مَسَافَةٍ

ព្រះអង្គ៉ាជាមួយគ្មានពីរ គ្មានលេខគណិត គ្មានចំនួន ។ ព្រះអង្គ៉ាជាអ្នកបង្កើត តែដោយឥតមានចលនាឬទង្វើ ។ ព្រះអង្គ៉ាទ្រង់ទសនាការតែមិនដោយសារប្រដាប់ (ភ្នែក) ។ ព្រះអង្គ៉ាទ្រង់សវនាការតែមិនដោយសារមធ្យោបាយ (ត្រចៀក) ។ ព្រះអង្គ៉ាជាសាក្សី (ដឹង ឃើញ ឲ) តែដោយឥតប៉ះ ឥតពាល់ ។ ព្រះអង្គ៉ាកំបាំង តែពុំមានន័យថានៅពីក្រោយរបាំងនោះទេ ។ ព្រះអង្គ៉ាទិស្សមានប្រាកដច្បាស់ទែង តែពុំមានន័យថានៅឆ្ងាយឬនៅឃ្លាតនោះទេ ។

أَزَلُهُ نُهْيَةٌ لِمَجَاوِلِ الْأَفْكَارِ وَ دَوَامُهُ رَدْعٌ لِطَامِحَاتِ الْعُقُولِ قَدْ حَسَرَ كُنْهُهُ نَوَافِذَ الْأَبْصَارِ وَ قَمَعَ وُجُودُهُ جَوَائِلَ الْأَوْهَامِ

ព្រះអមតភាពរបស់ព្រះអង្គ៉ាជាចុងបំផុតរបស់ការស្មាន[របស់សត្វលោក ដើម្បីនឹងអាចស្គាល់ព្រះអង្គ៉ា] ។ និរន្តរភាពរបស់ព្រះអង្គ៉ាធ្វើឲ្យគំនិតដ៏ពូកែអស់ឬរីង[ដើម្បីនឹងអាចស្គាល់ព្រះអង្គ៉ាបាន] ។ សភាវ: (ព្រះសារធាតុ) របស់ព្រះអង្គ៉ាធ្វើឲ្យការស្មានគាំងព្រោះតែព្យាយាម]ចង់ស្គាល់ព្រះអង្គ៉ា ។

فَمَنْ وَصَفَ اللَّهَ فَقَدْ حَدَّهُ وَ مَنْ حَدَّهُ فَقَدْ عَدَّهُ وَ مَنْ عَدَّهُ فَقَدْ أَبْطَلَ أَزَلَهُ وَ مَنْ قَالَ أَيْنَ فَقَدْ غَيَّاهُ وَ مَنْ قَالَ عَلَامَ فَقَدْ أَخْلَى مِنْهُ وَ مَنْ قَالَ فِيمَ فَقَدْ ضَمَّنَهُ. (الكافي – الجزء : ١ صفحة : ١٣٩ حديث : ٥)

ដូច្នេះ អ្នកណាពិពណ៌នា[សារធាតុ ឬ សភាវ:របស់]អល់ឡោះហ្ចាំ៉ា អ្នកនោះដាក់ព្រំដែនឲ្យព្រះអង្គ៉ា ។ អ្នកដាក់ព្រំដែនឲ្យព្រះអង្គ៉ា អ្នកនោះរាយរាប់ព្រះអង្គ (ពោលគឺវាស់ស្ទង់ព្រះអង្គ៉ា) ។ អ្នកណារាយរាប់ព្រះអង្គ៉ា អ្នកនោះបដិសេធអមត:ភាពរបស់ព្រះអង្គ៉ា ។ អ្នកណាថា៖ "ព្រះអង្គ៉ានៅឯណា ?" អ្នកនោះថាព្រះអង្គ៉ាមានទីបំផុត[ដោយថាព្រះអង្គ៉ាមានទីកន្លែង] ។ អ្នកណាថា៖ "ព្រះអង្គ៉ានៅលើអ្វី ?" អ្នកនោះថាព្រះអង្គ៉ានៅដាច់ស្រយាល ។ អ្នកណាថា៖ "ព្រះអង្គ៉ានៅក្នុងអ្វី ?" អ្នកនោះថាព្រះអង្គ៉ានៅខាងក្នុងវត្ថុនីមួយ ។" (الكافي 1: 139/ 5)

***

2-3/5. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿الم * اَللّٰهُ لاٰ إِلٰهَ إِلاّٰ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ * نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتٰابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِمٰا بَيْنَ يَدَيْهِ وَ أَنْزَلَ التَّوْرٰاةَ وَ الْإِنْجِيلَ * مِنْ قَبْلُ هُدىً لِلنّٰاسِ وَ أَنْزَلَ الْفُرْقٰانَ﴾. قَالَ: «الْفُرْقَانُ: هُوَ كُلُّ أَمْرٍ مُحْكَمٍ، وَ الْكِتَابُ: هُوَ جُمْلَةُ الْقُرْآنِ، الَّذِي يُصَدِّقُهُ مَنْ

كَانَ قَبْلَهُ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٥ الحديث: ٩٩ /١٥٩٠، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٩٦)**

2-5/3. [...] អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ប៊ិន ស៊ីណាន បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ تبارك وتعالى *[៣:១] អាលិហ្ម ឡ្ម មីម [៣:២] អល់ឡោះហ្ន៑ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ព្រះដែលគង់នៅជានិច្ច ព្រះដែលស្ថិតនៅឯង ។ [៣:៣] ព្រះអង្គបានបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរដោយសច្ចៈធម៌ បញ្ជាក់អះអាងបន្ថែមពីលើអ្វីដែលមានមុនព្រះគម្ពីរនេះមកហើយ ។ ព្រះអង្គបានបើកឲ្យដឹងគម្ពីរតៅរ៉ត និងព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ូ្ល [៣:៤] កាលពីមុនជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំមនុស្សទាំងពួង ។ ព្រះអង្គបានប្រទានចុះមកនូវ អាល់-ហ្ហ៊ូ្រ្ហ្ន ។»* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «*ព្រះលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ* (الْفُرْقَانُ) គឺរាល់ព្រះបញ្ជាផ្តាច់ព្រ័ត្រ ។ *ព្រះគម្ពីរ* គឺគ្ងួ្ងរអានទាំងមូល ។ *បញ្ជាក់អះអាងបន្ថែមពីលើអ្វីដែលមានមុនព្រះគម្ពីរនេះមកហើយ* គឺព្រះសាស្តាទាំងឡ្ហាយ عليهم السلام ។» (تفسير القمّي 1: 96)

***

2–5/4. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ أَوْ عَنْ غَيْرِهِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الْقُرْآنِ وَ الْفُرْقَانِ، أَ هُمَا شَيْئَانِ، أَوْ شَيْءٌ وَاحِدٌ؟ فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «الْقُرْآنُ: جُمْلَةُ الْكِتَابِ، وَ الْفُرْقَانُ: اَلْمُحْكَمُ الْوَاجِبُ الْعَمَلِ بِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٥ الحديث: ٩٩ /١٥٩١، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٦١ الحديث: ١١)**

2-5/4. មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ១ បានតំណាលតមកពី អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនូ ស៊ីណាន ឬម្នាក់ទៀតដែលបានតំណាលតមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ អំពីគ្ងួ្ងរអាននិងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (الْفُرْقَان) ថាតើទាំងពីរនេះផ្សេងគ្នាឬក៏តែមួយទេ ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «គ្ងួ្ងរអានគឺព្រះគម្ពីរទាំងមូល ។ ព្រះលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (الْفُرْقَان) គឺ[ដីកា]ផ្តាច់ព្រ័ត្រ ដែលចាំបាច់ត្រូវតែអនុវត្តិតាម ។» (الكافي 1: 461/ 11)

***

2–5/5. (الْإِحْتِجَاجُ) لِلطَّبْرِسِيِّ – فِي احْتِجَاجِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَلَى الزَّنَادِقَةِ – قَالَ: أَ وَ لَيْسَ تُوزَنُ الْأَعْمَالُ؟ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «لاَ، إِنَّ الْأَعْمَالَ لَيْسَتْ بِأَجْسَامٍ، وَ إِنَّمَا هِيَ صِفَةُ مَا عَمِلُوا، وَ إِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى وَزْنِ الشَّيْءِ مَنْ جَهِلَ عَدَدَ الْأَشْيَاءِ، وَ لاَ يَعْرِفُ ثِقْلَهَا أَوْ خِفَّتَهَا، وَ ﴿إِنَّ اللهَ لاَ يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٥ الحديث: ٩٩ /، الإحتجاج – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥١)**

2-5/5. សាត្រា អាល់-អ៊ុះហ្ន៑ទីយ៉ាកូ៊ ១ របស់ អាល់-ត្ប៊ារីស៊ី បានឲ្យដឹងអំពីសម្តីរបស់ អាល់-ស្ង៊ីឌ្ទិ្ធ ១ صلوات الله عليه والسلام ដែលប្រកែកជាមួយពួកមិនជឿថាមានព្រះ ។ ពួកគេបានថា៖ «គេនឹងមិនថ្លឹងទង្វើទេ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ទេ ទង្វើមិនមានរូបរាងទេ ។ តែនេះគឺលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អ្វីដែលគេបានធ្វើនោះទេ ។ បុគ្គលដែលថ្លឹងវត្ថុគឺបុគ្គលដែលមិនស្គាល់ទម្ងន់វត្ថុ មិនស្គាល់ចំនួនវត្ថុ មិនដឹងថាវត្ថុនោះធ្ងន់ឬស្រាលទេ ។ *[៣:៥] អល់ឡោះហ្ន៑ មិនមានអ្វីកំបាំងពីព្រះអង្គទេ ។»* (الاحتجاج: 351)

هُوَ ٱلَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى ٱلْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦﴾

៦. ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យពួកអ្នកមានរូបរាងនៅក្នុងស្បូនស្រេចតែព្រះអង្គចង់ ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ ۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٧﴾

៧. ព្រះអង្គជាអ្នកបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរ ។ ព្រះឱ្ការខ្លះរបស់គម្ពីរនេះជាព្រះឱ្ការផ្ដាច់ព្រ័ត្រ (គឺអាយ៉ាស:ច្បាស់លាស់) ជាមេព្រះគម្ពីរ រីឯព្រះឱ្ការឯទៀតជាឱ្ការអត្ថបជ្ជិរូប (គឺមានន័យប្រដូច ពោលគឺមានន័យបង្ងិលបញ្ជៀសពីន័យត្រង់) ។ នរជនដែលមានចិត្តកំណាចនឹងតាមអ្វីដែលអត្ថបជ្ជិរូបក្នុងបំណងសាងជម្លោ:និងសាងការបកស្រាយ[តាមតែចិត្តឯង] ។ មានតែអល់ឡោ:ហ្ <ី:ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វានិងបណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា[ដែល]ថា: "យើងជឿព្រះឱ្ការទាំងនោ: ។ ទាំងអស់សុទ្ធតែមកពីម្ចាស់យើង ។" មានតែបណ្ដាអ្នកដែលយល់ដឹងទេដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស: ៦-៧

6-1/7. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ آدَمَ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ عَبْدِ الرَّزَّاقِ ابْنِ مِهْرَانَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ أُنَاساً تَكَلَّمُوا فِي الْقُرْآنِ بِغَيْرِ عِلْمٍ، وَ ذَلِكَ أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَقُولُ: ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَ أُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَ ابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَ مَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللَّهُ﴾ الْآيَةَ، فَالْمَنْسُوخَاتُ مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ، وَ الْمُحْكَمَاتُ مِنَ النَّاسِخَاتِ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٧ الحديث: ٩٩ /١٥٩٦، الكافي - الجزء: ٢ الصفحة: ٢٤ الحديث: ١)**

6-7/1. [...] មូហ្ <ាំ<ាដ់ បិន មុស្លីមបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ<ាហ្ <ារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «មានអ្នកខ្លះនិយាយអំពីគ្ <ូ<ានដោយគ្មានការចេ:ដឹង អល់ឡោ:ហ្ <ី: عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:៧] ព្រះអង្គជាអ្នកបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរ ។ ព្រះឱ្ការខ្លះរបស់គម្ពីរនេះជាព្រះឱ្ការផ្ដាច់ព្រ័ត្រ ជាមេព្រះគម្ពីរ រីឯព្រះឱ្ការឯទៀតជាឱ្ការអត្ថបជ្ជិរូប ។ នរជនដែលមានចិត្តកំណាចនឹងតាមអ្វីដែលអត្ថបជ្ជិរូបក្នុងបំណងសាងជម្លោ:និងសាងការបកស្រាយ ។ មានតែអល់ឡោ:ហ្ <ី:ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វា* [គឺដឹងន័យរបស់]អាយ៉ាស:ដែលត្រូវលើកចោលគឺអាយ៉ាស:ដែលមានន័យអត្ថបជ្ជិរូប ។ អាយ៉ាស:ផ្ដាច់ព្រ័ត្រ (គឺអាយ៉ាស:ដែលមានអត្ថន័យច្បាស់លាស់) គឺអាយ៉ាស:ដែលលើក[អាយ៉ាស:ឯទៀត]ចោល ។»

(الكافي 2: 24/ 1)

***

6-2/7. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلْجُعْفِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْقَاسِمِ اَلْأَكْفَانِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبَانِ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ، عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ، قَالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ نَحْنُ فِي اَلْمَسْجِدِ فَاحْتَوَشْنَاهُ، فَقَالَ: «سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي، سَلُونِي عَنِ اَلْقُرْآنِ، فَإِنَّ فِي اَلْقُرْآنِ عِلْمَ اَلْأَوَّلِينَ وَ اَلْآخِرِينَ، لَمْ يَدَعْ لِقَائِلٍ مَقَالاً، وَ لاَ يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اَللَّهُ وَ اَلرَّاسِخُونَ فِي اَلْعِلْمِ، وَ لَيْسُوا بِوَاحِدٍ،

6-7/2. [...] ស្វ៊ីឡេម៉ បិន ក្ <ូយ៉ស៑ បានតំណាលថា អ្ <ាលី صلوات الله عليه والسلام បិន អាប៊ូ ត្ <ាលិប رضي الله عنه បានមកជួបយើងនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ <ីដ្ <ូ យើងទៅរកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់យើងថា: «សូរខ្ <ុំ صلوات الله عليه والسلام មកមុនអស់លោកបាត់បង់ខ្ <ុំ صلوات الله عليه والسلام ។ សូរខ្ <ុំ صلوات الله عليه والسلام អំពីគ្ <ូ<ាន ព្រោ:នៅក្នុងគ្ <ូ<ានមាននូវអភិញ្ញារបស់ជនមុន។និងជនក្រោយ។ មិនខ្ <ះមួយពាក្យឡើយ មានតែអល់ឡោ:ហ្ <ី:ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វា និងបណ្ដា

អ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញានេះគឺ[អភិញ្ញា]ដែលមិនមានអ្នកណា[ផ្សេង]ដឹងទេ ។

وَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ وَاحِداً مِنْهُمْ، عَلَّمَهُ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ إِيَّاهُ، وَ عَلَّمَنِيهِ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، ثُمَّ لاَ يَزَالُ فِي عَقِبِهِ إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ، ثُمَّ قَرَأَ: ﴿وَ بَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسىٰ وَ آلُ هارُونَ تَحْمِلُهُ اَلْمَلاٰئِكَةُ﴾، فَأَنَا مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلاَّ اَلنُّبُوَّةَ، وَ اَلْعِلْمَ فِي عَقِبِنَا إِلَى أَنْ تَقُومَ اَلسَّاعَةُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٤ الصفحة: ٧٥٤ الحديث: ٩٩ /٩٥٨٩، تأويل الآيات – الجزء: ٢ الصفحة: ٥٥٥ الحديث: ١٠)**

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញាម្នាក់ ។ អល់ឡោះហ្វ៉ាតាអាឡា បានបង្ហាត់ព្រះអង្គ ﷺ ៖ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ បានសិក្សាព្រះអភិញ្ញានោះ ។ ក្រោយមកព្រះអភិញ្ញានោះនឹងបានទៅបណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ ﷺ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។» បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រថា ៖ *[២:២៨៨] សារីរិកធាតុជាកេរដំណែលមកពីវង្សត្រកូលរបស់មូសានិងវង្សត្រកូលរបស់ហ្ការូន ដោយមានបណ្តាទេវតាសែង ។* ដូច្នេះខ្ញុំ ﷺ ជាសាលោហិតរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដូចហ្ការូន ﷺ ជាសាលោហិតរបស់មូសា ﷺ ដែរ តែខ្ញុំ ﷺ មិនមែនសាស្តាទេ ព្រះអភិញ្ញាបានទៅបណ្តាកូនចៅយើង ﷺ លុះត្រាតែដល់ពេលវេលា ។» (تأويل الآيات 2: 555/ 10)

***

3/7-6. عَنْهُ: عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أُورَمَةَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى: ﴿هُوَ اَلَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ اَلْكِتٰابَ مِنْهُ آياتٌ مُحْكَمٰاتٌ هُنَّ أُمُّ اَلْكِتٰابِ﴾ قَالَ: « أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ اَلْأَئِمَّةُ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ) ». ﴿وَ أُخَرُ مُتَشٰابِهٰاتٌ﴾ قَالَ: «فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ».

6-7/3. [...] អ៊ុប់ឌុលរ៉ោះហ៊ីម៉ាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ាតាអាឡា *[៣:៧] ព្រះអង្គជាអ្នកបើកឲ្យអ្នកដឹងព្រះគម្ពីរ ។ ព្រះឱ្យការខ្លះរបស់គម្ពីរនេះជាព្រះឱ្យការផ្តាច់ព្រ័ត្រ ជាមេព្រះគម្ពីរ* ថា ៖ «អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ និងអ៊ីម៉ាំទាងឡាយ ﷺ ។» *រីឯព្រះឱ្យការឯទៀតជាឱ្យការអត្ថបជ្ជីរូប* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា ៖ «បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយ ។»

﴿فَأَمَّا اَلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ﴾: «أَصْحَابُهُمْ وَ أَهْلُ وَلاَيَتِهِمْ». ﴿فَيَتَّبِعُونَ مٰا تَشٰابَهَ مِنْهُ اِبْتِغٰاءَ اَلْفِتْنَةِ وَ اِبْتِغٰاءَ تَأْوِيلِهِ وَ مٰا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اَللّٰهُ وَ اَلرّٰاسِخُونَ فِي اَلْعِلْمِ﴾: « أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ اَلْأَئِمَّةُ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ) ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٧ الحديث: ٩٩ /١٥٩٧، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٣ الحديث: ١٤)**

នរជនដែលមានចិត្តកំណាច គឺកនរបស់ពួកគេនិងជនដែលស្រឡាញ់ពួកគេ (គឺសត្រូវរបស់អាស៊ូលុល-បៃត៌ ﷺ) *តាមអ្វីដែលអត្ថបជ្ជីរូបក្នុងបំណងសាងជម្លោះនិងសាងការបកស្រាយ ។ មានតែអល់ឡោះហ្វ៉ាទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វានិងបណ្តាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា* គឺអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ និងអ៊ីម៉ាំ ﷺ ។» (الكافي 1: 343/ 14)

***

4/7-6. وَ عَنْهُ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ اَلنَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ أَيُّوبَ بْنِ اَلْحُرِّ وَ عِمْرَانَ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «نَحْنُ ﴿اَلرّٰاسِخُونَ فِي اَلْعِلْمِ﴾، وَ نَحْنُ نَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٧ الحديث: ٩٩ /١٥٩٨، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٦ الحديث: ١)**

6-7/4. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ ដែលមានវចន:ថា ៖

«យើងﷺជា *[៣:៧] បណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា* យើងﷺចេះបកស្រាយ[គួរអាន]នេះ ។»

(الكافي 1: 166/ 1)

***

6-7/5. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادٍ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مٰا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللّٰهُ وَ الرّٰاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ﴾ :«فَرَسُولُ اللَّهِ أَفْضَلُ الرَّاسِخِينَ فِي الْعِلْمِ، قَدْ عَلَّمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ جَمِيعَ مَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ مِنَ التَّنْزِيلِ وَ التَّأْوِيلِ، وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُنْزِلَ عَلَيْهِ شَيْئاً لَمْ يُعَلِّمْهُ تَأْوِيلَهُ،

6-7/5. [...] ប៊ូរ៉យដ៍ ប៊ិន មូអាវីយ៉ាស់ បានតំណាលតមកពីអុីមុាំមួយអង្គﷺ (អុីមុាំទី ៥ ឬ ទី ៦) ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ញ៍ *[៣:៧] មានតែអល់ឡោះហ្ញ៍ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វា និងបណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា* ថា៖ «រ៉សូលុលឡោះហ្ញ៍ﷺជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញាខ្ពស់ជាងអស់អ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ។ អល់ឡោះហ្ញ៍បានបង្ហាត់បង្រៀនព្រះអង្គﷺនូវអ្វីៗទាំងអស់ដែលអល់ឡោះហ្ញ៍បើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងនិងការបកស្រាយវា ។ អល់ឡោះហ្ញ៍មិនបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងអ្វីមួយដោយមិនបានប្រាប់ឲ្យចេះបកស្រាយ (គឺដឹងអត្ថន័យ) វានោះទេ ។

وَ أَوْصِيَاؤُهُ مِنْ بَعْدِهِ يَعْلَمُونَهُ كُلَّهُ، وَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ تَأْوِيلَهُ إِذَا قَالَ الْعَالِمُ فِيهِمْ بِعِلْمٍ، فَأَجَابَهُمُ اللَّهُ بِقَوْلِهِ: ﴿يَقُولُونَ آمَنّٰا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنٰا وَ الْقُرْآنُ﴾ خَاصٌّ وَ عَامٌّ، وَ مُحْكَمٌ وَ مُتَشَابِهٌ، وَ نَاسِخٌ وَ مَنْسُوخٌ، فَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَعْلَمُونَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩٧ الحديث: ٩٩ /١٥٩٩، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٦ الحديث: ٢)**

បណ្ដា អ្នកស្នងﷺព្រះអង្គﷺចេះដឹងទាំងអស់នេះ បណ្ដាអ្នកឯទៀតមិនដឹងការបកស្រាយទេ ។ ពេលអ្នកចេះដឹងនិយាយអំពីពួកគេមាននូវព្រះភិញ្ញានោះ អល់ឡោះហ្ញ៍ឆ្លើយប្រាប់ពួកគេដោយព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គថា៖ *[៣:៧] "យើងជឿព្រះឱង្ការទាំងនោះ ។ ទាំងអស់សុទ្ធតែមកពីម្ចាស់យើង ។"* គួរអានមាននូវព្រះរាជបន្ទូលពិសេស មានព្រះរាជបន្ទូលទូទៅ មានព្រះរាជបន្ទូលផ្ដាច់ព្រ័ត្រ (គឺច្បាស់លាស់) មានព្រះរាជបន្ទូលអត្ថបដិរូប មានព្រះរាជបន្ទូលដែលលើកចោល (គឺលើកចោលព្រះបន្ទូលមួយទៀត) មានព្រះរាជបន្ទូលដែលត្រូវលើកចោល ។ បណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញាចេះដឹងគួរអានទាំងមូល ។» (الكافي 1: 166/ 2)

***

6-7/6. الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أُورَمَةَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ (عليهم السلام). (الكافي – الجزء : ١ صفحة : ٢١٣ حديث : ٣)

6-7/6. [...] អាប់ឌុលរ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ញ៍ﷺដែលមានវចនៈថា៖ «*[៣:៧] បណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា* គឺអាមីរុល-មុមីនីនﷺនិងអុីមុាំﷺក្រោយព្រះអង្គﷺ (អុីមុាំﷺដែលស្នងព្រះអង្គﷺ) ។» (الكافي 1: 213/ 3)

***

6-7/7. يَا مُعَاوِيَةُ إِنَّ الْقُرْآنَ حَقٌّ وَ نُورٌ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ وَ شِفَاءٌ لِلْمُؤْمِنِينَ – وَ الَّذِينَ لاٰ يُؤْمِنُونَ فِي آذٰانِهِمْ وَقْرٌ وَ هُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى

6-7/7. [...] មូអាវីយ៉ាស់អើយ ! គួរអានជាព្រះសច្ចធម៌ (ការពិតមកពីអល់ឡោះហ្ញ៍) ជាព្រះពន្លឺរស្មី ជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ ជាព្រះមេត្តាធម៌ ជាព្រះឱសថរម្ងាប់រោគ សម្រាប់អ្នកមានសទ្ធា (មុមីនីន)។ អ្នកណាដែលមិនជឿទេ ត្រចៀកបុគ្គលនោះថ្លង់ បុគ្គលទាំងនោះខ្វាក់ ។

يَا مُعَاوِيَةُ إِنَّ اَللَّهَ جَلَّ جَلاَلُهُ لَمْ يَدَعْ صِنْفاً مِنْ أَصْنَافِ اَلضَّلاَلَةِ وَ اَلدُّعَاةِ إِلَى اَلنَّارِ إِلاَّ وَ قَدْ رَدَّ عَلَيْهِمْ وَ اِحْتَجَّ عَلَيْهِمْ فِي اَلْقُرْآنِ وَ نَهَى [فِيهِ] عَنِ اِتِّبَاعِهِمْ وَ أَنْزَلَ فِيهِمْ قُرْآناً قَاطِعاً نَاطِقاً عَلَيْهِمْ قَدْ عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ وَ جَهِلَهُ مَنْ جَهِلَهُ

មូអាវីយ៉ាស់អើយ ! អល់ឡោះហ្ជ័មិនចោលការដឹកនាំខុសគ្រប់ប្រភេទនិងបណ្តាអ្នកដែលហៅទៅរកភ្លើងនរកនោះដោយមិនជំទាស់ មិនប្រឆាំងពួកវានៅក្នុងគួរអាននោះទេ ព្រះអង្គហាមតាមពួកវានៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានដាក់គួរអានមួយ (គឺអាយ៉ាស់) ចុះមកថែងអំពីពួកវាដើម្បីកាត់ផ្តាច់សម្តីពួកវានិងប្រឆាំងពួកវា ។ ដូច្នេះអ្នកណាដឹង អ្នកនោះនឹងស្គាល់វា អ្នកណាមិនដឹង អ្នកនោះនឹងមិនស្គាល់វាទេ ។

وَ إِنِّي سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ: لَيْسَ مِنَ اَلْقُرْآنِ آيَةٌ إِلاَّ وَ لَهَا ظَهْرٌ وَ بَطْنٌ وَ مَا مِنْهُ حَرْفٌ إِلاَّ وَ إِن لَهُ تَأْوِيلٌ – ﴿وَ مٰا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اَللّٰهُ وَ اَلرّٰاسِخُونَ فِي اَلْعِلْمِ﴾ اَلرَّاسِخُونَ نَحْنُ آلُ مُحَمَّدٍ.

ខ្ញុំបានឮរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ជ័មានព្រះវចនៈថា៖ "នៅក្នុងគួរអានមិនមានអាយ៉ាស់ណាមួយមិនមានអត្ថន័យក្រៅនិងអត្ថន័យក្នុងទេ ។ មិនមានតួអក្សរណាមួយក្នុងអាយ៉ាស់នោះដែលមិនមានសេចក្តីអធិប្បាយវានោះទេ *[៣:៧] មានតែអល់ឡោះហ្ជ័ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វានិងបណ្តាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ។"* បុគ្គលដែលស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញាគឺយើង ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់មូហាំម៉ាដ់ ។

وَ أَمَرَ اَللَّهُ سَائِرَ اَلْأُمَّةِ أَنْ يَقُولُوا– ﴿آمَنّٰا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنٰا وَ مٰا يَذَّكَّرُ إِلاّٰ أُولُوا اَلْأَلْبٰابِ﴾ وَ أَنْ يُسَلِّمُوا لَنَا [وَ يَرُدُّوا عِلْمَهُ إِلَيْنَا] وَ قَدْ قَالَ اَللَّهُ – ﴿وَ لَوْ رَدُّوهُ إِلَى اَلرَّسُولِ وَ إِلىٰ أُولِي اَلْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ اَلَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ﴾ هُمُ اَلَّذِينَ يَسْأَلُونَ عَنْهُ وَ يَطْلُبُونَهُ. (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , ج 2 , ص 748)

អល់ឡោះហ្ជ័បានដាក់បញ្ជាឲ្យមនុស្សឯទៀតក្នុងសហគមន៍ថា៖ *[៣:៧] "យើងជឿព្រះឱង្ការទាំងនោះ ។ ទាំងអស់សុទ្ធតែមកពីម្ចាស់យើង ។" មានតែបណ្តាអ្នកដែលយល់ដឹងទេដែលយកចិត្តទុកដាក់ ។"* ឲ្យពួកគេស្មោះស្ម័គ្រចំពោះយើង ឲ្យពួកគេប្រគល់រឿងចំណេះព្រះគម្ពីរនោះមកលើយើង ។ អល់ឡោះហ្ជ័មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៤:៨៣] បើពួកគេប្រគល់រឿងនោះឲ្យទៅព្រះសាសនៈទូតនិងឲ្យទៅបណ្តាព្រះអាជ្ញាធរក្នុងចំណោមពួកគេ បណ្តាអ្នកក្នុងចំណោមពួកគេដែលអាចស្រង់យកការពិតបានពួកគេប្រាកដនឹងបានដឹងថាពិតឬទេ ។* ពួកគេជាបុគ្គលដែលគេត្រូវសួរនិងស្វែងរក ។» (كتاب سُليم 2: 748)

***

6-8/7. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنِ زِيادِ بْنِ جَعْفَر الْهَمَذانيّ (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ)، وَالحُسَيْنِ بْنِ إِبْراهِيمِ بْنِ أَحْمَدِ بْنِ هِشامِ المكتب، وَعَلِيّ بْنِ عَبْدِ اللهِ الوَرَّاقُ (رَضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ)، قالُوا: حَدَّثَنَا عَلِيّ بْنِ إِبراهِيمِ بْنِ هاشِم، حَدَّثَنَا القاسِمِ بْنِ مُحَمَّد البرمكي، قالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الصَّلْتِ الهَرَوِيّ، قالَ: لَمَّا جَمَعَ الْمَأْمُونُ لِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلامُ) أَهْلَ الْمَقَالاتِ، مِنْ أَهْلِ الإِسْلامِ، وَ الدِّيَانَاتِ: مِنَ الْيَهُودِ، وَ النَّصَارَى، وَ الْمَجُوسِ، وَ الصَّابِئِينَ، وَ سَائِرِ أَهْلِ الْمَقَالاتِ، فَلَمْ يَقُمْ أَحَدٌ إِلاّ وَ قَدْ أُلْزِمَ حُجَّتَهُ، كَأَنَّهُ أُلْقِمَ حَجَراً.

6-7/8. [...] អាប៊ូ អាល់-ស្វល់ត៍ អាល់-ហាវ៉រី បានតំណាលថាកាលអាល់-ម៉ាក់មូនប្រមូលគ្នាប្រឆាំងអ៊ាលី ប៊ិន មូសា អាល់-រីដ្ហ៊ មានអ្នកជជែកកាន់សាសនាអ៊ីស្លាម សាសនាយ៉ាហ្វ៊ូឌី សាសនាគ្រិស្តមានពួកម៉ាយ៉ូស មានពួកស្វ៊ប៊ីអ៊ីន និងអ្នកជជែកច្រើនទៀត ។ អ្នកដែលងើបឡើងសុទ្ធតែត្រូវចុកមាត់ដោយសម្តីព្រះអង្គ ដូចអ្នកនោះបានលេបដុំថ្ម ។

فَقَامَ إِلَيْهِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْجَهْمِ، فَقَالَ لَهُ: يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَتَقُولُ بِعِصْمَةِ الأَنْبِيَاءِ؟ قَالَ: «نَعَمْ». قَالَ: فَمَا تَعْمَلُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَعَصى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوى﴾؟ وَ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ ذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغاضِباً فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ﴾؟ وَ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي يُوسُفَ: ﴿وَ لَقَدْ هَمَّتْ بِهِ، وَهَمَّ بِها﴾؟

អ៊ីមាំ ប៊ីន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ីន អាល់-យ៉ាហ្ហាំ បានដើរឡើង បានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុត្ររ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ ! ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីអវិរុទ្ធភាពរបស់ព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយ عليهم السلام មែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មែន ។" គាត់បានទូលថា៖ "តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *[២០:១២១] អ៊ាដ្ធាំបានប្រព្រឹត្តល្មើសបណ្ដាំព្រះម្ចាស់គេ ដូច្នេះគេបានដើរខុសផ្លូវ?* អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل *[២១:៨៧] ស្ពាន់-នូន (គឺយូនូស) គ្រាដែលគេបានចាកចេញទៅដោយក្រេវក្រោធ ។ គេបានគិតថាយើងនឹងមិនអាចធ្វើអ្វីគេបានឡើយ?* និងអំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل ពាក់ព័ន្ធនឹងយូសុហ្ហ عليه السلام *[១២:២៤] ពិតមែននាងចង់បានគេ ។ គេនឹងបាក់ចិត្តលើរូបនាង?*

وَ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي دَاوُدَ (عَلَيْهِ السَّلامُ): ﴿وَ ظَنَّ داوُدُ أَنَّما فَتَنَّاهُ﴾؟ وَ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ﴿وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ﴾؟

និងអំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ពាក់ព័ន្ធនឹងដ្ធាវ៊ីដ្ធ عليه السلام *[៣៨:២៤] ដ្ធាវ៊ីដ្ធបានគិតថាយើងបានល្បងពិសោធគេ?* អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ពាក់ព័ន្ធនឹងមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ عز وجل *[៣៣:៣៧] អ្នកបានលាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នកនូវអ្វីមួយដែលអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងបើកចំហឲ្យដឹង?"*

فَقَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلامُ): «وَيْحَكَ – يَا عَلِيُّ!– إِتَّقِ اللَّهَ، وَ لا تَنْسُبْ إِلَى أَنْبِيَاءِ الْفَوَاحِشَ، وَ لا تَتَأَوَّلْ كِتَابَ اللَّهِ بِرَأْيِكَ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿وَ ما يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ﴾». [...] (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٤٧١ . عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) – الجزء: ١ الصفحة: ١٩١ الحديث: ١)

អាល់-រ៉ីដ្ធ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ៊ីមាំអ៊ីយ ! អបមង្គលលើលោក ចូរលោកខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ចូរលោកកុំទម្លាក់អំពើអសីលធម៌ទៅលើព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយ عليهم السلام របស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ឡើយ ចូរកុំបកស្រាយព្រះគម្ពីរតាមតែការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនឯងឡើយ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៧] មានតែអល់ឡោះហ្ស៊ាទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វានិងបណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ។"* (عيون أخبار (الرّضا عليه السلام) 1: 191/ 1) 33:37-38

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٨﴾

៨. [បណ្ដាអ្នកដែលយល់ដឹងទូលថា៖] "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ៊ីយ ! សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំឲ្យចិត្តអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវៀចវេរឡើយ បន្ទាប់ពីព្រះអង្គបានដឹកនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំហើយនោះ ។ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកពីព្រះអង្គ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គជាអ្នកប្រទានឲ្យ ។

رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٩﴾

៩. ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! ព្រះអង្គជាអ្នកប្រមូលមនុស្សទាំងឡាយថ្ងៃមួយ ពុំមានមន្ទិលសង្ស័យអំពីថ្ងៃនោះឡើយ ។" អល់ឡោះហ្ន៑មិនភ្លេចពាក្យសន្យា[របស់ព្រះអង្គ]ឡើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៨-៩

8–1/9. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ، عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ ذَكَرَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ: «يَا هِشَامُ، إِنَّ اللَّهَ حَكَى عَنْ قَوْمٍ صَالِحِينَ: أَنَّهُمْ قَالُوا: "رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ" حِينَ عَلِمُوا أَنَّ الْقُلُوبَ تَزِيغُ وَ تَعُودُ إِلَى عَمَاهَا وَ رَدَاهَا،

8-9/1. [...] ហ្ការីស្ទ្ធ៑ ប៊ិន អាល់-ហ្ការកាំ បានតំណាលថាអាប៊ូ អាល់-ហ្ការសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៎ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំ ដោយលើកយកមកនូវហ្ការ៉ីស្ស៊ីមួយ ថា៖ «ហ្ការីស្ទ្ធ៑អើយ! អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ចែងអំពីបណ្តាអ្នកត្រឹមត្រូវថាពួកគេទូលថា៖ *[៣:៨] "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំឲ្យចិត្តអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវៀចវេរឡើយ បន្ទាប់ពីព្រះអង្គបានដឹកនាំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំហើយនោះ ។ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកពីព្រះអង្គ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គជាអ្នកប្រទានឲ្យ ។* ពួកគេដឹងថាចិត្តនឹងលំអៀង បែរទៅរកមោហន្ធការ (សេចក្តីងងឹតសូន្យឈឹង ពុំយល់ខុសត្រូវ) និងសេចក្តីវិនាស ។

إِنَّهُ لَمْ يَخْفَ اللَّهَ مَنْ لَمْ يَعْقِلْ عَنِ اللَّهِ، وَ مَنْ لَمْ يَعْقِلْ عَنِ اللَّهِ لَمْ يَعْقِدْ قَلْبُهُ عَلَى مَعْرِفَةٍ ثَابِتَةٍ يَنْظُرُهَا وَ يَجِدُ حَقِيقَتَهَا فِي قَلْبِهِ، وَ لاَ يَكُونُ أَحَدٌ كَذَلِكَ إِلاَّ مَنْ كَانَ قَوْلُهُ لِفِعْلِهِ مُصَدِّقاً، وَ سِرُّهُ لِعَلاَنِيَتِهِ مُوَافِقاً، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى اسْمُهُ لَمْ يَدُلَّ عَلَى الْبَاطِنِ الْخَفِيِّ مِنَ الْعَقْلِ إِلاَّ بِظَاهِرٍ مِنْهُ وَ نَاطِقٍ عَنْهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٠ الحديث: ٩٩ /١٦١٣، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٤ الحديث: ١٢)**

ការពិតបុគ្គលដែលមិនយល់ដឹងអំពីព្រះអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ទេ បុគ្គលនោះមិនខ្លាចអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ទេ ។ បុគ្គលណាមិនមានការយល់ដឹងអំពីអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ទេ បុគ្គលនោះមិនមានការចេះដឹងមាំនៅក្នុងចិត្តទេ ដើម្បីពិចារណារកការពិតឃើញនៅក្នុងចិត្ត ។ ពុំមានអ្នកណាដូចនេះទេក្រៅពីបុគ្គលដែលអនុវត្តិតាមសម្តីខ្លួន ទង្វើក្នុងរបស់អ្នកនោះស្របនឹងទង្វើក្រៅ ។ នេះព្រោះតែអល់ឡោះហ្ន៑ تعالى اسمه ធ្វើឲ្យការយល់ដឹងខាងក្នុងលេចច្បាស់ឡើងបានតែតាមរយៈនៃការមើលឃើញច្បាស់ក្រឡែតនិងសម្តីទេ ។»

(12 /14 :1 الكافي. Al-Mizan vol.5 p.107)

***

8–2/9. مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ مَعْمَرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ عُكَايَةَ التَّمِيمِيِّ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ النَّضْرِ الْفِهْرِيِّ عَنْ أَبِي عَمْرٍو الْأَوْزَاعِيِّ عَنْ عَمْرِو بْنِ شِمْرٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فَقُلْتُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ قَدْ أَرْمَضَنِي اخْتِلَافُ الشِّيعَةِ فِي مَذَاهِبِهَا فَقَالَ يَا جَابِرُ أَ لَمْ أَقِفْكَ عَلَى مَعْنَى اخْتِلَافِهِمْ مِنْ أَيْنَ اخْتَلَفُوا وَ مِنْ أَيِّ جِهَةٍ تَفَرَّقُوا قُلْتُ بَلَى يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ

8-9/2. មូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ការ៉ាលី ប៊ិន ម៉ាកុ៎ម៉ារ[មានប្រសាសន៑]តមកពីមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ការ៉ាលី ប៊ិន អ្ការ៉ីកាយ៉ាស៊ុ អាល់-តាមីមី តមកពី អាល់-ហ្ការ៉ីសែន ប៊ិន អាល់-ណាដ្ការ អាល់-ហ្ការ៉ីះហ្ការ៉ី តមកពី អាប៊ូ អ្ការ៉ូរ អាល់-អៅស្ការ៉ាអ្ការ៉ី តមកពី អ្ការ៉ូរ ប៊ិន ស្ការ៉ីមរ៑ តមកពី យ៉ាកុ៎ប៉ៅ ប៊ិន យ៉ាស្ការ៉ីដ្ធ ដែលមានប្រសាសន៑ថាខ្ញុំបានទៅជួប អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុត្រ صلوات الله عليه والسلام ស៊ីសូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ! ការឈ្លោះគ្នា

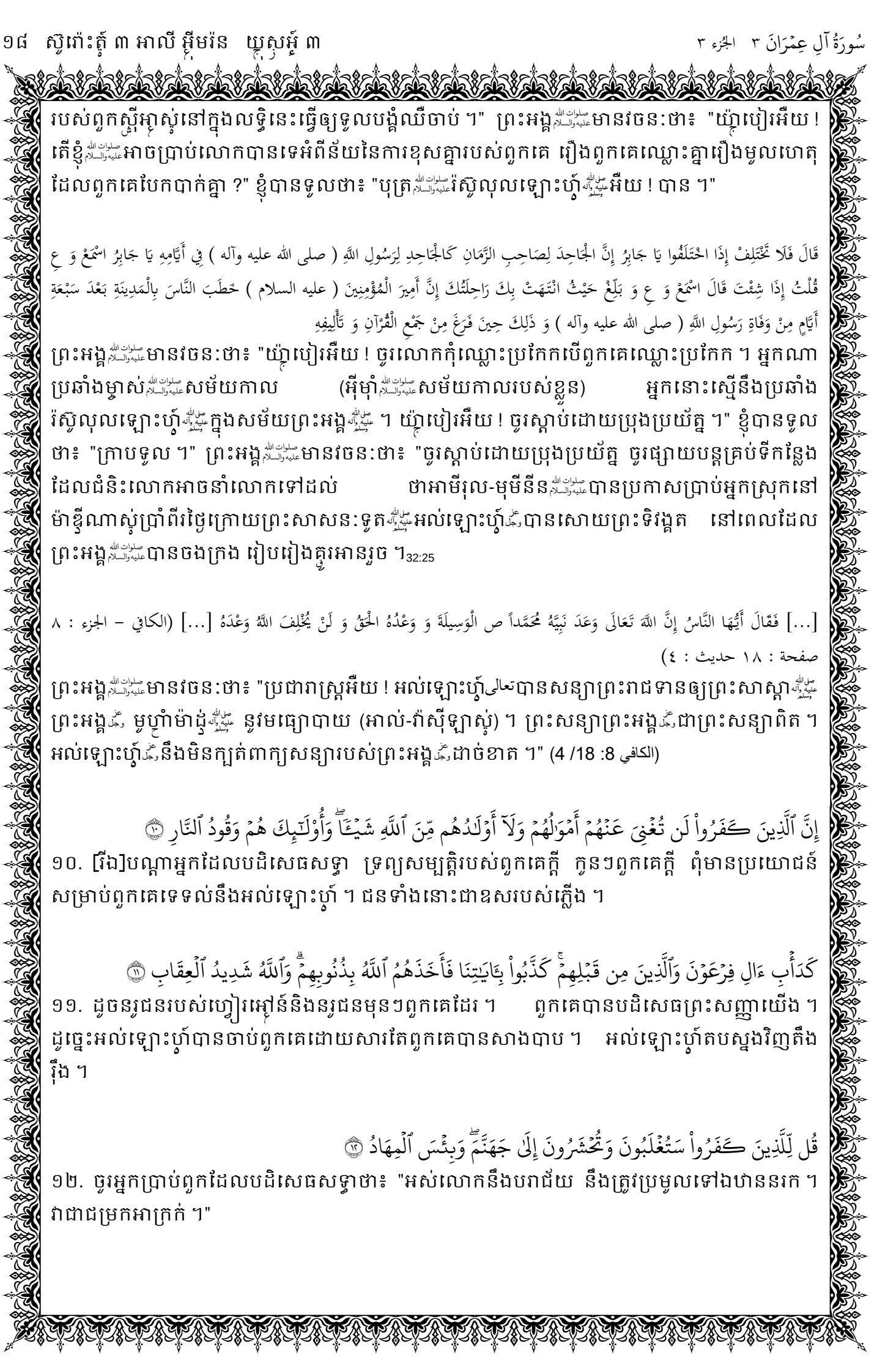

របស់ពួកស្ដ៊ីអ៊ុ:ស៊ុ:នៅក្នុងលទ្ធិនេះធ្វើឲ្យទូលបង្គំឈឺចាប់ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "យ៉ាហ្ជ:ប៉ៀ:អ៊ីយ ! តើខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام អាចប្រាប់លោកបានទេអំពីន័យនៃការខុសគ្នារបស់ពួកគេ រឿងពួកគេឈ្លោ:គ្នារឿងមូលហេតុដែលពួកគេបែកបាក់គ្នា ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "បុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ ! បាន ។"

قَالَ فَلَا تَخْتَلِفْ إِذَا اخْتَلَفُوا يَا جَابِرُ إِنَّ الْجَاحِدَ لِصَاحِبِ الزَّمَانِ كَالْجَاحِدِ لِرَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي أَيَّامِهِ يَا جَابِرُ اسْمَعْ وَ عِ قُلْتُ إِذَا شِئْتَ قَالَ اسْمَعْ وَ عِ وَ بَلِّغْ حَيْثُ انْتَهَتْ بِكَ رَاحِلَتُكَ إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) خَطَبَ النَّاسَ بِالْمَدِينَةِ بَعْدَ سَبْعَةِ أَيَّامٍ مِنْ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ ذَلِكَ حِينَ فَرَغَ مِنْ جَمْعِ الْقُرْآنِ وَ تَأْلِيفِهِ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "យ៉ាហ្ជ:ប៉ៀ:អ៊ីយ ! ចូរលោកកុំឈ្លោ:ប្រកែកបើពួកគេឈ្លោ:ប្រកែក ។ អ្នកណាប្រឆាំងម្ចាស់ صلوات الله عليه والسلام សម័យកាល (អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام សម័យកាលរបស់ខ្លួន) អ្នកនោ:ស្មើនឹងប្រឆាំង រ៉ស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងសម័យព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ យ៉ាហ្ជ:ប៉ៀ:អ៊ីយ ! ចូរស្ដាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ។" ខ្ញុំបានទូលថា: "ក្រាបទូល ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ចូរស្ដាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ចូរផ្សាយបន្ដគ្រប់ទីកន្លែងដែលជំនិ:លោកអាចនាំលោកទៅដល់ ថាអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានប្រកាសប្រាប់អ្នកស្រុកនៅ ម៉ាឌ្ធីណាស៊ុ:ប្រាំពីរថ្ងៃក្រោយព្រះសាសន:ទូត صلى الله عليه وآله وسلم អល់ឡោ:ហ្ស៊ូ عز وجل បានសោយព្រះទិវង្គត នៅពេលដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានចងក្រង រ៉ៀបរ៉ៀងគ្ងរ:អានរួច ។32:25

[...] فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَعَدَ نَبِيَّهُ مُحَمَّداً ص الْوَسِيلَةَ وَ وَعْدُهُ الْحَقُّ وَ لَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ [...] (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٨ حديث : ٤)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ប្រជារាស្ដ្រអ៊ីយ ! អល់ឡោ:ហ្ស៊ូ تعالى បានសន្យាព្រះរាជទានឲ្យព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ عز وجل មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم នូវមធ្យោបាយ (អាល់-វ៉ាស៊ីឡាស៊ូ) ។ ព្រះសន្យាព្រះអង្គ عز وجل ជាព្រះសន្យាពិត ។ អល់ឡោ:ហ្ស៊ូ عز وجل នឹងមិនក្ឍ:ត់ពាក្យសន្យារបស់ព្រះអង្គ عز وجل ដាច់ខាត ។" (الكافي 8: 18/ 4)

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ ٱلنَّارِ ١٠

១០. [រ៉ឯ]បណ្ដាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា ទ្រព្យសម្បត្ដិរបស់ពួកគេក្ដី កូនៗពួកគេក្ដី ពុំមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេទល់នឹងអល់ឡោ:ហ្ស៊ូ ។ ជនទាំងនោ:ជាឧសរបស់ភ្លើង ។

كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ١١

១១. ដូចនរ:ជនរបស់ហ្ជ:ារ:អ:ន៍និងនរ:ជនមុនៗពួកគេដែ: ។ ពួកគេបានបដិសេធព្រះសញ្ញាយើង ។ ដូច្នេ:អល់ឡោ:ហ្ស៊ូបានចាប់ពួកគេដោយសារតែពួកគេបានសាងបាប ។ អល់ឡោ:ហ្ស៊ូតបស្ដងវិញ្ញ:ណ:ង:ុ:ង ។

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ١٢

១២. ចូរអ្នកប្រាប់ពួកដែលបដិសេធសទ្ធាថា: "អស់លោកនឹងបរាជ័យ នឹងត្រូវប្រមូលទៅឯហ្ជ:ាន:រក ។ វាជាជម្រកអាក្រ:ក់ ។"

قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِى فِئَتَيْنِ ٱلْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَٰتِلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْىَ ٱلْعَيْنِ ۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِۦ مَن يَشَآءُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿١٣﴾

១៣. ធ្លាប់មានសញ្ញាមួយសម្រាប់ពួកអ្នកហើយ (គឺមនុស្សទាំងឡាយ) នៅក្នុងការប្រឈមមុខគ្នារបស់កងពលពីរ ។ កងពលមួយប្រយុទ្ធលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ា កងពលមួយទៀតជាជនបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេបានឃើញកងពលមួយនោះមានចំនួនច្រើនជាងខ្លួនមួយជាពីរយ៉ាងជាក់ច្បាស់នឹងភ្នែក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាគាំទ្រដោយនូវជំនួយព្រះអង្គអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ នៅក្នុងនេះមាននូវមេរៀនមួយសម្រាប់បណ្តាអ្នកឈ្វេងយល់ ។

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلْبَنِينَ وَٱلْقَنَٰطِيرِ ٱلْمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلْفِضَّةِ وَٱلْخَيْلِ ٱلْمُسَوَّمَةِ وَٱلْأَنْعَٰمِ وَٱلْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلْمَـَٔابِ ﴿١٤﴾

១៤. ត្រូវតាក់តែងលំអ[បំភាន់ភ្នែក]សម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយគឺ ការស្រឡាញ់ចូលចិត្តបណ្តាស្ត្រី បណ្តាកូនៗ គំនរទ្រព្យសម្បត្តិមាសនិងប្រាក់ បណ្តាសេះពូជល្អ សត្វចិញ្ចឹមនិងស្រែចម្ការ ។ ទាំងនេះជាការត្រេកត្រអាលសម្រាប់ជីវិតលោកនេះ ។ តែអល់ឡោះហ្ស៊ា ស្ថាននិវត្តន៍ប្រសើរបំផុត (គឺជម្រកចុងក្រោយ) នៅឯព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១0-១៤

10–1/15. علي بن إبراهيم، قوله: [...] ﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَ تُحْشَرُونَ إِلىٰ جَهَنَّمَ وَ بِئْسَ الْمِهٰادُ﴾: إِنَّهَا نَزَلَتْ بَعْدَ بَدْرٍ، لَمَّا رَجَعَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنْ بَدْرٍ أَتَى بَنِي قَيْنُقَاعَ وَ هُوَ يُنَادِيهِمْ، وَ كَانَ بِهَا سُوقٌ يُسَمَّى بِسُوقِ النَّبَطِ، فَأَتَاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَقَالَ: «يَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ، قَدْ عَلِمْتُمْ مَا نَزَلَ بِقُرَيْشٍ وَ هُمْ أَكْثَرُ عَدَداً وَ سِلاَحاً وَ كُرَاعاً مِنْكُمْ، فَادْخُلُوا فِي الْإِسْلاَمِ».

10-15/1. ពាយការណ៍ដោយ អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ថាព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[៣:១២] ចូរអ្នកប្រាប់ពួកដែលបដិសេធសទ្ធាថា៖ "អស់លោកនឹងបរាជ័យ នឹងត្រូវប្រមូលទៅឯឋាននរក ។ វាជាជម្រកអាក្រក់"* ត្រូវដាក់មកក្រោយសមរភូមិបាដ្ទារ កាលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ បានត្រឡប់មកពីសមរភូមិបាដ្ទារវិញ ពួកប្រជាជាតិ បានី ក្ងយ់ន្ទ្ធ ក្ងត់ បានមក ព្រះអង្គ ﷻ បានប្រកាសប្រាប់ពួកគេនៅក្នុងទីធ្លាផ្សារឈ្មោះ អាល់-ណាបាត្ទ ថា៖ "ក្រុមយ៉ាហ្ស៊ូ ឌ្ឋីអ៊ីយ! អស់លោកបានដឹងស្រាប់ហើយថាអ្វីបានកើតឡើងលើពួកគ្ងរ៉យ់ស្ស ទោះបីពួកមានគ្នា មានអាវុធនិងមានជំនិះច្រើនជាងគេក្តី ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកចូលអ៊ីស្លាម ។"

فَقَالُوا: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّكَ تَحْسَبُ حَرْبَنَا مِثْلَ حَرْبِ قَوْمِكَ، وَ اللَّهِ لَوْ لَقِيتَنَا لَلَقِيتَ رِجَالاً.

ពួកគេបានថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អ៊ីយ! អ្នក ﷺ គិតថាច្បាំងនឹងយើងដូចច្បាំងនឹងប្រជាជាតិអ្នក ﷺ ឬ ? សូមស្បថនឹងព្រះ ﷻ ! បើអ្នក ﷺ បានច្បាំងនឹងយើង អ្នក ﷺ ច្បាស់ជាបានដឹងថាយើងជាមនុស្សប្រុស ។"

فَنَزَلَ عَلَيْهِ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ ﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَ تُحْشَرُونَ إِلىٰ جَهَنَّمَ وَ بِئْسَ الْمِهَادُ * قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللهِ وَ أُخْرىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ﴾ أَيْ لَوْ كَانُوا مِثْلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿وَ اللهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ﴾ يَعْنِي رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَ بَدْرٍ ﴿إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ﴾. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠١ الحديث: ٩٩ /١٦١٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٩٧)**

យ៉ូ:ប:អ៊ីល(ع)បានចុះមកជួបព្រះអង្គ(ص) ទូលថា: "មូហ្ម៉ាម៉ាដ(ص)អើយ! *[៣:១២] ចូរអ្នកប្រាប់ពួកដែលបដិសេធសទ្ធាថា: "អស់លោកនឹងបរាជ័យ នឹងត្រូវប្រមូលទៅឯហ្ជានរក ។ វាជាជម្រកអាក្រក់ ។" [៣:១៣] ធ្លាប់មានសញ្ញាមួយសម្រាប់ពួកអ្នកហើយនៅក្នុងការប្រឈមមុខគ្នារបស់កងពលពីរ ។ កងពលមួយប្រយុទ្ធលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ:ហ្ន៑ កងពលមួយទៀតជាជនបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេបានឃើញកងពលមួយនោះមានចំនួនច្រើនជាងខ្លួនមួយជាពីរយ៉ាងជាក់ច្បាស់នឹងភ្នែក* មានន័យថាបើពួកគេជាមុស្លីម ។ *អល់ឡោះ:ហ្ន៑គាំទ្រដោយនូវជំនួយព្រះអង្គអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ* ពោលគឺ[គាំទ្រ]រ៉ាស៊ូលុលឡោះ:ហ្ន៑(ص)ថ្ងៃច្បាំងនៅបាដ្ទារ ។ *នៅក្នុងនេះមានន័យមេរៀនមួយសម្រាប់បណ្តាអ្នកឈ្លាងយល់ ។"* (تفسير القمّيّ 1: 97)

***

2/15-10. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللهِ الْبَرْقِيِّ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ أَبِي قَتَادَةَ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا تَلَذَّذَ النَّاسُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ بِلَذَّةٍ أَكْثَرَ لَهُمْ مِنْ لَذَّةِ النِّسَاءِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَ الْبَنِينَ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ – ثُمَّ قَالَ –: وَ إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ مَا يَتَلَذَّذُونَ بِشَيْءٍ مِنَ الْجَنَّةِ أَشْهَى عِنْدَهُمْ مِنَ النِّكَاحِ، لاَ طَعَامٍ وَ لاَ شَرَابٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠١ الحديث: ٩٩ /١٦١٦، الكافي – الجزء: ٥ الصفحة: ٣٢١ الحديث: ١٠)**

10-14/2. [...] យ៉ូ:ម៉ីល ប៊ីន ដ្ទារ៉ូ:ត បានតំណាលថា អាប៊ូ អ្ទ:ប:ឌុ:ลឡោះ:ហ្ន៑(ص)មានវចន:ថា: «អ្វីដែលមនុស្សចូលចិត្តបំផុតក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខគឺការត្រេកត្រអាលជាមួយស្ត្រី ។ នេះមានចែងនៅក្នុងព្រះបន្ទូល អល់ឡោះ:ហ្ន៑(ج) *[៣:១៤] ការស្រឡាញ់ចូលចិត្តបណ្តាស្ត្រី បណ្តាកូនៗ* លុះចប់អាយ៉ាស់ ។» បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(ص)មានវចន:ថា: «ជនហ្ជានសូគ៌ាមិនស្រឡាញ់ចូលចិត្តអ្វីជាងអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ លើសការបរិភោគការផឹកទៅទៀត ។» (الكافي 5: 321 /10)

الحزب ٦

۞قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ ۖ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

១៥. ចូរអ្នកថា: "តើឲ្យខ្ញុំប្រាប់អស់លោកអំពីអ្វីដែលប្រសើរជាងនេះទេ ? សម្រាប់បណ្តាអ្នកដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះ:ហ្ន៑ស៊ប់ចិត្ត] មានសួនសូគ៌ានៅឯម្ចាស់ពួកគេ ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ពួកគេនឹងមានគូគ្រងបរិសុទ្ធនិងសំណព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ:ហ្ន៑ ។" អល់ឡោះ:ហ្ន៑ទ្រង់ទស្សនាការបាវទាំងឡាយ[របស់ព្រះអង្គ] ។

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾

១៦. [បណ្តាអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះ:ហ្ន៑ស៊ប់ចិត្ត]បណ្តាអ្នកដែលថា: "ម្ចាស់អើយ! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជឿហើយ ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គមេត្តាអត់ឱនឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែលបានសាងបាប ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាស្រោចស្រង់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីទណ្ឌកម្មភ្លើង ។"

ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

១៧. [ពួកគេជា]បណ្ដាអ្នកមានអំណត់ បណ្ដាសច្ចការី បណ្ដាអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ បណ្ដាអ្នកចំណាយ[លើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ន៑] បណ្ដាអ្នកអង្វរសូមខមាទោស[អល់ឡោះហ្ន៑]មុនថ្ងៃរះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាតុ ១៥-១៧

15–1/17. الشَّيْخُ: بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ فَضَالَةَ، عَنْ حُسَيْنِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ سَمَاعَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: ﴿ٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ﴾؟ فَقَالَ: «اسْتَغْفَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي وَتْرِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٢ الحديث: ٩٩ /١٦٢١، التهذيب – الجزء: ٢ الصفحة: ١٣٠ الحديث: ٥٠١)**

15-17/1. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំទី៦) អំពី *[៣:១៧] បណ្ដាអ្នកអង្វរសូមខមាទោសមុនថ្ងៃរះ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم សូមខមាទោស[ឲ្យសហគមន៍ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم]ចិតសិបដងក្នុងស្ង៊ីឡាត់ុអាល់-វ៉ាតៀ ។» (التهذيب 2: 130/ 501)

***

15–2/17. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿فِيهَا وَ أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ﴾. قَالَ: «لاَ يَحِضْنَ وَ لاَ يُحْدِثْنَ». (تفسير العيّاشي 164/ 11: 1)**

15-17/2. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ដាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[៣:១៥] គ្ដូគ្រងបរិសុទ្ធ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «ពួកនាងមិនមានរដូវខែទេ មិនបន្ទោបង់ទេ (មិនបត់ជើងតូចទេ មិនបត់ជើងធំទេ) ។»

(تفسير العيّاشي 1: 164/ 11)

***

15–3/17. عَنْ عُمَرَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَنْ قَالَ فِي آخِرِ الْوَتْرِ فِي السَّحَرِ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ دَامَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً، كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٣ الحديث: ٩٩ /١٦٢٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٠ الحديث: ١٤، ١٥)**

15-17/3. អ‍ូ‍ម‍ារ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ដាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «អ្នកណាថានៅពេលចប់ស្ង៊ីឡាត់ អាល់-វ៉ាតៀ មុនពេលព្រឹក ថា៖ "أَسْتَغْفِرُ اللهَ وَأَتُوبُ إِلَيهِ" (ខ្ញុំសូមខមាទោសអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ខ្ញុំសូមសារភាពកំហុសចំពោះព្រះអង្គ عز وجل) ៧០ ដងហើយនៅតែធ្វើបែបនេះមួយឆ្នាំ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل នឹងកត់ត្រាអ្នកនោះទុកក្នុងចំណោមបណ្ដាអ្នកអង្វរសូមខមាទោសមុនថ្ងៃរះ ។»

(تفسير العيّاشي 1: 165/ 14، 15)

***

15–4/17. عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): جُعِلْتُ فِدَاكَ، تَفُوتُنِي صَلاَةُ اللَّيْلِ فَأُصَلِّي الْفَجْرَ، فَلِي أَنْ أُصَلِّيَ بَعْدَ صَلاَةِ الْفَجْرِ مَا فَاتَنِي مِنْ صَلاَةٍ وَ أَنَا فِي صَلاَةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ؟ قَالَ:«نَعَمْ، وَ لَكِنْ لاَ تُعْلِمْ بِهِ أَهْلَكَ فَتَتَّخِذَهُ سُنَّةً، فَتُبْطِلَ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحارِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٣ الحديث: ٩٩ /١٦٢٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٥ الحديث: ١٧)**

15-17/4. រាយការណ៍ដោយ អាល់-ម‍ូ‍ហ្ជាដ្ជ‍ីដ‍ល់ ប‍ិ‍ន អ‍ូ‍ម‍ារ ថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ្ដាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام

ថា: "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអ្ង صلوات الله عليه والسلام ! ទូលបង្គំធ្វើ ស្ង៊ីឡាតុ៌ អាល់-ឡៃលី (ស្ង៊ីឡាតុ៌ យប់) មិនទាន់ពេល ទូលបង្គំក៏បានធ្វើស្ង៊ីឡាតុ៌ អាល់-ហ្ការ៉ូ ។ តើទូលបង្គំគួរធ្វើ ស្ង៊ីឡាតុ៌ អាល់-ឡៃលី ដែលទូលបង្គំខានធ្វើនោះទេ ក្រោយពីធ្វើស្ង៊ីឡាតុ៌ អាល់-ហ្ការ៉ូ រួចក្នុងពេលដែលទូលបង្គំធ្វើស្ង៊ីឡាតុ៌ មុនថ្ងៃរ:នេះ (គឺក្នុងពេលតែមួយនោះ មិនមែនក្នុងពេលថ្ងៃក្រោយទេ) ?" ព្រះអង្ គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "លោកគួរធ្វើ តែលោកកុំឲ្យគ្រួសារលោកដឹងរឿងនេះ ក្រែងពួកគេចាត់ទុករឿងនេះ ស៊ីនណាស៊ុ បណ្តាលឲ្យមោយ:ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ ﷻ *[៣:១៧] បណ្តាអ្នកអង្វរសូមខមាទោសមុនថ្ងៃ រ: ។"* (تفسير العيّاشي 1: 165/ 17)

شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨

១៨. អល់ឡោះ ﷻ សក្ខីថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្ គ អស់ទេវតានិងបណ្តាអ្នកមានការចេះដឹងដែ រ ព្រះដែលរក្សាទុក[សត្វលោកព្រះអង្ គ]ជាមួយយុត្តិធ ម ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្ គ ព្រះដ៏មានព្រ ះ មហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះមុនិរាជ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៨

1/18. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ وَ الْمَلاٰئِكَةُ وَ أُولُوا الْعِلْمِ قٰائِماً بِالْقِسْطِ لاٰ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾. قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «﴿شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاٰ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ﴾ فَإِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَشْهَدُ بِهَا لِنَفْسِهِ، وَ هُوَ كَمَا قَالَ.

18/1. អាល់-អ្ហ្ស៊ីយ៉ាស្ពី បានតំណាលតមកពី យ៉ាកូ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួ រ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាសុ់នេ: *[៣:១៨] អល់ឡោះ ﷻ សក្ខីថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្ គ អស់ទេវតានិងបណ្តាអ្នកមានការចេះដឹងដែ រ ព្រះដែលរក្សាទុកជាមួយយុត្តិធ ម ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្ គ ព្រះដ៏មានព្រ ះ មហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះមុនិរាជ ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «*អល់ឡោះ ﷻ សក្ខី ថាពុំមានព្រះទេក្រៅ ពីព្រះអង្ គ ។* អល់ឡោះ ﷻ تبارك وتعالى ធ្វើកសិណសាក្សីឲ្យព្រះអង្គ ﷻ ដូចព្រះអង្ គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលនោ ះ ឯង ។

فَأَمَّا قَوْلُهُ: "وَ الْمَلاٰئِكَةُ" فَإِنَّهُ أَكْرَمَ الْمَلاَئِكَةَ بِالتَّسْلِيمِ لِرَبِّهِمْ، وَ صَدَّقُوا وَ شَهِدُوا كَمَا شَهِدَ لِنَفْسِهِ.

ព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្ គ ﷻ *អស់ទេវតា* នេ:គឺអស់ទេវតាដែលមានកិត្យានុភាពលើ ស អស់ទេវតាក្នុងការ ចុ:ចូលចំពោ:ម្ចាស់ ﷻ ពួកគេ ពួកគេ ទទួ ល ស្គាល់និងធ្វើ ក សិ ណ សាក្សីដូ ច អ ល់ ឡោ:ហ ្ គ ﷻ ធ្ វើ ក សិ ណ សាក្ សីឲ្ យ ព្ រ ះ អ ង្ គ ﷻ នោ: ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ﴿وَ أُولُوا الْعِلْمِ قٰائِماً بِالْقِسْطِ﴾ فَإِنَّ اولِي الْعِلْمِ الْأَنْبِيَاءُ وَ الْأَوْصِيَاءُ، وَ هُمْ قُيَّامٌ بِالْقِسْطِ، وَ الْقِسْطُ: الْعَدْلُ فِي الظَّاهِرِ، وَ الْعَدْلُ فِي الْبَاطِنِ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٤ الحديث: ٩٩ /١٦٣٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٥ الحديث: ١٨)**

ព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្ គ ﷻ *បណ្តាអ្នកមានការចេ:ដឹ ងដែ រ ព្រះដែ ល រ ក្ សា ទុ ក[ស ត្ ត ្ ល ោ ក ព្ រ ះ អ ង្ គ]ជ ា ម ួ យ យុ ត្ តិ ធ ម ។* បុ គ្ គ ល ដែ ល ម ា ន ន ូ វ ព្ រ ះ អ ភ ិ ញ ្ ញ ា គ ឺ ព្ ះ ស ា ស ្ ត ា ទ ាំ ង ឡ ា យ عليهم السلام និ ង ព្ ះ ឧ ត ្ ត រ ា ធ ិ ក ា រ ី عليهم السلام (គ ឺ ប ណ ្ ត ា

អ្នកស្នងព្រះសាស្តា(عليه السلام) អស់ព្រះអង្គ(عليه السلام)មានយុត្តិធម៌ជាមូលដ្ឋាន ។ យុត្តិធម៌ គឺយុត្តិធម៌ដែលអាចមើលឃើញ ។ រីឯយុត្តិធម៌កំបាំង (គឺខ្លឹមសាររបស់យុត្តិធម៌) គឺអាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام) ។»

(تفسير العيّاشي 1: 165/ 18)

***

2/18. عَنْ مَرْزُبَانَ الْقُمِّيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَ الْمَلاَئِكَةُ وَ أُولُوا الْعِلْمِ قَائِماً بِالْقِسْطِ﴾ قَالَ: «هُوَ الْإِمَامُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٤ الحديث: ٩٩ /١٦٣٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٦ الحديث: ١٩)**

18/2. ម៉ារ្ស៊ូបាន់ អាល់-ឆ្ងុ ម្ម៉ី បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់(صلوات الله عليه والسلام) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចា(صلوات الله عليه والسلام) *[៣:១៨] អល់ឡោះហ្ចាសក្ខីថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ អស់ទេវតានិងបណ្ដាអ្នកមានការចេះដឹងដែរ ព្រះដែលរក្សាទុកជាមួយយុត្តិធម៌ ។* ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ «នេះគឺអ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام) ។»

(تفسير العيّاشي 1: 166/ 19)

***

3/18. عَنْ إِسْمَاعِيلَ، رَفَعَهُ إِلَى سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ، قَالَ: كَانَ عَلَى الْكَعْبَةِ ثَلاَثُ مِائَةٍ وَ سِتُّونَ صَنَماً، لِكُلِّ حَيٍّ مِنْ أَحْيَاءِ الْعَرَبِ الْوَاحِدُ وَ الاِثْنَانِ، فَلَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: "شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ إِلَى قَوْلِهِ اَلْعَزِيزُ الْحَكِيمُ" خَرَّتِ الْأَصْنَامُ فِي الْكَعْبَةِ سُجَّداً. (تفسير العيّاشي 166/ 20: 1)**

18/3. អ៊ីសម៉ាអ៊ីល បានតំណាលតមកពី សាអ៊ីដ្ធ ប៊ិន ហ្ជ្ប៊ៃរ៉ ដែលបានតំណាលថា៖ «មានរូបបដិមាចំនួន ៣៦០ នៅឯកាកុ៌បាស្ធ ។ មានមួយឬពីរនៅក្នុងសង្កាត់អារ៉ាប់នីមួយៗ ។ ដូច្នេះពេលគេបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្ធ៌នេះ *[៣:១៨] អល់ឡោះហ្ចាសក្ខីថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ* រហូតដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ(عز وجل) *ព្រះដ៏មានមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះមុនិរាជ* រូបបដិមារលំមកក្រោម ក្រាបប្រណិប៉ាតន៍នៅក្នុងកាកុ៌បាស្ធ ។»

(تفسير العيّاشي 1: 166/ 20)

***

*4/18. حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ سُلَيْمَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ اَلدَّيْلَمِيِّ عَنْ أَبِيهِ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: إِنَّ نُطْفَةَ اَلْإِمَامِ مِنَ اَلْجَنَّةِ وَ إِذَا وَقَعَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ إِلَى اَلْأَرْضِ وَقَعَ وَ هُوَ وَاضِعٌ يَدَهُ إِلَى اَلْأَرْضِ رَافِعٌ رَأْسَهُ إِلَى اَلسَّمَاءِ

*18/4. អ្ចាប់បាដ្ធ ប៊ិន ស៊ូ(ឡ)ម៉ាន បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ស៊ូ(ឡ)ម៉ាន អាល់-ដ្ធ(ឡ)ាមី តមកពី ស៊ូ(ឡ)ម៉ាន ឪពុកលោកដែលបានថា អាប៊ូ អ្ចាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ចា(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "មេជីវិតរបស់អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)មកពីឋានសួគ៌ ។ ពេលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ចេញពីពោះមាតារបស់ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មកលើដី ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ដាក់ដៃលើដី ងើយក្បាលទៅលើមេឃ ។"

قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ لِمَ ذَاكَ؟ قَالَ لِأَنَّ مُنَادِياً يُنَادِيهِ مِنْ جَوِّ اَلسَّمَاءِ مِنْ بُطْنَانِ اَلْعَرْشِ مِنَ اَلْأُفُقِ اَلْأَعْلَى يَا فُلاَنَ بْنَ فُلاَنٍ اُثْبُتْ فَإِنَّكَ صَفْوَتِي مِنْ خَلْقِي وَ عَيْبَةُ عِلْمِي وَ لَكَ وَ لِمَنْ تَوَلاَّكَ أَوْجَبْتُ رَحْمَتِي وَ مَنَحْتُ جِنَانِي وَ أحلت[أُحِلُّكَ] جِوَارِي ثُمَّ وَ عِزَّتِي وَ جَلاَلِي لَأُصْلِيَنَّ مَنْ عَادَاكَ أَشَدَّ عَذَابِي وَ إِنْ أَوْسَعْتُ عَلَيْهِمْ فِي دُنْيَايَ مِنْ سَعَةِ رِزْقِي (بصائر الدرجات ج١ ص٢٢٣)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ! ម្ដេចក៏ដូច្នេះ ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "អ្នកប្រកាសស្រែកប្រកាសមកពីលើផ្ទៃមេឃ មកពីខាងក្នុងព្រះរាជបល្ល័ង្ក មកពីស្រទាប់មេឃជាន់ខ្ពស់ថា៖ "អ្នកនេះ បុត្ររបស់អ្នកនេះអ‍ើយ ! ចូរអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនព្រោះអ្នកជាបុគ្គលកំពូលនៃបណ្ដាសត្វលោករបស់អញ(عز وجل) ជាព្រះអនុរក្សព្រះអភិញ្ញាអញ(عز وجل) ។ ព្រះធម៌មេត្តារបស់អញ(عز وجل) ហានសួគ៌អញ(عز وجل)

និងកន្លែងជិតអញ្ជ ត្រូវបានជាចាំបាច់ទៅលើអ្នកនិងបណ្ដាដែលស្រឡាញ់អ្នក ។ អញ្ជ សូមស្បថលើព្រះកិត្តិយសអញ្ជ លើព្រះវិរោចនភាពអញ្ជ អញ្ជនឹងដាក់ទណ្ឌកម្មឈឺចាប់បំផុតពួកសត្រូវរបស់អ្នក ទោះបីអញ្ជឲ្យពួកវាមានបានសម្បូរហូរហៀរនៅក្នុងឋានលោកក៏ដោយ ។"

قَالَ فَإِذَا اِنْقَضَى صَوْتُ اَلْمُنَادِي أَجَابَهُ هُوَ« شَهِدَ اَللهُ أَنَّهُ لاٰ إِلٰهَ إِلاّٰ هُوَ وَ اَلْمَلاٰئِكَةُ وَ أُولُوا اَلْعِلْمِ قٰائِماً بِالْقِسْطِ لاٰ إِلٰهَ إِلاّٰ هُوَ اَلْعَزِيزُ اَلْحَكِيمُ » فَإِذَا قَالَهَا أَعْطَاهُ اَلْعِلْمَ اَلْأَوَّلَ وَ اَلْعِلْمَ اَلْآخِرَ وَ اِسْتَحَقَّ زِيَادَةَ اَلرُّوحِ فِي لَيْلَةِ اَلْقَدْرِ .

ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "ពេលអ្នកប្រកាសប្រកាសចប់ លែងឮសម្លេង ព្រះអង្គឆ្លើយតបវិញថា: *"[៣:១៨] អល់ឡោះហ្ស៊ាសច្ចាថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ អស់ទេវតានិងបណ្ដាអ្នកមាន ការចេះដឹងដែរ ព្រះដែលរក្សាទុកជាមួយយុត្តិធម៌ ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះមុនិរាជ ។"* ពេលព្រះអង្គថាដូចនេះ អល់ឡោះហ្ស៊ាបានព្រះរាជទានឲ្យព្រះអង្គព្រះអភិញ្ញាដំបូងនិងព្រះអភិញ្ញាចុងក្រោយបង្ហ ស់ ព្រះអង្គសក្តិសមនឹងបានថែមនូវព្រះសន្ដវិញ្ញាណនៅក្នុងយប់ព្រះបុព្វបញ្ញត (لَيْلَةِ اَلْقَدْرِ) ។" (بصائر الدرجات 1: 223)

إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾

១៩. សាសនាដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ាគឺអ៊ីស្លាម[ដែលត្រូវជ្រើសរើសសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា] ។ បណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរបានជំទាស់ តែក្រោយពីព្រះអភិញ្ញាបានមកដល់ពួកគេហើយទេ ដោយសារតែច្រណែនឈ្នានីសគ្នា ។ អ្នកណាមិនជឿបណ្ដាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាទេ អល់ឡោះហ្ស៊ាទូទាត់ឆាប់រហ័ស ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៩

1/19. وَ رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ جُمْهُورٍ، عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ، عَنْ أَبِي أُسَامَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ "أَ رَأَيْتَ اَلَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ" قَالَ: بِالْوَلاَيَةِ. يعني إن الدين هو الولاية. ويؤيده: قوله تعالى "إن الدين عند الله الاسلام" وهولا يتم إلا بالولاية، لانه سبحانه يوم فرض الولاية قال: "اليوم أكملت لكم دينكم وأتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام دينا". فلولا الولاية لم يكمل الدين، ولم تتم النعمة، ولم يرض الله سبحانه لنا دين الاسلام، فلاجل ذلك صار الدين الولاية، فتمسك بهاتكن من أهلها الموالين وقل عند لك: الحمد لله رب العالمين. (تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة – الجزء : ٢ صفحة : ٨٥٥)

19/1. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ប៊ិន យ្ជ៊ូមហ្ហ៊ូរ បានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍តមកពី អ្ចាប់ឌ្ចុល-រ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀរ ដែលបានថាតមកពី អាប៊ូ យ៉ាមីឡាសុ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាសាម៉ាសុ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ចាប់ឌ្ចុលឡោះហ្ស៊ា អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[១០៧:១] តើអ្នកបានឃើញទេ បុគ្គលដែលបដិសេធព្រះសាសនា ?* ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "[បដិសេធ] រ៉ីឡាយ៉ាសុ ។ មានន័យថាព្រះសាសនាគឺរ៉ីឡាយ៉ាសុ ។ អាយ៉ាសុ៎ះនេះគាំទ្រដោយព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى *[៣:១៩] សាសនាដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ាគឺអ៊ីស្លាម ។* មិនមានអ្វីក្រៅពីអាល់-រ៉ីឡាយ៉ាសុ៎ទេដែលធ្វើឲ្យសាសនាពេញលេញបរិបូរបាននោះ ពីព្រោះព្រះជ្ជ មានព្រះបន្ទូលនាថ្ងៃដែលព្រះអង្គជ្ជ បានតម្រូវឲ្យមានរ៉ីឡាយ៉ាសុ៎ថា *[៥:៣] ថ្ងៃនេះអញបានធ្វើឲ្យសាសនាពួកអ្នកសុក្រឹតឥតខ្ចោះ*

សម្រាប់ពួកអ្នក អញបានបង្ក្រាប់ព្រះឧបការធម៌អញលើពួកអ្នក អញបានជ្រើសយកអ៊ីស្លាមជាសាសនា សម្រាប់ពួកអ្នក ។ បើមិនមានវ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ ទេសាសនានឹងមិនសុក្រឹតទេ ព្រះឧបការធម៌ក៏នឹងមិនពេញលេញបរិបូរ អល់ឡោះហ្ស៊ីដ ﷻ ក៏នឹងមិនសព្វព្រះហឫទ័យសាសនាអាល់-អ៊ីស្លាមដែលយើងកាន់នោះទេដែរ ។ ក្នុងគោលបំណងនេះឯងដែលអាល់-វ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ ទៅជាព្រះសាសនានោះ ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកចងភ្ជាប់ជាមួយអាល់-វ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ ជាមួយបណ្តាអ្នកវ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ គឺអ្នកអាល់-ម៉ារ៉ាលីន (គឺបណ្តាអ្នកដែលនៅជាមួយអាល់-វ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ) ។ ចូរអស់លោកថាពេលនោះថា៖ "សូមថ្វាយថោមនាការចំពោះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។"" (تأويل الآيات 2: 855/ 2) ។"3:19, 107:1

***

2/19. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ الْإِسْلاَمُ﴾. قَالَ: «التَّسْلِيمُ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِالْوَلاَيَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٥ الحديث: ٩٩ /١٦٣٦، المناقب – الجزء: ٣ الصفحة: ٩٥)**

19/2. អ៊ីបនូ ស្ហ្ស ស្ហ៊ីរ អាស្ស៊ីប បានតំណាលតមកពី អាល់-បាក្ស៊ីរ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ ﷻ *[៣:១៩] សាសនាដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ីគឺអ៊ីស្លាម* ថា៖ «គឺការព្រមចុះចូលនៅក្រោមបង្គាប់អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ ត្ត៊ីលិប ﷺ ជាមួយវ៉ីឡ្យ៉ាយ៉ាស្ទ ។» (المناقب 3: 95)

فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسْلَمْتُمْۚ فَإِنْ أَسْلَمُواْ فَقَدِ ٱهْتَدَواْۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلْعِبَادِ ٢٠

២០. បើពួកគេ (គឺបណ្តាពួកបដិសេធសទ្ធា) ឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ្នក ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ខ្ញុំបានចុះចូលចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីហើយ បណ្តាអ្នកដែលតាមខ្ញុំដែរ ។" ចូរអ្នកប្រាប់បណ្តាអ្នកដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យនិងបណ្តាអ្នកមិនចេះដឹងថា៖ "អស់លោកព្រមចុះចូល[ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី]ទេ ?" បើពួកគេព្រមចុះចូល ពួកគេអនុចរតាមមាគ៌ាត្រូវ ។ បើពួកគេគេចចេញ អ្នកមាននាទីត្រឹមតែផ្សព្វផ្សាយ[ព្រះរាជសាររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី]ទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់ទស្សនាការបាវ៉ព្រះអង្គ ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٢١

២១. បណ្តាអ្នកដែលមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ដែលសម្លាប់បណ្តាព្រះសាស្តាដោយអយុត្តិធម៌ ដែលសម្លាប់បណ្តាអ្នកដែលបង្គាប់ឲ្យមានយុត្តិធម៌ ចូរអ្នកប្រាប់ពួកទាំងនោះនូវដំណឹងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٢

២២. ជនទាំងនោះឯងដែលទង្វើខ្លួនទៅជាមោឃ: ទាំងក្នុងលោកនេះ ទាំងក្នុងលោកមុខ ។ ពួកគេនឹងពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះ[និងអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យ]ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ទ ២០-២២

20-22/1. سُلَيْمُ بْنُ قَيْسٍ الْهِلَالِيُّ: عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)- فِي حَدِيثٍ لَهُ مَعَ مُعَاوِيَةَ- قَالَ لَهُ: «يَا مُعَاوِيَةُ، إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ اخْتَارَ اللَّهُ لَنَا الْآخِرَةَ عَلَى الدُّنْيَا، وَ لَمْ يَرْضَ لَنَا بِالدُّنْيَا ثَوَاباً. يَا مُعَاوِيَةُ، إِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ زَكَرِيَّا قَدْ نُشِرَ بِالْمَنَاشِيرِ، وَ يَحْيَى بْنَ زَكَرِيَّا قَتَلَهُ قَوْمُهُ وَ هُوَ يَدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ [وَ ذَلِكَ لِهَوَانِ الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ].

20-22/1. ស្វ៊ីឡែម ប៊ិន ឆ្ងយ់ស៍ អាល់-ហ្ហាលីលី បានតំណាលតមកពី អាមីរុល មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងហ្ចាខ្ទីស្ងមួយ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់មូអ៊ាវីយ៉ាស:ុ ថា៖ «មូអ៊ាវីយ៉ាស:ុអ៊ីយ ! យើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام អល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ បានជ្រើសរើសយើង عليهم السلام សម្រាប់លោកមុខជាងលោកនេះ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យឲ្យលោកនេះមកយើង عليهم السلام ជារង្វាន់ទេ ។ មូអ៊ាវីយ៉ាស:ុអ៊ីយ ! ស្ហាការីយ៉ា عليه السلام ព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ ត្រូវគេអារដោយរណា ។ យ៉ាស:ុយ៉ា عليه السلام ត្រូវគេសម្លាប់ ប្រជាជាតិព្រះអង្គ عليه السلام បានសម្លាប់ព្រះអង្គ عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام ហៅពួកគេមករកអល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ ។ សម្រាប់អល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ លោកនេះអាប់ឱនដូច្នេះឯង ។

إِنَّ أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ قَدْ حَارَبُوا أَوْلِيَاءَ الرَّحْمَنِ، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كِتَابِهِ: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللهِ وَ يَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَ يَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٥ الحديث: ٩٩ /١٦٣٩، كتاب سليم بن قيس – الجزء: ١ الصفحة: ١٥٨)**

មិត្តរបស់ស្ងែ:ត្ន ﷺ ធ្វើសង្គ្រាមទល់មិត្តរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ជានិច្ច ។ អល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[៣:២១] បណ្តាអ្នកដែលមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះ:ហ៊ ដែលសម្លាប់បណ្តាព្រះសាស្តាដោយអយុត្តិធម៌ ដែលសម្លាប់បណ្តាអ្នកដែលបង្គាប់ឲ្យមានយុត្តិធម៌ ចូរអ្នកប្រាប់ពួកទាំងនោះនូវដំណឹងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។»* (كتاب سليم بن قيس: 158)

***

20-22/2. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ، عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَيْلٌ لِلَّذِينَ يَخْتِلُونَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ، وَ وَيْلٌ لِلَّذِينَ يَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ، وَ وَيْلٌ لِلَّذِينَ يَسِيرُ الْمُؤْمِنُ فِيهِمْ بِالتَّقِيَّةِ، أَ بِي يَغْتَرُّونَ، أَمْ عَلَيَّ يَجْتَرِءُونَ؟ فَبِي حَلَفْتُ لَأَمْتَحِنَنَّهُمْ بِفِتْنَةٍ تَتْرُكُ الْحَكِيمَ مِنْهُمْ حَيْرَاناً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٦ الحديث: ٩٩ /١٦٤١، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٢٢٦ الحديث: ١)**

20-22/2. [...] យ:នុស ប៊ិន ស:ីុ:ីបយ៉ាន បានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ:ាប់ឌុលឡោះ:ហ៊ី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា រ៉ាស:ូលុលឡោះ:ហ៊ី ﷺ មានព្រះវចន:ថាអល់ឡោះ:ហ៊ីﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ «អ:ាបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលលាយឡំលោកនេះនិងព្រះសាសនា ។ អ:ាបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលសម្លាប់បណ្តាអ្នកដែលណែនាំឲ្យមនុស្សមានយុត្តិធម៌ ។ អ:ាបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលស្ងែ:រកមុខអ្នកមានសទ្ធាដែលខំលាក់ជំនឿខ្លួន (គឺធ្វើតាគ្ធ:ីយ៉ាស:ុ) ។ ពួកគេកំពុងតែបោកប្រាស់អញ ﷻ ឬ ឬក៏ពួកគេហ៊ានប្រឆាំងអញ ﷻ ? អញ ﷻ សូមស:ប្ឋថលើខ្លួនអញ ﷻ ថាអញ ﷻ នឹងបណ្តោយឲ្យពួកគេរងទុក្ខវេទនា សូម្បីតែអ្នកប្រាជ្ញរបស់ពួកគេក៏ស្រឡាំងកាំងដែរ[ដោយសារទុក្ខវេទនានោះ] ។» (الكافي 2: 226/ 1)

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

២៣. អ្នកមិនបានឃើញទេ បណ្តាអ្នកដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរមួយចំណែក ? គេបានហៅពួកគេឲ្យមករកព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៑ (គឺឲ្យអនុវត្តិតាមព្រះគម្ពីរ) ដើម្បីនឹងឲ្យព្រះគម្ពីរនេះកាត់សេចក្តីឲ្យពួកគេ រួចហើយពួកគេមួយក្រុមគេចចេញ[ពីព្រះគម្ពីរ] ពួកគេដកថយ ។

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

២៤. នេះព្រោះតែពួកគេបានថា៖ "ភ្លើងនឹងប៉ះពាល់ពួកយើងតែមួយចំនួននៃថ្ងៃទេ (គឺមិនច្រើនថ្ងៃទេ) ។" អ្វីដែលពួកគេបានប្រឌិតឡើងនោះបានបោកប្រាស់ពួកគេក្នុងសាសនាពួកគេ ។

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

២៥. តើ[ពួកគេ]នឹងទៅជាយ៉ាងណាពេលយើងនឹងប្រមូលពួកគេ [ដើម្បីទូទាត់] ថ្ងៃមួយដែលមិនអាចសង្ស័យបានទេ[ព្រោះវានឹងមកដល់យ៉ាងពិតប្រាកដ] ម្នាក់ៗនឹងត្រូវតបស្នងតាមអំពើដែលខ្លួនបានសាង [ថ្ងៃនោះ]ពួកគេនឹង[រងទណ្ឌកម្ម នឹង]ពុំរងអំពើអយុត្តិធម៌ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ២៣-២៥

24–1/25. وَ اِتَّصَلَ بِأَبِي اَلْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلْعَسْكَرِيِّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَنَّ رَجُلاً مِنْ فُقَهَاءِ شِيعَتِهِ كَلَّمَ بَعْضَ اَلنُّصَّابِ فَأَفْحَمَهُ بِحُجَّتِهِ حَتَّى أَبَانَ عَنْ فَضِيحَتِهِ،

23-25/1. អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អ៊ីលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ អាល់-អ៊ីស្ការី صلوات الله عليه والسلام បានទទួលដំណឹងថាបុរសអ្នក ចេះដឹងម្នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រីអ៊ីស្លាំរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានជជែកជាមួយអ្នកប្រឆាំងម្នាក់ (ណាស្ត្រីប៊ី) លោកបានពន្យល់បុរសអ្នកប្រឆាំងនេះដោយសំអាងលើភ័ស្តុតាងទាល់តែបុរសអ្នកប្រឆាំងនេះខ្ចាស់គេ ។

فَدَخَلَ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ وَ فِي صَدْرِ مَجْلِسِهِ دَسْتٌ عَظِيمٌ مَنْصُوبٌ، وَ هُوَ قَاعِدٌ خَارِجَ اَلدَّسْتِ، وَ بِحَضْرَتِهِ خَلْقٌ [كَثِيرٌ] مِنَ اَلْعَلَوِيِّينَ وَ بَنِي هَاشِمٍ، فَمَا زَالَ يَرْفَعُهُ حَتَّى أَجْلَسَهُ فِي ذَلِكَ اَلدَّسْتِ، وَ أَقْبَلَ عَلَيْهِ

បុរសអ្នកចេះដឹងនោះបានមកជួប អ៊ីលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلوات الله عليه والسلام ។ គេបានសាងវេទិកាខ្ពស់មួយនៅកណ្តាលអង្គប្រជុំ ។ បុរសនោះបានអង្គុយក្រៅវេទិកានោះ ។ មានអ្នកនិយមអ៊ីលីនិងអ្នកបានី-ហ្ការ៉ាស្ស៊ីមច្រើនរូបនៅជុំជាមួយលោក ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានលើកតម្កើងបុរសចេះដឹងរូបនេះឥតឈប់ ទាល់តែបាននាំគាត់ឡើងទៅអង្គុយលើវេទិកាទល់មុខព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។

فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى أُولَئِكَ اَلْأَشْرَافِ: فَأَمَّا اَلْعَلَوِيَّةُ فَأَجَلُّوهُ عَنِ اَلْعِتَابِ، وَ أَمَّا اَلْهَاشِمِيُّونَ فَقَالَ لَهُ شَيْخُهُمْ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ هَكَذَا تُؤْثِرُ عَامِّيّاً عَلَى سَادَاتِ بَنِي هَاشِمٍ مِنَ اَلطَّالِبِيِّينَ وَ اَلْعَبَّاسِيِّينَ؟

ប្រការនេះធ្វើឲ្យពួកអភិជន ពួកអ្នកនិយមអ៊ីលី រកាំចិត្តដោយគិតថានេះការស្តីបន្ទោស ពួកបានីហ្ការ៉ាស្ស៊ីមក៏គិតដូច្នោះដែរ ដូច្នេះព្រឹទ្ធាចារ្យរបស់ពួកគេបានទូលថា៖ "បុត្ត صلوات الله عليه والسلام ស្ងួលលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ! ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام លើកតម្កើងមនុស្សធម្មតាលើសមេកោយ (سَادَاتِ) របស់ បានី-ហ្ការ៉ាស្ស៊ីមដែលជានិស្សិតនិងវង្សត្រកូលអ៊ីប៉ាស់ ដូច្នេះឯងឬ ?"

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِيَّاكُمْ وَ أَنْ تَكُونُوا مِنَ اَلَّذِينَ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى فِيهِمْ:﴿أَ لَمْ تَرَ إِلَى اَلَّذِينَ أُوتُوا نَصِيباً مِنَ اَلْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اَللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَ هُمْ مُعْرِضُونَ﴾ أَ تَرْضَوْنَ بِكِتَابِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ حَكَماً؟ قَالُوا: بَلَى.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ចូរប្រយ័ត្នខ្លួន ក្រែងលោទៅជាដូចអស់បុគ្គលលទាំងនោ:ដែលអល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ ចែងថា *[៣:២៣] អ្នកមិនបានឃើញទេ បណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរមួយចំណែក ? គេបានហៅពួកគេឲ្យមករកព្រះគម្ពីរអល់ឡោ:ហ្គ៌ ដើម្បីនឹងឲ្យព្រះគម្ពីរនេ:កាត់សេចក្ដីឲ្យពួកគេ រួចហើយពួកគេមួយក្រុមគេចចេញ ពួកគេដកថយ ?* អស់លោកពេញចិត្តនឹងការយកព្រះគម្ពីរជាអ្នកវិនិច្ឆ័យរបស់អស់លោកមែនទេ ?" ពួកគេបានទូលថា: "មែន ។"

قَالَ: أَ لَيْسَ اَللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ: « يَا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي اَلْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اَللَّهُ لَكُمْ وَ إِذَا قِيلَ اُنْشُزُوا فَانْشُزُوا يَرْفَعِ اَللَّهُ اَلَّذِينَ آمَنُوا » « مِنْكُمْ وَ اَلَّذِينَ أُوتُوا اَلْعِلْمَ دَرَجَاتٍ »، فَلَمْ يَرْضَ لِلْعَالِمِ اَلْمُؤْمِنِ إِلاَّ أَنْ يُرْفَعَ عَلَى اَلْمُؤْمِنِ غَيْرِ اَلْعَالِمِ، كَمَا لَمْ يَرْضَ لِلْمُؤْمِنِ إِلاَّ أَنْ يُرْفَعَ عَلَى مَنْ لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ،

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ មិនមានព្រះរាជបន្ទូលទេថា *[៥៨:១១] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ កាលណាគេប្រាប់ពួកអ្នកថា: "ចូរអស់លោកទុកកន្លែងក្នុងសន្និបាត" ចូរពួកអ្នកទុកកន្លែង ។ អល់ឡោ:ហ្គ៌នឹងទុកកន្លែងឲ្យពួកអ្នក ។ ពេលគេប្រាប់ពួកអ្នកថា: "ចូរអស់លោកងើបឡើង" ចូរពួកអ្នកងើបឡើង ។ អល់ឡោ:ហ្គ៌នឹងលើកតម្កើងឋានន្ដរស័ក្ដិឲ្យបណ្ដាពួកអ្នកដែលមានសទ្ធា និងបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវចំណេ:វិជ្ជា ។* ដរាបណាអស់លោកមិនលើកតម្កើងអ្នកមានសទ្ធាដែលមានចំណេ:ប្រាជ្ញាជាងអ្នកមានសទ្ធាដែលមិនមានចំណេ:ប្រាជ្ញាទេ ដរាបនោ:អល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ មិនសព្វព្រះហឫទ័យទេ ដូចព្រះអង្គ ﷻ មិនសព្វព្រះហឫទ័យទេដែ:ដរាបណាគេមិនលើកតម្កើងអ្នកមានសទ្ធាលើសអ្នកមិនមានសទ្ធាទេនោ: ។

أَخْبِرُونِي عَنْهُ؟ أَ قَالَ: يَرْفَعُ اَللَّهُ اَلَّذِينَ أُوتُوا اَلْعِلْمَ دَرَجَاتٍ؟ أَوْ قَالَ: يَرْفَعُ اَللَّهُ اَلَّذِينَ أُوتُوا شَرَفَ اَلنَّسَبِ دَرَجَاتٍ؟ أَ وَ لَيْسَ قَالَ اَللَّهُ: « قُلْ هَلْ يَسْتَوِي اَلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ اَلَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ » فَكَيْفَ تُنْكِرُونَ رَفْعِي لِهَذَا لَمَّا رَفَعَهُ اَللَّهُ؟ إِنَّ كَسْرَ هَذَا لِفُلاَنٍ اَلنَّاصِبِ بِحُجَجِ اَللَّهِ اَلَّتِي عَلَّمَهُ إِيَّاهَا لَأَفْضَلُ لَهُ مِنْ كُلِّ شَرَفٍ فِي اَلنَّسَبِ.

ប្រាប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មកថាព្រះអង្គ ﷻ មិនមានព្រះបន្ទូលទេថាអល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ នឹង តម្កើងឋានន្ដរស័ក្ដិឲ្យជនណាដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវនូវចំណេ:វិជ្ជា ឬតើព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងលើកតម្កើងបណ្ដាអ្នកដែលមានកិត្យានុភាពតាមខ្សែត្រកូល ? ឬព្រះអល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា *[៣៩:៩] តើបណ្ដាអ្នកដឹងនិងបណ្ដាអ្នកមិនដឹងស្មើគ្នាទេ ?* ហេតុអ្វីអស់លោកជំទាស់ការលើកតម្កើងបុគ្គលរូបនេ:ដែលអល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ ឲ្យលើកតម្កើង ? គាត់បានរំលំបុគ្គលអ្នកប្រឆាំងម្នាក់នោ:អាស្រ័យពាក្យសំអាងរបស់អល់ឡោ:ហ្គ៌ ﷻ ដែលគាត់បានសិក្សា ។ នេ:គឺអ្វីដែលខ្ពស់ជាងគេសម្រាប់បុគ្គលនោ:ជាងអភិជនភាពនៃខ្សែត្រកូលទៅទៀត ។

فَقَالَ اَلْعَبَّاسِيُّ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ قَدْ شَرَّفْتَ عَلَيْنَا مَنْ هُوَ ذُو نَسَبٍ يَقْصُرُ بِنَا، وَ مَنْ لَيْسَ لَهُ نَسَبٌ كَنَسَبِنَا، وَ مَا زَالَ مُنْذُ أَوَّلِ اَلْإِسْلاَمِ يُقَدَّمُ اَلْأَفْضَلُ فِي اَلشَّرَفِ عَلَى مَنْ دُونَهُ.

បុរសត្រកូលអ្ <ាប់បាស់បានទូលថា: "បុត្រ صلى الله عليه وآله وسلم ស្ <ីសុលុលឡោ:ហ្គ៌ អើយ ! ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام លើកតម្កើងលើសយើងបុគ្គលដែលមានត្រកូលអ<ន់ជាងត្រកូលយើង បុគ្គលដែលមិនមានត្រកូលដូចត្រកូល

យើង ។ ជាធម្មតាទេដែលតាំងពីដើមសាសនាអ៊ីស្លាមមកនោះគេតែងតែលើកតម្កើងអ្នកមានអភិជនភាពជាងអ្នកថ្នាក់ទាប ។"

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: سُبْحَانَ اَللَّهِ أَ لَيْسَ اَلْعَبَّاسُ بَايَعَ لِأَبِي بَكْرٍ وَ هُوَ تَيْمِيٌّ وَ اَلْعَبَّاسُ هَاشِمِيٌّ؟ أَ وَ لَيْسَ عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ اَلْعَبَّاسِ كَانَ يَخْدُمُ عُمَرَ بْنَ اَلْخَطَّابِ، وَ هُوَ هَاشِمِيٌّ وَ أَبُو اَلْخُلَفَاءِ وَ عُمَرُ عَدَوِيٌّ؟ وَ مَا بَالُ عُمَرَ أَدْخَلَ اَلْبُعَدَاءَ مِنْ قُرَيْشٍ فِي اَلشُّورَى وَ لَمْ يُدْخِلِ اَلْعَبَّاسَ؟ فَإِنْ كَانَ رَفْعُنَا لِمَنْ لَيْسَ بِهَاشِمِيٍّ عَلَى هَاشِمِيٍّ مُنْكَراً فَأَنْكِرُوا عَلَى اَلْعَبَّاسِ بَيْعَتَهُ لِأَبِي بَكْرٍ وَ عَلَى عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ اَلْعَبَّاسِ خِدْمَتَهُ لِعُمَرَ بَعْدَ بَيْعَتِهِ لَهُ، فَإِنْ كَانَ ذَلِكَ جَائِزاً فَهَذَا جَائِزٌ فَكَأَنَّمَا أُلْقِمَ هَذَا اَلْهَاشِمِيُّ حَجَراً. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٣٥١)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្គ្រ៉ា عز وجل ! តើអ៊ុប់បាស់មិនបានសច្ចាចុះចូលខ្លួនចំពោះ អាប៊ូ បាការ ទេ ។ អាប៊ូ បាការអ្នកបានី-តៃមី ឯអ៊ុប់បាស់វិញជាអ្នកបានី-ហ្គាស្ស៊ីម ? ឬតើអ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន អ៊ុប់បាស់មិនបានបម្រើ អ៊ូម៉ារ ប៊ិន អាល់-ខ្ដ៏ត្ដាប់ ទេ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន អ៊ុប់បាស់ជាអ្នកបានី-ហ្គាស្ស៊ីម ជាឪពុករបស់ខ្ញ៉ុលហ្ស៊ីទាំងឡាយ ចំណែកឯអ៊ូម៉ារជាអ្នកបានី អ៊ុដ្ធាវី ? ហេតុអ្វីបានជាអ៊ូម៉ាររាប់បញ្ចូលពួកគ្ងរ៉យ់ស្ស៊ីសាច់ឆ្ងាយក្នុងការប្រជុំប្រឹក្សា តែមិនបានរាប់បញ្ចូលអ៊ុប់បាស់ទេ ? បើការលើកតម្កើងបុគ្គលមិនមែនត្រកូលហ្គាស្ស៊ីមខ្ពស់ជាងបុគ្គលត្រកូលហ្គាស្ស៊ីម ដែលខ្ញ៉ុំ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើនេះជាការគួរឲ្យស្ពប់ខ្ពើមនោះ អស់លោកគប្បីចាត់ទុកថាជាការស្ពប់ខ្ពើមដែរដែលអ៊ុប់បាស់បានសច្ចាចុះចូលខ្លួនចំពោះ អាប៊ូ បាការ ដែលអ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន អ៊ុប់បាស់បានចូលខ្លួនបម្រើអ៊ូម៉ារនោះបន្ទាប់ពីបានសច្ចាចុះចូលខ្លួនចំពោះអ៊ូម៉ារ ។ បើនេះជាអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបាន នេះគឺអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបានដែរ ។" បុរសត្រកូលហ្គាស្ស៊ីមស្ងាត់មាត់ហាក់ដូចជាមានដុំថ្មមួយដុំធ្លាក់ចូលក្នុងបំពង់កគាត់ ។" (351 :1 التفسير العسكرى عليه السلام)58:11

***

*24-2/25. (مَكَارِمُ الْأَخْلاَقِ): عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ–فِي حَدِيثٍ–أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ لَهُ: «يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِذَا تَلَوْتَ كِتَابَ اللهِ تَعَالَى فَأَتَيْتَ عَلَى آيَةٍ فِيهَا أَمْرٌ وَ نَهْيٌ، فَرَدِّدْهَا نَظَراً وَ اعْتِبَاراً فِيهَا، وَ لاَ تَسْهُ عَنْ ذَلِكَ، فَإِنَّ نَهْيَهُ يَدُلُّ عَلَى تَرْكِ الْمَعَاصِي، وَ أَمْرَهُ يَدُلُّ عَلَى عَمَلِ الْبِرِّ وَ الصَّلاَحِ، فَإِنَّ اللهَ تَعَالَى يَقُولُ: ﴿فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لاَ رَيْبَ فِيهِ وَ وُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَ هُمْ لاَ يُظْلَمُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٥ الحديث: ٩٩ /، مَكَارِمُ الْأَخْلاَقِ – الجزء: ١ الصفحة: ٤٥٢)**

*23-25/2. [...] រាយការណ៍ដោយ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន ម៉ាស់អ៊ូដ នៅក្នុងហ្ដាឌ្ទីស្ស មួយថាព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم បានប្រាប់លោកថា៖ "ប៊ិន ម៉ាស់អ៊ូដអ៊ីយ ! ពេលលោកសូត្រព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ៌ عز وجل ប្រទះអាយ៉ាស៊ុ ដែលមានព្រះបញ្ញត្ដិនិងព្រះបម្រាម ចូរមើលម្ដងទៀត ចូរទាញយកមេរៀនពីអាយ៉ាស៊ុនោះ ។ ចូរកុំធ្វេសប្រហែសពីព្រោះព្រះបម្រាមដែលដាក់មកនោះធ្វើឲ្យអាចចៀសវាងបានពីប្រការល្មើស ព្រះបញ្ញត្ដិបង្ហាញការសាងប្រការសុចរិតនិងត្រឹមត្រូវ ។ អល់ឡោះហ្គ៌ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:២៥] តើនឹងទៅជាយ៉ាងណាពេលយើងនឹងប្រមូលពួកគេ ថ្ងៃមួយដែលមិនអាចសង្ស័យបានទេ ម្នាក់ៗនឹងត្រូវតបស្នងតាមអំពើដែលខ្លួនបានសាង ពួកគេនឹងពុំរងអំពើអយុត្ដិធម៌ទេ ។"* (452 :مَكَارِمُ الْأَخْلاَقِ)

قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

២៦. ចូរអ្នកថា៖ "អល់ឡោះហ្គ៌ ម្ចាស់អំណាចគ្រប់គ្រងអ៊ីយ ! ព្រះអង្គព្រះរាជទានអំណាចគ្រប់គ្រងឲ្យ

ទៅអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គដកហូតអំណាចគ្រប់គ្រងពីអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គលើកតម្កើងអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ព្រះអង្គបំបាក់មុខអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ សេចក្ដីល្អនៅក្នុងព្រះហត្ថព្រះ អង្គ ។ ព្រះអង្គមានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៦

1/26. عَنْهُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي بَكْرٍ بْنِ أَبِي سَمَّاكٍ عَنْ دَاوُدَ بْنِ فَرْقَدٍ عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى مَوْلَى آلِ سَامٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ قُلْتُ لَهُ ﴿قُلِ اللَّهُمَّ مالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشاءُ﴾ أَ لَيْسَ قَدْ آتَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بَنِي أُمَيَّةَ الْمُلْكَ قَالَ لَيْسَ حَيْثُ تَذْهَبُ إِلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ آتَانَا الْمُلْكَ وَ أَخَذَتْهُ بَنُو أُمَيَّةَ بِمَنْزِلَةِ الرَّجُلِ يَكُونُ لَهُ الثَّوْبُ فَيَأْخُذُهُ الْآخَرُ فَلَيْسَ هُوَ لِلَّذِي أَخَذَهُ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢٦٦ حديث ٣٨٩)

26/1. [...] អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុល អាកុ៌ឡា បម្រើរបស់ត្រកូលសាំ បានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ស៊ាសិ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ាជ(عز وجل) *[៣:២៦] ចូរអ្នកថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ា ម្ចាស់អំណាចគ្រប់គ្រងអើយ! ព្រះអង្គព្រះរាជទានអំណាចគ្រប់គ្រងឲ្យទៅអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គដកហូតអំណាចគ្រប់គ្រងពីអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ* ថាតើអល់ឡោះហ្ស៊ាជ(عز وجل)មិនបានប្រទានអំណាចគ្រប់គ្រងឲ្យទៅបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស់ទេ ? ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា៖ «នេះមិនមែនដូចលោកស្មាននោះទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាជ(عز وجل)បានព្រះរាជទានអំណាចគ្រប់គ្រងឲ្យយើង(عليهم السلام) តែបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស់ ប្លន់យកអំណាចគ្រប់គ្រងនេះ ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលម្នាក់មានសំលៀកបំពាក់ត្រូវបុគ្គលម្នាក់ទៀតយកពីខ្លួន (គឺលួច) ។ ដូច្នេះសំលៀកបំពាក់មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលដែលយកវាមកពីគេទេ (ដោយទុច្ចរិត) ។» (الكافي 8: 266/ 389. Al-Mizan vol.5 p.215)

***

*2/26. فِي مُهَجِ اَلدَّعَوَاتِ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ زَيْدٍ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: اِسْمُ اَللَّهِ اَلْأَعْظَمُ اَلَّذِي إِذَا دَعَا بِهِ فَأَجَابَ ﴿قُلِ اَللَّهُمَّ مَالِكَ اَلْمُلْكِ تُؤْتِي اَلْمُلْكَ﴾ إِلَى ﴿بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾. (تفسير نور الثقلين ج١ ص٣٢٤)

*26/2. នៅក្នុង[សាត្រា] មូហ្ការ៉ាយ៉ាល-ដ្ការ៉ាវ៉ាត់ អាស់ម៉ាអ៊ី ប៊ិនទី ស្ការ៉ដ្ធ បានថារ៉ស្ការ(صلى الله عليه وآله وسلم)លុលឡោះហ្ស៊ា មានព្រះវចន:ថា៖ "ពេលគេបួងសួងអល់ឡោះហ្ស៊ាជ(عز وجل)ដោយព្រះរាជនាមមហាអស្ចារ្យរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل) គេនឹងបានសម្រេចដូចបំណង ។ ព្រះនាមមហាអស្ចារ្យនោះគឺ៖ *[៣:២៦] អល់ឡោះហ្ស៊ា ម្ចាស់អំណាចគ្រប់គ្រងអើយ! ព្រះអង្គព្រះរាជទានអំណាចគ្រប់គ្រងឲ្យទៅអ្នកណាមួយ* ដល់ *[៣:២៧] ឥតគណនា ។"* (فسير نور الثقلين 1: 324)

تُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيۡلِۖ وَتُخۡرِجُ ٱلۡحَىَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَتُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَىِّۖ وَتَرۡزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٢٧

២៧. ព្រះអង្គធ្វើឲ្យពេលយប់ចូលទៅក្នុងពេលថ្ងៃ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យពេលថ្ងៃចូលទៅក្នុងពេលយប់ ។ ព្រះអង្គយកអ្វីដែលរស់ចេញមកពីអ្វីដែលស្លាប់ ព្រះអង្គយកអ្វីដែលស្លាប់ចេញមកពីអ្វីដែលរស់ ។ ព្រះអង្គផ្ដត់ផ្ដង់អ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៧

1/27. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: سُئِلَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) عَنِ الْمَوْتِ، مَا هُوَ؟ قَالَ: «هُوَ التَّصْدِيقُ بِمَا لاَ يَكُونُ، حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا مَاتَ لَمْ يَكُنْ مَيِّتاً، وَ إِنَّ الْمَيِّتَ هُوَ الْكَافِرُ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿تُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ تُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ﴾ يَعْنِي الْمُؤْمِنَ مِنَ الْكَافِرِ، وَ الْكَافِرَ مِنَ الْمُؤْمِنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٧ الحديث: ٩٩/ ١٦٤٤، معاني الأخبار – الجزء: ١ الصفحة: ٢٩٠ الحديث: ١٠)**

27/1. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៍ បានតំណាលថាគេបានសួរ អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ្ជាលី ប៊ិន មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ់ صلوات الله عليه والسلام អំពីអ្វីដែលស្លាប់ ថាតើវាជាអ្វី ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «វាជាការយល់ព្រមទទួលយកអ្វីដែលមិនទាន់កើតឡើងនៅឡើយ ។ ព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ស្ប៍ឌ្ធិក្ត صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ពេលអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (មុមីន) ស្លាប់ អ្នកនោះមិនទៅជាស្លាប់ទេ អ្វីដែលស្លាប់ (អ្នកស្លាប់) គឺពួកបដិសេធសទ្ធា (កាហ្ហ៊ៀរ) ។ អល់ឡោះហ៍ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:២៧] ព្រះអង្គយកអ្វីដែលរស់ចេញមកពីអ្វីដែលស្លាប់ ព្រះអង្គយកអ្វីដែលស្លាប់ចេញមកពីអ្វីដែលរស់ ។* មានន័យថា អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (មុមីន) កើតមកពីអ្នកបដិសេធសទ្ធា អ្នកបដិសេធសទ្ធាកើតមកពីអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (មុមីន) ។» (معاني الأخبار: 290/ 10)

لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

២៨. ចូរបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាកុំយកបណ្តាអ្នកបដិសេធសទ្ធាជាមិត្ត ក្រៅពីបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ដូចគ្នា] ។ អ្នកណាធ្វើបែបនេះ អ្នកនោះមិនបានអ្វីពីអល់ឡោះហ៍ឡើយ លើកលែងតែ[ពេល]ពួកអ្នកការពារខ្លួនពីពួកនោះដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន ។ អល់ឡោះហ៍ឲ្យពួកអ្នកប្រយ័តខ្លួនអំពីព្រះអង្គ (គឺប្រយ័ត្នប្រព្រឹត្តខុសចំពោះព្រះអង្គ) ។ និវត្តន៍ (ការវិលត្រឡប់វិញ) គឺឆ្ពោះមកឯអល់ឡោះហ៍ ។

قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

២៩. ចូរអ្នកថា៖ "ទោះបីអស់លោកបិទបាំងអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងទ្រូងអស់លោក ឬអស់លោកបើកចំហវាក៏ដោយ ក៏អល់ឡោះហ៍នៅតែទ្រង់ញាណ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីៗនៅលើបណ្តាមេយនិងអ្វីៗនៅលើដី ។ អល់ឡោះហ៍មានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ប៉ ២៨-២៩

28-1/29. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ: لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ تَقِيَّةَ لَهُ، وَ يَقُولُ: قَالَ اللَّهُ: ﴿إِلاَّ أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقٰاةً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠٧ الحديث: ٩٩/ ١٦٤٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٦ الحديث: ٢٤)**

28-29/1. អាល់-អ្ម៉ៃយ៉ាស្ប៉ី បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្ជ៉ាសៃន៍ ប៊ិន ស្ប៉ៃដ្ឋ៍ ប៊ិន អ្ជាលី តមកពី យ៉ាក្ជ៉ាវ ប៊ិន មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ់ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថាវ៉ស្ទិលុលឡោះហ៍ ﷺ មានព្រះ

វចន:ថា៖ «មិនមានជំនឿ[អ៊ីម៉ាន់]ទេសម្រាប់បុគ្គលណាដែលមិនលាក់បាំង[ជំនឿ]ទេនោះ (គឺមិនធ្វើតាគ្វីយ៉ាស់) ។» ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីវជ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:២៨] លើកលែងតែ[ពេល]ពួកអ្នកការពារខ្លួនពីពួកនោះដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន ។»* (تفسير العيّاشي 1: 166/ 24)

***

2/29–28. وَ آمُرُكَ أَنْ تَسْتَعْمِلَ اَلتَّقِيَّةَ فِي دِينِكَ فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿لاَ يَتَّخِذِ اَلْمُؤْمِنُونَ اَلْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اَللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلاَّ أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً﴾.

28-29/2. ខ្ញុំ ﷺ (អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ស៊ាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការី ﷺ) ដាក់បញ្ជាឲ្យលោកលាក់បាំងក្នុងសាសនារបស់លោក (គឺឲ្យធ្វើតាគ្វីយ៉ាស់) ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវជ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:២៨] ចូរបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាកុំយកបណ្ដាអ្នកបដិសេធសទ្ធាជាមិត្ត ក្រៅពីបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា ។ អ្នកណាធ្វើបែបនេះ អ្នកនោះមិនបានអ្វីពីអល់ឡោះហ្ស៊ីឡ្ហ៊ីយ លើកលែងតែ[ពេល]ពួកអ្នកការពារខ្លួនពីពួកនោះដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន ។*

وَ قَدْ أَذِنْتُ لَكَ فِي تَفْضِيلِ أَعْدَائِنَا عَلَيْنَا إِنْ أَلْجَأَكَ اَلْخَوْفُ إِلَيْهِ [وَ] فِي إِظْهَارِ اَلْبَرَاءَةِ مِنَّا إِنْ حَمَلَكَ اَلْوَجَلُ عَلَيْهِ [وَ] فِي تَرْكِ اَلصَّلَوَاتِ اَلْمَكْتُوبَاتِ إِذَا خَشِيتَ عَلَى حُشَاشَتِكَ اَلْآفَاتِ وَ اَلْعَاهَاتِ، فَإِنَّ تَفْضِيلَكَ أَعْدَاءَنَا عَلَيْنَا عِنْدَ خَوْفِكَ لاَ يَنْفَعُهُمْ وَ لاَ يَضُرُّنَا، وَ إِنَّ إِظْهَارَكَ بَرَاءَتَكَ مِنَّا عِنْدَ تَقِيَّتِكَ لاَ يَقْدَحُ فِينَا وَ لاَ يَنْقُصُنَا، وَ لَئِنْ تَتَبَرَّأْ مِنَّا سَاعَةً بِلِسَانِكَ وَ أَنْتَ مُوَالٍ لَنَا بِجَنَانِكَ لِتُبْقِيَ عَلَى نَفْسِكَ رُوحَهَا اَلَّتِي بِهَا قِوَامُكَ وَ مَالَكَ اَلَّذِي بِهِ قِوَامُهَا، وَ جَاهَهَا اَلَّذِي بِهِ تَمَاسُكُهَا، وَ تَصُونَ مَنْ عُرِفَ بِكَ وَ عَرَفْتَ بِهِ مِنْ أَوْلِيَائِنَا وَ إِخْوَانِنَا وَ أَخَوَاتِنَا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ بِشُهُورٍ وَ سِنِينَ إِلَى أَنْ تَنْفَرِجَ تِلْكَ اَلْكُرْبَةُ وَ تَزُولَ [بِهِ] تِلْكَ اَلْغُمَّةُ فَإِنَّ ذَلِكَ أَفْضَلُ مِنْ أَنْ تَتَعَرَّضَ لِلْهَلاَكِ، وَ تَنْقَطِعَ بِهِ عَنْ عَمَلٍ فِي اَلدِّينِ وَ صَلاَحِ إِخْوَانِكَ اَلْمُؤْمِنِينَ.

ខ្ញុំ ﷺ អនុញ្ញាតឲ្យលោកអាចយកពួកសត្រូវយើង ﷺ ជាមិត្តបានបើលោកខ្លាចពួកគេ ឲ្យលោកបដិសេធយើង ﷺ បានដើម្បីបំភ័ន់ពួកគេ ឲ្យលោកលើកពេលស្ង៊ីឡ្ហាត់ុ៉ារបស់លោកទៅពេលក្រោយបានបើលោកខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ឬខ្លាចមានវិបត្តិ ឬខ្លាចខ្វះសមត្ថភាព ពីព្រោះពេលលោករើសយកសត្រូវយើង ﷺ ក្នុងពេលខ្លាចនោះវាមិនមានផលប្រយោជន៍ដល់ពួកគេទេ ហើយក៏មិនខូចខាតដល់យើង ﷺ ទេដែរ ។ ពេលលោកបង្ហាញគេឲ្យឃើញថាលោកកាត់ផ្ដាច់ពីយើង ﷺ នេះ ក្នុងការលាក់បាំងជំនឿនោះ មិនអាចធ្វើឲ្យគុណសម្បត្តិយើង ﷺ អន់ថយបានទេ មិនអាចធ្វើឲ្យយើង ﷺ ខូចខាតបានទេ ។ លោកគ្រាន់តែថាលះបង់យើង ﷺ ដោយមាត់ទេ តែចិត្តលោកនៅតែស្រឡាញ់យើង ﷺ ដើម្បីរួចជីវិតនិងការពារទ្រព្យរបស់អស់លោក ។ ឯគោលជំហរលោកនៅដដែល ។ ដូច្នេះលោកត្រូវតែការពារគ្នាលោក បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់របស់លោកដែលគេស្គាល់ដោយសារលោកនិងដោយសារពួកគេនោះគេស្គាល់លោក ។ ចូរធ្វើបែបនេះទាល់តែផុតគ្រោះថ្នាក់ គ្មានភ័យវិបត្តិ ។ ធ្វើបែបនេះល្អជាងស្លាប់ ទោះបីលោកមិនបានធ្វើតាមទង្វើរបស់សាសនាក៏ដោយ តែលោកនៅតែត្រឹមត្រូវជាមួយបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់លោក ។

وَ إِيَّاكَ ثُمَّ إِيَّاكَ أَنْ تَتْرُكَ اَلتَّقِيَّةَ اَلَّتِي أَمَرْتُكَ بِهَا، فَإِنَّكَ شَائِطٌ بِدَمِكَ وَ دِمَاءِ إِخْوَانِكَ مُعَرِّضٌ لِنِعْمَتِكَ وَ نِعْمَتِهِمْ لِلزَّوَالِ، مُذِلٌّ لَهُمْ فِي أَيْدِي أَعْدَاءِ دِينِ اَللَّهِ، وَ قَدْ أَمَرَكَ اَللَّهُ بِإِعْزَازِهِمْ فَإِنَّكَ إِنْ خَالَفْتَ وَصِيَّتِي كَانَ ضَرَرُكَ عَلَى نَفْسِكَ وَ إِخْوَانِكَ أَشَدَّ مِنْ ضَرَرِ اَلنَّاصِبِ لَنَا اَلْكَافِرِ بِنَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 175)

ចូរប្រយ័ត្ន ។ ចូរប្រយ័ត្ន កុំចោលការលាក់បាំង[ជំនឿ] (គឺតាគ្វីយ៉ាស់) ដែលខ្ញុំ ﷺ បានដាក់បញ្ជាឲ្យ

លោកអនុវត្តិតាមនោះ ។ បើលោកមិនធ្វើតាមទេ លោកនឹងទៅជាមូលហេតុនៃការបង្ហូរឈាមលោកនិងឈាមបងប្អូនលោក បណ្តាលឲ្យសប្បុរសធម៌របស់លោកនិងបងប្អូនលោកអន់ថយ ។ ពួកគេនឹងបាក់មុខដោយដៃពួកសត្រូវរបស់សាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជបានដាក់បញ្ជាឲ្យលោកលើកកិត្តិយសបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់លោក ។ បើលោកមិនស្តាប់បង្គាប់ខ្ញុំ ﷺ នេះទេ ផលវិបត្តិនឹងធ្ងន់ជាងទង្វើដែលពួកប្រឆាំងនិងពួកបដិសេធសទ្ធាប្រព្រឹត្តលើយើងទៅទៀត ។»

(لتفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 175)

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

៣០. ថ្ងៃដែលគ្រប់ៗគ្នានឹងបានឃើញទង្វើល្អដែលខ្លួនបានសាងជាក់នៅចំពោះមុខខ្លួន និងទង្វើអាក្រក់ដែលខ្លួនបានសាង ។ គ្រប់ៗគ្នានឹងប្រាថ្នាចង់ឲ្យមានរវាងខ្លួននិងប្រការអាក្រក់នោះនូវចម្ងាយឆ្ងាយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជឲ្យពួកអ្នកប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជអាណិតមេត្តាបាវទាំងឡាយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៣០

1/30. حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ الْأَسَدِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) يَعِظُ النَّاسَ وَ يُزَهِّدُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ يُرَغِّبُهُمْ فِي أَعْمَالِ الْآخِرَةِ بِهَذَا الْكَلَامِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فِي مَسْجِدِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ حُفِظَ عَنْهُ وَ كُتِبَ

30/1. [...] សាអ៊ីដ្ន ប៊ិន អាល់-មូសៃយ៉ាប់ បានថា អ្ហាលី ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ ﷺ រមែងដាស់តឿនមនុស្សឲ្យកាន់វគ្គប្រតិបត្តិតឹងរ៉ឹងក្នុងលោកនេះ ឲ្យមនុស្សទេរទៅរកទង្វើដើម្បីលោកមុខ ដោយហ្ការ៉ូ ស្ស នេះរៀងរាល់ថ្ងៃសុក្រនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ជ៉ារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ ដែលគេបានកត់ត្រាទុកនិងរក្សាទុក គឺ៖

كَانَ يَقُولُ أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ ﴿إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ فَ ﴿تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ﴾ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا ﴿مِنْ خَيْرٍ مُحْضَراً وَ مَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَ بَيْنَهُ أَمَداً بَعِيداً وَ يُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ﴾ وَيْحَكَ يَا ابْنَ آدَمَ الْغَافِلَ وَ لَيْسَ بِمَغْفُولٍ عَنْهُ

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «មនុស្សអើយចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ចូរដឹងថាអស់លោកនឹង *[២:២៨] រួចត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវិញ ។ [៣:៣០] គ្រប់ៗគ្នានឹងបានឃើញទង្វើល្អដែលខ្លួនបានសាង* ក្នុងលោកនេះ *[៣:៣០] គ្រប់ៗគ្នានឹងប្រាថ្នាចង់ឲ្យមានរវាងខ្លួននិងប្រការអាក្រក់នោះនូវចម្ងាយឆ្ងាយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជឲ្យពួកអ្នកប្រយ័ត្នខ្លួនអំពីព្រះអង្គ ។* អបមង្គលលើអស់លោក ឱកូនអាដ្ទ៉ាំ ﷺ ដែលភ្លេចខ្លួនអើយ! ព្រោះព្រះអង្គ ﷻ មិនភ្លេចអស់លោកទេ ។

يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّ أَجَلَكَ أَسْرَعُ شَيْءٍ إِلَيْكَ قَدْ أَقْبَلَ نَحْوَكَ حَثِيثاً يَطْلُبُكَ وَ يُوشِكُ أَنْ يُدْرِكَكَ وَ كَأَنْ قَدْ أَوْفَيْتَ أَجَلَكَ وَ قَبَضَ الْمَلَكُ رُوحَكَ وَ صِرْتَ إِلَى قَبْرِكَ وَحِيداً فَرَدَّ إِلَيْكَ فِيهِ رُوحَكَ وَ اقْتَحَمَ عَلَيْكَ فِيهِ مَلَكَانِ نَاكِرٌ وَ نَكِيرٌ لِمُسَاءَلَتِكَ وَ شَدِيدِ امْتِحَانِكَ

កូនអាដ្ទ៉ាំ ﷺ អើយ! ការស្លាប់របស់អស់លោកមករកអស់លោកលឿនណាស់ វាមករកអស់លោកយ៉ាងកំពោល ។ វានៅជុំវិញអស់លោកពេលកាលកំណត់របស់អស់លោកបានផុតហើយ ទេវតានឹងចាប់វិញ្ញាណអស់លោក នាំអស់លោកទៅឯផ្ទះតែម្នាក់ឯង ។ គេនឹងឲ្យវិញ្ញាណអស់លោកត្រឡប់មករកអស់

លោកវិញនៅក្នុងផ្នូរ ទេវតាពីអង្គនឹងមកក្នុងផ្នូរនោះដូចផ្គរលាន់ ណាកៀរ (نَاكِرٌ) និង ណាកៀរ (نَكِيرٌ) ដើម្បីសួរចម្លើយអស់លោក សាកល្បងអស់លោកយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ។

أَلَا وَ إِنَّ أَوَّلَ مَا يَسْأَلَانِكَ عَنْ رَبِّكَ الَّذِي كُنْتَ تَعْبُدُهُ وَ عَنْ نَبِيِّكَ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكَ و عَنْ دِينِكَ الَّذِي كُنْتَ تَدِينُ بِهِ وَ عَنْ كِتَابِكَ الَّذِي كُنْتَ تَتْلُوهُ وَ عَنْ إِمَامِكَ الَّذِي كُنْتَ تَتَوَلَّاهُ ثُمَّ عَنْ عُمُرِكَ فِيمَا كُنْتَ أَفْنَيْتَهُ وَ مَالِكَ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبْتَهُ وَ فِيمَا أَنْتَ أَنْفَقْتَهُ

ដំបូងបង្អស់ពួកគេនឹងសួរអស់លោកអំពីម្ចាស់ﷻរបស់អស់លោក ដែលអស់លោកគោរពបូជានោះ អំពីព្រះសាស្តាﷺរបស់អស់លោកដែលគេបានចាត់បញ្ជូនមករកអស់លោក អំពីសាសនារបស់អស់លោកដែលគេបានដាក់មកឲ្យអស់លោក អំពីព្រះគម្ពីររបស់អស់លោកដែលអស់លោកសូត្រ អំពីអ៊ីម៉ាំរបស់អស់លោកដែលអស់លោកស្រឡាញ់ ។ បន្ទាប់ពីនោះអំពីជីវិតអស់លោក អ្វីដែលអស់លោកបានចំណាយក្នុងជីវិតនោះ អំពីទ្រព្យរបស់អស់លោក តើអស់លោកបានវាមកពីណា តើអស់លោកបានចំណាយវាទៅលើអ្វីខ្លះ ។

فَخُذْ حِذْرَكَ وَ انْظُرْ لِنَفْسِكَ وَ أَعِدَّ الْجَوَابَ قَبْلَ الِامْتِحَانِ وَ الْمُسَائَلَةِ وَ الِاخْتِبَارِ فَإِنْ تَكُ مُؤْمِناً عَارِفاً بِدِينِكَ مُتَّبِعاً لِلصَّادِقِينَ مُوَالِياً لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ لَقَّاكَ اللَّهُ حُجَّتَكَ وَ أَنْطَقَ لِسَانَكَ بِالصَّوَابِ وَ أَحْسَنْتَ الْجَوَابَ وَ بُشِّرْتَ بِالرِّضْوَانِ وَ الْجَنَّةِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ اسْتَقْبَلَتْكَ الْمَلَائِكَةُ بِالرَّوْحِ وَ الرَّيْحَانِ

ដូច្នេះចូរអស់លោកប្រុងប្រយ័ត្នខ្លួន ចូរពិនិត្យមើលខ្លួនឯង ចូរត្រៀមចម្លើយឆ្លើយតបមុនគេពិសោធ សួរចម្លើយនិងសាកល្បង ។ បើអស់លោកជាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីន]ដែលយល់សាសនាអស់លោក ដែលតាមបណ្តាអ្នកត្រឹមត្រូវعليهم السلام ដែលជាមិត្តរបស់មិត្តعليهم السلامអល់ឡោះហ្ជ៍ﷻ អល់ឡោះហ្ជ៍ﷻនឹងផ្តល់ចម្លើយឲ្យអស់លោកសម្រាប់ឆ្លើយតបគេ ធ្វើឲ្យអណ្តាតអស់លោកនិយាយត្រូវនិងឲ្យចម្លើយត្រូវ ហើយអស់លោកនឹងបានទទួលដំណឹងសុភមង្គលនិងឋានសួគ៌ពីអល់ឡោះហ្ជ៍ﷻ ។ អស់ទេវតានឹងស្វាគមន៍អស់លោកដោយអារម្មណ៍រីករាយនិងក្លិនក្រអូប ។

وَ إِنْ لَمْ تَكُنْ كَذَلِكَ تَلَجْلَجَ لِسَانُكَ وَ دُحِضَتْ حُجَّتُكَ وَ عَيِيتَ عَنِ الْجَوَابِ وَ بُشِّرْتَ بِالنَّارِ وَ اسْتَقْبَلَتْكَ مَلَائِكَةُ الْعَذَابِ بِنُزُلٍ مِنْ حَمِيمٍ وَ تَصْلِيَةِ جَحِيمٍ

បើអស់លោកមិនដូចនេះទេ អណ្តាតអស់លោកនឹងរារែក អស់លោកនឹងឆ្លើយខុស អស់លោកនឹងពុំមានសមត្ថភាពឆ្លើយតបបានទេ អស់លោកនឹងបានទទួលដំណឹងភ្លើងនរក ទេវតាធ្វើទណ្ឌកម្មនឹងអូសអស់លោកទៅចូលក្នុងនរកដែលដុតរោល ។

وَ اعْلَمْ يَا ابْنَ آدَمَ أَنَّ مِنْ وَرَاءِ هَذَا أَعْظَمَ وَ أَفْظَعَ وَ أَوْجَعَ لِلْقُلُوبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَ ذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ﴾ يَجْمَعُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ ذَلِكَ يَوْمٌ ﴿يُنْفَخُ فِي الصُّورِ﴾ وَ تُبَعْثَرُ فِيهِ الْقُبُورُ وَ ذَلِكَ يَوْمُ الْآزِفَةِ ﴿إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ﴾ وَ ذَلِكَ يَوْمٌ لَا تُقَالُ فِيهِ عَثْرَةٌ وَ لَا يُؤْخَذُ مِنْ أَحَدٍ فِدْيَةٌ وَ لَا تُقْبَلُ مِنْ أَحَدٍ مَعْذِرَةٌ وَ لَا لِأَحَدٍ فِيهِ مُسْتَقْبَلُ تَوْبَةٍ

ពេលនេះ ឱកូនអាដាំعليه السلامអើយ ! អ្វីដែលនឹងមកតាមក្រោយអស់លោក ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះនោះ សម្បើមណាស់ គួរឲ្យតក់ស្លុតណាស់ គួរឲ្យឈឺចាប់ណាស់សម្រាប់វិញ្ញាណ ។ *[១១:១០៣] នោះគឺថ្ងៃមនុស្សទាំងពួងនឹងត្រូវប្រមូលផ្តុំគ្នា នោះគឺថ្ងៃផ្តល់ភស្តុតាង ។* អល់ឡោះហ្ជ៍ﷻនឹងប្រមូលក្នុងថ្ងៃនោះជនមុនៗនិងជនក្រោយៗ ។ *[៦:៧៣] ថ្ងៃដែលគេនឹងផ្លុំស្នែង (ត្រែ)* ផ្នូរទាំងឡាយនឹងរាត់រាយ ។ នេះគឺថ្ងៃរំជួល

[៩០:១៨] បេះដូងនឹងឡើងមកឯបំពង់ក នឹងជំពប់ជើងឥតស្រាកស្រាន្ត គេនឹងមិនទទួលការលោះដូរពីអ្នកណាទេ គេនឹងមិនទទួលការឆ្លើយដោះសាពីអ្នកណាទេ គេនឹងមិនទទួលការស្ដាយក្រោយពីអ្នកណាទេ ។

لَيْسَ إِلَّا الْجَزَاءُ بِالْحَسَنَاتِ وَ الْجَزَاءُ بِالسَّيِّئَاتِ فَمَنْ كَانَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَمِلَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا مِثْقَالَ ذَرَّةٍ مِنْ خَيْرٍ وَجَدَهُ وَ مَنْ كَانَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَمِلَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا مِثْقَالَ ذَرَّةٍ مِنْ شَرٍّ وَجَدَهُ [...] (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٧٢ حديث : ٢٩)

នឹងមានតែការតបស្នងអំពើល្អនិងការតបស្នងអំពើអាក្រក់ទេ ។ ដូច្នេះបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]ណាដែលបានធ្វើអំពើល្អក្នុងលោកនេះទោះជាប៉ុនទម្ងន់បរមាណូក៏ដោយ អ្នកនោះនឹងបានឃើញវា ។ រីឯបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]ណាដែលបានធ្វើអំពើអាក្រក់ក្នុងលោកនេះ ទោះជាប៉ុនទម្ងន់បរមាណូក៏ដោយ អ្នកនោះនឹងបានឃើញវាដែរ ។» (الكافي 8: 72/ 29)

قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣١

៣១. [មូហាំម៉ាដ្ទអើយ !] ចូរអ្នក[ប្រាប់បណ្ដាមនុស្ស]ថា៖ "បើអស់លោកស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ទ៍ ចូរអស់លោកតាមខ្ញុំ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍នឹងសព្វព្រះហឫទ័យអស់លោក ព្រះអង្គនឹងអត់ឱនឲ្យអស់លោកដែលបានសាងបាប ។ អល់ឡោះហ្ទ៍អត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"

قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٢

៣២. ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ទ៍និងព្រះសាសនៈទូត[របស់ព្រះអង្គ] ។" បើពួកគេគេចចេញ អល់ឡោះហ្ទ៍មិនសព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកបដិសេធសទ្ធាទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត់ទី ៣១-៣២

31-32/1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ [وَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ] عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ قَالَ إِنْ قَدَرْتُمْ أَنْ لَا تُعْرَفُوا فَافْعَلُوا وَ مَا عَلَيْكَ إِنْ لَمْ يُثْنِ النَّاسُ عَلَيْكَ وَ مَا عَلَيْكَ أَنْ تَكُونَ مَذْمُوماً عِنْدَ النَّاسِ إِذَا كُنْتَ مَحْمُوداً عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى

31-32/1. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលតពី អាល់-ក្ទ៉ស៊ីម ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ទ និង អាលី ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ទ ដែលបានតំណាលតមកពី ក្ទ៉ស៊ីម ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ទ តមកពី ស៊ូឡៃម៉ាន ប៊ិន ដាវុដ្ទ អាល់-មិនក៏រី ដែលបានតំណាលតមកពី ហាហ្វស្វ៍ ប៊ិន គីយ៉ាស្វ៍ ដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ទ៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បើលោកអាចធ្វើឲ្យគេមិនអាចស្គាល់លោកបាន លោកគប្បីធ្វើ ។ លោកមិនត្រូវបារម្ភទេបើគេមិនសរសើរលោកទេនោះ ។ លោកមិនត្រូវបារម្ភទេបើមនុស្សផ្ដន្ទាទោសលោកព្រោះតែអល់ឡោះហ្ទ៍ ﷻ សរសើរលោកនោះ ។

إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) كَانَ يَقُولُ لَا خَيْرَ فِي الدُّنْيَا إِلَّا لِأَحَدِ رَجُلَيْنِ رَجُلٍ يَزْدَادُ فِيهَا كُلَّ يَوْمٍ إِحْسَاناً وَ رَجُلٍ يَتَدَارَكُ مَنِيَّتَهُ بِالتَّوْبَةِ وَ أَنَّى لَهُ بِالتَّوْبَةِ فَوَ اللَّهِ أَنْ لَوْ سَجَدَ حَتَّى يَنْقَطِعَ عُنُقُهُ مَا قَبِلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْهُ عَمَلًا إِلَّا بِوَلَايَتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ

អាមីរុល មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام តែងតែមានវចនៈថា៖ "នៅក្នុងលោកនេះមិនមានអ្វីល្អទេ លើកលែងតែបុគ្គលម្នាក់

ក្នុងចំណោមបុគ្គលពីរនាក់ គឺបុគ្គលដែលធ្វើទង្វើល្អកើនឡើងរាល់ថ្ងៃ និងបុគ្គលដែលកែខ្លួនឲ្យត្រឹមត្រូវ ប្រុងខ្លួនទទួលការស្លាប់ដោយភ្ញាក់រលឹកស្មារលាកំហុស ។ តែភ្ញាក់រលឹកការស្មារលាកំហុសនោមាន ន័យថាអ្វី ? សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ជ៏! បើបុគ្គលនោះក្រាបប្រណិប័តន៍យ៉ាងច្រើនទាល់តែបាក់ក ក៏ អល់ឡោះហ្ជ៏មិនទទួលការភ្ញាក់រលឹកស្មារលាកំហុសរបស់បុគ្គលនោះដែរ លើកលែងតែអាស្រ័យលើ វីឡាយ៉ាស្ទ៍យើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ។

أَلَا وَ مَنْ عَرَفَ حَقَّنَا أَوْ رَجَا الثَّوَابَ بِنَا وَ رَضِيَ بِقُوتِهِ نِصْفَ مُدٍّ كُلَّ يَوْمٍ وَ مَا يَسْتُرُ بِهِ عَوْرَتَهُ وَ مَا أَكَنَّ بِهِ رَأْسَهُ وَ هُمْ مَعَ ذَلِكَ وَ اللَّهِ خَائِفُونَ وَجِلُونَ وَدُّوا أَنَّهُ حَظُّهُمْ مِنَ الدُّنْيَا

ការពិត [ការព្រមទទួលការភ្ញាក់រលឹកស្មារលាកំហុស] បានលើជនានុជនណាដែលទទួលស្គាល់ ឯកសិទ្ធិយើង عليهم السلام ដែលសង្ឃឹមនឹងបានទទួលការតបស្នងតាមរយៈយើង عليهم السلام ពួកគេពេញចិត្តនឹងកម្លាំង ពួកគេដែលមានមកពីអាហារចំនួនកន្លះ "មុដ្ទ" (រង្វាស់ស្បៀង) រៀងរាល់ថ្ងៃ ពួកគេមិនមានសមត្ថភាព បិទបាំងខ្មាសបាន (គឺមិនមានសំលៀកបំពាក់គ្រប់គ្រាន់) ពួកគេគ្មានដំបូលជ្រក តែពួកគេនៅតែខ្លាច អល់ឡោះហ្ជ៏ ពេញចិត្តនឹងមួយចំណែកតូចពីលោកនេះ ។

وَ كَذَلِكَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ حَيْثُ يَقُولُ ﴿وَ الَّذِينَ يُؤْتُونَ ما آتَوْا وَ قُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ﴾ مَا الَّذِي أَتَوْا بِهِ أَتَوْا وَ اللَّهِ بِالطَّاعَةِ مَعَ الْمَحَبَّةِ وَ الْوَلَايَةِ وَ هُمْ فِي ذَلِكَ خَائِفُونَ أَنْ لَا يُقْبَلَ مِنْهُمْ وَ لَيْسَ وَ اللَّهِ خَوْفُهُمْ خَوْفَ شَكٍّ فِيمَا هُمْ فِيهِ مِنْ إِصَابَةِ الدِّينِ وَ لَكِنَّهُمْ خَافُوا أَنْ يَكُونُوا مُقَصِّرِينَ فِي مَحَبَّتِنَا وَ طَاعَتِنَا

អំពីជនទាំងនោះឯងដែលអល់ឡោះហ្ជ៏បានថែងថា *[២៣:៦០] ជនទាំងឡាយដែលបរិច្ចាគនូវអ្វីដែល ពួកគេ[ត្រូវ]បរិច្ចាគ[លើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ជ៏] ដោយមានចិត្តភ័យរន្ធត់ ។* នេះគឺអ្វីដែលពួកគេឲ្យ សូម ស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ជ៏! ពួកគេឲ្យជាមួយសេចក្តីគោរពជាមួយសេចក្តីស្រឡាញ់និងវីឡាយ៉ាស្ទ៍ ហើយ ពួកគេខ្លាចណាស់ក្នុងពេលនោះ ក្រែងតែគេនឹងមិនទទួលយកពីពួកគេទេ ។ សូមស្បថនឹង អល់ឡោះហ្ជ៏! ពួកគេមិនខ្លាចមានមន្ទិលសង្ស័យពេលជួបប្រទះឧបសគ្គក្នុងសាសនាទេ តែពួកគេ ខ្លាចតែខ្វះសេចក្តីស្រឡាញ់យើង عليهم السلام និងខ្វះសេចក្តីគោរពចំពោះយើង عليهم السلام ។"

ثُمَّ قَالَ إِنْ قَدَرْتَ أَنْ لَا تَخْرُجَ مِنْ بَيْتِكَ فَافْعَلْ فَإِنَّ عَلَيْكَ فِي خُرُوجِكَ أَنْ لَا تَغْتَابَ وَ لَا تَكْذِبَ وَ لَا تَحْسُدَ وَ لَا تُرَائِيَ وَ لَا تَتَصَنَّعَ وَ لَا تُدَاهِنَ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បើអស់លោកអាចចៀសវាងចេញពីផ្ទះបាន ចូរកុំចេញ ។ បើអស់ លោកចេញពីផ្ទះ អស់លោកពិបាកចៀសវៀងនិយាយដើមគេ មិននិយាយកុហក មិនច្រណែនគេ មិន សម្លែងគេ មិនអួតខ្លួននិងមិនបញ្ជោកបញ្ជោរ ។"

ثُمَّ قَالَ نِعْمَ صَوْمَعَةُ الْمُسْلِمِ بَيْتُهُ يَكُفُّ فِيهِ بَصَرَهُ وَ لِسَانَهُ وَ نَفْسَهُ وَ فَرْجَهُ إِنَّ مَنْ عَرَفَ نِعْمَةَ اللَّهِ بِقَلْبِهِ اسْتَوْجَبَ الْمَزِيدَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قَبْلَ أَنْ يُظْهِرَ شُكْرَهَا عَلَى لِسَانِهِ وَ مَنْ ذَهَبَ يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَى الْآخَرِ فَضْلًا فَهُوَ مِنَ الْمُسْتَكْبِرِينَ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ឃ្លាំង[ការពារ]របស់មុស្លីមគឺផ្ទះ ។ នៅក្នុងផ្ទះនេះគេទប់ ចក្ខុវិស័យរបស់គេ ទប់អណ្តាតរបស់គេ ទប់អង្គជាតរបស់គេ ។ អ្នកណាស្គាល់ព្រះគុណរបស់ អល់ឡោះហ្ជ៏ដោយចិត្ត អ្នកនោះកាន់តែមានកាតព្វកិច្ចលើខ្លួនឯងដើម្បីអល់ឡោះហ្ជ៏ តាំងពីមុន សម្តែងសេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្លួននៅលើអណ្តាតម្ល៉េះ ។ អ្នកណាដែលដើរគឃ្លើនដោយលើកខ្លួនឯង

ខ្ពស់ជាងអ្នកដទៃ អ្នកនោះនៅក្នុងចំណោមពួកក្រអឺតក្រទម ។"

فَقُلْتُ لَهُ إِنَّمَا يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَيْهِ فَضْلًا بِالْعَافِيَةِ إِذَا رَآهُ مُرْتَكِباً لِلْمَعَاصِي فَقَالَ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ فَلَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا أَتَى وَ أَنْتَ مَوْقُوفٌ مُحَاسَبٌ أَ مَا تَلَوْتَ قِصَّةَ سَحَرَةِ مُوسَى (عليه السلام)

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "ឯអ្នកដែលឃើញខ្លួនឯងថាមានឧត្តមគតិប្រសើរជាងគេ ពេលឃើញអ្នកណាម្នាក់កំពុងធ្វើប្រការបាបនោះ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "សូមឲ្យឃ្លាតឆ្ងាយ! សូមឲ្យឃ្លាតឆ្ងាយ! គេអាចអភ័យបាបឲ្យអ្នកនោះខណ:ដែលគេកាត់លោកទុកសិនដើម្បីគណនាទូទាត់ ។ លោកមិនបានសូត្ររឿងគ្រូមន្តអាគមទេ នាសម័យមូសា ؑ ?"

ثُمَّ قَالَ كَمْ مِنْ مَغْرُورٍ بِمَا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ كَمْ مِنْ مُسْتَدْرَجٍ بِسَتْرِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ كَمْ مِنْ مَفْتُونٍ بِثَنَاءِ النَّاسِ عَلَيْهِ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "មានច្រើនណាស់មកហើយដែលក្រអឺតក្រអោងដោយសារអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ៊ ﷻ បានប្រោសប្រទានឲ្យពួកគេ មានច្រើនណាស់មកហើយដែលត្រូវរបាំងអល់ឡោះហ្គ៊ ﷻ ដែលគ្របលើពួកគេនោះទាក់ទាញចិត្ត (ពិសោធចិត្ត) ពួកគេ មានច្រើនណាស់មកហើយដែលឈ្លក់នឹងការកោតសរសើររបស់មនុស្ស ។"

ثُمَّ قَالَ إِنِّي لَأَرْجُو النَّجَاةَ لِمَنْ عَرَفَ حَقَّنَا مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلَّا لِأَحَدِ ثَلَاثَةٍ صَاحِبِ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَ صَاحِبِ هَوًى وَ الْفَاسِقِ الْمُعْلِنِ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ខ្ញុំ ﷺ សង្ឃឹមថាបណ្តាអ្នកដែលទទួលស្គាល់ឯកសិទ្ធិយើង ؑ នឹងត្រូវសង្គ្រោះក្នុងសហគមន៍នេះ លើកលែងតែជនបីចំពួកនេះគឺ៖ មេដឹកនាំទុច្ចរិត អ្នកតាមក្បាលចិត្តខ្លួនឯង អ្នកខ្វះសីលធម៌ដោយឥតលាក់លៀម ។

ثُمَّ تَلَا قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ ثُمَّ قَالَ يَا حَفْصُ الْحُبُّ أَفْضَلُ مِنَ الْخَوْفِ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ សូត្រថា៖ *[៣:៣១] ចូរអ្នកថា៖ "បើអស់លោក ស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ស៊ ចូរអស់លោកតាមខ្ញុំ ។ អល់ឡោះហ្ស៊នឹងសព្វព្រះហឫទ័យអស់លោក ។* ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ហ្ការ៉ាហ្ស៊ីអ៊ីយ! សេចក្តីស្រឡាញ់ខ្ពស់ជាងសេចក្តីខ្លាច ។"

ثُمَّ قَالَ وَ اللَّهِ مَا أَحَبَّ اللَّهَ مَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا وَ وَالَى غَيْرَنَا وَ مَنْ عَرَفَ حَقَّنَا وَ أَحَبَّنَا فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊! អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ មិនសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកណាដែលស្រឡាញ់លោកនេះទេ ដែលចងមិត្តភាពជាមួយអ្នកផ្សេងពីយើង ؑ ។ អ្នកណាទទួលស្គាល់ឯកសិទ្ធិយើង ؑ និងស្រឡាញ់យើង អ្នកនោះស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ។"

فَبَكَى رَجُلٌ فَقَالَ أَ تَبْكِي لَوْ أَنَّ أَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلَّهُمُ اجْتَمَعُوا يَتَضَرَّعُونَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُنْجِيَكَ مِنَ النَّارِ وَ يُدْخِلَكَ الْجَنَّةَ لَمْ يُشَفَّعُوا فِيكَ [ثُمَّ كَانَ لَكَ قَلْبٌ حَيٌّ لَكُنْتَ أَخْوَفَ النَّاسِ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي تِلْكَ الْحَالِ]

មានបុរសម្នាក់យំ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "លោកយំឬ ? ប្រសិនបើប្រជានិករមេយនិងប្រជានិករដីទាំងអស់គ្នាយំសូមឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ជួយសង្គ្រោះពួកគេពីភ្លើងនរកនិងសូមចូលឋានសួគ៌ ពួកគេទាំងនោះមិនមានសមត្ថភាពធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យលោកបានទេ ។ ដូច្នេះប្រសិនបើលោកមានបេះដូងរស់រវើក លោកនឹងភ័យខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ជាងមនុស្សទាំងអស់ ក្នុងស្ថានភាពដូចគ្នានោះដែរ ។"

ثُمَّ قَالَ لَهُ يَا حَفْصُ كُنْ ذَنَباً وَ لَا تَكُنْ رَأْساً يَا حَفْصُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) مَنْ خَافَ اللَّهَ كَلَّ لِسَانُهُ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់លោកថា៖ "ហ្ការ៉ាហ្ស:ស្ស:អ៊ីយ! ចូរលោកតាមគេវិញ កុំដឹកនាំគេ ។ ហ្ការ៉ាហ្ស:ស្ស:អ៊ីយ! រ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្នកដែលខ្លាចអល់ឡោះ ﷻ គឺអ្នកដែលនិយាយតិច ។""

ثُمَّ قَالَ بَيْنَا مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ (عليه السلام) يَعِظُ أَصْحَابَهُ إِذْ قَامَ رَجُلٌ فَشَقَّ قَمِيصَهُ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا مُوسَى قُلْ لَهُ لَا تَشُقَّ قَمِيصَكَ وَ لَكِنِ اشْرَحْ لِي عَنْ قَلْبِكَ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "កាលណា មូសា عليه السلام ប៊ិន អ៊ីមរ៉ន عليه السلام បានដាស់តឿនបណ្ដាសាវ:ព្រះអង្គ عليه السلام ហើយ បុរសម្នាក់បានក្រោកឡើង បានហែកអាវខ្លួនឯង ។ អល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ដឹងថា៖ "មូសា عليه السلام អើយ! ចូរអ្នកប្រាប់គេថា៖ "អ្នកកុំហែកអាវអ្នក តែចូរបើកចិត្ដអ្នកទទួលអញ ﷻ វិញ ។""

ثُمَّ قَالَ مَرَّ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ (عليه السلام) بِرَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ وَ هُوَ سَاجِدٌ فَانْصَرَفَ مِنْ حَاجَتِهِ وَ هُوَ سَاجِدٌ عَلَى حَالِهِ فَقَالَ لَهُ مُوسَى (عليه السلام) لَوْ كَانَتْ حَاجَتُكَ بِيَدِي لَقَضَيْتُهَا لَكَ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا مُوسَى لَوْ سَجَدَ حَتَّى يَنْقَطِعَ عُنُقُهُ مَا قَبِلْتُهُ حَتَّى يَتَحَوَّلَ عَمَّا أَكْرَهُ إِلَى مَا أُحِبُّ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٢٨ حديث : ٩٨)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា៖ "មូសា عليه السلام ប៊ិន អ៊ីមរ៉ន عليه السلام បានដើរជួបបុរសម្នាក់ដែលជាសាវ:ព្រះអង្គ عليه السلام បុរសរូបនេះបានក្រាបប្រណិប័តន៍ ។ ពេលព្រះអង្គ عليه السلام បានត្រឡប់មកពីបំពេញកិច្ចការ ព្រះអង្គ عليه السلام វិញ ព្រះអង្គ عليه السلام ឃើញបុរសនេះក្រាបនៅកន្លែងដដែល ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ប្រាប់បុរសនោះថា៖ "ប្រសិនបើការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការរបស់លោកនោះនៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃខ្ញុំ عليه السلام ខ្ញុំ عليه السلام នឹងបំពេញបំណងលោក ។" អល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ដឹងថា៖ "មូសា عليه السلام អើយ! ទោះបីគេក្រាបប្រណិប័តន៍ទាល់តែបាក់ក៏ដោយ ក៏អញ ﷻ នឹងមិនព្រមទទួលយកពីគេដែរ ទាល់តែគេដកខ្លួនចេញពីប្រការដែលអញ ﷻ ស្អប់ខ្ពើម បែរមករកប្រការដែលអញ ﷻ សព្វព្រះហឫទ័យ ។" (الكافي 8: 128/ 98)

***

2/32–31. عَنْ بَشِيرٍ الدَّهَّانِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «قَدْ عَرَفْتُمْ فِي مُنْكِرِينَ كَثِيراً، وَ أَحْبَبْتُمْ فِي مُبْغِضِينَ كَثِيراً، وَ قَدْ يَكُونُ حُبّاً لِلَّهِ فِي اللَّهِ وَ رَسُولِهِ، وَ حُبّاً فِي الدُّنْيَا، فَمَا كَانَ فِي اللَّهِ وَ رَسُولِهِ فَثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى، وَ مَا كَانَ فِي الدُّنْيَا فَلَيْسَ فِي شَيْءٍ»

31-32/2. បាស្ទ្យ៉ារ អាល់-ដ្ជាហ្ការ៉ាន់ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ជាប:ឌ្ជុលឡោះ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "អស់លោកបានស្គាល់អ្នកបដិសេធច្រើន បានស្រឡាញ់អ្នកស្អប់ច្រើន ។ មានសេចក្ដីស្រឡាញ់ដើម្បីអល់ឡោះ ﷻ និងព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ និងសេចក្ដីស្រឡាញ់ដើម្បីលោកនេះ ។ អ្វីក៏ដោយដែលធ្វើដើម្បីអល់ឡោះ ﷻ និងព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ការតបស្នងរបស់វានៅឯអល់ឡោះ ﷻ تعالى ។ អ្វីក៏ដោយដែលធ្វើដើម្បីលោកនេះនឹងមិនមានផលឡើយ ។"

ثُمَّ نَفَضَ يَدَهُ، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الْمُرْجِئَةَ، وَ هَذِهِ الْقَدَرِيَّةَ، وَ هَذِهِ الْخَوَارِجَ لَيْسَ مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلاَّ يَرَى أَنَّهُ عَلَى الْحَقِّ، وَ إِنَّكُمْ إِنَّمَا أَحْبَبْتُمُونَا فِي اللَّهِ».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជូតដៃព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ហើយ មានវចន:ថា៖ "នេះគឺពួកមូរយ៉ូអ:ស្ស: ។ នេះគឺពួកក:ឌ:ឌ:រីយ៉ាស: ។ ឯនេះវិញគឺពួកខ:វ:រ:ិ ។ ពួកគេទាំងអស់នេះសុទ្ធតែឃើញថាខ្លួនឯងនៅក្នុងការពិត (សច្ចធម៌) ចំណែកឯអស់លោក (គឺស្ដ:ីអ:ស្ស:) ស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ដើម្បីអល់ឡោះ ﷻ ។"

ثُمَّ تَلاَ: ﴿أَطِيعُوا اللهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ، وَ مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا. وَ مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ، إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١١ الحديث: ٩٩/ ١٦٥٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٧ الحديث: ٢٦)**

រួចហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រថា៖ *[៤:៥៩] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៑ ចូរពួកអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ព្រះសាសនៈទូតនិងបណ្ដាព្រះអាជ្ញាធរក្នុងចំណោមពួកអ្នក ។ [៥៩:៧] ចូរពួកអ្នកទទួលយកនូវអ្វីដែលព្រះសាសនៈទូតឲ្យពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក ។ [៤:៨០] អ្នកណាស្ដាប់បង្គាប់ព្រះសាសនៈទូត អ្នកនោះស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៑ ។ [៣:៣១] "បើអស់លោកស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ន៑ ចូរអស់លោកតាមខ្ញុំ ។ អល់ឡោះហ្ន៑នឹងសព្វព្រះហឫទ័យអស់លោក ។"* (تفسير العيّاشي 1: 167/ 26)

ربع الحزب ٦

۞إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحٗا وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمۡرَٰنَ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٣

៣៣. ការពិតអល់ឡោះហ្ន៑បានជ្រើសរើសអាដ្ឋាំ នុះហ្ន៑ សន្ততិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមនិងសន្ততិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉នលើពិភពទាំងពួង

ذُرِّيَّةَۢ بَعۡضُهَا مِنۢ بَعۡضٖۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٣٤

៣៤. បណ្ដាកូនចៅតៗគ្នារៀងមក[ដែលប្រកបដោយគុណសម្បត្តិឥតខ្ចោះ] ។ អល់ឡោះហ្ន៑ទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣៣-៣៤

33–1/34. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْفَحَّامِ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى، عَنْ هَارُونَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ الصَّمَدِ إِبْرَاهِيمُ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ – وَ هُوَ إِبْرَاهِيمُ بْنُ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ – قَالَ: سَمِعْتُ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) يَقْرَأُ: ﴿إِنَّ اللهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ – وَ آلَ مُحَمَّدٍ – عَلَى الْعَالَمِينَ﴾ قَالَ: «هَكَذَا أُنْزِلَتْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٢ الحديث: ٩٩/ ١٦٥٩، الأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٦)**

33-34/1. [...] អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន អ្ហាប់ឌុល ស្ស៊ីម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាខ្ញុំបានឮ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلوات الله عليه والسلام សូត្រថា៖ *[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ន៑បានជ្រើសរើសអាដ្ឋាំ នុះហ្ន៑ សន្ততិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម សន្ততិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉ន* **និងសន្ততិវង្សរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ** *លើពិភពទាំងពួង ។* អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវដាក់មកដូចនេះឯង ។» (الأمالي 1: 306)

***

33–2/34. عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللهِ: ﴿إِنَّ اللهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ﴾. فَقَالَ: «هُوَ: آلُ إِبْرَاهِيمَ وَ آلُ مُحَمَّدٍ عَلَى الْعَالَمِينَ. فَوَضَعُوا اسْماً مَكَانَ اسْمٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٤ الحديث: ٩٩/ ١٦٦٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٨ الحديث: ٣٠)**

33-34/2. ហ៊ីស្ហ៊ាំ ប៊ិន សាលិម បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ន៑បានជ្រើសរើសអាដ្ឋាំ នុះហ្ន៑ សន្ততិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ ។* ព្រះ

អង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «នេះគឺ: "បណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ឯបណ្តាកូនចៅ عليهم السلام របស់មូហ៊ាំម៉ាដ់ ខ្ពស់លើសមនុស្សទាំងអស់" ។ ពួកគេបានយកឈ្មោះមួយមកដាក់ជួសឈ្មោះមួយ ។»
(تفسير العيّاشي 1: 168/ 30)

***

33-3/34. عَنْ أَيُّوبَ، قَالَ: سَمِعَنِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ أَنَا أَقْرَأُ: ﴿إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ عَلَى الْعٰالَمِينَ﴾ فَقَالَ لِي: «وَ آلَ مُحَمَّدٍ. كَانَتْ فَمَحَوْهَا، وَ تَرَكُوا آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٥ الحديث: ٩٩/ ١٦٧١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٩ الحديث: ٣٤)**

33-34/3. អៃយ្យូប បានថា អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام បានឲ្យខ្ញុំស្តាប់ ខ្ញុំបានសូត្រថា: *[៣:៣៣] [៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ហ៊ាបានជ្រើសរើសអាដ្ទាំ នុះហ្ហ៊ា សន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម សន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉ន លើពិភពទាំងពួង ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា: «និងបណ្តាកូនចៅ عليهم السلام របស់មូហ៊ាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم ។ អាយ៉ាស:នេះដូចនេះឯង ។ ពួកគេបានលុបវាចោល បានទុក *"សន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមនិងសន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉ន ។"* (تفسير العيّاشي 1: 169/ 34)

***

33-4/34. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: قُلْتُ لَهُ: مَا الْحُجَّةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ أَنَّ آلَ مُحَمَّدٍ هُمْ أَهْلُ بَيْتِهِ؟ قَالَ: «قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ﴾ **وَ آلَ مُحَمَّدٍ**. هَكَذَا نَزَلَتْ ﴿عَلَى الْعٰالَمِينَ * ذُرِّيَّةً بَعْضُهٰا مِنْ بَعْضٍ وَ اللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ وَ لاَ تَكُونُ الذُّرِّيَّةُ مِنَ الْقَوْمِ إِلاَّ نَسْلُهُمْ مِنْ أَصْلاَبِهِمْ».

33-34/4. អាប៊ូ អ្ហ៊ាំរ អាល់-ស្ហ៊ីបៃរី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: «ភ័ស្តុតាងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل ដែលបញ្ជាក់ថាបណ្តាកូនចៅរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم ជាព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم នោះគឺអ្វី ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ា تبارك وتعالى *[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ហ៊ាបានជ្រើសរើសអាដ្ទាំ នុះហ្ហ៊ា សន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម សន្ត្តិវង្សរបស់អ៊ីមរ៉ន* ***និងសន្ត្តិវង្សរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ់*** *។* អាយ៉ាស:នេះត្រូវដាក់មកដូចនេះឯង ។ *លើពិភពទាំងពួង ។ [៣:៣៤] បណ្តាកូនចៅតៗគ្នារៀងមក ។ អល់ឡោះហ្ហ៊ាទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។* ពួជពង្សមិនជាប់មកពីមនុស្សទាំងឡាយក្រៅមកតាមសាលោហិតដែលនៅក្នុងចង្កេះពួកគេនោះទេ ។

وَ قَالَ: ﴿اعْمَلُوا آلَ دٰاوُدَ شُكْراً وَ قَلِيلٌ مِنْ عِبٰادِيَ الشَّكُورُ﴾ وَ آلَ عِمْرَانَ وَ آلَ مُحَمَّدٍ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٥ الحديث: ٩٩/ ١٦٧٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٩ الحديث: ٣٥)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: *[៣៤:១៣] ចូរបម្រើរបស់អញតិចណាស់ដែលដឹងគុណ* បណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីមរ៉ននិងបណ្តាកូនចៅរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم ។» (تفسير العيّاشي 1: 169/ 35)

***

33-5/34. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: ﴿إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ عَلَى الْعٰالَمِينَ * ذُرِّيَّةً بَعْضُهٰا مِنْ بَعْضٍ﴾ قَالَ: «نَحْنُ مِنْهُمْ، وَ نَحْنُ بَقِيَّةُ تِلْكَ الْعِتْرَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٤ الحديث: ٩٩/ ١٦٦٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٨ الحديث: ٢٩)**

33-34/5. អាល់-ស្ហ៊ីអ្ហ៊ីយ៉ាស:ស្ហ៊ី បានតំណាលតមកពី ហ្ហ្ការ៉ាណ់ ប៊ិន សាដ្ធ៊ៀ តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «*[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ហ៊ាបានជ្រើសរើសអាដ្ទាំ នុះហ្ហ៊ា*

*សន្ត្ដិវង្សរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមនិងសន្ត្ដិវង្សរបស់អ៊ីម៉ន*លើពិភពទាំងពួង ។ *[៣:៤] បណ្ដាកូនចៅតៗគ្នារៀងមក* យើងជាសាសោហិតរបស់ពួកគេ យើងជាបុគ្គលដែលនៅសល់ពីរាជវង្សនោះ ។»
(تفسير العيّاشي 1: 168/ 29)

***

33-6/34. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنا تَمِيمُ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ تَمِيمُ القُرَشِي (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ)، قالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَمْدانَ بْنِ سُلَيْمان النِيْسابُوريُّ، عَن عَلِيّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الجَهْمِ، قالَ: حَضَرْتُ مَجْلِسَ الْمَأْمُونِ وَ عِنْدَهُ الرِّضَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلامُ)، فَقَالَ لَهُ الْمَأْمُونُ: يَا بْنَ رَسُولِ اللهِ، أَلَيْسَ مِنْ قَوْلِكَ أَنَّ الأَنْبِيَاءَ مَعْصُومُونَ؟ قَالَ: «بَلَى». قَالَ: فَمَا تَقُوْلِ فِي قَوْلِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ عَصى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوى؟

33-34/6. ពាយការណ៍មកពីលោក (គឺអ៊ីបនូ បាប៊ូវ៉ៃហ៊ូ) តមកពី តាមីម ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ ប៊ិន តាមីម អាល់-ត្ដ្ហ៊ីរ ស្ដ្ធី តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្ចាំដ្ឋាន ប៊ិន ស្ហ៊ីឡេម៉ាន អាល់-នីសាប៊ូរី តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ដ ប៊ិន អាល់-យ៉ាហ្ចាំ ដែលបានថាខ្ញុំបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំ អាល់-ម៉ាក ុ៌ម៉ូន ។ អាល់-រ៉ីដ្ធ ី អ៊ុលី ប៊ិន មូសា មានព្រះវត្ដមាននៅឯនោះ ។ អាល់-ម៉ាក ុ៌ម៉ូនបានទូលព្រះអង្គ ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ ស្ហ៊ីសូលុលឡោះហ្ចាំ អ្ហ ី! ព្រះអង្គ មានវចន:ថាព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ អ្ហ ីរ ុ ទ្ធ (គឺ សុក្រ ឹតឥតខ្ចោះ) ម ែនទេ ?" ព្រះអង្គ មានវចន:ថា៖ "ម ែន ។" អាល់-ម៉ាក ុ៌ម៉ូនបានទូលថា៖ "តើព្រះ អង្គ យល់យ៉ាងណាអ ំ ពីព្រះបន្ទ ូ ល អ ល ់ ឡោះ ហ្ចាំ *[២០:១២១] អ ា ដ្ហ ាំ ប ា ន ប្រ ព ្ រ ឹ ត ្ ត ល ្ ម ើ ស ប ញ ្ ញ ត ្ ត ិ ព ្ រ ះ ម ្ ហ ា ស ់ គ េ ដ ូ ច ្ ន ះ គ េ ប ា ន ដ ើ រ ល ើ ផ ្ ល ូ វ ខ ុ ស ?"*

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلامُ): «إِنَّ اللهَ تَعَالَى قَالَ لِآدَمَ (عَلَيْهِ السَّلامُ): ﴿اسْكُنْ أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَ كُلا مِنْها رَغَداً حَيْثُ شِئْتُما وَ لا تَقْرَبا هذِهِ الشَّجَرَةَ﴾ وَ أَشَارَ لَهُمَا إِلَى شَجَرَةِ الْحِنْطَةِ ﴿فَتَكُونا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾، وَ لَمْ يَقُلْ لَهُمَا لا تَأْكُلا مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ وَ لا مِمَّا كَانَ مِنْ جِنْسِهَا، فَلَمْ يَقْرَبَا تِلْكَ الشَّجَرَةَ، وَ لَمْ يَأْكُلَا مِنْهَا، وَإِنَّمَا أَكَلا مِنْ غَيْرِهَا

ព្រះអង្គ មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ចាំ ta'ala បានប្រាប់អ ា ដ្ហ ាំ ថា *[២:៣៥] អ្ន ក និ ង ភ រ យ ា អ្ន ក ច ូ រ ស ្ ន ា ក ់ ន ៅ ក ្ ន ុ ង ស ួ ន ច ុ ះ អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ច ូ រ ប រ ិ ភ ោ គ ប រ ិ ប ូ រ ព ី ទ ី ន េ ះ គ ្ ប ់ ទ ី ក ន ែ ្ ង ស ្ ដ ុ ច ត ែ ច ិ ត ្ ត អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ច ុ ះ ។ អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ច ូ រ ក ុ ំ ច ូ ล ជ ិ ត ដ ើ ម ឈ ើ ន េ ះ* ហើយ ព្រ ះ អ ង ្ គ ប ា ន ច ង ្ អ ុ ล ប ្ ר ា ប ់ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ដ ើ ម ស ្ ូ ว ส ា ឡ ី *ម ិ ន ដ ូ ច ្ ន ះ ទ េ អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ន ឹ ง ទ ៅ ជ ា ជ ន ទ ុ ច ្ ច រ ិ ត ។* អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ ច ាំ ម ិ ន ប ា ន ប ្ ร ា ប ់ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ទ េ ថ ា ៖ "ចូ រ ក ុ ំ ប ริ ភ ោ គ ដ ើ ម ឈ ើ ន េ ះ ន ិ ง អ ្ ដ ែ ล ม ា ន ป ร ะ ภ េ ท ด ូ ช ว ก ។" ដ ូ ច ្ ន ះ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ม ิ น ป า น ท ว ท ด ូ ช ว ก ដ ើ ม ឈ ើ ន ោ ះ ท ว ท ด ូ ช ว ก ห ร ื อ ห ร ื อ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ ន ป ា ន ប ្ ร ា ប ់ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ទ េ ។ ក ็ ប ុ ន ្ ត ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ប ា ន ស ោ យ ផ ្ ង (គ ឺ ស ោ យ អ ្ ដ ែ ล ม ា ន ន ៅ ល ើ ដ ើ ม ឈ ើ ផ ្ ង) ។

لَمَّا أَنْ وَسْوَسَ الشَّيْطَانُ إِلَيْهِمَا، وَ قالَ: ﴿ما نَهاكُما رَبُّكُما عَنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ﴾، وَ إِنَّمَا نَهَاكُمَا أَنْ تَقْرَبَا غَيْرَهَا، وَ لَمْ يَنْهَكُمَا عَنِ الأَكْلِ مِنْهَا ﴿إِلاّ أَنْ تَكُونا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونا مِنَ الْخالِدِينَ * وَ قاسَمَهُما إِنِّي لَكُما لَمِنَ النَّاصِحِينَ﴾. وَ لَمْ يَكُنْ آدَمُ وَحَوَّاءُ شَاهَدَا قَبْلَ ذَلِكَ مَنْ يَحْلِفُ بِاللهِ كَاذِباً ﴿فَدَلاهُما بِغُرُورٍ﴾، فَأَكَلا مِنْهَا ثِقَةً بِيَمِينِهِ بِاللهِ،

ក ាល ស ្ ត ូ ន ប ា ន ข ึ ม ข ึ ง ข ว ั ญ ว า ง ด า ก ់ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ថ ា ៖ *"[៧:២០] ដ ែ ล ម ្ ហ ា ស ់ ร ប ស ់ អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ប ា ន ห ้ า ม ด ื อ ม ล ื อ ง ห ้ า ม ด ื ០ ម ล ើ ម ឈ ើ ន េ ះ ច ំ ព ោ ះ អ្ន ก ទ ាំ ង ព ីរ ន ោ ះ ។"* ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ប ា ន ห ้ า ม អ ស ់ ល ោ ក ទ ៅ ជ ិ ត ដ ើ ម ឈ ើ ង ទ ៀ ត ម ួ យ ច ំ ន ួ ន ង ន ោ ះ ទ េ ហ ើ យ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ม ิ น ป า น ห ้ า ม อ ส ่ ว น ล ว ก ท ั ง ห ล า ย ท ี ่ ม ี ก ิ น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ น ป า น ป ร ะ ภ ว ก ด ี ด ว ย ก ็ ม ิ ន ป ា ន ប ្ ร ា ប ់ ព ្ ร ះ អ ង ្ គ ទ ាំ ង ព ីរ ទ េ ។ *ព ្ រ ះ ត ែ ខ ្ ល ា ច អ្ន ក ទ ាំ ង ព ីរ ก ล า ย เ ป ็ น เ ท ว ด า ห ร ื อ ก ล า ย เ ป ็ น ม น ุ ษ ย ์ ท ี ่ ม ี ช ี ว ิ ต อ ม ต ะ ។"* [៧:២១] ว ា ป ា ន ส ្ ป ថ ន ឹ ง គ េ ទ ាំ ង ព ីរ ថ ា ៖ *"ក ា រ ព ិ ត ข ้ า พ เ จ ้ า ค ื อ ผ ู ้ ป ร ะ ส ง ค ์ ด ี ต ่ อ ท ่ า น ท ั ้ ง ส อ ง ค น ।"* អ ា ដ ្ ហ ាំ ន ិ ง ហ ្ វ ា អ ‍ ៊ ីម ិ ន ដ ែ ล

ប្រទ:អ្នកស្បថបំពានក្នុងព្រ:នាមអល់ឡ:ហ្ន ﷻ ទេ *[៧:២២] ដូច្ន:វាបានធ្វើឲ្យគេទាំងពីរធ្លាក់ដោយការធ្លាយ ។* ដូច្ន:ការបរិភោគដើមឈើនោ:[ជាលទ្ធផលនៃ]ការទុកចិត្តរបស់ព្រ:អង្គ ﷺ លើការស្បថក្នុងព្រ:នាមអល់ឡ:ហ្ន ﷻ នោ:ឯង ។

وَ كَانَ ذَلِكَ مِنْ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلامُ) قَبْلَ النُّبُوَّةِ، وَ لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ بِذَنْبٍ كَبِيرٍ اسْتَحَقَّ بِهِ دُخُولَ النَّارِ، وَ إِنَّمَا كَانَ مِنَ الصَّغَائِرِ الْمَوْهُوبَةِ الَّتِي تَجُوزُ عَلَى الأَنْبِيَاءِ قَبْلَ نُزُولِ الْوَحْيِ عَلَيْهِمْ، فَلَمَّا اجْتَبَاهُ اللَّهُ تَعَالَى وَ جَعَلَهُ نَبِيّاً كَانَ مَعْصُوماً لا يُذْنِبُ صَغِيرَةً وَ لا كَبِيرَةً،

នេ:គឺអ្វីដែលកើតឡើងពីអាដ្ទ:ﷺ មុនកើតជាព្រ:សាស្តា ហើយវាមិនមែនជាបាបធំទេដែលសមនឹងបានចូលភ្លើងនរកនោ: ។ តែនេ:គឺបាបតូចមួយក្នុងចំណោមបាបតូចឯទៀតដែលបានទទួលការអត់ឱនដែលត្រូវអត់ឱនឲ្យចំពោ:ព្រ:សាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام មុនការដាក់វ៉ាហ្ស:មកលើអស់ព្រ:អង្គ ។ ដូច្ន:ពេលអល់ឡ:ហ្ន ﷻ تعالى បានជ្រើសរើសព្រ:អង្គ ﷺ បានតែងតាំងព្រ:អង្គ ﷺ ជាព្រ:សាស្តា ព្រ:អង្គ ﷺ អវ:ុទ្ធ មិនមានបាបតូចនិងមិនមានបាបធំលើខ្លួនព្រ:អង្គ ﷺ ទេ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ عَصى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوى. ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتابَ عَلَيْهِ وَ هَدى﴾ وَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿إِنَّ اللَّهَ اصْطَفى آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْراهِيمَ وَ آلَ عِمْرانَ عَلَى الْعالَمِينَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٣ صفحة : ٧٨٣ الحديث : ٩٩/ ٧٠٦٣ ، عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) – الجزء : ١ صفحة : ١٩٥ الحديث : ١)**

អល់ឡ:ហ្ន ﷻ មានព្រ:រាជបន្ទូលថា *[២០:១២១] អាដ្ទ:បានប្រព្រឹត្តល្មើសបញ្ញត្តិព្រ:ម្ចាស់គេ ដូច្ន:គេបានដើរលើផ្លូ:ខុស [២០:១២២] បន្ទាប់មកព្រ:ម្ចាស់គេបានជ្រើសរើសគេ បានបែ:មករកគេ ហើយបានដឹកនាំគេ ។* ព្រ:អង្គ ﷻ មានព្រ:រាជបន្ទូលថា: *[៣:៣៣] ការពិតអល់ឡ:ហ្ន:ﷺ បានជ្រើសរើសអាដ្ទ:នុ:ហ្ន: សន្ត:ិវង្សរបស់អ៊ីប:ាហ្ន:ﷺ និងសន្ត:ិវង្សរបស់អ៊ីម:ានលើពិភពទាំងពួង ។"*

(1 /195 :1 (عليه السّلام) عيون أخبار الرّضا)2:35; 20:121-122; 7:19-24

***

7/34-33. وَ عَنِ الشَّيْخِ الطُّوسِيِّ قُدِّسَ سِرُّهُ، قَالَ: رَوَى أَبُو جَعْفَرٍ الْقَلاَنِسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ أَبِي الْمِقْدَامِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ حُبَابٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): مَا بَالُ أَقْوَامٍ إِذَا ذُكِرُوا آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ اسْتَبْشَرُوا، وَ إِذَا ذُكِرُوا آلَ مُحَمَّدٍ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُهُمْ؟! وَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ وَافَى بِعَمَلِ سَبْعِينَ نَبِيّاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ حَتَّى يُوَافِيَ بِوَلاَيَتِي وَ وَلاَيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٦ الحديث: ٩٩/ ١٦٧٣، مصباح الأنوار – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٨ «مخطوط»)**

33-34/7. [...] យ:ន:ស ប:ិន ហ្ស:ាបាប់ បានតំណាលតមកពី អាប:ូ យ:ាកុ:ហ្ជារ មូ:ហ្ម:ាម:ាដ្ទ: ប:ិន អ:ាលី អាល់-បាកៃ:ir صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រ:បិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រ:អង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រ:អយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រ:អង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីអ:ាលី صلوات الله عليه والسلام ប:ិន អាប:ូ ត:ាលិប رضي الله عنه ដែលមានវ:ន:ថារ:ាស:ូលុលឡ:ាហ:ាﷺ មានព្រ:វ:ន:ថា: «តើមនុស្សកើតអ:ីពេលគេនិយាយអំពីបណ្ដ:ាកូនចៅរបស់អ:ីុប:ាហ:ីម عليه السلام និងបណ្ដ:ាកូនចៅរបស់អ:ីម:ានﷺ ពួកគេរ:ីករាយ បើគេនិយាយអំពីបណ្ដ:ាកូនចៅរបស់មូ:ហ្ម:ាម:ាដ្ទ: ﷺ ពួកគេតឹងទ្រូង ? សូមស្បថនឹងព្រ:ﷻ ដែលក្ដ:ាប់ជីវិតរបស់មូ:ហ្ម:ាម:ាដ្ទ: ﷺ ក្នុងព្រ:ហ:ាត្ដព្រ:អង្គ ﷻ ! ទោ:បីពួកគេនឹងមកជាមួយទង្វើរបស់ព្រ:សាស្តា عليهم السلام ចិតសិបអង្គក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រ:ក៏ដោយ ក៏អល់ឡ:ហ្ន ﷻ នឹងមិនទទួលពីពួកគេទេ ទាល់តែពួកគេមកជាមួយវ:ីឡ:ាយ:ាស:ុ:ខ្ញុ:ﷺ និងវ:ីឡ:ាយ:ាស:ុ:របស់អ:ាលី صلوات الله عليه والسلام ប:ិន អាប:ូ ត:ាលិប رضي الله عنه [ទ:ីបគេទទួល] ។»

(مصباح الأنوار: 158 « مخطوط »)

***

*33–8/34. عَنْهُ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحَكَمِ، عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي خَلَفٍ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: اَلرَّوْحُ وَ اَلرَّاحَةُ وَ اَلْفَلَجُ وَ اَلْفَلاَحُ وَ اَلنَّجَاحُ وَ اَلْبَرَكَةُ وَ اَلْعَفْوُ وَ اَلْعَافِيَةُ وَ اَلْمُعَافَاةُ وَ اَلْبُشْرَى وَ اَلنُّصْرَةُ وَ اَلرِّضَا وَ اَلْقُرْبُ وَ اَلْقَرَابَةُ وَ اَلنَّصْرُ وَ اَلظَّفَرُ وَ اَلتَّمْكِينُ وَ اَلسُّرُورُ وَ اَلْمَحَبَّةُ مِنَ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى مَنْ أَحَبَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، وَ حَقٌّ عَلَيَّ أَنْ أُدْخِلَهُمْ فِي شَفَاعَتِي، وَ حَقٌّ عَلَى رَبِّي أَنْ يَسْتَجِيبَ لِي فِيهِمْ، وَ هُمْ أَتْبَاعِي وَ مَنْ « تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي »

*33-34/8. [...] រាយការណ៍ដោយ យ៉ាហ្ការ៉ៀ តមកពី អាប៊ូ អ្ជាប់ឌុលឡោះហ្ការ៉ៀ(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចន:ថា រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ៉ៀ(صلى الله عليه وآله وسلم)មានព្រះវចន:ថា៖ "សេចក្តីស្រណុក ការស្រាកស្រាន្ត ជ័យជំនះ សង្គហធម៌ ជោគជ័យ ព្រះពរ ការអភ័យទោស សុខុមាលភាព សុខភាព សេចក្តីរីករាយ ជំនួយ សោមនស្ស សេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ញាតិភាព ឧបការធម៌ វិជ័យ ឥទ្ធិពល ទីគាប់ចិត្ត សេចក្តីស្រឡាញ់ មកពីអល់ឡោះហ្ការ៉ៀ(تبارك وتعالى)ទៅលើអ្នកណាដែលស្រឡាញ់ អ្ជាលី(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប(رضي الله عنه) ។ ពួកគេមានសិទ្ធិមួយលើរូបខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم) [សិទ្ធិនោះគឺ៖] ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم)នឹងរាប់បញ្ចូលអ្នកនោះនៅក្នុងការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם)ឲ្យពួកគេ ។ ពួកគេស្តាប់បង្គាប់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។ អ្នកណាស្តាប់បង្គាប់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) អ្នកនោះជាគ្នារបស់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។

جَرَى فِيَّ مَثَلُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ فِي اَلْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِي، لِأَنِّي مِنْ إِبْرَاهِيمَ وَ إِبْرَاهِيمُ مِنِّي، دِينُهُ دِينِي وَ سُنَّتُهُ سُنَّتِي وَ أَنَا أَفْضَلُ مِنْهُ، وَ فَضْلِي مِنْ فَضْلِهِ وَ فَضْلُهُ مِنْ فَضْلِي، وَ تَصْدِيقُ قَوْلِي قَوْلُ رَبِّي - ﴿ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَ اَللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾. (المحاسن ج١ ص١٥٢)

ប្រៀបបាននឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام)និងបណ្តាអ្នកស្នងក្រោយ(عليهم السلام)ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ពីព្រោះខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם)មកពីអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام) អ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام)មកពីខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។ ព្រះសាសនាព្រះអង្គ(عليه السلام)ជាព្រះសាសនាខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។ ស៊ូណាស់ព្រះអង្គ(عليه السلام)ជាស៊ូណាស់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។ ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם)ប្រសើរជាងព្រះអង្គ(عليه السלام) គុណសម្បត្តិខ្ញុំ(صלى الله عليه وآله وسלם)មកពីគុណសម្បត្តិព្រះអង្គ(عليه السלام) គុណសម្បត្តិព្រះអង្គ(عليه السלام)មកពីគុណសម្បត្តិខ្ញុំ(صלى الله عليه وآله وسלם) ។ សេចក្តីអះអាងបញ្ជាក់សម្តីខ្ញុំ(صלى الله عليه وآله وسלם)គឺព្រះរាជបន្ទូលរបស់ម្ចាស់(عز وجل)ខ្ញុំ(صלى الله عليه وآله وسלם) *[៣:៣៤] បណ្តាកូនចៅតៗគ្នារៀងមក ។ អល់ឡោះហ្ការ៉ៀទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។"* (المحاسن 1: 152)

إِذْ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

៣៥. កាលភរិយារបស់អ៊ីមរ៉នបានទូលថា៖ "ម្ចាស់អើយ! ខ្ញុំម្ចាស់សូមសច្ចាថ្វាយដាច់មុខនូវអ្វីដែលនៅក្នុងផ្ទៃខ្ញុំម្ចាស់នេះឧទ្ទិសចំពោះព្រះអង្គ (ដើម្បីបម្រើព្រះអង្គ) ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គទទួលយកពីខ្ញុំម្ចាស់ ។ ការពិតព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។"

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

៣៦. លុះនាងបានប្រសូតនាងហើយ (សម្រាលកូនស្រី) នាងបានទូលថា៖ "ម្ចាស់ខ្ញុំម្ចាស់អើយ! ខ្ញុំម្ចាស់បានសម្រាលកូនស្រី ។" អល់ឡោះហ្ការ៉ៀទ្រង់ញាណជាងគេថានាងបានប្រសូតអ្វី [ទ្រង់ញាណនូវមុខងារដែល]កូនប្រុស[អាចបំពេញបាននៅឯទីសក្តារ:ពិសិដ្ឋ]មិនដូច[មុខងាររបស់]កូនស្រីទេ ។ "ខ្ញុំម្ចាស់បានដាក់ឈ្មោះនាងថាម៉ារយ៉ាំ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ប្រគល់នាង ព្រមទាំងបណ្តាកូនចៅរបស់នាង ក្រោមការបីបាច់ថែ

រក្សារបស់ព្រះអង្គទាំងស្រុង ឲ្យផុតពីស្ងួតនដែលគេចោល ។"

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقًا ۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ٣٧

៣៧. ដូច្នេះម្ចាស់របស់នាងបានទទួលយកនាង (ព្រះរាជទារិកា) ដោយការទទួលយកដ៏បវរ ។ ព្រះអង្គបានផ្គត់ផ្គង់នាងឲ្យធាត់ធំយ៉ាងប្រពៃ ។ ព្រះអង្គបានឲ្យស្ការីយ៉ាជាអាណាព្យាបាលនាង ។ ពេលស្ការីយ៉ាចូលទៅជួបនាងនៅឯទីសក្ការ: គេឃើញមានអាហារនៅក្បែរនាង ។ គេបានថា: "ម៉ារយ៉ាំ អ៉ីយ ! តើនាងបានរបស់ទាំងនេះមកពីណា ?" នាងបានឆ្លើយថា: "វាមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ប្រទាន[ព្រះរាជសម្បត្តិ ព្រះអង្គ]ឲ្យអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។"

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ ۖ قَالَ رَبِّ هَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ٣٨

៣៨. កាលនោះស្ការីយ៉ាបានបួងសួងម្ចាស់គេថា: "ម្ចាស់អ៉ីយ ! សូមព្រះអង្គមេត្តាព្រះរាជទាន មកពីព្រះអង្គ នូវបណ្ណាកូនចៅល្អឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការការបួងសួង ។"

فَنَادَتۡهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٞ يُصَلِّي فِي ٱلۡمِحۡرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيَىٰ مُصَدِّقَۢا بِكَلِمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدٗا وَحَصُورٗا وَنَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٣٩

៣៩. បណ្ណាទេវតាបានហៅគេ កាលដែលគេកំពុងឈរបំពេញនមស្ការ[ជូជាអល់ឡោះហ្ន៑]នាទីសក្ការ: ថា: "អល់ឡោះហ្ន៑ប្រាប់ដំណឹង[ល្អអំពីការចាប់កំណើតរបស់]យ៉ាស្ប៉ាដល់អ្នក គេជាអ្នកអះអាងបញ្ជាក់ព្រះរាជបន្ទូលមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ គេជាប្រមុខ ជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ជាព្រះសាស្ត្រាម្នាក់ក្នុងចំណោមជនដែលប្រកបដោយសុចរិតធម៌ (គឺអ្នកប្រព្រឹត្តិធម៌ដ៏ប្រសើរ) ។"

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَقَدۡ بَلَغَنِيَ ٱلۡكِبَرُ وَٱمۡرَأَتِي عَاقِرٞ ۖ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ٤٠

៤០. គេបានទូលថា: "ម្ចាស់អ៉ីយ ! តើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងមានកូនប្រុសបានដូចម្តេច បើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានវ័យជរាហើយនោះ ឯភរិយារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជាស្ត្រីអារ ?" ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា: "នឹងកើតឡើងដូច្នេះឯង ។ អល់ឡោះហ្ន៑ធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។

قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗ ۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمۡزٗا ۗ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ كَثِيرٗا وَسَبِّحۡ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ٤١

៤១. គេបានទូលថា: "ម្ចាស់អ៉ីយ ! សូមព្រះអង្គប្រទានសញ្ញាសំគាល់មួយឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង ។" ព្រះអង្គមានតម្រាស់ថា: "សញ្ញាសំគាល់របស់អ្នកគឺ អ្នកនឹងមិននិយាយស្តីជាមួយមនុស្សទេក្នុងរយ: ពេលបីថ្ងៃ វៀរលែងតែដោយកាយវិការតែម្យ៉ាង ។ ចូរអ្នករឭកដល់ម្ចាស់អ្នកឲ្យច្រើន ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្ដីស្ងើចសរសើរចំពោះព្រះអង្គពេលរាត្រី (ចុងបំផុតនៃថ្ងៃ) និងពេលព្រឹក (មុនពេលថ្ងៃរះ) ។"

وَإِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ يَـٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصْطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾

៤២. កាលបណ្ដាទេវតាថា៖ "ម៉ារយ៉ាំអើយ! អល់ឡោះហ្ន៑ាបានជ្រើសរើសនាង ព្រះអង្គបានជម្រះបន្សុទ្ធនាង (គឺព្រះអង្គបានបង្កើតនាងមកបរិសុទ្ធស្រេចហើយ) ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសនាងលើបណ្ដានារីនៃពិភពទាំងពួង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៣៥-៤២

35–1/42. وَ قَالَ فِي قِصَّةِ يَحْيَى وَ زَكَرِيَّا :﴿هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ اَلدُّعَاءِ﴾ يَعْنِي لَمَّا رَأَى زَكَرِيَّا عِنْدَ مَرْيَمَ فَاكِهَةَ اَلشِّتَاءِ فِي اَلصَّيْفِ، وَ فَاكِهَةَ اَلصَّيْفِ فِي اَلشِّتَاءِ، وَ قَالَ لَهَا: ﴿يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا؟ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ إِنَّ اَللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

35-42/1. [អ៊ីម៉ាំហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ម៑ាស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖] «អល់ឡោះហ្ន៑ា ﷻ ថ្លែងប្រវត្តិរបស់យ៉ាស្ញ៑ាយ៉ា عليه السلام និងស្ការីយ៉ាថា *[៣:៣៨] កាលនោះស្ការីយ៉ាបានបួងសួងម្ចាស់គេថា៖ "ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាព្រះរាជទាន មកពីព្រះអង្គ នូវបណ្ដាកូនចៅល្អឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការការបួងសួង ។"* មានន័យថាពេលស្ការីយ៉ា عليه السلام ឃើញម៉ារយ៉ាំ عليها السلام មានផ្លែឈើរដូវរងាក្នុងរដូវក្ដៅ មានផ្លែឈើរដូវក្ដៅក្នុងរដូវរងា ព្រះអង្គ عليه السلام សួរម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ថា៖ *[៣:៣៧] "ម៉ារយ៉ាំអើយ! តើនាងបានរបស់ទាំងនេះមកពីណា ?" នាងបានឆ្លើយថា៖ "វាមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ា ។ អល់ឡោះហ្ន៑ាប្រទានឲ្យអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។"*

وَ أَيْقَنَ زَكَرِيَّا أَنَّهُ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ، إِذْ كَانَ لاَ يَدْخُلُ عَلَيْهَا أَحَدٌ غَيْرُهُ، قَالَ عِنْدَ ذَلِكَ فِي نَفْسِهِ: إِنَّ اَلَّذِي يَقْدِرُ أَنْ يَأْتِيَ مَرْيَمَ بِفَاكِهَةِ اَلشِّتَاءِ فِي اَلصَّيْفِ، وَ فَاكِهَةِ اَلصَّيْفِ فِي اَلشِّتَاءِ، لَقَادِرٌ أَنْ يَهَبَ لِي وَلَداً وَ إِنْ كُنْتُ شَيْخاً، « وَ كَانَتِ اِمْرَأَتِي عَاقِراً » ، فَ ﴿هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ﴾ فَقَالَ: ﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ اَلدُّعَاءِ﴾

ស្ការីយ៉ា عليه السلام ជឿជាក់ថាផ្លែឈើទាំងនេះមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ា ﷻ ព្រោះមិនមានអ្នកក្រៅពីព្រះអង្គ عليه السلام ទេដែលមកជួបម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បាននឹកក្នុងចិត្តកាលនោះថា៖ "ព្រះ ﷻ ដែលមានមហិទ្ធិឫទ្ធិឲ្យម៉ារយ៉ាំ عليها السلام នូវផ្លែឈើរដូវត្រជាក់ក្នុងរដូវក្ដៅ ឲ្យផ្លែឈើរដូវក្ដៅក្នុងរដូវត្រជាក់នោះមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិផ្ដល់ឲ្យខ្ញុំ عليه السلام នូវកូនប្រុសម្នាក់ ទោះបីខ្ញុំ عليه السلام ចាស់ទៅហើយ ឯភរិយាខ្ញុំ عليه السلام ជាស្ត្រីអារក៏ដោយ ។" *[៣:៣៨] កាលនោះស្ការីយ៉ាបានបួងសួងម្ចាស់គេ ថា៖ "ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះមេត្តាព្រះរាជទាន មកពីព្រះអង្គ នូវបណ្ដាកូនចៅល្អឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការការបួងសួង ។"*

قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَنَادَتْهُ اَلْمَلاَئِكَةُ﴾ يَعْنِي نَادَتْ زَكَرِيَّا. ﴿وَ هُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي اَلْمِحْرَابِ: أَنَّ اَللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقاً بِكَلِمَةٍ مِنَ اَللَّهِ﴾ قَالَ: مُصَدِّقاً يُصَدِّقُ يَحْيَى بِعِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ: « وَ سَيِّداً » يَعْنِي رَئِيساً فِي طَاعَةِ اَللَّهِ عَلَى أَهْلِ طَاعَتِهِ « وَ حَصُوراً » وَ هُوَ اَلَّذِي لاَ يَأْتِي اَلنِّسَاءَ ﴿وَ نَبِيًّا مِنَ اَلصَّالِحِينَ﴾

អល់ឡោះហ្ន៑ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៣៩] បណ្ដាទេវតាបានហៅគេ* មានន័យថាហៅស្ការីយ៉ា عليه السلام *កាលដែលគេកំពុងឈរបំពេញនមស្ការនាទីសក្ការៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៑ាប្រាប់ដំណឹងយ៉ាស្ញ៑ាយ៉ាដល់អ្នក គេជាអ្នកអះអាងបញ្ជាក់ព្រះរាជបន្ទូលមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ា ។* ថ្លែងអះអាងបញ្ជាក់ថាយ៉ាស្ញ៑ាយ៉ា عليه السلام និយាយពិតដោយអ៊ីសា عليه السلام *គេជាប្រមុខ* មានន័យថាមេដឹកនាំ ក្នុងការស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៑ា ﷻ

របស់បណ្ដាអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ *ជាបុរសបរិសុទ្ធ* ព្រះអង្គ ﷺ នឹងមិនទៅរកនារីទេ *ជាព្រះសាស្ដាម្នាក់ក្នុងចំណោមជនដែលប្រកបដោយសុចរិតធម៌ ។*

وَ قَالَ: وَ كَانَ أَوَّلُ تَصْدِيقِ يَحْيَى بِعِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَنَّ زَكَرِيَّا كَانَ لاَ يَصْعَدُ إِلَى مَرْيَمَ فِي تِلْكَ اَلصَّوْمَعَةِ غَيْرُهُ، يَصْعَدُ إِلَيْهَا يُسَلِّمُ، فَإِذَا نَزَلَ أَقْفَلَ عَلَيْهَا، ثُمَّ فَتَحَ لَهَا مِنْ فَوْقِ اَلْبَابِ كُوَّةً صَغِيرَةً يَدْخُلُ عَلَيْهَا مِنْهَا اَلرِّيحُ.

ដំបូងបង្អស់គឺការអះអាងបញ្ជាក់ថាយ៉ាស្ញ៉ាយ៉ា ﷺ និយាយពិតដោយអ៊ីសា ﷺ ។ មិនមានអ្នកណាក្រៅពីស្ការីយ៉ា ﷺ ដាក់ជណ្ដើរឡើងទៅជួបម៉ារយ៉ាំ ﷺ នៅក្នុងបន្ទប់នោះទេ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ឡើងទៅសួរសុខទុក្ខព្រះនាង ﷺ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ ចុះមកវិញ ព្រះអង្គ ﷺ ចាក់សោទ្វារក្រៅ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បើកប្រទ្ធោះតូចមួយនៅខាងលើទ្វារដើម្បីឲ្យខ្យល់ចេញចូលបាន ។

فَلَمَّا وَجَدَ مَرْيَمَ قَدْ حَبِلَتْ سَاءَهُ ذَلِكَ، وَ قَالَ فِي نَفْسِهِ: مَا كَانَ يَصْعَدُ إِلَى هَذِهِ أَحَدٌ غَيْرِي وَ قَدْ حَبِلَتْ، اَلْآنَ أَفْتَضِحُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ، لاَ يَشُكُّونَ أَنِّي أَحْبَلْتُهَا.

ពេលព្រះអង្គ ﷺ ឃើញម៉ារយ៉ាំ ﷺ មានផ្ទៃពោះ ព្រះអង្គ ﷺ សោកសៅ ព្រះអង្គ ﷺ នឹកក្នុងចិត្តថា៖ "ពុំមានអ្នកណាក្រៅពីខ្ញុំ ﷺ ឡើងទៅជួបនាង ﷺ ទេ តែនាង ﷺ មានផ្ទៃពោះ ។ បន្ដិចទៀតកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីលនឹងដឹងឮរឿងនេះ ពួកគេនឹងសង្ស័យមកលើខ្ញុំ ﷺ ជាអ្នកធ្វើឲ្យនាង ﷺ មានផ្ទៃពោះ ។"

فَجَاءَ إِلَى اِمْرَأَتِهِ، فَقَالَ لَهَا ذَلِكَ، فَقَالَتْ: يَا زَكَرِيَّا لاَ تَخَفْ فَإِنَّ اَللَّهَ لاَ يَصْنَعُ بِكَ إِلاَّ خَيْراً،

ព្រះអង្គ ﷺ ក៏បានទៅប្រាប់មហេសីព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យដឹងរឿងនេះ ។ មហេសីព្រះអង្គ ﷺ បានថា៖ "កុំខ្លាច ព្រោះអល់ឡោះហ្ស ﷻ ប្រព្រឹត្ដល្អចំពោះព្រះអង្គ ﷺ ជានិច្ច ។"

وَ اِئْتِنِي بِمَرْيَمَ أَنْظُرْ إِلَيْهَا، وَ أَسْأَلْهَا عَنْ حَالِهَا. فَجَاءَ بِهَا زَكَرِيَّا إِلَى اِمْرَأَتِهِ، فَكَفَى اَللَّهُ مَرْيَمَ مَئُونَةَ اَلْجَوَابِ عَنِ اَلسُّؤَالِ وَ لَمَّا دَخَلَتْ إِلَى أُخْتِهَا وَ هِيَ اَلْكُبْرَى وَ مَرْيَمُ اَلصُّغْرَى لَمْ تَقُمْ إِلَيْهَا اِمْرَأَةُ زَكَرِيَّا

នាំនាង ﷺ មកជួបខ្ញុំម្ចាស់ៗនឹងសួរនាង ﷺ ។" ស្ការីយ៉ា ﷺ ក៏បាននាំព្រះនាង ﷺ មកជួបមហេសីព្រះអង្គ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស ﷻ គ្រប់គ្រាន់ណាស់សម្រាប់ម៉ារយ៉ាំ ﷺ ក្នុងការឆ្លើយតបសំណួរ ។ ពេលព្រះនាង ﷺ ចូលជួបបងស្រីព្រះនាង ﷺ បងស្រីព្រះនាង ﷺ ចាស់ជាងព្រះនាង ﷺ ព្រះនាង ﷺ ប្អូនគេ ។ មហេសីរបស់ស្ការីយ៉ា ﷺ មិនងើបឈរទេដើម្បីគំនាប់ព្រះនាង ﷺ ។

فَأَذِنَ اَللَّهُ لِيَحْيَى وَ هُوَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ فَنَحَسَ بِيَدِهِ – فِي بَطْنِهَا – وَ أَزْعَجَهَا وَ نَادَى أُمَّهُ: تَدْخُلُ إِلَيْكِ سَيِّدَةُ نِسَاءِ اَلْعَالَمِينَ، مُشْتَمِلَةً عَلَى سَيِّدِ رِجَالِ اَلْعَالَمِينَ، فَلاَ تَقُومِينَ إِلَيْهَا؟! فَانْزَعَجَتْ، وَ قَامَتْ إِلَيْهَا، وَ سَجَدَ يَحْيَى وَ هُوَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ لِعِيسَى اِبْنِ مَرْيَمَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 656)

អល់ឡោះហ្ស ﷻ បានអនុញ្ញាតឲ្យយ៉ាស្ញ៉ាយ៉ា ﷺ ដែលនៅក្នុងផ្ទៃមាតាព្រះអង្គ ﷺ នោះ (គឺនៅក្នុងផ្ទៃមហេសីរបស់ស្ការីយា ﷺ) កម្រើកដៃ រំខានមាតាព្រះអង្គ ﷺ ហើយប្រាប់ថា៖ "ព្រះអគ្គនាយិកា ﷺ របស់អស់ស្ត្រីក្នុងលោកយាងចូលមកហើយ ដោយទ្រង់ព្រះគភ៌ព្រះអគ្គនាយករបស់មនុស្សក្នុងលោកផង ព្រះមាតាមិនងើបឡើងគោរពព្រះនាង ﷺ ទេ ?" ព្រះនាង (គឺមហេសីរបស់ស្ការីយ៉ា ﷺ) ទាស់ចិត្ត បានងើបឈរគំនាប់ព្រះនាងម៉ារយ៉ាំ ﷺ ។ យ៉ាស្ញ៉ាយ៉ា ﷺ បានក្រាបប្រណិបត៌ន អ៊ីសា ﷺ ចិនម៉ារយ៉ាំ ﷺ ខណៈដែលព្រះអង្គ ﷺ នៅក្នុងផ្ទៃមាតាព្រះអង្គ ﷺ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 656)

***

35-2/42. ابْنُ بَابَوَيْهِ: قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الرَّيَّانِ بْنِ شَبِيبٍ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ. فَقَالَ لِي: «يَا ابْنَ شَبِيبٍ، أَ صَائِمٌ أَنْتَ»؟ فَقُلْتُ: لاَ. فَقَالَ: «هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي دَعَا فِيهِ زَكَرِيَّا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) رَبَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، فَقَالَ: ﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعاءِ﴾ فَاسْتَجَابَ اللهُ لَهُ وَ أَمَرَ الْمَلاَئِكَةَ، فَنَادَتْ زَكَرِيَّا: ﴿وَ هُوَ قائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرابِ أَنَّ اللهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيىٰ﴾ فَمَنْ صَامَ هَذَا الْيَوْمَ ثُمَّ دَعَا اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ، اسْتَجَابَ لَهُ كَمَا اسْتَجَابَ لِزَكَرِيَّا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٨ الحديث: ٩٩/ ١٦٧٨، عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) – الجزء: ١ الصفحة: ٢٩٩ الحديث : ٥٨)**

35-42/2. [...] អាល់-រ៉យ៉ាន ប៊ិន ស្ហ៊ាប៊ីប បានតំណាលថាខ្ញុំបានមកជួប អាល់-រីដ្ធីsallallahu alayhi wa salam ថ្ងៃទីមួយខែ មូហ្ហារ៉ម ។ ព្រះអង្គsallallahu alayhi wa salam បានសួរខ្ញុំថា៖ «ប៊ិន ស្ហ៊ាប៊ីបអើយ! លោកកាន់សីលត្រណមអាហារទេ ?» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ទេ ក្រាបទូល ។» ព្រះអង្គsallallahu alayhi wa salam មានវចន:ថា៖ «នេះគឺថ្ងៃដែលស្ហ្ការីយ៉ាalayhi salam បានបួងសួងម្ចាស់ azza wa jalla ព្រះអង្គalayhi salam ថា៖ *[៣:៣៨] "ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាព្រះរាជទាន មកពីព្រះអង្គ នូវបណ្ការកូនចៅល្អឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការការបួងសួង ។"* អល់ឡោះហ្ស៊ីz ក៏បានឲ្យព្រះអង្គalayhi salam សមបំណង ហើយបានបញ្ជូនអស់ទេវតា ។ អស់ទេវតាក៏បានហៅស្ហ្ការីយ៉ាalayhi salam ថា៖ *"[៣:៣៩] កាលដែលគេកំពុងឈរបំពេញនមស្ការនាទីសក្ការ:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីប្រាប់ដំណឹងយ៉ាស្ងប់យ៉ាដល់អ្នក"* ដូច្នេះអ្នកណាកាន់សីលត្រណមអាហារថ្ងៃនេះនិងបួងសួងអល់ឡោះហ្ស៊ីz គេនឹងឆ្លើយតបអ្នកនោះដូចគេបានឆ្លើយតប ស្ហ្ការីយ៉ាalayhi salam ដែរ ។» (عيون أخبار الرّضا (عليه السلام) 1: 299/ 58)

***

35-3/42. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَعْنَى الْآيَةِ اصْطَفَاكِ مِنْ ذُرِّيَّةِ الْأَنْبِيَاءِ، وَ طَهَّرَكِ مِنَ السِّفَاحِ، وَ اصْطَفَاكِ لِوِلاَدَةِ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنْ غَيْرِ فَحْلٍ» (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٨ الحديث: ٩٩/ ١٦٨٠، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٧٤٦)**

35-42/3. អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាលី អាល់-ត្ប៊ីរីស៊ី បានថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ត្ហ្ការmuhammad salallahu alayhi wa salam មានវចន:ថា៖ «អត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុ *[៣:៤២] បានជ្រើសរើសនាង* ក្នុងពួជពង្សរបស់បណ្ការព្រះសាស្ត្រាalayhim salam *បានជម្រះបន្ទុទ្ធនាង* ឲ្យជ្រះស្អាតពីជម្ងឺ *បានជ្រើសរើសនាង* ដើម្បីឲ្យកំណើតដល់អ៊ីសាalayhi salam ដោយគ្មានស្វាមី ។"
(مجمع البيان 2: 746)

***

35-4/42. وَ قَالَ الطَّبْرِسِيُّ أَيْضاً: ﴿وَ اصْطَفاكِ عَلىٰ نِساءِ الْعالَمِينَ﴾ أَيْ عَلَى نِسَاءِ عَالَمِي زَمَانِكِ لِأَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ رَسُولِ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهَا وَ عَلَى أَبِيهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا) سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦١٨ الحديث: ٩٩/ ١٦٨١، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٧٤٦ الحديث : ٥٨)**

35-42/4. អាល់-ត្ប៊ីរីស៊ី បានថាតំណាលដែរថា *"[៣:៤២] បានជ្រើសរើសនាងលើបណ្ការនារីនៃពិភពទាំងពួង* ពោលគឺលើអស់នារីក្នុងសម័យព្រះនាងalayhaa salam ព្រោះសៃយីដ្ធាស៊ុហ្ការ៉ូ ម៉ាស៊ុalayhaa salam ព្រះរាជបុត្រីរបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីsallallahu alayhi wa aalihi wa sallam (សូមសិរីសួស្ដីកើតមានដល់ព្រះនាងalayhaa salam ដល់ព្រះបិតាsallallahu alayhi wa aalihi wa sallam ព្រះនាងalayhaa salam ដល់ព្រះស្វាមីsallallahu alayhi wa salam ព្រះនាងalayhaa salam និងដល់ព្រះរាជបុត្រalayhim salam ទាំងពីររបស់ព្រះនាងalayhaa salam) ជាព្រះអគ្គនាយិកាalayhaa salam របស់អស់នារីក្នុងលោកទាំងពួង[...] ។" (مجمع البيان 2: 746)

***

35-42/5. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادِ بْنِ جَعْفَرٍ الْهَمَدَانِيُّ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي فَاطِمَةَ: «إِنَّهَا سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ» أَ هِيَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ عَالَمِهَا؟ قَالَ: «ذَاكَ لِمَرْيَمَ كَانَتْ سَيِّدَةَ نِسَاءِ عَالَمِهَا، وَ فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦١٨ الحديث: ٩٩/ ١٦٨٢، معاني الأخبار - الجزء: ١ الصفحة: ١٠٧ الحديث : ١)**

35-42/5. [...] អាល់-មូហ្ជាដ្ជ៉ីដ្ជ៉ល់ ប៊ិន ម៉ូម៉ារ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ថា៖ «សូមព្រះអង្គ ﷺ ពន្យល់ទូលបង្គំ សម្តីព្រះសាស្តា ﷺ អំពីព្រះនាងហ្ជាទ្ទ៉ីម៉ាស់ ﷺ ដែលថា៖ "ព្រះនាង ﷺ ជាព្រះរាជអគ្គនាយិកា ﷺ របស់អស់នារីក្នុងលោកទាំងពួង ។" តើព្រះនាង ﷺ ជាព្រះរាជអគ្គនាយិកា ﷺ របស់អស់នារីក្នុងលោកព្រះនាង (គឺក្នុងសម័យរបស់ព្រះនាង ﷺ) ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «នេះគឺម៉ារយ៉ាំ ﷺ ។ ព្រះនាង ﷺ ជាព្រះអគ្គនាយិកា ﷺ របស់អស់នារីក្នុងសម័យព្រះនាង ﷺ ។ ចំណែកឯសៃយីដ្ជាស៊ុ ហ្ជាទ្ទ៉ីម៉ាស់ ﷺ វិញ ព្រះនាងជាព្រះរាជអគ្គនាយិកា ﷺ របស់អស់នារីក្នុងលោកទាំងពួង (គឺគ្រប់សម័យទាំងអស់) ទាំងអ្នកមុនៗ ទាំងអ្នកក្រោយៗ ។» (معاني الأخبار: 107/ 1)

***

35-42/6. ابْنُ بَابَوَيْهِ: قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ السِّنَانِيُّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ زِيَادٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ الْعَسْكَرِيَّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «مَعْنَى الرَّجِيمِ أَنَّهُ مَرْجُومٌ بِاللَّعْنِ، مَطْرُودٌ مِنْ مَوَاضِعِ الْخَيْرِ، لاَ يَذْكُرُهُ مُؤْمِنٌ إِلاَّ لَعَنَهُ، وَ إِنَّ فِي عِلْمِ اللَّهِ السَّابِقِ أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لاَ يَبْقَى مُؤْمِنٌ فِي زَمَانِهِ إِلاَّ رَجَمَهُ بِالْحِجَارَةِ، كَمَا كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ مَرْجُوماً بِاللَّعْنِ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦١٩ الحديث: ٩٩/ ١٦٨٤، معاني الأخبار - الجزء: ١ الصفحة: ١٣٩ الحديث : ١)**

35-42/6. [...] អ៊ុប់ឌុល អ៊ុស្ស៊ីម ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី អាល់-ហ្ជាសានី បានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អ៊ុលី ប៊ិន មូហ្ជាំម៉ាដ្ជ៉ អាល់-អ៊ុស្ការី ﷺ មានវចនថា៖ «ន័យរបស់ *[៣:៣៦] ដែលគេចោល* គឺគេចោល[ស្ងែតុន ﷺ]ដោយដាក់បណ្តាសា ﷺ បន្សាត់ ﷺ ចោលពីកន្លែងល្អ ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីន]មិននិយាយអ្វីអំពី ﷺ ក្រៅពីដាក់បណ្តាសា ﷺ ទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ បានឲ្យដឹងជាមុនហើយថា ពេល អាល់-ក្ជ៉ីអ៊ីម ﷺ ងើបឡើង បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីន]ទាំងអស់ គ្មានសល់ម្នាក់ នឹងចោល ﷺ ដោយដុំថ្ម ដូចវា ﷺ ត្រូវគេចោលដោយបណ្តាសាកាលពីដើមដែរ ។» (معاني الأخبار: 139/ 1)

***

35-42/7. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ إِسْمَاعِيلَ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: قَالَ: «إِنَّ امْرَأَةَ عِمْرَانَ لَمَّا نَذَرَتْ مَا فِي بَطْنِهَا مُحَرَّراً - قَالَ -: وَ الْمُحَرَّرُ لِلْمَسْجِدِ إِذَا وَضَعَتْهُ دَخَلَ الْمَسْجِدَ فَلَمْ يَخْرُجْ أَبَداً، فَلَمَّا وَلَدَتْ مَرْيَمَ قَالَتْ: ﴿رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُها أُنْثىٰ وَ اللهُ أَعْلَمُ بِما وَضَعَتْ وَ لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثىٰ وَ إِنِّي سَمَّيْتُها مَرْيَمَ وَ إِنِّي أُعِيذُها بِكَ وَ ذُرِّيَّتَها مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجِيمِ﴾ فَسَاهَمَ عَلَيْهَا النَّبِيُّونَ فَأَصَابَ الْقُرْعَةُ زَكَرِيَّا، وَ هُوَ زَوْجُ أُخْتِهَا، وَ كَفَّلَهَا وَ أَدْخَلَهَا الْمَسْجِدَ،

35-42/7. អាល់-ង្អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-យ៉ូអ៊ីហ្ស៊ី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ «ព្រះមហេសីរបស់អ៊ីម៉ារ ﷺ កាលព្រះនាងបានសច្ចាថាអ្វីដែលនៅក្នុងផ្ទៃព្រះនាងនោះ ព្រះនាងសូមចាត់ទុកជាតង្វាយថ្វាយឲ្យទៅម៉ាស់ជ៊ីដ្ជ ពេលកើតមក ហើយនឹងនៅក្នុងម៉ាស់ជ៊ីដ្ជមិនចេញក្រៅជាដាច់ខាត ។ ដូច្នេះពេលម៉ារយ៉ាំ ﷺ ប្រសូតមក ព្រះនាង (គឺមាតារបស់ម៉ារយ៉ាំ ﷺ) បានទូលថា៖ *[៣:៣៦] "ម្ចាស់ខ្ញុំម្ចាស់អ‌ើយ! ខ្ញុំម្ចាស់បានសម្រាលកូនស្រី ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណជាងគេថានាងបានប្រសូតអ្វី កូនប្រុសមិនដូចកូនស្រីទេ ។ "ខ្ញុំម្ចាស់បានដាក់ឈ្មោះនាងថា*

ម៉ារយ៉ាំ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ប្រគល់នាង ព្រមទាំងបណ្ដាកូនចៅរបស់នាង ក្រោមការបីបាច់ថែរក្សារបស់ព្រះអង្គទាំងស្រុង ឲ្យផុតពីស្ហៃតន៍ដែលគេចោល ។" ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام បានចាប់ឆ្នោត ។ ស្ហាការីយ៉ា عليه السلام ជាប់ឆ្នោត ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាស្វាមីរបស់បងស្រីរបស់ព្រះនាង سلام الله عليها (គឺម៉ារយ៉ាំ سلام الله عليها) ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ជាអាណាព្យាបាលរបស់ព្រះនាង سلام الله عليها ហើយបាននាំព្រះនាង سلام الله عليها ចូលទៅក្នុងម៉ាស់យ៉ិដ ។

فَلَمَّا بَلَغَتْ مَا تَبْلُغُ النِّسَاءُ مِنَ الطَّمْثِ وَ كَانَتْ أَجْمَلَ النِّسَاءِ، فَكَانَتْ تُصَلِّي فَيُضِيءُ الْمِحْرَابُ لِنُورِهَا، فَدَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا فَإِذَا عِنْدَهَا فَاكِهَةُ الشِّتَاءِ فِي الصَّيْفِ، وَ فَاكِهَةُ الصَّيْفِ فِي الشِّتَاءِ، فَقَالَ: ﴿أَنَّى لَكِ هٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ﴾ فَهُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ، قَالَ: ﴿إِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرائِي﴾ إِلَى مَا ذَكَرَ اللّٰهُ مِنْ قِصَّةِ يَحْيَى وَ زَكَرِيَّا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٠ الحديث: ٩٩/ ١٦٨٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٠ الحديث : ٣٦)**

ពេលព្រះនាង سلام الله عليها គ្រប់វ័យ ព្រះនាង سلام الله عليها ជានារីដែលមានសម្រស់លើសអស់នារី ។ ពេលព្រះនាង سلام الله عليها ស្ហ៍ឡាត់ កន្លែងស្ហ៍ឡាត់ភ្លឺដោយសារពន្លឺរស្មីព្រះនាង سلام الله عليها ។ ស្ហាការីយ៉ា عليه السلام បានទៅជួបព្រះនាង سلام الله عليها ឃើញមានផ្លែឈើរដូវត្រជាក់ក្នុងរដូវក្ដៅ ផ្លែឈើរដូវក្ដៅក្នុងរដូវត្រជាក់ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ *[៣:៣៧] "តើនាងបានរបស់ទាំងនេះមកពីណា ?" នាងបានឆ្លើយថា៖ "វាមកពីអល់ឡោះហ្ទ៍ ។"* ត្រង់នេះឯងដែលស្ហាការីយ៉ា عليه السلام បានទូលម្ចាស់ عزّ وجلّ ព្រះអង្គ عليه السلام ថា៖ *[១៩:៥] ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រួយបារម្ភអំពីអ្នកស្នងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អត់ពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅ* រហូតដល់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ ថែងអំពីប្រវត្តិរបស់យ៉ាស្ហ៍យ៉ា عليه السلام និងស្ហាការីយ៉ា عليه السلام ។» (تفسير العيّاشي 1: 170/ 36)

***

35–8/42. عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «أَوْحَى اللّٰهُ إِلَى عِمْرَانَ: أَنِّي وَاهِبٌ لَكَ ذَكَراً مُبَارَكاً يُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَ الْأَبْرَصَ، وَ يُحْيِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللّٰهِ، وَ رَسُولاً إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَأَخْبَرَ بِذَلِكَ امْرَأَتَهُ حَنَّةَ، فَحَمَلَتْ فَوَضَعَتْ مَرْيَمَ قَالَتْ ﴿رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثىٰ﴾ وَ الْأُنْثَى لاَ تَكُونُ رَسُولاً. فَقَالَ لَهَا عِمْرَانُ: إِنَّهُ ذَكَرٌ يَكُونُ مِنْهَا نَبِيّاً. فَلَمَّا رَأَتْ ذَلِكَ قَالَتْ مَا قَالَتْ، فَقَالَ اللّٰهُ وَ قَوْلُهُ الْحَقُّ: "وَ اللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ"».

35-42/8. យ៉ាប៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា អល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ បានបើកឲ្យអ៊ីមរ៉ន عليه السلام ដឹងថា៖ «អញ عزّ وجلّ នឹងប្រទានឲ្យអ្នក عليه السلام នូវបុរសប្រកបដោយព្រះពរម្នាក់ដែលនឹងព្យាបាលមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្លង់ឲ្យជាសះស្បើយ ធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញបានអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ គេជារ៉ស៊ូល عليه السلام របស់កូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីល ។» ព្រះអង្គ عليه السلام បានប្រាប់ ហាណាស្ហ៍ មហេសីព្រះអង្គ عليه السلام ឲ្យដឹងរឿងនេះ ។ ពេលព្រះនាងបានប្រសូតម៉ារយ៉ាំ سلام الله عليها មក ព្រះនាងបានទូលថា៖ *[៣:៣៦] "ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំម្ចាស់អើយ ! ខ្ញុំម្ចាស់បានសម្រាលកូនស្រី ។"* កូនស្រីមិនអាចទៅជារ៉ស៊ូល عليه السلام បានទេ ។ អ៊ីមរ៉ន عليه السلام បានប្រាប់ព្រះនាងថាកូនប្រុសរបស់ព្រះនាងនឹងទៅជាព្រះសាស្ដា عليه السلام ។ ពេលព្រះនាងបានឃើញដូច្នេះ ព្រះនាងបានថាអ្វីដែលព្រះនាងបានថានោះ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ មានព្រះរាជបន្ទូល ព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ عزّ وجلّ ជាព្រះរាជបន្ទូលសច្ចៈ ថា៖ *[៣:៣៦] អល់ឡោះហ្ទ៍ទ្រង់ញាណជាងគេថានាងបានប្រសូតអ្វី ។"*

فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَكَانَ ذَلِكَ عِيسَى بْنَ مَرْيَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَإِنْ قُلْنَا لَكُمْ: إِنَّ الْأَمْرَ يَكُونُ فِي أَحَدِنَا، فَكَانَ فِي ابْنِهِ، أَوِ ابْنِ ابْنِهِ، أَوِ ابْنِ ابْنِ ابْنِهِ، فَقَدْ كَانَ فِيهِ، فَلاَ تُنْكِرُوا ذَلِكَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢١ الحديث: ٩٩/ ١٦٩١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧١ الحديث : ٣٩)**

អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «នោ:គឺ អ្ដ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ។ ដូច្នេ:ពេលយើង عليهم السلام បានប្រាប់លោកឲ្យដឹងអ្ដ៊ីទាំងអស់នេ: រឿងនោ: (គឺ អាល់-ក:ម្ដ៊ីម صلوات الله عليه والسلام) នឹងកើតឡើងពីយើង عليهم السلام ម្នាក់ នឹងកើតមកពីបុត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់គេ صلوات الله عليه والسلام ឬពីបុត្រ صلوات الله عليه والسلام គេ صلوات الله عليه والسلام ឬពីបុត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់បុត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់បុត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់គេ صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេ:ចូរកុំបដិសេធរឿងនេ: ។» (تفسير العياشي 1: 171/ 39)

***

35-9/42. عَنْ سَيْفٍ، عَنْ نَجْمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) ضَمِنَتْ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَمَلَ الْبَيْتِ وَ الْعَجِينَ وَ الْخُبْزَ وَ قَمَّ الْبَيْتِ، وَ ضَمِنَ لَهَا عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مَا كَانَ خَلْفَ الْبَابِ نَقْلَ الْحَطَبِ، وَ أَنْ يَجِيءَ بِالطَّعَامِ،

35-42/9. សៃហ្ស៊ បានតំណាលតមកពី ណាយ៉ាំ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «ហ្ជាទ្ដ៊ីម៉ាស:ុ عليها السلام ទទួលការខុសត្រូវចំពោ:អ:ុលី صلوات الله عليه والسلام ក្នុងកិច្ចការផ្ទះ: ក្នុងថវិកានិងអាហារ និងការសម្អាតផ្ទះ: ។ អ:ុលី صلوات الله عليه والسلام ទទួលការខុសត្រូវចំពោ:ហ្ជាទ្ដ៊ីម៉ាស:ុ عليها السلام ក្នុងជំនួយការគាំទ្រព្រះនាង عليها السلام រឿងក្រៅផ្ទះ: រកឧសនិងផ្ដល់នូវស្បៀង ។

فَقَالَ لَهَا يَوْماً: يَا فَاطِمَةُ، هَلْ عِنْدَكِ شَيْءٌ؟ قَالَتْ: لاَ، وَ الَّذِي عَظَّمَ حَقَّكَ، مَا كَانَ عِنْدَنَا مُنْذُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ شَيْءٌ نَقْرِيكَ بِهِ. قَالَ: أَ فَلاَ أَخْبَرْتِنِي؟ قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) نَهَانِي أَنْ أَسْأَلَكَ شَيْئاً، فَقَالَ: لاَ تَسْأَلِي ابْنَ عَمِّكِ شَيْئاً، إِنْ جَاءَكِ بِشَيْءٍ عَفْواً، وَ إِلاَّ فَلاَ تَسْأَلِيهِ».

ថ្ងៃមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសួរព្រះនាង عليها السلام ថា: «ហ្ជាទ្ដ៊ីម៉ាស:ុ عليها السلام អ៊ីយ ! តើមានសល់អ្ដ៊ីទេ ?» ព្រះនាង عليها السلام បានទូលថា: «អត់មានទេ ។ សូមស្បថនឹងព្រះ عز وجل ដែលលើកតម្កើងសិទ្ធិព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យើង عليهم السلام អស់តាំងពីបីថ្ងៃមកហើយ យើង عليهم السلام មិនអាចប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បាន ។» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ហេតុអ្ដ៊ីមិនប្រាប់ខ្ញុ: صلوات الله عليه والسلام ?» ព្រះនាង عليها السلام មានវចន:ថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានហាមខ្ញុ:ម្ហាស់ عليها السلام ប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: "កុំសូមអ្ដ៊ីពីបងប្អូនជីដូនមួយ صلوات الله عليه والسلام របស់កូន عليها السلام ។ បើគេ صلوات الله عليه والسلام យកអ្ដ៊ីមកឲ្យកូន عليها السلام ចូរទទួលយកចុ: ពុំនោ:ទេ កុំសូមអ្ដ៊ីពីគេ صلوات الله عليه والسلام ។"»

قَالَ: «فَخَرَجَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) فَلَقِيَ رَجُلاً فَاسْتَقْرَضَ مِنْهُ دِينَاراً، ثُمَّ أَقْبَلَ بِهِ وَ قَدْ أَمْسَى، فَلَقِيَ الْمِقْدَادَ بْنَ الْأَسْوَدِ، فَقَالَ لِلْمِقْدَادِ: مَا أَخْرَجَكَ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ؟ قَالَ: اَلْجُوعُ، وَ الَّذِي عَظَّمَ حَقَّكَ، يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ-

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថា: «ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានចេញទៅក្រៅ បានជួបបុរសម្នាក់ បានសូមខ្ចីប្រាក់គាត់មួយខ្ចីណារ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានត្រឡប់មកវិញ បានជួប អាល់-មិក្ដ:ដ្ដ:ដ:ុ ប៊ិន អាល់-អាស់វ៉ាដ:ុ رضي الله عنه ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសួរមិក្ដ:ដ្ដ:ដ:ុ ថា: "ម្ដេចលោកមកពេលនេ: ?" លោក رضي الله عنه បានទូលថា: "ព្រោ:តែឃ្លាន ។ សូមស្បថនឹងព្រះ عز وجل ដែលលើកតម្កើងព្រះរាជសិទ្ធិព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ !"»

قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): وَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) حَيٌّ؟ قَالَ: وَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) حَيٌّ – قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): فَهُوَ أَخْرَجَنِي وَ قَدِ اسْتَقْرَضْتُ دِينَاراً وَ سَأُوتِرُكَ بِهِ فَدَفَعَهُ إِلَيْهِ

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាខ្ញុ:បានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះជន្ម ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះជន្ម ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថា: "ខ្ញុ: صلوات الله عليه والسلام នឹងចាយវា ។ ខ្ញុ: صلوات الله عليه والسلام បានខ្ចីគេ តែខ្ញុ: صلوات الله عليه والسלام ចង់ឲ្យប្រាក់នេ:ទៅលោក رضي الله عنه វិញ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسלام ក៏បានឲ្យប្រាក់នោ:ទៅលោក رضي الله عنه ។

فَأَقْبَلَ فَوَجَدَ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) جَالِساً وَ فَاطِمَةُ تُصَلِّي وَ بَيْنَهُمَا شَيْءٌ مُغَطًّى، فَلَمَّا فَرَغَتْ أَحْضَرَتْ ذَلِكَ الشَّيْءَ فَإِذَا جَفْنَةٌ مِنْ خُبْزٍ وَ لَحْمٍ قَالَ: يَا فَاطِمَةُ، أَنَّى لَكِ هَذَا؟ قَالَتْ: ﴿هُوَ مِنْ عِنْدِ اللهِ إِنَّ اللهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشاءُ بِغَيْرِ حِسابٍ﴾.

ព្រះអង្គ ﷺ បានត្រឡប់ទៅវិញ បានឃើញរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ ﷺ កំពុងអង្គុយ ឃើញហ្វាទ្ទីម៉ាស ុ៉ ﷺ កំពុងស្ម ុ៉ឡាតុ ០ ចន្លោះព្រះអង្គ ﷺ ទាំងពីរឃើញ មានអ ីមួយគ្រប ។ ពេលព្រះនាង ﷺ រួចរាល់ហើយ ព្រះនាង ﷺ បានបង្ហាញវា ។ នោះគឺនំបុ ាំង (គឺបាយ) និងសាច់មួយចាន ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "ហ្វាទ្ទីម៉ាស ុ៉ ﷺ អ ីយ ! នេះរបស់ព្រះនាង ﷺ ឬ ?" ព្រះនាង ﷺ បានទូលថា: *"[៣:៣៧] វាមកពីអល់ឡោះហ ុ៉ ។ អល់ឡោះហ ុ៉ ប្រទានឲ្យអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។"*

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَ لاَ أُحَدِّثُكَ بِمَثَلِكَ وَ مَثَلِهَا؟ قَالَ: بَلَى، قَالَ: مَثَلُ زَكَرِيَّا إِذْ دَخَلَ عَلَى مَرْيَمَ الْمِحْرَابَ فَوَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقاً ﴿قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللهِ إِنَّ اللهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشاءُ بِغَيْرِ حِسابٍ﴾ فَأَكَلُوا مِنْهَا شَهْراً، وَ هِيَ الْجَفْنَةُ الَّتِي يَأْكُلُ مِنْهَا الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ هِيَ عِنْدَنَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٢ الحديث: ٩٩/ ١٦٩٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧١ الحديث : ٤١)**

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "ខ្ញ ុ ំ ﷺ អាចនិយាយប្រាប់អ្នក ﷺ រ ឿងមួយស្រដ ៀងនេះបានទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "ក្រាបទូល ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "តួយ៉ាងគឺស្ការ ីយ៉ា ﷺ កាលព្រះអង្គ ﷺ បានមកជួបម ៉ារយ ុ៉ាំ ﷺ នៅឯកន្លែងស្ម ុ៉ឡាតុ ០ ព្រះអង្គ ﷺ បានឃើញព្រះនាង ﷺ មានគ្រ ឿងបរិភោគ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: *[៣:៣៧] "ម ៉ារយ ុ៉ាំអ ីយ ! តើនាងបានរបស់ទាំងនេះមកពីណា ?" នាងបានឆ្លើយថា: "វាមកពីអល់ឡោះហ ុ៉ ។ អល់ឡោះហ ុ៉ ប្រទានឲ្យអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គដោយឥតគណនា ។"* ទាំងអស់គ្នាក៏បានបរិភោគគ្រ ឿងបរិភោគទាំងនេះអស់មួយខែ ។ នេះគឺចានអាល់-ក ុ៉ ﷺ នឹងបរិភោគក្នុងចាននេះ ។ ចាននេះនៅឯយ ើង ﷺ ។"» (تفسير العيّاشي 1: 171/ 41)

يَٰمَرۡيَمُ ٱقۡنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسۡجُدِي وَٱرۡكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣

៤៣. ម ៉ារយ ុ៉ាំអ ីយ ! ចូរស្តាប់បង្គាប់ម្ចាស់នាង ។ ចូរនាងក្រាបប្រណ ីប័តន៍និងបង្ហ ុ ានកាយជាមួយបណ្តាអ្នកបង្ហ ុ ានកាយ[ចំពោះព្រះអង្គ] ។"

ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۚ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يُلۡقُونَ أَقۡلَٰمَهُمۡ أَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ٤٤

៤៤. ទាំងនេះជាដ ំណ ឹងទាក់ទងនឹងអទ ិ ស្ស មានការណ ៍ដែលយ ើងបើកឲ្យអ្នកដ ឹង (គឺអាថ ិ កំ បាំងដែលពុ ំ អាចដ ឹងបានដោយវ ិ ញ្ញ ាណ) ។ អ្នកពុ ំ បាននៅជាមួយពួកគ េ ទ េ កាលពួកគ េ បានចោលប ៉ ាកការ ប ស ់ ពួកគ េ [ដ ើ ម្ប ីសម្រ េ ច]ថ ាពួកគ េ ណ ាមួយជ ាអ ាណ ាព្ យ ាបាល ប ស ់ ម ៉ ារយ ុ ៉ ាំ ។ អ្នកពុ ំ បាននៅជ ាមួយពួកគ េ ទ េ កាលពួកគ េ ว ิ ท ្ ย ាទ ្ ធ ។

អ ធ ិ ប្ប ាយ អ ាយ ៉ ាស ុ ំ ៤៣-៤៤

43–1/44. ابْنُ بَابَوَيْهِ: قَالَ: رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «أَوَّلُ مَنْ سُوهِمَ عَلَيْهِ مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ

جلّ: ﴿وَ ما كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلاٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ﴾ و السِّهَامُ سِتَّةٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٠ الحديث: ٩٩/ ١٦٨٧، الخصال – الجزء: ١ الصفحة: ١٥٦ الحديث : ١٩٨)**

43-44/1. អ៊ីបនូ បាបាវៃហ៍ បានតថាគេបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារﷺដែលមានវចនៈថា៖ «បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលគេជ្រើសយកដោយចាប់ឆ្នោតនោះគឺម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ព្រះរាជបុត្រីរបស់អ៊ីមរ៉ន عليه السلام ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ *[៣:៤៤] អ្នកពុំបាននៅជាមួយពួកគេទេកាលពួកគេបានចោលប៉ាកការបស់ពួកគេថាពួកគេណាមួយជាអាណាព្យាបាលរបស់ម៉ារយ៉ាំ ។* ព្រួញពួកគេមានប្រាំមួយ (គឺព្រួញឆ្នោត) ។» (الخصال: 156/ 198)

إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

៤៥. កាលបណ្ដាទេវតាបានថា៖ "ម៉ារយ៉ាំអើយ ! អល់ឡោះហ្ទ៍ប្រាប់ដំណឹងនាងអំពីព្រះរាជសព្ទមកពីព្រះអង្គ [ថានាងនឹងបានទទួលដំណឹងល្អអំពីការចាប់កំណើតរបស់ទារកម្នាក់] គេមាននាមថា អាល់-ម៉ាសុិះហ៊្ អ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ ជាទីគោរពក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខ គេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកជំនិត[របស់អល់ឡោះហ្ទ៍] ។

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾

៤៦. គេនឹងនិយាយរកមនុស្សពេលនៅក្នុងអង្រឹងនិងពេលពេញវ័យ គេ[នឹងទៅ]ជាម្នាក់ក្នុងចំណោមជនដែលប្រកបដោយសុចរិតធម៌ (អ្នកប្រព្រឹត្តិធម៌ដ៏ប្រសើរ)" ។

قَالَتۡ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

៤៧. នាងបានទូលថា៖ "ម្ចាស់អើយ ! ខ្ញុំម្ចាស់នឹងមានកូនបានដូចម្ដេចទៅ ពុំមានបុរសណាបានប៉ះពាល់ខ្ញុំម្ចាស់ទេ ?" ព្រះអង្គមានព្រះរាជតម្រាស់ថា៖ "ទោះជាដូច្នេះក៏ដោយ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍បង្កើតអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ពេលណាព្រះអង្គសម្រេចអ្វីមួយ ពេលនោះព្រះអង្គគ្រាន់តែត្រាស់ដាក់វាថា៖ "ចូរកើតឡើង ។" អ្វីនោះក៏កើតឡើង" ។

وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾

៤៨. ព្រះអង្គនឹងបង្រៀនគេឲ្យចេះដឹងព្រះគម្ពីរ ប្រាជ្ញាញាណ [ព្រះគម្ពីរ]តៅរ៉ត្តនិង[ព្រះគម្ពីរ]អ៊ិនយ៊ីល

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأۡكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٤٩﴾

៤៩. [ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសគេ]ជាព្រះសាសនៈទូតទៅរកបណ្ដាកូនចៅអ៊ីស្រ៉អ៊ីល [គេនឹងប្រាប់ពួកគេថា៖] "ខ្ញុំមករកអស់លោកជាមួយព្រះសញ្ញាមួយពីម្ចាស់អស់លោក ។ ខ្ញុំនឹងសូនរូបសត្វស្លាបពីដី ខ្ញុំនឹង

ផ្ទំទៅលើរូបសត្វស្លាបនោះ រូបសត្វស្លាបនោះនឹងទៅជាសត្វស្លាប[មានជីវិត]អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្វ៑ ។ ខ្ញុំនឹងព្យាបាលមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្លង់ឲ្យជា ខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់វិញអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្វ៑ ។ ខ្ញុំនឹងប្រាប់អស់លោកនូវអ្វីដែលអស់លោកបរិភោគ និងអ្វីដែលអស់លោកទុកនៅក្នុងផ្ទះអស់លោក ។ នៅក្នុងនេះមាននូវសញ្ញាមួយសម្រាប់អស់លោក បើអស់លោកជាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]មែន ។

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ۚ وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾

៥០. [ខ្ញុំមក]ដើម្បីអះអាងថាពិតអ្វីដែលត្រូវដាក់នៅក្នុង[ព្រះគម្ពីរ]តៅរ៉ត១ាកាលពីមុនខ្ញុំនោះ និងដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោក (គឺលែងហាមឃាត់ទៀត) មួយចំណែកដែលត្រូវបានហាមលើអស់លោក ។ ខ្ញុំមករកអស់លោកជាមួយព្រះសញ្ញាមួយពីម្ចាស់អស់លោក ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្វ៑ ចូរអស់លោកតាមខ្ញុំ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៥-៥0

45–1/50. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْهَمْدَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنِي كَثِيرُ بْنُ عَيَّاشٍ، عَنْ زِيَادِ بْنِ الْمُنْذِرِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ أُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَ مَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ﴾. قَالَ: «فَإِنَّ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) كَانَ يَقُولُ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ﴿أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْراً بِإِذْنِ اللهِ وَ أُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَ الْأَبْرَصَ﴾ الْأَكْمَهُ هُوَ الْأَعْمَى، قَالُوا: مَا نَرَى الَّذِي تَصْنَعُ إِلاَّ سِحْراً فَأَرِنَا آيَةً نَعْلَمُ أَنَّكَ صَادِقٌ؟

45-50/1. [...] ស៊ីយ៉ាដ្ស ប៊ិន អាល់-មុនស្ទ្ធៀ អាប៊ូ អាល់-យ៉ាកូរ៉ូដ្ស បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ការ មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន អ្ហ៊ីលីដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៑ *[៣:៤៩] ខ្ញុំនឹងប្រាប់អស់លោកនូវអ្វីដែលអស់លោកបរិភោគ និងអ្វីដែលអស់លោកទុកនៅក្នុងផ្ទះអស់លោក ។* ថា: «អ៊ីសាបានប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីលថា: "ខ្ញុំជាព្រះសាសន:ទូតរបស់អល់ឡោះហ្ហ៑មករកអស់លោក *[៣:៤៩] ខ្ញុំនឹងសូនរូបសត្វស្លាបពីដី ខ្ញុំនឹងផ្ទំទៅលើរូបសត្វស្លាបនោះ រូបសត្វស្លាបនោះនឹងទៅជាសត្វស្លាបអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ហ៑ ។ ខ្ញុំនឹងព្យាបាលមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្លង់ឲ្យជា ។* ខ្វាក់ភ្នែក គឺខ្វាក់មកពីកំណើត ។ ពួកគេបានថា: "យើងឃើញថាលោកមិនធ្វើអ្វីក្រៅពីអំពើអាបធ្មប់ទេ ។ តើលោកអាចបង្ហាញយើងនូវសញ្ញាមួយដែលបញ្ជាក់ឲ្យយើងដឹងថាលោកជាអ្នកនិយាយពិតបានទេ ?"

قَالَ: أَ رَأَيْتُمْ إِنْ أَخْبَرْتُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَ مَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ، يَقُولُ: مَا أَكَلْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَخْرُجُوا، وَ مَا ادَّخَرْتُمْ إِلَى اللَّيْلِ، تَعْلَمُونَ أَنِّي صَادِقٌ؟ قَالُوا: نَعَمْ.

ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "អស់លោកថាខ្ញុំជាអ្នកនិយាយពិតទេបើខ្ញុំនឹងប្រាប់អស់លោកនូវអ្វីដែលអស់លោកបរិភោគនិងអ្វីដែលអស់លោកទុកនៅក្នុងផ្ទះអស់លោក ។" ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "អ្វីដែលអស់លោកបានបរិភោគនៅក្នុងផ្ទះអស់លោកមុនចេញមកក្រៅ និងអ្វីដែលអស់លោកទុកសម្រាប់ពេលយប់ អស់លោកដឹងថាខ្ញុំនិយាយត្រូវ ?" ពួកគេបានថា: "បាន ។"

فَكَانَ يَقُولُ لِلرَّجُلِ: أَكَلْتَ كَذَا وَ كَذَا، وَ شَرِبْتَ كَذَا وَ كَذَا، وَ رَفَعْتَ كَذَا وَ كَذَا. فَمِنْهُمْ مَنْ يَقْبَلُ مِنْهُ فَيُؤْمِنُ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يُنْكِرُ فَيَكْفُرُ، وَ كَانَ لَهُمْ فِي ذَلِكَ آيَةٌ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٥ الحديث: ٩٩/ ١٧٠٤، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٢)**

ព្រះអង្គ(عليه السلام)មានវចនៈដាក់បុរសម្នាក់ថា៖ "លោកបានហូបនេះមួយ បានផឹកនេះមួយ បានចោលនេះមួយ ។" ពួកគេខ្លះព្រមទទួលស្គាល់ហើយជឿ អ្នកខ្លះទៀតបដិសេធ មិនជឿទេ ។ មាននូវសញ្ញាមួយក្នុងរឿងនេះសម្រាប់ពួកគេ បើពួកគេមានសទ្ធា[មុមីនីន] ។» (تفسير القمّي 1: 102. Al-Mizan vol.6 p.54)

***

2/50–45. عَنْ أَبَانِ بْنِ تَغْلِبَ، قَالَ: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): هَلْ كَانَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ أَحْيَى أَحَداً بَعْدَ مَوْتِهِ حَتَّى كَانَ لَهُ أَكْلٌ وَ رِزْقٌ وَ مُدَّةٌ وَ وَلَدٌ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، إِنَّهُ كَانَ لَهُ صَدِيقٌ مُؤَاخٍ لَهُ فِي اللَّهِ، وَ كَانَ عِيسَى يَمُرُّ بِهِ فَيَنْزِلُ عَلَيْهِ، وَ إِنَّ عِيسَى غَابَ عَنْهُ حِيناً ثُمَّ مَرَّ بِهِ لِيُسَلِّمَ عَلَيْهِ، فَخَرَجَتْ إِلَيْهِ أُمُّهُ لِتُسَلِّمَ عَلَيْهِ، فَسَأَلَهَا عَنْهُ، فَقَالَتْ أُمُّهُ: مَاتَ، يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ لَهَا: أَ تُحِبِّينَ أَنْ تَرَاهُ، قَالَتْ: نَعَمْ، قَالَ لَهَا: إِذَا كَانَ غَداً أَتَيْتُكِ حَتَّى أُحْيِيَهُ لَكِ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى.

45-50/2. អាបាន ប៊ិន តាកុ៌លិប បានថាគេបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ "តើ អ ីសា(عليه السلام) ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ(عليها السلام) បានធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់វិញមែនឬ អ្នកនោះបរិភោគចំណីអាហារ មានអាយុកាលនិងមានកូន ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "មែន ។ ព្រះអង្គ(عليه السلام)មានមិត្តម្នាក់ដែលព្រះអង្គ(عليه السلام)រាប់រកជាបងប្អូនដើម្បីអល់ឡោះហ្ហ(عز وجل) ។ អ ីសា(عليه السلام)តែងតែទៅលេងលោក ។" អ ីសា(عليه السلام)មិនបានជួបលោកមួយរយៈ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(عليه السلام)បានទៅលេងផ្ទះលោក ។ ម្តាយលោកបានចេញមកជួបព្រះអង្គ(عليه السلام) ។ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានសួររកលោក ។ ម្តាយលោកបានប្រាប់ថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ(عليه السلام)អើយ ! គេស្លាប់ហើយ ។" ព្រះអង្គ(عليه السلام)មានវចនៈថា៖ "លោកស្រីចង់ជួបគេ[ម្តងទៀត]ទេ ?" គាត់បានទូលថា៖ "ចង់ ក្រាបទូល ។" ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ខ្ញុំ(عليه السلام)នឹងមកជួបលោកស្រីថ្ងៃស្អែក ។ ខ្ញុំ(عليه السلام)នឹងធ្វើឲ្យគេរស់វិញអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ហ(تعالى) ។"

فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْغَدِ أَتَاهَا، فَقَالَ لَهَا: انْطَلِقِي مَعِي إِلَى قَبْرِهِ، فَانْطَلَقَا حَتَّى أَتَيَا قَبْرَهُ، فَوَقَفَ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ثُمَّ دَعَا اللَّهَ فَانْفَرَجَ الْقَبْرُ، وَ خَرَجَ ابْنُهَا حَيّاً، فَلَمَّا رَأَتْهُ أُمُّهُ وَ رَآهَا بَكَيَا فَرَحِمَهُمَا عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَقَالَ لَهُ: أَ تُحِبُّ أَنْ تَبْقَى مَعَ أُمِّكَ فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بِأَكْلٍ وَ بِرِزْقٍ وَ مُدَّةٍ، أَوْ بِغَيْرِ مُدَّةٍ وَ لاَ رِزْقٍ وَ لاَ أَكْلٍ؟ فَقَالَ لَهُ عِيسَى: بَلْ بِرِزْقٍ وَ أَكْلٍ وَ مُدَّةٍ، تُعَمَّرُ عِشْرِينَ سَنَةً، وَ تَزَوَّجُ وَ يُولَدُ لَكَ قَالَ: فَنَعَمْ إِذَنْ. فَدَفَعَهُ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَى أُمِّهِ، فَعَاشَ عِشْرِينَ سَنَةً وَ وُلِدَ لَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٦ الحديث: ٩٩/ ١٧٠٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٤ الحديث : ٥١)**

ថ្ងៃបន្ទាប់ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានមកជួបគាត់ ។ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ទៅជាមួយខ្ញុំ(عليه السلام)ឯផ្ទះគេ ។" ទាំងអស់គ្នាក៏បានទៅដល់ផ្ទះលោក ។ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានឈប់នៅទីនោះ បានបួងសួងអល់ឡោះហ្ហ(عز وجل) ។ ផ្ទះបែក កូនប្រុសគាត់ក៏បានចេញមកដោយមានជីវិតជីវ៉ា ។ ពេលម្តាយកូនឃើញមុខគ្នាក៏បានយំយែក ។ អ ីសា(عليه السلام)អាណិតអាសូរអ្នកទាំងពីរ ។ អ ីសា(عليه السلام)បានប្រាប់លោកថា៖ "តើលោកចង់នៅមានជីវិតជាមួយម្តាយលោកក្នុងលោកនេះទេ ?" លោកបានទូលថា៖ "ព្រះ(عليه السلام)រ ីស៊ូលុលឡោះហ្ហ(عليه السلام)អើយ ! [រស់នៅ]ដោយបរិភោគចំណីអាហារ មានអាយុកាល ឬមិនបរិភោគចំណីអាហារ មិនមានអាយុកាល ?" អ ីសា(عليه السلام)បានប្រាប់លោកថា៖ "ដោយបរិភោគចំណីអាហារនិងមានអាយុកាល ។ លោកនឹងរស់នៅម្ភៃឆ្នាំ រៀបការនិងមានកូន ។" លោកបានទូលថា៖ "បើដូច្នេះមែនទូលបង្គំចង់ ក្រាបទូល ។" ពេលលោកថា

ដូច្នេះ អ៊ីសា عليه السلام បានប្រគល់លោកឲ្យទៅម្ដាយលោក ។ លោកក៏បានរស់នៅម្ភៃឆ្នាំ បានរៀបការនិងមានកូន ។" (تفسير العيّاشي 1: 174/ 51)

***

45–3/50. عَنْ مُحَمَّدٍ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «كَانَ بَيْنَ دَاوُدَ وَ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ أَرْبَعُ مِائَةِ سَنَةٍ، وَ كَانَتْ شَرِيعَةُ عِيسَى أَنَّهُ بُعِثَ بِالتَّوْحِيدِ وَ الْإِخْلاَصِ، وَ بِمَا أَوْصَى بِهِ نُوحٌ وَ إِبْرَاهِيمُ وَ مُوسَى، وَ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْإِنْجِيلُ، وَ أُخِذَ عَلَيْهِ الْمِيثَاقُ الَّذِي أُخِذَ عَلَى النَّبِيِّينَ، وَ شُرِعَ لَهُ فِي الْكِتَابِ إِقَامُ الصَّلاَةِ مَعَ الدِّينِ وَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ تَحْرِيمِ الْحَرَامِ وَ تَحْلِيلِ الْحَلاَلِ.

45-50/3. មូហ៊ាំម៉ាដ់ អាល់-ហាឡាប៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៊ុ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ចន្លោះ ដាវូដ عليه السلام និង អ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ سلام الله عليها មានបួនរយឆ្នាំ ។ ច្បាប់របស់អ៊ីសា عليه السلام គឺគេបានចាត់បញ្ជូនព្រះអង្គ عليه السلام មកជាមួយតៅហ៊ីដ (គឺជឿជាក់ថាមានអល់ឡោះហ៊ុ عز وجل តែមួយគត់) និងសេចក្ដីស្មោះ និងមកជាមួយអ្វីដែលអល់ឡោះហ៊ុ عز وجل ដាក់មកឲ្យនុះហ៊ុ عليه السلام អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام និងមូសា عليه السلام ។ គេបានបើកឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ដឹងព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ីល ។ គេបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីព្រះអង្គ عليه السلام ដូចគេបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام ដែរ ។ គេបានចាប់ផ្ដើមនៅក្នុងព្រះគម្ពីរឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ចាត់ចែងស្វ៉ឡាត់ជាមួយសាសនា ឲ្យណែនាំឲ្យធ្វើល្អ ហាមធ្វើអាក្រក់ ហាមធ្វើអ្វីដែលច្បាប់ហាម និងអនុញ្ញាតអ្វីដែលច្បាប់អនុញ្ញាត ។

وَ أُنْزِلَ عَلَيْهِ فِي الْإِنْجِيلِ مَوَاعِظُ وَ أَمْثَالٌ وَ حُدُودٌ، وَ لَيْسَ فِيهَا قِصَاصٌ وَ لاَ أَحْكَامُ حُدُودٍ، وَ لاَ فَرْضُ مَوَارِيثَ، وَ أُنْزِلَ عَلَيْهِ تَخْفِيفُ مَا كَانَ نَزَلَ عَلَى مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي التَّوْرَاةِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى فِي الَّذِي قَالَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: ﴿وَ لِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ﴾ وَ أَمَرَ عِيسَى مَنْ مَعَهُ مِمَّنِ اتَّبَعَهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يُؤْمِنُوا بِشَرِيعَةِ التَّوْرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٦ الحديث: ٩٩/ ١٧١٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٥ الحديث : ٥٢)**

គេបានដាក់មកឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ីលនូវដំបូន្មាន គំរូនិងច្បាប់វិន័យ ។ នៅក្នុងគម្ពីរនោះមិនមាន[ច្បាប់]សងសឹកតបស្នងទេ មិនមាន[រៀបរាប់ពិព័ណ៌នា]ច្បាប់ជម្រះក្ដីទេ មិនមានកាតព្វកិច្ចផ្ទេរកេរមរតកទេ ។ គេដាក់មកលើព្រះអង្គ عليه السلام ស្រាលជាងគេដាក់មកលើមូសា عليه السلام នៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត ។ នេះគឺ[ន័យរបស់]ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ុ تعالى ដែលចែងអំពីសម្ដីរបស់ អ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ سلام الله عليها ទៅកាន់ពួកកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីល *[៣:៥០] អះអាងថាពិតអ្វីដែលត្រូវដាក់នៅក្នុងតៅរ៉តកាលពីមុនខ្ញុំនោះ និងដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកមួយចំណែកដែលត្រូវបានហាមលើអស់លោក ។* អ៊ីសា عليه السلام បានដាក់បញ្ជាឲ្យបណ្ដាអ្នកដែលនៅជាមួយព្រះអង្គ عليه السلام ដែលជាអ្នកមានសទ្ធាដែលតាមព្រះអង្គ عليه السلام នោះជឿច្បាប់គម្ពីរតៅរ៉តនិងច្បាប់គម្ពីរអ៊ីនយ៉ីលដែរ ។» (تفسير العيّاشي 1: 175/ 52. Al-Mizan vol.6 p. 54-55)

إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسۡتَقِيمٌ ٥١

៥១. ការពិតអល់ឡោះហ៊ុជាម្ចាស់ខ្ញុំនិងជាម្ចាស់អស់លោក ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកសក្ការព្រះអង្គ ។ នេះគឺព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។"

۞فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٥٢ نصْف الحِزب ٦

៥២. កាលអ៊ីសាបានដឹងថាពួកគេមិនជឿទេ គេបាន[ប្រាប់ប្រជារាស្ត្រ]ថា៖ "អ្នកណាជាជំនួយរបស់ខ្ញុំ

[លើព្រះមាគ៌ា]ទៅរកអល់ឡោះហ្ស៊ ?" បណ្ដាសាវកបានថា៖ "អស់ទាំងយើងខ្ញុំជាជំនួយ[គាំទ្រលោកលើព្រះមាគ៌ា]របស់អល់ឡោះហ្ស៊ ។ អស់ទាំងយើងខ្ញុំជឿអល់ឡោះហ្ស៊ ។ សូមលោកជាសាក្សីផងថាអស់ទាំងយើងខ្ញុំជាអ្នកចុះចូល[ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊] ។"

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلْتَ وَٱتَّبَعْنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكْتُبْنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾

៥៣. [បណ្ដាសាវកបួងសួងអល់ឡោះហ្ស៊ថា៖] "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជឿអ្វីដែលព្រះអង្គបានបើកឲ្យដឹង អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំប្រតិបត្តិតាមព្រះសាសនៈទូត[របស់ព្រះអង្គ] ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គរាប់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបញ្ចូលក្នុងចំណោមសាក្សីផង" ។

وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾

៥៤. ពួកគេ (គឺសត្រូវរបស់អ៊ីសា) បានរៀបចំផែនការក្បត់[ដើម្បីសម្លាប់អ៊ីសា] ។ អល់ឡោះហ្ស៊[ក៏]រៀបផែនការ[ដែរ] [ដើម្បីជួយសង្គ្រោះអ៊ីសានិងបណ្ដាបក្ខពួករបស់គេ] ។ អល់ឡោះហ្ស៊ឆ្នើមជាច់អស់អ្នករៀបផែនការ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៥១-៥៤

51–54/1. حَدَّثَنَا ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ أَبِي يَحْيَى كَوْكَبِ الدَّمِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ حَوَارِيَّ عِيسَى (عليه السلام) كَانُوا شِيعَتَهُ وَ إِنَّ شِيعَتَنَا حَوَارِيُّونَا وَ مَا كَانَ حَوَارِيُّ عِيسَى بِأَطْوَعَ لَهُ مِنْ حَوَارِيِّنَا لَنَا وَ إِنَّمَا قَالَ عِيسَى (عليه السلام) لِلْحَوَارِيِّينَ ﴿مَنْ أَنْصارِي إِلَى اللَّهِ قالَ الْحَوارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصارُ اللَّهِ﴾

51-54/1. [...] អាប៊ូ យ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា ភៅកាប់ អាល់-ដ្ធាំ បានថា អាប៊ូ អ្ហ្ស៊ាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ស៊ៃ មានវចនៈថា៖ «សាកវរបស់អ៊ីសាគឺស្ដ្ធីអ្ហ្ស៊ាស់ព្រះអង្គ ។ ស្ដ្ធីអ្ហ្ស៊ាស់របស់យើងគឺសាវករបស់យើង ។ សាវករបស់អ៊ីសាមិនស្មោះស្ម័គ្រចំព្រះអង្គ ជាងសាវកយើងស្មោះស្ម័គ្រចំពោះយើងទេ ។ អ៊ីសាបានសួរបណ្ដាសាវកព្រះអង្គថា៖ *[៣:៥២] អ្នកណាជាជំនួយរបស់ខ្ញុំទៅរកអល់ឡោះហ្ស៊ ?" បណ្ដាសាវកបានថា៖ "អស់ទាំងយើងខ្ញុំជាជំនួយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ ។"*

فَلَا وَ اللَّهِ مَا نَصَرُوهُ مِنَ الْيَهُودِ وَ لَا قَاتَلُوهُمْ دُونَهُ وَ شِيعَتُنَا وَ اللَّهِ لَمْ يَزَالُوا مُنْذُ قَبَضَ اللَّهُ عَزَّ ذِكْرُهُ رَسُولَهُ (صلى الله عليه و آله) يَنْصُرُونَّا وَ يُقَاتِلُونَ دُونَنَا وَ يُحْرَقُونَ وَ يُعَذَّبُونَ وَ يُشَرَّدُونَ فِي الْبُلْدَانِ جَزَاهُمُ اللَّهُ عَنَّا خَيْراً

ទេ សូមស្បថនធងអល់ឡោះហ្ស៊ៃ ! ពុំមានពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ធីណាម្នាក់បានជួយគាំទ្រព្រះអង្គ ឬបានប្រយុទ្ធដើម្បីព្រះអង្គទេ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ៃ ! តាំងពីអល់ឡោះហ្ស៊ៃបានឲ្យ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ ចូលព្រះទិវង្គត ស្ដ្ធីអ្ហ្ស៊ាស់យើងជួយគាំទ្រយើងនិងប្រយុទ្ធដើម្បីយើងឥតឈប់ឈរ ។ ពួកគេត្រូវគេដុត ត្រូវគេធ្វើទណ្ឌកម្ម ត្រូវគេជម្លៀស (គឺផ្លាស់ទីកន្លែង) ទៅតាមស្រុក ។ សូមអល់ឡោះហ្ស៊ៃតបស្នងពួកគេយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ក្នុងនាមយើង ។

وَ قَدْ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) وَ اللَّهِ لَوْ ضَرَبْتُ خَيْشُومَ مُحِبِّينَا بِالسَّيْفِ مَا أَبْغَضُونَا وَ وَ اللَّهِ لَوْ أَدْنَيْتُ إِلَى مُبْغِضِينَا وَ حَثَوْتُ لَهُمْ مِنَ الْمَالِ مَا أَحَبُّونَا. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢٦٨ حديث : ٣٩٦)

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ عز وجل ! បើខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام កាប់ក្បាលបណ្ដាអ្នកដែលស្រឡាញ់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ពួកគេនឹងមិនស្អប់យើង عليهم السلام ទេ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ عز وجل ! បើខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام យកទ្រព្យសម្បត្តិទៅឲ្យពួកដែលស្អប់យើង عليهم السلام ពួកគេនៅតែមិនស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ទេ ។"»
(الكافي 8: 268/ 396)

***

51-2/54. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ الطَّالَقَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ الْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: قُلْتُ: لِأَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): لِمَ سُمِّيَ الْحَوَارِيُّونَ حَوَارِيِّينَ؟ قَالَ: «أَمَّا عِنْدَ النَّاسِ فَإِنَّهُمْ سُمُّوا حَوَارِيِّينَ لِأَنَّهُمْ كَانُوا قَصَّارِينَ يُخَلِّصُونَ الثِّيَابَ مِنَ الْوَسَخِ بِالْغَسْلِ، وَ هُوَ اسْمٌ مُشْتَقٌّ مِنَ الْخُبْزِ الْحُوَّارَى، وَ أَمَّا عِنْدَنَا فَسُمِّيَ الْحَوَارِيُّونَ حَوَارِيِّينَ لِأَنَّهُمْ كَانُوا مُخْلِصِينَ فِي أَنْفُسِهِمْ وَ مُخْلِصِينَ لِغَيْرِهِمْ مِنْ أَوْسَاخِ الذُّنُوبِ بِالْوَعْظِ وَ التَّذَكُّرِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٧ الحديث: ٩٩/ ١٧١١، علل الشرائع – الجزء: ١ الصفحة: ٨٠ الحديث : ١ باب : ٧٢)**

51-54/2. [...] អាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន ហ្ជាដ្ជ ល់ បានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-រីដ្ជ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «ហេតុអ្វីគេហៅបណ្ដាសាវកថា *អាល់-ហ្ជាវ៉ារីយូន* ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "យោលតាមប្រជារាស្ត្រ[ឯទៀត] ដែលគេហៅពួកគេថា *អាល់-ហ្ជាវ៉ារីយូន* នោះព្រោះពួកគេជាអ្នកសម្អាត ពួកគេសម្អាតសំលៀកបំពាក់ឲ្យជ្រះស្អាតដោយបោកគក់ ។ នេះជាសព្ទដែលក្លាយមកពីសព្ទ *អាល់-ហ្ជ្ជ៉ាវ៉ារ*ី(មានន័យថានំប៉ុងស) ។ សម្រាប់យើង عليهم السلام គេហៅបណ្ដាសាវកថា *អាល់-ហ្ជាវ៉ារីយូន* ព្រោះពួកគេជ្រះស្អាតក្នុងខ្លួន ពួកគេជម្រះអ្នកដទៃឲ្យជ្រះស្អាតពីសេចក្ដីកខ្វក់នៃបាបដោយការសម្ដែងធម៌និងការរំលឹកដាស់តឿន ។ (علل الشرائع: 80/ 1 باب 72. Al-Mizan vol.6 p.55)

***

51-3/54. قَالَ: وَ رَوَى ابْنُ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ": «أَيْ لَمَّا سَمِعَ وَ رَأَى أَنَّهُمْ يَكْفُرُونَ. وَ الْحَوَاسُّ الْخَمْسُ الَّتِي قَدَّرَهَا اللَّهُ فِي النَّاسِ: السَّمْعُ لِلصَّوْتِ، وَ الْبَصَرُ لِلْأَلْوَانِ وَ تَمْيِيزِهَا، وَ الشَّمُّ لِمَعْرِفَةِ الرَّوَائِحِ الطَّيِّبَةِ وَ النَّتِنَةِ، وَ الذَّوْقُ لِلطُّعُومِ وَ تَمْيِيزِهَا، وَ اللَّمْسُ لِمَعْرِفَةِ الْحَارِّ وَ الْبَارِدِ وَ اللَّيِّنِ وَ الْخَشِنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٥ الحديث: ٩٩/ ١٧٠٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٣)**

51-54/3. [...] អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូ៉ម៉ៃ៉រ៍ បានតំណាលតមកពីបុរសម្នាក់ តមកពី អាប៊ូ អ៊ុ០ប ខ្ជុលឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ عز وجل *[៣:៥២] កាលអ៊ីសាបានដឹងថាពួកគេមិនជឿទេ* ថា៖ "ពេលព្រះអង្គ عليه السلام បានឮនិងបានឃើញថាពួកគេមិនជឿទេ ។ សមត្ថភាពទាំងប្រាំ (គឺសេចក្ដីដឹងឡើង) ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ عز وجل ដាក់ក្នុងខ្លួនមនុស្សមាន៖ ការឮសម្លេង, ការឃើញនិងស្គាល់ពណ៌, ការធុំក្លិនអាចដឹងបានថាធុំអាក្រក់ឬធុំក្រអូប, ការដឹងនិងស្គាល់រសជាតិអាហារ, ការប៉ះដើម្បីដឹងនិងស្គាល់ធាតុក្ដៅនិងត្រជាក់ អាការរលីងនិងអាការគគ្រាត ។» (تفسير القمّي 1: 103)

***

51-4/54. ابْنُ بَابَوَيْهِ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يُونُسَ الْمُعَاذِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ ابْنِ سَعِيدٍ الْكُوفِيُّ الْهَمْدَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: سَأَلْتُ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ: ﴿وَ مَكَرُوا وَ مَكَرَ اللَّهُ﴾. فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لاَ يَمْكُرُ، وَ لَكِنَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يُجَازِيهِمْ جَزَاءَ الْمَكْرِ». (عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) : جُزْء ١ صَفْحَة ١٢٦ حَدِيث ١٩ ، التوحيد : صَفْحَة ١٦٣ حَدِيث ١ ، البرهان في تفسير القرآن الجُزْء :١ صَفْحَة : ٦٢٧)**

51-54/4. អាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន ហ្ជាដ្ជ្ល់បានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាល់-រីដ្ជ៉ា صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា عز وجل *[៣:៥៤] ពួកគេបានរៀបចំផែនការក្បត់ ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ា[ក៏]រៀបផែនការ[ដែរ] ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ជ៉ា تبارك وتعالى មិនធ្វើផែនការអាក្រក់ទេ តែព្រះអង្គ عز وجل តបស្នងពួកគេដោយសារធ្វើផែនការអាក្រក់ ។»

(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 1: 126/ 19 ، التوحيد: 163/ 1) 52:42

***

51–5/54. (مَنَاقِبُ اِبْنِ شَهْرَآشُوبَ): عَنِ اَلْإِمَامِ اَلْكَاظِمِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿فَاكْتُبْنَا مَعَ اَلشَّاهِدِينَ﴾. قَالَ: «نَحْنُ هُمْ، نَشْهَدُ لِلرُّسُلِ عَلَى أُمَمِهَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٧ الحديث: ٩٩/ ، المناقب – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٨٣)**

51-54/5. ម៉ាណាគ្ជ៉ីប អ៊ីបនូ ស្ហ្ជ្ជ ស់រ៉ី អាស្ហ្ជ៉ីប បានតំណាលតមកពីអ៊ីមុាំ អាល់-កាស្ហ្ជ៉ីម صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تعالى *[៣:៥៣] ដូច្នេះសូមព្រះអង្គរាប់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបញ្ចូលក្នុងចំណោមសាក្សីផង* ថា៖ «[ត្រង់នេះសំដៅអត្ថន័យមកលើរូប]យើង عليهم السلام ។ យើង عليهم السلام ធ្វើសាក្សីឲ្យ រ៉ាស ូលុលឡោះហ្ជ៉ា صلى الله عليه وآله وسلم លើសហគមន៍ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។» (المناقب 4: 283)

إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّى مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوْقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

៥៥. កាលអល់ឡោះហ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ ីសាអ ីយ ! អញនឹងយកអ្នកចេញ លើកអ្នកមកឯអញ ជម្រះបន្សុទ្ធអ្នកពីបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា ។ អញនឹងធ្វើឲ្យបណ្តាអ្នកដែលតាមអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់លើសបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធារហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ហើយពួកអ្នកនឹងវិលត្រឡប់មកឯអញវិញ ។ អញនឹងកាត់ក្តីឲ្យពួកអ្នកក្នុងរឿងដែលពួកអ្នកវិវាទគ្នា ។

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾

៥៦. រ ីឯបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា អញនឹងធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេដោយទណ្ឌកម្មធ្ងន់ក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខ ។ ពួកគេនឹងពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾

៥៧. រ ីឯបណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា[ចំពោះអល់ឡោះហ្ជ៉ា] ធ្វើអំពើល្អ[ត្រឹមត្រូវតាមបញ្ជាអល់ឡោះហ្ជ៉ា] ព្រះអង្គនឹងប្រទានរង្វាន់ឲ្យពួកគេយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ាមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនទុច្ចរិតទេ ។"

ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ ٱلْءَايَٰتِ وَٱلذِّكْرِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

៥៨. [មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ុ៌អ ីយ !] នោះគ ឺបណ្តាព្រះសញ្ញានិងសេចក្តីរ ំលឹកប្រកបដោយឧត្តមគតិធ ម ិដែលយ ើងថ្លែងប្រាប ់អ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៥៥-៥៨

55-58/1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَعْيَنَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَعَدَ أَصْحَابَهُ لَيْلَةَ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ فَاجْتَمَعُوا إِلَيْهِ عِنْدَ الْمَسَاءِ، وَ هُمْ اثْنَا عَشَرَ رَجُلاً، فَأَدْخَلَهُمْ بَيْتاً ثُمَّ خَرَجَ عَلَيْهِمْ مِنْ عَيْنٍ فِي زَاوِيَةِ الْبَيْتِ، وَ هُوَ يَنْفُضُ رَأْسَهُ مِنَ الْمَاءِ فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنَّهُ رَافِعِي إِلَيْهِ السَّاعَةَ، وَ مُطَهِّرِي مِنَ الْيَهُودِ، فَأَيُّكُمْ يُلْقَى عَلَيْهِ شَبَحِي فَيُقْتَلُ، وَ يُصْلَبُ، وَ يَكُونُ مَعِي فِي دَرَجَتِي؟ فَقَالَ شَابٌّ مِنْهُمْ: أَنَا يَا رُوحَ اللَّهِ. قَالَ: فَأَنْتَ هُوَ ذَا.

55-58/1. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ី អ៊ូម៉ៃរ៍ តមកពី យ៉ាមីល ប៊ិន ស្វ៊លិះហ៊ តមកពី ហ៊ុមរ៉ន ប៊ិន អាក់យ៉ាន់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ «អ៊ីសា ﷺ បានណាត់ជួបបណ្ដាសាវកព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងយប់ដែលអល់ឡោះហ្ ﷻ លើកព្រះអង្គ ﷺ ទៅឯព្រះអង្គ ﷻ ។ ពួកគេបានជួបគ្នាក្នុងពេលយប់ មានគ្នាដប់ពីរនាក់ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យពួកគេចូលក្នុងផ្ទះមួយ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានចេញមកជួបពួកគេពីជ្រុងមួយ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានគ្រវីក្បាលរលាស់ទឹក ហើយមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ ﷻ បានបើកឲ្យខ្ញុំ ﷺ ដឹងថាព្រះអង្គ ﷻ លើកខ្ញុំ ﷺ ទៅឯព្រះអង្គ ﷻ ពេលនេះ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងជម្រះខ្ញុំ ﷺ ឲ្យជ្រះស្អាតពីពួកយ៉ាហ្ទូឌី (គឺការពារខ្ញុំ ﷺ ពីពួកមេសាសនាយ៉ាហ្ទូឌី) ។ ដូច្នេះតើមានអស់លោកណាមួយព្រមបន្លំខ្លួនធ្វើជាខ្ញុំ ﷺ ព្រមឲ្យគេសម្លាប់និងឲ្យគេចងឆ្កាងទេ អ្នកនោះនឹងបានទៅដល់ដំណាក់ខ្ញុំ ﷺ [ក្នុងឋានសួគ៌] ?" យុវជនម្នាក់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំព្រម ព្រះវិញ្ញាណអល់ឡោះហ្ ﷻ អើយ !" ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "លោកនឹងបានដូច្នោះ ។"»

فَقَالَ لَهُمْ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ يَكْفُرُ بِي قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ كَفْرَةً. فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ مِنْهُمْ: أَنَا هُوَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ. فَقَالَ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَ تُحِسُّ بِذَلِكَ فِي نَفْسِكَ؟ فَلْتَكُنْ هُوَ.

អ៊ីសា ﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ «ក្នុងចំណោមអស់លោកមានម្នាក់នឹងបដិសេធខ្ញុំ ﷺ ដប់ពីរដងមុនភ្លឺ ។» បុរសម្នាក់បានទូលថា៖ «ព្រះសាស្ដា ﷺ អើយ ! អ្នកនោះគឺទូលបង្គំ ។» អ៊ីសា ﷺ មានវចនៈថា៖ «លោកដឹងរឿងនេះនៅក្នុងចិត្តលោកឬ ? បើដូច្នេះ លោកគឺអ្នកនោះ ។»

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنَّكُمْ سَتَفْتَرِقُونَ بَعْدِي عَلَى ثَلاَثِ فِرَقٍ فِرْقَتَيْنِ مُفْتَرِيَتَيْنِ عَلَى اللَّهِ فِي النَّارِ، وَ فِرْقَةٍ تَتْبَعُ شَمْعُونَ صَادِقَةً عَلَى اللَّهِ فِي الْجَنَّةِ. ثُمَّ رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَيْهِ مِنْ زَاوِيَةِ الْبَيْتِ وَ هُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ».

បន្ទាប់មកអ៊ីសា ﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ «អត់ពីខ្ញុំ ﷺ ទៅ អស់លោកនឹងបែកខ្ញែកគ្នាជាបីនិកាយ ពីរនិកាយនឹងប្រឌិតមុសាទម្លាក់លើអល់ឡោះហ្ ﷻ ហើយ[និកាយទាំងពីរនោះ]នឹងចូលភ្លើងនរក ។ មួយនិកាយទៀតនិងតាម ស្ហាំអ៊ូន ព្រមស្មោះស្ម័គ្រអល់ឡោះហ្ ﷻ ហើយ[និកាយនេះ]នឹងចូលឋានសួគ៌ ។» បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ្ تعالى បានលើកអ៊ីសា ﷺ ទៅឯព្រះអង្គ ﷻ ពីជ្រុងផ្ទះនោះ ខណៈដែលពួកគេកំពុងសម្លឹងមើលព្រះអង្គ ﷺ ។»

ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ الْيَهُودَ جَاءَتْ فِي طَلَبِ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنْ لَيْلَتِهِمْ، فَأَخَذُوا الرَّجُلَ الَّذِي قَالَ لَهُ عِيسَى: إِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ يَكْفُرُ بِي قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ كَفْرَةً، وَ أَخَذُوا الشَّابَّ الَّذِي أُلْقِيَ عَلَيْهِ شَبَحُ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقُتِلَ وَ صُلِبَ، وَ كَفَرَ الَّذِي قَالَ لَهُ عِيسَى: تَكْفُرُ قَبْلَ أَنْ تُصْبِحَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ كَفْرَةً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٧ الحديث: ٩٩/ ١٧١٣، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٣)**

បន្ទាប់មកអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ពួកយ៉ាហ្ទូឌីបានមករកអ៊ីសា ﷺ ក្នុងពេលយប់ ។ ពួកគេ

បានចាប់បុរសដែលអ៊ីសាﷺបានប្រាប់ថា "ក្នុងចំណោមអស់លោកមានម្នាក់នឹងបដិសេធខ្ញុំﷺដប់ពីរដងមុនភ្លឺ" ហើយពួកគេបានចាប់ខ្លួនយុវជនដែលបន្ថំខ្លួនធ្វើជាអ៊ីសាﷺ បានសម្លាប់និងបានចងឆ្កាងយុវជននោះ ។ ចំណែកឯបុរសដែលអ៊ីសាﷺបានប្រាប់ថា "ក្នុងចំណោមអស់លោកមានម្នាក់នឹងបដិសេធខ្ញុំﷺដប់ពីរដងមុនភ្លឺ" នោះ បានលះបង់ចោលជំនឿ ។» (تفسير القمّي 1: 103)4:157-159

***

*55–2/58. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ ابْنِ عُمَرَ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ رَجُلٍ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «رُفِعَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِمِدْرَعَةِ صُوفٍ مِنْ غَزْلِ مَرْيَمَ، وَ مِنْ نَسْجِ مَرْيَمَ، وَ مِنْ خِيَاطَةِ مَرْيَمَ، فَلَمَّا انْتَهَى إِلَى السَّمَاءِ نُودِيَ: يَا عِيسَى، أَلْقِ عَنْكَ زِينَةَ الدُّنْيَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٨ الحديث: ٩٩/ ١٧١٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٥ الحديث : ٥٣)**

*55-58/2. រាយការណ៍ដោយ អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី តមកពីមិត្ដយើងម្នាក់ តមកពីបុរសម្នាក់ដែលតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ដាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ﷺដែលមានវចន:ថា: "អ៊ីសាﷺ ប៉ិន ម៉ារយ៉ាﷺ ត្រូវលើកឡើងទៅដោយពាក់អាវរបស់ម៉ារយ៉ាﷺធ្វើពីរោមសត្វ ចាក់ដោយម៉ារយ៉ាﷺ ដេរដោយម៉ារយ៉ាﷺ ។ ពេលព្រះអង្គﷺបានទៅដល់លើមេឃ មានគេប្រកាសថា: "អ៊ីសាﷺអើយ! ចូរបោះចោលលំអរបស់ហានលោកទៅ !" (تفسير العيّاشي 1: 175/ 53)

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

៥៩. សម្រាប់អល់ឡោះហ្ន៑ [ការបង្កើត]អ៊ីសា[ដោយឥតមានឪពុកនោះ]ប្រៀបបាននឹង[ការបង្កើត]អ្ដាដ៏[ដែរដោយគ្មានឪពុកគ្មានម្ដាយ] ។ ព្រះអង្គបានបង្កើតគេ (គឺអ្ដាដ៏) មកពីធូលី បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ចំពោះគេថា: "ចូរកើតឡើង ។" គេក៏បានកើតឡើង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥៩

1/59. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَنَّ نَصَارَى نَجْرَانَ لَمَّا وَفَدُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ كَانَ سَيِّدُهُمُ الْأَهْتَمَ وَ الْعَاقِبَ وَ السَّيِّدَ، وَ حَضَرَتْ صَلاَتُهُمْ فَأَقْبَلُوا يَضْرِبُونَ بِالنَّاقُوسِ، وَ صَلَّوْا، فَقَالَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَذَا فِي مَسْجِدِكَ؟ فَقَالَ: دَعُوهُمْ.

59/1. អ្ដាលី ប៉ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អាល់-ណាដ្ជ៉ ប៉ិន ស្ហ្ហ៊ីដ្ជ ត មកពី អ៊ីបន្ន ស៊ីណាន តមកពី អាប៊ូ អ្ដាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ﷺដែលមានវចន:ថា: «ពួកគ្រិស្ដសាសនិកនៃតំបន់ណាជ្ជ៉ន់បញ្ជូនប្រតិភូមកជួបរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ ។ មេដឹកនាំពួកគេឈ្មោះ អាល់-អាស្ដ់តាំ, អាល់-អ្ដ្ធ៊ីប និង អាល់-ស៊ៃយ៊ីដ្ជ ។ ពួកគេធ្វើនមស្ការដោយវាយកណ្ដឹង ។ សាវ៉ករបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺបានទូលថា: "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺអើយ! ពួកគេបានធ្វើនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ជព្រះអង្គﷺ ?" ព្រះអង្គﷺបានមានព្រះវចន:ថា: "លែងពួកគេចុះ ។"

فَلَمَّا فَرَغُوا دَنَوْا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالُوا لَهُ: إِلَى مَا تَدْعُونَا؟ فَقَالَ: إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ، وَ أَنَّ عِيسَى عَبْدٌ مَخْلُوقٌ، يَأْكُلُ وَ يَشْرَبُ وَ يُحْدِثُ. قَالُوا: فَمَنْ أَبُوهُ؟ فَنَزَلَ الْوَحْيُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ: قُلْ لَهُمْ: مَا تَقُولُونَ فِي آدَمَ أَ كَانَ عَبْداً مَخْلُوقاً يَأْكُلُ وَ يَشْرَبُ وَ يُحْدِثُ وَ يَنْكِحُ؟ فَسَأَلَهُمُ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالُوا: نَعَمْ. فَقَالَ:

فَمَنْ أَبُوهُ؟ فَبُهِتُوا وَ بَقُوا سَاكِتِينَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسىٰ عِنْدَ اللهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ إِلَى قَوْلِهِ: ﴿فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ﴾.

រួចហើយពួកគេមកជិតរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺ ទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "លោកﷺហៅយើងមករកអ្វី ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "មកសច្ចាថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ៍ﷻ ថាខ្ញុំﷺជាព្រះសាសនៈទូតﷺរបស់អល់ឡោះហ៍ﷻ ថាអ៊ីសា﵇ជាបាវដែលត្រូវបង្កើតមកដែលបរិភោគនិងបន្ទោបង់ ។" ពួកគេបានសួរថា៖ "អ្នកណាជាបិតាព្រះអង្គ﵇ ?" គេបានបើកឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺដឹងថា៖ "ចូរអ្នកﷺសួរពួកគេថា៖ "តើអស់លោកយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីអាដាំ﵇ ព្រះអង្គ﵇ជាបាវដែលត្រូវបង្កើតមក ដែលបរិភោគ ដែលផឹក ដែលបន្ទោបង់ ដែលរៀបការមែនទេ ?"" ព្រះសាស្ដាﷺក៏បានសួរពួកគេ ។ ពួកគេបានថា៖ "មែន ។" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាបិតាព្រះអង្គ﵇ ?" ពួកគេភ្ញាក់ផ្អើល និយាយមិនរួច ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ៍ﷻបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣:៥៩] សម្រាប់អល់ឡោះហ៍ អ៊ីសាប្រៀបបាននឹងអាដាំ ។ ព្រះអង្គបានបង្កើតគេមកពីធូលី បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ចំពោះគេថា៖ "ចូរកើតឡើង ។" គេក៏បានកើតឡើង* លុះដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷻ *[៣:៦១] សូមឲ្យព្រះបណ្ដាសារបស់អល់ឡោះហ៍ពើបពះលើមុសាវាទី (គឺអ្នកនិយាយកុហក) ។"*

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): فَبَاهِلُونِي، فَإِنْ كُنْتُ صَادِقاً أُنْزِلَتِ اللَّعْنَةُ عَلَيْكُمْ، وَ إِنْ كُنْتُ كَاذِباً نَزَلَتْ عَلَيَّ. فَقَالُوا: أَنْصَفْتَ. فَتَوَاعَدُوا لِلْمُبَاهَلَةِ، فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى مَنَازِلِهِمْ، قَالَ رُؤَسَاؤُهُمْ السَّيِّدُ وَ الْعَاقِبُ وَ الْأَهْتَمُ: إِنْ بَاهَلَنَا بِقَوْمِهِ بَاهَلْنَاهُ، فَإِنَّهُ لَيْسَ بِنَبِيٍّ، وَ إِنْ بَاهَلَنَا بِأَهْلِ بَيْتِهِ خَاصَّةً فَلاَ نُبَاهِلُهُ فَإِنَّهُ لاَ يُقْدِمُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ إِلاَّ وَ هُوَ صَادِقٌ،

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "ដូច្នេះចូរដាក់បណ្ដាសាជាមួយខ្ញុំﷺ ។ បើខ្ញុំﷺនិយាយពិត បណ្ដាសានឹងធ្លាក់លើអស់លោក ។ បើខ្ញុំﷺនិយាយកុហក វានឹងធ្លាក់លើខ្ញុំﷺ ។" ពួកគេបានថា៖ "លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។" ដូច្នេះពួកគេយល់ព្រមណាត់ជួបគ្នាធ្វើការប្ដូងសួងដាក់បណ្ដាសា ។ ពេលពួកគេត្រឡប់ទៅវិញ ពួកមេដឹកនាំពួកគេ អាល់-សៃយីដ្ឋ, អាល់-អ៊ាគ៊ីប និង អាល់-អាស្ហ៊តាំ បានថា៖ "បើគេﷺដាក់បណ្ដាសាជុំជាមួយប្រជារាស្ដ្រគេﷺ (គឺបណ្ដាអ្នកដែលពុំមែនជាព្រះរាជកុលដ្ឋានعليهم السلامរបស់ព្រះអង្គﷺទេ) ចូរអស់លោកដាក់បណ្ដាសាជាមួយគេﷺទៅព្រោះគេﷺមិនមែនសាស្ដាﷺទេ ។ បើគេﷺដាក់បណ្ដាសាជុំជាមួយក្រុមគ្រួសារគេﷺ ចូរអស់លោកកុំដាក់បណ្ដាសាជាមួយគេﷺ ព្រោះគេﷺនឹងមិនមកជាមួយក្រុមគ្រួសារគេﷺទេបើគេﷺមិនមែនជាអ្នកសច្ចៈទេនោះ ។"

فَلَمَّا أَصْبَحُوا جَاءُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَعَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ فَاطِمَةُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)، فَقَالَ النَّصَارَى: مَنْ هَؤُلاَءِ؟ فَقِيلَ لَهُمْ: هَذَا ابْنُ عَمِّهِ وَ وَصِيُّهُ وَ خَتَنُهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، وَ هَذِهِ ابْنَتُهُ فَاطِمَةُ، وَ هَذَانِ ابْنَاهُ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ. فَفَرِقُوا، فَقَالُوا لِرَسُولِ اللَّهِ: نُعْطِيكَ الرِّضَا فَأَعْفِنَا مِنَ الْمُبَاهَلَةِ.

ព្រឹកឡើងពួកគេបានមកជួបរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺ ។ នៅជាមួយព្រះអង្គﷺមានអាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلام, សៃយីដ្ឋាស្ហ៊ហ្វាទីម៉ាស្ហ៊سلام الله عليها, អាល់-ហ្សាសាន់صلوات الله عليه والسلام និង អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍صلوات الله عليه والسلام ។ ពួកគ្រិស្ដសាសនិកបានសួរថា៖ "ពួកគេជាអ្នកណា ?" គេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "នេះគឺបងប្អូនជីដូនមួយصلوات الله عليه والسلامរបស់ព្រះអង្គﷺ អ្នកស្នងصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គﷺ កូនប្រសាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គﷺ អ៊ាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ តុ៍លិប﵁, នេះគឺរាជបុត្រីسلام الله عليهاព្រះអង្គﷺ ហ្វាទីម៉ាស្ហ៊سلام الله عليها, ទាំងពីរនាក់នេះគឺចៅعليهم السلامព្រះអង្គﷺ អាល់-ហ្សាសាន់صلوات الله عليه والسلامនិងអាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍صلوات الله عليه والسلام ។" ពួកគេបានបែកគ្នា បានប្រាប់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺថា៖ "យើងនឹងបំពេញបំណងលោកﷺ (គឺបង់ពន្ធ) ។ ដូច្នេះសូមអត់ទោសឲ្យយើងផងក្នុងការដាក់បណ្ដាសា ។"

فَصَالَحَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى الْجِزْيَةِ وَ انْصَرَفُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢٩ الحديث: ٩٩/ ١٧١٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٤)**

ដូច្នេះ៉ស្ងាលុលទ្បោ:ហ្ន៍ ﷺ បានធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយពួកគេអំពីការបង់ពន្ធ ។ ពួកគេក៏បានចាកចេញ ទៅ ។» (104 :1 تفسير القمّي. Al-Mizan vol.6 p.72-73)

ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

៦០. [នេ:គឺ]ការពិតមកពីម្ចាស់អ្នក ។ ដូច្នេ:ចូរអ្នកកុំនៅក្នុងចំណោមជនសង្ស័យ ។

فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا۟ نَدْعُ أَبْنَآءَنَا وَأَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

៦១. ដូច្នេ:អ្នកណាមួយឈ្លោ:ប្រកែកជាមួយអ្នកអំពីរឿងនេ: ក្រោយពីព្រ:អភិញ្ញាបានមកដល់អ្នក ហើយនោ: ចូរអ្នកថា: "អស់លោកចូរមកចុ: យើងនឹងហៅកូនប្រុសៗរបស់យើងនិងកូនប្រុសៗរបស់អស់លោក បណ្ដាស្ត្រីរបស់យើងនិងបណ្ដាស្ត្រីរបស់អស់លោក ខ្លួនយើងផ្ទាល់និងខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់ រួចហើយយើងអង្វរករយ៉ាងស្មោ:អស់ពីចិត្ត សូមឲ្យព្រ:បណ្ដាសារបស់អល់ឡោ:ហ្ន៍ពើបព:លើមុសាវ៉ាទី (គឺអ្នកនិយាយកុហក) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦០-៦១

60–1/61. ثُمَّ قَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: ... وَ مَا سَاوَى اللَّهُ قَطُّ اِمْرَأَةً بِرَجُلٍ إِلاَّ مَا كَانَ مِنْ تَسْوِيَةِ اللَّهِ فَاطِمَةَ بِعَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ وَ إِلْحَاقِهَا بِهِ وَ هِيَ اِمْرَأَةٌ تَفْضُلُ نِسَاءَ الْعَالَمِينَ، وَ كَذَلِكَ مَا كَانَ مِنَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ إِلْحَاقِ اللَّهِ إِيَّاهُمَا بِالْأَفْضَلِينَ الْأَكْرَمِينَ لَمَّا أَدْخَلَهُمْ فِي الْمُبَاهَلَةِ.

60-61/1. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ:ស់ការី ﷺ]មានវចន:ថា៉ស្ងាលុលទ្បោ:ហ្ន៍ ﷺ មានព្រ:វចន: ជាមួយសៃយីដ្ធាស:ម៉ា ﷺ ថា: "អល់ឡោ:ហ្ន៍ ﷻ មិនបានធ្វើឲ្យមនុស្សស្រីនិងមនុស្សប្រុសស្មើគ្នាទេ ក្រៅពីហ្ជាទ្ធីម៉ាស:ម៉ា ﷺ និងអ្ហ:លី ﷺ ដែលស្មើគ្នានោ: ។ ព្រ:អង្គ ﷻ បានផ្ទ:ប ព្រ:នាង ﷺ ជាមួយគេ ﷺ ។ ព្រ:នាង ﷺ ខ្ពស់ដាច់អស់ស្ត្រីឯទៀតក្នុងលោកទាំងអស់ ។ អាល់-ហ្ជាសាន់ ﷺ និងអាល់-ហ្ជ៊ូសៃន៍ ﷺ ក៏ដូចគ្នាដែរ ។ អល់ឡោ:ហ្ន៍ ﷻ បានផ្ទ:ប អស់ពួកគេទាំងគូៗនេ: ﷺ ជាមួយអស់បុគ្គល ﷺ ដែលប្រសើ:ដាច់គេ ដែលមានកិត្យានុភាពដាច់គេ កាលដែលព្រ:អង្គ ﷻ បានដាក់អស់ទាំងគេពីរនាក់នេ: ﷺ បញ្ចូលក្នុងការដាក់បណ្ដា (المباهلة គឺ បន់ឲ្យវិនាសហិនហោចលើបុគ្គលកុហក) ។"

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَأَلْحَقَ اللَّهُ فَاطِمَةَ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ فِي الشَّهَادَةِ، وَ أَلْحَقَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ بِهِمْ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ ما جاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعالَوْا نَدْعُ أَبْناءَنا وَ أَبْناءَكُمْ وَ نِساءَنا وَ نِساءَكُمْ وَ أَنْفُسَنا وَ أَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللهِ عَلَى الْكاذِبِينَ﴾.

ស្ងាលុលទ្បោ:ហ្ន៍ ﷺ មានព្រ:វចន:ថា: "អល់ឡោ:ហ្ន៍ ﷻ បានភ្ជាប់ហ្ជាទ្ធីម៉ាស:ម៉ា ﷺ ជាមួយមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ ﷺ និងអ្ហ:លី ﷺ ជាកសិណសាក្សី បានភ្ជាប់អាល់-ហ្ជាសាន់ ﷺ និងអាល់-ហ្ជ៊ូសៃន៍ ﷺ ជាមួយអ្នកទាំង

អស់គ្នានេះ عليهم السلام ។ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៦១] ដូច្នេះអ្នកណាមួយឈ្លោះប្រកែកជាមួយអ្នកអំពីរឿងនេះ ក្រោយពីព្រះអតិញ្ញាបានមកដល់អ្នកហើយនោះ ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកចូរមកចុះ យើងនឹងហៅកូនប្រុសៗរបស់យើងនិងកូនប្រុសៗរបស់អស់លោក បណ្ដាស្ត្រីរបស់យើងនិងបណ្ដាស្ត្រីរបស់អស់លោក ខ្លួនយើងផ្ទាល់និងខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់ រួចហើយយើងអង្វរករយ៉ាងស្មោះអស់ពីចិត្ត សូមឲ្យព្រះបណ្ដាសារបស់អល់ឡោះហ្ន៑ពើបពះលើមុសាវាទី (គឺអ្នកនិយាយកុហក) ។""*

فَكَانَ اَلْأَبْنَاءُ اَلْحَسَنَ وَ اَلْحُسَيْنَ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ جَاءَ بِهِمَا رَسُولُ اَللَّهِ فَأَقْعَدَهُمَا بَيْنَ يَدَيْهِ كَجَرْوَيِ اَلْأَسَدِ وَ أَمَّا اَلنِّسَاءُ فَكَانَتْ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلاَمُ جَاءَ بِهَا رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَقْعَدَهَا خَلْفَهُ كَلَبْوَةِ اَلْأَسَدِ وَ أَمَّا اَلْأَنْفُسُ فَكَانَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ جَاءَ بِهِ رَسُولُ اَللَّهِ، فَأَقْعَدَهُ عَنْ يَمِينِهِ كَالْأَسَدِ، وَ رَبَضَ هُوَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَالْأَسَدِ، وَ قَالَ لِأَهْلِ نَجْرَانَ: هَلُمُّوا اَلْآنَ نَبْتَهِلْ، « فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اَللهِ عَلَى اَلْكَاذِبِينَ».

កូនប្រុសៗគឺអាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم បាននាំមកកាន់កន្លែងជួបគ្នាជាមួយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានឲ្យអ្នកទាំងពីរ عليهم السلام អង្គុយនៅមុខព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចកូនរាជសីហ៑ ។ ឯស្ត្រីគឺហ្វាទ្ធីម៉ាស៊ុ៎ ដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم បាននាំមក ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យព្រះនាង سلام الله عليها គង់នៅខាងក្រោយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចរាជសីហ:នារី ។ ឯ "ខ្លួនយើងផ្ទាល់" គឺអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه ដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم បាននាំមក ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام គង់នៅឯខាងស្តាំព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចរាជសីហ៑ ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទ្រង់គង់ច្រហោងដូចរាជសីហ៑ ថ្លែងទៅកាន់ពួកណាច្ចូ៉ន់ថា៖ "អស់លោកមកចុះ យើងនឹងដាក់បណ្ដាសា សូមឲ្យអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ដាក់បណ្ដាសាអ្នកនិយាយមុសា !"

فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: اَللَّهُمَّ هَذَا نَفْسِي وَ هُوَ عِنْدِي عِدْلُ نَفْسِي، اَللَّهُمَّ هَذِهِ [نِسَائِي] أَفْضَلُ نِسَاءِ اَلْعَالَمِينَ، وَ قَالَ: اَللَّهُمَّ هَذَانِ وَلَدَايَ وَ سِبْطَايَ، فَأَنَا حَرْبٌ لِمَنْ حَارَبُوا، وَ سِلْمٌ لِمَنْ سَالَمُوا، مَيَّزَ اَللَّهُ بِذَلِكَ اَلصَّادِقِينَ مِنَ اَلْكَاذِبِينَ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم ទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل អើយ ! នេះគឺខ្លួន (نفسي) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ។ គេ صلوات الله عليه والسلام នៅខាងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចខ្លួនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ផ្ទាល់ដែរ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل អើយ ! នេះគឺស្ត្រីរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسלם ដែលប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ដាច់អស់ស្ត្រីលើភពផែនដែនចក្រវាលទាំងអស់ ។" ហើយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسלם ទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل អើយ ! ទាំងពីរនាក់ عليهم السلام នេះជាបុត្ររបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسלם ជាចៅរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسלם ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسלם និងប្រយុទ្ធតទល់ជនានុជនណាដែលប្រយុទ្ធតទល់ពួកគេ عليهم السلام ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسלם នឹងស្រុះស្រួលជាមួយជនានុជនណាដែលស្រុះស្រួលពួកគេ عليهم السلام ។" អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل បានវែកញែកយកអ្នកត្រឹមត្រូវចេញពីអ្នកនិយាយមុសាដោយវិធីនេះ ។

فَجَعَلَ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ وَ اَلْحَسَنَ وَ اَلْحُسَيْنَ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ أَصْدَقَ اَلصَّادِقِينَ وَ أَفْضَلَ اَلْمُؤْمِنِينَ، فَأَمَّا مُحَمَّدٌ فَأَفْضَلُ رِجَالِ اَلْعَالَمِينَ، وَ أَمَّا عَلِيٌّ فَهُوَ نَفْسُ مُحَمَّدٍ أَفْضَلُ رِجَالِ اَلْعَالَمِينَ بَعْدَهُ، وَ أَمَّا فَاطِمَةُ فَأَفْضَلُ نِسَاءِ اَلْعَالَمِينَ.

ព្រះអង្គ عز وجل បានធ្វើឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៎ صلى الله عليه وآله وسלם អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ហ្ហាទ្ធីម៉ាស៊ុ៎ عليهم السلام អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ صلوات الله عليه والسلام ទៅជាសច្ចការីនិងបុគ្គលប្រសើរដាច់គេក្នុងចំណោមអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]ទាំងពួង ។ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៎ صلى الله عليه وآله وسלם ជាបុគ្គលដែលប្រសើរដាច់អស់បុរសក្នុងលោកទាំងពួង ។ អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ជា "ខ្លួន (نفس)" របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៎ صلى الله عليه وآله وسלם ដែលប្រសើរដាច់អស់បុរសទាំងពួងក្នុងលោកទាំងពួង បន្ទាប់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسלם ។ ឯហ្ហាទ្ធីម៉ាស៊ុ៎ سلام الله عليها ប្រសើរដាច់អស់នារីក្នុងលោកទាំងពួង ។

وَ أَمَّا اَلْحَسَنُ وَ اَلْحُسَيْنُ فَسَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ اَلْجَنَّةِ إِلاَّ مَا كَانَ مِنِ اِبْنَيِ اَلْخَالَةِ عِيسَى وَ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَإِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى مَا أَلْحَقَ صِبْيَاناً بِرِجَالٍ كَامِلِي اَلْعُقُولِ إِلاَّ هَؤُلاَءِ اَلْأَرْبَعَةَ: عِيسَى اِبْنَ مَرْيَمَ، وَ يَحْيَى بْنَ زَكَرِيَّا، وَ اَلْحَسَنَ، وَ اَلْحُسَيْنَ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ... (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 656)

អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និង អាល់-ហ្ស៊ីសែន៏ صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខ عليهم السلام របស់អស់យុវជនឋានសួគ៌ រ៉ៀងលែងតែបងប្អូនប្រុសពីរូបរបស់ម្ដាយមីង (ឬម្ដាយធំ) គឺ អ៊ីសា عليه السلام និង យ៉ាស្ញ៉ា عليه السلام ប៊ិន ស្ការីយ៉ា عليه السلام ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមិនភ្ជាប់ក្មេងប្រុសជាមួយបុរសដែលមានប្រាជ្ញាបរិបូរទេ លើកលែងបុគ្គលទាំងបួនរូបនេះគឺ អ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ عليها السلام, យ៉ាស្ញ៉ា عليه السلام ប៊ិន ស្ការីយ៉ា عليه السلام, អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និង អាល់-ហ្ស៊ីសែន៏ صلوات الله عليه والسلام ។ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 656)

***

2/61-60. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ ظَرِيفٍ عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ قَالَ [لِي] أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) يَا أَبَا الْجَارُودِ مَا يَقُولُونَ لَكُمْ فِي الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) قُلْتُ يُنْكِرُونَ عَلَيْنَا أَنَّهُمَا ابْنَا رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) قَالَ فَأَيَّ شَيْءٍ احْتَجَجْتُمْ عَلَيْهِمْ قُلْتُ احْتَجَجْنَا عَلَيْهِمْ بِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ (عليهما السلام) ﴿وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ داوُدَ وَ سُلَيْمانَ وَ أَيُّوبَ وَ يُوسُفَ وَ مُوسى وَ هارُونَ وَ كَذلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ * وَ زَكَرِيَّا وَ يَحْيى وَ عِيسى﴾ فَجَعَلَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ مِنْ ذُرِّيَّةِ نُوحٍ (عليه السلام)

60-61/2. [...] អាប៊ូ អាល់-ជ្ជ:រ:ដ្ដ បានថា អាប៊ូ ជ្ជ:ហ្វ:ត្ដ:ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام បានសួរខ្ញុំថា: "អាប៊ូ អាល់-ជ្ជ:រ:ដ្ដអ៊ីយ ! តើពួកគេថាអ្វីដាក់អស់លោកអំពីអាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ្ស៊ីសែន៏ صلوات الله عليه والسلام ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "ពួកគេបដិសេធយើងថាព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام មិនមែនរាជបុត្ត عليهم السلام របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា صلى الله عليه وآله ទេ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "តើអស់លោកឆ្លើយតបពួកគេថាអ្វី ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "អស់ទូលបង្គំបានឆ្លើយតបពួកគេវិញដោយផ្អែកទៅលើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ដែលស្ដីអំពីអ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ថា: *[៦:៨៤] ហើយក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់គេ [យើងបានដឹកនាំ]ដ្ការ៉ាវ៉ុដ ស៊ូឡៃម៉ាន អ៊ៃយ៉ូប យ៉ូសុហ្ស ម៉ូសា និងហ្ការ៉ូន ។ ដូច្នេះឯងដែលយើងតបស្នងបណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្ដិល្អ [៦:៨៥] ស្ការីយ៉ា យ៉ាស្ញ៉ា អ៊ីសា ។* ព្រះអង្គ عز وجل បានធ្វើឲ្យអ៊ីសា عليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ទៅជាកូនចៅរបស់នុះហ៊ា عليه السلام ។"

قَالَ فَأَيَّ شَيْءٍ قَالُوا لَكُمْ قُلْتُ قَالُوا قَدْ يَكُونُ وَلَدُ الِابْنَةِ مِنَ الْوَلَدِ وَ لَا يَكُونُ مِنَ الصُّلْبِ قَالَ فَأَيَّ شَيْءٍ احْتَجَجْتُمْ عَلَيْهِمْ قُلْتُ احْتَجَجْنَا عَلَيْهِمْ بِقَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى لِرَسُولِهِ (صلى الله عليه وآله) فَقُلْ تَعالَوْا نَدْعُ أَبْناءَنا وَ أَبْناءَكُمْ وَ نِساءَنا وَ نِساءَكُمْ وَ أَنْفُسَنا وَ أَنْفُسَكُمْ قَالَ فَأَيَّ شَيْءٍ قَالُوا قُلْتُ قَالُوا قَدْ يَكُونُ فِي كَلَامِ الْعَرَبِ أَبْنَاءُ رَجُلٍ وَ آخَرُ يَقُولُ أَبْنَاؤُنَا

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "តើពួកគេថាអ្វីដាក់អស់លោក ?" ខ្ញុំបានទូលថាពួកគេបានថា: "កូនៗរបស់កូនស្រីអាចជាកូនៗបាន តែពួកគេ عليهم السلام មិនជារាជបុត្ត[របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា صلى الله عليه وآله]ទេ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "តើអស់លោកឆ្លើយតបពួកគេថាអ្វី ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "អស់ទូលបង្គំបានឆ្លើយតបពួកគេដោយផ្អែកទៅលើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា عز وجل កាលព្រះអង្គ عز وجل បានប្រាប់ព្រះសាសនៈទូត صلى الله عليه وآله ព្រះអង្គ عز وجل ថា: *[៣:៦១] ចូរអ្នកថា: "អស់លោកចូរមកចុះ យើងនឹងហៅកូនប្រុសៗរបស់យើងនិងកូនប្រុសៗរបស់អស់លោក បណ្ដាស្ត្រីរបស់យើងនិងបណ្ដាស្ត្រីរបស់អស់លោកខ្លួនយើងផ្ទាល់និងខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់ ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "តើពួកគេថាអ្វី ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "ពួកគេបានថាពួកអារ៉ាប់ហៅថា "កូនៗ" សម្រាប់ហៅកូនៗរបស់អ្នកដទៃ ។"

قَالَ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) يَا أَبَا الْجَارُودِ لَأُعْطِيَنَّكَهَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ جَلَّ وَ تَعَالَى أَنَّهُمَا مِنْ صُلْبِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) لَا يَرُدُّهَا إِلَّا الْكَافِرُ قُلْتُ وَ أَيْنَ ذَلِكَ جُعِلْتُ فِدَاكَ

[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ អាល់-យ៉ារូដអើយ ! ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងឲ្យភ័ស្តុតាងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៊្ជ عزّ وجلّ ដែលបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهما السلام របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم ។ មានតែបុគ្គលអសទ្ធាទេដែលបដិសេធភ័ស្តុតាងនោះ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! តើភ័ស្តុតាងនោះនៅត្រង់ណា ?"

قَالَ مِنْ حَيْثُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهاتُكُمْ وَ بَناتُكُمْ وَ أَخَواتُكُمْ الْآيَةَ إِلَى أَنِ انْتَهَى إِلَى قَوْلِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ حَلائِلُ أَبْنائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلابِكُمْ فَسَلْهُمْ يَا أَبَا الْجَارُودِ هَلْ كَانَ يَحِلُّ لِرَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) نِكَاحُ حَلِيلَتَيْهِمَا فَإِنْ قَالُوا نَعَمْ كَذَبُوا وَ فَجَرُوا وَ إِنْ قَالُوا لَا فَهُمَا ابْنَاهُ لِصُلْبِهِ. (الكافي ج٨ ص٣١٧)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ត្រង់កន្លែងដែលអល់ឡោះហ៊្ជ عزّ وجلّ មានព្រះបន្ទូលថា *[៤:២៣] ត្រូវហាម[មិនឲ្យរៀបការជាមួយ] ចំពោះពួកអ្នកគឺ៖ មាតារបស់ពួកអ្នក កូនស្រីរបស់ពួកអ្នក បងប្អូនស្រីរបស់ពួកអ្នក* លុះដល់ចុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ជ تبارك وتعالى *បណ្តាភរិយារបស់កូនៗពួកអ្នកដែលកើតពីចង្កេះពួកអ្នក ។* អាប៊ូ អាល់-យ៉ារូដអើយ ! ចូរលោកសួរពួកគេថាតើគេអនុញ្ញាតឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم រៀបការជាមួយភរិយារបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ទេ ? បើពួកគេថា "ឲ្យរៀបការជាមួយបាន" ពួកគេនិយាយកុហកហើយជាបុគ្គលសាហាវ ។ បើពួកគេថា "ទេ" ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام កើតមកពីចង្កេះព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم ។" (الكافي 8: 317) 6:84-90

***

60-61/3. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ) بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْفَتْحِ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي الْفَوَارِسِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو حَامِدٍ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّائِغُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَاقَ السَّرَّاجُ، قَالَ: حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا حَاتِمٌ، عَنْ بُكَيْرِ بْنِ مِسْمَارٍ، عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ: لِعَلِيٍّ ثلاثا [ثَلاثٌ]، لَأَنْ تَكُونَ لِي وَاحِدَةٌ مِنْهُنَّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ حُمْرِ النَّعَمِ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ لِعَلِيٍّ وَ خَلَّفَهُ فِي بَعْضِ مَغَازِيهِ، فَقَالَ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ، تُخَلِّفُنِي مَعَ النِّسَاءِ وَ الصِّبْيَانِ»؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَ مَا تَرْضَى أَنْ تَكُونَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى، إِلاَّ أَنَّهُ لاَ نَبِيَّ بَعْدِي!».

60-61/3. អាល់-ស្ហៃខ៍ នៅក្នុងសាត្រា អាល់-អាម៉ាលី របស់លោក យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្វាតាស់ មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន អាស់ម៉ាដ់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្វាវ៉ារីស ដែលបានថ្លែងតពី អាប៊ូ ហ៊ាមីដ អាស់ម៉ាដ់ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ់ អាល់-ស្វ៊ីអ៊ីគ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន អ៊ីសហ្កាក់ អាល់-ស៊ីរ៉ាច់ ដែលបានថ្លែងតពី គូតៃបាស់ ប៊ិន សាអ៊ីដ ដែលបានថ្លែងតពី ហ៊ាទីម ដែលបានថ្លែងតពី ប៊ូកៃរ៍ ប៊ិន មីសម៉ារ ដែលបានថ្លែងតពី អាមៀរ ប៊ិន សាក់ដ៍ ដែលបានថ្លែងតពីឪពុកលោកដែលបានថាខ្ញុំបានឮរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم មានព្រះវចនៈឲ្យអាលី صلوات الله عليه والسلام បីវចនៈ ។ ប្រសិនបើវចនៈមួយណាក្នុងចំណោមវចនៈទាំងបីនេះបានមកខ្ញុំ វចនៈនោះជាទីស្រឡាញ់សម្រាប់ខ្ញុំលើសអូដ្ឋក្រហមទៅទៀត (គឺលើសអ្វីៗទាំងអស់) ។ ខ្ញុំបានឮរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم មានព្រះវចនៈឲ្យអាលី صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم បានទុកអាលី صلوات الله عليه والسلام នៅខាងក្រោយក្នុងសមរភូមិមួយក្នុងចំណោមសមរភូមិនានារបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم អើយ ! ព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم បានចោលទូលបង្គំឲ្យនៅជាមួយអស់ស្ត្រីនិងកូនក្មេង ?" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ជ صلى الله عليه وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នក صلوات الله عليه والسلام មិនពេញចិត្តទេឬដែលជាសាលោហិតរបស់ខ្ញុំ صلى الله عليه وسلم ដូចហ្វារូន عليه السلام ជាសាលោហិតរបស់មូសា عليه السلام ដែរនោះ ខុសគ្នាតែត្រង់ថាអត់ពីខ្ញុំ صلى الله عليه وسلم ទៅនឹងមិនមានសាស្តាទៀតឡើយ ?"

وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ يَوْمَ خَيْبَرَ: «لَأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ غَداً رَجُلاً يُحِبُّ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ، وَ يُحِبُّهُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ» قَالَ: فَتَطَاوَلْنَا لِهَذَا، قَالَ: «ادْعُوا لِي عَلِيّاً». فَأَتَى عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَرْمَدَ الْعَيْنَيْنِ، فَبَصَقَ فِي عَيْنَيْهِ وَ دَفَعَ إِلَيْهِ الرَّايَةَ فَفَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ.

ខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថ្ងៃច្បាំងនៅឯខៃបារថា: "ថ្ងៃស្អែកខ្ញុំ ﷺ នឹងប្រគល់ទង់ឲ្យទៅអ្នកណាមួយដែលស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ និងព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ និងព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ស្រឡាញ់អ្នកនោះ ។" រឿងនេះបានប៉ះពាល់អារម្មណ៍យើង (ព្រោះនេះជាសេចក្ដីប្រាថ្នារបស់យើង) ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "ហៅអ៊ីលី ﷺ ឲ្យខ្ញុំ ﷺ ។" អ៊ីលី ﷺ បានមកដល់ដោយឈឺភ្នែកទាំងពីរ ។" ព្រះអង្គ ﷺ ក៏បានបន្ដក់ទឹកមាត់ព្រះអង្គ ﷺ ទៅក្នុងភ្នែកអ៊ីលី ﷺ ហើយបានប្រគល់ទង់ឲ្យទៅអ៊ីលី ﷺ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ បានប្រទានជ័យជំនះឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ។

وَ لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: "نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ أَبْنَاءَكُمْ وَ نِسَاءَنَا وَ نِسَاءَكُمْ وَ أَنْفُسَنَا وَ أَنْفُسَكُمْ" دَعَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ وَ حَسَناً وَ حُسَيْناً (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، وَ قَالَ: «اللَّهُمَّ هَؤُلاَءِ أَهْلُ بَيْتِي». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٣٠ الحديث: ٩٩/ ١٧١٧، الأمالي - الجزء: ١ الصفحة: ٣١٣ ، صحيح مسلم - الجزء: ٤ الصفحة: ١٨٧١ لحديث : ٣٢ ، مسند أحمد بن حنبل - الجزء: ١ الصفحة: ١٨٥)**

កាលអាយ៉ាស:នេះ *[៣:៦១] "អស់លោកចូរមកចុះ យើងនឹងហៅកូនប្រុសៗរបស់យើងនិង កូនប្រុសៗរបស់អស់លោក បណ្ដាស្ត្រីរបស់យើងនិងបណ្ដាស្ត្រីរបស់អស់លោក ខ្លួនយើងផ្ទាល់និងខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់* ត្រូវបើកឲ្យដឹង រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷺ បានហៅអ៊ីលី ﷺ ហ្វាទ្ធីម៉ាស: ﷺ ហ្ហាសាន់ ﷺ ហ្ហ៊ូសៃន៍ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ បានទូលថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ អើយ! ជន ទាំងនេះ ﷺ ជាក្រុមគ្រួសារទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ﷺ ។" (الأمالي 1: 31 ، صحيل مسلم 4: 1871/ 32، مسند أحمد بن حنبل 1: 185)

***

4/61-60. الشَّيْخُ فِي (مَجَالِسِهِ) قَالَ: أَخْبَرَنَا جَمَاعَةٌ، عَنْ أَبِي الْمُفَضَّلِ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ زَكَرِيَّا الْعَاصِمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ الْغُدَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا الرَّبِيعُ بْنُ سَيَّارٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ، عَنْ سَالِمِ ابْنِ أَبِي الْجَعْدِ، يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي ذَرٍّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ): أَنَّ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ عُثْمَانَ وَ طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرَ وَ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَوْفٍ وَ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ أَمَرَهُمْ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ أَنْ يَدْخُلُوا بَيْتاً وَ يُغْلِقُوا عَلَيْهِمْ بَابَهُ، وَ يَتَشَاوَرُوا فِي أَمْرِهِمْ، وَ أَجَّلَهُمْ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنْ تَوَافَقَ خَمْسَةٌ عَلَى قَوْلٍ وَاحِدٍ وَ أَبَى رَجُلٌ مِنْهُمْ قُتِلَ ذَلِكَ الرَّجُلُ، وَ إِنْ تَوَافَقَ أَرْبَعَةٌ وَ أَبَى اثْنَانِ قُتِلَ الِاثْنَانِ.

60-61/4. អាល់-ស្ជ៊ីខ៍ នៅក្នុងសាត្រា អាល់-ម៉ាយ៉ាលីស របស់លោក បានឲ្យដឹងថា: "ជនមួយក្រុមបានប្រាប់យើងតពី អាប៊ូ អាល់-មូហ្ហាដ្ជ៉ូដ្ជ ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន ស:ការីយ៉ា អាល់-អ៊ីស:ម៉ី ដែលបានថ្លែងតពី អាស:ម៉ាដ: ប៊ិន អ៊ីប្ដ ឧ្ហ្ម ដ្ជ ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន អាល់-ឆ្ដ:ដានី ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-រ៉ាប៊ីអ៊ុ: ប៊ិន ស្ដ:យ៉ារ ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-អាកុ:ម៉ាស: ដែលបានថ្លែងតពី សាលិម អ៊ីបនូ អាប៊ូ អាល់-យ៉ាអ៊ុ:ដ: ដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ ស:ារ ﷺ បានថ្លែងថា: "អ៊ីម៉ារ ប៊ិន អាល់-ខ៍ត:ត:ាប់ បានដាក់បញ្ជាលើ អ៊ីលី, អ៊ីស:ម៉ាន, ត:ាល់ហ្ហាស: អាល់-ស:ូ៊ប៊ៃរ៍, អ៊ីប:ឧ្ហ្ម ម៉ារ ប៊ិន អ៊ៃ:ហ្ស: និង សាកុ:ដ: ប៊ិន អាប៊ូ វ៉ាកុ:ស: ចូលទៅក្នុងផ្ទះមួយហើយបានបិទទ្វារចាក់សោរដើម្បីឲ្យពួកគេនោះពិភាក្សាគ្នាអំពីរឿងពួកគេ (គឺខ៍លីហ្ហាស:) ។ លោកទុកពេលឲ្យពួកគេបីថ្ងៃ បើពួកគេនោះប្រាំនាក់ស្របមតិគ្នាជ្រើសបុគ្គលណាម្នាក់ (ដើម្បីជាខ៍លិហ្ហ) ឯម្នាក់ទៀតបដិសេធ ម្នាក់នេះនឹងត្រូវប្រហារជីវិត ។ បើពួកគេនោះបួននាក់ស្របមតិគ្នា ឯពីរនាក់ទៀតបដិសេធ ពីរនាក់នោះនឹងត្រូវប្រហារជីវិត ។"

فَلَمَّا تَوَافَقُوا جَمِيعاً عَلَى رَأْيٍ وَاحِدٍ، قَالَ لَهُمْ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنِّي أُحِبُّ أَنْ تَسْمَعُوا مِنِّي مَا أَقُولُ لَكُمْ، فَإِنْ يَكُنْ حَقّاً فَاقْبَلُوهُ، وَ إِنْ يَكُنْ بَاطِلاً فَأَنْكِرُوهُ» قَالُوا: قُلْ. وَ ذَكَرَ فَضَائِلَهُ عَلَيْهِمْ وَ هُمْ يَعْتَرِفُونَ بِهِ. فَمِمَّا قَالَ لَهُمْ: «فَهَلْ فِيكُمْ أَحَدٌ أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ وَ فِي زَوْجَتِهِ وَ وَلَدَيْهِ آيَةَ الْمُبَاهَلَةِ، وَ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ نَفْسَهُ نَفْسَ رَسُولِهِ غَيْرِي؟» قَالُوا: لاَ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٣١ الحديث: ٩٩/ ١٧٢٠، الأمالي – الجزء: ٢ الصفحة: ١٦٣)**

ដូច្នេះលុះពួកគេបានសម្រេចជាមតិតែមួយ អ្ហាលីសម្លាត ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ខ្ញុំ សូមអស់លោកស្តាប់ខ្ញុំ និយាយ ។ បើត្រឹមត្រូវសូមអស់លោកព្រមទទួលយក បើខុសសូមអស់លោកបដិសេធចោល ។" ពួកគេបានថា៖ "លោកនិយាយទៅ ។" ព្រះអង្គបានថ្លែងប្រាប់ពួកគេនូវគុណសម្បត្តិព្រះអង្គ ពួកគេបានទទួលស្គាល់(គឺយល់ព្រម) ។ ដូច្នេះព្រះអង្គបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "តើមានទេ នៅក្នុងចំណោមអស់លោក បុគ្គលណាម្នាក់ ភរិយារបស់គេ កូនទាំងពីររបស់គេ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីនបានចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុដាក់បណ្តាសា ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីនបានចាត់ទុកខ្លួនបុគ្គលនោះជាខ្លួនរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ក្រៅពីរូបខ្ញុំ ?" ពួកគេបានថា៖ "ទេ ។" (الأمالي 2: 163)

***

5/61-60. وَ رَوَاهُ الثَّعْلَبِيُّ فِي تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ، عَنْ مُقَاتِلٍ وَ الْكَلْبِيِّ، قَالَ: لَمَّا قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) هَذِهِ الْآيَةَ عَلَى وَفْدِ نَجْرَانَ وَ دَعَاهُمْ إِلَى الْمُبَاهَلَةِ، فَقَالُوا: نَرْجِعُ وَ نَنْظُرُ فِي أَمْرِنَا وَ نَأْتِيكَ غَداً. فَخَلاَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ، فَقَالُوا لِلْعَاقِبِ وَ كَانَ ذَيَّانَهُمْ وَ ذَا رَأْيِهِمْ: يَا عَبْدَ الْمَسِيحِ، مَا تَرَى؟

60-61/5. គេបានឲ្យដឹងតពី អាល់-ស្ហ្ការ៉ាប៊ី អំពីការបកស្រាយអាយ៉ាស៊ុនេះ តពី ម៉ូ ក្ប៊ីតាល់ និង អាល់-កាល់ប៊ី ដែលបានថ្លែងថាកាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ហ្ស៊ីនបានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះចំពោះគណៈប្រតិភូ ណាជ្ជ៉ាន់ បបួលពួកគេដាក់បណ្តាសា ពួកគេបានថា៖ "យើងនឹងត្រឡប់ទៅវិញ ពិនិត្យមើលឡើងវិញ ហើយយើងនឹងត្រឡប់មកជួបលោកវិញថ្ងៃស្អែក ។" ដូច្នេះពួកគេមួយចំនួនបានដកខ្លួនទៅខាងបន្តិច បានប្រាប់ អាល់-អ្ហ្ការ៉ីប មេដឹកនាំនិងអ្នកសម្រេចការរបស់ពួកគេថា៖ "បាវអាល់-ម៉ាសុ៊ីះហ្ស៊ីអ៊ីយ ! តើព្រះអង្គយល់ឃើញម្តេចដែរ ?"

فَقَالَ: وَ اللَّهِ لَقَدْ عَرَفْتُمْ – يَا مَعَاشِرَ النَّصَارَى – أَنَّ مُحَمَّداً نَبِيٌّ مُرْسَلٌ، وَ لَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْفَصْلِ مِنْ أَمْرِ صَاحِبِكُمْ، وَ اللَّهِ مَا لاَعَنَ قَوْمٌ قَطُّ نَبِيّاً فَعَاشَ كَبِيرُهُمْ، وَ لاَ نَبَتَ صَغِيرُهُمْ، وَ لَئِنْ فَعَلْتُمْ ذَلِكَ لَتَهْلِكَنَّ، وَ إِنْ أَبَيْتُمْ إِلاَّ دِينَكُمْ وَ الْإِقَامَةَ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ مِنَ الْقَوْلِ فِي صَاحِبِكُمْ، فَوَادِعُوا الرَّجُلَ وَ انْصَرِفُوا إِلَى بِلاَدِكُمْ.

គេបានថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ហ្ស៊ីនគ្រិស្តបរិស័ទអ៊ីយ ! អស់លោកបានដឹងហើយថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ជាព្រះសាស្តាដែលមាននូវព្រះរាជសារ (ពោលគឺត្រូវបញ្ជូនមកដោយអល់ឡោះ ហ្ស៊ីន) ថាគេ មកកាន់អស់លោកដោយមានបុណ្យបារមីនៃ ព្រះបរមគ្រូ(ម)របស់អស់លោក ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ហ្ស៊ីន ! កាលណាសហគមន៍ណាមួយបួងសួងសូមឲ្យត្រូវបណ្តាសាជាមួយព្រះសាស្តា កាលនោះទាំងចាស់ ទាំងក្មេងរបស់សហគមន៍ត្រូវប្រល័យស្លាប់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ បើគេធ្វើអំពើនោះ (គឺដាក់បណ្តាសា) អស់លោកនឹងវិនាសសូន្យបង់ទាំងអស់គ្នា ។ បើអស់លោកបដិសេធ ដើម្បីនឹងអាចនៅតែប្រតិបត្តិតាមសាសនាអស់លោក និងចង់នៅលើមាគ៌ារបស់អស់លោករហូតតទៅទៀត អស់លោកនឹងរួចខ្លួនពីសម្តីគូប្រឆាំងអស់លោក ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកដកខ្លួនចេញពីបុរសនេះ ចាកចេញឆ្ងាយទៅកាន់ស្រុកអស់លោកវិញ ។"

فَأَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ قَدْ غَدَا مُحْتَضِناً لِلْحَسَنِ وَ آخِذاً بِيَدِ الْحُسَيْنِ وَ فَاطِمَةُ تَمْشِي خَلْفَهُ وَ عَلِيٌّ يَمْشِي خَلْفَهَا، وَ هُوَ يَقُولُ لَهُمْ: «إِذَا أَنَا دَعَوْتُ فَأَمِّنُوا» فَقَالَ أُسْقُفُ نَجْرَانَ: يَا مَعَاشِرَ النَّصَارَى، إِنِّي لَأَرَى وُجُوهاً لَوْ أَقْسَمُوا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُزِيلَ جَبَلاً لَأَزَالَهُ، فَلاَ تُبَاهِلُوا فَتَهْلِكُوا، وَ لاَ يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ نَصْرَانِيٌّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

ពួកគេបានមកជួបរ៉ស៊ូលុលទ្បោះហ្ស៊ីﷺ ។ ព្រះអង្គﷺបានមកដោយពអាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام កាន់ដៃអាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام សៃយីដ្ធាសុ៌ហ្ធាទ្ធីម៉ាសុ៌ عليهما السلام ដើរតាមក្រោយព្រះអង្គﷺ អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ដើរពីក្រោយហ្ធាទ្ធីម៉ាសុ៌ عليها السلام ។ ព្រះអង្គﷺប្រាប់ពួកគេ عليهم السلام ថា៖ "ពេលណាខ្ញុំﷺបួងសួង ពេលនោះអ្នកទាំងអស់គ្នា عليهم السلام ថា "អាមីន" ។" សង្ឃនាយករបស់ពួកណាច្ស៊ីន់បានថា៖ "គ្រិស្តបរិស័ទអ‍ើយ! ខ្ញុំមើលទៅមុខពួកគេ عليهم السلام បើពួកគេ عليهم السلام អង្ហ‍ារសូមអល់ឡោះហ្ស‍ីវ ជ្ជ សូមឲ្យព្រះអង្គ ជ្ជ កម្ចាត់ភ្ជ ភ្ជនឹងខ្ជាត់ ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកកុំបន់ស្រន់សូមឲ្យវិនាសហ‍ានហ‍ោចឡ‍ើយ (គឺដ‍ាក់បណ្ដ‍ាសា) ពីព្រ‍ោះអស់លោកនឹងវិនាស នឹងមិនមានសល់ពួកកាន់ស‍ាសនាគ្រ‍ិស្ត‍ន‍ៅលើផ‍ែនដ‍ីឡ‍ើយលុះដ‍ល់ថ្ងៃជ‍ុំនំជ‍ម្រ‍ៃ ។

فَقَالُوا: يَا أَبَا الْقَاسِمِ، لَقَدْ رَأَيْنَا أَنَّنَا لاَ نُبَاهِلُكَ، وَ أَنْ نَتْرُكَكَ عَلَى دِينِكَ وَ نَثْبُتَ عَلَى دِينِنَا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «فَإِنْ أَبَيْتُمُ الْمُبَاهَلَةَ فَأَسْلِمُوا، يَكُنْ لَكُمْ مَا لِلْمُسْلِمِينَ وَ عَلَيْكُمْ مَا عَلَيْهِمْ». فَأَبَوْا، فَقَالَ: «إِنِّي أُنَابِذُكُمْ لِلْحَرْبِ» فَقَالُوا: مَا لَنَا بِحَرْبِ الْعَرَبِ طَاقَةٌ، وَ لَكِنْ نُصَالِحُكَ عَلَى أَنْ لاَ تَغْزُونَا، وَ لاَ تُخِيفَنَا، وَ لاَ تَرُدَّنَا عَنْ دِينِنَا، عَلَى أَنْ نُؤَدِّيَ إِلَيْكَ فِي كُلِّ عَامٍ أَلْفَيْ حُلَّةٍ: أَلْفاً فِي صَفَرٍ، وَ أَلْفاً فِي رَجَبٍ.فَصَالَحَهُمُ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى ذَلِكَ. (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٣٨ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٢، عنه في العمدة لابن البطرق: ١٨٩/ ٢٩٠، و عنه في غاية المرام: ٣٠٠ / ٣، و عنه في إحقاق الحقّ ٤٩: ٣)**

ពួកគេបានថា៖ "អ‍ាប‍ុ‍ល-ក‍ាសុ‍ីម ﷺ អ‍ើយ! យ‍ើងគ‍ិតថ‍ាយ‍ើងនឹងម‍ិនបន់ស្រ‍ន់សូមឲ្យ‍វ‍ិនាសហ‍ានហ‍ោចល‍ើលោ‍ក ﷺ ទ‍េ (គ‍ឺដ‍ាក់បណ្ដ‍ាសា) យ‍ើងដ‍ក‍ខ្ជ‍ួនចេ‍ញ‍ពីលោ‍ក ﷺ ជ‍ាមួ‍យ‍ស‍ាស‍នាលោ‍ក ﷺ យ‍ើងន‍ៅជ‍ាមួ‍យ‍ស‍ាស‍នាយ‍ើ‍ង ។" រ‍ៅ‍ស‍ូ‍លុ‍ល‍ទ្ប‍ោ‍ះ‍ហ្ស‍ីﷺ ម‍ាន‍ព្រ‍ះ‍វ‍ចន:ថ‍ា៖ "ប‍ើ‍អ‍ស‍់លោ‍ក‍ម‍ិនព្រ‍ម‍ប‍ន់ស្រ‍ន់ស‍ូ‍ម‍ឲ្យ‍វ‍ិនាសហ‍ានហ‍ោ‍ចទ‍េ អ‍ស‍់លោ‍ក‍ទ‍ៅ‍ជ‍ាម‍ុ‍ស្ល‍ីម‍ទ‍ៅ ។ អ‍្ន‍ីដ‍ែ‍ល‍ជ‍ារ‍ប‍ស‍់ព‍ួ‍ក‍ម‍ុ‍ស្ល‍ីម‍ន‍ឹ‍ង‍ប‍ាន‍ល‍ើ‍អ‍ស‍់លោ‍ក‍ដ‍ែ‍រ អ‍្ន‍ីដ‍ែ‍ល‍ជ‍ារ‍ប‍ស‍់អ‍ស‍់លោ‍ក‍ន‍ឹ‍ង‍ជ‍ារ‍ប‍ស‍់ព‍ួ‍ក‍គ‍េ‍ដ‍ែ‍រ ។" ត‍ែ‍ព‍ួ‍ក‍គ‍េ‍ប‍ាន‍ប‍ដ‍ិ‍ស‍េ‍ធ ។ ដ‍ូ‍ច‍្ន‍េ‍ះ‍ព្រ‍ះ‍អ‍ង្ក‍ﷺ ម‍ាន‍ព្រ‍ះ‍វ‍ចន:ថ‍ា៖ "អ‍ាស្រ‍យ‍ហ‍ោ‍ត‍ុ‍ន‍េ‍ះ ខ្ញ‍ុ‍ំ‍ស‍ូ‍ម‍ប្រ‍ក‍ាស‍ស‍ង្ក‍្ម‍ាម‍ទ‍ល‍់អ‍ស‍់លោ‍ក ។" ព‍ួ‍ក‍គ‍េ‍ប‍ាន‍ថ‍ា៖ "យ‍ើ‍ង‍ម‍ិ‍ន‍ម‍ាន‍ក‍ម្ល‍ាំ‍ង‍ធ‍្វ‍ើ‍ស‍ឹ‍ក‍ទ‍ល‍់ព‍ួ‍ក‍អ‍ារ‍៉ាប‍់ទ‍េ ត‍ែ‍យ‍ើ‍ង‍ន‍ឹ‍ង‍ធ‍្វ‍ើ‍ក‍ិ‍ច្ច‍ប្រ‍ម‍ព្រ‍ៀ‍ង‍ស‍ន្ត‍ិ‍ភ‍ាព‍ជ‍ាមួ‍យ‍លោ‍ក ﷺ ថ‍ាន‍ឹ‍ង‍ម‍ិ‍ន‍ម‍ាន‍ក‍ារ‍វ‍ាយ‍ប្រ‍ហ‍ារ‍ម‍ក‍ល‍ើ‍យ‍ើ‍ង‍ទ‍េ ន‍ឹ‍ង‍ម‍ិ‍ន‍ម‍ាន‍ស‍េ‍ច‍ក‍្ត‍ីភ‍័‍យ‍ខ្ជ‍ាច‍ម‍ក‍ល‍ើ‍យ‍ើ‍ង‍ទ‍េ ន‍ឹ‍ង‍ម‍ិ‍ន‍ម‍ាន‍ក‍ារ‍ល‍ះ‍ប‍ង់‍ចា‍ល‍ស‍ាស‍នាយ‍ើ‍ង‍ទ‍េ យ‍ើ‍ង‍ន‍ឹ‍ង‍ប្រ‍គ‍ល‍់ឲ្យ‍ទ‍ៅ‍លោ‍ក ﷺ រ‍ៀ‍ង‍រ‍ាល‍់ឆ្ន‍ាំ‍ន‍ូ‍រ‍ស‍ំ‍ល‍ៀ‍ក‍ប‍ំ‍ព‍ាក‍់ចំ‍ន‍ួ‍ន‍ព‍ីរ‍ព‍ាន‍់ស‍ម្រ‍ាប‍់ ម‍ួ‍យ‍ព‍ាន‍់ស‍ម្រ‍ាប‍់ន‍ៅ‍ខ‍ែ‍ស‍្ន‍ហ‍្ម‍ារ ម‍ួ‍យ‍ព‍ាន‍់ស‍ម្រ‍ាប‍់ទ‍ៀ‍ត‍ន‍ៅ‍ខ‍ែ‍រ‍ម‍ុ‍ហ‍ារ‍ប‍់ ។" រ‍ៅ‍ស‍ូ‍លុ‍ល‍ទ្ប‍ោ‍ះ‍ហ្ស‍ីﷺ ប‍ាន‍ធ‍្វ‍ើ‍ក‍ិ‍ច្ច‍ព្រ‍ម‍ព្រ‍ៀ‍ង‍ជ‍ាមួ‍យ‍ព‍ួ‍ក‍គ‍េ‍ត‍ាម‍ល‍ក‍្ខ‍ខ‍ណ្ឌ‍ន‍េ‍ះ ។"

(البرهان في تفسير القرآن 1: 638/ 99/ 1732. Al-Mizan vol.6 p.76-77)

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

៦២. ន‍េ‍ះ‍គ‍ឺ‍ស‍េ‍ច‍ក‍្ត‍ីរ‍ាប‍់រ‍ៀ‍ប‍ព‍ិ‍ត[អ‍ំ‍ព‍ីអ‍ី‍ស‍ា] ។ ព‍ុ‍ំ‍ម‍ាន‍ព្រ‍ះ‍ទ‍េ‍ក្រ‍ៅ‍ព‍ីអ‍ល‍់ឡ‍ោ‍ះ‍ហ្ស‍ី ។ អ‍ល‍់ឡ‍ោ‍ះ‍ហ្ស‍ី ព្រ‍ះ‍អ‍ង្ក‍ម‍ាន‍ព្រ‍ះ‍ម‍ហ‍ិ‍ទ្ធ‍ិ‍ឫ‍ទ្ធ‍ិ ព្រ‍ះ‍អ‍ង្ក‍គ‍ឺ‍ព្រ‍ះ‍ម‍ុ‍ន‍ិ‍រ‍ាជ ។

فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُفۡسِدِينَ ٦٣

៦៣. បើពួកគេគេចចេញ (គឺមិនព្រមជឿ) អល់ឡោះហ្វ៉ាទ្រង់ញាណអ្នកបង្កវិនាស ។

قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ كَلِمَةٖ سَوَآءِۭ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ أَلَّا نَعۡبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشۡرِكَ بِهِۦ شَيۡـٔٗا وَلَا يَتَّخِذَ بَعۡضُنَا بَعۡضًا أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُولُواْ ٱشۡهَدُواْ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٦٤

៦៤. ចូរអ្នកថា៖ "ជនគម្ពីរអើយ ! ចូរអស់លោកមករកវាចាតែមួយរវាងយើងនិងរវាងអស់លោក ថាយើងនឹងមិនសក្តារអ្វីទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្វ៉ា យើងនឹងមិនផ្ជួបផ្ជុំ[ហ៊ុនហាយដៃគូឬ]អ្វីនីមួយជាមួយព្រះអង្គទេ អស់ទាំងយើងនឹងមិនយកម្ចាស់ផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៉ាទេ ។" បើពួកគេគេចចេញ ចូរពួកអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកជាសាក្សីថាយើងជាអ្នកចុះចូល (គឺជាមុស្លិម អ្នកមានស្វាមីភ័ក្តិ ប្រតិបត្តិតាមព្រះបញ្ញត្តិរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦២-៦៤

62–1/64. مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الشَّيْبَانِيُّ: رُوِيَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ): «أَنَّ الْكَلِمَةَ هَاهُنَا هِيَ شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ أَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ، وَ أَنَّهُ مَخْلُوقٌ كَآدَمَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٣٩ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٤، نهج البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠ (مخطوط))**

62-64/1. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ស្ស៊ីបានី បានតំណាលថា យ៉ូកុ៎ក់ហ្វារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"[៣:៦៤] ភាពា* ដែលគេថានៅត្រង់នេះគឺសក្ខីភាពមិនមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ﷺ ជាព្រះសាសនៈទូតរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ថាអ៊ីសា عليه السلام ជាបាវរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ថាព្រះអង្គ عليه السلام ជាសត្វលោកដែលត្រូវបង្កើតមកដូចអាដ្ទ៉ាំ عليه السلام ដែរ ។" ((نهج البيان 1: 70 (مخطوط))

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوۡرَىٰةُ وَٱلۡإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٥

៦៥. ជនគម្ពីរអើយ ! ហេតុអ្វីពួកអ្នកឈ្លោះប្រកែកគ្នាអំពី[សាសនារបស់]អ៊ីបរ៉ហ៊ីម [ព្រះគម្ពីរ]តៅរ៉ត និង[ព្រះគម្ពីរ]អ៊ីនយ៉ីលត្រូវបានបើកឲ្យដឹងនៅពេលក្រោយពីគេទេតើ ។ ពួកអ្នកមិនប្រើប្រាជ្ញាត្រិះរិះទេ ?

هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجۡتُمۡ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٦٦

៦៦. មើលចុះ ពួកអ្នកឈ្លោះប្រកែកគ្នាអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកបានចេះដឹង[ខ្លះ] ។ ហេតុអ្វីពួកអ្នកឈ្លោះប្រកែកគ្នាអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកពុំដឹងទេនោះ ? អល់ឡោះហ្វ៉ាទ្រង់ញាណ ឯពួកអ្នកមិនដឹងទេ ។

مَا كَانَ إِبۡرَٰهِيمُ يَهُودِيّٗا وَلَا نَصۡرَانِيّٗا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفٗا مُّسۡلِمٗا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٦٧

៦៧. អ៊ីបរ៉ហ៊ីមពុំមែនយ៉ាហ៊ូឌីទេ គេពុំមែនណាស់រ៉នីទេ គេជាអ្នកទៀងត្រង់ ជាមុស្លីម (អ្នកចុះចូល (មានស្វាមីភ័ក្តិចំពោះសិក្ខាបទអល់ឡោះហ្វ៉ា សក្តារអល់ឡោះហ្វ៉ាព្រះមួយគត់) ។ គេពុំមែនម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ (គឺគោរពព្រះផ្សេងគូបនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៥-៦៧

65-67/1. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): "ما كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَ لاَ نَصْرَانِيًّا" لاَ يَهُودِيّاً يُصَلِّي إِلَى الْمَغْرِبِ، وَ لاَ نَصْرَانِيّاً يُصَلِّي إِلَى الْمَشْرِقِ ﴿وَ لَكِنْ كَانَ حَنِيفاً مُسْلِماً﴾ يَقُولُ :كَانَ عَلَى دِينِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٠ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٧ الحديث : ٦٠)**

65-67/1. អាល់-អ៊ែយ្យ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ូ<u>ប</u>ៃ<u>ឌ</u>ុ<u>ល</u>ឡោះ<u>ហ</u>ូ៌ អាល់-ហ្ការ<u>ប</u>ីៃ តមកពី អាប៊ូ អ<u>ុ</u>ប់ឌុ<u>ល</u>ឡោះ<u>ហ</u>ូ៌ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថាអាមីរុ<u>ល</u>-មុ<u>ម</u>ីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *«[៣:៦៧] អ<u>ុ</u>ីប<u>ร</u>ហ<u>ុ</u>ីម<u>ពុ</u>ំ<u>ម</u>ែនយ៉ាហ<u>ូ</u>ឌ<u>ី</u>ទេ គ<u>េ</u>ពុ<u>ំ</u>ម<u>ែ</u>នណាស<u>ារ</u>នីទេ* បុគ្គលយ៉ាហ<u>ូ</u>ឌ<u>ី</u>ម<u>ិ</u>នស្វ<u>ែ</u>ងឡ<u>ា</u>ត<u>់</u>ប<u>ែ</u>រមុ<u>ខ</u>ទ<u>ៅ</u>រ<u>ក</u>ទ<u>ិ</u>ស<u>ខ</u>ាងលិ<u>ច</u>ទេ បុគ្គ<u>ល</u> គ្រ<u>ិ</u>ស្ត<u>ស</u>ាស<u>ន</u>ិ<u>ក</u>ម<u>ិ</u>នស្វ<u>ែ</u>ងឡ<u>ា</u>ត<u>់</u>ប<u>ែ</u>រមុ<u>ខ</u>ទ<u>ៅ</u>រ<u>ក</u>ទ<u>ិ</u>ស<u>ខ</u>ាងកើ<u>ត</u>ទេ *គ<u>េ</u>ជ<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ទ</u>ៀ<u>ង</u>ត្រ<u>ង់ ជ</u>ាម<u>ុ</u>ស្ល<u>ីម* ព្រ<u>ះ</u>អ<u>ង</u>្ក<u>ា</u>ត ﷺ <u>ន</u>ៅ<u>ក</u>្ន<u>ុ</u>ង<u>ស</u>ាស<u>ន</u>ារ<u>ប</u>ស<u>់</u>ម<u>ូ</u>ហ<u>ា</u>ម<u>ា</u>ដ<u>ុ</u>ំ ﷺ ។» (تفسير العيّاشي 1: 177/ 60)

***

65-67/2. عَنْهُ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى ﴿حَنِيفاً مُسْلِماً﴾ قَالَ: خَالِصاً مُخْلِصاً لاَ يَشُوبُهُ شَيْءٌ. (المحاسن , ج 1 , ص 251)

65-67/2. [...] <u>អ</u>ុ<u>ប</u>់ឌុ<u>ល</u>ឡោ<u>ហ</u>ូ៌ ប<u>ិ</u>ន ម<u>ុ</u>ស<u>ា</u>ន<u>ា</u>ន<u>ប</u>ានតំ<u>ណ</u>ាលតមកពី អ<u>ា</u>ប<u>ូ</u> អ<u>ុ</u>ប<u>ា</u>ប<u>ុ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ហ</u>ូ៌ صلوات الله عليه والسلام ដ<u>ែ</u>ល<u>ម</u>ានវ<u>ច</u>ន:អ<u>ំ</u>ពីព្រ<u>ះ</u>ប<u>ន</u>្ទ<u>ូ</u>ល<u>អ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ហ</u>ូ៌ تعالى *[៣:៦៧] គ<u>េ</u>ជ<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ទ</u>ៀ<u>ង</u>ត្រ<u>ង់ ជ</u>ាម<u>ុ</u>ស្ល<u>ីម* ថ<u>ា</u>៖ «ស្ម<u>ោ</u>ះ<u>ត</u>្រ<u>ង</u>់ ឥ<u>ត</u>ដ<u>ឹ</u>ត<u>ជ</u>ាម<u>ដ</u>ោ<u>យ</u>អ<u>្ន</u>ីឡ<u>ើ</u>យ ។» (المحاسن 1: 251)

***

65-67/3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ يُونُسَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿حَنِيفاً مُسْلِماً﴾ قَالَ خَالِصاً مُخْلِصاً لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ. (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ١٥ حديث : ١)

65-67/3. <u>អ</u>ុ<u>ម</u>ាលី ប<u>ិ</u>ន អ<u>ុ</u>ីប<u>ร</u>ហ<u>ុ</u>ីម ប<u>ា</u>ន<u>ត</u>ំ<u>ណ</u>ាលតមកពី ម<u>ូ</u>ហ<u>ា</u>ម<u>ា</u>ដ<u>ុ</u>ំ ប<u>ិ</u>ន អ<u>ុ</u>ីសា តមកពី យ<u>ូ</u>ន<u>ុ</u>ស តមកពី អ<u>ុ</u>ប<u>ា</u>ប<u>ុ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ហ</u>ូ៌ ប<u>ិ</u>ន ម<u>ុ</u>ស<u>ា</u>ន<u>ា</u>ន<u>ប</u>ានតំ<u>ណ</u>ាលតមកពី អ<u>ា</u>ប<u>ូ</u> អ<u>ុ</u>ប<u>ា</u>ប<u>ុ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ហ</u>ូ៌ صلوات الله عليه والسلام ដ<u>ែ</u>ល<u>ម</u>ានវ<u>ច</u>ន:អ<u>ំ</u>ពីព្រ<u>ះ</u>ប<u>ន</u>្ទ<u>ូ</u>ល<u>អ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ហ</u>ូ៌ تعالى *[៣:៦៧] គ<u>េ</u>ជ<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ទ</u>ៀ<u>ង</u>ត្រ<u>ង់ ជ</u>ាម<u>ុ</u>ស្ល<u>ីម* ថ<u>ា</u>៖ «ស្ម<u>ោ</u>ះ<u>ត</u>្រ<u>ង</u>់<u>ស</u>ុ<u>ទ</u>្ធ<u>ចិ</u>ត<u>ត</u> ព្រ<u>ះ</u>អ<u>ង</u>្ក<u>ា</u>ត ﷺ <u>ម</u>ិ<u>ន</u>ដ<u>ែ</u>ល<u>ស</u>ក្ក<u>ា</u>ร: <u>ร</u>ូ<u>ប</u>ប<u>ដ</u>ិ<u>ម</u>ា<u>ប</u>ន្ត<u>ិ</u>ច<u>ប</u>ន្ត<u>ូ</u>ច<u>ឡ</u>ើ<u>យ</u> ។» (الكافي 2: 15/ 1)

إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

<u>៦</u>៨. <u>ម</u>ន<u>ុ</u>ស<u>ស</u>ជ<u>ិ</u>ត<u>ស</u>្ម<u>ិ</u>ទ<u>ំ</u>ប<u>ំ</u>ផ<u>ុ</u>ត<u>ន</u>ឹ<u>ង</u>អ<u>ុ</u>ីប<u>ร</u>ហ<u>ុ</u>ីម<u>គ</u>ឺ<u>ប</u>ណ្ត<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ដ</u>ែ<u>ល</u>ត<u>ា</u>ម<u>គ</u>េ ព្រ<u>ះ</u>ស<u>ា</u>ស្ត<u>ា</u>ន<u>េ</u>ះ<u>ន</u>ិ<u>ង</u>ប<u>ណ</u>្ត<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ដ</u>ែ<u>ล</u>ម<u>ា</u>ន<u>ส</u>ទ្ធ<u>ា</u> ។ <u>អ</u>ល<u>ឡ</u>ោ<u>ห</u>ូ៌<u>ជ</u>ាព្រ<u>ះ</u>អ<u>ភ</u>ិ<u>ប</u>ាល[<u>ជ</u>ាម<u>ិ</u>ត្ត<u>ន</u>ិ<u>ង</u>ជ<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ដ</u>ឹ<u>ก</u>នាំ]<u>ร</u>ប<u>ស</u>់<u>ป</u>ណ្ត<u>ា</u>អ<u>្ន</u>ក<u>ม</u>ានس<u>ท</u>ธา [<u>ม</u>ុ<u>ม</u>ីនីន] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៨

1/68. عَنْ مُحَمَّدٍ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «مَنِ اتَّقَى اللَّهَ مِنْكُمْ وَ أَصْلَحَ فَهُوَ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ» قَالَ: مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ؟ قَالَ: «مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ، قَالَ فِيهَا إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي﴾». قَالَ عُمَرُ بْنُ يَزِيدَ: قُلْتُ لَهُ: مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ؟

قَالَ: «إِي وَ اللَّهِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ، إِي وَ اللَّهِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ، أَ مَا تَسْمَعُ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ﴾؟ وَ قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي﴾». (البرهان في تفسير القرآن – اَلْجُزْء: ٣ صَفْحَة: ٣١١ حَدِيث: ٩٩ /٥٧٦١ ، تفسير العيّاشي – اَلْجُزْء: ٢ صَفْحَة: ٢٣١ حَدِيث: ٣٣)**

68/1. រាយការណ៍ដោយ មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ អាល់-ហ្ជាឡាបី ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៑ សម្ដេចមានវចនៈថា៖ "អស់លោកណាដែលខ្លាចអល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ដែលកែខ្លួន អ្នកនោះជាគ្នាយើង ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ។" លោកបានទូលថា៖ "គ្នាព្រះអង្គ ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "គ្នាយើង ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ។ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ មានវចនៈអំពីរឿងនេះថា៖ *[១៤:៣៦] អ្នកណាតាមទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អ្នកនោះជាគ្នារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។"* អ៊ូម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ទ បានទូលថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "គ្នារបស់ព្រះរាជបុត្ត ﷺ ជនត្ត ﷺ ១ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ត្រូវហើយ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ គ្នារបស់ព្រះរាជបុត្ត ﷺ ជនត្ត ﷺ ១ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ។ មែនហើយ ជាខ្លួនរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ផ្ទាល់ (ពោលគឺសាច់មួយនឹងយើង ﷺ) ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលទេថា៖ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ* ? និងសម្ដីរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ *[១៤:៣៦] អ្នកណាតាមទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អ្នកនោះជាគ្នារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ?"* (تفسير العيّاشي 2: 231/ 33) 14:32-36

***

2/68. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ، عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَنْتُمْ وَ اللَّهِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ». فَقُلْتُ: مِنْ أَنْفُسِهِمْ، جُعِلْتُ فِدَاكَ؟ قَالَ: «نَعَمْ وَ اللَّهِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ» ثَلاَثاً. ثُمَّ نَظَرَ إِلَيَّ وَ نَظَرْتُ إِلَيْهِ، فَقَالَ: «يَا عُمَرُ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: ﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هٰذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ اللهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٠ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٧، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٥)**

68/2. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ្ហ៊ីម៉ៃរ៑ តមកពី ម៉ាន់ស្ជ័រ ប៊ិន យូនុស តមកពី អ៊ូម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ទ ដែលបានថា អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៑ ﷺ មានវចនៈថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ! អស់លោក (គឺស្ដ្រីអ្ហាស៊ូ) ចេញមកពីព្រះរាជបុត្ត ﷺ ជនត្ត ﷺ ១ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ។» ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ﷺ ! មកពីខ្លួន (គឺសាច់មួយ) របស់ព្រះអង្គ ﷺ ផ្ទាល់ ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ត្រូវហើយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ ! មកពីខ្លួនព្រះអង្គ ﷺ ផ្ទាល់ (គឺសាច់មួយ) ។» ព្រះអង្គ ﷺ បានថាបីដង ។ រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ មើលខ្ញុំ ខ្ញុំមើលព្រះអង្គ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «អ៊ូម៉ារអើយ ! អល់ឡោះហ្ហ៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ ព្រះសាស្ដានេះនិងបណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ។ អល់ឡោះហ្ហ៑ជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន] ។»* (تفسير القمّي 1: 105. Al-Mizan vol.6 p.133)

***

3/68. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ اَلْقَاسِمِ بْنِ اَلْعَلاَءِ، رَفَعَهُ، عَنْ عَبْدِ اَلْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنِ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي حَدِيثِ وَصْفِ اَلْإِمَامِ، وَ مَنْ لَهُ اَلْإِمَامَةُ، وَ يَسْتَحِقُّهَا دُونَ سَائِرِ اَلْخَلْقِ – إِلَى أَنْ قَالَ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «فَلَمْ تَزَلْ فِي ذُرِّيَّتِهِ – يَعْنِي اَلْإِمَامَةَ فِي ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) – يَرِثُهَا بَعْضٌ عَنْ بَعْضٍ، قَرْناً فَقَرْناً، حَتَّى وَرَّثَهَا اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَلنَّبِيَّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ جَلَّ وَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ أَوْلَى اَلنَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اِتَّبَعُوهُ وَ هٰذَا اَلنَّبِيُّ وَ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ اَللَّهُ وَلِيُّ اَلْمُؤْمِنِينَ﴾،

68/3. [...] អ្ហាប់ឌុល-អ្ហាស៊ីស ប៊ិន មុស្លីម បានរាយការណ៍តមកពី អាល់-រ៑ីដ្ធ ﷺ នៅក្នុងហ្ហាឌ្ទីស

រៀបរាប់អំពីអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام និងបុគ្គលដែលគ្មានអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام និងអំពីការដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សក្ខីសមជាអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ជាងសត្វលោកឯទៀត ។ អាល់-រ៉ីដ្ធ៊ី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "តែងតែនៅក្នុងបណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គ عليه السلام មានន័យថាអ៊ីម៉ាម៉ាសុ៌នៅក្នុងបណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ស្នងគ្នាពីមួយទៅមួយ ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ លុះត្រាតែអល់ឡោះ ﷻ បានឲ្យព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم ទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាសុ៌នេះជាកេរមរតក ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ ព្រះសាស្ដានេះនិងបណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ។ អល់ឡោះ ﷻ ជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុ៉មីនីន] ។*

فَكَانَتْ لَهُ خَاصَّةً، فَقَلَّدَهَا رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلِيّاً (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بِأَمْرِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى رَسْمِ مَا فَرَضَ اَللَّهُ، فَصَارَتْ فِي ذُرِّيَّتِهِ اَلْأَصْفِيَاءِ اَلَّذِينَ آتَاهُمُ اَللَّهُ اَلْعِلْمَ وَ اَلْإِيمَانَ بِقَوْلِهِ جَلَّ وَ عَلاَ: ﴿وَ قَالَ اَلَّذِينَ أُوتُوا اَلْعِلْمَ وَ اَلْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اَللَّهِ إِلَى يَوْمِ اَلْبَعْثِ﴾، فَهِيَ فِي وُلْدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) خَاصَّةً إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ، إِذْ لاَ نَبِيَّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٨٢ الحديث: ٩٩/ ٧١٨٢، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٥٤ الحديث : ١)**

អ៊ីម៉ាម៉ាសុ៌នោះបានលើព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដាច់មុខ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានបំពាក់អ៊ីម៉ាម៉ាសុ៌នេះមកលើកអ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام តាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះ ﷻ អាស្រ័យលើព្រះបញ្ញត្ដិព្រះអង្គ ﷻ ដែលបានតម្រូវមក ។ ដូច្នេះអ៊ីម៉ាម៉ាសុ៌បានមកលើបណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បុគ្គល عليهم السلام ដែលត្រូវជម្រះបន្សុទ្ធ បុគ្គល عليهم السلام ដែលអល់ឡោះ ﷻ ប្រទានឲ្យនូវព្រះអភិញ្ញានិងសទ្ធា តាមរយ:ព្រះរាជបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ *[៣០:៥៦] រ៉ីងជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ហ៊ារហ្ជតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។* អាយ៉ាសុ៌នេះស្ដីអំពីអ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام និងព្រះរាជបុត្ត عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដាច់មុខ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកមិនមានសាស្ដា عليه السلام ទេ អត់ពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم ទៅ ។" (الكافي 1: 154/ 1)30:55-56

***

4/68. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ: عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سُلَيْمَانَ الصَّيْرَفِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: ﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ثُمَّ قَالَ: «أَنْتُمْ وَ اللَّهِ عَلَى دِينِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ مِنْهَاجِهِ، وَ أَنْتُمْ أَوْلَى النَّاسِ بِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٠ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٨، المحاسن – الجزء: ١ الصفحة: ١٤٧ الحديث : ٥٧)**

68/4. [...] អ្ហាប់ឌុ្ឌលឡោះ ﷻ ប៊ិន ស៊ូ ឡ្ហ៊ីម៉ាន អាល់-ស្ជ្ជ ១ ហ្ជ៊ី បានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ យ៉ាកុ ១ ហ្ជ៊ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ ព្រះសាស្ដានេះនិងបណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ។»* បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ﷻ ! អស់លោក (គឺស្ដ៊ីអ្ហ៊ីស) នៅក្នុងសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام និងនៅក្នុងគម្រោងការរបស់សាសនានេះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ អស់លោក (គឺស្ដ៊ីអ្ហ៊ីស) ជាជនមុខគេបង្ហ ១ ស ១ ក្នុងចំណោមមនុស្ស ។»
(المحاسن: 147/ 57)

***

5/68. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْوَشَّاءِ، عَنْ مُثَنًّى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجْلاَنَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ قَالَ: «هُمُ الْأَئِمَّةُ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) وَ مَنِ اتَّبَعَهُمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٠ الحديث: ٩٩/ ١٧٣٩، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٤

الحديث : ٢٠)**

68/5. [...] អាប៊ូឌុលឡោះហ្ស៍ ប៊ិន អាប៊ូឡាន់ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចនៈ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ تعالی *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ ព្រះសាស្ដានេះនិងបណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា* ថា៖ «ពួកគេគឺអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام និងនរជនដែលតាមព្រះអង្គ عليهم السلام ។»
(الكافي 1: 344/ 20)

***

6/68. و رَوَى الشَّيْخُ الطَّبْرِسِيُّ، قَالَ: قَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِالْأَنْبِيَاءِ أَعْلَمُهُمْ بِمَا جَاءُوا بِهِ» ثُمَّ تَلاَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ﴾ اَلْآيَةَ، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ وَلِيَّ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ وَ إِنْ بَعُدَتْ لُحْمَتُهُ، وَ إِنَّ عَدُوَّ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَنْ عَصَى اللَّهَ وَ إِنْ قَرُبَتْ قَرَابَتُهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤١ الحديث: ٩٩/ ١٧٤٤، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٧٧٠)**

68/6. អាល់-ស្ហៃខ៍ អាល់-តូប៉រីស៊ី បានថាគេបានឲ្យដឹងថាអាលី ﷺ មានវចនៈថា៖ «មនុស្សជំនិតបំផុតនឹងព្រះសាស្ដា ﷺ គឺបណ្ដាអ្នកដែលអនុវត្តិដោយស្មោះបំផុតតាមអ្វីដែលព្រះអង្គ عليهم السلام បាននាំមក ។» រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស់ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ* ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «មិត្តរបស់មូហាំម៉ាដ ﷺ គឺបុគ្គលដែលស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្វ៍ عزّ ទោះបីបុគ្គលនោះជាសាច់ឆ្ងាយរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ក៏ដោយ ។ សត្រូវរបស់មូហាំម៉ាដ ﷺ គឺបុគ្គលដែលល្មើសបង្គាប់អល់ឡោះហ្វ៍ عزّ ទោះបីបុគ្គលនោះជាសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ក៏ដោយ ។» (مجمع البيان 2: 770. Al-Mizan vol.6 p.133)

وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ لَوۡ يُضِلُّونَكُمۡ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ ٦٩

៦៩. ជនគម្ពីរ (គឺបណ្ដាអ្នកដែលបានទទួលគម្ពីរ) មួយក្រុមចង់ធ្វើឲ្យពួកអ្នកវង្វេង តែពួកគេបានត្រឹមតែធ្វើឲ្យខ្លួនឯងវង្វេងទេ ពួកគេមិនដឹងខ្លួនទេ ។

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ٧٠

៧០. ជនគម្ពីរអើយ! ហេតុអ្វីពួកអ្នកបដិសេធបណ្ដាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្វ៍ ទោះបីពួកអ្នកបានប្ដេជ្ញាហើយ[ថាព្រះសញ្ញានោះពិត]ក៏ដោយ ?

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٧١

៧១. ជនគម្ពីរអើយ! ហេតុអ្វីពួកអ្នកលាយឡំការពិតជាមួយសេចក្ដីខុសឆ្គង [ហេតុអ្វី]ពួកអ្នកបិទបាំងការពិតទោះបីពួកអ្នកដឹងក៏ដោយ ?

وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٧٢

៧២. ជនគម្ពីរ[ទុច្ចរិត]មួយក្រុមថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាដឹងនាដើមថ្ងៃ ។ ចូរអស់លោកកុំជឿអ្វីទាំងនោះនាចុងថ្ងៃ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេ (គឺអ្នកមានសទ្ធា) ត្រឡប់ក្រោយ

វិញ ។

وَلَا تُؤْمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤْتَىٰٓ أَحَدٌ مِّثْلَ مَآ أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْۗ قُلْ إِنَّ ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

៧៣. ចូរអស់លោកកុំជឿអ្នកណាក្រៅពីអ្នកដែលតាមសាសនារបស់អស់លោក ។" ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "មគ្គទេសក៍ដឹកនាំ[ត្រឹមត្រូវ]គឺមគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ចាំ ។" [ពួកគេបាននិយាយទៀតថា៖ "ចូរអស់លោកកុំគិតសោះ]ថាគេឲ្យ[ព្រះអភិញ្ញាមកពីអល់ឡោហ្ចាំទៅ]អ្នកណាមួយដូចអ្វីដែលគេឲ្យអស់លោកនោះ ឬពួកគេ (គឺពួកអ្នកសទ្ធា) អាចមានពាក្យឆ្លើយជំទាស់អស់លោកនៅពីមុខម្ចាស់របស់អស់លោក ។" ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ព្រះឧបការធមិនៅក្នុងព្រះហត្ថអល់ឡោះហ្ចាំ ។ ព្រះអង្គព្រះរាជប្រទានវាឲ្យទៅអ្នកណាស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមានព្រះហឬទ័យទូលំទូលាយមហិមា ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

៧៤. ព្រះអង្គជ្រើសរើសយកអ្នកណាមួយដើម្បីទទួលព្រះមេត្តាធមិរបស់ព្រះអង្គ ស្រេចតែព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ចាំជាម្ចាស់ព្រះឧបការធមិធំធេង ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៩-៧៤

69-74/1. وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي اَلْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ قٰالَتْ طٰائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ اَلْكِتٰابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى اَلَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ اَلنَّهٰارِ وَ اُكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾: «أَنَّ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَمَّا قَدِمَ اَلْمَدِينَةَ وَ هُوَ يُصَلِّي نَحْوَ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ، أَعْجَبَ ذَلِكَ اَلْيَهُودَ، فَلَمَّا صَرَفَهُ اَللَّهُ عَنْ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ إِلَى اَلْبَيْتِ اَلْحَرَامِ وَجَدَتِ اَلْيَهُودُ مِنْ ذَلِكَ، وَ كَانَ صَرْفُ اَلْقِبْلَةِ صَلاَةَ اَلظُّهْرِ، فَقَالُوا: صَلَّى مُحَمَّدٌ اَلْغَدَاةَ وَ اِسْتَقْبَلَ قِبْلَتَنَا، فَآمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَجْهَ اَلنَّهَارِ، وَ اُكْفُرُوا آخِرَهُ، يَعْنُونَ اَلْقِبْلَةَ حِينَ اِسْتَقْبَلَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) اَلْمَسْجِدَ اَلْحَرَامَ: ﴿لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ إِلَى قِبْلَتِنَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٢ الحديث: ٩٩/ ١٧٤٧، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٥)**

69-74/1. អ្ទ៍ាលី បិន អ៊ីបរ៉ហ្ចុីម បានថា អាប៊ូ អាល់-យ៉ាូរូដ្ធ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាូក្ទ៍ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចាំ تعالى *[៣:៧២] ជនគម្ពីរមួយក្រុមថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាដឹងនាដើមថ្ងៃ ។ ចូរអស់លោកកុំជឿអ្វីទាំងនោះនាចុងថ្ងៃ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេត្រឡប់ក្រោយវិញ* ថា៖ «កាលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ចាំ ﷺ ទៅងអាល់-ម៉ាឌ្ធីណាស៊ុ ព្រះអង្គ ﷺ តែងតែស្ម៍ឡាត្ទ់បែរទៅរកបៃទុល-ម៉ាក៏ឌ្ធីស ធ្វើឲ្យពួកយ៉ាហ្ចូឌ្ធីរីកមុខ ។ ពេលអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل បានដូរ[ទិស]ពីបៃទុល-ម៉ាក៏ឌ្ធីសទៅងព្រះមហាគ្រឹះវិញ (គឺកាក្ទ់បាស៊ុ) ពួកយ៉ាហ្ចូឌ្ធីក្រោធ ។ ការផ្លាស់ប្តូរគ្ធីបឡាត្ទ់នេះបានប្រព្រឹតទៅពេលស្ម៍ឡាត្ទ់កណ្តាលថ្ងៃ ។ ដូច្នេះពួកគេបានថា៖ "មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ ﷺ ស្ម៍ឡាត្ទ់ពេលព្រឹកដោយបែរទៅរកទិសយើង ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកជឿពេលដើមថ្ងៃនូវអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ ﷺ ដឹង ចូរអស់លោកកុំជឿ[អ្វីដែលគេបានបើកឲ្យដឹងនោះ]នៅពេលចុងថ្ងៃ" ពួកគេចង់និយាយថា[ចូរកុំជឿ]គ្ធីបឡាត្ទ់ពេលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ចាំ ﷺ បែរមុខទៅរកព្រះមហាគ្រឹះ *ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេ (គឺអ្នកមានសទ្ធា) ត្រឡប់ក្រោយវិញ ។»* (تفسير القمّي 1: 105)

ثلاثة ارْباعِ الحِزب ٦

۞وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا مَا
دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَيْسَ عَلَيْنَا فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾
៧៥. ជនគម្ពីរខ្លះ បើអ្នកផ្ញើទ្រព្យមួយគ្ងិនតាារ (មួយគ្ងិនតាារស្មើនឹង ១000 រៀលមាស) នៅនឹងគេ គេនឹងប្រគល់ទ្រព្យនោះមកអ្នកវិញ ។ មានពួកគេខ្លះទៀត បើអ្នកផ្ញើត្រឹមតែមួយខ្ទីណារនៅនឹងគេ គេនឹងប្រគល់វាឲ្យអ្នកវិញលុះត្រាតែអ្នកទទួចទារច្រំដដែលៗ នេះព្រោះតែពួកគេថា៖ "ពុំមានទោសលើយើងទេទាក់ទងនឹងពួកសាសន៍ដទៃ (គឺមិនមានបាបលើយើងទេក្នុងការអូសយកទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ) ។" ពួកនិយាយមុសាអំពីអល់ឡោះហ្ន៑ ទោះបីពួកគេដឹងក៏ដោយ ។

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾
៧៦. ពិតណាស់ អ្នកណាគោរពពាក្យសន្យា ១ារ១ាងខ្លួន[ក្រែងធ្វើខុស] អល់ឡោះហ្ន៑សព្វព្រះហឫទ័យ បណ្ដាអ្នក១ារ១ាងខ្លួន ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَأَيْمَٰنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُو۟لَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ
إِلَيْهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾
៧៧. អ្នកណាជួញដូរកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ន៑និងពាក្យសម្បថរបស់ខ្លួនយកតម្លៃតូចទាប អ្នកនោះនឹងពុំបានមួយប៉ែកទេក្នុងលោកមុខ ។ អល់ឡោះហ្ន៑នឹងមិននិយាយរកពួកគេទេ ព្រះអង្គនឹងមិនមើលមកពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រះអង្គមិនជម្រះបន្សុទ្ធពួកគេទេ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៥-៧៧

1/77-75. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): عَنِ الْحُفَّارِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو قِلاَبَةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ جَرِيرٍ وَ أَبُو زَيْدٍ - يَعْنِي الْهَرَوِيَّ - قَالاَ: حَدَّثَنَا شُعْبَةُ، عَنِ الْأَعْمَشِ، عَنْ أَبِي وَائِلٍ، عَنْ عَبْدِ اللهِ، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، قَالَ: «مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ يَقْتَطِعُ بِهَا مَالَ أَخِيهِ لَقِيَ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانٌ» فَأَنْزَلَ اللهُ تَصْدِيقَ ذَلِكَ فِي كِتَابِهِ ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللهِ وَ أَيْمَانِهِمْ ثَمَناً قَلِيلاً﴾. (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٢ الحديث: ٩٩/ ١٧٤٩، الأمالي - الجزء: ١ الصفحة: ٣٦٨)**

75-77/1. អាល់-ស្ជ៊ូខ៑ នៅក្នុង អាម៉ាលី របស់លោក បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្ជាហ្ជារ តមកពី អ៊ីស្ហ៊ីម៉ាន ប៊ិន អាស្ម៉ាម៉ាដ្ដ៉ ១ារ១ាងតមកពី អាប៊ូ ១ារ៉ីឡាបាស្ដ៉ ១ារ១ាងតមកពី ១ាហ្ជាប ប៊ិន យ៉ាហ្ជ៉ារ៉ៀ និង អាប៊ូ ស្ស៊ីដ្ដ៉ គឺ អាល់-ហ្ជារ៉ារ៉ី ១ារ១ាងតមកពី ស្ហ៊ីអ៊ីបាស្ដ៉ ១ារ១ាងតមកពី អាល់-អាក្ដ៉ម៉ាស្ដ៉ ១ារ១ាងតមកពី អាប៊ូ ១ាអ៊ីល ១ារ១ាងតមកពី អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ១ារ១ាងតមកពីព្រះសាស្ដាﷺដែលមានព្រះវចន:ថា៖ «អ្នកណាបានស្បថហើយបានយកទ្រព្យបងប្អូនខ្លួន អ្នកនោះនឹងបានជួបអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ព្រះអង្គﷻនឹងទ្រង់ព្រះពិរោធអ្នកនោះ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ﷻបានបើកឲ្យដឹងរឿងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻថា៖ *[៣:៧៧] អ្នកណាជួញដូរកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ន៑និងពាក្យសម្បថរបស់ខ្លួនយកតម្លៃតូចទាប ។»* (الأمالي 1 : 368)

***

75-2/77. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ آدَمَ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ عَبْدِ الرَّزَّاقِ ابْنِ مِهْرَانَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «أُنْزِلَ فِي الْعَهْدِ ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللهِ وَ أَيْمَانِهِمْ ثَمَناً قَلِيلاً أُولٰئِكَ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ وَ لاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰامَةِ وَ لاَ يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذٰابٌ أَلِيمٌ﴾ وَ الْخَلاَقُ: النَّصِيبُ، فَمَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ فِي الْآخِرَةِ فَبِأَيِّ شَيْءٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ؟!». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٣ الحديث: ٩٩/ ١٧٥٢، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٢٧ الحديث : ١)**

75-77/2. [...] មូហ្ចាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន សាលិម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «អាយ៉ាស្ងុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីសម្បថ *[៣:៧៧] អ្នកណាជួញដូរកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ន៑និងពាក្យសម្បថរបស់ខ្លួនយកតម្លៃតូចទាប អ្នកនោះនឹងពុំបានមួយប៉ែកទេក្នុងលោកមុខ ។ អល់ឡោះហ្ន៑នឹងមិននិយាយរកពួកគេទេ ព្រះអង្គនឹងមិនមើលមកពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រះអង្គមិនជម្រះបន្សុទ្ធពួកគេទេ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។* "មួយប៉ែក" គឺចំណែក ។ ដូច្នេះពួកដែលគ្មានចំណែកនៅឯលោកមុខទេនោះ (គឺពួកដែលប្លន់សិទ្ធិរបស់អាស្ងុលុល-ប៊ៃត៑) តើពួកគេនឹងបានចូលឋានសួគ៌ដោយសារអ្វី ?» (الكافي 2: 27/ 1). Al-Mizan vol.6 p.134)

***

75-3/77. عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ لاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَ لاَ يُزَكِّيهِمْ، وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: مَنْ جَحَدَ إِمَاماً مِنَ اللهِ، أَوِ ادَّعَى إِمَاماً مِنْ غَيْرِ اللهِ، أَوْ زَعَمَ أَنَّ لِفُلاَنٍ وَ فُلاَنٍ فِي الْإِسْلاَمِ نَصِيباً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٤ الحديث: ٩٩/ ١٧٥٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٧٨ الحديث : ٦٥)**

75-3/77. អាប៊ូ ហ្ចាំស្ងាស្ងុអាល់-ស្ជ្ជ៊ីម៉ាលី បានតំណាលតមកពី អ៊ុ្ចលី ប៊ិន អាល់-ហ្ជ្ជ៊ីសៃន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «បុគ្គលបីប្រភេទដែល *[៣:៧៧] អល់ឡោះហ្ន៑នឹងមិននិយាយរកពួកគេទេ ព្រះអង្គនឹងមិនមើលមកពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រះអង្គមិនជម្រះបន្សុទ្ធពួកគេទេ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់* គឺបុគ្គលដែលច្រានចោលអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ឬហៅទៅរកអ៊ីមុាំដែលចេញមកពីប្រភពផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ឬអះអាងថាបុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយបានមួយប៉ែកក្នុងសាសនាអ៊ីស្លាម ។» (تفسير العيّاشي 1: 178/ 65)

***

75-4/77. عَنْ أَبِي مَعْمَرٍ السَّعْدِيِّ، قَالَ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ: "وَ لاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰامَةِ" « يَعْنِي لاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ بِخَيْرٍ، أَيْ لاَ يَرْحَمُهُمْ، وَ قَدْ يَقُولُ الْعَرَبُ لِلرَّجُلِ السَّيِّدِ أَوِ الْمَلِكِ: لاَ تَنْظُرُ إِلَيْنَا. يَعْنِي إِنَّكَ لاَ تُصِيبُنَا بِخَيْرٍ، وَ ذَلِكَ النَّظَرُ مِنَ اللهِ إِلَى خَلْقِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٥ الحديث: ٩٩/ ١٧٦١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٠ الحديث : ٧٢)**

75-4/77. អាប៊ូ ម៉ាកុ៉ម៉ារ អាល់-សាកុ៉ឌ្ជ ី បានថា អ៊ុ្ចលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ជ៑លិប ﷺ មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[៣:៧៧] ព្រះអង្គនឹងមិនមើលមកពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ* ថា: "មានន័យថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងមិនមើល[ដោយបំណង]ល្អមកពួកគេទេ ពោលគឺមិនអាណិតអាសូរពួកគេទេ ។ ពួកអារ៉ាប់តែងតែនិយាយអំពីបុគ្គលជាមេដឹកនាំឬជាស្ដេចថា: "គេមិនមើលមកខ្ញុំទេ" មានន័យថាគេមិនឲ្យយើងនូវចំណែកល្អទេ ។ នោះគឺ "ការមើល" របស់អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មកឯបាវទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។»
(تفسير العيّاشي 1: 180/ 72)

***

75-5/77. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، [قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي] يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ﴾ ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مَا أَسْكَتَكَ؟ قَالَ: أُحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

75-77/5. [...] អ៊ុប់ឌុល អ៊ុស្ម៊ីម ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៍ អាល់-ហ្ជាសានី បានថា អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ ទីពីរ ﷺ បានប្រាប់ខ្ញុ:ថាខ្ញុ:ﷺ បានឮព្រះបិតាﷺ ខ្ញុ:ﷺ មានវចន:ថា ﷺ ខ្ញុ:ﷺ បានឮព្រះបិតាﷺ ខ្ញុ:ﷺ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ:ហ្ជារﷺ មានវចន:ថា: "អ៊ុ:រូ ប៊ិន អ៊ីប្រៃដ៊ូ បានមកជួប អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៍ ﷺ ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស:នេះ *[៥៣:៣២] អ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំ ព្រមទាំងអំពើអសីលធម៌* ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៍ﷺ បានសួរគាត់ថា: "ហេតុអ្វីលោកឈប់ ?" គាត់បានទូលថា: "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៍ﷻ ។"

فَقَالَ: نَعَمْ - يَا عَمْرُو -

ព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថា: "បាន អ៊ុ:រូអ៊ីយ !"

[...] وَ الْيَمِينُ الْغَمُوسُ الْفَاجِرَةُ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللهِ وَ أَيْمَانِهِمْ ثَمَناً قَلِيلاً أُولَئِكَ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ﴾،

[...] ការគ្មានសីលធម៌ចំពោះពាក្យសម្បថ ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៍ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:៧៧] អ្នកណាជួញដូរកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ន៍និងពាក្យសម្បថរបស់ខ្លួនយកតម្លៃតូចទាប អ្នកនោះនឹងពុំបានមួយប៉ែកទេក្នុងលោកមុខ ។*

[...] قَالَ: فَخَرَجَ عَمْرٌو وَ لَهُ صُرَاخٌ مِنْ بُكَائِهِ، وَ هُوَ يَقُولُ: هَلَكَ مَنْ يَقُولُ بِرَأْيِهِ، وَ نَازَعَكُمْ فِي الْفَضْلِ وَ الْعِلْمِ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ٥ الصفحة: ٢٠١ الحديث: ٩٩/ ١٠٢٢١، الكافي - الجزء: ٢ الصفحة: ٢١٧ الحديث : ٢٤)**

[...] លោក[អ្នកអធិប្បាយ]មានប្រសាសន៍ថាអ៊ុ:រូបានចេញទៅវិញដោយស្រែកយំថា: "បុគ្គលណានិយាយតាមតែចិត្ដឯង ប្រកែកអំពីបុណ្យបារមីព្រះអង្គﷺ និងព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គﷺ បុគ្គលនោះវិនាស ។"" (الكافي 2: 217/ 24)53:19-32

***

75-6/77. تأويله: ما ذَكَرَهُ اَلشَّيْخُ أَبُو جَعْفَرٍ اَلطُّوسِيُّ رَحِمَهُ اَللَّهُ فِي كِتَابِهِ مِصْبَاحِ اَلْأَنْوَارِ قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو اَلْحَسَنِ اَلْمِيثَمِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مَهْرَوَيْهِ قَالَ: حَدَّثَنَا دَاوُدُ بْنُ سُلَيْمَانَ اَلْغَازِي، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ اَلْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: حَرَّمَ اَللَّهُ اَلْجَنَّةَ عَلَى ظَالِمِ أَهْلِ بَيْتِي وَ قَاتِلِهِمْ وَ شَانِيهِمْ وَ اَلْمُعِينِ عَلَيْهِمْ. ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ اَلْآيَةَ ﴿أُولَئِكَ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي اَلْآخِرَةِ﴾ اَلْآيَةِ. (تأويل الآيات الظاهرة - جلد : ١ صفحه : ١١٥ حديث : ٢٦)

75-77/6. [...] ដ្ឋារ:ដ្ឋ ប៊ិន ស្វ៊ីឡេម៉ាន អាល់-ក:ស:ុ បានតំណាលតមកពី អ៊ុលី ប៊ិន មូសា តមកពីព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ តមកពី យ៉ាកុ:ហ្ជារﷺ ព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ់ﷺ ព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ តមកពី អ៊ុលីﷺ ព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ តមកពី អាល់-ហ្ស៊ីសែន៍ﷺ ព្រះ

បិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ តមកពី អ៊ីលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិបﷺ ព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ ដែលមានវចន:ថារ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ «អល់ឡោះ ﷻ ហាមចូលឋានសួគ៌បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តអយុត្តិធម៌ចំពោះព្រះរាជកុលដ្ឋានﷺ ខ្ញុំ ﷺ ដែលសម្លាប់ពួកគេﷺ ដែលមិនចូលចិត្តពួកគេﷺ ដែលគាំទ្រអ្នកប្រឆាំងពួកគេﷺ ។» បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះ *[៣:៧៧] អ្នកនោះនឹងពុំបានមួយប៉ែកទេក្នុងលោកមុខ ។"* (تأويل الآيات الظاهرة 1: 115/ 26)

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

៧៨. ពួកគេមួយក្រុមបត់អណ្តាតក្នុងការសូត្រព្រះគម្ពីរ ក្នុងបំណងធ្វើឲ្យពួកអ្នកគិតថាវា[ជាប៉ែកមួយដែល]មកពីព្រះគម្ពីរ តែវាពុំមែនមកពីព្រះគម្ពីរទេ ។ ពួកគេថា៖ "វាមកពីអល់ឡោះ ﷻ" តែវាមិនមែនមកពីអល់ឡោះ ﷻ ទេ ។ ពួកគេនិយាយមុសាអំពីអល់ឡោះ ﷻ ដោយចេតនា ។

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّـۧنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

៧៩. មិនមានសិទ្ធិលើអ្នកណាមួយទេដែលអល់ឡោះ ﷻ ប្រទានព្រះគម្ពីរ ព្រះប្រាជ្ញាញាណនិងព្រះសាស្តាភាព ហើយអ្នកនោះថ្លែងចំពោះបណ្តាមនុស្សទេថា៖ "ចូរអស់លោកជាបាវរបស់ខ្ញុំជាជាងអល់ឡោះ ﷻ" តែ[អ្នកនោះគប្បីប្រកាស]ថា៖ "ចូរអស់លោកទៅជាអ្នកប្រាជ្ញរបស់ម្ចាស់ព្រោះអស់លោកបង្រៀនព្រះគម្ពីរ ព្រោះអស់លោកសិក្សា[ព្រះគម្ពីរនោះ] ។"

وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

៨០. អ្នកនោះនឹងមិនបញ្ជាពួកអ្នកឲ្យយកទេវតានិងព្រះបណ្តាសាស្តាជាម្ចាស់ទេ ។ អ្នកនោះនឹងបញ្ជាពួកអ្នកឲ្យទៅជាអ្នកបដិសេធសទ្ធាឬ បន្ទាប់ពីពួកអ្នកបានចុះចូលចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ហើយ (គឺទៅជាមុស្លីមហើយ) ?

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾

៨១. [ចូររំលឹកមនុស្សអំពី]កាលអល់ឡោះ ﷻ បានយកកិច្ចសន្យារបស់បណ្តាព្រះសាស្តា [ថា]៖ "អញបានឲ្យពួកអ្នកព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ - បន្ទាប់ពីនោះមានព្រះសាសន:ទូតមួយមករកពួកអ្នកដើម្បីអះអាងធានាថាពិតអ្វីដែលពួកអ្នកមានស្រាប់ហើយនោះ - ពួកអ្នកត្រូវតែជឿគេ ពួកអ្នកត្រូវតែគាំពារគេ ។" ព្រះអង្គមានព្រះរាជតម្រាស់ថា៖ "តើពួកអ្នកយល់ព្រមនិងព្រមទទួលយកកិច្ចសន្យារបស់អញនេះទេ ?" ពួកគេទូលថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ព្រម ។" ព្រះអង្គមានព្រះរាជតម្រាស់ថា៖ "ចូរពួកអ្នកជាសាក្សី អញក៏ជាសាក្សីជាមួយពួកអ្នកដែរ ។"

فَمَن تَوَلَّىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾
៨២. អ្នកណាគេចចេញ បន្ទាប់ពីនោះ (បន្ទាប់ពីបានសន្យាហើយ) ពួកទាំងនោះជាជនបំពារបំពាន ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៨-៨២

*78-82/1. و في كتاب عيون الأخبار: فِي بَابِ مَا جَاءَ عَنْ اَلرِّضَا – عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ – فِي وَجْهِ دَلاَئِلِ اَلْأَئِمَّةِ – عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ – وَ اَلرَّدِّ عَلَى اَلْغُلاَةِ وَ اَلْمُفَوِّضَةِ – لَعَنَهُمُ اَللَّهُ – حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ: فَقَالَ اَلْمَأْمُونُ: يَا أَبَا اَلْحَسَنِ بَلَغَنِي أَنَّ قَوْماً يَغْلُونَ فِيكُمْ وَ يَتَجَاوَزُونَ فِيكُمُ اَلْحَدَّ؟

*78-82/1. នៅក្នុងសាត្រា អ៊ុយូន អាល់-អាក់បារ អាល់-រីដ្ហ៎صلوات الله عليه والسلامមានវចនៈអំពីស័ក្ខីភាពរបស់អ៊ីម៉ាំعليهم السلام ចម្លើយតបពួកគុលាត់ (ពួកបំផ្លើស) និងពួកមូហ្វៅវីដោះត៍ (ពួកដែលជឿថាអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجل ផ្ទេរអាជ្ញា) - សូមអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلដាក់បណ្ដាសាពួកនោះ - នៅក្នុងហាឌីស្សវែងមួយ ។ ម៉ាក់មូនបានថា៖ "អាប៊ូ អាល់-ហាសាន់صلوات الله عليه والسلامអើយ ! ទូលបង្គំបានឮថាមានមនុស្សមួយក្រុមនិយាយបំផ្លើសអំពីព្រះអង្គعليهم السلام (ព្រះសន្ត អ៊ីម៉ាំعليهم السلام) ។ ពួកគេនិយាយជ្រុលរឿងព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ?"

فَقَالَ اَلرِّضَا – عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ –: حَدَّثَنِي أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ – عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ – قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ – صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ – لاَ تَرْفَعُونِي فَوْقَ حَقِّي، فَإِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى اِتَّخَذَنِي عَبْداً قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَنِي نَبِيّاً، قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ﴾ إلى آخر الآية –.

អាល់-រីដ្ហ៎صلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថាព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام មូសាصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامបាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامតមកពីព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហាំម៉ាដ់صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មូហាំម៉ាដ់صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាលីصلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام អាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសែន៍صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ៊ូសែន៍صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាលីصلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតាصلوات الله عليه والسلامព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام អាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត៍លិបﷺដែលមានវចនៈថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍صلى الله عليه وآله وسلمមានព្រះវចនៈថា៖ "ចូរកុំលើកខ្ញុំصلى الله عليه وآله وسلمខ្ពង់ជាងសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំصلى الله عليه وآله وسلم ព្រោះអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلបានយកខ្ញុំصلى الله عليه وآله وسلمជាបាវបម្រើមុនព្រះអង្គعز وجلយកខ្ញុំصلى الله عليه وآله وسلمជាព្រះសាស្ដាصلى الله عليه وآله وسلم ។ អល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៧៩] មិនមានសិទ្ធិលើអ្នកណាមួយទេ"* លុះចប់អាយ៉ាស់ ។"

وَ قَالَ عَلِيٌّ – عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ –: يَهْلِكُ فِيَّ اِثْنَانِ – وَ لاَ ذَنْبَ لِي – مُحِبٌّ مُفْرِطٌ وَ مُبْغِضٌ مُفَرِّطٌ، وَ إِنَّا البرءاء إِلَى اَللَّهِ – تَعَالَى – مِمَّنْ يَغْلُو فِينَا فَيَرْفَعُنَا فَوْقَ حَدِّنَا، كَبَرَاءَةِ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ – عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ – مِنَ اَلنَّصَارَى. (تفسير كنز الدقائق ج٣ ص١٤٢)

អាលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មនុស្សពីរប្រភេទត្រូវវិនាសពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងខ្ញុំصلوات الله عليه والسلام - នេះមិនមែនកំហុសខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامទេ - គឺ៖ អ្នកដែលស្រឡាញ់ជ្រុល អ្នកដែលស្អប់ជ្រុល ។ ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامសូមប្រកាសចំពោះមុខអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلថាខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامមិនទទួលដឹងឮទេបុគ្គលដែលបំផ្លើសរឿងយើងعليهم السلام បុគ្គលនោះលើកយើងعليهم السلام ខ្ពស់លើសព្រំដែនយើងعليهم السلام ដូចអ៊ីសាعليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំسلام الله عليهاបានបដិសេធថាព្រះអង្គعليه السلامមិនដឹងឮពួកគ្រិស្តសាសនិកនោះដែរ ។" (تفسير كنز الدقائق 3: 142)

***

78–2/82. وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيّاً مِنْ لَدُنْ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَهَلُمَّ جَرّاً إِلاَّ وَ يَرْجِعُ إِلَى الدُّنْيَا وَ يَنْصُرُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ هُوَ قَوْلُهُ: ﴿لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ﴾ يَعْنِي رَسُولَ اللَّهِ ﴿وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ يَعْنِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ فِي الذَّرِّ: ﴿أَ أَقْرَرْتُمْ وَ أَخَذْتُمْ عَلىٰ ذٰلِكُمْ إِصْرِي﴾ أَيْ عَهْدِي: ﴿قٰالُوا أَقْرَرْنٰا﴾ قٰالَ اللَّهُ لِلْمَلاَئِكَةِ: ﴿فَاشْهَدُوا وَ أَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشّٰاهِدِينَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٦ الحديث: ٩٩/ ١٧٦٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٦)**

78-82/2. [...] អ៊ីបនូ មុសកាន់ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ីសុលាតនិងសាឡាមលើសពីគេ ដែលមានវចន:ថា: «រាល់កូនអាដ្ទាំ(ម)ដែលអល់ឡោះហ្ហ៊ីតាអាឡា(ជ)បានតែងតាំងជាសាស្តា(ន) សុទ្ធតែនឹងត្រឡប់មកឯលោកនេះ(ស) វិញ ហើយនឹងជួយអាមីរុល-មុមីនីន(ម) ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ(ជ) *[៣:៨១] ពួកអ្នកត្រូវតែជឿ*គេ មានន័យថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ(ស) *ពួកអ្នកត្រូវតែគាំពារគេ* មានន័យថាអាមីរុល-មុមីនីន(ម) ។ បន្ទាប់ មកអល់ឡោះ(ជ)បានប្រាប់ព្រះសាស្តាទាំងនោះ(ម)កាលពីនៅឯលោកដើម (គឺកាលព្រះសាស្តាទាំង អស់សុទ្ធតែជាចុណ្ណភាគ គឺកាលមិនទាន់កើតមានរូបរាងនៅឡើយ គឺនៅឯ អ្ហាឡាំ អាល់-ស្ទារ (عالم الذر)) ថា: *"តើពួកអ្នកយល់ព្រមនិងព្រមទទួលយកកិច្ចសន្យារបស់អញនេះទេ ?"* ពោលគឺកិច្ចសន្យារបស់ អញ(ជ) ។ ពួកគេទូលថា: *"អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយល់ព្រម ។"* អល់ឡោះ(ជ)បានប្រាប់អស់ទេវតាថា: *"ចូរពួកអ្នកជាសាក្សី អញក៏ជាសាក្សីជាមួយពួកអ្នកដែរ ។"»* (تفسير القمّي 1: 106)

***

78–3/82. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ فَيْضِ بْنِ أَبِي شَيْبَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ، وَ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثٰاقَ النَّبِيِّينَ﴾ الْآيَةَ: «لَتُؤْمِنُنَّ بِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ لَتَنْصُرُنَّ عَلِيّاً أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) – قَالَ –: نَعَمْ وَ اللَّهِ مِنْ لَدُنْ آدَمَ وَ هَلُمَّ جَرّاً، فَلَمْ يَبْعَثِ اللَّهُ نَبِيّاً وَ لاَ رَسُولاً إِلاَّ رَدَّ جَمِيعَهُمْ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يُقَاتِلُوا بَيْنَ يَدَيْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٦ الحديث: ٩٩/ ١٧٦٧، مختصر بصائر الدرجات – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥)**

78-82/3. [...] អ្ហាប់ឌុលឡោះ(ជ) ប៊ិន មុសកាន់ បានតំណាលតមកពី ហ្ហ្ជ ប៊ិន អាប៊ូ ស្ទ្ធ(ម)ដ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះ(ជ)(ម)មានវចន: ព្រះអង្គ(ម)បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុ *[៣:៨១] កាលអល់ឡោះ(ជ)បានយកកិច្ចសន្យារបស់បណ្តាព្រះសាស្តា* ថា: «ចូរពួកអ្នក(ម) (គឺសាស្តា(ម)) ជឿ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ(ស) ចូរពួកអ្នក(ម)គាំពារអ្ហាលី(ម) អាមីរុល-មុមីនីន(ម) ។» ព្រះអង្គ(ម)មានវចន: ថា: «មែនហើយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ(ជ) ! ចាប់តាំងពីអាដ្ទាំ(ម)មក ជាបន្តបន្ទាប់ ។ រាល់ណាបី និងរ៉ាស៊ូលដែលអល់ឡោះ(ជ)បានចាត់បញ្ជូនមកនោះ ព្រះអង្គ(ជ)នឹងឲ្យព្រះអង្គទាំងអស់(ម)ត្រឡប់មក ឯលោកនេះវិញដើម្បីប្រយុទ្ធនៅខាងមុខ (គឺជួយ) អ្ហាលី(ម) ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៉ាលីប(ម) ។»

(مختصر بصائر الدرجات: 25)

***

78–4/82. وَ رَوَى صَاحِبُ كِتَابِ (الْوَاحِدَةِ) قَالَ: رَوَى أَبُو مُحَمَّدٍ الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأُطْرُوشُ الْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَجَلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الْبَرْقِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي نَجْرَانَ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَحَدٌ وَاحِدٌ، تَفَرَّدَ فِي وَحْدَانِيَّتِهِ، ثُمَّ تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ فَصَارَتْ نُوراً، ثُمَّ خَلَقَ مِنْ ذَلِكَ النُّورِ مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ خَلَقَنِي وَ ذُرِّيَّتِي،

78-82/4. អាប៊ូ ហ្ហ៊ាស្ទ(ម)ស៊ុ អាល់-ស្ស៊ីម៉ាលី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ ឃ្ជ៊ាហ្ហ៊ារ អាល់-បាកៀ(ម) ដែលមានវចន:ថាអាមីរុល-មុមីនីន(ម)មានវចន:ថា: «អល់ឡោះ(ជ) ព្រះមួយគត់ ព្រះឯកឯង ។

ព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជតម្រាស់ព្រះវាចា រស្មីក៏បានកើតឡើង ។ ព្រះអង្គﷻបានបង្កើតរស្មីរបស់មូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ ពីរស្មីនេះ ហើយព្រះអង្គﷻបានបង្កើតខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام និងបណ្តាកូនចៅ عليهم السلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ។

ثُمَّ تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ فَصَارَتْ رُوحاً فَأَسْكَنَهَا اللَّهُ تَعَالَى فِي ذَلِكَ النُّورِ، وَ أَسْكَنَهُ فِي أَبْدَانِنَا، فَنَحْنُ رُوحُ اللَّهِ، وَ كَلِمَاتُهُ، وَ بِنَا احْتَجَّ عَلَى خَلْقِهِ، فَمَا زِلْنَا فِي ظُلَّةٍ خَضْرَاءَ حَيْثُ لاَ شَمْسٌ وَ لاَ قَمَرٌ، وَ لاَ لَيْلٌ وَ لاَ نَهَارٌ، وَ لاَ عَيْنٌ تَطْرِفُ نَعْبُدُهُ وَ نُقَدِّسُهُ وَ نُسَبِّحُهُ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ خَلْقَهُ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជតម្រាស់ព្រះវាចា វិញ្ញាណមួយក៏បានកើតឡើង ។ ព្រះអង្គتعالى បានដាក់វិញ្ញាណនេះនៅក្នុងរស្មីនោះ ហើយព្រះអង្គﷻបានដាក់វានៅក្នុងខ្លួនយើង عليهم السلام ។ ដូច្នេះយើង عليهم السلام ជាព្រះវិញ្ញាណរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ជាព្រះរាជវាចារបស់ព្រះអង្គﷻ ព្រះអង្គﷻបង្ហាញហេតុផលដល់សត្វលោកព្រះអង្គﷻតាមរយៈយើង عليهم السلام ។ យើង عليهم السلام នៅក្នុងម្លប់បៃតងឥតដាច់ កាលមិនមានដួងអាទិត្យ មិនមានខែ មិនមានយប់ មិនមានថ្ងៃ ។ យើង عليهم السلام សក្តានុ:ព្រះអង្គﷻឥតឈប់ឈរ យើង عليهم السلام លើកតម្កើងព្រះសន្តភាពព្រះអង្គﷻ បូជាព្រះអង្គﷻ តាំងពីមុនព្រះអង្គﷻបង្កើតសត្វលោកម្ល៉េះ ។

وَ أَخَذَ مِيثَاقَ الْأَنْبِيَاءِ بِالْإِيمَانِ وَ النُّصْرَةِ لَنَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَ حِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ يَعْنِي ﴿لَتُؤْمِنُنَّ﴾ بِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ لَتَنْصُرُنَّ وَصِيَّهُ، فَقَدْ آمَنُوا بِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ لَمْ يَنْصُرُوا وَصِيَّهُ، وَ سَيَنْصُرُونَهُ جَمِيعاً.

ព្រះអង្គﷻបានយកកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام ឲ្យព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ជឿយើង عليهم السلام និងគាំពារយើង عليهم السلام ។ រឿងនេះមាននៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[៣:៨១] កាលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានយកកិច្ចសន្យារបស់បណ្តាព្រះសាស្តា [ថា]ៃ "អញបានឲ្យពួកអ្នកព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ - បន្ទាប់ពីនោះមានព្រះសាសនៃ:ទូតមួយមករកពួកអ្នក ដើម្បីអ:អាងធានាថាពិតអ្វីដែលពួកអ្នកមានស្រាប់ហើយនោះ - ពួកអ្នកត្រូវតែជឿគេ ពួកអ្នកត្រូវតែគាំពារគេ"* មានន័យថាពួកអ្នក عليهم السلام (គឺព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام) ត្រូវតែជឿមូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ ត្រូវតែជួយអ្នកស្នងរបស់គេ صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះពួកគេបានជឿមូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ [តែ]មិនបានជួយអ្នកស្នងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ﷺ ទេ រីឯព្រះសាស្តាទាំងអស់ عليهم السلام នឹងជួយអ្នកស្នង صلوات الله عليه والسلام ។

وَ إِنَّ اللَّهَ أَخَذَ مِيثَاقِي مَعَ مِيثَاقِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِالنُّصْرَةِ بَعْضُنَا لِبَعْضٍ، فَقَدْ نَصَرْتُ مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ جَاهَدْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ، وَ قَتَلْتُ عَدُوَّهُ، وَ وَفَيْتُ اللَّهَ بِمَا أَخَذَ عَلَيَّ مِنَ الْمِيثَاقِ وَ الْعَهْدِ وَ النُّصْرَةِ لِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ لَمْ يَنْصُرْنِي أَحَدٌ مِنْ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ، وَ ذَلِكَ لَمَّا قَبَضَهُمُ اللَّهُ إِلَيْهِ، وَ سَوْفَ يَنْصُرُونَنِي». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٦ الحديث: ٩٩/ ١٧٦٨، مختصر بصائر الدرجات - الجزء: ١ الصفحة: ٣٢ ، تأويل الآيات - الجزء: ١ الصفحة: ١١٦ الحديث : ٣٠)**

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានយកកិច្ចសន្យាទន្ទឹមនឹងកិច្ចសន្យារបស់មូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ នេះ ដោយឲ្យអ្នកឯទៀតជួយយើង عليهم السلام មួយចំនួន ។ ដូច្នេះខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ជួយជ្រោមជ្រែងមូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ (ជួសព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام) ប្រយុទ្ធនៅខាងមុខព្រះអង្គ ﷺ សម្លាប់សត្រូវព្រះអង្គ ﷺ អនុវត្តិតាមកិច្ចសន្យានិងពាក្យសម្បថដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើជាមួយអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ នោះដែលថាឲ្យជួយជ្រោមជ្រែងមូហ្ហាម៉ាដ្ទ់ ﷺ ។ មិនមានព្រះសាស្តានិងរ៉ាស៊ូល عليهم السلام ព្រះអង្គﷻណាមួយបានជួយខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេ ។ នេះពីព្រោះព្រះអង្គﷻបានឲ្យព្រះសាស្តានិងរ៉ាស៊ូលទាំងអស់ عليهم السلام ចូលទិវង្គត តែព្រះអង្គទាំងអស់នេះ عليهم السلام នឹងជួយជ្រោមជ្រែងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام (នៅពេល

ត្រឡប់មកវិញ)» (مختصر بصائر الدرجات: 32 ، تأويل الآيات 1: 116/ 30)

***

78–5/82. الْحَسَنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدَّيْلَمِيُّ، فِي (كِتَابِهِ) بِإِسْنَادِهِ عَنْ فَرَجِ بْنِ أَبِي شَيْبَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ وَ قَدْ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثاقَ النَّبِيِّينَ لَما آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتابٍ وَ حِكْمَةٍ ثُمَّ جاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِما مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ﴾: «يَعْنِي رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ﴿وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ يَعْنِي وَصِيَّهُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ لَمْ يَبْعَثِ اللَّهُ نَبِيّاً وَ لاَ رَسُولاً إِلاَّ وَ أَخَذَ عَلَيْهِ الْمِيثَاقَ لِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِالنُّبُوَّةِ وَ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِالْإِمَامَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٧ الحديث: ٩٩/ ١٧٦٩، تأويل الآيات – الجزء: ١ الصفحة: ١١٦ الحديث : ٢٩)**

78-82/5. [...] ហ្វារ៉ូ ប៊ិន អាប៊ូ ស្ទ្រ៉ីបាស៊ុ បានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ្ហ:ប់ឌ្ឆ:ល្ <ោ:ហ៊ីមានវចន: ព្រ:អង្ <ីបានសូត្រអាយ៉ាស៊ុ<ន:ន: *«[៣:៨១] កាលអល់ <ោ:ហ៊ីបានយកកិច្ចសន្យ<ារបស់បណ្ណ<ាព្រ:សាស្ត<ា[ថា]: "អញបានឲ្យ<ូកអ្ហ:ក<ូ:ព្រ:គម្ពីរនិងព្រ:ប្រាជ្ញ<ាញ<ាណ - បន្ទាប់ពីនោ:មានព្រ:សាសន:ទ<ូតមួយមក<ក<ូ<ក<ូ:ដើម្ប<ីអ:អាងធ<ានាថ<ាពិតអ<ីដែល<ូ<ក<ូ:ម<ានស្រ<ាប់ហ<ើយនោ: - <ូ<ក<ូ:ត្រ<ូវតែជ<ឿ<ូ<ក<ូ:ត្រ<ូវតែ<ាំ<ាពរ<ូ<ក<ូ:* គឺ<ូ:ស្ស<ូលអ<ូ:ល្ <ោ:ហ៊ីសង្ <ីព្រ:អង្ <ីអ:ម<ីរ<ូ:ល-ម<ូ:ម<ីន<ីន។ *<ូ<ក<ូ:ត្រ<ូវតែ<ាំ<ាពរ<ូ<ក<ូ:* គឺ<ូ:ក<ូ:ស្ង<ីព្រ:អង្ <ីអ:ម<ីរ<ូ:ល-ម<ូ:ម<ីន<ីន។ ពេលអ<ូ:ល្ <ោ:ហ៊ីចាត់ប<ញ្ជ<ូនព្រ:សាស្ត<ាណ<ាមួយមក ព្រ:អង្ <ីសុទ្ធ<ាតែ<ូ:ឲ្យ<ូ:ព្រ:សាស្ត<ានោ:សច្ចាសិនថ<ាព្រ:អង្ <ីជ<ឿសាស្ត<ាភ<ាពរ<ូ<ក<ូ:ម<ូ:ហ្ម<ាំ<ាម<ាដ<ូ:និងវ<ីឡ<ាយ<ាស<ូ:រ<ូ<ក<ូ:អ<ូ:ល<ី។»

(تأويل الآيات 1: 116/ 29)

***

78–6/82. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَبِيبٍ السِّجِسْتَانِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثاقَ النَّبِيِّينَ لَما آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتابٍ وَ حِكْمَةٍ ثُمَّ جاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِما مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ فَكَيْفَ يُؤْمِنُ مُوسَى بِعِيسَى (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) وَ يَنْصُرُهُ وَ لَمْ يُدْرِكْهُ؟ وَ كَيْفَ يُؤْمِنُ عِيسَى بِمُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) وَ يَنْصُرُهُ وَ لَمْ يُدْرِكْهُ؟

78-82/6. អាល់-អ្ហ:យ៉ាស្ស៊ី បានតំណ<ាលតមកពី ហ្ហ<ីប អាល់-<ាយ៉ូ<ីសតានី ដែលបានថាខ្ញុំបានសួ<ីអាប៊ូ យ៉ូ<ក<ូ:ហ្ហ<ីអំពីព្រ:បន្ទ<ូលអ<ូ:ល្ <ោ:ហ៊ី *[៣:៨១] កាលអល់ <ោ:ហ៊ីបានយកកិច្ចសន្យ<ារបស់បណ្ណ<ាព្រ:សាស្ត<ា[ថា]: "អញបានឲ្យ<ូកអ្ហ:ក<ូ:ព្រ:គម្ពីរនិងព្រ:ប្រាជ្ញ<ាញ<ាណ - បន្ទាប់ពីនោ:មានព្រ:សាសន:ទ<ូតមួយមក<ក<ូ<ក<ូ:ដើម្ប<ីអ:អាងធ<ានាថ<ាពិតអ<ីដែល<ូ<ក<ូ:ម<ានស្រ<ាប់ហ<ើយនោ: - <ូ<ក<ូ:ត្រ<ូវតែជ<ឿ<ូ<ក<ូ:ត្រ<ូវតែ<ាំ<ាពរ<ូ<ក<ូ:* តើម<ូ<ាសាជ<ឿ<ីអ<ីសា ជ<ួយ<ីអ<ីសាបានដ<ូចម្ត<ាចទ<ៅបើម<ូ<ាសាមិនឃ<ើញ<ីអ<ីសាទ<េនោ: ? តើ<ីអ<ីសាជ<ឿម<ូ<ាម<ាំ<ាម<ាដ<ូ:ជ<ួយម<ូ<ាម<ាំ<ាម<ាដ<ូ:បានដ<ូចម្ត<ាចទ<ៅបើព្រ:អង្ <ីមិនឃ<ើញម<ូ<ាម<ាំ<ាម<ាដ<ូ:ទ<េនោ: ?

فَقَالَ: «يَا حَبِيبُ، إِنَّ الْقُرْآنَ قَدْ طُرِحَ مِنْهُ آيٌ كَثِيرَةٌ، وَ لَمْ يَرِدْ فِيهِ إِلاَّ حُرُوفٌ أَخْطَأَتْ بِهَا الْكَتَبَةُ، وَ تَوَهَّمَتْهَا الرِّجَالُ، وَ هَذَا وَهَمٌ، فَاقْرَأْهَا: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثاقَ – أُمَمِ – النَّبِيِّينَ لَما آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتابٍ وَ حِكْمَةٍ ثُمَّ جاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِما مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ هَكَذَا أَنْزَلَهَا – يَا حَبِيبُ –

ព្រ:អង្ <ីមានវចន:ថា: «ហ្ហ<ីបអ<ីយ! អាយ៉ាស<ូ<ូ:ច្រ<ើនត្រ<ូវ<ូ:យ<ូ:ចេញពីគ<ូ<ូ:អាន។ អ<ីដែលកើន<ូ:ក<ូ:ន<ូ:ក<ូ<ូ:អានន<ោ:គឺ<ូ:ក<ូ:ហ<ុ<ាសអ<ក្ស<ូ:ដែល<ូ<ក<ូ:ម<ានក<ត<ូ:ត្ <ាបានស<ូ:ស<ូ:ខ<ុ<ាស ម<នុ<ាស្ស<ាកា<ូ:ឡ<ូ<ូ:អានន<ោ:។ <ូ:ន<ោ:គឺ<ូ:ការ<ូ:ប<ាកបញ្ជ<ាត។ ចូ<ូ:ស<ូ:ត<ូ:ត្ <ាអ<ាយ<ាស<ូ:ន<ោ:ដ<ូ:ចន<ោ: *[៣:៨១] កាលអល់ <ោ:ហ៊ីបានយកកិច្ចសន្យ<ារបស់**<ូ:ហ<ាគ<ូ:ម<ន<ូ:ន**<ារបស់ព្រ:សាស្ត<ា[ថា]: "អញបានឲ្យ<ូកអ្ហ:ក<ូ:ព្រ:គម្ពីរនិងព្រ:ប្រាជ្ញ<ាញ<ាណ - បន្ទាប់ពីនោ:មានព្រ:សាសន:ទ<ូតមួយមក<ក<ូ<ក<ូ:ដើម្ប<ីអ:អាងធ<ានាថ<ាពិតអ<ីដែល<ូ<ក<ូ:ម<ាន*

ស្រាប់ហើយនោះ - ពួកអ្នកត្រូវតែជឿគេ ពួកអ្នកត្រូវតែគាំពារគេគេ ។ ហ្វាប៊ីបអឺយ ! អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចនេះឯង ។

فَوَ اللَّهِ مَا وَفَتْ أُمَّةٌ مِنَ الْأُمَمِ الَّتِي كَانَتْ قَبْلَ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِمَا أَخَذَ اللَّهُ عَلَيْهَا مِنَ الْمِيثَاقِ لِكُلِّ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ بَعْدَ نَبِيِّهَا، وَ لَقَدْ كَذَّبَتِ الْأُمَّةُ الَّتِي جَاءَهَا مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، لَمَّا جَاءَهَا مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ وَ لاَ نَصَرُوهُ إِلاَّ الْقَلِيلُ مِنْهُمْ، وَ لَقَدْ كَذَّبَتْ أُمَّةُ عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ وَ لاَ نَصَرُوهُ لَمَّا جَاءَ إِلاَّ الْقَلِيلُ مِنْهُمْ.

ដូច្នេះ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍ ! ពុំមានសហាគមន៍ណាមួយស្មោះត្រង់ទៅកាលពីមុនមូសាដែលអល់ឡោះហ្ទ៍បានទទួលយកកិច្ចសន្យានោះ ។ ពួកគេមិនបានធ្វើផ្ទុយពីកិច្ចសន្យាចំពោះគ្រប់ព្រះសាស្តាដែលអល់ឡោះហ្ទ៍បានបញ្ជូនមកក្រោយព្រះសាស្តាពួកគេ ។ សហាគមន៍របស់មូសាបានប្រឆាំងអ្វីដែលមូសាបាននាំមក មិនព្រមជឿទេ មិនព្រមជួយគាំទ្រព្រះអង្គទេលើកលែងតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ។ សហាគមន៍របស់អ៊ីសាមិនជឿមូហាំម៉ាដ់ទេ មិនជឿកិច្ចសន្យានោះទេ មិនជួយគាំទ្រព្រះអង្គតាមអ្វីដែលព្រះអង្គបាននាំមកនោះទេ លើកលែងតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ។

وَ لَقَدْ جَحَدَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِمَا أَخَذَ عَلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنَ الْمِيثَاقِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، يَوْمَ أَقَامَهُ لِلنَّاسِ وَ نَصَبَهُ لَهُمْ، وَ دَعَاهُمْ إِلَى وَلاَيَتِهِ وَ طَاعَتِهِ فِي حَيَاتِهِ، وَ أَشْهَدَهُمْ بِذَلِكَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، فَأَيُّ مِيثَاقٍ أَوْكَدُ مِنْ قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)؟! فَوَ اللَّهِ مَا وَفَوْا، بَلْ جَحَدُوا وَ كَذَّبُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٧ الحديث: ٩٩/ ١٧٧٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٠ الحديث : ٧٣)**

សហាគមន៍នេះប្រឆាំងកិច្ចសន្យាដែលព្រះសាស្តាបានធ្វើជាមួយពួកគេថាឲ្យពួកគេតាម អាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត៉លិបថ្ងៃដែលព្រះអង្គបានលើកព្រះអង្គ តែងតាំងព្រះអង្គឲ្យមនុស្សទាំងអស់ហៅមនុស្សឲ្យមករកវីឡាយ៉ាស់ព្រះអង្គ ឲ្យស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គក្នុងសម័យកាលព្រះអង្គឲ្យពួកគេសច្ចាលើខ្លួនពួកគេផ្ទាល់ ។ តើកិច្ចសន្យាមួយណាទៅដែលធ្ងន់ជាងព្រះវចនៈរបស់រ៉សូលុលឡោះហ្ទ៍រឿងអាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត៉លិប ? សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍ ! ពួកគេមិនស្មោះត្រង់ចំពោះកិច្ចសន្យានោះទេ ។ ពួកគេបានច្រានចោល បានប្រឆាំងកិច្ចសន្យានោះ ។»

(تفسير العيّاشي 1: 180/ 73)

***

78–7/82. عَنْ بُكَيْرٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ اللَّهَ أَخَذَ مِيثَاقَ شِيعَتِنَا بِالْوَلاَيَةِ لَنَا وَ هُمْ ذَرٌّ يَوْمَ أَخَذَ الْمِيثَاقَ عَلَى الذَّرِّ بِالْإِقْرَارِ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ لِمُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِالنُّبُوَّةِ، وَ عَرَضَ اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَئِمَّتَهُ الطَّيِّبِينَ وَ هُمْ أَظِلَّةٌ

78-82/7. ប៊ូកៃរ៍ បានតំណាលថា អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ទ៍បានយកកិច្ចសន្យាពីស៊ីអាស់យើងថាឲ្យពួកគេទទួលវីឡាយ៉ាស់យើង កាលពួកគេនៅជាចុណ្ណភាគ (ពេលគឺកាលមិនទាន់មានរូបរៀងនៅឡើយ) ក្នុងថ្ងៃដែលព្រះអង្គបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីចុណ្ណភាគទាំងឡាយថាឲ្យពួកគេព្រមទទួលព្រះអង្គជាម្ចាស់ ព្រមទទួលមូហាំម៉ាដ់ជាព្រះសាស្តា ។ អល់ឡោះហ្ទ៍បានបង្ហាញអ៊ីម៉ាំត្រឹមត្រូវឲ្យមូហាំម៉ាដ់ស្គាល់ កាលអ៊ីម៉ាំនៅជាជាស្រមោល ។

- قَالَ-: خَلَقَهُمْ مِنَ الطِّينَةِ الَّتِي خُلِقَ مِنْهَا آدَمُ - قَالَ -: وَ خَلَقَ أَرْوَاحَ شِيعَتِنَا قَبْلَ أَبْدَانِهِمْ بِأَلْفَيْ عَامٍ، وَ عَرَضَ عَلَيْهِمْ وَ عَرَّفَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ نَحْنُ نَعْرِفُهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٨ الحديث: ٩٩/ ١٧٧١، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ١٨٠ الحديث : ٧٤)**

ពួកគេត្រូវបង្កើតមកពីដីតែមួយដែលអាដ្ទាំ(عليه السلام)ត្រូវបង្កើតមក ។ វិញ្ញាណរបស់ស៊ីអ៊ីអ៊ីស្លាមយើង(عليهم السلام)ត្រូវបង្កើតឡើងពីរពាន់ឆ្នាំមុនខ្លួនប្រាណពួកគេ ។ គេបានបង្ហាញពួកគេឲ្យព្រះអង្គ(عليهم السلام)ស្គាល់ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ(صلى الله عليه وآله وسلم)និងអ៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام)ស្គាល់ពួកគេ ។ យើង(عليهم السلام)ស្គាល់ពួកគេអាស្រ័យសម្ដីសំដៅពួកគេ ។» (تفسير العيّاشي 1: 180/ 74)

***

78-8/82. عَنْ سَلاَّمِ بْنِ الْمُسْتَنِيرِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «لَقَدْ تَسَمَّوْا بِاسْمٍ مَا سَمَّى اللَّهُ بِهِ أَحَداً إِلاَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَا جَاءَ تَأْوِيلُهُ». قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ مَتَى يَجِيءُ تَأْوِيلُهُ؟

78-82/8. សាឡាម ប៊ិន មុសតានៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចន:ថា៖ «ពួកគេដាក់ឈ្មោះឲ្យខ្លួនឯង ឈ្មោះដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)មិនដែលដាក់ឲ្យអ្នកណាមួយទេ ក្រៅពី អ៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប(رضي الله عنه) ។ សេចក្ដីអធិប្បាយរបស់ឈ្មោះនេះមិនទាន់មកដល់នៅឡើយទេ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ! តើពេលណាទើបសេចក្ដីអធិប្បាយនោះមកដល់ ?»

قَالَ: «إِذَا جَاءَ جَمَعَ اللَّهُ أَمَامَهُ النَّبِيِّينَ وَ الْمُؤْمِنِينَ حَتَّى يَنْصُرُوهُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَ حِكْمَةٍ﴾ إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ أَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ﴾ فَيَوْمَئِذٍ يَدْفَعُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) اللِّوَاءَ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَيَكُونُ أَمِيرَ الْخَلاَئِقِ كُلِّهِمْ أَجْمَعِينَ، يَكُونُ الْخَلاَئِقُ كُلُّهُمْ تَحْتَ لِوَائِهِ، وَ يَكُونُ هُوَ أَمِيرَهُمْ، فَهَذَا تَأْوِيلُهُ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٨ الحديث: ٩٩/ ١٧٧٤، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ١٨١ الحديث : ٧٧)**

ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា៖ «ពេលវាមក ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)នឹងប្រមូលនៅពីមុខព្រះអង្គ(عز وجل)បណ្ដាព្រះសាស្ដា(عليهم السلام)និងបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]ដើម្បីនឹងអស់ទាំងគេនោះជួយព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل) *[៣:៨១] កាលអល់ឡោះហ្ស៊ាបានយកកិច្ចសន្យារបស់បណ្ដាព្រះសាស្ដា[ថា]ៈ "អញបានឲ្យពួកអ្នកព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ* ដល់ព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ(عز وجل) *"ចូរពួកអ្នកជាសាក្សី អញក៏ជាសាក្សីជាមួយពួកអ្នកដែរ ។"* ថ្ងៃនោះ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ(صلى الله عليه وآله وسلم)នឹងប្រគល់ទង់ឲ្យទៅអ៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប(رضي الله عنه) ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងទៅជាអាមៀរ(ដ)ប(ស)ស(ត)ទាំងអស់ សត្វលោកទាំងអស់នឹងនៅក្រោមទង់ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងទៅជាអាមៀ(ដ)ប(ស)ស(ត)ពួកគេ (គឺព្រះអគ្គមហាប្រមុខ) ។ នេះគឺសេចក្ដីអធិប្បាយរបស់អាយ៉ាស្ងុនេះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 181/ 77)

***

78-9/82. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اَلنَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ يَحْيَى اَلْحَلَبِيِّ، عَنِ اِبْنِ سِنَانٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «أَوَّلُ مَنْ سَبَقَ إِلَى اَلْمِيثَاقِ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ ذَلِكَ أَنَّهُ كَانَ أَقْرَبَ اَلْخَلْقِ إِلَى اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، وَ كَانَ بِالْمَكَانِ اَلَّذِي قَالَ لَهُ جَبْرَئِيلُ لَمَّا أُسْرِيَ بِهِ إِلَى اَلسَّمَاءِ: تَقَدَّمْ - يَا مُحَمَّدُ - فَقَدْ وَطِئْتَ مَوْطِئاً لَمْ يَطَأْهُ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَ لاَ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ، وَ لَوْلاَ أَنَّ رُوحَهُ وَ نَفْسَهُ كَانَتْ مِنْ ذَلِكَ اَلْمَكَانِ لَمَا قُدِّرَ أَنْ يَبْلُغَهُ، فَكَانَ مِنَ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كَمَا قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ''قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى''، أَيْ بَلْ أَدْنَى، فَلَمَّا خَرَجَ اَلْأَمْرُ، وَقَعَ مِنَ اَللَّهِ إِلَى أَوْلِيَائِهِ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)».

78-82/9. [...] អ៊ីបនូ ស៊ីណានបានតំណាលថា អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា៖ "បុគ្គល

ដំបូងបង្អស់ដែលបានសន្យាមុនគេគឺរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ជាសត្វលោកដែលជិតអល់ឡោះហ្ស៊ា تبارك وتعالى ជាងអស់សត្វលោកទាំងឡាយ និងជិតដំណាក់មួយដែលយ៉ូ្ចបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានថ្លែងប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ កាលព្រះអង្គ عليه السلام បានឡើងជាមួយរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ទៅលើមេឃនោះថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ៊ីយ! ទៅខាងមុខ ព្រោះព្រះអង្គ ﷺ បានឈានដល់កន្លែងមួយដែលមិនមានទេវតាជំនិតនិងព្រះសាស្ត្រាប្រសិតណាមួយធ្លាប់បានមកដល់ឡើយ ។" វិញ្ញាណព្រះអង្គ ﷺ និងខ្លួនព្រះអង្គ ﷺ មកពីដំណាក់នេះដែលគេបានអនុញ្ញាតឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ទៅដល់នោះ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷺ នៅ[ឆ្ងាយ]ពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ដូចអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៥៣:៩] គេបាននៅឆ្ងាយប្រវែងពីរធ្នូឬជិតជាងនោះ ។* មែន! ក៏ប៉ុន្តែព្រះអង្គ ﷺ បាននៅជិតជាងនោះទៅទៀត ។ ពេលព្រះរាជបញ្ជូនចេញមក វាបានកើតឡើងមកលើបណ្តាព្រះអនុរក្ស عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។"

فَقَالَ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «كَانَ اَلْمِيثَاقُ مَأْخُوذاً عَلَيْهِمْ لِلَّهِ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ لِرَسُولِهِ بِالنُّبُوَّةِ، وَ لِأَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ اَلْأَئِمَّةِ بِالْإِمَامَةِ، فَقَالَ: أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ، وَ مُحَمَّدٌ نَبِيُّكُمْ، وَ عَلِيٌّ إِمَامُكُمْ، وَ اَلْأَئِمَّةُ اَلْهَادُونَ أَئِمَّتُكُمْ؟ فَقَالُوا: بَلَى، شَهِدْنَا. فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ - أَيْ لِئَلاَّ تَقُولُوا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ - إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ.

អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធិក្ធ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "គេបានទទួលយកនូវកិច្ចសន្យាពីពួកគេរឿងអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ជាម្ចាស់ ﷻ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងសាស្ត្រាភាពរបស់ព្រះសាសនៈទូត ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷻ ជាមួយអ៊ីម៉ាម៉ាស្ធ់របស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام និងអ៊ីមុាំទាំងឡាយ عليهم السلام ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "តើអញ ﷻ មិនមែនជាម្ចាស់ ﷻ របស់ពួកគេអ្នកទេ តើមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ មិនមែនជាព្រះសាស្ត្រា ﷺ របស់ពួកអ្នកទេ តើអ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام មិនមែនជាអ៊ីមុាំ عليهم السلام របស់ពួកអ្នកទេ តើអស់អ៊ីមុាំ عليهم السلام មគ្គទេសក៍ដឹកនាំមិនមែនជាអ៊ីមុាំ عليهم السلام របស់ពួកអ្នកទេ ?" ពួកគេបានទូលថា៖ "មែន! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមធ្វើជាកសិណសាក្សី (គឺសូមទទួលស្គាល់) ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "បើពួកអ្នកថាក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ" ពោលគឺនាថ្ងៃជំនុំជម្រះប្រហែលជាពួកអ្នកនឹងថា៖ "យើងមិនដឹងរឿងនេះទេ!"

فَأَوَّلُ مَا أَخَذَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَلْمِيثَاقَ عَلَى اَلْأَنْبِيَاءِ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: ''وَ إِذْ أَخَذْنا مِنَ اَلنَّبِيِّينَ مِيثاقَهُمْ''، فَذَكَرَ جُمْلَةَ اَلْأَنْبِيَاءِ، ثُمَّ أَبْرَزَ عَزَّ وَ جَلَّ أَفْضَلَهُمْ بِالْأَسَامِي، فَقَالَ: ''وَ مِنْكَ'' يَا مُحَمَّدُ، فَقَدَّمَ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لِأَنَّهُ أَفْضَلُهُمْ ''وَ مِنْ نُوحٍ وَ إِبْراهِيمَ وَ مُوسىٰ وَ عِيسَى اِبْنِ مَرْيَمَ'' فَهَؤُلاَءِ اَلْخَمْسَةُ أَفْضَلُ اَلْأَنْبِيَاءِ، وَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَفْضَلُهُمْ،

ប្រការដំបូងបង្អស់របស់កិច្ចសន្យា ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ទទួលយកពីព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយនោះ عليهم السلام គឺការមានព្រះអង្គ ﷻ ជាម្ចាស់ ﷻ ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ ៖ *[៣៣:៧] កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីបណ្តាព្រះសាស្ត្រា ។* ព្រះអង្គ ﷻ ចែងអំពីព្រះសាស្ត្រាទាំងអស់ عليهم السلام ។ បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង បានបង្ហាញនូវបុគ្គលប្រសើរជាងគេក្នុងចំណោមអស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"ពីអ្នក* មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ *អ៊ីយ!* ។" អាស្រ័យហេតុនេះ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ជាបុគ្គលមុខគេព្រោះព្រះអង្គ ﷺ ប្រសើរជាងគេទាំងអស់ *ពីនុះហ្ស៊ា ពីអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ពីមូសានិងពីអ ីសាបុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ ។* បុគ្គលទាំងប្រាំអង្គនេះ عليهم السلام ជាព្រះសាស្ត្រា عليهم السلام ខ្ពស់ជាងគេ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ខ្ពស់ជាងព្រះសាស្ត្រា عليهم السلام ទាំងប្រាំអង្គនេះ عليهم السلام ។

ثُمَّ أَخَذَ بَعْدَ ذَلِكَ مِيثَاقَ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى اَلْأَنْبِيَاءِ بِالْإِيمَانِ بِهِ، وَ عَلَى أَنْ يَنْصُرُوا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) ، فَقَالَ: ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اَللَّهُ مِيثاقَ اَلنَّبِيِّينَ لَما آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتابٍ وَ حِكْمَةٍ ثُمَّ جاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِما مَعَكُمْ﴾ يَعْنِي رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ

عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ﴿لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ﴾ يَعْنِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، تُخْبِرُوا أُمَمَكُمْ بِخَبَرِهِ، وَ خَبَرِ وَلِيِّهِ مِنَ الْأَئِمَّةِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) ».
** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٤١٧ . تفسير القمّيّ ١:٢٤٦)

ក្រោយពីនោះមក រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ទទួលយកកិច្ចសន្យាពីព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام ក្នុងនាមនៃជំនឿចំពោះព្រះអង្គ ﷺ និងសន្យាថាព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام នឹងគាំពារអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៨១] កាលអល់ឡោះហ្ន៑បានយកកិច្ចសន្យារបស់បណ្ដាព្រះសាស្ដា [ថា]៖ "អញបានឲ្យពួកអ្នកព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ - បន្ទាប់ពីនោះមានព្រះសាសន:ទូតមួយមករកពួកអ្នកដើម្បីអះអាងធានាថាពិតអ្វីដែលពួកអ្នកមានស្រាប់ហើយនោះ - ពួកអ្នកត្រូវតែជឿគេ* មានន័យថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ។ *ពួកអ្នកត្រូវតែគាំពារគេ"* មានន័យថាអ្នកស្នងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ﷺ គឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នក عليهم السلام ប្រាប់សហគមន៑ពួកអ្នក عليهم السلام ឲ្យដឹងអំពីគេ صلوات الله عليه والسلام និងអំពីអស់អ៊ីមុាំ عليهم السلام ដែលជាអ្នកស្នង عليهم السلام គេ صلوات الله عليه والسلام ។" (تفسير القمّي 1: 246)33:7

أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

៨៣. ផ្សេងពីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ន៑ឬដែលពួកគេប្រាថ្នា ថ្វីបើសព្វប្រជានិករនៅលើបណ្ដាមេឃនិងដីចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ ដោយស្ម័គ្រក្ដី ពុំស្ម័គ្រក្ដី ហើយពួកគេនឹងវិលត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ?

***

អ៊ីមុាំ មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ បាគ្ទ៑ារ عليه السلام បានថ្លែងអំពីអាយ៉ាស:ុអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មួយនេះថា៖ "កាលណាអ៊ីមុាំ អាល់-ស:ាម៉ាន់ عليه السلام ងើបឡើងវិញ កាលនោះនឹងពុំមានទេ បណ្ដាស្រុកដែលបានកន្លងផុតទៅនៅលើផែនដីនេះដែលប្រជាពលរដ្ឋស្រុកនោះពុំប្ដេជ្ញាអះអាងថាពុំមានព្រះផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ឡើយ ហើយមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ﷺ ជាព្រះសាស្ដារបស់ព្រះអង្គ عز وجل សូម្បីតែស្រុកមួយណាក៏គ្មានដែរ ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស:ុ *"សព្វប្រជានិករដែលមាននៅលើបណ្ដាមេឃនិងលើផែនដីចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ ដោយស្ម័គ្រចិត្ដក្ដី ពុំស្ម័គ្រចិត្ដក្ដី ហើយពួកគេនឹងត្រូវនាំខ្លួនត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ?"* (តាហ្ស:ៀរ អ:ៃយ៉ាស:ី ក្ឌ្ឍ:ាលទី 2 ទំព័រ 59)

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

៨៤. ចូរអ្នកថា៖ "យើងជឿអល់ឡោះហ្ន៑ [យើងជឿ]អ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង អ្វីដែលគេបានបើកឲ្យអ៊ីបរ៉ហ្ហ៊ីមដឹង ឲ្យអ៊ីសម៉ាអ៊ីលដឹង ឲ្យអ៊ីសហ្ហាក:ដឹង ឲ្យយ៉ាក:ូបនិងឲ្យបណ្ដាកុលសម្ព័ន្ធដឹង [យើងជឿ]អ្វីដែលគេបានប្រទានឲ្យមូសា ឲ្យអ៊ីសានិងបណ្ដាព្រះសាស្ដា ពីម្ចាស់ពួកគេ ។ យើងនឹងមិនរើសអើងនរណាមួយទេក្នុងចំណោមពួកគេ ។ យើងចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ (ជាមុស្លីមគោរពតាមព្រះសិក្ខាបទរបស់អល់ឡោះហ្ន៑) ។"

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾

៨៥. អ្នកណាប្រាថ្នាផ្សេងពីសាសនាអ៊ីស្លាម គេនឹងមិនទទួលយកពីអ្នកនោះទេ ។ អ្នកនោះនឹងនៅក្នុងចំណោមជនបរាជ័យនាលោកមុខ ។

كَيْفَ يَهْدِى ٱللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟ أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾

៨៦. អល់ឡោះហ្វ៉ានឹងដឹកនាំដូចម្តេចមនុស្សដែលបានបដិសេធសទ្ធា ក្រោយពីពួកគេមានសទ្ធាហើយ បានសក្ខីរួចហើយថាព្រះសាសនៈទូត[របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា]ជាព្រះសាសនៈទូតពិត បណ្ណាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេហើយ ? អល់ឡោះហ្វ៉ាមិនដឹកនាំជនទុច្ចរិតទេ ។

أُو۟لَـٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

៨៧. ជនទាំងនេះ (គឺពួកទុច្ចរិត) រង្វាន់របស់ពួកគេគឺរងព្រះបណ្ណាសារបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា របស់បណ្ណាទេវតានិងរបស់មនុស្សទាំងអស់ ។

خَـٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

៨៨. ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះ (គឺក្នុងបណ្ណាសា) ជានិច្ចអនន្ត ។ ពួកគេនឹងពុំបានទទួលការបន្ធូរបន្ថយទណ្ឌកម្មទេ ពួកគេនឹងពុំបានធូរស្រាលបន្តិចទេ

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾

៨៩. លើកលែងតែបណ្ណាអ្នកណាដែលស្តាយក្រោយរាងចាលក្រោយពីនោះនិងកែខ្លួន ដ្បិតអល់ឡោះហ្វ៉ាអត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾

៩០. អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា ក្រោយពីមានសទ្ធាហើយ ហើយពួកគេកាន់តែបដិសេធសទ្ធាកើនឡើង គេនឹងមិនទទួលយកការស្តាយក្រោយរាងចាលរបស់ពួកនោះដាច់ខាត ។ ពួកទាំងនេះជាពួកវង្វេង ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

៩១. នរជនដែលបដិសេធសទ្ធាហើយស្លាប់ជាជនបដិសេធសទ្ធា គេនឹងមិនទទួលយកពីពួកនោះដាច់ខាតទោះបីពួកគេយកមាសមួយផែនដីមកលោះខ្លួនក៏ដោយ ។ នរជនទាំងនេះនឹងទទួលទណ្ឌកម្មវេទនា ពួកគេនឹងពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៣-៩១

83-1/91. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَمَّارِ بْنِ أَبِي الْأَحْوَصِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى خَلَقَ فِي مُبْتَدَإِ الْخَلْقِ بَحْرَيْنِ: أَحَدُهُمَا عَذْبٌ فُرَاتٌ، وَ الْآخَرُ مِلْحٌ أُجَاجٌ، ثُمَّ خَلَقَ تُرْبَةَ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنَ الْبَحْرِ الْعَذْبِ الْفُرَاتِ، ثُمَّ أَجْرَاهُ عَلَى الْبَحْرِ الْأُجَاجِ، فَجَعَلَهُ حَمأً مَسْنُوناً، وَ هُوَ خَلْقُ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ قَبَضَ قَبْضَةً مِنْ كَتِفِ آدَمَ الْأَيْمَنِ، فَذَرَأَهَا فِي صُلْبِ آدَمَ، فَقَالَ: هَؤُلاَءِ

فِي الْجَنَّةِ وَ لاَ أُبَالِي

83-91/1. អាល់-ម៉ូអ៊ីយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ុំម៉ារ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្ស្ហ៊ាស្ស៊ តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាលាដែលមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីតាលាបានបង្កើតកាលពីដើមនៃការបង្កើតនោះ នូវសមុទ្រពីរ ។ សមុទ្រមួយមានទឹកសាប ផ្លា សមុទ្រមួយទៀតមានទឹកប្រៃខ្លឹម ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ បានបង្កើតដីអាដ្ឋាំ ﷺ ពីសមុទ្រទឹកសាបផ្លា ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ បានឲ្យវាហូរទៅក្នុងសមុទ្រទឹកប្រៃ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានឲ្យវាទៅជាភក់ នេះគឺការបង្កើតអាដ្ឋាំ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាលាបានចាប់[ដី]មួយក្តាប់ពីស្មាស្តាំអាដ្ឋាំ ﷺ ទៅដាក់ក្នុងឆ្អឹងខ្នង (صُلْب) អាដ្ឋាំ ﷺ ហើយព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ពួកទាំងនេះនឹងបានចូលឋានសួគ៌ អញ ﷻ មិនខ្វល់ទេ ។"

[ثُمَّ قَبَضَ مِنْ كَتِفِ آدَمَ الْأَيْسَرِ فَذَرَأَهَا فِي صُلْبِ آدَمَ، فَقَالَ: هَؤُلاَءِ فِي النَّارِ وَ لاَ أُبَالِي] وَ لاَ أُسْأَلُ عَمَّا أَفْعَلُ وَ لِي فِي هَؤُلاَءِ الْبَدَاءُ بَعْدُ وَ فِي هَؤُلاَءِ، وَ هَؤُلاَءِ سَيُبْتَلَوْنَ».

រួចហើយព្រះអង្គ ﷻ បានចាប់[ដី]មួយក្តាប់ពីស្មាឆ្វេងរបស់អាដ្ឋាំ ﷺ យកទៅដាក់ក្នុងឆ្អឹងខ្នងអាដ្ឋាំ ﷺ ហើយព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ពួកទាំងនេះនឹងចូលភ្លើង អញ ﷻ មិនខ្វល់ទេ ។ អញ ﷻ នឹងមិនត្រូវសាកសួរអំពីទង្វើរបស់អញ ﷻ ទេ ។ អញ ﷻ មានសិទ្ធិផ្លាស់ប្តូររឿងពួកនេះនិងពួកនោះក្រោយពីនោះ ហើយពួកទាំងនេះនឹងត្រូវសាកល្បង ។"»

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَاحْتَجَّ يَوْمَئِذٍ أَصْحَابُ الشِّمَالِ وَ هُمْ ذَرٌّ عَلَى خَالِقِهِمْ، فَقَالُوا: يَا رَبَّنَا بِمَ أَوْجَبْتَ لَنَا النَّارَ وَ أَنْتَ الْحَكَمُ الْعَدْلُ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَحْتَجَّ عَلَيْنَا وَ تَبْلُوَنَا بِالرُّسُلِ وَ تَعْلَمَ طَاعَتَنَا لَكَ وَ مَعْصِيَتَنَا؟ فَقَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: فَأَنَا أُخْبِرُكُمْ بِالْحُجَّةِ عَلَيْكُمْ الْآنَ فِي الطَّاعَةِ وَ الْمَعْصِيَةِ وَ الْإِعْذَارِ بَعْدَ الْإِخْبَارِ».

អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាលាមានវចនៈថា៖ «ថ្ងៃនោះពួកខាងឆ្វេងបានប្រកែកព្រះអ្នកបង្កើតពួកគេ កាលពួកគេនៅជាចុណ្ណភាគ (គឺជាកម្ទេចល្អិត មិនទាន់មានរូបរាងទេ) ថា៖ "ម្ចាស់ ﷻ អើយ ! ហេតុអ្វីព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំត្រូវភ្លើង ព្រះអង្គ ﷻ ជាព្រះអ្នកកាត់ក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ផ្តល់ភ័ស្តុតាងថាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខុស ដោយល្បងពិសោធអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដោយចាត់បញ្ជូនរ៉ាស៊ូលមកដើម្បីនឹងដឹងថាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំស្តាប់បង្គាប់ឬល្មើសបង្គាប់ ?" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាលាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អញ ﷻ នឹងឲ្យពួកអ្នកបានឃើញភ័ស្តុតាងក្នុងពេលនេះថាពួកអ្នកខុសពាក់ព័ន្ធនឹងការស្តាប់បង្គាប់ និងការល្មើសបង្គាប់ និងការលើកលែងទោសបន្ទាប់ពីបានដឹងហើយ ។"»

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَأَوْحَى اللهُ إِلَى مَالِكٍ خَازِنِ النَّارِ، أَنْ مُرِ النَّارَ تَشْهَقْ، ثُمَّ تُخْرِجُ عُنُقاً مِنْهَا، فَخَرَجَتْ لَهُمْ، ثُمَّ قَالَ اللهُ لَهُمْ: أُدْخُلُوهَا طَائِعِينَ. فَقَالُوا: لاَ نَدْخُلُهَا طَائِعِينَ. ثُمَّ قَالَ: أُدْخُلُوهَا طَائِعِينَ أَوْ لَأُعَذِّبَنَّكُمْ بِهَا كَارِهِينَ. قَالُوا: إِنَّمَا هَرَبْنَا إِلَيْكَ مِنْهَا، وَ حَاجَجْنَاكَ فِيهَا حَيْثُ أَوْجَبْتَهَا عَلَيْنَا، وَ صَيَّرْتَنَا مِنْ أَصْحَابِ الشِّمَالِ، فَكَيْفَ نَدْخُلُهَا طَائِعِينَ؟ وَ لَكِنْ ابْدَأْ بِأَصْحَابِ الْيَمِينِ فِي دُخُولِهَا كَيْ تَكُونَ قَدْ عَدَلْتَ فِينَا وَ فِيهِمْ».

អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាលាមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីតាលាប្រាប់ម៉ាលិក អ្នកយាមភ្លើងនរក ឲ្យភ្លើងនរកបើកច្រកបញ្ចេញខ្យល់មួយ ឲ្យយកកមួយចេញពីក្នុងភ្លើងនោះ ។ កមួយក៏បានចេញពីក្នុងភ្លើងនោះមករកពួកគេ ។ បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាលាបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរពួកអ្នកចូលទៅក្នុងភ្លើងនេះដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។" ពួកគេបានទូលថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងមិនចូលទៅក្នុងភ្លើងនេះដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ទេ ។" ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ចូរពួកអ្នកចូលទៅក្នុងភ្លើងនេះដោយស្ម័គ្រចិត្ត ពុំនោះទេអញនឹងធ្វើទណ្ឌកម្មពួកអ្នកដោយភ្លើងនេះព្រោះតែពួកអ្នកល្មើសបង្គាប់ ។" ពួកគេបានទូលថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឈ្លោះនឹងព្រះអង្គ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតវ៉ានឹងព្រះអង្គរឿងនេះដោយបិទមិនឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដឹងរឿងនេះទេ ។ ព្រះអង្គបានឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅជនខាងឆ្វេង (الشمال) ដូច្នេះហេតុអ្វីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំត្រូវចូលក្នុងភ្លើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ? តែសូមព្រះអង្គចាប់ផ្ដើមដោយឲ្យពួកខាងស្ដាំ (اليمين) ចូលមុនទៅ ដើម្បីនឹងមានយុត្តិធម៌រវាងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនិងពួកគេ ។"»

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «فَأَمَرَ أَصْحَابَ الْيَمِينِ وَ هُمْ ذَرٌّ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَقَالَ: أُدْخُلُوا هَذِهِ النَّارَ طَائِعِينَ. قَالَ: فَطَفِقُوا يَتَبَادَرُونَ فِي دُخُولِهَا فَوَلَجُوا فِيهَا جَمِيعاً، فَصَيَّرَهَا اللَّهُ عَلَيْهِمْ بَرْداً وَ سَلاَماً، ثُمَّ أَخْرَجَهُمْ مِنْهَا،

អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៍មានវចនៈថា៖ «ព្រះអង្គក៏បានបញ្ជាឲ្យជនខាងស្ដាំ (اليمين) ដែលនៅពីមុខព្រះអង្គ ជាចុណ្ណភាគនោះ ថា៖ "ចូរពួកអ្នកចូលទៅក្នុងភ្លើងនេះដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។" ពួកគេក៏បានចូលក្នុងភ្លើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។ អល់ឡោះហ្វ៍បានធ្វើឲ្យភ្លើងទៅជាត្រជាក់និងមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ពួកគេ ហើយបានយកពួកគេចេញមកវិញ ។

ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى نَادَى فِي أَصْحَابِ الْيَمِينِ وَ أَصْحَابِ الشِّمَالِ: أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ؟ فَقَالَ أَصْحَابُ الْيَمِينِ: بَلَى يَا رَبَّنَا، نَحْنُ بَرِيَّتُكَ وَ خَلْقُكَ مُقِرِّينَ طَائِعِينَ. وَ قَالَ أَصْحَابُ الشِّمَالِ: بَلَى يَا رَبَّنَا نَحْنُ بَرِيَّتُكَ وَ خَلْقُكَ كَارِهِينَ. وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ: ﴿وَ لَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ طَوْعاً وَ كَرْهاً وَ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ – قَالَ –: تَوْحِيدُهُمْ لِلَّهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤٩ الحديث: ٩٩/ ١٧٧٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٢ الحديث : ٧٨)**

អល់ឡោះហ្វ៍បានប្រកាសប្រាប់ជនខាងស្ដាំនិងជនខាងឆ្វេងថា៖ "តើអញមិនមែនម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ ?" ជនខាងស្ដាំបានទូលថា៖ "ក្រាបទូល ! ម្ចាស់អើយ ! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រមទទួលដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។" ជនខាងឆ្វេងបានទូលថា៖ "ក្រាបទូល ម្ចាស់អើយ ! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គដែលមិនស្ម័គ្រចិត្ត ។" រឿងនេះមាននៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ *[៣:៨៣] សព្វប្រជានិករនៅលើបណ្ដាមេឃនិងដីចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ ដោយស្ម័គ្រគ្គី ពុំស្ម័គ្រគ្គី ហើយពួកគេនឹងវិលត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ។* ពួកគេជុំគ្នាទៅរកអល់ឡោះហ្វ៍ ។» (تفسير العيّاشي 1: 182/ 78)

***

83-2/91. عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، قَالَ سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ: ﴿وَ لَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ طَوْعاً وَ كَرْهاً﴾. قَالَ: «أُنْزِلَتْ فِي الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِذَا خَرَجَ بِالْيَهُودِ وَ النَّصَارَى وَ الصَّابِئِينَ وَ الزَّنَادِقَةِ وَ أَهْلِ الرِّدَّةِ وَ الْكُفَّارِ فِي شَرْقِ الْأَرْضِ وَ غَرْبِهَا، فَعَرَضَ عَلَيْهِمُ الْإِسْلاَمَ، فَمَنْ أَسْلَمَ طَوْعاً أَمَرَهُ بِالصَّلاَةِ وَ الزَّكَاةِ وَ مَا يُؤْمَرُ بِهِ الْمُسْلِمُ وَ يَجِبُ لِلَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ، وَ مَنْ لَمْ يُسْلِمْ ضَرَبَ عُنُقَهُ حَتَّى لاَ يَبْقَى فِي الْمَشَارِقِ وَ الْمَغَارِبِ أَحَدٌ إِلاَّ وَحَّدَ اللَّهَ».

83-91/2. អ៊ីបនូ ប៊ូកៃរ៍ បានថាខ្ញុំបាន សួរ អាប៊ូ អាល់-ហាសាន់អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ *[៣:៨៣] សព្វប្រជានិករនៅលើបណ្ដាមេឃនិងដីចុះចូលចំពោះព្រះអង្គដោយស្ម័គ្រគ្គី ពុំស្ម័គ្រគ្គី ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាត់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអាល់-ក៏អ៊ីម ។ ពេលព្រះអង្គងើបឡើងមករកពួកយ៉ាហ៊ូឌី ពួកគ្រិស្ត ពួកស៊ូប៊ីអ៊ីន ពួកមិនជឿថាមានព្រះ ពួកចេញពីសាសនា ពួកអសទ្ធានៅទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចនៃផែនដី ព្រះអង្គនឹងប្រកាសសាសនាអ៊ីស្លាមឲ្យពួកគេដឹង ។ ដូច្នេះអ្នកណាព្រមចុះចូលដោយស្ម័គ្រចិត្ត ព្រះអង្គនឹងដាក់បញ្ជាឲ្យពួកគេស្ហ៊ឡាត់ បរិច្ចាគស្ហាកាត់

និងអ្វីៗដែលពួកមុស្លីមត្រូវបញ្ជាឲ្យធ្វើ ដែលអល់ឡោះហ្ន៑تعالىបានដាក់មកលើពួកគេជាកាតព្វកិច្ច ។ អ្នកណាមិនព្រមចុះចូលទេ អ្នកនោះត្រូវវាយបំបាក់ក ទាល់តែមាននៅសល់តែអ្នកទទួលស្គាល់អល់ឡោះហ្ន៑ﷻជាព្រះតែមួយគត់ នៅឯទិសកើតនិងទិសខាងលិច ។»

قُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّ الْخَلْقَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ؟ فَقَالَ: «إِنَّ اللهَ إِذَا أَرَادَ أَمْراً قَلَّلَ الْكَثِيرَ وَ كَثَّرَ الْقَلِيلَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٠ الحديث: ٩٩/ ١٧٧٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٣ الحديث : ٨٢)**

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គﷺថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គﷺ ! មនុស្សនឹងច្រើនលើសនោះឬ ?» ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ «ពេលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻមានព្រះបំណង ព្រះអង្គﷻនឹងបញ្ជាឲ្យចំនួនតិចទៅជាច្រើន ឲ្យចំនួនច្រើនទៅជាតិច ។» (تفسير العيّاشي 1: 183/ 82)

***

83-3/91. الطَّبْرِسِيُّ فِي (مَجْمَعِ الْبَيَانِ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿كَيْفَ يَهْدِي اللهُ قَوْماً كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ﴾ – إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى – ﴿إِلاَّ الَّذِينَ تَابُوا﴾ قِيلَ: نَزَلَتِ الْآيَاتُ فِي رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ يُقَالُ لَهُ: اَلْحَارِثُ بْنُ سُوَيْدِ بْنِ الصَّامِتِ، وَ كَانَ قَتَلَ الْمُجَذِّرَ بْنَ زِيَادٍ الْبَلَوِيَّ غَدْراً وَ هَرَبَ، وَ ارْتَدَّ عَنِ الْإِسْلَامِ، وَ لَحِقَ بِمَكَّةَ، ثُمَّ نَدِمَ فَأَرْسَلَ إِلَى قَوْمِهِ أَنْ يَسْأَلُوا رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) هَلْ لِي مِنْ تَوْبَةٍ؟ فَسَأَلُوا، فَنَزَلَتِ الْآيَاتُ إِلَى قَوْلِهِ: ﴿إِلاَّ الَّذِينَ تَابُوا﴾

83-91/3. អាល់-ត្ប៉ារីស៊ី បានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា ម៉ាជ្ម៉ាក ់ អាល់-បាយ៉ាន អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ *[៣:៨៦] អល់ឡោះហ្ន៑នឹងដឹកនាំដូចម្តេចមនុស្សដែលបានបដិសេធសទ្ធា ក្រោយពីពួកគេមានសទ្ធាហើយ* ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷻ *[៣:៨៩] លើកលែងតែបណ្ដាអ្នកណាដែលស្តាយក្រោយរាងចាល* ថា អាយ៉ាស ុ់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីបុរសអាន់ស្ហារម្នាក់ដែលមានឈ្មោះថា អាល់-ហ្ការីស ិ ប ិ ន ស ូ ង ៉ ែ ដ ុ ំ ប ិ ន អាល់-ស ុ ង ្ហ ីមីត ។ គាត់បានសម្លាប់ អាល់-ម ូ យ ុ ង ្ហ ាស ្ម ៀ រ ប ិ ន ស ុ ីយ ៉ ាដ ុ ំ អាល់-បាឡ ា រ ី យ ៉ ាងកំ ស ាក បានរត់គេចខ្លួនហើយបានក្បត់សាសនាអ ុ ីស្លាម បានទ ៅ ង ម ៉ ាក ់ ក ា ស ុ ំ ។ ក្រោយមកគាត់ស្តាយក្រោយ បានផ្ញើសារទ ៅ ក ្ន ា គ ា ត ់ ស ូ ម ឲ ្យ ស ូ ម ៉ ៃ ស ូ ល ុ ល ឡ ោ ះ ហ ្ន ៑ ﷺ ថ ា ៖ "តើគេព្រមទទួលការស្តាយក្រោយ រាងចាលរបស់ខ្ញុំទេ ?" ពួកគេក៏បានសួរ អាយ៉ាស ុ ំ នេ ះ ក ៏ ត ្រ ូ ว ប ើ ក ឲ ្យ ដ ឹ ง ដ ល ់ ទ ៅ ព ្រ ះ ប ន ្ទ ូ ล អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ន ៑ ﷻ *[៣:៨៩] លើកលែងតែបណ្ដាអ្នកណាដែលស្តាយក្រោយរាងចាល ។"*

فَحَمَلَهَا إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ، فَقَالَ: إِنِّي لَأَعْلَمُ إِنَّكَ لَصَدُوقٌ، وَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَصْدَقُ مِنْكَ، وَ أَنَّ اللهَ تَعَالَى أَصْدَقُ الثَّلَاثَةِ. وَ رَجَعَ إِلَى الْمَدِينَةِ، وَ تَابَ وَ حَسُنَ إِسْلَامُهُ. قَالَ الطَّبْرِسِيُّ: وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ). (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٢ الحديث: ٩٩/ ١٧٨٦، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٧٨٩)**

បុរសគ្នាគាត់ម្នាក់បាននាំសារទ ៅ ប្រ ាប ់ គ ាត ់ ថ ា ៖ "ខ ្ញ ុ ំ ដ ឹ ង ថ ា ល ោ ក ជ ា ម ន ុ ស ្ស ត ្រ ឹ ម ត ្រ ូ ว ។ រ ៉ ូ ស ូ ល ុ ล ឡ ោ ះ ហ ្ន ៑ ﷺ ត ្រ ឹ ម ត ្រ ូ ว ល ើ ส ล ោ ค ។ អ ล ់ ឡ ោ ះ ហ ្ន ៑ ﷻ ត ្រ ឹ ម ត ្រ ូ ว ล ើ ส អ ្ន ค ท ั ง ป ี ។" គ ា ត ់ ก ็ ป ា ន ត ្រ ឡ ប ់ ទ ៅ ម ៉ ា ឌ ី ណ ា ស ុ ំ វ ិ ญ ญ ា ณ ភ ្ជ ា ก ់ ร ล ึ ก ก ำ ห ุ ส ป ា น อ น ุ ว ั ต ต ิ ล ุ ล ค ล ม ส า ส น า อ ี ส ล า ม ว ิ ญ ญ ។ អ ាល ់ - ត ្ប ់ រ ីស ុ ី ป ា น ถ ว ย ค ว า ม ค ล ี ค ล ี ย ก ต ั ว อ ย ่ า ง ม ก ต ั ว อ า บ ู อ ุ ป ป ะ ล ุ ล ล ะ ห ์ ﷺ ។ (مجمع البيان 2: 789)

لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ٩٢

៩២. ពួកអ្នកនឹងពុំឈានដល់សប្បុរសធម៌ឡើយ លុះត្រាតែពួកអ្នកបានបរិច្ចាគ[លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ន៑]ភាគនៃអ្វីដែលពួកអ្នកស្រឡាញ់ ។ របស់អ្វីក៏ដោយដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគ អល់ឡោះហ្ន៑ទ្រង់

ញ្ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩២

1/92. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مَا تُحِبُّونَ﴾، هَكَذَا فَاقْرَأْهَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٢ الحديث: ٩٩/ ١٧٨٧، الكافي – الجزء: ٨ الصفحة: ١٨٣ الحديث : ٢٠٩)**

92/1. [...] យ្ហ៊ូនុស ប៊ិន ស្ហ៊ីប៉ាន បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ីលមានវចន:ថា៖ *«[៣:៩២] ពួកអ្នកនឹងពុំឈានដល់សប្បុរសធម៌ឡើយ លុះត្រាតែពួកអ្នកបានបរិច្ចាគ*អ្វីដែលពួកអ្នកស្រឡាញ់ ត្រូវសូត្រអាយ៉ាស់នេះដូចនេះ ។» (الكافي 8: 183/ 209)

***

2/92. عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَوْماً وَ مَعِي شَيْءٌ فَوَضَعْتُهُ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَقَالَ: «مَا هَذَا»؟ فَقُلْتُ: هَذِهِ صِلَةُ مَوَالِيكَ وَ عَبِيدِكَ. قَالَ: فَقَالَ لِي: «يَا مُفَضَّلُ، إِنِّي لاَ أَقْبَلُ ذَلِكَ، وَ مَا أَقْبَلُهُ مِنْ حَاجَةٍ بِي إِلَيْهِ، وَ مَا أَقْبَلُهُ إِلاَّ لِيَزْكُوا بِهِ».

92/2. អាល់-មូហ្ហាជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីល ប៊ិន អ៊ីម៉ារ បានតំណាលថាថ្ងៃមួយខ្ញុំបានមកជួប អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ីល ខ្ញុំបានដាក់អ្វីមួយនៅពីមុខព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «អ្វីនេះ ?» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «នេះគឺវិភាគទានរបស់មិត្តព្រះអង្គ និងបាវព្រះអង្គ ។» ព្រះអង្គបានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ «មូហ្ហាជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីល អើយ ! ខ្ញុំមិនទទួលវិភាគទាននេះទេ ។ ខ្ញុំមិនទទួលយកអ្វីព្រោះតែខ្ញុំត្រូវការនោះទេ ។ ខ្ញុំទទួលយកអ្វីមួយដើម្បីតែជម្រះបន្សុទ្ធអស់លោកនោះទេ ។»

ثُمَّ قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ: مَنْ مَضَتْ لَهُ سَنَةٌ لَمْ يَصِلْنَا مِنْ مَالِهِ، قَلَّ أَوْ كَثُرَ، لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِلاَّ أَنْ يَعْفُوَ اللَّهُ عَنْهُ».

បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «ខ្ញុំបានឮព្រះបិតាខ្ញុំមានវចន:ថា៖ "អ្នកណាដែលមិនបានជួយជ្រោមជ្រែងគេដោយទ្រព្យខ្លួនទេ តិចក្តី ច្រើនក្តី ទាល់តែមួយឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅ អល់ឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ីនឹងមិនមើលមកអ្នកនោះទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ លើកលែងតែអល់ឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ីខមាទោសឲ្យអ្នកនោះ ។"»

ثُمَّ قَالَ: «يَا مُفَضَّلُ، إِنَّهَا فَرِيضَةٌ، فَرَضَهَا اللَّهُ عَلَى شِيعَتِنَا فِي كِتَابِهِ إِذْ يَقُولُ: ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾ فَنَحْنُ الْبِرُّ وَ التَّقْوَى، وَ سَبِيلُ الْهُدَى، وَ بَابُ التَّقْوَى، وَ لاَ يُحْجَبُ دُعَاؤُنَا عَنِ اللَّهِ، اقْتَصِرُوا عَلَى حَلاَلِكُمْ، وَ حَرَامِكُمْ، فَسَلُوا عَنْهُ، وَ إِيَّاكُمْ أَنْ تَسْأَلُوا أَحَداً مِنَ الْفُقَهَاءِ عَمَّا لاَ يَعْنِيكُمْ وَ عَمَّا سَتَرَ اللَّهُ عَنْكُمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٣ الحديث: ٩٩/ ١٧٩٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٤ الحديث : ٨٥)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «មូហ្ហាជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីល អើយ ! វាជាកាតព្វកិច្ចដែលអល់ឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ីដាក់មកលើស្ហ៊ីអ្ហ៊ីសុ៊ីយើងអ្ហ៊ីសុ៊ីន នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ។ កាលព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៩២] ពួកអ្នកនឹងពុំឈានដល់សប្បុរសធម៌ឡើយ លុះត្រាតែពួកអ្នកបានបរិច្ចាគភាគនៃអ្វីដែលពួកអ្នកស្រឡាញ់ ។* យើងអ្ហ៊ីសុ៊ីនគឺសប្បុរសធម៌និងសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត យើងអ្ហ៊ីសុ៊ីនជាព្រះមាគ៌ាដឹកនាំ យើងអ្ហ៊ីសុ៊ីនជាទ្វារនៃសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត ។ ចូរលោកកុំគេចពីការអង្វរសូមរបស់យើងអ្ហ៊ីសុ៊ីនពីអល់ឡោះហ្ហ៊ីសុ៊ី (គឺសូមឲ្យយើងអ្ហ៊ីសុ៊ីនជួយ

ធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យ) ចូរគោរពតាមអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតនិងគោរពតាមអ្វីដែលគេហាមលោក ។ ដូច្នេះចូរលោកសូមចុះ ។ ចូរប្រយ័ត្នក្នុងការសួរពួកអ្នកច្បាប់ (الفقهاء គឺពួកហ្ស៊ីកោ:) អំពីអ្វីដែលមិនទាក់ទងនឹងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនលោកនិងអំពីអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ជ ﷻ បិទបាំងពីលោក ។» (تفسير العيّاشي 1: 184/ 85)

***

3/92. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ شُعَيْبٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْحَسَنِ، عَنْ عَاصِمٍ، عَنْ يُونُسَ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ كَانَ يَتَصَدَّقُ بِالسُّكَّرِ، فَقِيلَ لَهُ: أَ تَتَصَدَّقُ بِالسُّكَّرِ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْهُ، فَأَنَا أُحِبُّ أَنْ أَتَصَدَّقَ بِأَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيَّ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٣ الحديث: ٩٩/ ١٧٩١، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٦١ الحديث : ٣)**

92/3. [...] អ្ហ៊ាស្ស៊ីម បានតំណាលតមកពី យូនុស តមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពី អ៊ាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តែងតែដាក់ទានស្ករ ។ គេបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា: «ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដាក់ទានស្ករ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ត្រូវហើយ ។ មិនមានអ្វីដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ចូលចិត្តជាងស្ករទេ ។ ដូច្នេះខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ចូលចិត្តដាក់ទានអ្វីមួយដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ចូលចិត្តបំផុត ។» (الكافي 4: 61/ 3)

الجُزء ٤
الحِزبُ ٧

۞كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوْرَىٰةُ ۚ قُلْ فَأْتُوا۟ بِٱلتَّوْرَىٰةِ فَٱتْلُوهَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾

៩៣. អាហារ[បរិសុទ្ធ]ទាំងអស់ត្រូវច្បាប់អនុញ្ញាត (ឲ្យបរិភោគបាន) ឲ្យកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីល លើកលែងតែអ្វីដែលអ៊ីសរ៉អ៊ីល (គឺណាប៊ីយ៉ាកុ៊ប) បានហាមចំពោះខ្លួនគេផ្ទាល់មុន[ព្រះគម្ពីរ]តៅរ៉ាតុ្ត ត្រូវបើកឲ្យដឹង ។ ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា: "ចូរអស់លោកយក[ព្រះគម្ពីរ]តៅរ៉ាតុ្ត មកសូត្រទៅ បើអស់លោកនិយាយពិត ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ៩៣

1/93. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ أَوْ غَيْرِهِ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ الْعَبْدِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْفُورٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ إِسْرَائِيلَ كَانَ إِذَا أَكَلَ مِنْ لَحْمِ الْإِبِلِ هَيَّجَ عَلَيْهِ وَجَعَ الْخَاصِرَةِ، فَحَرَّمَ عَلَى نَفْسِهِ لَحْمَ الْإِبِلِ، وَ ذَلِكَ قَبْلَ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ، فَلَمَّا نَزَلَتِ التَّوْرَاةُ لَمْ يُحَرِّمْهُ وَ لَمْ يَأْكُلْهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٤ الحديث: ٩٩/ ١٧٩٥، الكافي – الجزء: ٥ الصفحة: ٣٠٦ الحديث : ٩)**

93/1. [...] អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជ៊ីរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «ពេលអ៊ីសរ៉អ៊ីល عليه السلام សោយសាច់អូដ្ឋ ព្រះអង្គ عليه السلام តែងតែឈឺប៉ែកខាងក្រោមនៃខ្នង ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ عليه السلام ហាមខ្លួនឯងសោយសាច់អូដ្ឋ ។ បម្រាមនេះបានប្រព្រឹត្តទៅមុនគម្ពីរតៅរ៉ាតុ្ត ត្រូវដាក់ចុះមក ។ ពេលគម្ពីរតៅរ៉ាតុ្ត ត្រូវដាក់ចុះមក ព្រះអង្គ عليه السلام (គឺមូសា عليه السلام) មិនហាមសាច់អូដ្ឋទេ តែក៏មិនសោយសាច់អូដ្ឋទេដែរ ។» (الكافي 5: 306/ 9. Al-Mizan vol.6 p.240)

فَمَنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾

៩៤. ដូច្នេះអ្នកណាប្រឌិតឡើងនូវពាក្យមុសាអំពីអល់ឡោះហ្ស៊ីបន្ទាប់ពីនោះ ជនទាំងនោះជាជនទុច្ចរិត ។

قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٩٥

៩៥. ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "អល់ឡោះហ្ទ៍និយាយពិត ។ ដូច្នេះចូរអស់លោក[ប្រតិបត្តិ]តាមសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បុគ្គលទៀងត្រង់ គេពុំមែនម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ (គោរពព្រះផ្សេងគួបនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៤-៩៥

94–1/95. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَبَابَةَ الْوَالِبِيَّةِ، قَالَتْ: سَمِعْتُ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) يَقُولُ: «مَا أَعْلَمُ أَحَداً عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلاَّ نَحْنُ وَ شِيعَتَنَا» (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٤ الحديث: ٩٩/ ١٧٩٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٥ الحديث : ٨٨)**

94-95/1. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី ហាបាបាស់ អាល់-វ៉ាលីបីយ៉ាស់ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អាល់-ហ៊ូសែន៍ ប៊ិន អាលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ «ខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامមិនស្គាល់អ្នកណាក្រៅពីយើងعليهم السلامនិងស៊ីអាស់យើងعليهم السلامទេដែលនៅក្នុងសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមعَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ ។« (تفسير العيّاشي 1: 185/ 88)

***

*94–2/95. فِي كِتَابِ كَمَالِ اَلدِّينِ وَ تَمَامِ اَلنِّعْمَةِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ عَنِ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَقُولُ فِيهِ: وَ مَنْ فَسَّرَ اَلْقُرْآنَ بِرَأْيِهِ فَقَدِ اِفْتَرَى عَلَى اَللَّهِ اَلْكَذِبَ. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص٩٣)

94-95/2 រាយការណ៍នៅក្នុងសាត្រា កាម៉ាល់ អាល់-ឌីន វ៉ា តាមុាំ អាល់-នៀក្មាស់ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកឡើងទៅដល់ អាប់ឌុល-រ៉ោះហ្មាន ប៊ិន សាមូរ៉ោះត៍ តមកពីព្រះសាស្តាصلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងហាឌីស្សវែងមួយ ថា៖ "អ្នកណាបកស្រាយគួរអានតាមមតិខ្លួនឯង អ្នកនោះប្រឌិតឡើងនូវពាក្យមុសាទម្លាក់ទៅលើអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجل ។" (تفسير نور الثقلين 3: 93)10:59-64/8, *4:49-53/2

إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ ٩٦

៩៦. ព្រះមហាគ្រឹះដំបូងបង្អស់ដែលត្រូវដាក់សម្រាប់មនុស្ស[ជាកន្លែងធ្វើសក្ការៈ] គឺព្រះមហាគ្រឹះនៅឯបាក់កាស់ [ស្ថានទី]ប្រកបដោយពរជ័យ ជាព្រះមគ្គទេសក៍សម្រាប់ពិភពទាំងពួង ។

فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩٧

៩៧. នៅក្នុងនោះមានបណ្តាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់ [ដូចជា]ស្ថានទីអ៊ីបរ៉ហ៊ីម[ជាដើម]។ អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។ បំពេញពិធីហាច្ចងព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ទ៍ជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ ។ បុគ្គលណាបដិសេធសទ្ធាអល់ឡោះហ្ទ៍មិនត្រូវការលោកទាំងពួងទេ (គឺមិនពឹងពាក់នរណាទេ) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៦-៩៧

96-1/97. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ سَيْفِ ابْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ أَبِي زُرَارَةَ التَّمِيمِيِّ، عَنْ أَبِي حَسَّانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «لَمَّا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يَخْلُقَ الْأَرْضَ أَمَرَ الرِّيَاحَ فَضَرَبْنَ وَجْهَ الْمَاءِ حَتَّى صَارَ مَوْجاً، ثُمَّ أَزْبَدَ فَصَارَ زَبَداً وَاحِداً فَجَمَعَهُ فِي مَوْضِعِ الْبَيْتِ، ثُمَّ جَعَلَهُ جَبَلاً مِنْ زَبَدٍ، ثُمَّ دَحَا الْأَرْضَ مِنْ تَحْتِهِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكاً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٥ الحديث: ٩٩/ ١٧٩٩، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ١٨٩ الحديث : ٧)**

96-97/1. [...] អាប៊ូ ស្វ៊ូរ៉ោះតុ៌ អាល់-តាមីមី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ ហ្ការ៉ាន់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប ហ្ការ៉ានៃ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ «កាលអល់ឡោះ ﷻ ចង់បង្កើតផែនដី ព្រះអង្គ ﷻ បានបញ្ជាឲ្យខ្យល់បក់មកលើផ្ទៃសមុទ្រ ទាល់តែកើតមានរលកដែលទៅជាពពុះ ។ ពពុះទាំងអស់ទៅជាពពុះតែមួយ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានឲ្យពពុះនេះប្រជុំនៅកន្លែងព្រះមហាគ្រឹះ ហើយព្រះអង្គ ﷻ បានឲ្យវាទៅជាភ្នំពពុះ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានធ្វើឲ្យដីនៅក្រោមពពុះនោះទៅជារាប ។ នេះគឺ[អត្ថន័យរបស់]ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:៩៦] ព្រះមហាគ្រឹះដំបូងបង្អស់ដែលត្រូវដាក់សម្រាប់មនុស្ស គឺព្រះមហាគ្រឹះនៅឯបាក់កាស៊ុ ប្រកបដោយពរជ័យ ។»* (7 /189 :4 الكافي. Al-Mizan vol.6 p.252)

***

96-2/97. عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكاً وَ هُدىً لِلْعَالَمِينَ * فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ﴾ مَا هَذِهِ الْآيَاتُ الْبَيِّنَاتُ؟ قَالَ: «مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حَيْثُ قَامَ عَلَى الْحَجَرِ فَأَثَّرَتْ فِيهِ قَدَمَاهُ، وَ الْحَجَرُ الْأَسْوَدُ، وَ مَنْزِلُ إِسْمَاعِيلَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٥ الحديث: ٩٩/ ١٨٠٠، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٢٣ الحديث : ١)**

96-97/2. [...] អ៊ីបនូ ស៊ីណាន បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:៩៦] ព្រះមហាគ្រឹះដំបូងបង្អស់ដែលត្រូវដាក់សម្រាប់មនុស្ស គឺព្រះមហាគ្រឹះនៅឯបាក់កាស៊ុ ប្រកបដោយពរជ័យ ជាព្រះមគ្គទេសក៍សម្រាប់ពិភពទាំងពួង ។ [៣:៩៧] នៅក្នុងនោះមានបណ្តាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់ ។* តើបណ្តាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់នោះគឺអ្វី ? ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ស្ថានទីអ៊ីប្រ៉ាហ៊ីម ﷺ (مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ) កន្លែងដែលព្រះអង្គ ﷺ បានឈរលើថ្មហើយមានស្នាមជើងព្រះអង្គ ﷺ នៅលើថ្មនោះ, ថ្មខ្មៅ (الْحَجَرُ الْأَسْوَدُ), និងផ្ទះអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ (مَنْزِلُ إِسْمَاعِيلَ) ។» (1 /223 :4 الكافي. Al-Mizan vol.6 p.253)

***

96-3/97. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَقُومُ أُصَلِّي بِمَكَّةَ، وَ الْمَرْأَةُ بَيْنَ يَدَيَّ جَالِسَةٌ أَوْ مَارَّةٌ؟ فَقَالَ: «لاَ بَأْسَ، إِنَّمَا سُمِّيَتْ بَكَّةَ لِأَنَّهَا تُبَكُّ فِيهَا الرِّجَالُ وَ النِّسَاءُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٥ الحديث: ٩٩/ ١٨٠١، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٥٢٦ الحديث : ٧)**

96-97/3. [...] មូអ្ទ្រ៉ីយ៉ាស៊ុ ប៊ិន អ្ទ្ធ៊ីម៉ារ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះ ﷺ ថា៖ «ទូលបង្គំបានឈរស្ម៊ីឡាត់នៅឯម៉ាក់កាស៊ុ ។ ស្រីៗបានអង្គុយនៅពីមុខទូលបង្គំឬដើរកាត់ ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «មិនមានបញ្ហាទេ ។ គេដាក់បានឈ្មោះថាបាក់កាស៊ុព្រោះមនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រីកុះការនៅទីនោះ ។» (7 /526 :4 الكافي. Al-Mizan vol.6 p.252)

***

96-4/97. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ:

سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾ الْبَيْتَ عَنَى أَمِ الْحَرَمَ؟ قَالَ: «مَنْ دَخَلَ الْحَرَمَ مِنَ النَّاسِ مُسْتَجِيراً بِهِ فَهُوَ آمِنٌ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ، وَ مَنْ دَخَلَهُ مِنَ الْوُحُوشِ وَ الطَّيْرِ كَانَ آمِناً مِنْ أَنْ يُهَاجَ أَوْ يُؤْذَى حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْحَرَمِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٥ الحديث: ٩٩/ ١٨٠٢، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٢٦ الحديث : ١)**

96-97/4. [...] អ៊ុប់ឌ្ទុលទ្បោះហ្ន៍ ប៊ិន ស៊ីណាន បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ទុលទ្បោះហ្ន៍ ﷺ ថា ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព* តើអាយ៉ាស៊ុំនេះស្តីអំពីព្រះមហាគ្រឹះ (កាកុ៌បាស៊ុ) ឬព្រះបូជនីយស្ថាន (الْحَرَمَ) ? ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «មនុស្សណាចូលក្នុងព្រះបូជនីយស្ថាន (الْحَرَمَ) អ្នកនោះរួចផុតពីព្រះពិរោធអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ ។ សត្វណាមួយ សត្វ៣ហាន:ក្ដី សត្វស្លាបក្ដីដែលចូលមកទីនេះ សត្វនោះនឹងរួចពីការបរបាញ់របស់ពួកដែលមកធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជរហ្ជាតដល់ពេលវាចេញពីព្រះបូណីយស្ថានវិញ ។» (الكافي 4: 226/ 1)

***

96-5/97. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، وَ الْحَجَّالِ، عَنْ ثَعْلَبَةَ، عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْقَمَّاطِ، عَنْ عَبْدِ الْخَالِقِ الصَّيْقَلِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾. فَقَالَ: «لَقَدْ سَأَلْتَنِي عَنْ شَيْءٍ مَا سَأَلَنِي أَحَدٌ إِلاَّ مَنْ شَاءَ اللَّهُ». قَالَ: «مَنْ أَمَّ هَذَا الْبَيْتَ وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ الْبَيْتُ الَّذِي أَمَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ، وَ عَرَفَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ حَقَّ مَعْرِفَتِنَا، كَانَ آمِناً فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٠٥، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٥٤٥ الحديث : ٢٥)**

96-97/5. [...] អ៊ុប់ឌ្ទុល-ខ៌ លិក្ន អាល់-ស្ងយ៌ក្ន ប៌ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ទុលទ្បោះហ្ន៍ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «លោកសួរខ្ញុំ ﷺ អំពីអ្វីដែលពុំមានអ្នកណាបានសួរខ្ញុំ ﷺ ទេ លើកលែងតែអ្នកដែលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ ចង់ឲ្យសួរ ។ អ្នកណានៅក្នុងព្រះមហាគ្រឹះនេះដោយដឹងថានេះជាព្រះមហាគ្រឹះដែលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ ដាក់បញ្ជាឲ្យមក ដោយស្គាល់យើង ﷻ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ស្របនឹងសិទ្ធិយើង ﷺ ដែលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ ដាក់មកនោះ អ្នកនោះនឹងមានសុវត្ថិភាពក្នុងលោកនេះនិងក្នុងលោកមុខ ។»
(الكافي 4: 545/ 25)

***

96-6/97. عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾. قَالَ: «فِي قَائِمِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ، فَمَنْ بَايَعَهُ، وَ دَخَلَ مَعَهُ، وَ مَسَحَ عَلَى يَدِهِ، وَ دَخَلَ فِي عَقْدِ أَصْحَابِهِ، كَانَ آمِناً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٠٧، علل الشرائع – الجزء: ١ الصفحة: ٩١ الحديث : ٥)**

96-97/6. លោក (គឺអាល់-ស្ង៊ីឌ្ទ៌ក) បានតំណាលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោកតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ទុលទ្បោះហ្ន៍ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ទ្បោះហ្ន៍ ﷻ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «អាយ៉ាស៊ុំនេះស្តីអំពីអាល់-ក៌អ៊ីម ﷺ យើង ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ។ អ្នកណាសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះព្រះអង្គ ﷺ ចូលមកជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ជូតដៃព្រះអង្គ ﷺ ធ្វើកិច្ចសន្យាសូមជាសាវ៌ក ﷺ អ្នកនោះនឹងមានសុវត្ថិភាព ។» (علل الشرائع: 91/ 5)

***

96-7/97. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ ابْنِ عِيسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ النُّعْمَانِ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَعْرَجِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «مَوْضِعُ الْبَيْتِ بَكَّةُ، وَ الْقَرْيَةُ مَكَّةُ». (علل الشرائع: 397/ 3)**

96-97/7. លោក (គឺអាល់-ស៊ូឌុក្ញ) បានតំណាលថាឪពុកខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អាស្មាំដ ប៊ិន អ៊ីដ្រីស តមកពី អាស្មាំដ ប៊ិន មូហ្ាំម៉ាដ អ៊ីបនូ អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ៊្វូសៃន៍ ប៊ិន សាអ៊ីដ តមកពី អាុលី ប៊ិន អាល់-នុអ៍ម៉ាន តមកពី សាអ៊ីដ ប៊ិន អាុប់ឌុលឡោះហ៍ អាល់-អាក់រ៉ាជ តមកពី អាប៊ូ អាុបឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ដីដែលជាទីតាំងរបស់ព្រះមហាគ្រឹះគឺបាក់កាស់ រីឯស្រុកគឺម៉ាក់កាស់ ។»
(3 / 397 :علل الشرائع. Al-Mizan vol.6 p.252)

***

96-97/8. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ مَعْرُوفٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَهْزِيَارَ، عَنْ فَضَالَةَ، عَنْ أَبَانٍ، عَنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّمَا سُمِّيَتْ مَكَّةُ بَكَّةَ لِأَنَّهَا تُبَكُّ بِهَا الرِّجَالُ وَ النِّسَاءُ، وَ الْمَرْأَةُ تُصَلِّي بَيْنَ يَدَيْكَ وَ عَنْ يَمِينِكَ وَ عَنْ شِمَالِكَ وَ مَعَكَ، وَ لاَ بَأْسَ بِذَلِكَ، إِنَّمَا يُكْرَهُ ذَلِكَ فِي سَائِرِ الْبُلْدَانِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٧ الحديث: ٩٩/ ١٨١١، علل الشرائع – الجزء: ١ الصفحة: ٣٩٧ الحديث : ٤)**

96-97/8. [...] អាបាន បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្វូដ្ឋយ៉ល៍ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្ក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «គេហៅម៉ាក់កាស់ថាបាក់កាស់ព្រោះមានមនុស្សប្រុសនិងមនុស្សស្រីកុះករនៅក្នុងនោះ ។ មនុស្សស្រីស៊ូឡាត់នៅពីមុខលោក នៅខាងស្តាំលោក នៅខាងឆ្វេងលោក ជាមួយលោក មិនមានបញ្ហាទេនៅទីនោះ ។ តែមិនគប្បីទេនៅក្នុងស្រុកឯទៀត ។» (علل الشرائع: 397/ 4)

***

96-97/9. عَنْ زُرَارَةَ، قَالَ: سُئِلَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الْبَيْتِ، أَ كَانَ يُحَجُّ إِلَيْهِ قَبْلَ أَنْ يُبْعَثَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)؟ قَالَ: «نَعَمْ، لاَ يَعْلَمُونَ أَنَّ النَّاسَ قَدْ كَانُوا يَحُجُّونَ، وَ نُخْبِرُكُمْ أَنَّ آدَمَ وَ نُوحاً وَ سُلَيْمَانَ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) قَدْ حَجُّوا الْبَيْتَ بِالْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ الطَّيْرِ، وَ لَقَدْ حَجَّهُ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَلَى جَمَلٍ أَحْمَرَ، يَقُولُ: لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ، فَإِنَّهُ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكاً وَ هُدىً لِلْعَالَمِينَ﴾». (تفسير العيّاشي 186/ 92: 1)**

96-97/9. ស៊ូរ៉ោះត៍ បានថាគេបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក្ក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះមហាគ្រឹះ ថាតើពិធីហាច្ជបានកើតមានឡើងនៅទីនេះមុនគេបានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم មកឬ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ត្រូវហើយ ។ ពួកគេមិនដឹងទេថាមនុស្សតែងតែធ្វើពិធីហាច្ជ ។ យើង عليهم السلام សូមប្រាប់លោកថាអាដាំ عليه السلام នុះហ៍ عليه السلام និងស៊ូឡៃម៉ាន عليه السلام បានធ្វើពិធីហាច្ជនៅឯព្រះមហាគ្រឹះជាមួយពួកជ៊ិន ជាមួយមនុស្សនិងជាមួយសត្វស្លាប ។ មូសា عليه السلام បានធ្វើពិធីហាច្ជនៅលើខ្នងអូដ្ឋក្រហម ដោយថ្លែងថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកហើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកហើយ (لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ) ។" ដូចអល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ មានព្រះរាជបន្ទូលនោះឯងថា៖ *[៣:៩៦] ព្រះមហាគ្រឹះដំបូងបង្អស់ដែលត្រូវដាក់សម្រាប់មនុស្ស គឺព្រះមហាគ្រឹះនៅឯបាក់កាស់ប្រកបដោយពរជ័យ ជាព្រះមគ្គុទេសក៍សម្រាប់ពិភពទាំងពួង ។»* (تفسير العيّاشي 1: 186/ 92)

***

96-97/10. عَنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّهُ وَجَدَ فِي حَجَرٍ مِنْ حَجَرَاتِ الْبَيْتِ مَكْتُوباً: إِنِّي أَنَا اللَّهُ ذُو بَكَّةَ، خَلَقْتُهَا يَوْمَ خَلَقْتُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ، وَ يَوْمَ خَلَقْتُ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ، وَ خَلَقْتُ الْجَبَلَيْنِ وَ حَفَفْتُهُمَا بِسَبْعَةِ أَمْلاَكٍ حَفّاً. وَ فِي حَجَرٍ آخَرَ: هَذَا بَيْتُ اللَّهِ الْحَرَامُ بِبَكَّةَ تَكَفَّلَ اللَّهُ بِرِزْقِ أَهْلِهِ مِنْ ثَلاَثِ سُبُلٍ، مُبَارَكٌ لَهُمْ فِي اللَّحْمِ وَ الْمَاءِ، أَوَّلُ مَنْ نَحَلَهُ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٥٩ الحديث: ٩٩/ ١٨٢٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٧ الحديث : ٩٧)**

96-97/10. អាល់-ហាឡាប៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាុប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «គេអាចឃើញមានចារនៅក្នុងដុំថ្មមួយនៅឯម៉ាក់កាស់ថា៖ "អញ عزّ وجلّ គឺអល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ ម្ចាស់ عزّ وجلّ បាក់កាស់ ។

អញ្ជ។ បានបង្កើតវាក្នុងថ្ងៃដែលអញ្ជ។ បានបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងដី ថ្ងៃដែលអញ្ជ។ បានបង្កើតថ្ងៃ និងខែនិងបង្កើតភ្នំ អញ្ជ។ ទ្រោមព័ទ្ធទាំងពីរនេះដោយប្រាំពីរមណ្ឌល ។" នៅក្នុងដំណ្ដមួយទៀត៖ "នេះគឺ ព្រះមហាគ្រឹះពិសិដ្ឋរបស់អល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ នៅឯបាក់កាស៊ូ ។ អល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ ធានាសុវត្ថិភាពឲ្យប្រជានិករវាបីបែប ។ ឲ្យពួកគេបាននូវសាច់និងទឹក ។" បុគ្គលដំបូងបង្អ្ស់ដែលបានកសាងវាគឺអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ។» (تفسير العيّاشي 1: 187/ 97)

***

96-11/97. عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ يَعْرِفُ مِنْ حَقِّنَا وَ حُرْمَتِنَا مَا عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ، وَ كَفَاهُ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٠ الحديث: ٩٩/ ١٨٢٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٩ الحديث : ١٠٢)**

96-97/11. ហ៊ីស្ម៉ាំ ប៊ិន សាលិម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៏ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «អ្នកណាចូលទៅក្នុងម៉ាក់កាស៊ូ ឯម៉ាស់ជ្ជ៏ដ្ឋពិសិដ្ឋ ស្គាល់សិទ្ធិយើង عليهم السلام ស្គាល់សន្ដភាពយើង عليهم السلام ស្គាល់សិទ្ធិម៉ាក់កាស៊ូនិងសន្ដភាពរបស់ម៉ាក់កាស៊ូ អល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ នឹងអត់ទោសឲ្យអ្នកនោះដែលបានសាងបាប ។ អល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកនោះក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាលោកនេះនិងបញ្ហាលោកមុខដែលអ្នកនោះជួបប្រទះ ។ នេះគឺ[អត្ថន័យរបស់]ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។»* (تفسير العيّاشي 1: 189/ 102)

***

96-12/97. وَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سِنَانٍ: سَمِعْتُهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ فِيمَا أُدْخِلَ الْحَرَمَ مِمَّا صِيدَ فِي الْحِلِّ، قَالَ: «إِذَا دَخَلَ الْحَرَمَ فَلاَ يُذْبَحُ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٠ الحديث: ٩٩/ ١٨٢٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٨٩ الحديث : ١٠٤)**

96-97/12. អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៏ ប៊ិន ស៊ីណាន បានថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំទី ៦ صلوات الله عليه والسلام) មានវចន: អំពីអ្វីដែលចូលទៅក្នុងព្រះបូជនីយស្ថានដែលច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យបរបាញ់ថា៖ «ពេលវាចូលទៅក្នុងព្រះបូជនីយស្ថាន (الْحَرَمَ) ចូរកុំសម្លាប់វា ។ អល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។»* (تفسير العيّاشي 1: 189/ 104)

***

96-13/97. عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): جُعِلْتُ فِدَاكَ، قَوْلُ اللَّهِ: ﴿آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِناً﴾ وَ قَدْ يَدْخُلُهُ الْمُرْجِئُ وَ الْقَدَرِيُّ وَ الْحَرُورِيُّ وَ الزِّنْدِيقُ الَّذِي لاَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ؟ قَالَ: «لاَ، وَ لاَ كَرَامَةَ».

96-97/13. អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ាប់ឌុល អ៊ាស៊ីស បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៏ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ *[៣:៩៧] នៅក្នុងនោះមានបណ្ដាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់ [ដូចជា]ស្ថានទីអ៊ីបរ៉ហ៊ីម[ជាដើម] ។ អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។* បើពួកមូរយ៉ូ្ស៊ីអ៊ាស៊ូ (គឺពួកនិកាយមួយដែលជឿថាមានតែអល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ មួយគត់មានសិទ្ធិអារកាត់បានថាមុស្លីមក្បត់ឬមិនក្បត់ពីសាសនា) ពួកកុ៏ដ្ដារីយ៉ាស៊ូ (គឺពួកនិកាយមួយដែលមិនជឿថាមានការកំណត់វាសនាបុព្វបញ្ញត្ដិតាំងដើមនោះទេ ថាមនុស្សមានឆន្ទ:សេរី មានសេរីភាពជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង) ពួកហ្ជ៏ារីយ៉ាស៊ូ (ពួកប្រឆាំងអ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام) ពួកមិនជឿថាមានព្រះទេនោះ ដែលមិនជឿអល់ឡោះហ្ន៏ជ្ជ។ ចូលទៅក្នុងនោះ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «ទេ ហើយក៏មិនមានសេចក្ដីថ្លៃថ្នូ្ករទេ

ដែរ ។»

قُلْتُ: فَمَنْ جُعِلْتُ فِدَاكَ؟ قَالَ: «مَنْ دَخَلَهُ وَ هُوَ عَارِفٌ بِحَقِّنَا كَمَا هُوَ عَارِفٌ لَهُ، خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَ كُفِيَ هَمَّ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦١ الحديث: ٩٩/ ١٨٣٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٠ الحديث : ١٠٧)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! អ្នកណា ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អ្នកដែលចូលមកក្នុងនោះស្គាល់សិទ្ធិយើង عليهم السلام ស្គាល់សិទ្ធិព្រះបូជនីយស្ថាននោះ អ្នកនោះនឹងអស់បាប អស់វិបត្តិលោកនេះនិងលោកមុខ ។» (تفسير العيّاشي 1: 190/ 107)

***

96–14/97. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ﴾ فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: أَ هُوَ أَوَّلُ بَيْتٍ؟ قَالَ: «لاَ، قَدْ كَانَ قَبْلَهُ بُيُوتٌ، وَ لَكِنَّهُ أَوَّلُ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ مُبَارَكاً، فِيهِ الْهُدَى وَ الرَّحْمَةُ وَ الْبَرَكَةُ، وَ أَوَّلُ مَنْ بَنَاهُ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ بَنَاهُ قَوْمٌ مِنَ الْعَرَبِ مِنْ جُرْهُمَ، ثُمَّ هُدِمَ فَبَنَتْهُ الْعَمَالِقَةُ، ثُمَّ هُدِمَ فَبَنَتْهُ قُرَيْشٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦١ الحديث: ٩٩/ ١٨٣٤، المناقب – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٣)**

96-97/14. អ៊ីបនូ ស្ហ្ជ្ជ ស៊ូ ស៊ីរ៉ អាស្ស ីប បានតំណាលតមកពី អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تعالى *[៣:៩៦] ព្រះមហាគ្រឹះដំបូងបង្អ្ជ ់ដែលត្រូវជាក ់សម្រ ាប ់មនុ ស្ស ។* បុ រ ស ម្ន ាក ់ បានសួ រ ព្ រ ះ អ ង្ គ صلوات الله عليه والسلام ថ ា ៖ «តើ នេ ះ ជ ា ផ្ទ ះ ដ ំ ប ូ ង ប ង្ អ ្ ជ ់ ឬ ?» ព្ រ ះ អ ង្ គ صلوات الله عليه والسلام មានវ ច ន ៈ ថ ា ៖ «ទ េ ម ាន ផ្ ទ ះ ច្ ើ ន មកហ ើ យ ម ុ ន ន េ ះ តែ ន េ ះ ជ ា ព្ រ ះ ម ហ ា គ្ ឹ ះ ដ ំ ប ូ ង ប ង្ អ ្ ជ ់ ដ ែ ល ប្ ក ប ដ ោ យ ព រ ជ ័ យ ដ ែ ល ត្ ូ ว ส า ง ឡ ើ ง ស ម្ ร ាប ់ ម នុ ส្ ส ។ ន ៅ ក្ ន ុ ง ន ោ ះ ម ាន ន ូ ว ม ค ្ ค ទ េ ส ก ์ ដ ឹ ก នำ ម ាន ព្ ร ះ ម េ ត្ ត ា ธ ม ิ ม ាន ព រ ជ ័ យ ។ ប ุ គ ្ គ ล ដ ំ ป ูง ป ง ្ ก ส ់ ដ ែ ล ป ាน ส ាง ព្ ร ះ ม ห ា គ្ ឹ ះ ន េ ះ ค ือ អ ុ ป ร ะ ห ี ม (عليه السلام) ។ ក្ ร ោ យ ม ก ព ួ ก អ ្ ន ก ส្ ร ុ ก យ ៉ ូ ห ្ ว (យ េ ม េ ន) ป ាน ส ាง ព្ ร ះ ม ห ា គ្ ឹ ះ ន េ ះ ឡ ើ ง ว ิ ญ ญ ។ ក្ ร ោ យ ม ก ព្ ร ះ ม ห ា គ្ ឹ ះ ន េ ះ ត្ ู ว ก ម ្ ช ច ច ោ ล ដ ូ ច ្ ន េ ះ អ ាล ់ - អ ុ ม ូ ม ូ ล ี ก ោ ះ ត ុ ์ (الْعَمَالِقَةُ) ป ាน ส ាง ឡ ើ ง ว ิ ญ ญ ។ ក្ ร ោ យ ม ก ត ្ ู ว ก ม ្ ช ច ច ោ ล ค ู ร ั ย ส ์ ก ็ ป ាน ก ส ាง ព្ ร ះ ม ห ា គ្ ឹ ះ ន េ ះ ឡ ើ ง ว ิ ญ ญ ។ ») (المناقب 2: 43)

***

96–15/97. وَ عَنْهُ فِي (الْإِحْتِجَاجِ): أَنَّ الصَّادِقَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ لِأَبِي حَنِيفَةَ لَمَّا دَخَلَ عَلَيْهِ، قَالَ: «مَنْ أَنْتَ؟» قَالَ: أَبُو حَنِيفَةَ. قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مُفْتِي أَهْلِ الْعِرَاقِ؟» قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: «بِمَ تُفْتِيهِمْ؟». قَالَ: بِكِتَابِ اللهِ، قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «وَ إِنَّكَ لَعَالِمٌ بِكِتَابِ اللهِ: نَاسِخِهِ، وَ مَنْسُوخِهِ، وَ مُحْكَمِهِ، وَ مُتَشَابِهِهِ؟». قَالَ: نَعَمْ.

96-97/15. រ ាយ ក ារ ណ ៍ ដ ោ យ ល ោ ក [អ ាល ់ - ត ុ ប ់ រ ីស ុ] ន ៅ ក ្ ន ុ ง ส ា ค ្ ร ា អ ាล ់ - អ ុ ះ ហ ្ ម ីទ ីយ ៉ ូ ห ្ ว អ ាล ់ - ស ្ ว ី ឌ ី ក ូ (صلوات الله عليه والسلام) ប ាន ส ួ ร អ ាប ូ ហ ានីហ ្ ว ាស ុ ំ ก ាล ค ាត ់ ป ាน ม ก ช ួ ป ព ្ ร ះ អ ง ្ ค (صلوات الله عليه والسلام) ថ ា ៖ "ល ោ ก ជ ា អ ្ ន ก ณ า ?" ค ាត ់ ป ាน ទ ូ ล ថ ា ៖ "អ ាប ូ ហ ានីហ ្ ว ាស ុ ំ ។" ព ្ ร ះ អ ง ្ ค (صلوات الله عليه والسلام) ม ាน ว ช ន ៈ ថ ា ៖ "ม ุ ห ្ ว ទ ี (អ ្ ន ก ช េ ญ ห ្ ว ត ់ ว ( ) ร ប ស ់ អ ្ ន ก ส ្ ร ุ ก អ ី ร ( ) ?" ค ាត ់ ป ាน ต ป ถ ា ៖ "ม ែ น ។" ព ្ ร ះ អ ง ្ ค (صلوات الله عليه والسلام) ม ាน ว ช ន ៈ ថ ា ៖ "ต ើ ช េ ญ ห ្ ว ត ់ ว ( ) ឲ ្ យ ព ួ ก ค េ ด ោ យ ส ំ อ ាง ล ើ ส ូ ? " ค ាត ់ ป ាน ต ป ถ ា ៖ "ด ោ យ ส ំ อ ាง ล ើ ส ព ្ ร ះ ค ម ្ ภ ี ร អ ล ់ ឡ ោ ះ ហ ្ ( ) ។" ព ្ ร ះ អ ง ្ ค (صلوات الله عليه والسلام) ม ាน ว ช ន ៈ ថ ា ៖ "ล ោ ก ช េ ះ ด ឹ ง ព ្ ร ះ ค ម ្ ภ ี ร អ ล ់ ឡ ោ ះ ហ ្ ( ) ด ឹ ง อ ា យ ៉ ូ ส ុ ํ ด ែ ล ล ើ ก อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ว ค ្ ว ช ล ด ឹ ง อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ด ែ ล ต ្ ู ว ล ើ ก ช ล ด ឹ ง อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ด ្ ค ช ់ ก ្ ร (ค ื อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ด ែ ล ล ើ ก อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ม ួ ย ค ្ ว ช ล) ด ឹ ง อ ា យ ៉ ូ ส ุ ํ ด ែ ล อ ธ ิ ป ្ ป ា យ ด ោ យ ป ្ ร ូ ป ช ្ ว ป ม ែ น ท េ ?" ค ាត ់ ป ាน ต ป ถ ា ៖ "ด ឹ ง ។"

قَالَ: «فَأَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ قَدَّرْنٰا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهٰا لَيٰالِيَ وَ أَيّٰاماً آمِنِينَ﴾ أَيُّ مَوْضِعٍ هُوَ؟» قَالَ: أَبُو حَنِيفَةَ: هُوَ مَا بَيْنَ مَكَّةَ وَ الْمَدِينَةِ. فَالْتَفَتَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَى جُلَسَائِهِ، وَ قَالَ: «نَشَدْتُكُمْ بِاللَّهِ، هَلْ تَسِيرُونَ بَيْنَ مَكَّةَ وَ الْمَدِينَةِ وَ لاَ تَأْمَنُونَ عَلَى دِمَائِكُمْ مِنَ الْقَتْلِ، وَ لاَ عَلَى أَمْوَالِكُمْ مِنَ السَّرَقِ؟». فَقَالُوا: اَللَّهُمَّ نَعَمْ.

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ដូច្នេះសូមលោកប្រាប់ខ្ញុំ ﷺ អំពីព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ *[៣៤:១៨] យើងបានឲ្យមានការធ្វើដំណើររវាងស្រុកទាំងនោះ ។ "ចូរពួកអ្នកធ្វើដំណើររវាងស្រុកទាំងនេះទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃដោយសុវត្ថិភាព ។ "ចូរពួកអ្នកធ្វើដំណើររវាងស្រុកទាំងនេះទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃដោយសុវត្ថិភាព"* តើនេះគឺកន្លែងអ្វី ?" អាប៊ូ ហ្ចានីហ្វាស្ទ់បានទូលថា៖ "គឺកន្លែងដែលនៅចន្លោះម៉ាក់កាស្ទ់និងម៉ាខ្ទីណាស្ទ់ ។" អាប៊ូ អ្ចាប់ខ្ទុលឡោះហ្ចាន៉ ﷺ បានបែរទៅរកជនទាំងឡាយដែលអង្គុយជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ហើយមានវចនៈថា៖ "យើង ﷺ សូមយកអល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ ជាសាក្សី ។ តើលោកធ្លាប់ធ្វើដំណើររវាងម៉ាក់កាស្ទ់និងម៉ាខ្ទីណាស្ទ់ទេ លោកមិនផុតភ័យពីឃាតកម្មទេនៅទីនោះ មិនផុតភ័យពីការលួចប្លន់ទ្រព្យទេ ?" គាត់បានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ អឺយ ! មែនហើយ ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «وَيْحَكَ – يَا أَبَا حَنِيفَةَ – إِنَّ اللَّهَ لاَ يَقُولُ إِلاَّ حَقّاً، أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ دَخَلَهُ كٰانَ آمِناً﴾، أَيُّ مَوْضِعٍ هُوَ؟» قَالَ: ذَلِكَ بَيْتُ اللَّهِ الْحَرَامُ. فَالْتَفَتَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَى جُلَسَائِهِ قَالَ: «نَشَدْتُكُمْ بِاللَّهِ، هَلْ تَعْلَمُونَ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ الزُّبَيْرِ، وَ سَعِيدَ بْنَ جُبَيْرٍ دَخَلاَهُ فَلَمْ يَأْمَنَا الْقَتْلَ؟». قَالُوا: اَللَّهُمَّ نَعَمْ.

អាប៊ូ អ្ចាប់ខ្ទុលឡោះហ្ចាន៉ ﷻ មានវចនៈថា៖ "អបមង្គលលើលោក អាប៊ូ ហ្ចានីហ្វាស្ទ់អឺយ ! អល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ មិនថាអ្វីក្រៅពីការពិតទេ ។ សូមលោកប្រាប់ខ្ញុំ ﷺ អំពីព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ *[៣:៩៧] អ្នកណាចូលមកទីនោះអ្នកនោះមានសុវត្ថិភាព ។* តើនោះគឺកន្លែងអ្វី ?" គាត់បានទូលថា៖ "នោះគឺព្រះមហាគ្រឹះរបស់អល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ ។" អាប៊ូ អ្ចាប់ខ្ទុលឡោះហ្ចាន៉ ﷺ បានបែរទៅរកជនទាំងឡាយដែលអង្គុយជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ហើយមានវចនៈថា៖ "យើង ﷺ សូមយកអល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ ជាសាក្សី ។ លោកដឹងទេថា អ្ចាប់ខ្ទុលឡោះហ្ចាន៉ ប៊ិន អាល់-ស្ស៊ូបៃរ៍ និង សាអ្ម៉ីដ្ទ ប៊ិន យ្ជុបៃរ៍ បានចូលទៅក្នុងនោះ តែមិនរួចផុតពីត្រូវគេធ្វើឃាតទេ ?" ពួកគេបានថា៖ "អល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ អឺយ ! មែនហើយ ។"

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «وَيْحَكَ – يَا أَبَا حَنِيفَةَ – إِنَّ اللَّهَ لاَ يَقُولُ إِلاَّ حَقّاً». فَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ: لَيْسَ لِي عِلْمٌ بِكِتَابِ اللَّهِ، إِنَّمَا أَنَا صَاحِبُ قِيَاسٍ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٤ الصفحة: ٥١٧ الحديث: / ٨٧٧٤، الإحتجاج – الجزء: ١ الصفحة: ٣٦٠)**

អាប៊ូ អ្ចាប់ខ្ទុលឡោះហ្ចាន៉ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អបមង្គលលើលោក អាប៊ូ ហ្ចានីហ្វាស្ទ់អឺយ ! អល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ មិនថាអ្វីក្រៅពីការពិតទេ ។" អាប៊ូ ហ្ចានីហ្វាស្ទ់ក៏បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំមិនមានការចេះដឹងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ចាន៉ ﷻ ទេ តែទូលបង្គំជាសទិសជន (អ្នកវិះគិតដោយធ្វើការប្រៀបធៀប أَنَا صَاحِبُ قِيَاسٍ) ។"

(الاحتجاج: 360)34:15-19

***

96-16/97. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ الْبَجَلِيِّ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنِ الْعَمْرَكِيِّ بْنِ عَلِيٍّ جَمِيعاً، عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَخِيهِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فَرَضَ الْحَجَّ عَلَى أَهْلِ الْجِدَةِ فِي كُلِّ عَامٍ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لِلّٰهِ عَلَى النّٰاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطٰاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَ مَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰالَمِينَ﴾».

96-97/16. [...] អ្ចាលី ប៊ិន យ៉ាក្ត់ហ្វារ បានតំណាលតមកពី មូសា ﷺ ព្រះរៀម ﷺ លោក ដែលមាន

វចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻបានតម្រូវឲ្យអ្នកណាដែលមានលទ្ធភាពធ្វើពិធីហ្ចាច្ចរាល់ឆ្នាំ នេះមាននៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ចាច្ចឯព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ ។ បុគ្គលណាបដិសេធសទ្ធា អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនត្រូវការលោកទាំងពួងទេ ។»*

قَالَ: قُلْتُ: فَمَنْ لَمْ يَحُجَّ مِنَّا فَقَدْ كَفَرَ؟ فَقَالَ: «لاَ، وَ لَكِنْ مَنْ قَالَ: لَيْسَ هَذَا هَكَذَا، فَقَدْ كَفَرَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٣٥، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٦٥ الحديث : ٥)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «បើអ្នកណាមិនបានធ្វើពិធីហ្ចាច្ចទេ អ្នកនោះអសទ្ធាមែនទេ ?» ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ «ទេ ! តែបុគ្គលដែលថា៖ "មិនដូចនេះទេ" បុគ្គលនោះជាកាហ្ស៊ៀរ (គឺអសទ្ធា) ។» (الكافي 4: 265/ 5)

***

96-17/97. عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عُمَرَ بْنِ أُذَيْنَةَ، قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مَسَائِلَ بَعْضَهَا مَعَ ابْنِ بُكَيْرٍ، وَ بَعْضَهَا مَعَ أَبِي الْعَبَّاسِ، فَجَاءَ الْجَوَابُ بِإِمْلاَئِهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «سَأَلْتَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً﴾ يَعْنِي بِهِ الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ جَمِيعاً لِأَنَّهُمَا مَفْرُوضَانِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٣٦، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٦٤ الحديث : ١)**

96-97/17. [...] អ ូ ម ៉ា រ ប ិ ន អ ូ ស ្ម ៃ ណ ា ស ុ ំ បានថាខ្ញុំបានផ្ញើសារទៅ អាប៊ូ អ ុ ាប់ឌ ុ ល្លោះហ ្ស ៊ីﷺ សួរព្រះអង្គﷺសំណួរខ្លះជាមួយ អ ុ ីបន ូ ប ូ ក ៃ រ ៍ សំណួរខ្លះជាមួយ អាប៊ូ អាល់-អ ុ ាប់បាស ់ ។ ព្រះអង្គﷺបានតបវិញថា៖ «លោកបានសួរអំពីព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ចាច្ចឯព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ ។* មានន័យថាពិធីហ្ចាច្ចនិងអ ុ ីមរ៉ោ ះ ត ុ ំ ជាមួយគ្នា ព្រោះទាំងពីរជាកាតព្វកិច្ច ។» (الكافي 4: 264/ 1)

***

96-18/97. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً﴾ مَا السَّبِيلُ؟ قَالَ: «أَنْ يَكُونَ لَهُ مَا يَحُجُّ بِهِ».

96-97/18. [...] អាល់-ហ្ចាឡាប៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ ុ ាប់ឌ ុ ល្លោះហ ្ស ៊ីﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ចាច្ចឯព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ* ថាផ្លូវគឺអ ី ? ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ «គឺអ ី ដែលនាំអ្នកនោះទៅធ្វើពិធីហ្ចាច្ចបាន ។»

قَالَ: قُلْتُ: مَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ مَا يَحُجُّ بِهِ فَاسْتَحْيَا مِنْ ذَلِكَ، أَ هُوَ مِمَّنْ يَسْتَطِيعُ إِلَيْهِ سَبِيلاً؟ قَالَ: «نَعَمْ، مَا شَأْنُهُ يَسْتَحْيِي؟ وَ لَوْ يَحُجُّ عَلَى حِمَارٍ أَجْدَعَ أَبْتَرَ، فَإِنْ كَانَ يُطِيقُ أَنْ يَمْشِيَ بَعْضاً وَ يَرْكَبَ بَعْضاً فَلْيَحُجَّ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٣٧، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٦٦ الحديث : ١)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «បុគ្គលដែលមានអ ី (គឺមធ្យោបាយ) ដែលអាចនាំខ្លួនទៅធ្វើពិធីហ្ចាច្ចបានតែបុគ្គលនោះខ្មាសគេ តើគេចាត់ទុកបុគ្គលនោះជាបុគ្គល *[៣:៩៧] ដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ* ទេ ?» ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ «គេចាត់ទុកបុគ្គលនោះជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាពទៅបាន ។ ហេតុអ ី បុគ្គលនោះខ្មាស់គេ ? ទោះបីបុគ្គលនោះទៅធ្វើពិធីហ្ចាច្ចដោយជិះលាកំបុតត្រចៀក ដាច់កន្ទុយក៏ដោយ ។ បើបុគ្គលនោះអាចធ្វើដំណើរផ្លូវមួយប៉ែកដោយថ្មើរជើងបាន ធ្វើដំណើរផ្លូវមួយប៉ែកទៀត

ដោយជិះជំនិះបាន អ្នកនោះត្រូវធ្វើពិធីហ្ចាច្ច ។» (الكافي 4: 266/ 1)

***

96-19/97. وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً﴾ قَالَ: «يَمْشِي إِنْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ». قُلْتُ: لاَ يَقْدِرُ عَلَى الْمَشْيِ؟ قَالَ: «يَمْشِي وَ يَرْكَبُ». قُلْتُ: لاَ يَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ؟ قَالَ: «يَخْدُمُ الْقَوْمَ وَ يَخْرُجُ [مَعَهُمْ]». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٤ الحديث: ٩٩/ ١٨٤٣، التهذيب – الجزء: ٥ الصفحة: ١٠ الحديث : ٢٦ ، الاستبصار – الجزء: ٢ الصفحة: ١٤١)**

96-97/19. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានថាខ្ញុំបានសួর អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ចាច្ចឯព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ធ្លាវទៅទីនោះ ។* ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «អ្នកនោះត្រូវដើរបើមិនមានជំនិះទេ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «បើអ្នកនោះមិនអាចដើរបានទេ ?» ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «អ្នកនោះត្រូវដើរនិងជិះជំនិះ ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «បើអ្នកនោះមិនអាចធ្វើអ្វីទាំងនេះបានទេ ?» ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «អ្នកនោះត្រូវពឹងគេ ទៅជាមួយពួកគេ ។» (التهذيب 5: 10/ 26 ، الاستبصار 2: 141)

***

96-20/97. عَنْ زُرَارَةَ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «بُنِيَ الْإِسْلاَمُ عَلَى خَمْسَةِ أَشْيَاءَ: عَلَى الصَّلاَةِ، وَ الزَّكَاةِ، وَ الصَّوْمِ، وَ الْحَجِّ، وَ الْوَلاَيَةِ».

96-97/20. ស៊ូរ៉ោះតុ៌ បានថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារមានវចន:ថា៖ «គ្រឹះរបស់អាល់-អ៊ីស្លាមស្ថិតនៅលើប្រាំប្រការគឺ៖ ស្ល៊ីឡាតុ៌, ស្យ៉ាកាតុ៌, ស្យ៉ូម (កាន់សីលត្រណមអាហារ), ពិធីហ្ចាច្ច និងវីឡាយ៉ាសុ៌ ។»

قَالَ: قُلْتُ: فَأَيُّ ذَلِكَ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «الْوَلاَيَةُ أَفْضَلُهُنَّ لِأَنَّهَا مِفْتَاحُهُنَّ، وَ الْوَالِي هُوَ الدَّلِيلُ عَلَيْهِنَّ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ប្រការមួយណាធំជាងគេ ?» ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «វីឡាយ៉ាសុ៌ធំជាងអស់ទាំងនេះពីព្រោះវីឡាយ៉ាសុ៌ជាគន្លឹះរបស់អស់ទាំងនេះ ព្រះអាណាព្យាបាលជាសាក្សីរបស់អស់ទាំងនេះ ។»

قَالَ: قُلْتُ: ثُمَّ الَّذِي يَلِي فِي الْفَضْلِ؟ قَالَ: قَالَ: «فَالصَّلاَةُ، إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ: اَلصَّلاَةُ عَمُودُ دِينِكُمْ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «មួយណាបន្ទាប់ពីនេះ ?» ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «ស្ល៊ីឡាតុ៌ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ "ស្ល៊ីឡាតុ៌ជាសសរកន្លោងរបស់សាសនាអស់លោក ។"»

قَالَ: قُلْتُ: اَلَّذِي يَلِيهَا فِي الْفَضْلِ؟ قَالَ: «الزَّكَاةُ، لِأَنَّهُ قَرَنَهَا بِهَا، وَ بَدَأَ بِالصَّلاَةِ قَبْلَهَا، وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اَلزَّكَاةُ تُذْهِبُ الذُّنُوبَ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «មួយណាបន្ទាប់ពីនេះ ?» ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ «ស្យ៉ាកាតុ៌ ព្រោះវាជាគូគ្នា គេផ្តើមធ្វើមុនស្ល៊ីឡាតុ៌ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ "ស្យ៉ាកាតុ៌លុបបំបាត់បាបទាំងឡាយ ។"»

قَالَ: قُلْتُ: فَالَّذِي يَلِيهَا فِي الْفَضْلِ؟ قَالَ: «الْحَجُّ، لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَ مَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾، وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): لَحِجَّةٌ مُتَقَبَّلَةٌ خَيْرٌ مِنْ عِشْرِينَ صَلاَةً نَافِلَةً، وَ مَنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ طَوَافاً أَحْصَى فِيهِ سُبُوعَهُ

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «មួយណាបន្ទាប់ពីមួយនេះ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ពិធីហ្ជាជ ព្រោះអល់ឡោះហ្ជ៑ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ជាជ្ជ ដ្ឋ ព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ជ៑ជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ ។ បុគ្គលណាបដិសេធ សទ្ធា អល់ឡោះហ្ជ៑មិនត្រូវការលោកទាំងពួងទេ ។* រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ជ៑ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ពិធីហ្ជាជ្ជ ដែលគេទទួលយកនោះប្រសើរជាងស្ន៏ឡាតុ៌ស្ម័គ្រចិត្ត (نافلة) គឺស្ន៏ឡាតុ៌ មិនមែនហ្ជារ្ជ (فرض) ((ម្ហែដង ។ អ្នកណាដើរចូលព្រះមហាគ្រឹះនេះ (គឺកាកុ៌បាស៊ុ) គេចាត់ទុកថាអ្នកនោះបានធ្វើស្ន៏ឡាតុ៌ស្ម័គ្រចិត្តមួយ អាទិត្យ ។

... قَالَ: قُلْتُ: ثُمَّ مَاذَا يَتْبَعُهُ؟ قَالَ: «ثُمَّ الصَّوْمُ». قَالَ: قُلْتُ: فَمَا بَالُ الصَّوْمِ آخِرُ ذَلِكَ أَجْمَعَ؟ فَقَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اَلصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «មួយណាបន្ទាប់ពីនេះ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ស្ងៅម៉ (កាន់សីលត្រណមអាហារ) ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ហេតុអ្វីស្ងៅម៉នៅចុងក្រោយគេ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ជ៑ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ស្ងៅម៉ជាខែលបាំងភ្លើងនរក ។"»

قَالَ: ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ أَفْضَلَ الْأَشْيَاءِ مَا إِذَا كَانَ فَاتَكَ لَمْ يَكُنْ لَكَ مِنْهُ التَّوْبَةُ دُونَ أَنْ تَرْجِعَ إِلَيْهِ فَتُؤَدِّيَهُ بِعَيْنِهِ، إِنَّ الصَّلَاةَ وَ الزَّكَاةَ وَ الْحَجَّ وَ الْوَلَايَةَ لَيْسَ يَنْفَعُ شَيْءٌ مَكَانَهَا دُونَ أَدَائِهَا، وَ إِنَّ الصَّوْمَ إِذَا فَاتَكَ أَوْ أَفْطَرْتَ أَوْ سَافَرْتَ فِيهِ أَدَّيْتَ مَكَانَهُ أَيَّاماً غَيْرَهَا، وَ فَدَيْتَ ذَلِكَ الذَّنْبَ بِفِدْيَةٍ، وَ لاَ قَضَاءَ عَلَيْكَ، وَ لَيْسَ مِثْلَ تِلْكَ الْأَرْبَعَةِ شَيْءٌ يُجْزِيكَ مَكَانَهَا غَيْرُهَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٤ الحديث: ٩٩/ ١٨٤٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩١ الحديث : ١٠٩)**

បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ប្រការទាំងនេះសំខាន់បំផុត បើលោកខានធ្វើគេនឹងមិនព្រមទទួលការសារភាពកំហុសរាងចាលនោះទេ លើកលែងតែលោកធ្វើឡើងវិញរាល់ប្រការទាំងនេះ ។ ស្ន៏ឡាតុ៌ ស្ងាកាតុ៌ ពិធីហ្ជាជ្ជ និងវីឡាយ៉ាស៊ុ មិនអាចយកអ្វីមកជួសបានទេក្រៅពីប្រតិបត្តិប្រការទាំងនេះ ។ រីឯស្ងៅម៉ បើខានធ្វើ ឬដាច់ ឬនៅពេលធ្វើដំណើរ ត្រូវធ្វើជួសវិញថ្ងៃក្រោយ ។ ការជួសទង្វើទាំងនេះជាការលុបលាងបាប ។ សម្រាប់ប្រការទាំងបួនខាងលើនេះ មិនមានអ្វីដូចទេ លោកមិនមានសិទ្ធិអាចយកអ្វីផ្សេងមកជួសបានទេ ។» (تفسير العيّاشي 1: 191/ 109)

***

21/97-96. عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ الشَّامِيِّ، قَالَ: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً﴾. فَقَالَ: «مَا يَقُولُ النَّاسُ»؟ فَقِيلَ لَهُ: اَلزَّادُ وَ الرَّاحِلَةُ.

96-97/21. អាប៊ូ អាល់-រ៉ប៊ីអ៊ូ អាល់-ស្ហាមី បានថាគេបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ជ៑ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ *[៣:៩៧] បំពេញពិធីហ្ជាជ្ជ ដ្ឋ ព្រះមហាគ្រឹះដើម្បីអល់ឡោះហ្ជ៑ជាបញ្ញត្តិលើមនុស្ស សម្រាប់អ្នកណាដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវទៅទីនោះ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «តើគេថាអ្វីខ្លះ ?» គេ បានប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «ស្បៀងនិងយានជំនិះ ។»

قَالَ: فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «سُئِلَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ هَذَا، فَقَالَ: لَقَدْ هَلَكَ النَّاسُ إِذَنْ، لَئِنْ كَانَ مَنْ كَانَ لَهُ زَادٌ وَ رَاحِلَةٌ قَدْرَ مَا يَقُوتُ بِهِ عِيَالَهُ،

អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ជ៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «គេបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام អំពីរឿងនេះ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មនុស្សប្រាកដជាវិនាស បើបុគ្គលនោះយកស្បៀងនិងយានជំនិះមកនោះ តើត្រូវ

ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារខ្លួនដូចម្តេចទៅ ។"

فَقِيلَ لَهُ:فَمَا السَّبِيلُ؟ – قَالَ – فَقَالَ:«السَّعَةُ فِي الْمَالِ،إِذَا كَانَ يَحُجُّ بِبَعْضٍ وَ يُبْقِي بَعْضاً يَقُوتُ بِهِ عِيَالَهُ،أَ لَيْسَ اللَّهُ قَدْ فَرَضَ الزَّكَاةَ فَلَمْ يَجْعَلْهَا إِلاَّ عَلَى مَنْ يَمْلِكُ مِائَتَيْ دِرْهَمٍ؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٥ الحديث: ٩٩/ ١٨٤٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٢ الحديث : ١١٣)**

គេបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ្វីទៅសមត្ថភាពនោះ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មានទ្រព្យគ្រប់គ្រាន់ ។ បុគ្គលនោះទៅបំពេញពិធីហ្ជាច្ជាមួយទ្រព្យមួយចំនួន ទុកទ្រព្យមួយចំនួនសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារខ្លួន ។ តើអល់ឡោះហ្ជ៍ៗ មិនបានដាក់ស្ការកាត់ជាកាតព្វកិច្ចទេ ព្រះអង្គ ﷻ មិនបានឲ្យវាប្រព្រឹត្តទៅបានទេ លើកលែងតែសម្រាប់បុគ្គលណាដែលមានពីររយដ្ឿរហ្ជាំ ?"» (تفسير العيّاشي 1: 192/ 113)

قُلْ يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

៩៨. ចូរអ្នកថា៖ "នរូជនគម្ពីរអឺយ ! ហេតុអ្វីអស់លោកមិនព្រមជឿបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ជ៍ ថ្វីបើអល់ឡោះហ្ជ៍ជាសាក្សីយើញអ្វីៗដែលអស់លោកធ្វើ ?"

قُلْ يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَآءُ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

៩៩. ចូរអ្នកថា៖ "នរូជនគម្ពីរអឺយ ! ហេតុអ្វីអស់លោករាំងរាមិនឲ្យទៅរកព្រះមាគ៉ាអល់ឡោះហ្ជ៍អ្នកដែលមានសទ្ធា អស់លោកចង់ធ្វើឲ្យព្រះមាគ៉ានោះរៀចរវរ ថ្វីបើអស់លោកជាសាក្សីយើញច្បាស់[ថាមាគ៉ានេះជាមាគ៉ាពិត] ?" អល់ឡោះហ្ជ៍មិនព្រងើយកន្តើយចំពោះអ្វីៗដែលអស់លោកធ្វើទេ ។

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تُطِيعُوا۟ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَـٰنِكُمْ كَـٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

១០០. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ ! បើពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់ជនគម្ពីរមួយក្រុម ពួកគេនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកវិលត្រឡប់ទៅជាជនបដិសេធសទ្ធាវិញ បន្ទាប់ពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយ ។

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَـٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُۥ ۗ وَمَن يَعْتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدْ هُدِىَ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾

១០១. ពួកអ្នកអាចបដិសេធសទ្ធាបានដូចម្តេច ថ្វីបើគេបានថ្លែងព្រះឱង្ការរបស់អល់ឡោះហ្ជ៍ឲ្យពួកអ្នកដឹងឲ្យហើយ នៅក្នុងចំណោមពួកអ្នកក៏មានព្រះសាសន:ទូតរបស់ព្រះអង្គដែរ ? ការពិតអ្នកណាតោងអល់ឡោះហ្ជ៍ជាប់ អ្នកនោះត្រូវដឹកនាំទៅរកព្រះមាគ៉ាត្រង់ត្រូវ (គឺសុភមង្គលពិត) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៨-១០១

98-1/101. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْفَضْلِ بْنِ الْعَبَّاسِ الْبَغْدَادِيُّ بِالرَّيِّ، الْمَعْرُوفُ بِأَبِي الْحَسَنِ الْخُيُوطِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ بْنِ الْحَارِثِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ خَلَفٍ الْعَطَّارُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ الْأَشْقَرُ، قَالَ: قُلْتُ لِهِشَامِ

بْنِ الْحَكَمِ: مَا مَعْنَى قَوْلِكُمْ: إِنَّ الْإِمَامَ لاَ يَكُونُ إِلاَّ مَعْصُوماً؟ فَقَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ ذَلِكَ. فَقَالَ: «الْمَعْصُومُ هُوَ الْمُمْتَنِعُ بِاللَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿وَ مَنْ يَعْتَصِمْ بِاللهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلىٰ صِرٰاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٥٤، معاني الأخبار – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٢ الحديث : ٢)**

98-101/1. [...] អាល់-ហ្ជ្រ៊ីសៃន៍ អាល់-អាស្ប៉ាហ៊ាន៍ បានថាខ្ញុំបានសួរ ហ្ជ៊ីស្ម៉ាំ ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាំ ថា៖ «សម្តីលោកដែលថាអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មិនមែនអ្នកណាក្រៅពីអរិទ្ធបុគ្គលទេនោះមានន័យថាអ្វី ?» លោកបានថា៖ «ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ជាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام អំពីរឿងនេះ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អរិទ្ធបុគ្គល គឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ធ្វើឲ្យតមសព្ទសារពើដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ហាម ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា تبارك وتعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១០១] អ្នកណាគោងអល់ឡោះហ្ស៊ាជាប់ អ្នកនោះត្រូវដឹកនាំទៅរកព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។»* (معاني الأخبار: 132/ 2)

***

*98-101/2. وَ أَخْبَرَنَا أَيْضاً أَبُو جَعْفَرٍ [عَنْ] مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْعَلَوِيِّ عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي اَلْقَاسِمِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْكُوفِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنِ اَلْمُفَضَّلِ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي اَلزُّبَيْرِ: عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّ اَللَّهَ جَعَلَ عَلِيّاً وَ زَوْجَتَهُ وَ أَبْنَاءَ [هُ] حُجَجَ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ – وَ هُمْ أَبْوَابُ اَلْعِلْمِ فِي أُمَّتِي – مَنِ اِهْتَدَى بِهِمْ هُدِيَ إِلىٰ صِرٰاطٍ مُسْتَقِيمٍ. (شواهد التنزيل ج١ ص٧٦)

*98-101/2. អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ បានប្រាប់យើងដែរ តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ជ ប៊ិន អ្ជាលី អាល់-អ្ជាឡារ៉ី តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ជ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ក្ជ៊ីស៊ីម ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) របស់លោក តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ជ ប៊ិន អ្ជាលី អាល់-គូហ្ជ៊ី តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ជ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី មូហ្ហាដ្ជ្ជ ដ្ជ ល់ តមកពី យ៉ាកូបៀរ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ជ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ស៊ូបៃរ៍ តមកពី យ៉ាកូបៀរ ប៊ិន អ្ជាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា ដែលបានថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន: ថា៖ "ចូរយក អ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام មហេសី سلام الله عليها របស់គេ صلوات الله عليه والسلام កូនទាំងពីរ عليهم السلام របស់គេ ទាំងពីរ عليهم السلام ជាព្រះអាជ្ញាធរ របស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل លើសត្វលោកទាំងអស់ របស់ព្រះអង្គ عز وجل ។ ពួកគេ عليهم السلام ជាទ្វារនៃអភិញ្ញានៅក្នុងសហគមន៍ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ។ អ្នកណាដឹកនាំខ្លួនដោយពួកគេ عليهم السلام អ្នកនោះដឹកនាំខ្លួនទៅរកព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។" (شواهد التنزيل 1: 76)

***

*98-101/3. فِي أَمَالِي شَيْخِ اَلطَّائِفَةِ قُدِّسَ سِرُّهُ بِإِسْنَادِهِ إِلَى اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَدِيثٌ طَوِيلٌ يَقُولُ فِيهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: مَنْ أَحَبَّكَ لِدِينِكَ وَ أَخَذَ بِسَبِيلِكَ فَهُوَ مِمَّنْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص٥٤٨)

*98-101/3. នៅក្នុង[សាត្រា] អាម៉ាលី របស់ អាល់-ស្ជ៊ីខ ខ អាល់-ត្ជ៊ីអ៊ីហ្ជាស (قُدِّسَ سِرُّهُ) យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកឡើងទៅដល់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم នៅក្នុងហ្ជាឌ្ជ៊ីស្ជ ( ) ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន: អំពីអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ្នកណាស្រឡាញ់អ្នក صلوات الله عليه والسلام ដើម្បីសាសនាអ្នក صلوات الله عليه والسלام តាមមាគ៌ាអ្នក صلوات الله عليه والسלام អ្នកនោះជាបុគ្គលដែលគេដឹកនាំទៅរកព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។" (تفسير نور الثقلين 3: 548)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ١٠٢

១០២. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ‍ើយ ! ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ាដោយការខ្លាចក្រែងដែលស័ក្ដិសមនឹងព្រះអង្គ ។ ចូរពួកអ្នកកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាអ្នកចុះចូល ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១០២

1/102. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّضْرِ، عَنْ أَبِي الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿اِتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقٰاتِهِ﴾. قَالَ: «يُطَاعُ وَ لاَ يُعْصَى، وَ يُذْكَرُ فَلاَ يُنْسَى، وَ يُشْكَرُ فَلاَ يُكْفَرُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٧ الحديث: ٩٩/ ١٨٥٥، معاني الأخبار – الجزء: ١ الصفحة: ٢٤٠ الحديث : ١)**

102/1. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ *[៣:១០២] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ីដោយការខ្លាចក្រែងដែលស័ក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «ចូរស្តាប់បង្គាប់ កុំល្មើសបង្គាប់ ។ ចូរនឹករលឹក កុំភ្លេច ។ ចូរដឹងគុណ កុំនិរគុណ ។» (معاني الأخبار: 1 /240. Al-Mizan vol.6 p.282)

***

2/102. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنْ (تَفْسِيرِ وَكِيعٍ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ مُرَّةَ الْهُمْدَانِيُّ، عَنْ عَبْدِ خَيْرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿يٰا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقٰاتِهِ﴾.

102/2. [...] អ្ហ៊ាប់ឌុ ខ្ហ៊យរី បានថាខ្ញុំបានសួរ អ្ហ៊ាលីអ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៊ាលិប អ៊ីពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា *[៣:១០២] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ីដោយការខ្លាចក្រែងដែលស័ក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។*

قَالَ: «وَ اللَّهِ مَا عَمِلَ بِهَا غَيْرُ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ، نَحْنُ ذَكَرْنَا اللَّهَ فَلاَ نَنْسَاهُ، وَ نَحْنُ شَكَرْنَاهُ فَلَنْ نَكْفُرَهُ، وَ نَحْنُ أَطَعْنَاهُ فَلَمْ نَعْصِهِ، فَلَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ، قَالَتِ الصَّحَابَةُ: لاَ نُطِيقُ ذَلِكَ. فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿فَاتَّقُوا اللهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾».(المناقب 2:177)**

ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ! មិនមានអ្នកណាអនុវត្តិតាមនេះទេក្រៅពីព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ ។ យើងនឹករលឹកអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ យើងមិនភ្លេចទេ ។ យើងដឹងព្រះគុណព្រះអង្គជ្ជ យើងមិននិរគុណទេ ។ យើងស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គជ្ជ យើងមិនល្មើសបង្គាប់ទេ ។ កាលអាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹង បណ្តាសាវ៉ាកបានថា៖ "យើងមិនអាចធ្វើដូចនេះបានទេ ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡាបានបើកឲ្យដឹងថា *[៦៤:១៦] ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ីតាមដែលពួកអ្នកអាចធ្វើបាន ។»* (المناقب 2: 177. Al-Mizan vol.6 p.282-283)

***

3/102. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو الْحَسَنِ الْأَوَّلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «كَيْفَ تَقْرَأُ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يٰا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقٰاتِهِ وَ لاٰ تَمُوتُنَّ إِلاّٰ وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ مَاذَا﴾؟» قُلْتُ: مُسْلِمُونَ. فَقَالَ: «سُبْحَانَ اللَّهِ! يُوقِعُ عَلَيْهِمُ الْإِيمَانَ فَيُسَمِّيهِمْ مُؤْمِنِينَ، ثُمَّ يَسْأَلُهُمُ الْإِسْلاَمَ، وَ الْإِيمَانُ فَوْقَ الْإِسْلاَمِ!». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٥٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٣ الحديث : ١١٩)**

102/3. អាល់-អ្ហ៊ៃយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្ស៊ីសៃន ប៊ិន ខ្ហ៊ីលិដ ដែលបានថា អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ ទីមួយមានវចនៈថា៖ «លោកសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះដូចម្តេច *[៣:១០២] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ីដោយការខ្លាចក្រែងដែលស័ក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។ ចូរពួកអ្នកកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាអ្នកចុះចូល* នោះគឺអ្វី ?» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «មុស្លីម ។» ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ ។ ព្រះអង្គជ្ជឲ្យអ៊ីម៉ាន់កើតមានដល់ពួកគេ (គឺមានសទ្ធា) ដូច្នេះព្រះអង្គជ្ជបានហៅពួកគេថាមុមីនីន (គឺអ្នកមានសទ្ធា) បន្ទាប់មកព្រះអង្គជ្ជឲ្យពួកគេ

នៅក្នុង អាល់-អ៊ីស្លាម (គឺជាអ្នកចុះចូល) ថ្ងៃបើ អ៊ីម៉ាន់ លើ អាល់-អ៊ីស្លាម ។» (تفسير العيّاشي 1: 193/ 119)

***

4/102. عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿اِتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقٰاتِهِ﴾ قَالَ: «مَنْسُوخَةٌ». قُلْتُ: وَ مَا نَسَخَهَا؟ قَالَ: «قَوْلُ اللَّهِ ﴿فَاتَّقُوا اللهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٥٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٤ الحديث : ١٢١)**

102/4. អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានថាខ្ញុំបានសួর អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះ៖ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:១០២] ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះ ﷻ ដោយការខ្លាចក្រែងដែលស័ក្តិសមនឹងព្រះអង្គ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ត្រូវលើកចោល ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «អ្វីទៅដែលលើកអាយ៉ាស៊ុំនេះចោល (គឺជួស) ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៦៤:១៦] ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះ ﷻ តាមដែលពួកអ្នកអាចធ្វើបាន ។»* (تفسير العيّاشي 1: 194/ 121)

***

5/102. فِي كِتَابِ اَلْمَنَاقِبِ لِابْنِ شَهْرِ آشُوبَ عَنِ اَلْبَاقِرِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قِرَاءَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ وَ هُوَ اَلتَّنْزِيلُ اَلَّذِي نَزَلَ بِهِ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ ﴿وَ لاٰ تَمُوتُنَّ إِلاّٰ وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ **لِرَسُولِ اَللَّهِ وَ اَلْإِمَامِ بَعْدَهُ**﴾. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 377)

102/5. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-មាណាគ្ងីប របស់ អ៊ីបនូ ស្ហ្ស៊ូរ៉ី អាស្ស៊ីប អាល់-បាក្ងៀর ﷺ មានវចន:ថា៖ «យោលតាមអ្ចាលី ﷺ សូត្រ នេះគឺការបើកឲ្យដឹងដែលយ៉ូបរ៉ាអ៊ីល ﷺ បានយកចុះមកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ថា៖ *[៣:១០២] ចូរពួកអ្នកកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាអ្នកចុះចូលចំពោះ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ និងអ៊ីម៉ាំក្រោយពីគេ ។»* (تفسير نور الثقلين 1: 377)

وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٠٣

១០៣. ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាតោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះ ﷻ ។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា ។ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់ព្រះគុណរបស់អល់ឡោះ ﷻ មកលើពួកអ្នក កាលពួកអ្នកជាសត្រូវនឹងគ្នា ព្រះអង្គបានផ្សះផ្សាចិត្តថ្លើមពួកអ្នក ពួកអ្នកក៏បានទៅជាបងប្អូនគ្នាអាស្រ័យព្រះគុណព្រះអង្គ ។ ពួកអ្នកបាននៅឯមាត់ជ្រោះភ្លើង ព្រះអង្គបានស្រោចស្រង់ពួកអ្នកផុតពីនោះ ។ ដូច្នេះឯងដែលអល់ឡោះ ﷻ បំភ្លឺពួកអ្នកឲ្យយល់បណ្តាព្រះសញ្ញាព្រះអង្គដើម្បីពួកអ្នកនឹងអាចអនុចរតាមមាគ៌ាត្រូវ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ១០៣

1/108. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿وَ كُنْتُمْ عَلى شَفا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْها **بِمُحَمَّدٍ**﴾ هَكَذَا وَ اللَّهِ نَزَلَ بِهَا جَبْرَئِيلُ (عليه السلام) عَلَى مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه و آله) . (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٨٣ حديث : ٢٠٨)

108/1. អ្ចាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាស្ម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ខ៉ាលិដ្ឋ តមកពីឪពុក

លោកដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាលា ថា: «[៣:១០៣] *ពួកអ្នកបាននៅឯមាត់ជ្រោះភ្លើង ព្រះអង្គបានស្រោចស្រង់ពួកអ្នកផុតពីនោះ**ដោយមូហ្ហាំម៉ាដ់ ។*** សូមសរសើរនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីដ ឃ្ជីបរ៉អ៊ីលបានៃ្ចអាយ៉ាស៊ុនេះចុះមកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ់ ﷺ ដូចនេះឯង ។» (الكافي 8: 183/ 208)

***

2/108. عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «آلُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) هُمْ حَبْلُ اللهِ الَّذِي أُمِرْنَا بِالاِعْتِصَامِ بِهِ، فَقَالَ: وَ ﴿اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً وَ لاَ تَفَرَّقُوا﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٦٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٤ الحديث : ١٢٣)**

108/2. យ៉ាកៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចន:ថា: «ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ របស់ មូហ្ហាំម៉ាដ់ ﷺ ជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីដ ﷻ ដែលព្រះអង្គ ﷻ ដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យតោងឲ្យជាប់ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីដ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាតោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា ។*» (تفسير العيّاشي 1: 194/ 123)

***

*3/108. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ ابْنِ يَزِيدَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ: ﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً﴾. قَالَ: «عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ حَبْلُ اللهِ الْمَتِينُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٦٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٤ الحديث : ١٢٢)**

*108/3. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ីបនូ យ៉ាស្ស៊ីដ្ធ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាតោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "អ៊ូលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ ជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ ដែលជាប់ ។" (تفسير العيّاشي 1: 194/ 122)

***

4/108. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿وَ لاَ تَفَرَّقُوا﴾. قَالَ: «إِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلِمَ أَنَّهُمْ سَيَفْتَرِقُونَ بَعْدَ نَبِيِّهِمْ وَ يَخْتَلِفُونَ، فَنَهَاهُمْ عَنِ التَّفَرُّقِ كَمَا نَهَى مَنْ كَانَ قَبْلَهُمْ، فَأَمَرَهُمْ أَنْ يَجْتَمِعُوا عَلَى وَلاَيَةِ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَ السَّلاَمُ)، وَ لاَ يَتَفَرَّقُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٧١، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٨)**

108/4. [...] អ៊ូលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ាកូ៌ប្ជ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា* ថា: «អល់ឡោះហ្ស៊ីតាបារ៉ក ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណថាពួកគេនឹងបែកបាក់គ្នាអត់ពីព្រះសាស្តា ﷺ ពួកគេទៅ ពួកគេនឹងឈ្លោះប្រកែកគ្នា ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ បានហាមពួកគេបែកបាក់គ្នា ដូចព្រះអង្គ ﷻ បានហាមអ្នកមុនពួកគេដែរ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ បានដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យពួកគេរួបរួមគ្នា នៅក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ់ ﷺ កុំបែកបាក់គ្នាឡើយ ។» (تفسير القمّي 1: 108)

***

5/108. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَنْبَرِيِّ، بِإِسْنَادِهِ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ سَأَلَ أَعْرَابِيٌّ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً﴾، فَأَخَذَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِيَدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ قَالَ: «يَا أَعْرَابِيُّ، هَذَا حَبْلُ اللهِ فَاعْتَصِمْ بِهِ» فَدَارَ الْأَعْرَابِيُّ مِنْ خَلْفِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ احْتَضَنَهُ، وَ قَالَ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أُشْهِدُكَ أَنِّي قَدِ اعْتَصَمْتُ بِحَبْلِكَ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ

(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى هَذَا». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٢ الحديث: ٩٩/ ١٨٦٩، المناقب - الجزء: ٣ الصفحة: ٧٦)**

108/5. អ៊ីបនូ ស្ហាស៊ូរ៉ី អាស្ស៊ីប បានតំណាលតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ូលី អាល់-អ៊ុន់បារី តាមបណ្តាញ ព័ត៌មានលោកមកពីព្រះសាស្តាﷺដែលបុរសអាក្ដ៉ូរ៉ូបម្នាក់បានសួរអំពីអាយ៉ាស៊ូនេះ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ហ ។* រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺបានចាប់ដៃអ៊ូលីؑ ហើយមានព្រះវចន:ថា៖ «អាក្ដ៉ូរ៉ូបអើយ! នេះគឺខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ីﷻ ដូច្នេះចូរលោកគោងគេؑឲ្យ ជាប់ ។» បុរសនោះក៏បានដើរពីក្រោយអ៊ូលីؑ បានឱបព្រះអង្គؑ ហើយថា៖ «អល់ឡោះហ្ហ៊ីﷻ អើយ! ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមសច្ចាថាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោងខ្សែព្រះអង្គﷻយ៉ាងជាប់ហើយ ។» រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺក៏មានព្រះវចន:ថា៖ «អ្នកណាចង់ឃើញបុរសហានសូគិ ចូរអ្នកនោះមើលមក បុគ្គលនេះ ។» (المناقب 3: 76)

***

6/108. مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ النُّعْمَانِيُّ- اَلْمَعْرُوفُ بِابْنِ زَيْنَبَ- قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُعَمَّرٍ الطَّبَرَانِيُّ بِطَبَرِيَّةَ سَنَةَ ثَلاَثٍ وَ ثَلاَثِينَ وَ ثَلاَثِمِائَةٍ- وَ كَانَ هَذَا الرَّجُلُ يُوَالِي يَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ وَ مِنَ النُّصَّابِ- قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ هَاشِمٍ، وَ الْحَسَنُ بْنُ السَّكَنِ، قَالَ :حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ بْنُ هَمَّامٍ، قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبِي، عَنْ مِينَاءَ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: وَفَدَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَهْلُ الْيَمَنِ، فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ... فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ وَصِيُّكَ؟ فَقَالَ: «هُوَ الَّذِي أَمَرَكُمُ اللَّهُ بِالِاعْتِصَامِ بِهِ، فَقَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعاً وَ لاٰ تَفَرَّقُوا﴾».

108/6. [...] អ៊ូប់ឌ្ធុល រ៉ស្ហាក្ដ ប៊ិន ហ្ហាំមុ៉ា បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពី មីណាអ៊ូ បម្រើម្នាក់ របស់ អ៊ូប់ឌ្ធុលរ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន អ្ហ៊ូហ្ហ្ វ តមកពី យ៉ាហ្ហ៊ូ ប៊ិន អ៊ូប់ឌ្ធុលឡោះហ្ហ៊ី អាល់-អាន់ស្ស៊ីរ៉ី ដែល បានថាពួកអ្នកស្រុកយេមេនបានបញ្ជូនគណ:ប្រតិភូមកជួបរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺ ទូលព្រះអង្គﷺថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺអើយ! អ្នកណាជាព្រះឧត្តរាធិការីؑ (គឺអ្នកស្នង) ព្រះអង្គﷺ ?» ព្រះអង្គﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ «អ្នកនោះؑគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ហ៊ីﷻដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យមនុស្សគ្រប់គ្នាគោង ឲ្យជាប់ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែ របស់អល់ឡោះហ្ហ ។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា ។*»

فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بَيِّنْ لَنَا مَا هَذَا الْحَبْلُ؟ فَقَالَ: «هُوَ قَوْلُ اللَّهِ: ﴿إِلاّٰ بِحَبْلٍ مِنَ اللهِ وَ حَبْلٍ مِنَ النّٰاسِ﴾ فَالْحَبْلُ مِنَ اللَّهِ كِتَابُهُ، وَ الْحَبْلُ مِنَ النَّاسِ وَصِيِّي».

ពួកគេបានទូលថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺអើយ! សូមព្រះអង្គﷻបំភ្លឺអស់ទូលបង្គំផង អ្វីទៅខ្សែនោះ ?» ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ *«[៣:១១២] លើកលែងតែ[ពួកគេគោងជាប់]អាស្រ័យខ្សែមកពី អល់ឡោះហ្ហ៊ីនិងខ្សែមកពីនរជន[អ្នកមានសទ្ធា] ។* ដូច្នេះខ្សែមកពីអល់ឡោះហ្ហ៊ីﷻគឺព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻ ខ្សែមកពីនរជនគឺអ្នកស្នងؑខ្ញុំﷺ ។»

فَقَالُوا :يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ وَصِيُّكَ؟ فَقَالَ: «هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ: ﴿أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يٰا حَسْرَتىٰ عَلىٰ مٰا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللهِ﴾».

ពួកគេបានទូលថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ីﷺអើយ! អ្នកស្នងؑព្រះអង្គﷺគឺអ្នកណា ?» ព្រះអង្គﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ «គេؑគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ហ៊ីﷻបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣៩:៥៦] ក្រែងលោអ្នក ណាមួយនឹងថា៖ "ស្តាយណាស់ដែលខ្ញុំមិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងខាងអល់ឡោះហ្ហ (គឺមុខ ប៉ែក ឬ បក្សរបស់អល់ឡោះហ្ហ) ។*»

فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَا جَنْبُ اللَّهِ هَذَا؟ فَقَالَ: «هُوَ الَّذِي يَقُولُ اللَّهُ فِيهِ: ﴿وَ يَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلاً﴾ هُوَ وَصِيِّي وَ السَّبِيلُ إِلَيَّ مِنْ بَعْدِي».

ពួកគេបានទូលថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ:ﷺអើយ! អ្វីទៅខាង (គឺ មុខ ប៉ៃក ភាគី) របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ នោះ ?» ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ «គេﷺគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានចែងថា៖ *[២៥:២៧] ថ្ងៃដែលបុគ្គលទុច្ចរិតនឹងខាំដៃខ្លួនឯង ហើយពោលថា៖ "ឱ! ខ្ញុំគួរតែជ្រើសរើសយកមាគ៌ាជាមួយព្រះសាសន:ទូត ។* គេﷺជាព្រះឧត្តរាធិការី (គឺអ្នកស្នង) របស់ខ្ញុំﷺ ជាព្រះមាគ៌ាអត់ពីខ្ញុំﷺទៅ ។»

فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بِالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيّاً، أَرِنَاهُ فَقَدِ اشْتَقْنَا إِلَيْهِ. فَقَالَ: «هُوَ الَّذِي جَعَلَهُ اللَّهُ آيَةً لِلْمُتَوَسِّمِينَ، فَإِنْ نَظَرْتُمْ إِلَيْهِ نَظَرَ مَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ، أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَ هُوَ شَهِيدٌ، عَرَفْتُمْ أَنَّهُ وَصِيِّي كَمَا عَرَفْتُمْ أَنِّي نَبِيُّكُمْ، فَتَخَلَّلُوا الصُّفُوفَ وَ تَصَفَّحُوا الْوُجُوهَ، فَمَنْ أَهْوَتْ إِلَيْهِ قُلُوبُكُمْ فَإِنَّهُ هُوَ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: ﴿فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ﴾ إِلَيْهِ وَ إِلَى ذُرِّيَّتِهِ».

ពួកគេបានទូលថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ:ﷺអើយ! សូមស្បថនឹងព្រះﷻដែលបានចាត់បញ្ជូនព្រះអង្គﷺ ក្នុងនាមនៃការពិត! សូមព្រះអង្គﷺបង្ហាញអ្នកស្នងﷺនោះឲ្យអស់ទូលបង្គំបានឃើញផង អស់ទូលព្រះបង្គំចង់ឃើញណាស់ ។» ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ «គេﷺគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានចាត់ទុកជាសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយណាដែលដឹងធ្លុះធ្លាយ ។ ដូច្នេះអ្នកណាដែលមានបេះដូង មានត្រចៀក ពេលបានឃើញគេﷺ អ្នកនោះនឹងដឹងថាគេﷺជាអ្នកស្នងﷺ ខ្ញុំﷺ ដូចអស់លោកបានដឹងដែរថាខ្ញុំﷺជាសាស្តាﷺរបស់អស់លោក ។ ដូច្នេះចូរតម្រង់ជួរនិងបង្ហាញមុខ ព្រោះបុគ្គលដែលចិត្តអស់លោកទេរទៅនោះ បុគ្គលនោះគឺគេﷺ (គឺអ្នកស្នងﷺ) ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻថា៖ *[១៤:៣៧] ដូច្នេះសូមព្រះមេត្តាធ្វើឲ្យចិត្តមនុស្សទន់ទេរទៅរកពួកគេ* គឺទៅរកគេﷺនិងព្រះរាជបុត្រﷺរាជនត្តាﷺរបស់គេﷺ ។»

ثُمَّ قَالَ: فَقَامَ أَبُو عَامِرٍ الْأَشْعَرِيُّ فِي الْأَشْعَرِيِّينَ، وَ أَبُو غُرَّةَ الْخَوْلاَنِيُّ فِي الْخَوْلاَنِيِّينَ، وَ ظَبْيَانُ وَ عُثْمَانُ بْنُ قَيْسٍ فِي بَنِي قَيْسٍ، وَ عَرَفَةُ الدَّوْسِيُّ فِي الدَّوْسِيِّينَ، وَ لاَحِقُ بْنُ عِلاَقَةَ، فَتَخَلَّلُوا الصُّفُوفَ، وَ تَصَفَّحُوا الْوُجُوهَ، وَ أَخَذُوا بِيَدِ الْأَصْلَعِ الْبَطِينِ، وَ قَالُوا: إِلَى هَذَا أَهْوَتْ أَفْئِدَتُنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ.

បន្ទាប់មកលោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា អាប៊ូ អ:ម៉ៀរ អាល់-អាស្ស:អ:រី បានដើរបន្ទើងក្នុងចំណោមពួក អាល់-អាស្ស:អ:រីយីន, អាប៊ូ ឆ្ងរ:ម៉ោ:ត្ត: អាល់-ខ្ចៅ:ឡានី បានដើរបន្ទើងក្នុងចំណោមពួកខ្ចៅ:ឡានីយីន, ស:ប៊ីបយ៉ាន និង អ:ស:ម៉ាន ប៊ិន ក:យ:ស: បានដើរបន្ទើងក្នុងចំណោម បានី-ក:យ:ស:, អ:រ:ហ្ការ: អាល់-ដ:ស:ស:ី បានដើរបន្ទើងក្នុងចំណោមពួកអាល់-ដ:ស:ស:ីយីន ពួកគេបានបង្ហាញខ្លួនជាជួរ បានចាប់ដៃបុគ្គលកោរក្បាលﷺ ហើយទូលថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ:ﷺអើយ! ចិត្តអស់ទូលព្រះបង្គំទេរទៅរកប្រការនេះ ។»

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَنْتُمْ نُخْبَةُ اللَّهِ حِينَ عَرَفْتُمْ وَصِيَّ رَسُولِ اللَّهِ قَبْلَ أَنْ تُعَرَّفُوهُ، فَبِمَ عَرَفْتُمْ أَنَّهُ هُوَ»؟ فَرَفَعُوا أَصْوَاتَهُمْ يَبْكُونَ، وَ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ،نَظَرْنَا إِلَى الْقَوْمِ فَلَمْ تَحِنَّ لَهُمْ [قُلُوبُنَا]، وَ لَمَّا رَأَيْنَاهُ رَجَفَتْ قُلُوبُنَا ثُمَّ اطْمَأَنَّتْ نُفُوسُنَا، فَانْجَاشَتْ أَكْبَادُنَا، وَ هَمَلَتْ أَعْيُنُنَا، وَ تَبَلَّجَتْ صُدُورُنَا حَتَّى كَأَنَّهُ لَنَا أَبٌ وَ نَحْنُ عِنْدَهُ بَنُونَ.

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចន:ថា៖ «អស់លោកជារជនរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដែលស្គាល់ព្រះឧត្តរាធិការីﷺរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមុនគេប្រាប់ឲ្យដឹង ។ តើអស់លោកអាចដឹងបានដូចម្តេចថានោះគឺគេ

(គឺអ្នកស្នងﷺ)?» ពួកគេបានទូលខ្លាំងៗថា៖ «រ៉សូលុលឡោះហ្ស៊ﷺអើយ ! អស់ទូលព្រះបង្គំបានមើលទៅឯមនុស្ស តែចិត្តអស់ទូលព្រះបង្គំមិនទន់ទេរទៅរកពួកគេទេ ។ ពេលអស់ទូលព្រះបង្គំមើលឃើញគេﷺ បេះដូងអស់ទូលព្រះបង្គំញ័រ ខ្លួនអស់ទូលព្រះបង្គំស្ងប់ ចិត្តអស់ទូលព្រះបង្គំជឿជាក់ ភ្នែកអស់ទូលព្រះបង្គំជោក[ដោយទឹកភ្នែក] ទ្រូងអស់ទូលព្រះបង្គំរីករាយហាក់បីដូចគេﷺជាឪពុករបស់អស់ទូលព្រះបង្គំ អស់ទូលព្រះបង្គំហាក់បីដូចជាកូនរបស់គេﷺ ។»

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): « ﴿وَ مٰا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللّٰهُ وَ الرّٰاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ﴾ أَنْتُمْ مِنْهُ بِالْمَنْزِلَةِ الَّتِي سَبَقَتْ لَكُمْ بِهَا الْحُسْنَى، وَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ مُبْعَدُونَ».

រ៉សូលុលឡោះហ្ស៊ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ *«[៣:៧] មានតែអល់ឡោះហ្ស៊ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់វានិងបណ្ដាអ្នកស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ។* អស់លោកមានឋានៈជាបុគ្គលដែលបាននូវសេចក្ដីល្អប្រសើរ ហើយអស់លោកឃ្លាតឆ្ងាយពីភ្លើងនរក ។»

قَالَ: فَبَقِيَ هَؤُلاَءِ الْقَوْمُ الْمُسَمَّوْنَ حَتَّى شَهِدُوا مَعَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الْجَمَلَ وَ صِفِّينَ فَقُتِلُوا بِصِفِّينَ (رَحِمَهُمُ اللَّهُ)، وَ كَانَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بَشَّرَهُمْ بِالْجَنَّةِ وَ أَخْبَرَهُمْ أَنَّهُمْ يَسْتَشْهِدُونَ مَعَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦٩ الحديث: ٩٩/ ١٨٦٢، الغيبة – الجزء: ١ الصفحة: ٣٩ الحديث : ١)**

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាបុគ្គលទាំងនេះមានជីវិតរស់នៅរហូតដល់បានតស៊ូនៅខាង អាមីរុល-មុមីនីនﷺក្នុងសមរភូមិយ៉ាមីលនិងសមរភូមិស្ស៊ីហ្វីន ។ ពួកគេបានទទួលមរណៈភាពក្នុងសមរភូមិស្ស៊ីហ្វីន ។ ព្រះសាស្ដាﷺបានប្រាប់ពួកគេថាពួកគេបានឋានសួគ៌ ហើយបានប្រាប់ពួកគេថាពួកគេនឹងបានទៅជាទុក្ករៈបុគ្គលជាមួយ អ៊ុលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត៉ូលិបﷺ ។» (الغيبة: 39/ 1)

***

7/108. السَّيِّدُ الرَّضِيُّ فِي (الْخَصَائِصِ): قَالَ: حَدَّثَنِي هَارُونُ بْنُ مُوسَى، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو مُوسَى عِيسَى الضَّرِيرُ الْبَجَلِيُّ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي خُطْبَةٍ خَطَبَهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي مَرَضِهِ، وَ فِي الْخَبَرِ: «فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أُدْعُوا لِي عَمِّي- يَعْنِي الْعَبَّاسَ (رَحِمَهُ اللَّهُ)- فَدُعِيَ لَهُ، فَحَمَلَهُ وَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، حَتَّى أَخْرَجَاهُ، فَصَلَّى بِالنَّاسِ وَ إِنَّهُ لَقَاعِدٌ، ثُمَّ حُمِلَ فَوُضِعَ عَلَى الْمِنْبَرِ بَعْدَ ذَلِكَ،

108/7. [...] អាប៊ូ មូសា អ៊ីសា អាល់-ឌ៉្ហរៀរ៍ អាល់-បាយ៉ាលី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺដែលលើកឡើងនូវសម្ដីរបស់រ៉សូលុលឡោះហ្ស៊ﷺនៅពេលព្រះអង្គﷻឈឺ ថា៖ «ហៅឪពុកមាខ្ញុំﷺមកជួបខ្ញុំﷺ» ពោលគឺអាល់-អ៊ុប់បាស់ ។ គេបានហៅលោកមក ។ លោកនិងអ៊ុលីﷺបានលើកព្រះអង្គﷺមកក្រៅ ។ ព្រះអង្គﷺបានស្ឡ៊ាត់ជាមួយគេហើយបានអង្គុយ ។ បន្ទាប់ពីនោះគេបានលើកព្រះអង្គﷺទៅដាក់លើវេទិកា ។

فَاجْتَمَعَ لِذَلِكَ جَمِيعُ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ، حَتَّى بَرَزَتِ الْعَوَاتِقُ مِنْ خُدُورِهَا، فَبَيْنَ بَاكٍ وَ صَائِحٍ وَ مُسْتَرْجِعٍ [وَ وَاجِمٍ] وَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَخْطُبُ سَاعَةً وَ يَسْكُتُ سَاعَةً، وَ كَانَ فِيمَا ذَكَرَ مِنْ خُطْبَتِهِ أَنْ قَالَ: يَا مَعَاشِرَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ، وَ مَنْ حَضَرَ فِي يَوْمِي هَذَا وَ سَاعَتِي هَذِهِ مِنَ الْإِنْسِ وَ الْجِنِّ، لِيُبَلِّغْ شَاهِدُكُمْ غَائِبَكُمْ، أَلاَ إِنِّي قَدْ خَلَّفْتُ فِيكُمْ كِتَابَ اللَّهِ فِيهِ النُّورُ وَ الْهُدَى، وَ الْبَيَانُ لِمَا فَرَضَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مِنْ شَيْءٍ، حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ حُجَّتِي وَ حُجَّةُ وَلِيِّي، وَ خَلَّفْتُ فِيكُمُ الْعَلَمَ الْأَكْبَرَ، عَلَمَ الدِّينِ وَ نُورَ الْهُدَى وَ ضِيَاءَهُ، وَ هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، أَلاَ وَ هُوَ حَبْلُ اللَّهِ ﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعاً وَ لاٰ تَفَرَّقُوا وَ اذْكُرُوا نِعْمَتَ

اللهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَاناً وَ كُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾.

ពួកអ្នកស្រុកម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុំបានជួបជុំគ្នា ទាំងពួកមូហ្ហាយ៊ីរីន ទាំងពួកអាន់ស្ហ្ការ ទាំងក្មេងស្រីចេញពី រចាំង (ចេញពីផ្ទះ)។ ពួកគេទ្រហោយំដោយព្រួយបារម្ភ។ ព្រះសាស្តាﷺបាននិយាយបន្តិចឈប់បន្តិច (ព្រោះអង្គﷺឈឺខ្លាំង)។ នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ (ឃ្យុត្ពាស៊ុ) នេះ ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «ក្រុមមូហ្ហាយ៊ីរីន ក្រុមអាន់ស្ហ្ការនិងបណ្តាអ្នកដែលមានវត្តមានក្នុងថ្ងៃនេះ ក្នុងម៉ោងនេះអើយ! ទាំងមនុស្ស ទាំងយ៊ិន។ ចូរបណ្តាអ្នកមានវត្តមានប្រាប់បណ្តាអ្នកអវត្តមានថា ខ្ញុំﷺទុកឲ្យអស់លោកនូវព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ីវ។ នៅក្នុងនោះមាននូវព្រះពន្លឺរស្មី ព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ សេចក្តីអធិប្បាយរបស់សព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវបានដាក់មកជាកាតព្វកិច្ច ព្រះទឡ្ហីករណៈរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវសម្រាប់អស់លោក ព្រះទឡ្ហីករណៈរបស់ខ្ញុំﷺនិងរបស់អនុរក្ស។ រៀបរាប់ ១ ខ្ញុំﷺទុកឲ្យអស់លោកទង់ដ៏ធំ ទង់សាសនា ព្រះរស្មីនៃព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំនិងពន្លឺត្រចះត្រចង់របស់វា នោះគឺអ៊ីសាﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប។ ការពិតគេﷺជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ។ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា។ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់ព្រះគុណរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីមកលើពួកអ្នក កាលពួកអ្នកជាសត្រូវនឹងគ្នា ព្រះអង្គបានផ្សះផ្សាចិត្តថ្លើមពួកអ្នក ពួកអ្នកក៏បានទៅជាបងប្អូនគ្នាអាស្រ័យព្រះគុណព្រះអង្គ។ ពួកអ្នកបាននៅងមាត់ជ្រោះភ្លើង ព្រះអង្គបានស្រោចស្រង់ពួកអ្នកផុតពីនោះ។ ដូច្នេះឯងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបំភ្លឺពួកអ្នកឲ្យយល់បណ្តាព្រះសញ្ញាព្រះអង្គ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងអាចអនុចរតាមមាគ៌ាត្រូវ។*

أَيُّهَا النَّاسُ، هَذَا عَلِيٌّ، مَنْ أَحَبَّهُ وَ تَوَلَّاهُ الْيَوْمَ وَ بَعْدَ الْيَوْمِ فَقَدْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهَ، وَ مَنْ عَادَاهُ وَ أَبْغَضَهُ الْيَوْمَ وَ بَعْدَ الْيَوْمِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَصَمَّ وَ أَعْمَى، لاَ حُجَّةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧١ الحديث: ٩٩/ ١٨٦٥، خصائص أمير المؤمنين – الجزء: ١ الصفحة: ٧٤)**

ប្រជារាស្ត្រអើយ! នេះគឺអ៊ីសាﷺ។ អ្នកណាស្រឡាញ់គេﷺ យកគេﷺជាមិត្តក្នុងថ្ងៃនេះនិងបន្ទាប់ពីថ្ងៃនេះ អ្នកនោះបានធ្វើតាមកិច្ចសន្យាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានធ្វើជាមួយអ្នកនោះ។ អ្នកណាជាសត្រូវរបស់គេﷺ ស្អប់គេﷺក្នុងថ្ងៃនេះនិងបន្ទាប់ពីថ្ងៃនេះ អ្នកនោះនឹងមកក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះជាមនុស្សថ្លង់និងខ្វាក់ភ្នែក អ្នកនោះនឹងពុំមានពាក្យឆ្លើយដោះសារខ្លួនទេនៅចំពោះមុខអល់ឡោះហ្ស៊ី។» (خصائص أمير المؤمنين: 74)

***

*8/108. فُرَاتٌ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحَسَنِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ مُعَنْعَناً عَنِ اِبْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ : كُنْتُ عِنْدَ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَأَقْبَلَ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ يَا رَسُولَ اَللَّهِ [مَا قَوْلُ اَللَّهِ] فِي كِتَابِهِ ﴿وَ اِعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اَللَّهِ جَمِيعاً وَ لاَ تَفَرَّقُوا﴾ فَمَا حَبْلُ اَللَّهِ فَقَالَ اَلنَّبِيُّ يَا أَعْرَابِيُّ أَنَا نَبِيُّهُ وَ عَلِيٌّ [بْنُ أَبِي طَالِبٍ] حَبْلُهُ فَخَرَجَ اَلْأَعْرَابِيُّ وَ هُوَ يَقُولُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِهِ وَ اِعْتَصَمْتُ بِحَبْلِهِ . (تفسير فرات – جلد : ١ صفحه : ٩٠ حديث : ١)

*108/8. [...] រាយការណ៍តមកពី អ៊ីបនូ អ៊ាប់បាស់។ លោកបានថាថ្ងៃមួយខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយ រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺ។ ពួកអាក្ដ៉ារ៉ាបបានមកជួបព្រះអង្គﷺ ទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺអើយ! តើអល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបន្ទូលថាអ្វីនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា*?អ្វីទៅខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អាក្ដ៉ារ៉ាបអើយ! ខ្ញុំﷺជាព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ឯ អ៊ីសាﷺ ប៊ិន

អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ ជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ។ បុរសទាំងនោះបានចាកចេញទៅដោយនិយាយថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជឿព្រះសាស្ត្ររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ទូលបង្គំគោងជាប់នូវខ្សែរបស់ព្រះអង្គ ។""
(تفسير فرات 1: 90/ 1)

***

*9/108. فُرَاتٌ قَالَ حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ الْعَبَّاسِ الْبَجَلِيُّ مُعَنْعَناً عَنْ أَبَانِ بْنِ تَغْلِبَ قَالَ قَالَ [أَبُو] جَعْفَرٍ [ع] وَلَايَةُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع الْحَبْلُ الَّذِي قَالَ اللَّهُ [تَعَالَى فِيهِ] ﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً وَ لا تَفَرَّقُوا﴾ فَمَنْ تَمَسَّكَ بِهِ كَانَ مُؤْمِناً وَ مَنْ تَرَكَهُ خَرَجَ مِنَ الْإِيمَانِ.
(تفسير فرات – جلد : ١ صفحه : ٩٠ حديث : ٣)

*108/9. ហ្ស៊ីរ៉ត បានថា អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អាល់-អ្ចាប់បាស់ អាល់-បាយ៉ូលី បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាបាន ប៊ិន តាកុ៌លិប ដែលបានថា អាប៊ូ យ៉ូកុ៌ហ្ជារ ﷺ មានវចន:ថា៖ "វីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់អ្ចាលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ ជាខ្សែដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ ចែងនោះថា៖ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ចូរពួកអ្នកកុំបែកបាក់គ្នា ។* ហេតុដូច្នេះ អ្នកណាគោងខ្សែនេះជាប់ អ្នកនោះជា*មុមីន* អ្នកណាមិនអើពើខ្សែនេះទេ អ្នកនោះចេញពីជំនឿ[អ៊ីម៉ាន់] ។" (تفسير فرات 1: 90/ 3)

***

*10/108. أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ اَلصُّوفِيُّ قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَلْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى بْنِ أَحْمَدَ اَلْجُلُودِيُّ قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ سَهْلٍ قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَلْعَزِيزِ بْنُ عَمْرٍو، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ اَلْحَسَنِ، قَالَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ عَلِيٍّ اَلرَّبَعِيُّ عَنْ أَبَانِ بْنِ تَغْلِبَ

*108/10. មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី អាល់-ស្ជ្ជ ហ្ជ្ជ ី បានប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាស្ចម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ តមកពី អ្ចាប់ឌុល អ្ចាស៊ីស ប៊ិន យ៉ាស្ចយ៉ា ប៊ិន អាស្ចម៉ាដ្ធ អាល់-យ៉ូលូឌ្ធ ី តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន សាស្ចល៍ តមកពី អ្ចាប់ឌុល អ្ចាស៊ីស ប៊ិន អ្ចាំរ តមកពី អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អាល់-ហ្ជាសាន់ តមកពី យ៉ាស្ចយ៉ា ប៊ិន អ្ចាលី អាល់-រ៉ាប៊ីអ៊ី តមកពី អាបាន ប៊ិន តាកុ៌លិប

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: نَحْنُ حَبْلُ اَللَّهِ – اَلَّذِي قَالَ اَللَّهُ: ﴿وَ اِعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اَللَّهِ جَمِيعاً﴾ اَلْآيَةَ – فَالْمُسْتَمْسِكُ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ اَلْمُسْتَمْسِكُ بِالْبِرِّ [كَذَا] فَمَنْ تَمَسَّكَ بِهِ كَانَ مُؤْمِناً، وَ مَنْ تَرَكَهُ كَانَ خَارِجاً مِنَ اَلْإِيمَانِ. (شواهد التنزيل ج١ ص١٦٩)

តមកពី យ៉ូកុ៌ហ្ជារ ﷺ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "យើង ﷺ ជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ ចែងអំពីខ្សែនេះថា៖ *[៣:១០៣] ចូរពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាគោងឲ្យជាប់ខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។* ហេតុដូច្នេះ អ្នកណាគោងវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់ អ្ចាលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ ជាប់ អ្នកនោះគោងជាប់នូវសេចក្ដីត្រឹមត្រូវ ។ ដូចនេះដែរ អ្នកណាគោងព្រះអង្គ ﷺ ជាប់ អ្នកនោះជា*មុមីន* ។ អ្នកណាមិនអើពើព្រះអង្គ ﷺ ទេ អ្នកនោះចេញពីជំនឿ[អ៊ីម៉ាន់] ។" (شواهد التنزيل 1: 169)

وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

១០៤. ចូរឲ្យមាននៅក្នុងចំណោមពួកអ្នកនូវសហគមន៍មួយដែលហៅទៅរកសេចក្ដីល្អប្រពៃ បង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ[តាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ីនិងតាមព្រះសាស្ត្រាព្រះអង្គ] ហាមធ្វើអាក្រក់ (គឺហាមអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីហាម) ។ ជនទាំងនេះជាជនជោគជ័យ [បានដល់សុខុមាលភាពនៃឋានសួគ៌] ។

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾

១០៥. ចូរពួកអ្នកកុំយកតម្រាប់តាមនូវជនដែលបែកបាក់គ្នា [ដោយការឈ្លោះប្រកែករឿងសាសនា] រិះគន់គ្នាបន្ទាប់ពីបណ្ដាភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេហើយ ។ ជនទាំងនេះនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០៤-១០៥

104–1/105. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿وَ لْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ﴾: «فَهَذِهِ الْآيَةُ لِآلِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَنْ تَابَعَهُمْ ﴿يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾».
(البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٣ الحديث: ٩٩/ ١٨٧٧، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٨)**

104-105/1. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ាកូ្ជរូដ្ជ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកូ្ជ ក្ដ៊ីហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ *[៣:១០៤] ចូរឲ្យមាននៅក្នុងចំណោមពួកអ្នកនូវសហគមន៍មួយដែលហៅទៅរកសេចក្ដីល្អប្រពៃ* ថា: «អាយ៉ាស់នេះសំដៅទៅលើព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ជ៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم និងនូជនដែលតាមព្រះអង្ក عليهم السلام *ដែលហៅទៅរកសេចក្ដីល្អប្រពៃ បង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ហាមធ្វើអាក្រក់ ។»* (تفسير القمي 1: 108)

***

*104–2/105. بِهَذَا الْإِسْنَادِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ وَ سُئِلَ عَنِ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ أَ وَاجِبٌ هُوَ عَلَى الْأُمَّةِ جَمِيعاً فَقَالَ لَا فَقِيلَ لَهُ وَ لِمَ قَالَ إِنَّمَا هُوَ عَلَى الْقَوِيِّ الْمُطَاعِ الْعَالِمِ بِالْمَعْرُوفِ مِنَ الْمُنْكَرِ لَا عَلَى الضَّعِيفِ الَّذِي لَا يَهْتَدِي سَبِيلًا إِلَى أَيِّ مِنْ أَيٍّ يَقُولُ مِنَ الْحَقِّ إِلَى الْبَاطِلِ وَ الدَّلِيلُ عَلَى ذَلِكَ كِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قَوْلُهُ ﴿وَ لْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾

*104-105/2. [អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី ហ្ជារូន ប៊ិន មុស្លីម តមកពី ម៉ាស់អ្ហ្ជ៊ីដ្ជ៊ាស់ ដែលបានថា:] ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ្ហ្ជ៊ីដ្ជ៊ុលឡោះហ្ជ៊ីវ មានវចន: កាលគេបានសួរព្រះអង្ក صلوات الله عليه والسلام អំពីការបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ហាមធ្វើអាក្រក់ ថា: "តើនេះជាកាតព្វកិច្ចលើសហគមន៍ទាំងអស់ទេ ?" ព្រះអង្ក صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ទេ ។" គេបានសួរព្រះអង្ក صلوات الله عليه والسلام ថា: "ហេតុអ្វីមិនជាកាតព្វកិច្ចលើសហគមន៍ទាំងអស់ ?" ព្រះអង្ក صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "នេះជាកាតព្វកិច្ចលើអ្នកមានសមត្ថភាពមាំមួនដែលដឹងអ្វីប្រការល្អ អ្វីប្រការអាក្រក់ ។ មិនជាកាតព្វកិច្ចលើអ្នកអន់ខ្សោយនោះទេ ដែលមិនមានទាំងសមត្ថភាពអាចរកមាគ៌ាឃើញផងនោះ មិនដឹងអ្វីខុស អ្វីត្រូវ ។ ភ័ស្ដុតាងរឿងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ ព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្ក ﷻ *[៣:១០៤] ចូរឲ្យមាននៅក្នុងចំណោមពួកអ្នកនូវសហគមន៍មួយដែលហៅទៅរកសេចក្ដីល្អប្រពៃ បង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អហាមធ្វើអាក្រក់ ។*

فَهَذَا خَاصٌّ غَيْرُ عَامٍّ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ – ﴿وَ مِنْ قَوْمِ مُوسى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَ بِهِ يَعْدِلُونَ﴾ وَ لَمْ يَقُلْ عَلَى أُمَّةِ مُوسَى وَ لَا عَلَى كُلِّ قَوْمِهِ وَ هُمْ يَوْمَئِذٍ أُمَمٌ مُخْتَلِفَةٌ وَ الْأُمَّةُ وَاحِدَةٌ فَصَاعِداً كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتاً لِلَّهِ يَقُولُ مُطِيعاً لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ لَيْسَ عَلَى مَنْ يَعْلَمُ ذَلِكَ فِي هَذِهِ الْهُدْنَةِ مِنْ حَرَجٍ إِذَا كَانَ لَا قُوَّةَ لَهُ وَ لَا عُذْرَ وَ لَا طَاعَةَ [...] (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ٥٩ حديث : ١٥)

ដូច្នេះ អាយ៉ាស់នេះនៅក្នុងចំណោមអាយ៉ាស់ដែលមានអត្ថន័យពិសេស មិនមានអត្ថន័យទូទៅទេ ដូចអល់ឡោះហ្ជ៊ីវ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៧:១៥៩] នៅក្នុងបណ្ដាប្រជាជាតិរបស់មូសា មានសហគមន៍*

មួយដែលដឹកនាំតាមការពិត អនុវត្តិយុត្តិធម៌តាមការពិតនោះ ។ ព្រះអង្គﷻមិនមានព្រះរាជបន្ទូលទេថា៖ "នេះជាកាតព្វកិច្ចលើសហគមន៍របស់មូសាؑ" ឬ "ជាកាតព្វកិច្ចលើមនុស្សគ្រប់គ្នាក្នុងសហគមន៍គេؑ" ព្រោះកាលនោះពួកគេជាសហគមន៍ផ្សេងៗគ្នា ។ សហគមន៍អាចមានមនុស្សម្នាក់ ដូចអល់ឡោះហ្គ៉ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[១៦:១២០] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាសហគមន៍មួយដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្គ៉ ។* ព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្គ៉" ។ មិនជាកាតព្វកិច្ចលើអ្នកដែលមិនអាចអនុវត្តិព្រះបញ្ញានេះបានទេក្នុងពេលស្ងប់គ្រោះថ្នាក់ ។" (الكافي 5: 59/ 15)

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ فَذُوقُواْ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ١٠٦

១០៦. ថ្ងៃដែលមុខខ្លះនឹងភ្លឺ មុខឯទៀតនឹងខ្មៅ ។ បណ្តាអ្នកដែលមានមុខខ្មៅ [គេនឹងប្រាប់ថា៖] "ពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធាក្រោយពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយឬទេ ? ចូរពួកអ្នកភ្លក្សទណ្ឌកម្មទៅព្រោះពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធា ។"

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ ٱللَّهِۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١٠٧

១០៧. បណ្តាអ្នកដែលមានវង់ភ័ក្ត្រភ្លឺថ្លា ពួកគេនឹងបាននៅក្រោមព្រះមេត្តាធម៌របស់អល់ឡោះហ្គ៉ ។ ពួកគេនឹងបាននៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១០៦-១០៧

1/107-106. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ عِمْرَانَ بْنِ هَيْثَمٍ، عَنْ مَالِكِ بْنِ ضَمْرَةَ، عَنْ أَبِي ذَرٍّ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَ تَسْوَدُّ وُجُوهٌ﴾ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «تَرِدُ عَلَيَّ أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى خَمْسِ رَايَاتٍ: فَرَايَةٌ مَعَ عِجْلِ هَذِهِ الْأُمَّةِ، فَأَسْأَلُهُمْ: مَا فَعَلْتُمْ بِالثَّقَلَيْنِ مِنْ بَعْدِي؟ فَيَقُولُونَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَحَرَّقْنَاهُ وَ نَبَذْنَاهُ وَرَاءَ ظُهُورِنَا، وَ أَمَّا الْأَصْغَرُ فَعَادَيْنَاهُ وَ أَبْغَضْنَاهُ وَ ظَلَمْنَاهُ. فَأَقُولُ: رِدُوا إِلَى النَّارِ ظِمَاءً مُظْمَئِينَ مُسْوَدَّةً وُجُوهُكُمْ.

106-107/1. [...] ម៉ាលិក ប៊ិន ដ្ជីណ៉ោះតុ៌ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ ស្ទ្រ៉ រ៉ាហ្ម៉ ﷺ ដែលបានថា៖ «កាលគេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាសុ *[៣:១០៦] ថ្ងៃដែលមុខខ្លះនឹងភ្លឺ មុខឯទៀតនឹងខ្មៅ* រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ជ៉ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "សហគមន៍ខ្ញុំﷺនឹងត្រឡប់មករកខ្ញុំﷺវិញថ្ងៃជំនុំជម្រះនៅក្រោមទង់ប្រាំ ។ ទង់មួយនៅពីលើបណ្តាអ្នកតក់ក្រហល់របស់សហគមន៍នេះ ។ ខ្ញុំﷺនឹងសួរពួកគេថា៖ "តើអស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះជាមួយប្រការសំខាន់ទាំងពីរពេលអត់ពីខ្ញុំﷺនោះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ប្រការសំខាន់ជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានមូលបង្ការ៉ាហើយបានចោលវានៅក្រោយខ្នង ។ រីឯប្រការតូចជាងគេ អស់ទូលបង្គំជាសត្រូវរបស់វា ស្អប់វា ប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើវា ។" ខ្ញុំﷺនឹងថា៖ "ត្រឡប់ទៅឯភ្លើងនរកទៅ ដោយស្រេកទឹក ដោយមានមុខខ្មៅ ។"

ثُمَّ تَرِدُ عَلَيَّ رَايَةٌ مَعَ فِرْعَوْنِ هَذِهِ الْأُمَّةِ، فَأَقُولُ لَهُمْ: مَا فَعَلْتُمْ بِالثَّقَلَيْنِ مِنْ بَعْدِي؟ فَيَقُولُونَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَحَرَّقْنَاهُ وَ مَزَّقْنَاهُ وَ خَالَفْنَاهُ، وَ أَمَّا الْأَصْغَرُ فَعَادَيْنَاهُ وَ قَاتَلْنَاهُ. فَأَقُولُ: رِدُوا إِلَى النَّارِ ظِمَاءً مُظْمَئِينَ مُسْوَدَّةً وُجُوهُكُمْ.

នឹងមានទង់មួយជាមួយហ្ជ្ការអ៊ូន៉ន៍របស់សហគមន៍នេះមករកខ្ញុំﷺ ។ ខ្ញុំﷺនឹងសួរពួកគេថា៖ "តើអស់

លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះជាមួយប្រការសំខាន់ទាំងពីរពេលអត់ពីខ្ញុំﷺនោះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ប្រការសំខាន់ជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានមូលបង្ហាច់វា បានហែកវាចោល បានប្រព្រឹត្តបំពានវា ។ រីឯប្រការតូចជាងគេ អស់ទូលបង្គំជាសត្រូវរបស់វា ហើយបានសម្លាប់វា ។" ខ្ញុំﷺនឹងថា៖ "ត្រឡប់ទៅឯភ្លើងនរកទៅ ដោយស្រេកទឹក ដោយមានមុខខ្មៅ ។"

ثُمَّ تَرِدُ عَلَيَّ رَايَةٌ مَعَ سَامِرِيِّ هَذِهِ الْأُمَّةِ، فَأَقُولُ لَهُمْ: مَا فَعَلْتُمْ بِالثَّقَلَيْنِ مِنْ بَعْدِي؟ فَيَقُولُونَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَعَصَيْنَاهُ وَ تَرَكْنَاهُ، وَ أَمَّا الْأَصْغَرُ فَخَذَلْنَاهُ وَ ضَيَّعْنَاهُ [وَ صَنَعْنَا بِهِ كُلَّ قَبِيحٍ]. فَأَقُولُ: رِدُوا إِلَى النَّارِ ظِمَاءً مُظْمَئِينَ مُسْوَدَّةً وُجُوهُكُمْ.

នឹងមានទង់មួយជាមួយសាមីរីរបស់សហគមន៍នេះមករកខ្ញុំﷺ ។ ខ្ញុំﷺនឹងសួរពួកគេថា៖ "តើអស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះជាមួយប្រការសំខាន់ទាំងពីរពេលអត់ពីខ្ញុំﷺនោះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ប្រការសំខាន់ជាងគេ អស់ទូលបង្គំមិនគោរពវាទេ ហើយបានចោលវា ។ រីឯប្រការតូចជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានបោះបង់វាចោល បានបំផ្លាញវាហើយបានទម្លាក់អ្វីៗដែលអាក្រក់លើវា ។" ខ្ញុំﷺនឹងថា៖ "ត្រឡប់ទៅឯភ្លើងនរកទៅ ដោយស្រេកទឹក ដោយមានមុខខ្មៅ ។"

ثُمَّ تَرِدُ عَلَيَّ رَايَةُ ذِي الثُّدَيَّةِ مَعَ أَوَّلِ الْخَوَارِجِ وَ آخِرِهِمْ، فَأَسْأَلُهُمْ: مَا فَعَلْتُمْ بِالثَّقَلَيْنِ مِنْ بَعْدِي؟ فَيَقُولُونَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَمَزَّقْنَاهُ فَبَرِئْنَا مِنْهُ، وَ أَمَّا الْأَصْغَرُ فَقَاتَلْنَاهُ وَ قَتَلْنَاهُ. فَأَقُولُ: رِدُوا إِلَى النَّارِ ظِمَاءً مُظْمَئِينَ مُسْوَدَّةً وُجُوهُكُمْ.

នឹងមានទង់មួយជាមួយពួកឃ្យ៉ារ៉ជ្ជ៉ាមុនៗនិងក្រោយៗដែលហើមមករកខ្ញុំﷺ ។ ខ្ញុំﷺនឹងសួរពួកគេថា៖ "តើអស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះជាមួយប្រការសំខាន់ទាំងពីរពេលអត់ពីខ្ញុំﷺនោះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ប្រការសំខាន់ជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានហែកវាចោល បានច្រានវាចោល ។ រីឯប្រការតូចជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានប្រយុទ្ធតទល់វា បានសម្លាប់វា ។" ខ្ញុំﷺនឹងថា៖ "ត្រឡប់ទៅឯភ្លើងនរកទៅ ដោយស្រេកទឹក ដោយមានមុខខ្មៅ ។"

ثُمَّ تَرِدُ عَلَيَّ رَايَةٌ مَعَ إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، وَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، وَ وَصِيِّ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَأَقُولُ لَهُمْ: مَا فَعَلْتُمْ بِالثَّقَلَيْنِ مِنْ بَعْدِي؟ فَيَقُولُونَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَاتَّبَعْنَاهُ وَ أَطَعْنَاهُ، وَ أَمَّا الْأَصْغَرُ فَأَحْبَبْنَاهُ وَ وَالَيْنَاهُ وَ وَازَرْنَاهُ وَ نَصَرْنَاهُ حَتَّى أُهْرِيقَتْ فِيهِمْ دِمَاؤُنَا. فَأَقُولُ: رِدُوا إِلَى الْجَنَّةِ رِوَاءً مَرْوِيِّينَ، مُبْيَضَّةً وُجُوهُكُمْ»

នឹងមានទង់មួយមករកខ្ញុំﷺជាមួយអ៊ីម៉ាំﷺ(صلوات الله عليه والسلام)របស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាសិប់ចិត្ត ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់អស់ឧត្តរាធីការី(عليهم السلام) ព្រះមគ្គទេសក៏ត្រចះត្រចង់ ព្រះឧត្តរាធិការី(صلوات الله عليه والسلام)របស់រ៉ាស៊ូលﷺ(صلى الله عليه وآله وسلم)របស់ម្ចាស់(عز وجل)ពិភពទាំងពួង ។ ខ្ញុំﷺនឹងសួរពួកគេថា៖ "តើអស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះជាមួយប្រការសំខាន់ទាំងពីរពេលអត់ពីខ្ញុំﷺនោះ ?" ពួកគេនឹងថា៖ "ប្រការសំខាន់ជាងគេ អស់ទូលបង្គំបានគោរពតាម ។ រីឯប្រការតូចជាងគេ អស់ទូលបង្គំស្រឡាញ់វា បានចងសម្ព័ន្ធជាមួយវា បានជួយជ្រោមជ្រែងវាទាល់តែអស់ទូលព្រះបង្គំបានហូរឈាមដើម្បីវា ។" ខ្ញុំﷺនឹងថា៖ "ចូរទៅកាន់ឋានសួគ៌ទៅ ចូរផឹកទឹកឲ្យបាត់ស្រេកចុះ ដោយមានផ្ទៃមុខភ្លឺ ។"

ثُمَّ تَلاَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ﴿يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَ تَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ * وَ أَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَتِ اللهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٥ الحديث: ٩٩/ ١٨٨١، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٩)**

បន្ទាប់ពីនោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺ(صلى الله عليه وآله وسلم)បានសូត្រថា៖ *[៣:១០៦] ថ្ងៃដែលមុខខ្លះនឹងភ្លឺ មុខឯទៀតនឹងខ្មៅ ។*

បណ្តាអ្នកដែលមានមុខខ្មៅ [គេនឹងប្រាប់ថា:] "ពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធាក្រោយពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយឬទេ ? ចូរពួកអ្នកភ្លក្សទណ្ឌកម្មទៅព្រោះពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធា ។" [៣:១០៧] បណ្តាអ្នកដែលមានវង់ភ័ក្ត្រភ្លឺថ្លា ពួកគេនឹងបាននៅក្រោមព្រះមេត្តាធម៌របស់អល់ឡោះហ្វ៑ ។ ពួកគេនឹងបាននៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។» (تفسير القمّي 1: 109)

تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

១០៨. ទាំងនេះជាព្រះរាជឱ្យការរបស់អល់ឡោះហ្វ៑ ដែលយើងសូត្រឲ្យអ្នក[ជ្រាប]ដោយនូវសច្ចៈធម៌ ។ អល់ឡោះហ្វ៑មិនមានព្រះបំណងប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះពិភពទាំងពួងទេ ។

وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

១០៩. ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្វ៑ អ្វីៗនៅលើបណ្តាមេឃនិងអ្វីៗនៅលើដី ។ រឿងទាំងឡាយត្រូវត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្វ៑ ។

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ ۗ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم ۚ مِّنْهُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾

១១០. [ឱបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានិងមានព្រហ្មចារិយធម៌អើយ] ពួកអ្នកជាសហគមន៍ល្អបំផុតដែលត្រូវនាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ពួកអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ[តាមព្រះរាជក្រឹត្យដែលអល់ឡោះហ្វ៑ដាក់មក] ពួកអ្នកហាមធ្វើអាក្រក់ ពួកអ្នកមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្វ៑ ។ បើជនគម្ពីរមានសទ្ធា វាជាប្រការល្អប្រពៃសម្រាប់ពួកគេ ។ ពួកគេខ្លះមានសទ្ធា តែពួកគេភាគច្រើនជាជនបំពារបំពាន ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០៨-១១០

*108–1/110. [...] ﴿وَ إِلَى اللهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ﴾ فَهُوَ يَتَوَلَّى الْحُكْمَ فِيهَا، يَحْكُمُ بِالْعِقَابِ عَلَى مَنْ عَصَاهُ وَ يُوجِبُ كَرِيمَ الْمَآبِ لِمَنْ أَرْضَاهُ. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٦٢٩)

*108-110/1. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុសការី صلوات الله عليه والسلام មានវចនថា:] *[២:២១០] រឿងទាំងឡាយត្រូវត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្វ៑ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ព្រះអង្គ عز وجل នឹងទទួលបន្ទុកក្នុងការកាត់ក្តីរឿងនោះ ។ ព្រះអង្គ عز وجل នឹងសម្រេចការធ្វើទណ្ឌកម្មបុគ្គលដែលបានល្មើសបង្គាប់ព្រះអង្គ عز وجل ព្រះអង្គ عز وجل នឹងឲ្យលទ្ធផលល្អទៅអ្នកណាដែលសព្វព្រះហប្ញទ័យព្រះអង្គ عز وجل ។" (التفسير العسكرى عليه السلام 1: 629)

***

108–2/110. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ، قَالَ: قُرِئَتْ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ الْآيَةَ، فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «خَيْرَ أُمَّةٍ يَقْتُلُونَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ ابْنَيْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)؟!».

108-110/2. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូមែ៉រ តមកពី អ៊ីបនូ ស៊ីណាន ដែលបានថាគេបានសូត្រឲ្យ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្វ៑ صلوات الله عليه والسلام ស្តាប់អាយ៉ាស់ *[៣:១១០]*

ពួកអ្នកជាសហាគមន៍ល្អបំផុតដែលត្រូវបាននាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ អាប៊ូ អុាប់ឌុលឡោះហ្ស៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «សហាគមន៍ប្រសើរជាច់អស់សហាគមន៍ទាំងឡាយជាឃាតករសម្លាប់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام, អាល់-ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ៊ូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام ព្រះរាជបុត្រទាំងពីររបស់អាលី صلوات الله عليه والسلام ?»

فَقَالَ الْقَارِئُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، كَيْفَ نَزَلَتْ؟ قَالَ: «نَزَلَتْ ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أَئِمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ أَ لاَ تَرَى مَدْحَ اللَّهِ لَهُمْ ﴿تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٨٢، تفسير القمّي – الجزء: ١ الصفحة: ١١٠)**

អ្នកសូត្របានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! តើអាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចម្តេចទៅ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣:១១០] ពួកអ្នកជាអ៊ីមុាំល្អបំផុតដែលត្រូវបាននាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។* លោកមិនឃើញអល់ឡោះហ្ស៍ عزّ وجلّ សរសើរបុគ្គលទាំងនេះ عليهم السلام ទេថា៖ *ពួកអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ពួកអ្នកហាមធ្វើអាក្រក់ ពួកអ្នកមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ស៍ ?*» (تفسير القمّي 1: 110)

***

108–110/3. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «فِي قِرَاءَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أَئِمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ – قَالَ -: هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٨٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٥ الحديث : ١٢٨)**

108-110/3. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី ហាំម៉ាដ៉ូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពីសាវកម្នាក់ តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ស៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អាលី صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រថា៖ *[៣:១១០] ពួកអ្នកជាអ៊ីមុាំល្អបំផុតដែលត្រូវបាននាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។*» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖«ពួកគេ عليهم السلام ជាព្រះរាជបុត្រារាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ។» (تفسير العيّاشي 1: 195/ 128. Al-Mizan vol. 6 p.288)

***

108–110/4. أَبُو بَصِيرٍ، عَنْهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قَالَ: «إِنَّمَا أُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِيهِ وَ فِي الْأَوْصِيَاءِ خَاصَّةً، فَقَالَ: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أَئِمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ هَكَذَا وَ اللَّهِ نَزَلَ بِهَا جَبْرَئِيلُ، وَ مَا عَنَى بِهَا إِلاَّ مُحَمَّداً وَ أَوْصِيَاءَهُ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٨٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٥ الحديث : ١٢٩)**

108-110/4. អាប៊ូ បាស្ញៀរ បានតំណាលតមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំទី៦ صلوات الله عليه والسلام) ដែលមានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យមូហាំម៉ាដ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ដឹងអំពីព្រះខ្លួនអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ផ្ទាល់ និងអំពីអ្នកស្នងទាំងឡាយ عليهم السلام ជាច់មុខ ។ អល់ឡោះហ្ស៍ عزّ وجلّ មានព្រះរាជបន្ទូលថា *[៣:១១០] ពួកអ្នកជាអ៊ីមុាំល្អបំផុតដែលត្រូវបាននាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ពួកអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ពួកអ្នកហាមធ្វើអាក្រក់* ដូចនេះឯង សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៍ عزّ وجلّ ។ យ៉ីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បាននាំអាយ៉ាស់នេះចុះមក អាយ៉ាស់នេះមិនស្តីអំពីអ្នកណាក្រៅពីមូហាំម៉ាដ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្នកស្នងទាំងឡាយ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទេ ។» (تفسير العيّاشي 1: 195/ 129)

***

*108–110/5. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾. قَالَ: «يَعْنِي الْأُمَّةَ الَّتِي وَجَبَتْ لَهَا دَعْوَةُ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَهُمُ الْأُمَّةُ الَّتِي بَعَثَ اللَّهُ فِيهَا وَ مِنْهَا وَ إِلَيْهَا، وَ هُمُ الْأُمَّةُ الْوُسْطَى، وَ هُمْ خَيْرُ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٦ الحديث: ٩٩/

١٨٨٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٥ الحديث : ١٣٠)**

*108-110/5. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ អ៊ុំរ៉ូ អាល់-ស្ស៊ីបៃរ៉ី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុ្ចប់ឌ្ចុលឡោះហ្ស៊ាﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[៣:១១០] ពួកអ្នកជាសហគមន៍ល្អបំផុតដែល ត្រូវនាំមកសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ពួកអ្នកបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ ពួកអ្នកហាមធ្វើអាក្រក់ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "មានន័យថាសហគមន៍ដែលអ៊ីបរ៉ាហ៊ីមﷺបានបួងសួងឲ្យ ហើយការបួងសួងរបស់ព្រះអង្គﷺនោះបានសម្រេចដូចបំណង ។ ពួកគេﷺជាបុគ្គលﷺដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻបាននាំ[ព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ ﷻ]មក នៅក្នុងបណ្តាពួកគេﷺ មកពីពួកគេﷺនិងទៅរកពួកគេﷺ ។ ពួកគេﷺជាសហគមន៍កណ្តាល ពួកគេﷺជាសហគមន៍ប្រសើរដាច់គេដែលត្រូវនាំមកសម្រាប់មនុស្ស ។" (تفسير العيّاشي 1: 195/ 130)

لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّآ أَذًى ۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ ٱلْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾

១១១. ពួកគេមិនអាចបង្កផលអាក្រក់ដល់ពួកអ្នកបានទេ បានត្រឹមតែធ្វើឲ្យក្តៅក្រហាយបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ បើពួកគេច្បាំងនឹងពួកអ្នក ពួកគេនឹងបែរក្រោយដាក់ពួកអ្នក ហើយពួកគេនឹងពុំត្រូវជួយទេ ។

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ ٱلنَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْمَسْكَنَةُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُواْ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

១១២. អបលក្ខណ៍បាក់ស្រោចលើពួកគេ ទោះបីពួកគេនៅទីណាក៏ដោយ លើកលែងតែ[ពួកគេតោងជាប់]អាស្រ័យខ្សែមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ានិងខ្សែមកពីនរជន[អ្នកមានសទ្ធា] ។ ពួកគេទទួលរងព្រះពិរោធមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ទុរគតបាក់ស្រោចលើពួកគេ ។ នេះដោយសារតែពួកគេបានបដិសេធបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា បានសម្លាប់បណ្តាព្រះសាស្តា[របស់អល់ឡោះហ្ស៊ា]ដោយគ្មានសិទ្ធិ ។ នេះព្រោះតែពួកគេល្មើស[ព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា] ប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១១១-១១២

111–1/112. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ﴿ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ ما ثُقِفُوا إِلاَّ بِحَبْلٍ مِنَ اللهِ﴾ قَالَ: «حَبْلٌ مِنَ اللَّهِ: كِتَابُ اللَّهِ، وَ حَبْلٌ مِنَ النَّاسِ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٦ الحديث: ٩٩/ ١٨٨٧، المناقب – الجزء: ٣ الصفحة: ٧٥)**

111-112/1. អ៊ីបន្ទ ស្ហ្ស ស៊ីរ៉ី អាស្ហ៊ីប បានតំណាលតមកពី អាល់-បាកៀ[ﷺ]អំពី *[៣:១១២] អបលក្ខណ៍បាក់ស្រោចលើពួកគេ ទោះបីពួកគេនៅទីណាក៏ដោយ លើកលែងតែអាស្រ័យខ្សែមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ានិងខ្សែមកពីនរជន* ថា៖ «ខ្សែមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻគឺព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *ខ្សែមកពីនរជន* គឺអ៊ីម្ចាស់ﷺ ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه ។» (المناقب 3: 75)

***

111–2/112. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الْبَرْقِيُّ :عَنْ عُثْمَانَ، عَنْ سَمَاعَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ:

﴿وَ يَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ﴾. فَقَالَ: «أَمَا وَ اللَّهِ مَا قَتَلُوهُمْ بِالسَّيْفِ، وَ لَكِنْ أَذَاعُوا سِرَّهُمْ وَ أَفْشَوْا عَلَيْهِمْ فَقُتِلُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٧ الحديث: ٩٩/ ١٨٨٩، المحاسن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥٦ الحديث : ٢٩٠)**

111-112/2. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[៣:១១២] សម្លាប់បណ្តាព្រះសាស្តាដោយគ្មានសិទ្ធិ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ! ពួកគេមិនបានសម្លាប់ព្រះអង្គ (គឺព្រះសាស្តា) ដោយដាវទេ តែពួកគេបានប្រកាសអាថិកំបាំងរបស់ព្រះអង្គឲ្យដឹងឮសុសសាយប្រឆាំងព្រះអង្គ ។ ហេតុដូច្នេះ ពួកគេបានសម្លាប់ព្រះអង្គ ។» (المحاسن: 256/ 290)

***

111–112/3. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللهِ وَ يَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ﴾. قَالَ: «وَ اللَّهِ مَا ضَرَبُوهُمْ بِأَيْدِيهِمْ، وَ لَا قَتَلُوهُمْ بِأَسْيَافِهِمْ وَ لَكِنْ سَمِعُوا أَحَادِيثَهُمْ وَ أَسْرَارَهُمْ فَأَذَاعُوهَا فَأُخِذُوا عَلَيْهَا فَقُتِلُوا، فَصَارَ قَتْلاً وَ اعْتِدَاءً وَ مَعْصِيَةً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٧ الحديث: ٩٩/ ١٨٩٠، تفسير العيّاشيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٦ الحديث : ١٣٢)**

111-112/3. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ីសហ្ហាក្ខ ប៊ិន អ្ហ៊ាម៉ារ តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស៊ូនេះ *[៣:១១២] នេះដោយសារតែពួកគេបានបដិសេធបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា បានសម្លាប់បណ្តាព្រះសាស្តាដោយគ្មានសិទ្ធិ ។ នេះព្រោះតែពួកគេល្មើស ប្រព្រឹត្តបំពារបំពាន ។* អ៊ីម៉ាំﷺមានវចនៈថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ! ពួកគេមិនបានកាប់សម្លាប់ព្រះអង្គ (គឺព្រះសាស្តា) ដោយដៃពួកគេទេ មិនបានសម្លាប់ព្រះអង្គដោយដាវទេ តែពួកគេបានឮសម្ដីព្រះអង្គនិងងអាថិកំបាំងព្រះអង្គ ពួកគេបានបើកឲ្យគេដឹងអ្វីៗទាំងនេះ ។ រឿងទាំងនេះបានទៅជាឧបសគ្គសម្រាប់ព្រះអង្គ នៅទីបំផុតព្រះអង្គត្រូវគេសម្លាប់ ពួកគេបានប្រព្រឹត្តហួសហេតុ បានប្រព្រឹត្តល្មើស ។» (تفسير العياشي 1: 196/ 132)

***

*111–112/4. عَنْهُ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا قَتَلَنَا مَنْ أَذَاعَ حَدِيثَنَا خَطَاءً وَ لَكِنْ قَتَلَنَا قَتْلَ عَمْدٍ. (المحاسن ج١ ص٢٥٦)

*111-112/4. [...] រាយការណ៍តមកពី អ៊ីបនូ ហ្ហាជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីល់ តមកពី យូនុស ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប តមកពីម្នាក់ដែលរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាﷺដែលមានវចនៈថា៖ "អ្នកបរិហារសម្ដីយើងﷺមិនបានសម្លាប់យើងដោយភាន់ច្រឡំទេ តែគេបានសម្លាប់យើងﷺដោយចេតនាសម្លាប់ ។"
(المحاسن 1: 256)

﴿لَيْسُوا۟ سَوَآءً ۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾﴾

ربع الحزب ٧

១១៣. ពួកគេមិនដូចគ្នាទេ ។ ក្នុងចំណោមជនគម្ពីរ មានសហគមន៍មួយទៀងត្រង់[ចំពោះសិក្ខាបទរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា] ពួកគេសូត្រព្រះឱង្ការអល់ឡោះហ្ស៊ាពេលរាត្រី ពួកគេក្រាបប្រណិប៉ាតន៍ ។

يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾

១១៤. ពួកគេជឿអល់ឡោះហ្ស៊ានិងថ្ងៃអវសាន ពួកគេបង្គាប់ឲ្យធ្វើប្រការល្អ[តាមព្រះបញ្ញត្តិ] ហាមធ្វើ

ប្រការអាក្រក់ ពួកគេប្រជែងគ្នាធ្វើទង្វើល្អ ។ ជនទាំងនោះនៅក្នុងចំណោមជនត្រឹមត្រូវ ។

وَمَا يَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

១១៥. អំពើល្អណាមួយដែលពួកគេធ្វើ ពួកគេនឹងមិនត្រូវបដិសេធរង្វាន់របស់អំពើល្អនោះទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាន្ទ្រង់ញាណបណ្ដាអ្នកខ្លាចក្រែង ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١٦﴾

១១៦. បណ្ដាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធា ទ្រព្យសម្បត្តិនិងកូនៗពួកគេ ពុំមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេ ទល់នឹង[ការដាក់ទោសរបស់]អល់ឡោះហ្ស៊ា ។ ពួកនោះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

១១៧. អ្វីដែលពួកគេចាយវាយក្នុងជីវិតលោកនេះ ប្រៀបបាននឹងខ្យល់ត្រជាក់ដែលវាយប្រហារមកលើកសិកម្មរបស់មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសលើខ្លួនឯង វាបានបំផ្លិចបំផ្លាញកសិកម្មនោះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាមិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេទេ ពួកគេទេប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯង ។

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّواْ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ وَمَا تُخْفِى صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

១១៨. បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ! ចូរពួកអ្នកកុំយកអ្នកផ្សេងពីពួកអ្នកជាមនុស្សជំនិត ។ ពួកគេនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកខូចខាតជាមិនខាន[ក្នុងកិច្ចការរបស់ពួកអ្នក] ។ ពួកគេចង់ឲ្យពួកអ្នកជួបប្រទះឧបសគ្គ ។ ទោស:លេចឡើងពីមាត់ពួកគេ ឯចិត្តពួកគេលាក់ទុកនូវអ្វីដែលធំលើសនោះ ។ យើងបំភ្លឺបណ្ដាព្រះសញ្ញាដល់ពួកអ្នក បើពួកអ្នកចេះត្រិះរិះ ។

هَٰٓأَنتُمْ أُوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ عَضُّواْ عَلَيْكُمُ ٱلْأَنَامِلَ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُواْ بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

១១៩. ពួកអ្នកស្រឡាញ់ពួកគេ តែពួកគេមិនស្រឡាញ់ពួកអ្នកទេ ។ ពួកអ្នកជឿព្រះគម្ពីរទាំងស្រុង ។ ពេលពួកគេជួបពួកអ្នក ពួកគេថា: "យើងជឿ ។" ពេលពួកគេនៅតែឯង ពួកគេខាំចុងម្រាមដៃខ្លួនឯងព្រោះតែក្រោធពួកអ្នក ។ ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា: "ចូរអស់លោកស្លាប់ដោយសារតែអស់លោកក្រោធនោះទៅ ។" ការពិតអល់ឡោះហ្ស៊ាន្ទ្រង់ញាណអ្វីនៅក្នុងទ្រូង ។

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُواْ بِهَاۖ وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔاۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

១២០. បើសេចក្ដីល្អកើតមានដល់ពួកអ្នក វាធ្វើឲ្យពួកគេឈឺចាប់ ។ បើអកុសលកើតមានដល់ពួកអ្នក វាធ្វើឲ្យពួកគេសប្បាយចិត្ត ។ បើពួកអ្នកអត់ធ្មត់[លើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ា] ខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្ស៊ា] ឧបាយកលរបស់ពួកគេពុំអាចធ្វើឲ្យពួកអ្នកអន្ដរាយបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាក្ដាប់អ្វីៗដែលពួកគេធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៣-១២០

*113–1/120. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَنَّهُ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ؟ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ عَلِيّاً بَعْدِي فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ، فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، وَ إِنَّ عَلِيّاً بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي، وَ أَسْخَطَ رَبِّي».

*113-120/1. អាល់-ស្ជ៊ីខ ១ រាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-អាម៉ាលី របស់លោកតាមបណ្ដាញ ព័ត៌មានតមកពីអ៊ីមាលីﷺ តមកពីព្រះសាស្ដាﷺ ថាព្រះអង្គﷺបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះថា: *[២:១៧៥] ពួកនោះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។* គេបានសួរព្រះអង្គﷺថា: "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ាﷺអើយ! អ្នកណាជាជនភ្លើងនរកនោះ ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា: "ពួកដែលនឹងសម្លាប់អ៊ីមាលីﷺ អត់ពីខ្ញុំﷺទៅ ។ ដូច្នេះពួកនោះជាជនភ្លើងនរកជាមួយគ្នានឹងពួកកាហ្ចៀ១ បដិសេធសទ្ធា ព្រោះពួកគេបានក្បត់សាសនាបំពានការពិតដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ាﷻ ពេលការពិតនោះបានមកដល់ពួកគេហើយ និងពីព្រោះអ៊ីមាលីﷺជាប៉ែកមួយរបស់ខ្ញុំﷺ ។ ដូច្នេះអ្នកណាច្បាំងនឹងគេﷺ អ្នកនោះច្បាំងនឹងខ្ញុំﷺ អ្នកនោះនឹងធ្វើឲ្យម្ចាស់ﷻ ខ្ញុំﷺ ទ្រង់ព្រះពិរោធ ។

ثُمَّ دَعَا عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقَالَ:«يَا عَلِيُّ حَرْبُكَ حَرْبِي، وَ سِلْمُكَ سِلْمِي، وَ أَنْتَ الْعَلَمُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ أُمَّتِي بَعْدِي». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٥٥ الحديث: ٩٩/ ١٥٣٠، الأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٧٤ ، مناقب ابن المغازلي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٠ حديث : ٧٣ «قطعة منه»)**

ហើយព្រះអង្គﷺបានហៅអ៊ីមាលីﷺ ប្រាប់ព្រះអង្គﷺថា: "អ៊ីមាលីﷺអើយ! សង្គ្រាមអ្នកﷺជាសង្គ្រាមខ្ញុំﷺ ។ សន្ដិភាពអ្នកﷺជាសន្ដិភាពខ្ញុំﷺ ។ អ្នកﷺជាទង់រវាងខ្ញុំﷺនិងសហគមន៍ខ្ញុំﷺ អត់ពីខ្ញុំﷺទៅ ។" (الأمالي 1: 374 ، مناقب ابن المغازلي 1: 50/ 73 «قطعة منه»)

***

*113–2/120. [و في الكافي، عَنْ أَحَدِهِمَا – عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ. قَالَ: إِذَا جَحَدَ إِمَامَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، ﴿فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ اَلنَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾.] (تفسير كنز الدقائق ج٢ ص٦٤)

*113-120/2. នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-កាហ្ជ៊ី រាយការណ៍មកពីអ៊ីមុាំមួយអង្គﷺ (អ៊ីមុាំទី ៥ ឬទី ៦ (عليهم السلام)) ដែលមានវចន:ថា: "កាលពួកគេបានបដិសេធអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូរបស់អាមីរុល-មុមីនីនﷺ *[៣:១១៦] ពួកនោះជាជនភ្លើងនរក ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។"* (تفسير كنز الدقائق 2: 64)

***

*113–3/120. وَ فِي أُصُولِ اَلْكَافِي: عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنِ اِبْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ اَلْمَاضِي – عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ – أَنَّهُ قَالَ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ – عَزَّ وَ جَلَّ –: ﴿وَ ما ظَلَمُونا وَ لٰكِنْ كانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾. فَقَالَ: إِنَّ اَللَّهَ أَعَزُّ وَ

أَمْنَعُ مِنْ أَنْ يَظْلِمَ، أو يَنْسُبَ نَفْسَهُ إِلَى ظُلْمٍ، وَ لَكِنَّ اللهَ خَلَطَنَا بِنَفْسِهِ، فَجَعَلَ ظُلْمَنَا ظُلْمَهُ، وَ وَلاَيَتَنَا وَلاَيَتَهُ ثُمَّ أَنْزَلَ بِذَلِكَ قُرْآناً عَلَى نَبِيِّهِ فَقَالَ: ﴿وَ مَا ظَلَمْنَاهُمْ وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ (تفسير كنز الدقائق ج٥ ص٢١٤)

*113-120/3. នៅក្នុង[សាត្រា] អ៊ូស្ជ្ជ៊ីល អាល់-ការ៉ាហ្ជ៊ី អ៊ុលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ បានរាយការណ៍តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ដែលបានរាយការណ៍តមកពី អ៊ីបនូ ម៉ាស៊ូប៊ីប តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន អាល់-ហ្ជ៊ីដ្ជយ៉ល៍ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-ម៉ាឌ្ជ៊ីﷺ (អ៊ីមុាំទី ៧عليه السلام) ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៊ីﷻ *[៣:១១៧] អល់ឡោះហ្ជ៊ីមិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេទេ ពួកគេទេប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯង* ថា: "អល់ឡោះហ្ជ៊ីមហាខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកបដោយព្រះហឫទ័យទូលំទូលាយពេកណាស់ ដាច់ឆ្ងាយពីប្រការមិនត្រឹមត្រូវ ឬដាច់ឆ្ងាយពីអយុត្តិធម៌ ។ តែព្រះអង្គﷻយកយើងعليهم السلامជា "កញ្ជ្ជ៊ីឆ្ល:" ព្រះអង្គﷻទេ ។ ដូច្នេះអ្នកណាប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌មកលើយើងعليهم السلام អ្នកនោះប្រព្រឹត្តិដោយអយុត្តិធម៌លើព្រះអង្គﷻ រ៉ីឡាយ៉ាស:ុយើងعليهم السلامជារ៉ីឡាយ៉ាស:ុព្រះអង្គﷻ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷻបានដាក់គ:ុរអានជាមួយរឿងនេះមកឲ្យព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻ ថា: *[៣:១១៧] អល់ឡោះហ្ជ៊ីមិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេទេ ពួកគេទេប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯង ។"* (تفسير كنز الدقائق 5: 214)

***

فرار أبي بكر وعمر في الحروب

113–1/120. وَ لَسْتُ أَقُولُ: إِنَّ كُلَّ مَنْ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللهِ (ص) كَذَلِكَ وَ لَكِنْ أَعْظَمُهُمْ وَ جُلُّهُمْ وَ عَامَّتُهُمْ كَانُوا كَذَلِكَ. وَ لَقَدْ كَانَتْ مَعَنَا بِطَانَةٌ لاَ تَأْلُونَا خَبَالاً. قَالَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَ مَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ﴾.

អាប៊ូ បាការ និង អ:ូម៉ារត់គេចពីសមរភូមិ ។

113-120/4. ខ:ុំﷺមិនថា បុគ្គលទាំងអស់ដែលបាននៅជុំជាមួយរ៉ាស:ូលុលឡោះហ្ជ៊ីﷺនោះដូចនេះទេ ។ តែពួកគេមួយចំនួនធំ ពួកគេភាគច្រើន ពួកគេទ:ទៅដូចនេះឯង ។ មានមិត្តមួយក្រុមនៅជុំជាមួយយើង ជំនួយរបស់ពួកគេមិនបានដល់យើងទេ ។ អល់ឡោះហ្ជ៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា: *[៣:១១៨] ទោស: លេចឡើងពីមាត់ពួកគេ ឯចិត្តពួកគេលាក់ទុកនូវអ្វីដែលធំលើសនោះ ។*

وَ لَقَدْ كَانَ مِنْهُمْ [بَعْضُ] مَنْ تُفَضِّلُهُ أَنْتَ وَ أَصْحَابُكَ - يَا اِبْنَ قَيْسٍ - فَارِّينَ، فَلاَ رَمَى بِسَهْمٍ وَ لاَ ضَرَبَ بِسَيْفٍ وَ لاَ طَعَنَ بِرُمْحٍ. إِذَا كَانَ الْمَوْتُ وَ النِّزَالُ [لاَذَ وَ تَوَارَى وَ اِعْتَلَّ وَ] لاَذَ كَمَا تَلُوذُ النَّعْجَةُ الْعَوْرَاءُ لاَ تَدْفَعُ يَدَ لاَمِسٍ، وَ إِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ فَرَّ وَ مَنَحَ الْعَدُوَّ دُبُرَهُ جُبْناً وَ لُؤْماً، وَ إِذَا كَانَ عِنْدَ الرَّخَاءِ وَ الْغَنِيمَةِ تَكَلَّمَ، كَمَا قَالَ اللهُ: ﴿سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ﴾.

នៅក្នុងចំណោមពួកគេនោះ មានអ្នកខ្លះដែលលោកនិងមិត្តរបស់លោកចូលចិត្តជាងគេ អ៊ីបនូ ក្ជ:ីយ៉ស៍អ:ីយ! ពួករត់ចោលសមរភូមិដែលមិនបានបាញ់ក្រាប់ព្រួញមួយឡើយ ដែលមិនបានកាន់ដាវប្រយុទ្ធឡើយ មិនបានត្រូវលំពែងទេ ។ ពេលមានការស្លាប់និងការប្រយុទ្ធ ពួកគេរកលេសលាក់ខ្លួនដោយអះអាងថាមានជម្ងឺ ។ ពួកគេរត់គេចខ្លួនដូចសត្វចៀមរត់គេចខ្លួន មិនឲ្យគេចាប់បានឡើយ ។ ពេលពួកគេជួបសត្រូវ ពួកគេរត់គេច បង្ហាញនូវភាពកំសាកនិងភាពកំណាច ។ បើសិនជានៅក្នុងភាពចម្រុងចម្រើន មាន[ការចែក]ទ្រព្យដែលយកបានពីសង្គ្រាម ពួកគេនិយាយដូចដែលអល់ឡោះហ្ជ៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា: *[៣៣:១៩] លុះការភ័យខ្លាចបានហ:ុតផុតទៅ ពួកគេវាយប្រហារពួកអ្នកដោយសម្ដីដែលធ្វើឲ្យឈឺចាប់ ណ្ដោតចង់បានអ្វីដែលល្អ ។"*

فَلاَ يَزَالُ قَدِ اِسْتَأْذَنَ رَسُولَ اَللَّهِ (ص) فِي ضَرْبِ عُنُقِ اَلرَّجُلِ اَلَّذِي لَيْسَ يُرِيدُ رَسُولُ اَللَّهِ (ص) قَتْلَهُ، فَأَبَى عَلَيْهِ. وَ لَقَدْ نَظَرَ رَسُولُ اَللَّهِ (ص) يَوْماً وَ عَلَيْهِ اَلسِّلاَحُ تَامٌّ، فَضَحِكَ [رَسُولُ اَللَّهِ صلى الله عليه و آله] ثُمَّ قَالَ يُكَنِّيهِ: أَبَا فُلاَنٍ، اَلْيَوْمُ يَوْمُكَ!!

ដូច្នេះអ្នកនោះ (គឺអ៊ូម៉ារ) សូមអនុញ្ញាតឥតឈប់ពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ំ ដើម្បីវាយបំបាក់កបុគ្គលដែលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ំមិនចង់ឲ្យសម្លាប់ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷺបានបដិសេធ[ការសូមរបស់]អ្នកនោះ ។ ថ្ងៃមួយរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ំបានឃើញអ្នកនោះប្រដាប់អាវុធ [នៅពេលដែលពុំមានសង្គ្រាមទេ] ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ំញញឹម ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "ឪពុកអ្នកនេះអើយ ! ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃរបស់លោក !"

[فَقَالَ اَلْأَشْعَثُ: مَا أَعْلَمَنِي بِمَنْ تَعْنِي! إِنَّ ذَلِكَ يَفِرُّ مِنْهُ اَلشَّيْطَانُ! قَالَ (ع): يَا اِبْنَ قَيْسٍ، لاَ آمَنَ اَللَّهُ رَوْعَةَ اَلشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ!] (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , ج 2 , ص 696)

អាល់-អាស្អ៊ុស្ស៍បានទូលថា៖ "ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមិនបានប្រាប់ឲ្យទូលបង្គំស្គាល់បុគ្គលដែលគេនិយាយដល់នោះទេក្នុងរឿងនេះ គឺបុគ្គលដែល សូម្បីតែស្ហៃតន្លﷻក៏រត់គេចពីបុគ្គលនេះដែរនោះ ។" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អ៊ីបនូ កូយស៍អើយ ! អល់ឡោះហ្ស៊ំមិនឲ្យ[អ៊ូម៉ារ]រួចផុតពីភ្នែករបស់ស្ហៃតន្ទទេពេលអ្នកនោះ (អ៊ូម៉ារ) បានថាបែបនេះ ។" (كتاب سُليم بن قيس الهلالي 2: 696)33:14-19

وَإِذۡ غَدَوۡتَ مِنۡ أَهۡلِكَ تُبَوِّئُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلۡقِتَالِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٢١

១២១. កាលអ្នកបានចាកចេញពេលព្រលឹមពីគ្រួសារអ្នក ទៅទុកដាក់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន] តាមទីតាំងដើម្បីច្បាំង ។ អល់ឡោះហ្ស៊ំទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២១

1/121. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ صَفْوَانَ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: «سَبَبُ نُزُولِ هَذِهِ الْآيَةِ أَنَّ قُرَيْشاً خَرَجَتْ مِنْ مَكَّةَ تُرِيدُ حَرْبَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَخَرَجَ يَبْتَغِي مَوْضِعاً لِلْقِتَالِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٩٢، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١١٠)**

121/1. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ំصلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈថា៖ «មូលហេតុដែលអាយ៉ាស់នេះត្រូវបានបើកឲ្យដឹងនោះគឺ ពួកគូរ៉យស៍បានលើកទ័ពពីម៉ាក់កាស់ទៅវាយរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ំ ។ ព្រះអង្គﷺបានចេញទៅរកកន្លែងប្រយុទ្ធ ។» (تفسير القمّي 1: 110)

***

2/121. وَ عَنْهُ: عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ ابْنِ مَسْعُودٍ: لَمَّا قَصَدَ أَبُو سُفْيَانَ فِي ثَلاَثَةِ آلاَفٍ مِنْ قُرَيْشٍ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ يُقَالُ: فِي أَلْفَيْنِ. مِنْهُمْ مِائَتَا فَارِسٍ، وَ الْبَاقُونَ رَكْبٌ، لَهُمْ سَبْعُمِائَةِ دِرْعٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٩٤، مناقب ابن شهر آشوب – الجزء: ١ الصفحة: ١٩١)**

121/2. រាយការណ៍ដោយ អាល់-ស្វ៉ាឌិក្កصلوات الله عليه والسلام និង អ៊ីបនូ ម៉ាស់អ៊ូដ ថា៖ «កាលអាប៊ូ ស៊ុហ្វយ៉ានបានចេញទៅជាមួយពួកគូរ៉យស៍បីពាន់នាក់ដើម្បីប្រយុទ្ធទល់ព្រះសាស្ដាﷺ ។» គាត់បានថ្លែងនៅក្នុង "អាល់-ហ្វៃន៍" ថា៖ «ពួកគេមានពលសេះពីររយនាក់ ។ ក្រៅពីនេះមានពលជិះសត្វផ្សេងៗ ។ ប្រាំពីររយនាក់ពាក់អាវក្រោះ ។» (مناقب ابن شهر آشوب 1: 191)

إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾

១២២. [ចូរអ្នកនឹកឃើញ]កាលកងពលពីររបស់ពួកអ្នកវ៉ៃនឹងបាត់បង់សេចក្តីក្លាហាន (គឺលែងចង់ច្បាំងតទៅទៀត) ថ្វីបើមានអល់ឡោះហ្វ៉ាជាអ្នកការពារពួកគេទាំងពីរកងពលនោះ ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីន]ត្រូវទុកកាយថ្វាយចិត្តលើអល់ឡោះហ្វ៉ា ។

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

១២៣. ការពិតអល់ឡោះហ្វ៉ាបានជួយពួកអ្នក[ឲ្យមានជ័យជំនះ]នៅឯ[សមរភូមិ]បាដ្ទ្ធ៍ កាលពួកអ្នកខ្សោយ[ជាងពួកសត្រូវ] ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្វ៉ា ដើម្បីពួកអ្នកនឹងដឹងព្រះគុណ[អល់ឡោះហ្វ៉ាដោយស្មោះ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២២-១២៣

122–1/123. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قَرَأْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿وَ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللهُ بِبَدْرٍ وَ أَنْتُمْ أَذِلَّةٌ﴾. فَقَالَ: «مَهْ، لَيْسَ هَكَذَا أَنْزَلَهَا اللهُ إِنَّمَا أُنْزِلَتْ: ﴿وَ أَنْتُمْ قَلِيلٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٩٧، تفسير العيّاشي 196/ 133: 1)**

122-123/1. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ ដែលបានថាខ្ញុំបានសូត្រឲ្យ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉ាﷺស្តាប់អាយ៉ាស់ *[៣:១២៣] អល់ឡោះហ្វ៉ាបានជួយពួកអ្នកនៅឯបាដ្ទ្ធ៍កាលពួកអ្នកខ្សោយ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ «ស៊ីត! អល់ឡោះហ្វ៉ា(ﷻ)មិនបានដាក់អាយ៉ាស់នេះមកដូចនេះទេ ។ តែគេបានអាយ៉ាស់នេះចុះមកថា៖ *[៣:១២៣] កាលពួកអ្នកមានគ្នាតិចជាងគេ ។»*

(تفسير العيّاشي 1: 196/ 133)

***

122–2/123. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلَهُ أَبِي عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿وَ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللهُ بِبَدْرٍ وَ أَنْتُمْ أَذِلَّةٌ﴾. قَالَ: «لَيْسَ هَكَذَا أَنْزَلَهُ اللهُ، مَا أَذَلَّ اللهُ رَسُولَهُ قَطُّ، إِنَّمَا أُنْزِلَتْ: ﴿وَ أَنْتُمْ قَلِيلٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧٨ الحديث: ٩٩/ ١٨٩٨، تفسير العيّاشي 196/ 134: 1)**

122-123/2. អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា ប៊ិន ស៊ីណាន បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉ាﷺដែលមានវចនៈថា៖ «គេបានសួរព្រះបិតាﷺខ្ញុំﷺអំពីអាយ៉ាស់នេះ *[៣:១២៣] អល់ឡោះហ្វ៉ាបានជួយពួកអ្នកនៅឯបាដ្ទ្ធ៍កាលពួកអ្នកខ្សោយ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វ៉ា(ﷻ)មិនបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស់នេះដូចនេះទេ ។ ព្រះអង្គ(ﷻ)មិនបានធ្វើឲ្យរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា(ﷺ)ខ្សោយដាច់ខាត ។ តែអាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចនេះទេ គឺ៖ *[៣:១២៣] កាលពួកអ្នកមានគ្នាតិចជាងគេ ។»*

(تفسير العيّاشي 1: 196/ 134)

***

122–3/123. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ مَعْنَى قَوْلِ طَلْحَةَ بْنَ أَبِي طَلْحَةَ لَمَّا بَارَزَهُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): يَا قَضِيمُ.

122-123/3. អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីบ្រ៉ាហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អ៊ីบ្ន អាប៊ូ អ៊ូ ម៉ៃ រ៉ តមកពី ហ៊ីស្ស៊ាំ ត

មកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ៃ صلوات الله عليه والسلام ដែលគេបានសួរអំពីអត្ថន័យរបស់សម្ដីរបស់ តួ្ល់ហ្ជាសុ៌ ប៊ិន អាប៊ូ តួ្ល់ហ្ជាសុ៌ ដែលថា "អ្នកខាំអ៊ីយ !" កាលគាត់បានប្រយុទ្ធតតូជាមួយអ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام[នៅឯសមរភូមិ បាដ្ទារ៑] ។

قَالَ: «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ بِمَكَّةَ لَمْ يَجْسُرْ عَلَيْهِ أَحَدٌ لِمَوْضِعِ أَبِي طَالِبٍ فَأَغْرَوْا بِهِ الصِّبْيَانَ، وَ كَانُوا إِذَا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَرْمُونَهُ بِالْحِجَارَةِ وَ التُّرَابِ، فَشَكَا ذَلِكَ إِلَى عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقَالَ: بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِذَا خَرَجْتَ فَأَخْرِجْنِي مَعَكَ.

អ៊ីមុ៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ៃ صلى الله عليه وآله وسلم នៅឯម៉ាក់កាសុ៌ មិនមានអ្នកណាហ៊ានធ្វើអ្វីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទេព្រោះតែខ្លាចអាប៊ូ ត្ប៑លិប رضي الله عنه ។ ដូច្នេះពួកគេបានបញ្ជោតក្មេងៗឲ្យចោលដុំថ្ម និងសម្រាមលើព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ពេលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ចេញក្រៅផ្ទះ ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានតួ្ជញប្រាប់អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام រឿងនេះ អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام បានទូលថា: "សូមឲ្យឪពុកម្ដាយទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ! សូមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام ទៅជងកាលណាព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ចេញទៅខាងក្រៅ ។"

فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَعَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَتَعَرَّضَ الصِّبْيَانُ لِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَعَادَتِهِمْ، فَحَمَلَ عَلَيْهِمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ)، وَ كَانَ يَقْضَمُهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ وَ آنَافِهِمْ وَ آذَانِهِمْ، فَكَانَ الصِّبْيَانُ يَرْجِعُونَ بَاكِينَ إِلَى آبَائِهِمْ وَ يَقُولُونَ: قَضِمَنَا عَلِيٌّ، قَضِمَنَا عَلِيٌّ، فَسُمِّيَ لِذَلِكَ: الْقَضِيمَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨١ الحديث: ٩٩/ ١٩٠١، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١١٤)**

ដូច្នេះកាលណារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ៃ صلى الله عليه وآله وسلم ចេញទៅខាងក្រៅ កាលនោះមានអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ទៅដែរ ។ ក្មេងៗក៏បានមករករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ៃ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចសព្វមួយដង ។ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ក៏បានវាយពួកវា បានខាំមុខពួកវា ខាំកពួកវា ខាំត្រចៀកពួកវា ។ ក្មេងៗក៏បានទៅយំប្រាប់ឪពុកខ្លួនថា: "អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ខាំយើង ! អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ខាំយើង !" ដូច្នេះឯងបានជាគេហៅព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា "អ្នកខាំ" ។» (تفسير القمّي 1: 114)

***

122–4/123. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ، قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَظَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلَى جَبْرَئِيلَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ عَلَى كُرْسِيٍّ مِنْ ذَهَبٍ، وَ هُوَ يَقُولُ: لاَ سَيْفَ إِلاَّ ذُو الْفَقَارِوَ لاَ فَتَى إِلاَّ عَلِيٌّ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٠٣، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٨٢٦ ، مناقب ابن المغازلي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٧ الحديث: ٢٣٤ ، ذخائر العقبى – الجزء: ١ الصفحة: ٧٤ ، الرياض النضرة – الجزء: ٣ الصفحة: ١٥٥ ، ينابيع المودة – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٩)**

122-123/4. អាប៊ូ អ៊ុលី អាល់-ត្ប៑ប៉ារ៑ស៊ី បានថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ៃ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ៃ صلى الله عليه وآله وسلم បានមើលទៅយ៊ីប៉ារ៉ីល عليه السلام ដែលនៅរវាងមេឃនិងផែនដី អង្គុយលើអាសន: មាស ។ យ៊ីប៉ារ៉ីល عليه السلام មានវចន:ថា: "មិនមានដាវណាទេក្រៅពីស៊ុលហ្ស៊ីការ ។ មិនមានយុវជនណា [មានសទ្ធាជ្រះថ្លា]ទេក្រៅអ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ។"» (مجمع البيان 2: 826)

***

122–5/123. حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْكِنْدِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ الْمِيثَمِيِّ عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ نُعْمَانَ الرَّازِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ انْهَزَمَ النَّاسُ يَوْمَ أُحُدٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَغَضِبَ غَضَباً شَدِيداً قَالَ وَ كَانَ إِذَا غَضِبَ انْحَدَرَ عَنْ جَبِينِهِ مِثْلُ اللُّؤْلُؤِ مِنَ الْعَرَقِ

122-123/5. [...] នុអ៊ីម៉ាន អាល់-រ៉ស៊ី បានតំណាលថា អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចនៈថា៖ «នៅ ឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ូដ មនុស្សរត់ចោលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីព្រោះតែបាក់ទ័ពច្បាំងចាញ់គេ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីក្រោធជាទីបំផុត ។» អ៊ីមុ៉ាំមានវចនៈថា៖ «ពេលព្រះអង្គក្រោធ ញើសធ្លាក់ មកពីលើថ្ងាសព្រះអង្គដូចគ្រាប់គជ់ ។»

قَالَ فَنَظَرَ فَإِذَا عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَى جَنْبِهِ فَقَالَ لَهُ الْحَقْ بِبَنِي أَبِيكَ مَعَ مَنِ انْهَزَمَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ لِي بِكَ أُسْوَةٌ قَالَ فَاكْفِنِي هَؤُلَاءِ فَحَمَلَ فَضَرَبَ أَوَّلَ مَنْ لَقِيَ مِنْهُمْ فَقَالَ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِنَّ هَذِهِ لَهِيَ الْمُوَاسَاةُ يَا مُحَمَّدُ فَقَالَ إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ فَقَالَ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ أَنَا مِنْكُمَا يَا مُحَمَّدُ

អ៊ីមុ៉ាំមានវចនៈថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមើលជុំវិញខ្លួន ឃើញអ៊ូលីនៅខាងព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានប្រាប់អ៊ូលីថា៖ "ចូរអ្នកទៅរកកូនៗរបស់ឪពុកអ្នក [ហើយទៅហៅ]ពួកដែលរត់ចោលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ។" អ៊ូលីមានវចនៈថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីយ ! ព្រះអង្គជាគំរូរបស់ទូលបង្គំ ។" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំការពារខ្លួនបានទល់នឹងពួកសត្រូវទាំងនេះ ។" អ៊ូលីក៏បានជិះជំនិះចេញទៅ បានវាយប្រហារសត្រូវដែលព្រះអង្គបានជួបប្រទះមុនគេ ។ ជ្ជីបរ៉អ៊ីលមានវចនៈថា៖ "មូហ្ហាម៉ាដ្ជ៊ីអ៊ីយ ! នេះគឺរង្វាន់លួងចិត្ត ។" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចនៈថា៖ "គេជាគ្នាទូលបង្គំ ទូលបង្គំគ្នាគេ ។" ជ្ជីបរ៉អ៊ីលមានវចនៈថា៖ "មូហ្ហាម៉ាដ្ជ៊ីអ៊ីយ ! ទូលបង្គំជាគ្នារបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ។"»

فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَنَظَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلَى جَبْرَئِيلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَلَى كُرْسِيٍّ مِنْ ذَهَبٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ يَقُولُ لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ وَ لَا فَتَى إِلَّا عَلِيٌّ . (الكافي – الجزء: ٨ الصفحة: ١١٠ الحديث : ٩٠)

អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចនៈថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីបានមើលទៅជ្ជីបរ៉អ៊ីលដែលនៅ រវាងមេឃនិងផែនដី អង្គុយលើអាសនៈមាស ។ ជ្ជីបរ៉អ៊ីលមានវចនៈថា៖ "មិនមានដាវណាទេក្រៅ ស៊ូលហ្ស៊ីការ ។ មិនមានយុវជនណា[មានសទ្ធាជ្រះថ្លា]ទេក្រៅពីអ៊ូលី ។"» (الكافي 8: 110/ 90)

***

*122-123/6. وَ عَنْهُ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عُمَرَ الْحَلَّالِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْأَوَّلِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾، فَقَالَ: «التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ دَرَجَاتٌ، مِنْهَا أَنْ تَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي أُمُورِكَ كُلِّهَا، فَمَا فَعَلَ بِكَ كُنْتَ عَنْهُ رَاضِياً، تَعْلَمُ أَنَّهُ لاَ يَأْلُوكَ خَيْراً وَ فَضْلاً، وَ تَعْلَمُ أَنَّ الْحُكْمَ فِي ذَلِكَ لَهُ، فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ بِتَفْوِيضِ ذَلِكَ [إِلَيْهِ] وَ ثِقْ [بِهِ] فِيهَا وَ فِي غَيْرِهَا».** (الكافي : جُزْء ٢ صَفْحَة ٥٣ حَدِيث ٥ ، البرهان في تفسير القرآن: جُزْء: ٥ صَفْحَة: ٤٠٩ حَدِيث: ٩٩/ ١٠٨٣١)

*122-123/6. [...] អ៊ូលី ប៊ិន អាល់-ស៊ូវ៉ៃដ៌ បានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាំ អាប៊ូ អាល់-ហ្ស៊ាសាន់ទីមួយ សន្តិភាពនិងសុវត្ថិភាពចូលមកលើគាត់ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ សន្តិភាពនិងសុវត្ថិភាពចូលមកលើគាត់ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ *[៦៥:៣] អ្នកណាទុកកាយថ្វាយចិត្តលើ អល់ឡោះ អ្ហ៊ី អល់ឡោះ អ្ហ៊ីគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកនោះ ។* ព្រះអង្គ សន្តិភាពនិងសុវត្ថិភាពចូលមកលើគាត់ មានវចនៈថា៖ "ការទុកចិត្តលើ អល់ឡោះ ហ្ស៊ី សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ មានច្រើនថ្នាក់ ។ ក្នុងចំណោមថ្នាក់នៃការទុកចិត្តទាំងនេះមានដូចជា លោកទុកចិត្តលើ អល់ឡោះ ហ្ស៊ី សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ក្នុងរឿងទាំងអស់របស់លោក ។ អ្វីក៏ដោយដែលព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ធ្វើមកលើលោកៗត្រូវពេញ ចិត្តព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ លោកត្រូវដឹងថាព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ មិនបំបាត់សេចក្តីល្អនិងព្រះគុណណាមួយពីលោកទេ លោក ត្រូវដឹងថាការវិនិច្ឆ័យរបស់ព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ក្នុងរឿងនេះជាការវិនិច្ឆ័យរបស់ព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ។ ដូច្នេះចូរលោកទុក ចិត្តលើអល់ឡោះ ហ្ស៊ី ដោយផ្ញើរឿងនេះនៅលើព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ដោយជឿជាក់ក្នុងចិត្តចំពោះព្រះអង្គ សូមលើកតម្លៃនិងសរសើរ ទាក់ទង

65:3 (الكافي 2: 53/ 5) "នឹងរឿងនេះនិងរឿងផ្សេងៗទៀត ។"

***

*122-123/7. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ الْإِيمَانُ لَهُ أَرْكَانٌ أَرْبَعَةٌ التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ وَ تَفْوِيضُ الْأَمْرِ إِلَى اللَّهِ وَ الرِّضَا بِقَضَاءِ اللَّهِ وَ التَّسْلِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ٤٧ حديث : ٢)

*122-123/7. អ៊ីលី បិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពី អាល់-ណៅហ្វាលី តមកពី អាល់-សាគូនី តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ គាត់ តមកពីព្រះបិតា សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ ព្រះអង្គ ដែលមានវចនៈ ថា អាមីរុល-មុមីនីន សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ គាត់ មានវចនៈថា៖ "ជំនឿអ៊ីម៉ាន់មានបួនមូលដ្ឋាន (រ្ងកុន) គឺ៖ ទំនុកចិត្តលើ អល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ប្រគល់រឿងផ្ទាល់ខ្លួនឲ្យទៅអល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ពេញចិត្តចំពោះការវិនិច្ឆ័យរបស់ អល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ព្រមចុះចូលខ្លួនចំពោះព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ៊ា ﷻ ។" (الكافي 2: 47/ 2)

****

*122-123/8. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) الْإِيمَانُ أَرْبَعَةُ أَرْكَانٍ الرِّضَا بِقَضَاءِ اللَّهِ وَ التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ وَ تَفْوِيضُ الْأَمْرِ إِلَى اللَّهِ وَ التَّسْلِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ. (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ٥٦ حديث : ٥)

*122-123/8. អ៊ីលី បិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពី អាល់-ណៅហ្វាលី តមកពី អាល់-សាគូនី តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ ដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីន សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ មានវចនៈ ថា៖ "ជំនឿអ៊ីម៉ាន់មានបួនមូលដ្ឋាន (រ្ងនកុន) គឺ៖ ពេញចិត្តចំពោះការវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ទំនុកចិត្តលើអល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ប្រគល់រឿងផ្ទាល់ខ្លួនឲ្យទៅអល់ឡោះហ៊ា ﷻ, ព្រមទទួលឥតរួញរាព្រះបញ្ជារបស់ អល់ឡោះហ៊ា ﷻ ។" (الكافي 2: 56/ 5)

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيَكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾

១២៤. កាលអ្នកបានប្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាថា៖ "មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អស់លោកទេដែលម្ចាស់ អស់លោកជួយជ្រោមជ្រែងអស់លោកដោយបញ្ជូនចុះមកនូវទេវតាបីពាន់អង្គនោះ ?"

بَلَىٰٓ ۚ إِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

១២៥. មែន! បើពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ខ្លាចក្រែង[ធ្វើខុសចំពោះអល់ឡោះហ៊ា] ពួកគេ (គឺពួកសត្រូវ) វាយ សម្រុកមកលើពួកអ្នកយ៉ាងទាន់ហាន់ ម្ចាស់ពួកអ្នកនឹងជួយជ្រោមជ្រែងពួកអ្នកដោយប្រាំពាន់ទេវតា ប្រកបដោយអន្តរាយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៤-១២៥

124-125/1. عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «كَانَتْ عَلَى الْمَلاَئِكَةِ الْعَمَائِمُ الْبِيضُ الْمُرْسَلَةُ يَوْمَ بَدْرٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٠٥، الكافي – الجزء: ٦ الصفحة: ٤٦١ الحديث : ٣)**

124-125/1. [...] យ៉ាកូប៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ប ហ្វារ សូមសន្តិភាពនិងសេចក្តីសុខសន្តិភាពមានដល់ ដែលមានវចនៈថា៖ «អស់ទេវតា

ដែលត្រូវបញ្ជូនមកក្នុងសមរភូមិបាដ្ទារមានឈ្នួតក្បាលពណ៌ាស ។» (الكافي 6: 461/ 3)

***

124-2/125. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي هَمَّامٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "مُسَوِّمِينَ". قَالَ: «الْعَمَائِمَ، اعْتَمَّ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَسَدَلَهَا مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ اعْتَمَّ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَسَدَلَهَا مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٠٤، الكافي – الجزء: ٦ الصفحة: ٤٦٠ الحديث : ٢)**

124-125/2. [...] អាប៊ូ ហ្ការ៉ាមុ៉ា បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل *[៣:១២៥] ប្រកបដោយអត្ថរាយ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ឈ្នួតក្បាល ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ការ៉ា صلى الله عليه وآله وسلم បានពាក់ឈ្នួតក្បាលនោះ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានទម្លាក់ចុងមួយនៅពីមុខ ចុងមួយទៀតនៅពីក្រោយ ។ យ៉ូបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានពាក់ឈ្នួតក្បាលនោះ ព្រះអង្គ عليه السلام បានទម្លាក់ចុងមួយនៅពីមុខ ចុងមួយទៀតនៅក្រោយ ។» (الكافي 6: 460/ 2)

***

124-3/125. عَنْ ضُرَيْسِ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ الْمَلاَئِكَةَ الَّذِينَ نَصَرُوا مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَ بَدْرٍ فِي الْأَرْضِ مَا صَعِدُوا بَعْدُ وَ لاَ يَصْعَدُونَ حَتَّى يَنْصُرُوا صَاحِبَ هَذَا الْأَمْرِ، وَ هُمْ خَمْسَةُ آلاَفٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٠٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٧ الحديث : ١٣٨)**

124-125/3. អាល់-ជ្ជ៉ាយ៉ស់ ប៊ិន អ្ការ៉ាប់ឌ្ជ៉ុល-ម៉ាលិក បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អស់ទេវតាដែលបានជួយមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងសមរភូមិបាដ្ទារនៅឯផែនដីមិនបានឡើងទៅវិញទេ នឹងមិនត្រូវយកឡើងទៅវិញទេ ដរាបណាអស់ទេវតាទាំងនោះមិនទាន់បានជួយម្ចាស់រឿងនេះទេ (គឺអាល់-ក្ការ៉ាអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام) អស់ទេវតាទាំងនោះមានចំនួនប្រាំពាន់អង្គ ។» (تفسير العيّاشي 1: 197/ 138)

وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦ ۗ وَمَا ٱلنَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

១២៦. ដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ាបានឲ្យវា (ជំនួយទេវតា) មកនេះដើម្បីជាដំណឹងល្អសម្រាប់ពួកអ្នកទេ និងដើម្បីឲ្យពួកអ្នកមានសេចក្ដីទុកចិត្តឡើងវិញដោយសារវា (ជំនួយទេវតានេះ) ។ ជ័យជំនះមកពីអល់ឡោះហ្ការ៉ាទេ ព្រះឫទ្ធិម៉ត (គឺអ្នកមានឫទ្ធិខ្លាំងពូកែ) ព្រះមុនិរាជ ។

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُوا۟ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾

១២៧. [ព្រះអង្គបានប្រទានជំនួយនេះឲ្យពួកអ្នក] ដើម្បីព្រះអង្គនឹងកាត់ផ្ដាច់ពួកគេមួយប៉ែកដែលបដិសេធសទ្ធា[ដែលប្រមាថសាសនា លាក់ពុត ទុច្ចរិត] ឬដើម្បីនឹងបំបាក់មុខពួកគេឲ្យពួកគេត្រឡប់ទៅវិញដោយខកចិត្តខ្លាំង ។

لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾

១២៨. [សាស្ត្រាអ៊ីយ] អ្នកមិនទាក់ទងទាល់តែសោះនឹងរឿងនោះ (គឺព្រះរាជក្រឹត្យរបស់អល់ឡោះហ្ការ៉ាដែលព្រះអង្គចាត់ឲ្យកើតមានឡើងតាមព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គ) ឬមួយព្រះអង្គបែរមករកពួកគេ (គឺព្រះអង្គលើកទោសឲ្យពួកគេ) ឬក៏ព្រះអង្គធ្វើទណ្ឌកម្មពួកគេព្រោះពួកគេជាជនទុច្ចរិត ។

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٢٩

១២៩. ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ាអ្វីៗនៅលើបណ្តាមេឃនិងអ្វីៗនៅលើដី ។ ព្រះអង្គខមាទោសឲ្យអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ព្រះអង្គធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្វ៉ាអត់ឱនព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១២៦-១២៩

126–1/129. الشَّيْخُ الْمُفِيدُ فِي (الْإِخْتِصَاصِ): عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الطَّيَالِسِيِّ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنِ الْمُنَخَّلِ بْنِ جَمِيلٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، قَالَ: تَلَوْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) هَذِهِ الْآيَةَ مِنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ﴾.

126-129/1. [...] យ៉ាកូបៀរ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ធ បានតំណាលថាគេបានសូត្រអាយ៉ាសុ:នេះ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ឲ្យអាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្វារ عليه السلام ស្តាប់ថា: *[៣:១២៨] អ្នកមិនទាក់ទងទាល់តែសោ:នឹងរឿងនោ: ។*

قَالَ: «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) حَرَصَ أَنْ يَكُونَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَلِيَّ الْأَمْرِ مِنْ بَعْدِهِ، وَ ذَلِكَ الَّذِي عَنَى اللَّهُ ﴿لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ﴾ وَ كَيْفَ لاَ يَكُونُ لَهُ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ وَ قَدْ فَوَّضَ إِلَيْهِ فَقَالَ: مَا أَحَلَّ النَّبِيُّ فَهُوَ حَلاَلٌ، وَ مَا حَرَّمَ النَّبِيُّ فَهُوَ حَرَامٌ؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٠٩، الإختصاص – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٢)**

ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា: «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា صلى الله عليه وآله ចង់ឲ្យអ្ហាលី عليه السلام ទៅជាម្ចាស់ព្រះរាជបញ្ជា (គឺអ្នកដឹកនាំសហគមន៍) អត់ពីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ទៅ ។ នេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ចង់ចែងនោះឯង គឺថា: *[៣:១២៨] អ្នកមិនទាក់ទងទាល់តែសោ:នឹងរឿងនោ: ។* តើព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله មិនទាក់ទងនឹងរឿងនោះបានដូចម្តេចទៅ ព្រះអង្គ ﷻ បានផ្ទេរ[ព្រះរាជបញ្ជា]ឲ្យទៅព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ?» ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា: «អ្វីដែលព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله អនុញ្ញាត គេអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អ្វីដែលព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله ហាម គឺត្រូវហាមឃាត់ ?»

(الاختصاص: 332)

***

126–2/129. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، قَالَ: قَرَأْتُ عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَوْلَ اللَّهِ: ﴿لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ﴾. قَالَ: «بَلَى وَ اللَّهِ، إِنَّ لَهُ مِنَ الْأَمْرِ شَيْئاً وَ شَيْئاً وَ شَيْئاً، وَ لَيْسَ حَيْثُ ذَهَبْتَ، وَ لَكِنِّي أُخْبِرُكَ أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمَّا أَمَرَ نَبِيَّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنْ يُظْهِرَ وَلاَيَةَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَكَّرَ فِي عَدَاوَةِ قَوْمِهِ لَهُ، وَ مَعْرِفَتِهِ بِهِمْ.

126-129/2. អាល់-អ្ហ្ម៉ាយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី យ៉ាកូបៀរ អាល់-យ៉ូអ៊ីហ្ជ ដែលបានថាខ្ញុំបានសូត្រឲ្យអាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្វារ عليه السلام ស្តាប់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ *[៣:១២៨] អ្នកមិនទាក់ទងទាល់តែសោ:នឹងរឿងនោ: ។* ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចន:ថា: «មែន សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ! ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ជាប់ទាក់ទងក្នុងរឿងនោះ អំពីអ្វីមួយ អ្វីមួយ អ្វីមួយ ។ វាមិនដូចលោកគិតនោះទេ តែខ្ញុំ صلى الله عليه وآله សូមប្រាប់លោកថាកាលអល់ឡោះហ្វ៉ា تبارك وتعالى បានដាក់បញ្ជាឲ្យព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله បើកឲ្យដឹងវីឡាយ៉ាសុ:របស់អ្ហ្ម៉ាលី عليه السلام នោះ ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله គិតអំពីប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ដែលនឹងប្រឆាំងអ្ហ្ម៉ាលី عليه السلام ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ទទួលស្គាល់ថាពួកគេ صلى الله عليه وآله នឹងមានអរិភាព ។

وَ ذَلِكَ الَّذِي فَضَّلَهُ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِمْ فِي جَمِيعِ خِصَالِهِ: كَانَ أَوَّلَ مَنْ آمَنَ بِرَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ بِمَنْ أَرْسَلَهُ، وَ كَانَ أَنْصَرَ النَّاسِ لِلَّهِ تَعَالَى وَ لِرَسُولِهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ أَقْتَلَهُمْ لِعَدُوِّهِمَا، وَ أَشَدَّهُمْ بُغْضاً لِمَنْ خَالَفَهُمَا، وَ فَضَّلَ عِلْمَهُ الَّذِي لَمْ يُسَاوِهِ أَحَدٌ، وَ مَنَاقِبَهُ الَّتِي لاَ تُحْصَى شَرَفاً.

អស់ទាំងនេះគឺលក្ខណៈសប្បត្តិរបស់អ៊ីមាំលីដែលអល់ឡោះហ្គ៊ីបានប្រទានឲ្យព្រះអង្គ ដាច់ខ្សែកពីពួកគេ ។ អ៊ីមាំលីជាបុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលប្រកាសជំនឿចំពោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះ និងចំពោះអ្វីដែលគេបានបញ្ជូនព្រះអង្គមកជាមួយ ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះមនុស្សដើម្បីអល់ឡោះ និងរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ។ ព្រះអង្គសម្លាប់សត្រូវរបស់អល់ឡោះ និងសត្រូវរបស់ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ។ ព្រះអង្គស្អប់បុគ្គលដែលប្រឆាំងអល់ឡោះ និងរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ។ ស្អប់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះអង្គខ្ពស់ជាងគេ ពុំមានអ្នកណាមានទេ គុណសម្បត្តិ និងកិត្តិយសរបស់ព្រះអង្គរាប់មិនអស់ ។

فَلَمَّا فَكَّرَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي عَدَاوَةِ قَوْمِهِ لَهُ فِي هَذِهِ الْخِصَالِ، وَ حَسَدِهِمْ لَهُ عَلَيْهَا ضَاقَ عَنْ ذَلِكَ، فَأَخْبَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنَّهُ ﴿لَيْسَ لَهُ مِنْ هَذَا الْأَمْرِ شَيْءٌ﴾، إِنَّمَا الْأَمْرُ فِيهِ إِلَى اللَّهِ أَنْ يُصَيِّرَ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَصِيَّهُ وَ وَلِيَّ الْأَمْرِ بَعْدَهُ،

ដូច្នេះពេលព្រះសាស្តា គិតអំពីប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គដែលនឹងប្រឆាំងអ៊ីមាំលី ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងគុណសម្បត្តិទាំងនេះ និងអំពីសេចក្តីច្រណែនអ៊ីមាំលីនោះ វាធ្វើឲ្យព្រះសាស្តាតឹងទ្រូង ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្គ៊ីបានប្រាប់ព្រះអង្គ ថា៖ *[៣:១២៨] អ្នកមិនទាក់ទងទាល់តែសោះនឹងរឿងនោះ ។* តែរឿងនោះនៅលើអល់ឡោះហ្គ៊ីទេ ព្រះអង្គនឹងតែងតាំងអ៊ីមាំលីជាអ្នកស្នងព្រះសាស្តា និងជាម្ចាស់ព្រះរាជបញ្ជា (គឺជាអ្នកដឹកនាំសហគមន៍) អត់ពីព្រះសាស្តាទៅ ។

فَهَذَا عَنَى اللَّهُ، وَ كَيْفَ لاَ يَكُونُ لَهُ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ، وَ قَدْ فَوَّضَ اللَّهُ إِلَيْهِ أَنْ جَعَلَ مَا أَحَلَّ فَهُوَ حَلاَلٌ، وَ مَا حَرَّمَ فَهُوَ حَرَامٌ، قَوْلُهُ: ﴿وَ مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٦ الحديث: ٩٩/ ١٩١٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٧ الحديث : ١٣٩)**

ដូច្នេះនេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ៊ីចង់និយាយ (គឺអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុ [៣:១២៨] នេះ) ។ ព្រះអង្គ មិនជាប់ទាក់ទងបានដូចម្តេច ព្រោះអល់ឡោះហ្គ៊ីបានផ្ទេរអំណាចឲ្យទៅព្រះអង្គ អ្វីដែលព្រះ សាស្តាអនុញ្ញាត វានឹងត្រូវអនុញ្ញាត អ្វីដែលព្រះសាស្តាហាម វានឹងត្រូវហាមឃាត់ ។ ព្រះរាជ បន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ី *[៥៩:៧] ចូរពួកអ្នកទទួលយកនូវអ្វីដែលព្រះសាសនៈទូតឲ្យពួកអ្នក ចូរពួកអ្នក ចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក ។»* (تفسير العيّاشي 1: 197/ 139)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضۡعَٰفٗا مُّضَٰعَفَةٗۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٣٠

១៣០. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកកុំស៊ីចំណេញព្រឹទ្ធិកម្មទ្វេឡើងសន្ធឹកសន្ធាប់ (គឺកុំរកស៊ីដោយយកចំណេញហួសពេក) ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចអល់ឡោះ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ [បានទៅដល់សុខុមាលភាព] ។

وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ ١٣١

១៣១. ចូរពួកអ្នកខ្លាចភ្លើងនរក ដែលត្រៀមទុកសម្រាប់បណ្តាអ្នកបដិសេធសទ្ធា [ប្រមាថសាសនា

លាក់ពុត សាងបាបកម្ម ។ ល ។] ។

وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٣٢

១៣២. ចូរពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្វ៉ានិងព្រះសាសនៈទូត[របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា] ដើម្បីពួកអ្នកនឹងបាននូវព្រះមេត្តាធម៌[របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា] ។

وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ١٣٣

نصف الحزب ٧

១៣៣. ចូរពួកអ្នកប្រញាប់ទៅរកការអភ័យទោសមកពីម្ចាស់ពួកអ្នកនិងសួនសួគ៌ ដែលទូលាយដូចបណ្តាមេឃនិងដី ត្រៀមទុកសម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាសិប់ចិត្ត[ចំពោះអល់ឡោះហ្វ៉ា] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣០-១៣៣

*130-133/1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ قَيْسٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) آكِلُ الرِّبَا وَ مُؤْكِلُهُ وَ كَاتِبُهُ وَ شَاهِدُهُ فِيهِ سَوَاءٌ. (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ١٤٤ حديث : ٢)

*130-133/1. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីบ៉ហ្ស៊ីម បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីบ១ អាប៊ូ ណាជ្ជ៉ារ៉ន់ តមកពី អ៊ីស្ម៊ីម ប៊ិន ហ្ស៊ីម៉ៃដ្ធ៌ តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ក្ចយ៌ស៌ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកស៊ីការប្រាក់ដោយព្រឹទ្ធិកម្ម (រ៉ីបា គឺស៊ីការប្រាក់ធ្ងន់ហួសប្រមាណ) អ្នកបង់ការប្រាក់ដោយព្រឹទ្ធិកម្ម អ្នកកត់ត្រាការស៊ីការប្រាក់ដោយព្រឹទ្ធិកម្ម អ្នកជាសាក្សីការស៊ីការប្រាក់ដោយព្រឹទ្ធិកម្ម ទាំងអស់គ្នានេះស្មើគ្នា ។" (الكافي 5: 144 /2)

***

*130-133/2. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ سَمَاعَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِنِّي رَأَيْتُ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ ذَكَرَ الرِّبَا فِي غَيْرِ آيَةٍ وَ كَرَّرَهُ فَقَالَ أَ وَ تَدْرِي لِمَ ذَاكَ قُلْتُ لَا قَالَ لِئَلَّا يَمْتَنِعَ النَّاسُ مِنِ اصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ. (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ١٤٦ حديث : ٧)

*130-133/2. មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី អាស្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ុប ឌ្ចុលឡោះហ្ចា៌ តមកពី អ៊ីស្ហ្ចម៉ាន ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី សាម៉ាអ៊ុស ដែលបានថាខ្ញុំបានទូល អ៊ុប៊ូ អ៊ុប ឌ្ចុលឡោះហ្ចា៌ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ទូលបង្គំឃើញថាអល់ឡោះហ្ចា៌ ﷻ បានចែងអំពីការប្រាក់ "រ៉ីបា" នៅក្នុងច្រើនអាយ៉ាស់ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "លោកដឹងទេហេតុអ្វីព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើដូច្នេះ ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំមិនដឹងទេ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ ﷻ មិនចង់ឲ្យមនុស្សឈប់ធ្វើប្រការល្អទេ ។" (الكافي 5: 146 /7)

***

*130-133/3. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: أَخْبَثُ الْمَكَاسِبِ كَسْبُ الرِّبَا. (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ١٤٧ حديث : ١٢)

*130-133/3. អ៊ីស្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ បានតំណាលតមកពី អ៊ីบ១ ហ្ចាដ្ធ៌ល់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាមីឡាស់ តមកពី សាកុ៌ដ្ធ ប៊ិន ត្ចារ៉ីហ្ចូ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ប្រាក់ចំណូលដែលកខ្វក់បំផុតគឺប្រាក់ចំណូលដែលបានមកដោយមធ្យោបាយស៊ីការប្រាក់ ។" (الكافي 5: 147 /12)

***

*130-133/4. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: دِرْهَمٌ رِبًا أَشَدُّ مِنْ سَبْعِينَ زَنْيَةً كُلُّهَا بِذَاتِ مَحْرَمٍ. (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ١٤٤ حديث : ١)

*130-133/4. មិត្ដយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី អាស:ម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន មូហ្ហ:ម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ីបន្ទ អាប៊ូ ន:ម៉ៃ៉រ៍ តមកពី ហ្ហ:ីស:ាំ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាប៊ូ អ:ាប់ឌ:ុលឡ:ោះ ហ្ហ:ាសិ្លមានវចន:ថា: "ស:ីការប្រាក់មួយដ:ៀរហ:ាំ ធ:ន់ជាងចិតសិបកំហ:ុសបទ:ូមភេទជាមួយបុគ្គល ដែលច:ាប់ហាមរ:ៀបការជាមួយ (អ:្នកមិនសាស់នីកាស:ុ) ។" (الكافي 5: 144/ 1)

***

*130-133/5. عَنْهُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ فُرَاتِ بْنِ أَحْنَفَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، قَالَ: رِبْحُ اَلْمُؤْمِنِ عَلَى اَلْمُؤْمِنِ رِبًا. (المحاسن ج١ ص١٠١)

*130-133/5. [...] រាយការណ៍ដោយ មូហ្ហ:ាម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន អ:ាលី តមកពី មូហ្ហ:ាម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន ស:ីណាន តមកពី ហ្ហ:ីរ៉ត ប៊ិន អាស:ណាហ:ូ តមកពី អាប៊ូ អ:ាប់ឌ:ុលឡ:ោះ ហ្ហ:ាសិ្លមានវចន:ថា: "មុមីនដែលទាញយកផលប្រយោជន៍ពីមុមីននោ:គឺព្រឹទ្ធិកម្ម (ស:ីការប្រាក់ធ:ន់ហ:ួសប្រមាណ) ។" (المحاسن 1: 101)

***

*130-133/6. فِي مَجْمَعِ اَلْبَيَانِ وَ رُوِيَ: أَنَّ مَا بَيْنَ أَعْلَى دَرَجَاتِ اَلْجَنَّةِ وَ أَسْفَلِهَا مَا بَيْنَ اَلسَّمَاءِ وَ اَلْأَرْضِ. (تفسير نور الثقلين ج٣ ص١٤٧)

*130-133/6. នៅក្នុង[សាត្រា] ម៉ាជ:ុ:ម៉ាក:ុ អាល់-បាយ៉ាន គេបានរាយការណ៍[តមកពីអ:ីមុ:ាំ]ថា ចន្លោ:កំពូលហានសួគ៌និងបាតហានសួគ៌មានចម្ងាយស:ើនឹងចម្ងាយរវាងមេយនិងដី ។"

(تفسير نور الثقلين 3: 147)

***

130-133/7. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ فِي (الْمَنَاقِبِ): قَالَ فِي تَفْسِيرِ يُوسُفَ الْقَطَّانِ، عَنْ وَكِيعٍ، عَنِ الثَّوْرِيِّ، عَنِ السُّدِّيِّ، قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ إِذْ أَقْبَلَ عَلَيْهِ كَعْبُ بْنُ الْأَشْرَفِ وَ مَالِكُ بْنُ الصَّيْفِ وَ حُيَيُّ بْنُ أَخْطَبَ، فَقَالُوا: إِنَّ فِي كِتَابِكُمْ جَنَّةً عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُ، إِذَا كَانَتْ سَعَةُ جَنَّةٍ وَاحِدَةٍ كَسَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرَضِينَ، فَالْجِنَانُ كُلُّهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ تَكُونُ؟ فَقَالَ عُمَرُ:لاَ أَدْرِي.

130-133/7. អ:ីបន្ទ ស:ាស:ារ៉ី អាស:ីរ:ីប បានតំណាលនៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-ម៉ាណាគ:ីប ថា យ:ូ:ស:ីហ:ូ អាល់-ក:ុ:ត:ុ:ន់ បានធ្វើការបកស្រាយតមកពី វ:ាគីអ:ូ តមកពី អាល់-ស:ូ:ៀ:ី តមកពី អាល់-ស:ីអ:ីដ:ី ដែលបានថាខ:ុ:ំបាននៅជុំជាមួយ អ:ូ:ម៉ា:រ ប៊ិន អាល់-ខ:ត:ុ:ត:ុ:ប់ កាល ការ:ាប់ ប៊ិន អាល់-អាស:ារ:ហ:ូ, ម៉ាលិក ប៊ិន អាល់ស:ូ:យ:ហ:ូ និង ហ:ូ:យ:ៃ ប៊ិន អាក:ុ:ត:ុ:ប់ បានចូលមកជួបគាត់ សួ:ថា: «នៅក្នុងព្រ:គម្ពី:លោកមានសួនសួគ៌ដែលទ:ូលាយដូចមេយទាំងឡ:ាយនិងដី ។ បើសួនសួគ៌មានទ:ំហ:ាំស:ើមេយទាំងប្រ:ាំ:ពី:និងផែនដីទាំងប្រ:ាំ:ពី:នោ: តើសួនសួគ៌ទាំងអស់ក្នុងថ្ងៃជំនុ:ំជម្រ:ះនឹងធ:ំប:ុណ្ណា:ទៅ ?» អ:ូ:ម៉ា:រ:បានឆ្លើយថា: «ខ:ុ:ំមិនដឹងទេ ។»

فَبَيْنَمَا هُمْ فِي ذَلِكَ إِذْ دَخَلَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَقَالَ: «فِي أَيِّ شَيْءٍ أَنْتُمْ»؟ فَأَلْقَى الْيَهُودِيُّ الْمَسْأَلَةَ عَلَيْهِ. فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)لَهُمْ: «خَبِّرُونِي أَنَّ النَّهَارَ إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ أَيْنَ يَكُونُ [وَ اللَّيْلُ إِذَا أَقْبَلَ النَّهَارُ أَيْنَ يَكُونُ]؟» قَالُوا لَهُ: فِي عِلْمِ اللَّهِ تَعَالَى يَكُونُ. فَقَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «كَذَلِكَ الْجِنَانُ تَكُونُ فِي عِلْمِ اللَّهِ تَعَالَى» فَجَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ أَخْبَرَهُ بِذَلِكَ، فَنَزَلَ ﴿فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ﴾. (المناقب 2:352)**

អ្ហាលីﷺ បានដើរចូលមកខណៈដែលពួកគេកំពុងតែទាស់នៅកណ្តាលរឿងនេះ ។ អ្ហាលីﷺ បានសួរថា៖ «អស់លោកកំពុងតែពិភាក្សាគ្នារឿងអ្វី ?» ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ៊ីក៏បានចោលសំណួរនេះមកលើព្រះអង្គﷺ ។ ព្រះអង្គﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ «សូមអស់លោកប្រាប់ខ្ញុំﷺ មកថាតើថ្ងៃទៅឯណាពេលយប់មកដល់ ។ តើពេលយប់ទៅឯណាពេលថ្ងៃមកដល់នោះ ?» ពួកគេបានថា៖ «មានតែអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាទេដែលដឹងថាតើវាទៅឯណានោះ ។» អ្ហាលីﷺ មានវចនៈថា៖ «សូនសូគិទាំងឡាយក៏ដូចនេះដែរ មានតែអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាទេដែលទ្រង់ញាណ ។» អ្ហាលីﷺ បានមកជួបរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ទូលព្រះអង្គឲ្យជ្រាបរឿងនេះ ។ គេក៏បានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ុនេះគឺ៖ *[១៦:៤៣, ២១:៧] ចូរពួកអ្នកសាកសួរព្រះរាជកុលដ្ឋាន (គឺគ្រួសារ) របស់ព្រះកម្រើនរំពឹក បើពួកអ្នកមិនដឹង ។»* (المناقب 2: 352)

ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِى ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلْكَٰظِمِينَ ٱلْغَيْظَ وَٱلْعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

១៣៤. [ទុកសម្រាប់]បណ្តាអ្នកដែលបរិច្ចាគ[លើមាគ៌ាអល់ឡោះ] ពេលមាននិងពេលទ័លក្រ [ទុកសម្រាប់]បណ្តាអ្នកដែលទប់ [ទុកសម្រាប់]កំហឹងនិងបណ្តាអ្នកដែលអត់ឱនឲ្យបណ្តាមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ[ចំពោះអ្នកដទៃ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៣៤

134/1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ مَالِكِ بْنِ حُصَيْنٍ السَّكُونِيِّ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا مِنْ عَبْدٍ كَظَمَ غَيْظاً إِلاَّ زَادَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عِزّاً فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ الْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَ اللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ [وَ أَثَابَهُ اللَّهُ مَكَانَ غَيْظِهِ ذَلِكَ]». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٩ الحديث: ٩٩/ ١٩١٦، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٨٩ الحديث : ٥)**

134/1. [...] ម៉ាលិក ប៊ិន ហ្ស៊ូ្ស យ៉ន់ អាល់-សាកូនី បានថា អាប៊ូ អ្ហាប ឌ្ហុលឡោះﷺ មានវចនៈថា៖ «បាវគ្រប់រូបដែលទប់កំហឹង អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងបន្ថែមកិត្យានុភាពឲ្យក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៣៤] បណ្តាអ្នកដែលទប់កំហឹងនិងបណ្តាអ្នកដែលអត់ឱនឲ្យបណ្តាមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ។* អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡានឹងតបស្នងជូសកំហឹងនោះ ។» (الكافي 2: 89/ 5)

***

2/134. الْمُفِيدُ فِي (إِرْشَادِهِ)، قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبُو مُحَمَّدٍ الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي جَدِّي، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَ غَيْرُهُ،قَالُوا: وَقَفَ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ، فَأَسْمَعَهُ وَ شَتَمَهُ، فَلَمْ يُكَلِّمْهُ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ لِجُلَسَائِهِ: «قَدْ سَمِعْتُمْ مَا قَالَ هَذَا الرَّجُلُ، وَ أَنَا أُحِبُّ أَنْ تَبْلُغُوا مَعِي إِلَيْهِ حَتَّى تَسْمَعُوا رَدِّي عَلَيْهِ». قَالَ: فَقَالُوا لَهُ: نَفْعَلُ، وَ لَقَدْ كُنَّا نُحِبُّ أَنْ تَقُولَ لَهُ وَ نَقُولَ.

134/2. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ជារ និងម្នាក់ទៀតបានតំណាលថាបុរសម្នាក់ជាប់សាច់ញាតិរបស់ អ្ហាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូ្ស សែន៍ﷺ បានមកឈប់នៅផ្ទះព្រះអង្គﷺ ហៅព្រះអង្គﷺ ដោយឈ្មោះនានា បានពោលពាក្យមិនគប្បីដាក់ព្រះអង្គﷺ ។ តែព្រះអង្គﷺ មិននិយាយរកគាត់ទេ ។ ពេលគាត់ទៅវិញ ព្រះអង្គﷺ បានប្រាប់បណ្តាអ្នកដែលអង្គុយជុំវិញព្រះអង្គﷺ ថា៖ «អស់លោកបានឮបុរសនោះថាហើយ ។ ខ្ញុំﷺ ចង់តែឆ្លើយតបគាត់វិញ ឲ្យអស់លោកបានឮ ។» ពួកគេបានទូលថា៖ «អស់ទូលបង្គំក៏

ចង់ឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ឆ្លើយតបគាត់ អស់ទូលបង្គំចង់តែតបគាត់វិញដែរ ។»

قَالَ: فَأَخَذَ نَعْلَيْهِ وَ مَشَى وَ هُوَ يَقُولُ: ﴿وَ الْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَ اللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ فَعَلِمْنَا أَنَّهُ لاَ يَقُولُ شَيْئاً.
ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានពាក់ស្បែកជើងដើរដោយសូត្រថា៖ *[៣:១៣៤] បណ្ដាអ្នកដែលបរិច្ចាគពេលមាននិងពេលទ័លក្រ បណ្ដាអ្នកដែលទប់កំហឹងនិងបណ្ដាអ្នកដែលអត់ឱនឲ្យបណ្ដាមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ៊ាសព្វ ព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្ដល្អ ។* យើងដឹងថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មិនបាននិយាយអ្វីដាក់បុរសនោះ ទេ ។

قَالَ: فَخَرَجَ حَتَّى أَتَى مَنْزِلَ الرَّجُلِ فَصَرَخَ بِهِ، فَقَالَ: «قُولُوا لَهُ: هَذَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ» قَالَ: فَخَرَجَ إِلَيْنَا مُتَوَتِّباً لِلشَّرِّ، وَ هُوَ لاَ يَشُكُّ أَنَّهُ إِنَّمَا جَاءَ مُكَافِئاً لَهُ عَلَى بَعْضِ مَا كَانَ مِنْهُ، فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ): «يَا أَخِي، إِنَّكَ كُنْتَ وَقَعْتَ عَلَيَّ آنِفاً وَ قُلْتَ، فَإِنْ كُنْتَ قَدْ قُلْتَ مَا فِيَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُ اللهَ مِنْهُ، وَ إِنْ كُنْتَ قُلْتَ مَا لَيْسَ فِيَّ فَغَفَرَ اللهُ لَكَ»
លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានចាកចេញទៅលុះបានទៅដល់ផ្ទះបុរសនោះ បានស្រែកដាក់ផ្ទះបុរសនោះថា៖ «ចូរប្រាប់គាត់ថានេះគឺ អ៊ីលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន៍ صلوات الله عليه والسلام ។» បុរសនោះបានចេញមកដោយត្រៀមខ្លួនធ្វើអាក្រក់ ។ គាត់មិននឹកស្មានទេថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មកនេះក្នុងហាន:ស្មើភាពនឹងគាត់ ។ អ៊ីលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន៍ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់បុរសនោះថា៖ «ប្អូនអើយ! មុននេះបន្ដិចប្អូនបាននិយាយដាក់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام អំពីរឿងមួយ ដូច្នេះបើវាដូចប្អូនថាមែននោះ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام សូមខមាទោសនឹងអល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل ។ បើមិនដូចប្អូនថាទេ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام សូមឲ្យអល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل ខមាទោសឲ្យប្អូន ។»

قَالَ: فَقَبَّلَ الرَّجُلُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ، وَ قَالَ: بَلْ قُلْتُ فِيكَ مَا لَيْسَ فِيكَ، وَ أَنَا أَحَقُّ بِهِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٩ الحديث: ٩٩/ ١٩١٧، الإرشاد – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥٧)**
លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាបុរសនោះបានថើបព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ចន្លោះភ្នែកទាំងពីរ ហើយថា៖ «ទូលបង្គំបាននិយាយដាក់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រការដែលមិនមាននៅក្នុងខ្លួនព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ ។ ប្រការនោះនៅក្នុងខ្លួនទូលបង្គំទេ ។» (الإرشاد: 257)

***

3/134. عَنْهُ، قَالَ: أَخْبَرَنِي الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: حَدَّثَنِي شَيْخٌ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ، قَدْ أَتَتْ عَلَيْهِ بِضْعٌ وَ سَبْعُونَ سَنَةً، قَالَ: أَخْبَرَنِي رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ: عَبْدُ اللهِ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ الرَّزَّاقِ يَقُولُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، جَارِيَةٌ لِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، تَسْكُبُ عَلَيْهِ الْمَاءَ لِيَتَهَيَّأَ لِلصَّلاَةِ، فَنَعَسَتْ فَسَقَطَ الْإِبْرِيقُ مِنْ يَدِ الْجَارِيَةِ فَشَجَّهُ، فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَيْهَا، فَقَالَتْ لَهُ الْجَارِيَةُ: إِنَّ اللهَ تَعَالَى يَقُولُ: ﴿وَ الْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ﴾ قَالَ: «قَدْ كَظَمْتُ غَيْظِي» قَالَتْ: ﴿وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ قَالَ لَهَا: «عَفَا اللهُ عَنْكِ» قَالَتْ: ﴿وَ اللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ قَالَ: «اذْهَبِي فَأَنْتِ حُرَّةٌ لِوَجْهِ اللهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٨٩ الحديث: ٩٩/ ١٩١٨، الإرشاد – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥٧)**
134/3. [...] អ៊ាប់ឌុ្ល-អាល់-រ៉ាហ្ស៊ាក់ បានថានារីទាសីម្នាក់បានរត់យកក្អមទឹកសំរាប់យកទឹកស្ល ដ្ឋាត់មកស្រោចឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ នារីនោះហាត់ពេក ក្អមទឹកបានធ្លាក់ពីដៃ ធ្វើឲ្យរបួសមុខព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានងើយមើលនារីនោះ នារីបានថា៖ «អល់ឡោះហ្ន៍ تعالى មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣:១៣៤] បណ្ដាអ្នកដែលទប់កំហឹង ។»* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទប់កំហឹង ។» នារីនោះបានថា៖ *«និងបណ្ដាអ្នកដែលអត់ឱនឲ្យបណ្ដាមនុស្ស ។»* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់នារីនោះថា៖ «សូមអល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل លើកទោសឲ្យនាង ។» នារីនោះបានថា៖ *«អល់ឡោះហ៊ាសព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្ដល្អ[ចំពោះអ្នក*

ជាំ*ទ]* ។» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «នាងទៅចុះ! នាងមានសេរីភាពហើយក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះ ﷻ ។» (الإرشاد: 257)

وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٣٥

១៣៥. [ទុកសម្រាប់]បណ្តាអ្នកដែល ពេលប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌ឬប្រព្រឹត្តខុសលើខ្លួនឯង ប្រញាប់ប្រញាល់នឹករលឹកដល់អល់ឡោះ ﷻ សូមខមាទោសដែលបានសាងបាប - អ្នកណាអភ័យទោសក្រៅពីអល់ឡោះ ﷻ ? - [ទុកសម្រាប់]បណ្តាអ្នកដែលមិនចចេសប្រព្រឹត្តអំពើ[អាក្រក់]ដែលខ្លួនបានធ្វើខណៈដែលបានដឹងហើយ ។

أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ١٣٦

១៣៦. ជនទាំងនោះ រង្វាន់របស់ពួកគេគឺការលើកលែងទោសពីម្ចាស់ពួកគេ និង[បាននូវ]បណ្តាសួនសួគ៌ដែលមានបណ្តាស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ពួកគេនឹងស្ថិតនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។ រង្វាន់របស់បណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្ត[ល្អ]ប្រសើរបំផុត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៣៥-១៣៦

135–1/136. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ النَّضْرِ، عَنْ عَمْرِو ابْنِ شِمْرٍ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لَمْ يُصِرُّوا عَلىٰ ما فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ﴾. قَالَ: «الْإِصْرَارُ هُوَ أَنْ يُذْنِبَ الذَّنْبَ فَلاَ يَسْتَغْفِرَ اللهَ، وَ لاَ يُحَدِّثَ نَفْسَهُ بِتَوْبَةٍ، فَذَلِكَ الْإِصْرَارُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٠ الحديث: ٩٩/ ١٩١٩، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٢١٩ الحديث : ٢)**

135-136/1. [...] យ៉ាកូប៊ៀ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:១៣៥] បណ្តាអ្នកដែលមិនចចេសប្រព្រឹត្តអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើខណៈដែលបានដឹងហើយ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «សេចក្តីចចេសគឺបុគ្គលដែលសាងបាបដែលមិនសូមខមាទោសអល់ឡោះ ﷻ ទេ មិនសាកសួរខ្លួនឯងទេដើម្បីនឹងភ្ជាក់រលឹកដឹងកំហុស ។ ដូច្នេះនេះគឺសេចក្តីចចេសមាន ។»
(الكافي 2: 219/ 2)

***

135–2/136. عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ حَفْصِ بْنِ الْمُؤَذِّنِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ،عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ(عَلَيْهِ السَّلاَمُ)– فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ– قَالَ يَعِظُ أَصْحَابَهُ: «وَ إِيَّاكُمْ وَ الْإِصْرَارَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّا حَرَّمَ اللهُ تَعَالَى فِي ظَهْرِ الْقُرْآنِ وَ بَطْنِهِ، وَ قَدْ قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَ لَمْ يُصِرُّوا عَلىٰ ما فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ﴾ يَعْنِي الْمُؤْمِنِينَ قَبْلَكُمْ، إِذَا نَسُوا شَيْئاً مِمَّا اشْتَرَطَ اللهُ فِي كِتَابِهِ عَرَفُوا أَنَّهُمْ قَدْ عَصَوْا فِي تَرْكِهِمْ ذَلِكَ الشَّيْءَ، فَاسْتَغْفَرُوا وَ لَمْ يَعُودُوا إِلَى تَرْكِهِ، فَذَلِكَ مَعْنَى قَوْلِ اللهِ: ﴿وَ لَمْ يُصِرُّوا عَلىٰ ما فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٠، الكافي – الجزء: ٨ الصفحة: ١٠ الحديث : ١)**

135-136/2. [...] អ៊ីបន្ទ ហ្ជាដ្ជល់ បានតំណាលតមកពី ហ្ជាហ្ជ៎ស្ស៊ូ ប៊ិន អាល់-មូអ្ជ្ជ ស្ស៊ីន តមកពី អាប៊ូ អ្ជ្ជ ប ខ្ជ្ជ ុលឡោះ ﷻ صلوات الله عليه والسلام និងតមកពី មូហ្ជ៎ាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន បាស្ស៊ីអ៊ ្ តមកពី មូហ្ជ៎ាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន

ស៊ីណាន តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន យ៉ាកូ្ប តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ដែលមានវចន:នៅក្នុងហ្ដាឌ៊ីស្ស ដែងមួយ ព្រះអង្គ ﷺ បានដាស់តឿនបណ្ដាសាវ៉ាកព្រះអង្គ ﷺ ថា: «ចូរប្រយ័ត្នចចេសធ្វើអ្វីដែលអល់ឡោះ ﷻ ហ៊ាមនៅក្នុងទិស្សមានភាពរបស់ឆ្ងួ៉ងអាន (គឺដែលឃើញច្បាស់នៅក្នុងឆ្ងួ៉ងអាន) និងនៅក្នុងអទិស្សមានភាពរបស់ឆ្ងួ៉ងអាន (គឺដែលកប់នៅក្នុងន័យជ្រៅរបស់ឆ្ងួ៉ងអាន) ។ អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៣៥] បណ្ដាអ្នកដែលមិនចចេសប្រព្រ៊ីត្ដអ៊ំពើដែលខ្លួនបានធ្វើខណ:ដែលបានដឹងហើយ* មានន័យថាបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាមុមីនីនកាលពីមុនពួកគេ ពេលពួកគេបានភ្លេចអ្វីមួយដែលអល់ឡោះ ﷻ បានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ពួកគេដឹងខ្លួនភ្លាមថាបានប្រព្រ៊ីត្ដលើ្ម សបង្ហ៊ាប់អល់ឡោះ ﷻ ព្រោះពួកគេបានចៀសធ្វើអ៊ំពើនោះ ។ ដូច្នេះពួកគេសូមខមាទោសភ្លាម ហើយមិនធ្វើទៀតទេ ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ ﷻ *[៣:១៣៥] បណ្ដាអ្នកដែលមិនចចេសប្រព្រ៊ីត្ដអ៊ំពើដែលខ្លួនបានធ្វើខណ:ដែលបានដឹងហើយ ។*» (الكافي 8: 10/ 1)

***

135–136/3. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيُّ، عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ وَهْبٍ الْبَغْدَادِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبَدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ سُلَيْمَانَ النَّوْفَلِيِّ، عَنْ فِطْرِ بْنِ خَلِيفَةَ، عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ﴾ صَعِدَ إِبْلِيسُ جَبَلاً بِمَكَّةَ، يُقَالُ لَهُ: ثَوْرٌ، فَصَرَخَ بِأَعْلَى صَوْتِهِ بِعَفَارِيتِهِ فَاجْتَمَعُوا إِلَيْهِ، فَقَالُوا: يَا سَيِّدَنَا، لِمَ تَدْعُونَا؟! قَالَ: نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ، فَمَنْ لَهَا؟ فَقَامَ عِفْرِيتٌ مِنَ الشَّيَاطِينِ، فَقَالَ: أَنَا لَهَا بِكَذَا وَ كَذَا. فَقَالَ: لَسْتَ لَهَا.

135-136/3. [...] ហ្ជ៊ីតុ៌រ ប៊ិន ខ៉ លីហ្ជាស ុ បានតំណាលតមកពី អាល់-ស្ន ុ ខ្ជ ិ ក ុ យ ុ ក ុ ហ្ជារ ប៊ិន មូហ ុ ាំម ុ ាដ ុ ដែលមានវចន:ថា: «កាលគេបានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស ុ នេះ *[៣:១៣៥] បណ្ដាអ្នកដែល ពេលប្រព្រ៊ីត្ដអ៊ំពើអសីលធម៌ឬប្រព្រ៊ីត្ដខុសលើខ្លួនឯង ប្រញ ាប ់ប្រញ ាល ់នឹ ក រលឹ ក ដ ល ់អ ល ់ឡ ោ ះ ហ ្ន ៑ សូ ម ខ ម ា ទ ោ ស ដ ែ ល ប ា ន ស ា ង ប ា ប* អ ុ ីប ្ល ីស ﷺ បានឡ ើ ង ទ ៅ ល ើ ភ ្ន ំ ម ួ យ ន ៅ ង ម ៉ ា ក ់ ក ា ស ុ ដ ែ ល គ េ ហ ៅ ថ ា ស ្ដ ៅ រ ៑ ។ វ ា ﷺ បានស្រែ ក ហ ៅ យ ៉ ា ង ខ ្ល ា ំ ង ព ួ ក ប ិ ស ា ច ร ប ់ ว ा ﷺ ឲ ្ យ ម ក ជ ួ ប ว ा ﷺ ។ ពួ ក ว ा ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ «លោ ក ម ្ ហ ា ស ់ អ ើ យ ! ហ េ ត ុ អ ្ ហ ី ល ោ ក ប ា ន ហ ៅ អ ស ់ ទ ាំ ង យ ើ ង ?» អ ុ ីប ្ ល ីស ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ «អ ា យ ៉ ា ស ុ ន េ ះ ត ្ ូ ว ប ើ ក ឲ ្ យ ដ ឹ ង ហ ើ យ ។ ត ើ គ េ ដ ា ក ់ អ ា យ ៉ ា ស ុ ន េ ះ ម ក ឲ ្ យ អ ្ ន ក ណ ា ?» ប ិ ស ា ច ម ួ យ ក ្ ន ុ ង ច ំ ណ ោ ម ព ួ ក ស ្ ដ ៅ ត ្ ន ន ោ ះ ប ា ន ង ើ ប ឡ ើ ង ថ ា ៖ «ដ ា ក ់ ម ក ឲ ្ យ ខ ្ ុ ំ ព ្ ោ ះ ខ ្ ុ ំ ន ឹ ង ធ ្ វ ើ អ ំ ព ើ ន េ ះ ម ួ យ ន ិ ង អ ំ ព ើ ន េ ះ ម ួ យ ។» ว ा ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ «ម ិ ន ប ា ន ល ើ អ ្ ន ក ឯ ង ទ េ ។»

فَقَامَ آخَرُ فَقَالَ مِثْلَ ذَلِكَ، فَقَالَ: لَسْتَ لَهَا. فَقَالَ الْوَسْوَاسُ الْخَنَّاسُ: أَنَا لَهَا. فَقَالَ: بِمَاذَا؟ قَالَ: أَعِدُهُمْ وَ أُمَنِّيهِمْ حَتَّى يُوَاقِعُوا الْخَطِيئَةَ، فَإِذَا وَاقَعُوا الْخَطِيئَةَ أَنْسَيْتُهُمُ الاِسْتِغْفَارَ. فَقَالَ: أَنْتَ لَهَا. فَوَكَّلَهُ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩١ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٣، الأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٧٦ الحديث : ٥)**

ម ួ យ ទ ៅ ត ប ា ន ង ើ ប ឡ ើ ង ហ ើ យ ថ ា ដ ូ ច អ ្ ន ក ម ុ ន ដ ែ រ ។ ว ा ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ «ម ិ ន ម ែ ន ស ម ្ ร ា ប ់ ឯ ង ទ េ ។» ប ិ ស ា ច អ ្ ន ក ล ប ខ ្ ម ៉ ប ខ ្ ម ៅ រ ว ा ﷺ ប ា ន ង ើ ប ឡ ើ ង ថ ា ៖ «ប ា ន ม ก ข ុ ំ ។» ว ा ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ «អ ា ス ្ ដ ៅ ล ើ អ ្ អ ី ទ ៅ ?» ប ិ ス ា ច ន ោ ះ ប ា ន ថ ា ៖ «ข ុ ំ ន ឹ ง រ ៌ ប ច ំ ព ួ ก គ េ ធ ្ ว ើ ឲ ្ យ ព ួ ก គ េ ค ិ ต ថ ា ม ា ន ส ุ ว ត ្ ถ ិ ภ า ព ท ा ล ់ ต ែ ป ា น ธ ្ ว ើ ข ุ ส ។ ព េ ล ป ा น ธ ្ ว ើ ข ุ ส ห ើ យ ข ុ ំ ន ឹ ง ธ ្ ว ើ ឲ ្ យ ព ួ ก គ េ ภ ្ ล េ จ ส ូ ม ข ม ा ท ោ ส ។» អ ុ ីป ្ ล ីส ﷺ ป ा น ถ ा ៖ «អ ा យ ៉ ा ス ុ ん េ ះ ป ा น ล ើ ข ง ។ អ ญ ﷺ ป ្ ร គ ล ់ ร ឿ ง น េ ះ ឲ ្ យ ข ง ข ง ร ហ ូ ต ដ ល ់ ถ ្ ง ค ื น ជ ំ น ុ ំ ช ម ្ ร ះ ។» (الأمالي: 376/ 5)

***

*135–136/4. عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْهَمْدَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحِ بْنِ سَعْدٍ التَّمِيمِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ دَاوُدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ هِشَامٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ حَسَّانَ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ

أَبِي الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ تَمِيمٍ الدَّوْسِيِّ، قَالَ:

*135-136/4. រាយការណ៍ដោយលោក [អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ] ថា អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន អ៊ីសហ្ចាក់ បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាស្ស:ម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ អាល់-ហ្ចាំដ្ធានី តមកពី អាស្ស:ម៉ាដ្ធ ប៊ិន ស្ស:ល៊ិះហ៊ូ ប៊ិន សាក្ដ:ដ្ធ អាល់-តាមីមី តមកពី មូសា ប៊ិន ដ្ធាវ៉ុដ្ធ តមកពី អាល់-វ៉ាលីដ្ធ ប៊ិន ហ្ចីស្ចាំ តមកពី ហ្ចីស្ចាំ ប៊ិន ហ្ចាស់សាន់ តមកពី អាល់-ហ្ចាសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-បាស្ស:រី តមកពី អ:ប់ឌ្ឍុល រ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន តាមីម អាល់-ដ្ធៅស៊ី ថា

دَخَلَ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بَاكِياً، فَسَلَّمَ فَرَدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ، ثُمَّ قَالَ: «مَا يُبْكِيكَ، يَا مُعَاذُ»؟ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ بِالْبَابِ شَابّاً طَرِيَّ الْجَسَدِ، نَقِيَّ اللَّوْنِ، حَسَنَ الصُّورَةِ، يَبْكِي عَلَى شَبَابِهِ بُكَاءَ الثَّكْلَى عَلَى وَلَدِهَا، يُرِيدُ الدُّخُولَ عَلَيْكَ. فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَدْخِلْ عَلَيَّ الشَّابَّ،يَا مُعَاذُ»

មូអ:ស្ដ: ប៊ិន យ៉ាបាល់ បានមករករ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺដោយយំសស្រាក់ ។ លោកបានធ្វើគារវកិច្ច (ឲ្យសាឡាម) ព្រះអង្គﷺក៏បានតបគារវកិច្ចលោកវិញ ហើយមានព្រះវចន:ថា: "មូអ:ស្ដ:អ៊ីយ! ហេតុអ្វីលោកយំ ?" លោកបានទូលថា: "ร៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺអ៊ីយ! នៅមុខទ្វារមានយុវជនម្នាក់ ទន់ល្ងន់ មុខស្អាត សម្ផ:ជ:ជង់ ។ គេយំស្ដាយវ័យក្មេងដូចម្ដាយយំស្ដាយកូនប្រុស ។ គេចង់ចូលមកជួបព្រះអង្គﷺ ។" ព្រះសាស្ដាﷺមានព្រះវចន:ថា: "មូអ:ស្ដ:អ៊ីយ! ចូរឲ្យយុវជននោះចូលមកជួបខ្ញុំﷺ ។"

فَأَدْخَلَهُ عَلَيْهِ، فَسَلَّمَ، فَرَدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ، فَقَالَ: «مَا يُبْكِيكَ، يَا شَابُّ»؟ فَقَالَ: وَ كَيْفَ لاَ أَبْكِي وَ قَدْ رَكِبْتُ ذُنُوباً إِنْ أَخَذَنِيَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِبَعْضِهَا أَدْخَلَنِي نَارَ جَهَنَّمَ، وَ لاَ أَرَانِي إِلاَّ سَيَأْخُذُنِي بِهَا، وَ لاَ يَغْفِرُهَا لِي أَبَداً.

យុវជនក៏បានចូលមកជួបព្រះអង្គﷺ បានធ្វើគារវកិច្ច ។ ព្រះអង្គﷺបានតបគារវកិច្ចគាត់វិញ ហើយមានព្រះវចន:ថា: "មាណពអ៊ីយ ហេតុអ្វីអ្នកយំ ?" គាត់បានទូលថា: "មិនឲ្យទូលព្រះបង្គំយំម្ដេចបាន ។ ទូលព្រះបង្គំបានប្រព្រឹត្ដបាបនេះមួយនិងបាបនេះមួយ ។ បើអល់ឡោះហ្ន៑ﷻច្បាមទូលព្រះបង្គំដោយសារបាបមួយប៉ែកតូចរបស់បាបនេះ ព្រះអង្គﷻប្រាកដជាឲ្យទូលព្រះបង្គំចូលភ្លើងនរក ។ ទូលព្រះបង្គំជាក់ថាព្រះអង្គﷻច្បាស់ជាច្បាមទូលព្រះបង្គំដោយសាររឿងនេះ មិនក្រៅពីនេះទេ មិនអត់ទោសឲ្យទូលព្រះបង្គំដាច់ខាត !"

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «هَلْ أَشْرَكْتَ بِاللَّهِ شَيْئاً»؟ قَالَ: أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أُشْرِكَ بِرَبِّي شَيْئاً.

ร៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺមានព្រះវចន:ថា: "លោកបានប្រព្រឹត្ដប្រការហ៊ានហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ន៑ﷻទេ ?" គាត់បានថា: "ទូលព្រះបង្គំសូមជំនួយពីអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ ឲ្យទូលព្រះបង្គំចាកឆ្ងាយពីទង្វើហ៊ានហាយជាមួយម្ចាស់ﷻទូលព្រះបង្គំ ។"

قَالَ: «أَ قَتَلْتَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ»؟ قَالَ: لاَ.

ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា: "លោកបានសម្លាប់បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻហាមទេ ?" គាត់បានថា: "ទេ ។"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ ذُنُوبَكَ، وَ إِنْ كَانَتْ مِثْلَ الْجِبَالِ الرَّوَاسِي» قَالَ الشَّابُّ: فَإِنَّهَا أَعْظَمُ مِنَ الْجِبَالِ الرَّوَاسِي.

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊ូ៉ៃនឹងលើកទោសឲ្យលោក ទោះបីទោសនោះដូចភ្នំ ពុំអាចលើករួចក៏ដោយ ។" មាណពបានថា៖ "ទោសនោះធំជាងភ្នំទៅទៀត ។"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ ذُنُوبَكَ، وَ إِنْ كَانَتْ مِثْلَ الْأَرَضِينَ السَّبْعِ، وَ بِحَارِهَا، وَ رِمَالِهَا، وَ أَشْجَارِهَا، وَ مَا فِيهَا مِنَ الْخَلْقِ» قَالَ: فَإِنَّهَا أَعْظَمُ مِنَ الْأَرَضِينَ وَ بِحَارِهَا وَ رِمَالِهَا وَ أَشْجَارِهَا وَ مَا فِيهَا مِنَ الْخَلْقِ.

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊ូ៉ៃនឹងលើកទោសឲ្យលោកដែលបានសាងបាប ទោះបីបាបនោះដូចប្រាំពីរផែនដីក៏ដោយ ដូចមហាសាគររបស់ផែនដីទាំងនោះ ដូចគ្រាប់ខ្សាច់របស់ផែនដីទាំងនោះ ដូចដើមឈើរបស់ផែនដីទាំងនោះ ដូចបណ្តាសត្វលោកនៅលើផែនដីទាំងនោះក៏ដោយ ។" គាត់បានថា៖ "បាបនោះធំជាងផែនដីទាំងនោះ ធំជាងមហាសាគររបស់ផែនដីទាំងនោះ ធំជាងគ្រាប់ខ្សាច់របស់ផែនដីទាំងនោះ ធំជាងបណ្តាដើមឈើរបស់ផែនដីទាំងនោះ ធំជាងអស់សត្វលោកនៅលើផែនដីទាំងនោះទៅទៀត ។"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ ذُنُوبَكَ، وَ إِنْ كَانَتْ مِثْلَ السَّمَاوَاتِ وَ نُجُومِها، وَ مِثْلَ الْعَرْشِ وَ الْكُرْسِيِّ» قَالَ: فَإِنَّهَا أَعْظَمُ مِنْ ذَلِكَ.

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊ូ៉ៃនឹងលើកទោសឲ្យលោកដែលបានសាងបាប ទោះបីបាបនោះដូចមេយទាំងឡាយ ដូចផ្កាយ ដូចព្រះរាជបល្ល័ង្កនិងព្រះរាជអាសនៈក៏ដោយ ។" គាត់បានថា៖ "បាបនោះធំជាងនោះទៅទៀត ។"

فَنَظَرَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَهَيْئَةِ الْغَضْبَانِ، ثُمَّ قَالَ: «وَيْحَكَ يَا شَابُّ، ذُنُوبُكَ أَعْظَمُ مِنْ رَبِّكَ»؟ فَخَرَّ الشَّابُّ عَلَى وَجْهِهِ، وَ هُوَ يَقُولُ: سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّي، مَا مِنْ شَيْءٍ أَعْظَمَ مِنْ رَبِّي، رَبِّي أَعْظَمُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، اللَّهُ أَعْظَمُ مِنْ كُلِّ عَظِيمٍ.

ព្រះសាស្តាﷺទទួលអារម្មណ៍ក្រោធ ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "អបមង្គលលើអ្នក ! មាណពអឺយ ! បាបរបស់អ្នកធំជាងម្ចាស់ៗ៉ៃរបស់អ្នកទៅទៀតឬ ?" មាណពរលំខ្លួន ផ្តាប់មុខ ទូលថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ៊ូ៉ៃ ម្ចាស់ៗ៉ៃទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ! ពុំមានអ្វីធំជាងម្ចាស់ៗ៉ៃទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ ។ ម្ចាស់ៗ៉ៃរបស់ទូលព្រះបង្គំធំជាង ព្រះសាស្តាﷺអល់ឡោះហ៊ូ៉ៃអឺយ ! អល់ឡោះហ៊ូ៉ៃធំជាងអ្វីៗទាំងអស់ដែលធំ ។"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «فَهَلْ يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلاَّ الرَّبُّ الْعَظِيمُ»؟ فَقَالَ الشَّابُّ: لاَ وَ اللَّهِ، يَا رَسُولَ اللَّهِ. ثُمَّ سَكَتَ الشَّابُّ. فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «وَيْحَكَ-يَا شَابُّ-أَ لاَ تُخْبِرُنِي بِذَنْبٍ وَاحِدٍ مِنْ ذُنُوبِكَ»؟.

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "ក្រៅពីម្ចាស់ៗ៉ៃលោក អ្នកណាអាចលុបលាងបាបធំបាន ?" មាណពបានថា៖ "ពុំមានទេ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូ៉ៃអឺយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ៊ូ៉ៃ !" បន្ទាប់ពីនោះមាណពលៃងស្ពី ។ ព្រះសាស្តាﷺបានប្រាប់គាត់ថា៖ "អបមង្គលលើអ្នក ! អ្នកកម្លាះអឺយ ! អ្នកនឹងប្រាប់ឲ្យខ្ញុំﷺដឹងបាបដែលអ្នកបានធ្វើនោះទេ ?"

قَالَ: بَلَى، أُخْبِرُكَ، أَنِّي كُنْتُ أَنْبِشُ الْقُبُورَ سَبْعَ سِنِينَ، أُخْرِجُ الْأَمْوَاتَ وَ أَنْزِعُ الْأَكْفَانَ، فَمَاتَتْ جَارِيَةٌ مِنْ بَعْضِ بَنَاتِ الْأَنْصَارِ، فَلَمَّا حُمِلَتْ إِلَى قَبْرِهَا وَ دُفِنَتْ، وَ انْصَرَفَ عَنْهَا أَهْلُهَا، وَ جَنَّ عَلَيْهِمُ اللَّيْلُ، أَتَيْتُ قَبْرَهَا فَنَبَشْتُهَا، ثُمَّ اسْتَخْرَجْتُهَا وَ نَزَعْتُ مَا كَانَ عَلَيْهَا

مِنَ أَكْفَانِهَا، وَ تَرَكْتُهَا مُجَرَّدَةً عَلَى شَفِيرِ قَبْرِهَا وَ مَضَيْتُ مُنْصَرِفاً،
គាត់បានថា៖ "ទូលព្រះបង្គំនឹងប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ។ ទូលព្រះបង្គំគាស់ផ្នូរអស់រយៈពេលប្រាំពីឆ្នាំមក ហើយ យកសព យកសំពត់ចេញពីខ្លួនសព ។ ក្រោយមក មានស្រីអាន់ស្ងួរម្នាក់បានស្លាប់ ។ ពេលគេ បានយកសពទៅកប់ ។ ពេលគ្រួសារនាងទៅផ្ទះវិញអស់ ពេលយប់ ទូលព្រះបង្គំក៏បានទៅគាស់ផ្នូរសព ស្រីនោះ ។ ទូលព្រះបង្គំយកសពចេញមកក្រៅ សម្រាតសំពត់សពនោះ ទុកឲ្យសពអាក្រាតនៅលើមាត់ ផ្នូរ ហើយទូលព្រះបង្គំចាកចេញចោល ។

فَأَتَانِي الشَّيْطَانُ فَأَقْبَلَ يُزَيِّنُهَا لِي، وَ يَقُولُ: أَ مَا تَرَى بَطْنَهَا وَ بَيَاضَهَا، أَ مَا تَرَى وَرِكَيْهَا؟! فَلَمْ يَزَلْ يَقُولُ لِي هَذَا حَتَّى رَجَعْتُ إِلَيْهَا، وَ لَمْ أَمْلِكْ نَفْسِي حَتَّى جَامَعْتُهَا وَ تَرَكْتُهَا مَكَانَهَا، فَإِذَا أَنَا بِصَوْتٍ مِنْ وَرَائِي، يَقُولُ: يَا شَابُّ، وَيْلٌ لَكَ مِنْ دَيَّانِ يَوْمِ الدِّينِ، يَوْمَ يَقِفُنِي وَ إِيَّاكَ كَمَا تَرَكْتَنِي عُرْيَانَةً فِي عَسْكَرِ الْمَوْتَى، وَ نَزَعْتَنِي مِنْ حُفْرَتِي وَ سَلَبْتَنِي أَكْفَانِي، وَ تَرَكْتَنِي أَقُومُ جُنُبَةً إِلَى حِسَابِي، فَوَيْلٌ لِشَبَابِكَ مِنَ النَّارِ. فَمَا أَظُنُّ أَنِّي أَشُمُّ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ أَبَداً،فَمَا تَرَى لِي، يَا رَسُولَ اللَّهِ؟
ស្ត្ៅ តុ ន ﷺ បានមករកទូលព្រះបង្គំ ។ វ ﷺ បានធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំឃើញថានាងស្អាត ហើយវ ﷺ បានប្រាប់ ទូលព្រះបង្គំថា៖ "អ្នកមិនឃើញពោះនាងទេ មិនឃើញនាងសទេ ? អ្នកមិនឃើញត្រគាកនាងទេ ?" វ ﷺ មិនឈប់ថាបែបនេះដាក់ទូលព្រះបង្គំទេ ទាល់តែទូលព្រះបង្គំត្រឡប់ទៅរកនាងវិញ ទូលព្រះបង្គំមិន អាចទប់ខ្លួនបានទេ ទើបទូលព្រះបង្គំរួមភេទជាមួយ[សព]នាងហើយចោលនាងនៅមួយកន្លែង ។ បន្ទាប់មកមានសម្លេងពីក្រោយខ្នងទូលព្រះបង្គំថា៖ "យុវជនអើយ ! អបមង្គលលើអ្នកពីម្ចាស់ ﷻ ថ្ងៃជំនុំ ជម្រះ ថ្ងៃដែលខ្ញុំនិងអ្នកនឹងដើរបន្ទ្បើង ដូចអ្នកបានទុកខ្ញុំចោលអាក្រាតនៅកណ្តាលហ្វូងមនុស្សស្លាប់ យកខ្ញុំចេញពីផ្នូរខ្ញុំ ប្លន់យកសំពត់ខ្ញុំហើយទុកខ្ញុំចោល ។ ខ្ញុំនឹងឈរចាំទូទាត់ ។ សូមឲ្យយុវភាពរបស់ អ្នកត្រូវបណ្តាសាភ្លើងនរក ។" ដូច្នេះហើយបានជាទូលព្រះបង្គំគិតថានឹងពុំបានធុំក្លិនឋានសួគ៌ឡើយ ! រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ អើយ ! ព្រះអង្គ ﷺ យល់ឃើញយ៉ាងណា ?"

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «تَنَحَّ عَنِّي يَا فَاسِقُ، إِنِّي أَخَافُ أَنْ أَحْتَرِقَ بِنَارِكَ، فَمَا أَقْرَبَكَ مِنَ النَّارِ!».
ព្រះសាស្តា ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ចេញឆ្ងាយពីខ្ញុំ ﷺ មនុស្សអាក្រក់អើយ ! ខ្ញុំ ﷺ ខ្លាចភ្លើងអ្នកឯងឆេះខ្ញុំ ﷺ ! អ្នកឯងជិតភ្លើងនរកណាស់ !"

ثُمَّ لَمْ يَزَلْ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ وَ يُشِيرُ إِلَيْهِ حَتَّى أَمْعَنَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ فَذَهَبَ، فَأَتَى الْمَدِينَةَ فَتَزَوَّدَ مِنْهَا، ثُمَّ أَتَى بَعْضَ جِبَالِهَا فَتَعَبَّدَ فِيهَا، وَ لَبِسَ مِسْحاً، وَ غَلَّ يَدَيْهِ جَمِيعاً إِلَى عُنُقِهِ، وَ نَادَى:يَا رَبِّ، هَذَا عَبْدُكَ بُهْلُولٌ، بَيْنَ يَدَيْكَ مَغْلُولٌ، يَا رَبِّ أَنْتَ الَّذِي تَعْرِفُنِي، وَ زَلَّ مِنِّي مَا تَعْلَمُ يَا سَيِّدِي، يَا رَبِّ، إِنِّي أَصْبَحْتُ مِنَ النَّادِمِينَ، وَ أَتَيْتُ نَبِيَّكَ تَائِباً فَطَرَدَنِي وَ زَادَنِي خَوْفاً، فَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ وَ جَلاَلِكَ وَ عَظَمَةِ سُلْطَانِكَ أَنْ لاَ تُخَيِّبَ رَجَائِي، سَيِّدِي وَ لاَ تَبْطُلْ دُعَائِي وَ لاَ تُقَنِّطْنِي مِنْ رَحْمَتِكَ.
ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:មិនឈប់ ធ្វើកាយវិការឲ្យបុរសនោះចេញទៅឆ្ងាយ ទាល់តែគាត់ចេញពីមុខ ព្រះអង្គ ﷺ ។ បន្ទាប់មកគាត់បានទៅម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ យកស្បៀងនៅទីនោះហើយចេញទៅឯភ្នំម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ បានធ្វើសក្តារ:នៅទីនោះ ស្លៀកពាក់គគ្រឹតគគ្រាត ចងដៃទាំងពីរជាប់នឹងកខ្លួនឯង ស្រែកប្រកាសថា៖ "ម្ចាស់ ﷻ អើយ ! ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បាវរបស់ព្រះអង្គ ﷻ បាស៊ុលុល ! នៅក្នុងចំណងនៅចំពោះមុខព្រះអង្គ ﷻ ! ម្ចាស់ ﷻ អើយ ! ព្រះអង្គ ﷻ មួយទេដែលស្គាល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដែលធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេរទៅរក អ្វីដែលព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណនោះ ។ ម្ចាស់ ﷻ អើយ ! ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅជាបុគ្គលដែលមានវិប្បដិសារ: ទូលព្រះបង្គំបានទៅរកព្រះសាស្តា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ដោយរាងចាល តែព្រះអង្គ ﷺ ច្រានទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ

ធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំកាន់តែខ្លាចឡើង ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមព្រះអង្គ៖ ដោយនូវព្រះនាមរុងរឿងរបស់ព្រះអង្គ៖ ដោយនូវព្រះវិសាលភាពនៃព្រះអាជ្ញាធរព្រះអង្គ៖ កុំឲ្យព្រះអង្គ៖ធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខុសបំណង ។ ម្ចាស់៖អឺយ! សូមព្រះអង្គ៖ព្រះមេតត្តាកុំធ្វើឲ្យការអង្វរកររបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមោយ: សូមព្រះអង្គ៖កុំឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអស់សង្ឃឹមនឹងបាននូវសេចក្តីប្រោសប្រណីពីព្រះអង្គ៖ ។"

فَلَمْ يَزَلْ يَقُولُ ذَلِكَ أَرْبَعِينَ يَوْماً وَ لَيْلَةً، تَبْكِي لَهُ السِّبَاعُ وَ الْوُحُوشُ، فَلَمَّا تَمَّ لَهُ أَرْبَعُونَ يَوْماً وَ لَيْلَةً رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، وَ قَالَ: اَللَّهُمَّ مَا فَعَلْتَ فِي حَاجَتِي؟ إِنْ كُنْتَ اسْتَجَبْتَ دُعَائِي، وَ غَفَرْتَ خَطِيئَتِي، فَأَوْحِ إِلَى نَبِيِّكَ، وَ إِنْ لَمْ تَسْتَجِبْ دُعَائِي، وَ لَمْ تَغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي، وَ أَرَدْتَ عُقُوبَتِي، فَعَجِّلْ بِنَارٍ تُحْرِقُنِي أَوْ عُقُوبَةٍ فِي الدُّنْيَا تُهْلِكُنِي، وَ خَلِّصْنِي مِنْ فَضِيحَةِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

គាត់បានថាបែបនេះឥតឈប់អស់សែសិបថ្ងៃ សែសិបយប់ សូម្បីតែសត្វសាហាវក៏យំស្រែកអាណិត គាត់ដែរ ។ លុះផុតសែសិបថ្ងៃនិងសែសិបយប់ គាត់បានលើកដៃទៅលើមេយ ថា៖ "អល់ឡោះហ្ចាំ៖អឺយ! ព្រះអង្គ៖បានធ្វើអ្វីហើយរឿងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះ? បើព្រះអង្គ៖ឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ហើយបានលើកទោសឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ៖បើកឲ្យព្រះសាស្តា៖ព្រះអង្គ៖ដឹងផង ។ បើព្រះអង្គ៖មិនឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ មិនលើកលែងទោសឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ ព្រះអង្គ៖មានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ៖ធ្វើឲ្យភ្លើងឆេះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ឬឲ្យទណ្ឌកម្មក្នុងលោកនេះបំផ្លាញទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងសូមព្រះអង្គ៖ផ្តាច់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីព្រះមេត្តានៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ﴿وَ الَّذِينَ إِذٰا فَعَلُوا فٰاحِشَةً يَعْنِي الزِّنَا أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ﴾ يَعْنِي بِارْتِكَابِ ذَنْبٍ أَعْظَمَ مِنَ الزِّنَا، وَ نَبْشِ الْقُبُورِ، وَ أَخْذِ الْأَكْفَانِ ﴿ذَكَرُوا اللهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ﴾ يَقُولُ: خَافُوا اللَّهَ فَعَجَّلُوا التَّوْبَةَ ﴿وَ مَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ اللهُ﴾

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ចាំ៖ បានបើកឲ្យព្រះសាស្តា៖ព្រះអង្គ៖ដឹងថា៖ *[៣:១៣៥] បណ្តាអ្នកដែល ពេលប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌* មានន័យថាកំហុសផ្លូវភេទ *ឬប្រព្រឹត្តខុសលើខ្លួនឯង* ដោយបណ្តោយខ្លួនទៅក្នុងបាបដែលធ្ងន់ជាងកំហុសផ្លូវភេទ គាស់ផ្នូរ យកសំពត់សពទៅទៀត *ប្រញាប់ប្រញាល់នឹករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ចាំ សូមខមាទោសដែលបានសាងបាប* ព្រះអង្គ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថាពួកគេខ្លាចអល់ឡោះហ្ចាំ៖ ពួកគេសូមលាងបាប លាងកំហុស ។ *អ្នកណាអភ័យទោសក្រៅពីអល់ឡោះហ្ចាំ?*

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: أَتَاكَ عَبْدِي – يَا مُحَمَّدُ – تَائِباً فَطَرَدْتَهُ، فَأَيْنَ يَذْهَبُ، وَ إِلَى مَنْ يَقْصِدُ، وَ مَنْ يَسْأَلُ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ ذَنْباً غَيْرِي؟!

អល់ឡោះហ្ចាំ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ៉ូ៖អឺយ! បាវអញ៖បានមករកអ្នក៖ ដោយភ្ញាក់រលឹកដឹងកំហុស តែអ្នក៖រុញច្រានគេ ។ តើឲ្យគេទៅឯណា? ឲ្យគេបែរទៅរកអ្នកណា? តើគេអាចសូមអភ័យទោសដែលបានធ្វើខុសនោះពីអ្នកណា ក្រៅពីអញ៖?"

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لَمْ يُصِرُّوا عَلىٰ مٰا فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ﴾ يَقُولُ: لَمْ يُقِيمُوا عَلَى الزِّنَا، وَ نَبْشِ الْقُبُورِ، وَ أَخْذِ الْأَكْفَانِ ﴿أُولٰئِكَ جَزٰاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَ جَنّٰاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰارُ خٰالِدِينَ فِيهٰا وَ نِعْمَ أَجْرُ الْعٰامِلِينَ﴾.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ចាំ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៣៥] បណ្តាអ្នកដែលមិនចចេសប្រព្រឹត្តអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើខណៈដែលបានដឹងហើយ ។* ព្រះអង្គ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ពួកគេមិនប្រព្រឹត្តបទខុសច្បាប់ផ្លូវភេទទេ មិនគាស់ផ្នូរទេ មិនយកសំពត់សពទេ ។ *[៣:១៣៦] ជនទាំងនោះ រង្វាន់របស់ពួក*

គេគឺការលើកលែងទោសពីម្ចាស់ពួកគេ និងបណ្ដាសួនសួគ៌ដែលមានបណ្ដាស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ពួកគេនឹងស្ថិតនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។ រង្វាន់របស់បណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្ត[ល្អប្រសើរបំផុត] ។

فَلَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) خَرَجَ وَ هُوَ يَتْلُوهَا وَ يَتَبَسَّمُ. فَقَالَ لِأَصْحَابِهِ: «مَنْ يَدُلُّنِي عَلَى ذَلِكَ الشَّابِّ»؟ فَقَالَ مُعَاذٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بَلَغَنَا أَنَّهُ فِي مَوْضِعِ كَذَا وَ كَذَا.

ពេលគេដាក់អាយ៉ាស៊ុំនេះមកឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ បានចេញមកក្រៅដោយញញឹម ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់បណ្ដាសាវកថា៖ "អ្នកណាអាចប្រាប់ខ្ញុំបានថាយុវជននោះនៅឯណា ?" មូអ៉ាស៊ុំបានទូលថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ អើយ ! យើងបានឮថាគេនៅកន្លែងនោះ ។"

فَمَضَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِأَصْحَابِهِ حَتَّى انْتَهَوْا إِلَى ذَلِكَ الْجَبَلِ، فَصَعِدُوا إِلَيْهِ يَطْلُبُونَ الشَّابَّ، فَإِذَا هُمْ بِالشَّابِّ قَائِمٌ بَيْنَ صَخْرَتَيْنِ، مَغْلُولَةً يَدَاهُ إِلَى عُنُقِهِ، قَدِ اسْوَدَّ وَجْهُهُ، وَ تَسَاقَطَتْ أَشْفَارُ عَيْنَيْهِ مِنَ الْبُكَاءِ، وَ هُوَ يَقُولُ: سَيِّدِي، قَدْ أَحْسَنْتَ خَلْقِي وَ أَحْسَنْتَ صُورَتِي، فَلَيْتَ شِعْرِي مَا ذَا تُرِيدُ بِي، أَ فِي النَّارِ تُحْرِقُنِي أَمْ فِي جِوَارِكَ تُسْكِنُنِي؟

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ក៏បានទៅឯភ្នំនោះជាមួយសាវកព្រះអង្គ ﷺ ឡើងទៅលើភ្នំនោះ ដើរកយុវជនបានជួបគាត់កំពុងឈរនៅចន្លោះថ្មភ្នំពីរ ។ ដៃគាត់ចងជាប់នឹងក មុខគាត់ខ្មៅ ចង្កៃកភ្នែកមានស្នាមទឹកភ្នែក ។ គាត់កំពុងតែថា៖ "ម្ចាស់ ﷻ អើយ ! ព្រះអង្គ ﷻ បានបង្កើតទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកដោយមានមុខស្អាត ។ ប្រសិនបើព្រះអង្គ ﷻ អាចឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដឹងបានថាព្រះអង្គ ﷻ ចង់ធ្វើអ្វីនឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះ ។ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងដុតទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក្នុងភ្លើងនរក ឬក៏ព្រះអង្គ ﷻ នឹងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបាននៅក្បែរព្រះអង្គ ﷻ ?

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قَدْ أَكْثَرْتَ الْإِحْسَانَ إِلَيَّ وَ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ، فَلَيْتَ شِعْرِي مَاذَا يَكُونُ آخِرُ أَمْرِي، إِلَى الْجَنَّةِ تَزُفُّنِي، أَمْ إِلَى النَّارِ تَسُوقُنِي؟ اللَّهُمَّ إِنَّ خَطِيئَتِي أَعْظَمُ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرَضِينَ، وَ مِنْ كُرْسِيِّكَ الْوَاسِعِ، وَ عَرْشِكَ الْعَظِيمِ، فَلَيْتَ شِعْرِي تَغْفِرُ خَطِيئَتِي، أَمْ تَفْضَحُنِي بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟

អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ អើយ ! ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះគុណនិងមានព្រះហឫទ័យទូលាយមកលើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានដឹងផងថារឿងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចប់ដូចម្ដេចទៅ ។ តើព្រះអង្គ ﷻ ពេញចិត្តឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចូលឋានសួគ៌ ឬក៏ច្រានទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅក្នុងភ្លើងនរក ? អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ អើយ ! បាបទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំធំជាងមេឃនិងដីនិងព្រះអាសន:មហាទូលាយរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ទៅទៀត ។ សូមព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានដឹងផងថា ព្រះអង្គ ﷻ អភ័យទោសឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែលបានសាងបាបនោះ ឬក៏ព្រះអង្គ ﷻ នឹងបំបាក់មុខទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដោយសារបាបនោះថ្ងៃជំនុំជម្រះ ?"

فَلَمْ يَزَلْ يَقُولُ نَحْوَ هَذَا وَ هُوَ يَبْكِي وَ يَحْثُو التُّرَابَ عَلَى رَأْسِهِ، وَ قَدْ أَحَاطَتْ بِهِ السِّبَاعُ، وَ صَفَّتْ فَوْقَهُ الطَّيْرُ وَ هُمْ يَبْكُونَ لِبُكَائِهِ،

យុវជននោះបានថាឥតឈប់ស្រដៀងនេះ ។ គាត់យំដោយបាចធូលីទៅលើក្បាល សត្វសាហាវចោមរោមគាត់ សត្វស្លាបហើរផ្ទៃលពីលើគាត់ ។ ពួកវាស្រែកយំបន្ទរសម្រែកយំរបស់គាត់ ។

فَدَنَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَأَطْلَقَ يَدَيْهِ مِنْ عُنُقِهِ، وَ نَفَضَ التُّرَابَ عَنْ رَأْسِهِ، وَ قَالَ: «يَا بُهْلُولُ، أَبْشِرْ فَإِنَّكَ عَتِيقُ اللَّهِ مِنَ النَّارِ»

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ﷺបានចូលទៅជិតគាត់ បានកាត់ចំណងដៃពីកគាត់ បានបោសធូលីពីលើក្បាលគាត់ ហើយព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "បាស្ហ៍លុលអឺយ ! សូមលោកទទួលដំណឹងល្អ អល់ឡោះហ៍ﷻដោះលែងលោកពីភ្លើងនរកហើយ ។"

ثُمَّ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لِأَصْحَابِهِ: «هَكَذَا تَدَارَكُوا الذُّنُوبَ، كَمَا تَدَارَكَهَا بُهْلُولٌ» ثُمَّ تَلاَ عَلَيْهِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ، وَ بَشَّرَهُ بِالْجَنَّةِ.
(البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩١ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٤، الأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٥ الحديث : ٣)**
ហើយព្រះអង្គﷺបានប្រាប់បណ្ដាសាវកព្រះអង្គﷺថា៖ "បែបនេះឯងដែលអស់លោកគប្បីដោះលោះបាប ដូចបាស្ហ៍លុលបានដោះលោះនោះ ។" ហើយព្រះអង្គﷺបានសូត្រឲ្យគាត់ស្ដាប់អ្វីដែលអល់ឡោះហ៍ﷻបានបើកឲ្យដឹងរឿងគាត់ ហើយបានប្រាប់ឲ្យគាត់ដឹងដំណឹងឋានសួគ៌ ។" (الأمالي: 45/ 3)

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾
១៣៧. មានច្រើនគំរូមកហើយកាលពីមុនពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកចរត្រាច់លើផែនដី ចូរពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់បណ្ដាអ្នកជំទាស់[ការពិតរបស់អល់ឡោះហ៍]នោះយ៉ាងណាខ្លះ ។

هَـٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾
១៣៨. នេះគឺការអធិប្បាយបំភ្លឺសម្រាប់បណ្ដាមនុស្ស ជាព្រះមគ្គុទេសក៍ដឹកនាំ ជាការដាស់តឿនសម្រាប់បណ្ដាអ្នកខ្លាចក្រែង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត់ ១៣៧-១៣៨

137–1/138. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ جَمِيعاً عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنْ يَحْيَى الْحَلَبِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ زَيْدِ بْنِ الْوَلِيدِ الْخَثْعَمِيِّ عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ الشَّامِيِّ قَالَ
137-138/1. មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាស្ហ៊យ៉ា បានតំណាលតមកពី អាស្ហ៍ម៉ាដ់ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន ខ៉លិដ់ និង អាល់-ហ៊្សសែន៍ ប៊ិន សាអ៊ីដ់ តមកពី អាល់-ណាឌ្រ៍ ប៊ិន ស៊ូវ៉ៃដ៍ តមកពី យ៉ាស្ហ៊យ៉ា ប៊ិន អាល់-ហាឡាប៊ី តមកពី អាប់ឌុលឡោះហ៍ ប៊ិន មុសកាន់ តមកពី ស៊ៃដ៍ ប៊ិន អាល់-វ៉ាលិដ់ អាល់-ខុស្អ៊ុមី តមកពី អាប៊ូ អាល់-រ៉ប៊ីអ៊ុ អាល់-ស្ហាមី ដែលបានថា

قَالَ وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كانَ عاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ﴾ فَقَالَ عَنَى بِذَلِكَ أَيِ انْظُرُوا فِي الْقُرْآنِ فَاعْلَمُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ مَا أَخْبَرَكُمْ عَنْهُ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢٤٨ حديث : ٣٤٩)
លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ "ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ﷻ *[៣០:៤២] ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ជនមុននោះយ៉ាងណាខ្លះ ។"* ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "នេះមានន័យន័យថា ចូរមើលក្នុងគម្ពីរអាន ពួកអ្នកនឹងដឹងថាអវសានរបស់ជនមុនៗពួកអ្នកនោះយ៉ាងណាខ្លះ វានឹងឲ្យពួកអ្នកបានដឹងអ្វីខ្លះអំពីរឿងនេះ ។"
(الكافي 8: 248/ 349) 30:42; 6:4-18

وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣٩

១៣៩. ចូរពួកអ្នកកុំទន់ខ្សោយ ចូរពួកអ្នកកុំបារម្ភ ពួកអ្នកនឹងមានប្រៀបលើគេបើពួកអ្នកមានសទ្ធា[ជាមុមីនីន] ។

إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٠

១៤០. បើពួកអ្នកត្រូវរបួស ក្រុម[សត្រូវបដិសេធសទ្ធា]នោះក៏ត្រូវរបួសដូចគ្នាដែរ ។ យើងបានធ្វើឲ្យថ្ងៃទាំងនេះឆ្លាស់គ្នារវាងបណ្តាមនុស្ស ដើម្បីអល់ឡោះហ្ចាំនឹងវែកញែកឲ្យដឹងថាអ្នកណាខ្លះមានសទ្ធា នឹងជ្រើសយកបណ្តាទុក្ករៈបុគ្គល (គឺអ្នកលះបង់ជីវិត) ក្នុងចំណោមពួកអ្នក ។ អល់ឡោះហ្ចាំមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនទុច្ចរិតទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ទ់ ១៣៩-១៤០

139-140/1. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ تِلْكَ الْأَيَّامُ نُدٰاوِلُهٰا بَيْنَ النّٰاسِ﴾. قَالَ: «مَا زَالَ مُنْذُ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى آدَمَ دَوْلَةٌ لِلَّهِ وَ دَوْلَةٌ لِإِبْلِيسَ، فَأَيْنَ دَوْلَةُ اللَّهِ تَعَالَى، أَ مَا هُوَ إِلاَّ قَائِمٌ وَاحِدٌ؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٩ الحديث : ١٤٥)**

139-140/1. អាល់-អ្ទ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី ស្វ៊ូរ៉រ៉ោះត្ទ៍ តមកពី អាប៊ូ អ្ទ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ចាំ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل *[៣:១៤០] យើងបានធ្វើឲ្យថ្ងៃទាំងនេះឆ្លាស់គ្នារវាងបណ្តាមនុស្ស ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «រដ្ឋបាលអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل និងរដ្ឋបាលអ៊ីប្លីស لعن الله មានមកឥតដាច់ តាំងពីអាដ្ទាំ عليه السلام ត្រូវបង្កើតមកម្លេ៉ះ ។ តើរដ្ឋបាលអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل នៅឯណា ក្រៅពីនៅឯអាល់-ក្ទ៏អ្ទ៊ីម صلوات الله عليه والسلام តែម្នាក់នោះ ?»
(تفسير العيّاشي 1: 199/ 145)

***

*139-140/2. مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ جَمِيعاً عَنْ صَالِحِ بْنِ أَبِي حَمَّادٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْكُوفِيِّ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ الدِّينَ دَوْلَتَيْنِ دَوْلَةً لِآدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ دَوْلَةً لِإِبْلِيسَ فَدَوْلَةُ آدَمَ هِيَ دَوْلَةُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُعْبَدَ عَلَانِيَةً أَظْهَرَ دَوْلَةَ آدَمَ وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُعْبَدَ سِرّاً كَانَتْ دَوْلَةُ إِبْلِيسَ فَالْمُذِيعُ لِمَا أَرَادَ اللَّهُ سَتْرَهُ مَارِقٌ مِنَ الدِّينِ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٥٨ حديث : ١٥٣)

*139-140/2. មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន អាប៊ូ អ្ទ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ចាំ និង មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន អាល់-ហ្ចាសាន់ បានតំណាលតមកពី ស្ទ៏លិះហ្ចាំ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ តមកពី យ៉ាក្ទ៉ាហ្ចារ អាល់-គូហ្ចឺ តមកពី អាប៊ូ អ្ទ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ចាំ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل បានបង្កើតរដ្ឋបាលពីរសម្រាប់ព្រះសាសនា ។ រដ្ឋបាលអាដ្ទាំ عليه السلام និងរដ្ឋបាលអ៊ីប្លីស لعن الله ។ រដ្ឋបាលអាដ្ទាំ عليه السلام ជារដ្ឋបាលរបស់អល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل ។ បើអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل មានព្រះបំណងឲ្យគេធ្វើសក្ការព្រះអង្គ عز وجل ដោយចេញមុខ ព្រះអង្គ عز وجل នឹងធ្វើឲ្យសាសនាអាដ្ទាំ عليه السلام លេចច្បាស់ឡើង ។ បើព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបំណងឲ្យគេធ្វើសក្ការព្រះអង្គ عز وجل ដោយអាថិកំបាំង នោះគឺរដ្ឋបាលអ៊ីប្លីស لعن الله ។ អ្នកណាផ្សាយអ្វីៗដែលអល់ឡោះហ្ចាំ عز وجل មានព្រះបំណងទុកជាការសម្ងាត់ អ្នកនោះជាអ្នកបះបោរនឹងព្រះសាសនា ។" (الكافي 8: 158/ 153)

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمْحَقَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾

១៤១. និងដើម្បីអល់ឡោះហ្វ៉ានឹងធ្វើវិសុទ្ធកម្ម[កាយចិត្ត]បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា កម្ចាត់បង់ពួកបដិសេធសទ្ធា[និងពួកទុច្ចរិតរឹងរូស] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤១

1/141. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَّاءِ، بِإِسْنَادٍ لَهُ يُرْسِلُهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «وَ اللَّهِ لَتُمَحَّصُنَّ، وَ اللَّهِ لَتُمَيَّزُنَّ، وَ اللَّهِ لَتُغَرْبَلُنَّ حَتَّى لاَ يَبْقَى مِنْكُمْ إِلاَّ الْأَنْدَرُ». قُلْتُ: وَ مَا الْأَنْدَرُ؟ قَالَ: «الْبَيْدَرُ، وَ هُوَ أَنْ يَدْخُلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ الطَّعَامَ يُطَيِّنُ عَلَيْهِ، ثُمَّ يُخْرِجُهُ قَدْ أَكَلَ بَعْضُهُ بَعْضاً، فَلاَ يَزَالُ يُنَقِّيهِ، ثُمَّ يُكِنُّ عَلَيْهِ، ثُمَّ يُخْرِجُهُ، حَتَّى يَفْعَلَ ذَلِكَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، حَتَّى يَبْقَى مَا لاَ يَضُرُّهُ شَيْءٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٩ الحديث : ١٤٦)**

141/1. អាល់-អ្ហ្ម៉ាយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី អាល់-វ៉ាស្ហ្ស៊ូ តាមបណ្ដាញព័ត៌មានមិនដាច់ឡើងទៅដល់ អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ! គេនឹងពិនិត្យអស់លោក ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ! គេនឹងវែកញែកអស់លោកឲ្យឃើញខុសត្រូវ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ! គេនឹងរែងអស់លោកទាល់តែនៅសល់តែបុគ្គលឆ្នើមបំផុត (កម្រមាន) ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «អ្វីទៅបុគ្គលឆ្នើមបំផុត ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «បុគ្គលដែលត្រូវបែន (គឺត្រូវរែងដូចស្រូវ) ។ នេះគឺបុគ្គលដែលនាំស្បៀងមកក្នុងផ្ទះ ស្បៀងនោះនឹងរលស់ ។ បន្ទាប់ពីនោះបុគ្គលនោះនឹងនាំស្បៀងនោះចេញ ដោយបានបរិភោគមួយចំណែក ។ បុគ្គលនោះមិនឈប់ជម្រះបន្សុទ្ធស្បៀងនោះទេ ហើយដាក់វាចូលវិញ រួចហើយយកវាចេញ ។ បុគ្គលនោះនឹងធ្វើដូចនេះបីដង ទាល់តែនៅសល់តែបន្ដិចទេដែលមិនខូច (ដែលបរិសុទ្ធ) ។» (تفسير العيّاشي 1: 199/ 146)

***

*2/141. [الصدوق] حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكِّلِ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْكُوفِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيُّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْفُرَاتِ، عَنْ ثَابِتِ بْنِ دِينَارٍ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ، عَنِ اِبْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِمَامُ أُمَّتِي وَ خَلِيفَتِي عَلَيْهَا مِنْ بَعْدِي، وَ مِنْ وُلْدِهِ اَلْقَائِمُ اَلْمُنْتَظَرُ اَلَّذِي يَمْلَأُ اَللَّهُ بِهِ اَلْأَرْضَ عَدْلاً وَ قِسْطاً كَمَا مُلِئَتْ جَوْراً وَ ظُلْماً.

*141/2. អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធុក្ធ បានថា មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូសា ប៊ិន មូតាវ៉ាក់គីល បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា អាល់-គូហ្ហ៊ី តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-បារម៉ាក់គី តមកពី អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អ៊ីស្ហ្ម៉ាន តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ីរ៉ត តមកពី ស្ហាប៊ីត ប៊ិន ឌ្ធីណារ តមកពី សាអ៊ីដ្ធ ប៊ិន ជ្ហ៊ូប៊ៃរ៉ តមកពី អ៊ីបន អ្ហ្ម៉ាប់បាស់ ដែលបានថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ជាអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام របស់សហគមន៍ខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ជាស្ដេចខ្ជ៉ាលីហ្ហ្ម៉ារ របស់សហគមន៍នេះអត់ពីខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ទៅ ។ នៅក្នុងចំណោមកូនៗ عليهم السلام របស់គេ صلوات الله عليه والسلام មាន អាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីម عجل الله فرجه បុគ្គល عجل الله فرجه ដែលគេទន្ធឹងរង់ចាំ ។ អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ នឹងធ្វើឲ្យផែនដីពោរពេញដោយយុត្ដិធម៌និងសមធម៌ដោយបុគ្គលអង្គនេះ عجل الله فرجه ដូចកាលផែនដីពោរពេញដោយអំពើកំណាចនិងអយុត្ដិធម៌ ។

وَ اَلَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ بَشِيراً إِنَّ اَلثَّابِتِينَ عَلَى اَلْقَوْلِ بِهِ فِي زَمَانِ غَيْبَتِهِ لَأَعَزُّ مِنَ اَلْكِبْرِيتِ اَلْأَحْمَرِ.

សូមស្បថនឹងព្រះ(ﷻ)ដែលបានចាត់បញ្ជូនខ្ញុំ(ﷺ)មកជាមួយការពិតជាអ្នកប្រាប់ដំណឹងល្អ បុគ្គលដែលនឹងខ្ជាប់ខ្ជួននៅលើហានលោកក្នុងសម័យដែលគេ(عجل الله فرجك)កំចាំងខ្លួននោះ ជាបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់បំផុតលើសតួងកណ្តៀងក្រហមទៅទៀត ។"

فَقَامَ إِلَيْهِ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْأَنْصَارِيُّ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اَللَّهِ وَ لِلْقَائِمِ مِنْ وُلْدِكَ غَيْبَةٌ؟ قَالَ: إِي وَ رَبِّي ﴿وَ لِيُمَحِّصَ اَللَّهُ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ يَمْحَقَ اَلْكَافِرِينَ﴾، يَا جَابِرُ إِنَّ هَذَا اَلْأَمْرَ أَمْرٌ مِنْ أَمْرِ اَللَّهِ وَ سِرٌّ مِنْ سِرِّ اَللَّهِ، مَطْوِيٌّ عَنْ عِبَادِ اَللَّهِ، فَإِيَّاكَ وَ اَلشَّكَّ فِيهِ فَإِنَّ اَلشَّكَّ فِي أَمْرِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كُفْرٌ. (كمال الدين ج١ ص٢٨٧)

យ៉ាកូបៀរ ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្គ៊ា អាល់-អាន់ស្ស៊ារី បានងើបឡើង ទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៊ា(ﷺ)អ៊ីយ! អាល់-ក្វ៉ាអ៊ីម(عجل الله فرجك) នៅក្នុងចំណោមព្រះរាជបុត្រ(عليهم السلام)ព្រះអង្គ(ﷺ)នោះ នឹងកំចាំងខ្លួនឬ ?" ព្រះអង្គ(ﷺ)មានព្រះវចនៈថា៖ "ត្រូវហើយ! សូមស្បថនឹងម្ចាស់(ﷻ)ខ្ញុំ(ﷺ)! *[៣:១៤១] ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ៊ានឹងធ្វើវិសុទ្ធកម្មបណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា កម្ចាត់បង់ពួកបដិសេធសទ្ធា ។* យ៉ាកូបៀរអ៊ីយ! ព្រះរាជបញ្ជានេះជាព្រះរាជបញ្ជាមួយរបស់អល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ) ជាអាថិកំចាំងមួយក្នុងបណ្តាអាថិកំចាំងរបស់ព្រះអង្គ(ﷻ)នៅក្នុងរមូរស្តីអំពីព្រះរាជបម្រើទាំងឡាយ(عليهم السلام)របស់អល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ) ។ ដូច្នេះចូរប្រយ័ត្នសង្ស័យរឿងនេះ ពីព្រោះសង្ស័យព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ)ជាបទបដិសេធសទ្ធា (ការហ្ស៊ារ) ។" (كمال الدين 1: 287)

***

*3/141. عَنْهُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَقَالَ يَا جَابِرُ وَ اللَّهِ إِنِّي لَمَحْزُونٌ وَ إِنِّي لَمَشْغُولُ الْقَلْبِ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ مَا شَغَلَكَ وَ مَا حَزَنَ قَلْبَكَ فَقَالَ يَا جَابِرُ إِنَّهُ مَنْ دَخَلَ قَلْبَهُ صَافِي خَالِصِ دِينِ اللَّهِ شُغِلَ قَلْبُهُ عَمَّا سِوَاهُ يَا جَابِرُ مَا الدُّنْيَا وَ مَا عَسَى أَنْ تَكُونَ الدُّنْيَا هَلْ هِيَ إِلَّا طَعَامٌ أَكَلْتَهُ أَوْ ثَوْبٌ لَبِسْتَهُ أَوِ امْرَأَةٌ أَصَبْتَهَا

*141/3. [...] រាយការណ៍តមកពី អ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាំ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្គ៊ា អាល់-មុមីន តមកពី យ៉ាកូបៀរ ដែលបានថាខ្ញុំបានទៅជួប អ៊ាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ(صلوات الله عليه والسلام) ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "យ៉ាកូបៀរអ៊ីយ! ខ្ញុំ(صلوات الله عليه والسلام)ព្រួយ ខ្ញុំ(صلوات الله عليه والسلام)បារម្ភក្នុងចិត្ត ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលព្រះបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)! អ្វីធ្វើឲ្យព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ព្រួយចិត្ត ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលណាដែលព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ)ដែលបរិសុទ្ធឥតខ្ចោះជ្រាបចូលទៅក្នុងចិត្ត វាធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះខ្ជល់ចិត្តលើសអ្វីៗទាំងអស់ ។ យ៉ាកូបៀរអ៊ីយ! លោកនេះគឺអ្វី តើបុគ្គលគិតថាលោកនេះអាចជាអ្វី ? តើលោនេះមានតែរឿងចំណីដែលលោកបរិភោគទេ ឬមានតែសំលៀកបំពាក់សម្រាប់លោកស្លៀកពាក់ទេ ឬមានតែស្ត្រីសម្រាប់លោកនៅជាមួយទេ ?

يَا جَابِرُ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَمْ يَطْمَئِنُّوا إِلَى الدُّنْيَا بِبَقَائِهِمْ فِيهَا وَ لَمْ يَأْمَنُوا قُدُومَهُمُ الْآخِرَةَ يَا جَابِرُ الْآخِرَةُ دَارُ قَرَارٍ وَ الدُّنْيَا دَارُ فَنَاءٍ وَ زَوَالٍ وَ لَكِنْ أَهْلُ الدُّنْيَا أَهْلُ غَفْلَةٍ وَ كَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ هُمُ الْفُقَهَاءُ أَهْلُ فِكْرَةٍ وَ عِبْرَةٍ لَمْ يُصِمَّهُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ جَلَّ اسْمُهُ مَا سَمِعُوا بِآذَانِهِمْ وَ لَمْ يُعْمِهِمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ مَا رَأَوْا مِنَ الزِّينَةِ بِأَعْيُنِهِمْ

យ៉ាកូបៀរអ៊ីយ! *មុមីនីន* មិនពេញចិត្តនឹងការរស់នៅក្នុងលោកនេះទេ ពួកគេមិនគិតថាគេចផុតពីការមកដល់របស់លោកមុខទេ ។ យ៉ាកូបៀរអ៊ីយ! លោកមុខជាជម្រកបិតថេរ លោកនេះរមែងវិនាសសូន្យបង់ តែមនុស្សលោកនេះមិនយកចិត្តទុកដាក់ទេ ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាមុមីនីន គឺបណ្តាអ្នកដែលយល់ដឹង បណ្តាអ្នកដែលរិះគិត បណ្តាអ្នកដែលសិក្សា ។ ពួកគេមិនថ្លង់ដាក់ការនឹករលឹកដល់អល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ)ដោយសារអ្វីៗដែលត្រចៀកពួកគេឮនោះទេ ។ ភ្នែកពួកគេមិនខ្វាក់ដាក់ការនឹករលឹកដល់អល់ឡោះហ្គ៊ា(ﷻ)ដោយសារការទាក់ទាញរបស់លោកនេះដែលពួកគេមើលឃើញនោះទេ ។

فَفَازُوا بِثَوَابِ الْآخِرَةِ كَمَا فَازُوا بِذَلِكَ الْعِلْمِ وَ اعْلَمْ يَا جَابِرُ أَنَّ أَهْلَ التَّقْوَى أَيْسَرُ أَهْلِ الدُّنْيَا مَئُونَةً وَ أَكْثَرُهُمْ لَكَ مَعُونَةً تَذْكُرُ فَيُعِينُونَكَ وَ إِنْ نَسِيتَ ذَكَّرُوكَ

ហេតុដូច្នេះ ពួកគេជោគជ័យដោយបាននូវព្រះរង្វាន់នៃលោកមុខ ដូចពួកគេជោគជ័យដោយបាននូវការចេះដឹង ។ យ៉ាហ្ស៊ូ! លោកត្រូវដឹងថាបណ្តាមានសទ្ធាសប៉ិចិត្តគឺបណ្តាអ្នកដែលមានស្បៀងតិចតួចបំផុតសម្រាប់លោកនេះ ពួកគេជាបណ្តាអ្នកដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃច្រើនជាងគេ ។ បើលោកនឹកដល់ពួកគេ ពួកគេនឹងជ្រោមជ្រែងលោក ។ បើលោកភ្លេចពួកគេ ពួកគេនឹងនឹកដល់លោក ។

قَوَّالُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ قَوَّامُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ قَطَعُوا مَحَبَّتَهُمْ بِمَحَبَّةِ رَبِّهِمْ وَ وَحَشُوا الدُّنْيَا لِطَاعَةِ مَلِيكِهِمْ وَ نَظَرُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ إِلَى مَحَبَّتِهِ بِقُلُوبِهِمْ وَ عَلِمُوا أَنَّ ذَلِكَ هُوَ الْمَنْظُورُ إِلَيْهِ لِعَظِيمِ شَأْنِهِ

ពួកគេនិយាយតាមព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ពួកគេអនុវត្តិតាមព្រះរាជបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ ពួកគេស្រឡាញ់ឥតខាន[ជនដទៃ]ដើម្បីផ្ទាប់ម្ចាស់ជ្ជ ពួកគេ ពួកគេផ្ទាច់ខ្លួនពីលោកនេះនិងពីការស្តាប់បង្គាប់ពួកស្តេចរបស់ពួកគេ ។ ពួកគេសម្លឹងមើលដោយចិត្តទៅអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ទៅរកការផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ។ ពួកគេដឹងថាការមើលទៅព្រះអង្គជ្ជជាប្រការសំខាន់បំផុត ។

فَأَنْزِلِ الدُّنْيَا كَمَنْزِلٍ نَزَلْتَهُ ثُمَّ ارْتَحَلْتَ عَنْهُ أَوْ كَمَالٍ وَجَدْتَهُ فِي مَنَامِكَ فَاسْتَيْقَظْتَ وَ لَيْسَ مَعَكَ مِنْهُ شَيْءٌ إِنِّي [إِنَّمَا] ضَرَبْتُ لَكَ هَذَا مَثَلًا لِأَنَّهَا عِنْدَ أَهْلِ اللُّبِّ وَ الْعِلْمِ بِاللَّهِ كَفَيْءِ الظِّلَالِ

ដូច្នេះពួកគេចាត់ទុកលោកនេះជាកន្លែងស្នាក់នៅបណ្តោះអាសន្នហើយចាកចោលវា ឬដូចទ្រព្យដែលគេឃើញក្នុងយល់សប្តិ តែពេលភ្ញាក់ឡើងពុំមានអ្វីសោះ ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام លើកយកឧទាហរណ៍នេះមកប្រាប់លោកព្រោះ សម្រាប់បណ្តាអ្នកយល់ដឹងនិងមានចំណេះពីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ លោកនេះដូចស្រមោលដែលចាកចោលទៅយ៉ាងលឿន ។

يَا جَابِرُ فَاحْفَظْ مَا اسْتَرْعَاكَ اللَّهُ جَلَّ وَ عَزَّ مِنْ دِينِهِ وَ حِكْمَتِهِ وَ لَا تَسْأَلَنَّ عَمَّا لَكَ عِنْدَهُ إِلَّا مَا لَهُ عِنْدَ نَفْسِكَ فَإِنْ تَكُنِ الدُّنْيَا عَلَى غَيْرِ مَا وَصَفْتُ لَكَ فَتَحَوَّلْ إِلَى دَارِ الْمُسْتَعْتَبِ فَلَعَمْرِي لَرُبَّ حَرِيصٍ عَلَى أَمْرٍ قَدْ شَقِيَ بِهِ حِينَ أَتَاهُ وَ لَرُبَّ كَارِهٍ لِأَمْرٍ قَدْ سَعِدَ بِهِ حِينَ أَتَاهُ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَ وَ ﴿لِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ يَمْحَقَ الْكافِرِينَ﴾. (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ١٣٢ حديث : ١٦)

យ៉ាហ្ស៊ូ! ចូរលោកថែរក្សាព្រះសាសនានិងព្រះប្រាជ្ញាញាណរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជដែលព្រះអង្គជ្ជបានទាញលោកទៅរកនោះ ។ ចូរលោកកុំសូមអ្វីៗដែលជារបស់លោកដែលនៅឯព្រះអង្គជ្ជ តែចូរលោកសូមអ្វីៗដែលជារបស់ព្រះអង្គជ្ជដែលនៅឯខ្លួនលោក ។ បើលោកនេះផ្សេងពីអ្វីដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានរៀបរាប់ប្រាប់លោកនោះ ចូរលោកចាត់ទុកលោកនេះជាមន្ទីរដាក់ទោស[សម្រាប់អប់រំ] ។ ជួនកាលបុគ្គលលោភចង់បានអ្វីនីមួយ តែវាធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះវេទនាពេលវាបានមកបុគ្គលនោះ ។ ជួនកាលបុគ្គលស្អប់អ្វីនីមួយ តែវាធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះមានសុភមង្គលពេលវាបានមកបុគ្គលនោះ ។ នេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ *[3:141] ដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងធ្វើវិសុទ្ធកម្មបណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា កម្ចាត់បង់ពួកបដិសេធសទ្ធា ។"* (الكافي 2: 132/ 16)

***

*4/141. عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَجَاءَ جَمِيلٌ اَلْأَزْرَقُ، فَدَخَلَ عَلَيْهِ، قَالَ: فَذَكَرُوا بَلاَيَا اَلشِّيعَةِ وَ مَا يُصِيبُهُمْ، فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: إِنَّ أُنَاساً أَتَوْا عَلِيَّ بْنَ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ وَ عَبْدَ اَللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ فَذَكَرُوا لَهُمَا نَحْواً مِمَّا ذَكَرْتُمْ، قَالَ: فَأَتَيَا اَلْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَذَكَرَا لَهُ ذَلِكَ،

*141/4. រាយការណ៍ដោយ សាអ៊ីដ្ន ប៊ិន ត្ពីហ្ម ថាខ្ញុំបាននៅជាមួយ អាប៊ូ ជ្ជាហ្ហ្វ៉ារ ﷺ ។ ជ្ជាមីល អាល់-អាស្ស៊ីរ៉ាត បានមកជួបព្រះអង្គ ﷺ ។ លោកបាននិយាយអំពីការរងទុក្ខរបស់ពួកស៊ីអ៊ីស្ស៊ីស អំពីការវាយមកលើពួកគេ ។ អាប៊ូ ជ្ជាហ្ហ្វ៉ារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "គេបានមករក អ៊ីលី ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ និង អាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ប៊ិន អ៊ីប់បាស ។ គេបានផ្លែងប្រាប់ស្រដៀងអ្វីដែលលោកបានថានេះ ។ អ៊ីលី ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ និង អាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ប៊ិន អ៊ីប់បាស់ បានទៅរក អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ ប៊ិន អ៊ីលី ﷺ បានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ រឿងនេះ ។

فَقَالَ اَلْحُسَيْنُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: وَ اَللَّهِ اَلْبَلاَءُ، وَ اَلْفَقْرُ وَ اَلْقَتْلُ أَسْرَعُ إِلَى مَنْ أَحَبَّنَا مِنْ رَكْضِ اَلْبَرَاذِينِ، وَ مِنَ اَلسَّيْلِ إِلَى صِمْرِهِ، قُلْتُ: وَ مَا اَلصِّمْرَةُ؟ قَالَ: مُنْتَهَاهُ، وَ لَوْ لاَ أَنْ تَكُونُوا كَذَلِكَ لَرَأَيْنَا أَنَّكُمْ لَسْتُمْ مِنَّا. (المؤمن ج١ ص١٥)

អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ មានវចនៈថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ! ទុក្ខវេទនា ការទ័លក្រ និងឃាតកម្ម ទៅរកបុគ្គលដែលស្រឡាញ់យើង ﷺ លឿនជាងសេះប្រណាំង លឿនជាងទឹកហូរទៅកាន់ "ស្ទ្ឫមរ៉ោះតុ៌" របស់វាទៅទៀត ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អ្វីទៅ "ស្ទ្ឫមរ៉ោះតុ៌" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ទៅរកទីបញ្ចប់ របស់វា ។ បើលោកមិនដូចនេះទេ យើង ﷺ នឹងមិនយល់ឃើញថាអស់លោកជាគ្នាយើង ﷺ ទេ ។" (المؤمن 1: 15)

***

*5/141. وَ عَنِ اَلْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَاعِداً فَجَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ اَللَّهِ إِنِّي لَأُحِبُّكَ فِي اَللَّهِ فَقَالَ صَدَقْتَ إِنَّ طِينَتَنَا مَخْزُونَةٌ أَخَذَ اَللَّهُ مِيثَاقَهَا مِنْ صُلْبِ آدَمَ فَاتَّخِذْ لِلْفَقْرِ جِلْبَاباً فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ وَ اَللَّهِ يَا عَلِيُّ إِنَّ اَلْفَقْرَ لَأَسْرَعُ [أَسْرَعُ] إِلَى مُحِبِّيكَ مِنَ اَلسَّيْلِ إِلَى بَطْنِ اَلْوَادِي . (المؤمن ج١ ص١٦)

*141/5. រាយការណ៍ដោយ អាល់-អាស្ស៊ីបាត ប៊ិន នូបាតាស ដែលបានថាខ្ញុំបាននៅជាមួយ អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ កាលបុរសម្នាក់បានមករកព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ អើយ ! សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ! ទូលព្រះបង្គំស្រឡាញ់ព្រះអង្គ ﷺ ដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "លោកនិយាយពិត ។ ដីយើង ﷺ ត្រូវរក្សាទុកជាកំណប់ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ បានទទួលយកកិច្ចសន្យា របស់ដីនេះពីអម្បូរបស់អាដ្ទ៉ាំ ﷺ ។ ហេតុដូច្នេះចូរត្រៀមខ្លួនទទួលការទ័លទ្រជាអាវ ព្រោះខ្ញុំ ﷺ បានឮ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ! ការទ័លក្រទៅរកអ្នកណា ដែលស្រឡាញ់អ្នក ﷺ លឿនជាងទឹកហូរទៅឯបាតជ្រលងភ្នំទៅទៀត ។" (المؤمن 1: 16)

***

*6/141. عَنْ أَبِي حَمْزَةَ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَقُولُ: إِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَخَذَ مِيثَاقَ اَلْمُؤْمِنِ عَلَى بَلاَيَا أَرْبَعٍ [اَلْأُولَى]، أَيْسَرُهَا عَلَيْهِ: مُؤْمِنٌ مِثْلُهُ يَحْسُدُهُ، وَ اَلثَّانِيَةُ: مُنَافِقٌ يَقْفُو أَثَرَهُ، وَ اَلثَّالِثَةُ: شَيْطَانٌ يَعْرِضُ لَهُ يَفْتِنُهُ وَ يُضِلُّهُ، وَ اَلرَّابِعَةُ: كَافِرٌ بِالَّذِي آمَنَ بِهِ يَرَى جِهَادَهُ جِهَاداً، فَمَا بَقَاءُ اَلْمُؤْمِنِ بَعْدَ هَذَا؟! (المؤمن ج١ ص٢١)

*141/6. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ ហ្ហ៊ាំស្ស៊ាស ថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ ជ្ជាហ្ហ្វ៉ារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយ *មុមីន* ដោយដាក់ទុក្ខវេទនាបួនប្រការ ។ ទុក្ខវេទនាស្រាលជាងគេសម្រាប់មុមីននោះគឺ មុមីនដូចអ្នកនោះនឹងច្រណែនអ្នកនោះ ។ ពីរគឺ បុគ្គលមានពុតត្បុតនឹងចាំចាប់

កំហុសអ្នកនោះ ។ បីគឺ ស្ងែ្ងតួនﷻនឹងបង្ហាញខ្លួនចំពោះអ្នកនោះ វាﷻនឹងទាក់ទាញអ្នកនោះ វាﷻនឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះធ្វើប្រការខុស ។ បួនគឺ បុគ្គលអសទ្ធាដែលអ្នកនោះទុកចិត្តថាជាមនុស្សគ្មានគ្រោះថ្នាក់ អ្នកនោះនឹងឃើញបុគ្គលអសទ្ធានោះព្យាយាមប្រឆាំងខ្លួន ។ ដូច្នេះ នឹងមានអ្វីសល់ពី *មុមីន* ក្រោយពីនេះ ?" (المؤمن 1: 21)

***

*7/141. وَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّهُ لَيَكُونُ لِلْعَبْدِ مَنْزِلَةٌ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، لاَ يَبْلُغُهَا إِلاَّ بِإِحْدَى الْخَصْلَتَيْنِ، إِمَّا بِبَلِيَّةٍ فِي جِسْمِهِ، أَوْ بِذَهَابِ مَالِهِ. (المؤمن ج١ ص٢٨)

*141/7. អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ៀ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មានបុណ្យស័ក្តិមួយសម្រាប់បាវនៅឯអល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ ។ បាវអាចបាននូវបុណ្យស័ក្តិនេះអាស្រ័យលើគុណសម្បត្តិពីរគឺ៖ តាមរយ:ទុក្ខវេទនាផ្លូវកាយ ឬតាមរយ:ការបាត់ទ្រព្យ ។" (المؤمن 1: 28)

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمْ وَيَعْلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾

១៤២. ពួកអ្នកគិតថានឹងបានចូលឋានសួគ៌ មុនអល់ឡោះហ្ន៑ៀបានវែកញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះបានតស៊ូយ៉ាងលំបាកក្នុងចំណោមពួកអ្នក និងដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះបានអត់ធ្មត់ដូច្នោះឬ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤២

1/142. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ دَاوُدَ الرَّقِّيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللهُ الَّذِينَ جاهَدُوا مِنْكُمْ﴾. قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا هُوَ مُكَوِّنُهُ قَبْلَ أَنْ يُكَوِّنَهُ، وَ هُمْ ذَرٌّ، وَ عَلِمَ مَنْ يُجَاهِدُ مِمَّنْ لاَ يُجَاهِدُ، كَمَا عَلِمَ أَنَّهُ يُمِيتُ خَلْقَهُ قَبْلَ أَنْ يُمِيتَهُمْ، وَ لَمْ يُرِهِمْ مَوْتَهُمْ وَ هُمْ أَحْيَاءٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٩ الحديث : ١٤٧)**

142/1. អាល់-អ្ហ្ម៑យ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី ដ្ហាវុដ្ឌ អាល់-បារ្គី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ៀ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ *[៣:១៤២] ពួកអ្នកគិតថានឹងបានចូលឋានសួគ៌ មុនអល់ឡោះហ្ន៑ៀបានវែកញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះ បានតស៊ូយ៉ាងលំបាកក្នុងចំណោមពួកអ្នក ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «ពិតណាស់អល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងបង្កើតអ្វីមុនព្រះអង្គ ﷻ បង្កើតវា កាលពួកវានៅជាលម្អងម្ល៉េះ (គឺមិនទាន់មានជារូបរាងទេ) ។ [ដូចគ្នាដែរ] ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណថាអ្នកណាខ្លះនឹងតស៊ូយ៉ាង អ្នកណាខ្លះនឹងមិនតស៊ូទេ ដូចព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញ្ញាណដែរថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងធ្វើឲ្យសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ﷻ ណាខ្លះស្លាប់មុនព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យវាស្លាប់ ទោះបីមិនទាន់បានឃើញពួកគេស្លាប់ទេ ពួកគេកំពុងនៅរស់ក៏ដោយ ។» (تفسير العيّاشي 1: 199/ 147. Al-Mizan vol.7 p.108)

***

2/142. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: رُوِيَ أَنَّ الْمُغِيرَةَ بْنَ الْعَاصِ كَانَ رَجُلاً أَعْسَرَ، فَحَمَلَ فِي طَرِيقِهِ إِلَى أُحُدٍ ثَلاَثَةَ أَحْجَارٍ، فَقَالَ: بِهَذِهِ أَقْتُلُ مُحَمَّداً. فَلَمَّا حَضَرَ الْقِتَالُ نَظَرَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ بِيَدِهِ السَّيْفُ، فَرَمَاهُ بِحَجَرٍ فَأَصَابَ بِهِ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَسَقَطَ السَّيْفُ مِنْ يَدِهِ، فَقَالَ: قَتَلْتُهُ وَ اللاَّتِ وَ الْعُزَّى.

142/2. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថាគេបានឲ្យដឹងថា អាល់-មូគ្ហ៑ីរ៉ោះតុ៌ ប៊ិន អាល់-អ្ហាស្ស ជាមនុស្សដៃឆ្វេង គាត់បានកាន់ថ្មបីដុំក្នុងដៃ ។ គាត់បានថា៖ «ខ្ញុំនឹងសម្លាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយថ្មទាំងនេះ ។» ក្នុង

សមរភូមិ គាត់បានសម្លឹងមើលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺដែលកាន់ដាវ ។ គាត់បានចោលដុំថ្មត្រូវ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ ។ ដាវបានជ្រុះពីដៃព្រះអង្គﷺ គាត់បានថា៖ «អញនឹងសម្លាប់វាﷺ សូមស្បថ នឹង អាល់-ឡាតុ និង អាល់-អ៊ូ្សា ។»

فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «كَذَبْتَ، لَعَنَكَ اللَّهُ» فَرَمَاهُ بِحَجَرٍ آخَرَ فَأَصَابَ جَبْهَتَهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «اللَّهُمَّ حَيِّرْهُ» فَلَمَّا انْكَشَفَ النَّاسُ تَحَيَّرَ، فَلَحِقَهُ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ فَقَتَلَهُ. وَ سَلَّطَ اللَّهُ عَلَى ابْنِ قَمِيئَةَ الشَّجَرَ، وَ كَانَ يَمُرُّ بِالشَّجَرَةِ فَيَقَعُ وَسْطَهَا فَتَأْخُذُ مِنْ لَحْمِهِ، فَلَمْ يَزَلْ كَذَلِكَ حَتَّى صَارَ مِثْلَ الصِّرِّ، وَ مَاتَ لَعَنَهُ اللَّهُ.

អាមីរុល-មុមីនីនﷺមានវចន:ថា៖ «លោកនិយាយបង្ការ ។ សូមអល់ឡោះហ្ន៑ﷻដាក់បណ្ដាសាលោក ។» គាត់បានចោលថ្មមួយដុំទៀតត្រូវថ្ងាសព្រះអង្គﷺ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺមានព្រះវចន: ថា៖ «អល់ឡោះហ្ន៑ﷻអើយ ! សូមព្រះអង្គﷻធ្វើឲ្យបុគ្គលនេះឡប់ស្មារតី ។» ពេលអន់មានមនុស្ស គាត់ទៅជាឡប់ ។ អ៊ុ៌ម៉ារ ប៊ិន យ៉ាសារ បានប្រទះគាត់ហើយបានសម្លាប់គាត់ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ﷻបានធ្វើឲ្យដើមឈើរលំលើ អ៊ីបនូ ក៏្ន៑មីអ៊ុ្ន ស្លាប់ ។ ដើមឈើនោះបានរលំលើគាត់ បានបឹតយកសាច់គាត់ ទាល់តែគាត់ទៅជាលឿងជាងសត្វស្លាបពណ៌លឿងហើយស្លាប់ ។ សូមអល់ឡោះហ្ន៑ﷻដាក់បណ្ដាសាបុគ្គលនេះ ។

وَ رَجَعَ الْمُنْهَزِمُونَ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ: ﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ﴾ يَعْنِي وَ لَمَّا يَرَ، لِأَنَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ عَلِمَ قَبْلَ ذَلِكَ مَنْ يُجَاهِدُ وَ مَنْ لاَ يُجَاهِدُ، فَأَقَامَ الْعِلْمَ مَقَامَ الرُّؤْيَةِ، لِأَنَّهُ يُعَاقِبُ النَّاسَ بِفِعْلِهِمْ لاَ بِعِلْمِهِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٢٩، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٩٨)**

បណ្ដាសាវករបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺដែលបានបាក់ទ័ពនោះបានត្រឡប់មកវិញ ។ អល់ឡោះﷻ បានបើកឲ្យព្រះសាសនៈទូតﷺព្រះអង្គﷻដឹងថា៖ *[៣:១៤២] ពួកអ្នកគិតថានឹងបានចូលឋានសួគ៌មុនអល់ឡោះហ្ន៑បានវែកញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះបានតស៊ូយ៉ាងលំបាកក្នុងចំណោមពួកអ្នក* មានន័យថាពេលព្រះអង្គﷻបានឃើញ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ទ្រង់ញ្ញាណជាមុនថាបុគ្គលណាមួយនឹងតស៊ូយ៉ាងលំបាក បុគ្គលណាមួយនឹងមិនតស៊ូយ៉ាងលំបាកទេ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷻឃើញជូសដឹង ព្រោះព្រះអង្គﷻនឹងធ្វើទណ្ឌកម្មមនុស្សដោយសារទង្វើពួកគេ មិនមែនអាស្រ័យលើព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គﷻទេ (អល់ឡោះហ្ន៑ﷻមើលឃើញកំហុសទើបព្រះអង្គﷻដាក់ទោស) ។»

(تفسير القمّي 1: 118)

***

*3/142. عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيُّ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: كَانَ يَقُولُ: «وَ اللَّهِ [لاَ يَكُونُ] الَّذِي تَمُدُّونَ إِلَيْهِ أَعْنَاقَكُمْ حَتَّى تُمَيَّزُوا وَ تُمَحَّصُوا، ثُمَّ يَذْهَبَ مِنْ كُلِّ عَشْرَةٍ شَيْءٌ، وَ لاَ يَبْقَى مِنْكُمْ إِلاَّ الْأَنْدَرُ، ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَ يَعْلَمَ الصَّابِرِينَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٧ الحديث: ٩٩/ ١٩٣٠، قرب الإسناد – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٢)**

*142/3. អ៊ុ៌ប់ឌុ្ន ឡោះហ្ន៑ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ហ្ការ អាល់-ហ្ជ៑ីមយ៉ារី បានរាយការណ៍តាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោកតមកពី យ៉ាកុ៌ហ្ការﷺ ថាព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះﷻ ! នឹងមិនកើតឡើងទេ អ្វីដែលអស់លោកដកកកមើលនោះ (ចាំមើលអាល់-ក៏្ន អ៊ីមﷺ ងើបឡើង) ទាល់តែអស់

លោកត្រូវវែកញែក ត្រូវពិនិត្យពិចារណា។ បន្ទាប់មក ក្នុងចំណោមដប់នាក់ អ្នកខ្លះនឹងទៅ។ នឹងពុំមានអស់លោកណាមួយនៅសល់ទេ រៀរលែងបុគ្គលឆ្នើមបំផុត (ដែលកម្រមាន)។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ សូត្រអាយ៉ាស៊ុំនេះគឺ៖ *[៣:១៤២] ពួកអ្នកគិតថានឹងបានចូលឋានសួគ៌ មុនអល់ឡោះហ្វ៑ាបានវែកញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះ បានតស៊ូយ៉ាងលំបាកក្នុងចំណោមពួកអ្នក និងដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះបានអត់ធ្មត់ដូច្នោះឬ ?"* (قرب الإسناد : 162)

***

*4/142. ورد عن النبي – صلى الله عليه و آله –: ان الجنة قاع صفصف. ليس فيها عمارة. فأكثروا من غراس الجنة في الدنيا. قيل: يا رسول الله ! و ما غراس الجنة؟

*142/4. គេបានរាយការណ៍តមកពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៑ា ﷺ ថា៖ "ឋានសួគ៌ជាផ្ទៃដីរាប ពុំមានសំណង់នៅក្នុងនោះទេ។ ហេតុដូច្នេះចូរអស់លោកធ្វើកសិកម្មដាំដុះឋានសួគ៌តាំងពីនៅក្នុងឋានលោកនេះ។" គេបានសួរថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៑ា ﷺ អើយ ! អ្វីទៅធ្វើកសិកម្មដាំដុះឋានសួគ៌ ?"

قال – صلى الله عليه و آله–: فهذه الجنة، ما فيها من الأشجار و الأنهار و الثمرات و غيرها، من الحور و القصور و الغلمان و الولدان، هي أعمالهم و أخلاقهم و مقاماتهم و أحوالهم. مثّلت و صوّرت في أمثلة و صور مناسبة. ثم ردت اليهم. و لهذا يقال لهم: انما هي أعمالكم. ترد إليكم. (تفسير كنز الدقائق ج١ ص٢٨٤)

ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ឋានសួគ៌នេះ អ្វីៗដែលមាននៅក្នុងនោះដូចជាដើមឈើ ស្ទឹង ផ្លែឈើជាដើម និងអ្វីៗផ្សេងៗទៀតដូចជានារីសួគ៌ ប្រាសាទ បាវបម្រើ អ្នកជំនួយការមើលខុសត្រូវ។ ទាំងអស់នេះសុទ្ធតែជាបណ្តាទង្វើរបស់ពួកគេ ចរិយារបស់ពួកគេ ឋានៈរបស់ពួកគេ សភាវរបស់ពួកគេ ដែលនឹងទៅជាមានរូប មានរាង រូបរាងដែលស័ក្តិសម[នឹងគុណសម្បត្តិរបស់ទង្វើ]។ អ្វីៗទាំងអស់នេះនឹងវិលត្រឡប់ទៅរកពួកគេវិញ។ គេនឹងប្រាប់ពួកគេអំពីអ្វីៗទាំងអស់នេះថា៖ "អ្វីៗទាំងនេះជាទង្វើរបស់អស់លោកដែលត្រឡប់មករកអស់លោក។" (تفسير كنز الدقائق 1: 284)

وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ ٱلْمَوْتَ مِن قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

១៤៣. ពួកអ្នកប្រាថ្នាការស្លាប់មុនពួកអ្នកបានជួបវា។ [តែ]ការពិត[ពេលនេះដែល]ពួកអ្នកបានឃើញវា ពួកអ្នកសម្លឹងមើល[ទៅការស្លាប់នោះ]។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ១៤៣

1/143. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿وَ لَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ﴾ الْآيَةَ: «فَإِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَمَّا أَخْبَرَهُمُ اللَّهُ بِالَّذِي فَعَلَ بِشُهَدَائِهِمْ يَوْمَ بَدْرٍ وَ مَنَازِلِهِمْ فِي الْجَنَّةِ رَغِبُوا فِي ذَلِكَ، فَقَالُوا: اَللَّهُمَّ أَرِنَا قِتَالاً نَسْتَشْهِدُ فِيهِ. فَأَرَاهُمُ اللَّهُ إِيَّاهُ يَوْمَ أُحُدٍ، فَلَمْ يَثْبُتُوا إِلاَّ مَنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْهُمْ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ: ﴿وَ لَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ﴾» الْآيَةَ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٧ الحديث: ٩٩/ ١٩٣١، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١١٩)**

143/1. អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ជ្ជ៉ារូដ តមកពី អាប៊ូ ជ្ជ៉ាហ្វ៉ារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៑ា ﷻ *[៣:១៤៣] ពួកអ្នកប្រាថ្នាការស្លាប់មុនពួកអ្នកបានជួបវា។* ព្រះអង្គ ﷺ មាន

វចនៈថា៖ «ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ប្រាប់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាឲ្យដឹងថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងព្រះរាជទានឲ្យពួកគេនូវហានៈនៅក្នុងហានសួគ៌ បើពួកគេធ្វើទុក្ករៈកម្មនៅក្នុងសមរភូមិបាដ្ទារ ពួកគេចង់ស្លាប់ ។ ពួកគេបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ ﷻ អើយ! សូមព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យអស់ទូលបង្គំបានឃើញចម្បាំងដើម្បីនឹងបានទៅជាទុក្ករៈបុគ្គល ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ ﷻ ក៏បានបង្ហាញពួកគេនូវសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ្ទ តែពួកគេមិនមាំមួនទេ ក្រៅពីពួកគេណាមួយដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ ﷻ ចង់ឲ្យមាំមួនទេ ។ រឿងនេះមាននៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[៣:១៤៣] ពួកអ្នកប្រាថ្នាការស្លាប់មុនពួកអ្នកបានជួបវា ។»* (تفسير القمّي 1: 119. Al-Mizan vol.7 p.108)

***

*2/143. فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ هُوَ يَطُوفُ بَيْنَ الصَّفَّيْنِ بِصِفِّينَ فِي غِلاَلَةٍ لَمَّا قَالَ لَهُ الْحَسَنُ اِبْنُهُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَا هَذَا زِيُّ الْحَرْبِ، فَقَالَ: يَا بُنَيَّ إِنَّ أَبَاكَ لاَ يُبَالِي وَقَعَ عَلَى الْمَوْتِ أَوْ وَقَعَ الْمَوْتُ عَلَيْهِ،

*143/2. នៅក្នុង[សាត្រា] ម៉ាជ្ជ៉ាម៉ាក្ត់ អាល់-បាយ៉ាន អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចនៈកាលព្រះអង្គ ﷺ ដើរនៅមុខទ័ពទាំងពីរនៅសមរភូមិស្ទ្ធីហ្ស៊ីនដោយស្លៀកពាក់សាមញ្ញ អាល់-ហ្ស៊ូសៃន ﷺ ព្រះរាជបុត្រ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "នេះពុំមែនសំលៀកបំពាក់ចម្បាំងទេ!" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "កូន ﷺ ឪពុក ﷺ អើយ! ឪពុក ﷺ កូន ﷺ មិនខ្វល់ទេដែលឪពុក ﷺ ប្រទះនឹងការស្លាប់ ឬការស្លាប់ពើបពះលើឪពុក ﷺ នោះ ។"

وَ أَمَّا مَا رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: لاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ لِضُرٍّ نَزَلَ بِهِ، وَ لَكِنْ لِيَقُلِ اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا دَامَتِ الْحَيَوةُ خَيْراً لِي، وَ تَوَفَّنِي إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْراً لِي،

គេបានរាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្ដា ﷺ ដែលមានព្រះវចនៈថា៖ "អស់លោកមិនត្រូវចង់ស្លាប់ដោយសារតែការឈឺចាប់បៀតបៀននោះទេ ។ អ្នកនោះគប្បីថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ ﷻ អើយ! សូមព្រះអង្គ ﷻ រក្សាជីវិតទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដរាបណាជីវិតនោះល្អសម្រាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ សូមព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំស្លាប់កាលណាទីអវសានប្រសើរសម្រាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។"

فَإِنَّمَا نَهَى تَمَنِّيَ الْمَوْتِ لِأَنَّهُ يَدُلُّ عَلَى الْجَزَعِ، وَ الْمَأْمُورُ بِهِ الصَّبْرُ وَ تَفْوِيضُ الْأُمُورِ إِلَيْهِ، وَ لِأَنَّا لاَ نَأْمَنُ وُقُوعَ التَّقْصِيرِ فِيمَا أُمِرْنَا بِهِ، وَ نَرْجُو فِي الْبَقَاءِ التَّلاَفِي. (تفسير نور الثقلين ج١ ص١٠٣)

ការចង់ស្លាប់ត្រូវហាម ព្រោះវាសឲ្យឃើញថាបាក់ទឹកចិត្ត ។ គេណែនាំឲ្យអត់ធ្មត់ចំពោះការស្លាប់ ឲ្យប្រគល់រឿងនេះឲ្យទៅអល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាប់ ﷻ ។ យើងគេចមិនផុតពីការទន់ខ្សោយក្នុងការអនុវត្តិតាមព្រះរាជបញ្ជានោះទេ ។ យើងគប្បីសង្ឃឹមនៅតទៅទៀតដោយប្រុងប្រយ័ត្នខ្លួន ។" (تفسير نور الثقلين 1: 103)

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ ۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ ٱنقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَـٰبِكُمْ ۚ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ وَسَيَجْزِى ٱللَّهُ ٱلشَّـٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

១៤៤. មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ដ៉ូគ្រាន់តែជាព្រះសាសនៈទូតទេ ។ បណ្ដាព្រះសាសនៈទូតបានចាកលោកនេះកាលពីមុនគេ ។ បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ? អ្នកណាមួយបកទៅក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ីខូចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤៤

1/144. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ الْكُلَيْنِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ عَنْ حَفْصٍ الْمُؤَذِّنِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) وَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) أَنَّهُ كَتَبَ بِهَذِهِ الرِّسَالَةِ إِلَى أَصْحَابِهِ وَ أَمَرَهُمْ بِمُدَارَسَتِهَا وَ النَّظَرِ فِيهَا وَ تَعَاهُدِهَا وَ الْعَمَلِ بِهَا فَكَانُوا يَضَعُونَهَا فِي مَسَاجِدِ بُيُوتِهِمْ فَإِذَا فَرَغُوا مِنَ الصَّلَاةِ نَظَرُوا فِيهَا

144/1. មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក់គូប អាល់-គូឡៃនី បានតំណាលថា អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ ហ្វាដ់ដល់ តមកពី ហាហ្វ៉ស្វ អាល់-មូអាស៊ិន តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام និង មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន បាស៊ីអ៊ុ តមកពី មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន យ៉ាបៀរ ថា៖ «អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام បានផ្ញើសំបុត្រមកសាវកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដាក់បញ្ជាឲ្យពួកគេសិក្សាសំបុត្រនេះ ពិចារណា សច្ចានិងធ្វើតាមសំបុត្រនេះ ។ ពួកគេទុកសំបុត្រនេះក្នុងកន្លែងស្ញូឡាត់ក្នុងផ្ទះពួកគេ ។ ពេលពួកគេស្ញូឡាត់រួច ពួកគេបើកមើលសំបុត្រនេះ ។»

قَالَ وَ حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ الْكُوفِيِّ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ الرَّبِيعِ الصَّحَّافِ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ مَخْلَدٍ السَّرَّاجِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ خَرَجَتْ هَذِهِ الرِّسَالَةُ مِنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) إِلَى أَصْحَابِهِ

លោកបានថា អាល់-ហាសាន់ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ់បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពី យ៉ាក់ហ្វារ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ់ ប៊ិន ម៉ាលិក អាល់-គូហ្វី តមកពី អាល់-ក៏ស៊ីម ប៊ិន អាល់-រ៉ប៊ីអ៊ុ អាល់-ស្វ៉ាហាហ្វ តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន ម៉ាក់ឡាដ់ អាល់-សារ៉ាជ់ តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام ។ លោកបានថា៖ «ខ្ញុំបានយកសំបុត្ររបស់ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام មួយនេះទៅឲ្យសាវកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام [មានសេចក្ដីថា៖] អំពើប្រហើនដាក់អល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ គឺបុគ្គលដែលជ្រើសយកមគ្គទេសក៏ដឹកនាំខុសយ៉ាងជាក់ស្ដែង ហើយអះអាងថាខ្លួនមានសេរីភាពធ្វើបែបនេះ មែនទេ ? សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ ! អល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ តម្រូវឲ្យសត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ عزّ وجلّ ស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ عزّ وجلّ គោរពតាមព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គ عزّ وجلّ ក្នុងសម័យមូហ៊ាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងក្រោយពីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ចូលទិវង្គត ។

فَمَا أَحَدٌ أَجْرَأَ عَلَى اللَّهِ وَ لَا أَبْيَنَ ضَلَالَةً مِمَّنْ أَخَذَ بِذَلِكَ وَ زَعَمَ أَنَّ ذَلِكَ يَسَعُهُ وَ اللَّهِ إِنَّ لِلَّهِ عَلَى خَلْقِهِ أَنْ يُطِيعُوهُ وَ يَتَّبِعُوا أَمْرَهُ فِي حَيَاةِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) وَ بَعْدَ مَوْتِهِ هَلْ يَسْتَطِيعُ أُولَئِكَ أَعْدَاءُ اللَّهِ أَنْ يَزْعُمُوا أَنَّ أَحَداً مِمَّنْ أَسْلَمَ مَعَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) أَخَذَ بِقَوْلِهِ وَ رَأْيِهِ وَ مَقَايِيسِهِ فَإِنْ قَالَ نَعَمْ فَقَدْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيداً وَ إِنْ قَالَ لَا لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ أَنْ يَأْخُذَ بِرَأْيِهِ وَ هَوَاهُ وَ مَقَايِيسِهِ فَقَدْ أَقَرَّ بِالْحُجَّةِ عَلَى نَفْسِهِ وَ هُوَ مِمَّنْ يَزْعُمُ أَنَّ اللَّهَ يُطَاعُ وَ يُتَّبَعُ أَمْرُهُ بَعْدَ قَبْضِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله)

តើសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ អាចអះអាងបានទេថា បុគ្គលដែលបានទៅជាមុស្លីមដោយសារមូហ៊ាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم នោះអាចយកតាមសម្ដីឯងបានទេ អាចយកតាមគំនិតឯងបានទេ អាចយកតាមការវិភាគប្រៀបធៀបរបស់ខ្លួនឯងបានទេ ? បើបុគ្គលនោះថាបាន បុគ្គលនោះនិយាយកុហកដាក់អល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ ហើយវង្វេងយ៉ាងជ្រៅ ។ បើបុគ្គលនោះថាទេ គ្រប់ៗគ្នាមិនមានសិទ្ធិយកតាមមតិខ្លួនឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមក្បាលចិត្តឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមការវិភាគប្រៀបធៀបរបស់ខ្លួនឯងទេព្រោះបុគ្គលនោះនឹងនិយាយប្រឆាំងខ្លួនឯង ដោយអះអាងថាត្រូវស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ៍ عزّ وجلّ ត្រូវតាមព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គ عزّ وجلّ បន្ទាប់ពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ صلى الله عليه وآله وسلم បានចូលព្រះទិវង្គត ។

وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ وَ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَ ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلى أَعْقابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ وَ ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُطَاعُ وَ يُتَّبَعُ أَمْرُهُ فِي حَيَاةِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) وَ بَعْدَ قَبْضِ اللَّهِ مُحَمَّداً (صلى الله عليه وآله) وَ كَمَا لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ مَعَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) أَنْ يَأْخُذَ بِهَوَاهُ وَ لَا رَأْيِهِ وَ لَا مَقَايِيسِهِ خِلَافاً لِأَمْرِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) فَكَذَلِكَ لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) أَنْ يَأْخُذَ بِهَوَاهُ وَ لَا رَأْيِهِ وَ لَا مَقَايِيسِهِ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢ حديث : ١)

អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលពិតថា៖ *[៣:១៤៤] មូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់គ្រាន់តែជាព្រះសាសនៈទូតទេ ។ បណ្ដាព្រះសាសនៈទូតបានចាកលោកកាលពីមុនគេ ។ លើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ? អ្នកណាមួយបកទៅក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ីខ្ចីចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។* អាស្រ័យត្រង់នេះឯងដែលពួកគេដឹងថាត្រូវស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ី ត្រូវតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គក្នុងសម័យកាលរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់និងក្រោយពីព្រះអង្គបានឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់ចូលទិវង្គតផងដែរ ។ អ្នកណាក៏ដោយដែលនៅខាងមូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់ អ្នកនោះមិនមានសិទ្ធិយកតាមក្បាលចិត្តឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមមតិខ្លួនឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមការវិភាគប្រៀបធៀបរបស់ខ្លួនឯងទេក្នុងគោលបំណងប្រឆាំងព្រះអង្គនោះ ដូចគ្នាដែរ អត់ពីមូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់ទៅ អ្នកទាំងនោះក៏មិនមានសិទ្ធិយកតាមក្បាលចិត្តឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមមតិខ្លួនឯងទេ មិនមានសិទ្ធិយកតាមការវិភាគប្រៀបធៀបរបស់ខ្លួនឯងទេដែរ ។» (الكافي 8: 2/ 1)

***

2/144. حَنَانٌ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ كَانَ النَّاسُ أَهْلَ رِدَّةٍ بَعْدَ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) إِلَّا ثَلَاثَةً فَقُلْتُ وَ مَنِ الثَّلَاثَةُ فَقَالَ الْمِقْدَادُ بْنُ الْأَسْوَدِ وَ أَبُو ذَرٍّ الْغِفَارِيُّ وَ سَلْمَانُ الْفَارِسِيُّ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَرَفَ أُنَاسٌ بَعْدَ يَسِيرٍ

144/2. ហ្ចាណាន់បានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ យ៉ាកុ ហ្ជ្ជ៉ារ ﷺ មានវចនៈថា៖ «មនុស្សបានចោលជំនឿពេលអត់ពីព្រះសាស្ដា ﷺ លើកលែងតែបីនាក់ទេ ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «បីនាក់នោះគឺអ្នកណា ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «អាល់-មិក្ដ្ដាដ្ដ់ ប៊ិន អាល់-អាស់វ៉ាដ្ដ់ ﷺ, អាប៊ូ ស្ទ្ធ អាល់-ហ្ហ្ការី ﷺ, សាល់ម៉ាន អាល់-ហ្ហ្ការ៉ីស៊ី ﷺ សូមព្រះមេត្ដាធម៌របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនិងព្រះពរជ័យរបស់ព្រះអង្គកើតមានដល់បុគ្គលទាំងបីរូបនេះ ។ ក្រោយពីនោះបន្ដិចមនុស្សបានភ្ញាក់ខ្លួន ។»

وَ قَالَ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ دَارَتْ عَلَيْهِمُ الرَّحَى وَ أَبَوْا أَنْ يُبَايِعُوا حَتَّى جَاءُوا بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) مُكْرَهاً فَبَايَعَ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى ﴿وَ ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلى أَعْقابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢ حديث : ٣٤١)

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «បុគ្គលទាំងបីរូបនេះឯងដែលត្រូវកិន តែពួកគេ ﷺ មិនព្រមចុះចូលខ្លួនឡើយ ទាល់តែពួកគេបានរត់ទៅរកអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។ ដូច្នេះពួកគេបានចុះចូលខ្លួនដោយត្រូវគេគំរាមកំហែង ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា *[៣:១៤៤] មូហ្ចាំម៉ាដ្ដ់គ្រាន់តែជាព្រះសាសនៈទូតទេ ។ បណ្ដាព្រះសាសនៈទូតបានចាកលោកកាលពីមុនគេ ។ លើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ? អ្នកណាមួយបកទៅក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ីខ្ចីចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។*» (الكافي 8: 245/ 341)

***

3/144. ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) إِنَّ الْعَامَّةَ يَزْعُمُونَ أَنَّ بَيْعَةَ أَبِي بَكْرٍ حَيْثُ اجْتَمَعَ النَّاسُ كَانَتْ رِضًا لِلَّهِ جَلَّ ذِكْرُهُ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَفْتِنَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) مِنْ بَعْدِهِ

144/3. អ៊ីបនូ ម៉ាស់ប៊ីប បានតំណាលតមកពី អ៊ុំរូ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ម៉ាក្ខ៉ូ ដ្ចាំ តមកពីឪពុកលោកដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ ដ្ចាហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «មុស្លីមទូទៅថាចុះចូលខ្លួនចំពោះ អាប៊ូ បាការ កាលមនុស្សបានប្រជុំគ្នានោះបានប្រព្រឹត្តទៅក្រោមសេចក្ដីគាប់ព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះ ﷻ (ពោលគឺអល់ឡោះ ﷻ អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះ) ព្រោះអល់ឡោះ ﷻ មិនសព្វព្រះហឫទ័យការប្រទូសប្រឆាំងគ្នាទេក្នុងសហគមន៍របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ صلى الله عليه وآله وسلم អត់ពីមូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ صلى الله عليه وآله وسلم ទៅ ។

فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَ وَ مَا يَقْرَءُونَ كِتَابَ اللَّهِ أَ وَ لَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ ﴿وَ ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلى أَعْقابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾

អាប៊ូ យ៉ាកុ ដ្ចាហ្ការ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "លោកមិនបានសូត្រព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ ទេ ? អល់ឡោះ ﷻ មិនមានព្រះរាជបន្ទូលទេថា៖ *[៣:១៤៤] មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំគ្រាន់តែជាព្រះសាសន:ទូតទេ ។ បណ្ដាព្រះសាសន:ទូតបានចាកលោកកាលពីមុនគេ ។ បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ? អ្នកណាមួយបកទៅក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះ ﷻ ខូចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះ ﷻ នឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ?*"

قَالَ فَقُلْتُ لَهُ إِنَّهُمْ يُفَسِّرُونَ عَلَى وَجْهٍ آخَرَ فَقَالَ أَ وَ لَيْسَ قَدْ أَخْبَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْأُمَمِ أَنَّهُمْ قَدِ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ حَيْثُ قَالَ ﴿وَ آتَيْنا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّناتِ وَ أَيَّدْناهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَ لَوْ شاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ ما جاءَتْهُمُ الْبَيِّناتُ وَ لكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَ لَوْ شاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَ لكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ ما يُرِيدُ﴾

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ពួកគេបានពន្យល់អាយ៉ាស់នេះតាមទស្សន:ផ្សេង ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ មិនបានប្រាប់ឲ្យដឹងទេអំពីជនសហគមន៍មុនៗពួកគេដែលបានឈ្លោះគ្នាបន្ទាប់ពីភ័ស្ដុតាងបានមកដល់ពួកគេហើយ ត្រង់កន្លែងដែលព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:២៥៣] យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ នូវបណ្ដាភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់ យើងបានគាំទ្រគេដោយព្រះសន្ដវិញ្ញាណ ។ បើអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបំណង នូវជនក្រោយពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ បន្ទាប់ពីបណ្ដាភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកគេ ។ តែពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ដូច្នេះពួកគេខ្លះជឿ ពួកគេងទៀតមិនជឿទេ ។ បើអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបំណង ពួកគេនឹងមិនច្បាំងគ្នាទេ តែអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបំណងធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គ ?*

وَ فِي هَذَا مَا يُسْتَدَلُّ بِهِ عَلَى أَنَّ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) قَدِ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢٧٠ حديث : ٣٩٨)

នៅក្នុងអាយ៉ាស់នេះមាននូវភ័ស្ដុតាងជំទាស់បណ្ដាសាវ:ករបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលទាស់គំនិតគ្នា អត់ពីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ទៅ ។ ដូច្នេះពួកគេខ្លះជឿ ពួកគេងទៀតមិនជឿទេ ។»

(الكافي 8: 270/ 398)2:252-253

***

4/144. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنِ الْحُسَيْنِ أَبِي الْعَلَاءِ الْخَفَّافِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه

السلام) قَالَ لَمَّا انْهَزَمَ النَّاسُ يَوْمَ أُحُدٍ عَنِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) انْصَرَفَ إِلَيْهِمْ بِوَجْهِهِ وَ هُوَ يَقُولُ أَنَا مُحَمَّدٌ أَنَا رَسُولُ اللَّهِ لَمْ أُقْتَلْ وَ لَمْ أَمُتْ فَالْتَفَتَ إِلَيْهِ فُلَانٌ وَ فُلَانٌ فَقَالَا الْآنَ يَسْخَرُ بِنَا أَيْضاً وَ قَدْ هُزِمْنَا وَ بَقِيَ مَعَهُ عَلِيٌّ (عليه السلام) وَ سِمَاكُ بْنُ خَرَشَةَ أَبُو دُجَانَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ

144/4. ម្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ស:យ៉ា បានរាយការណ៍តមកពី អាស្ស:ម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាកាំ តមកពី អាល់-ហ្ជ្ជ៊ីសែន៍ អាប៊ូ អាល់-អាឡ្យាអ៊ុ អាល់-ខហ្ស:ហ្ការ៉ាហ្ស: ដែលបានថា អាប៊ូ អ៊ុប:ឌុលឡោះហ្ស:ﷺ មានវចន:ថា៖ "កាលអេហ៍ពលបាក់ទ័ពក្នុងសមរភូមិអ៊ូហ្ជ្ជ៊ីដ្ធ បានរត់ចោលព្រះសាស្តាﷺ ព្រះអង្គﷺបានបែរមុខទៅរកពួកគេ ប្រាប់ពួកគេថា៖ "ខ្ញុំﷺម្ហាំម៉ាដ្ធ! ខ្ញុំﷺជាព្រះសាសន:ទូតﷺ! ខ្ញុំﷺនឹងមិនត្រូវសម្លាប់ទេ ខ្ញុំﷺនឹងមិនស្លាប់ទេ!" បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយ (អាប៊ូ បាការ និង អ៊ូម៉ារ) បានបែរមករកព្រះអង្គﷻ ថា៖ "គេﷺចំអកដាក់យើងខណ:ដែលយើងចាញ់គេ។" បុគ្គលដែលនៅជាមួយព្រះអង្គﷺគឺ អ៊ុលីសម្ដេចតា និង ស៊ីម៉ាក់ ប៊ិន ខ៉ារ៉ស្ហ:ស: អាប៊ូ ឌ្ជ:យ៉ាណាស:ﷺ សូមអល់ឡោះហ្ស:ﷻអាណិតអាសូរលោកﷺ។

فَدَعَاهُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) فَقَالَ يَا أَبَا دُجَانَةَ انْصَرِفْ وَ أَنْتَ فِي حِلٍّ مِنْ بَيْعَتِكَ فَأَمَّا عَلِيٌّ فَأَنَا هُوَ وَ هُوَ أَنَا فَتَحَوَّلَ وَ جَلَسَ بَيْنَ يَدَيِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) وَ بَكَى وَ قَالَ لَا وَ اللَّهِ وَ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ وَ قَالَ لَا وَ اللَّهِ لَا جَعَلْتُ نَفْسِي فِي حِلٍّ مِنْ بَيْعَتِي إِنِّي بَايَعْتُكَ فَإِلَى مَنْ أَنْصَرِفُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِلَى زَوْجَةٍ تَمُوتُ أَوْ وَلَدٍ يَمُوتُ أَوْ دَارٍ تَخْرَبُ وَ مَالٍ يَفْنَى وَ أَجَلٍ قَدِ اقْتَرَبَ

ព្រះសាស្តាﷺបានហៅលោកﷺថា៖ "អាប៊ូ ឌ្ជ:យ៉ាណាស:អ៊ីយ! លោកទៅចុះព្រោះលោករួចខ្លួនពីការសច្ចាស្មោះស្ម័គ្ររបស់លោកហើយ។ ចំណែកឯអ៊ុលីសម្ដេចតា ខ្ញុំﷺជាគេﷺ គេﷺជាខ្ញុំﷺ។" លោកﷺបានមកអង្គុយពីមុខព្រះសាស្តាﷺ ដោយយំថា៖ "ទេ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស:ﷻ!" លោកﷺបានងើយមុខទៅឯមេឃហើយថា៖ "ទេ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស:ﷻ! ទូលព្រះបង្គំﷺនឹងមិនដោះខ្លួនចេញពីការសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រទេ។ ទូលព្រះបង្គំﷺបានសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះព្រះអង្គﷺហើយ នឹងឲ្យទូលបង្គំﷺទៅឯណា ទៅរកប្រពន្ធដែលនឹងស្លាប់នោះឬ ឬទៅរកកូនដែលនឹងស្លាប់នោះឬ ឬទៅរកផ្ទះសម្បែងដែលនឹងរលំបាក់បែក ទៅរកទ្រព្យដែលនឹងវិនាស ទៅរកកាលកំណត់ (គឺសេចក្ដីស្លាប់) ដែលជិតមកដល់ហើយនោះឬ?"

فَرَقَّ لَهُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) فَلَمْ يَزَلْ يُقَاتِلُ حَتَّى أَثْخَنَتْهُ الْجِرَاحَةُ وَ هُوَ فِي وَجْهٍ وَ عَلِيٌّ (عليه السلام) فِي وَجْهٍ

ព្រះសាស្តាﷺអាណិតមេត្តាលោកﷺ។ លោកﷺនៅតែប្រយុទ្ធទាល់តែ ខ្សោយដោយសារត្រូវរបួស។ លោកﷺនៅម្ខាងព្រះសាស្តាﷺ ឯអ៊ុលីសម្ដេចតានៅម្ខាងទៀត។

فَلَمَّا أُسْقِطَ احْتَمَلَهُ عَلِيٌّ (عليه السلام) فَجَاءَ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فَوَضَعَهُ عِنْدَهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَ وَفَيْتُ بِبَيْعَتِي قَالَ نَعَمْ وَ قَالَ لَهُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) خَيْراً

ពេលលោកﷺរលំ អ៊ុលីសម្ដេចតាﷺបានគ្រាលោកﷺទៅរកព្រះសាស្តាﷺ។ លោកﷺបានទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស:ﷺអ៊ីយ! តើទូលបង្គំﷺស្មោះត្រង់ចំពោះពាក្យសច្ចាទូលបង្គំﷺទេ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "លោកﷺស្មោះត្រង់មែន។" ព្រះសាស្តាﷺបាននិយាយសរសើរលោកﷺច្រើន។

وَ كَانَ النَّاسُ يَحْمِلُونَ عَلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) الْمَيْمَنَةَ فَيَكْشِفُهُمْ عَلِيٌّ (عليه السلام) فَإِذَا كَشَفَهُمْ أَقْبَلَتِ الْمَيْسَرَةُ إِلَى النَّبِيِّ

(صلى الله عليه وآله) فَلَمْ يَزَلْ كَذَلِكَ حَتَّى تَقَطَّعَ سَيْفُهُ بِثَلَاثِ قِطَعٍ فَجَاءَ إِلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فَطَرَحَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَ قَالَ هَذَا سَيْفِي قَدْ تَقَطَّعَ فَيَوْمَئِذٍ أَعْطَاهُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) ذَا الْفَقَارِ

ពួកសត្រូវបានវាយប្រហារព្រះសាស្តាﷺពីខាងស្តាំ អ្ជាលីﷺបានការពារព្រះអង្គﷺ ។ ពេលអ្ជាលីﷺការពារព្រះអង្គﷺ ពួកសត្រូវវាយប្រហារព្រះសាស្តាﷺពីខាងឆ្វេងឥតឈប់ឈរទាល់តែដាវព្រះអង្គﷺបាក់ជាបីកំណាត់ ។ ព្រះអង្គﷺបានមករកព្រះសាស្តាﷺ បង្ហាញព្រះសាស្តាﷺដាវបាក់នេះហើយទូលថា៖ "ដាវទូលបង្គំﷺបាក់ហើយ ។" ដូច្នេះថ្ងៃនោះឯងដែលព្រះសាស្តាﷺបានប្រគល់ស្ទុលហ្វីក្ចារ ឲ្យទៅអ្ជាលីﷺ ។

وَ لَمَّا رَأَى النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) اخْتِلَاجَ سَاقَيْهِ مِنْ كَثْرَةِ الْقِتَالِ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ وَ هُوَ يَبْكِي وَ قَالَ يَا رَبِّ وَعَدْتَنِي أَنْ تُظْهِرَ دِينَكَ وَ إِنْ شِئْتَ لَمْ يُعْيِكَ

ពេលព្រះសាស្តាﷺឃើញអ្ជាលីﷺហាត់ព្រោះតែប្រយុទ្ធឥតឈប់ ព្រះអង្គﷺងើយទៅលើមេឃដោយយំ ទូលថា៖ "ម្ចាស់ﷻអឺយ ! ព្រះអង្គﷻបានសន្យានឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺថាព្រះអង្គﷻនឹងឲ្យព្រះសាសនាព្រះអង្គﷻឈ្នះគេ ។ បើព្រះអង្គﷻមានព្រះបំណង វាមិនធ្វើឲ្យព្រះអង្គﷻនឿយហត់ទេ ។"

فَأَقْبَلَ عَلِيٌّ (عليه السلام) إِلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَسْمَعُ دَوِيّاً شَدِيداً وَ أَسْمَعُ أَقْدِمْ حَيْزُومُ وَ مَا أَهُمُّ أَضْرِبُ أَحَداً إِلَّا سَقَطَ مَيِّتاً قَبْلَ أَنْ أَضْرِبَهُ فَقَالَ هَذَا جَبْرَئِيلُ وَ مِيكَائِيلُ وَ إِسْرَافِيلُ فِي الْمَلَائِكَةِ

អ្ជាលីﷺបានបែរមកប្រាប់ព្រះសាស្តាﷺថា៖ "រ៉ស្វលុលឡោះហ្ចាﷺអឺយ ! ទូលបង្គំឲ្យសន្ធឹក ឲ្យសម្លេងជើងហ្ចៃស្ទុម (សេះរបស់យ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺ) ។ មនុស្សដូលស្លាប់មុនទូលបង្គំﷺវាយ ។" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "នេះគឺយ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺ, មីកាអ៊ីលﷺ និង អ៊ីសរ៉ហ្វីលﷺក្នុងចំណោមទេវតាឯទៀត ។"

ثُمَّ جَاءَ جَبْرَئِيلُ (عليه السلام) فَوَقَفَ إِلَى جَنْبِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ إِنَّ هَذِهِ لَهِيَ الْمُوَاسَاةُ فَقَالَ إِنَّ عَلِيّاً مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ فَقَالَ جَبْرَئِيلُ وَ أَنَا مِنْكُمَا ثُمَّ انْهَزَمَ النَّاسُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) لِعَلِيٍّ (عليه السلام) يَا عَلِيُّ امْضِ بِسَيْفِكَ حَتَّى تُعَارِضَهُمْ فَإِنْ رَأَيْتَهُمْ قَدْ رَكِبُوا الْقِلَاصَ وَ جَنَبُوا الْخَيْلَ فَإِنَّهُمْ يُرِيدُونَ مَكَّةَ وَ إِنْ رَأَيْتَهُمْ قَدْ رَكِبُوا الْخَيْلَ وَ هُمْ يَجْنُبُونَ الْقِلَاصَ فَإِنَّهُمْ يُرِيدُونَ الْمَدِينَةَ

យ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺបានមកក្បែររ៉ស្វលុលឡោះហ្ចាﷺ ទូលថា៖ "មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់ﷺអឺយ ! នេះគឺការជួយលើកកម្លាំងចិត្ត ។" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្ជាលីﷺជាសាច់ទូលបង្គំﷺ ទូលបង្គំﷺជាសាច់អ្ជាលីﷺ ។" យ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំﷺជាសាច់ព្រះអង្គទាំងពីរﷺ ។" បន្ទាប់ពីនោះពួកសត្រូវបានបាក់ទ័ព ។ រ៉ស្វលុលឡោះហ្ចាﷺបានប្រាប់អ្ជាលីﷺថា៖ "អ្ជាលីﷺអឺយ ! ចូរអ្នកﷺយកដាវទៅជាមួយអ្នកﷺ ទៅតទល់ពួកគេ ។ បើអ្នកﷺឃើញពួកគេជិះអូដ្ឋដោយមានដឹកសេះផង បានសេចក្តីថាពួកគេចង់ទៅឯម៉ាក់កាស្ទ់ ។ បើអ្នកﷺឃើញពួកគេជិះសេះដោយមានដឹកអូដ្ឋផង បានសេចក្តីថាពួកគេចង់ទៅឯម៉ាខ្ទីណាស្ទ់ ។"

فَأَتَاهُمْ عَلِيٌّ (عليه السلام) فَكَانُوا عَلَى الْقِلَاصِ فَقَالَ أَبُو سُفْيَانَ لِعَلِيٍّ (عليه السلام) يَا عَلِيُّ مَا تُرِيدُ هُوَ ذَا نَحْنُ ذَاهِبُونَ إِلَى مَكَّةَ فَانْصَرِفْ إِلَى صَاحِبِكَ فَأَتْبَعَهُمْ جَبْرَئِيلُ (عليه السلام) فَكُلَّمَا سَمِعُوا وَقْعَ حَافِرِ فَرَسِهِ جَدُّوا فِي السَّيْرِ وَ كَانَ يَتْلُوهُمْ فَإِذَا ارْتَحَلُوا قَالُوا هُوَ ذَا عَسْكَرُ مُحَمَّدٍ قَدْ أَقْبَلَ فَدَخَلَ أَبُو سُفْيَانَ مَكَّةَ فَأَخْبَرَهُمُ الْخَبَرَ وَ جَاءَ الرُّعَاةُ وَ الْحَطَّابُونَ فَدَخَلُوا مَكَّةَ فَقَالُوا رَأَيْنَا عَسْكَرَ مُحَمَّدٍ كُلَّمَا

رَحَلَ أَبُو سُفْيَانَ نَزَلُوا يَقْدُمُهُمْ فَارِسٌ عَلَى فَرَسٍ أَشْقَرَ يَطْلُبُ آثَارَهُمْ فَأَقْبَلَ أَهْلُ مَكَّةَ عَلَى أَبِي سُفْيَانَ يُوَبِّخُونَهُ

អ្ហ៊ាលី ﷺ មកទាន់ពួកគេ ។ ពួកគេជិះអូដ្ឋ អាប្វិ ស៊ុហ្វយ៉ាន បានប្រាប់អ្ហ៊ាលី ﷺ ថា៖ "អ្ហ៊ាលី ﷺ អឺយ ! អ្នក ﷺ ចង់បានអ្វី ? យើងទៅម៉ាក់កាស្ទ់ ។ ចូរអ្នក ﷺ ទៅរកមិត្ត ﷺ អ្នក ﷺ វិញទៅ ។" យ្ហ៊ីបរ៉អ្ម៊ីល ﷺ បានតាមពួកគេ ។ ពេលពួកគេឲ្យសម្លេងជើងសេះយ្ហ៊ីបរ៉អ្ម៊ីល ﷺ ពួកគេព្យាយាមទៅមុខយ៉ាងលឿន ។ យ្ហ៊ីបរ៉អ្ម៊ីល ﷺ នៅតែតាមពួកគេ ។ ខណៈសំដៅទៅមុខ ពួកគេថា៖ "ទ័ពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ់ ﷺ កំពុងតែមកដល់ ។" អាប្វិ ស៊ុហ្វយ៉ាន បានមកដល់ម៉ាក់កាស្ទ់ បានប្រាប់ដំណឹងពួកគេ ។ ពួកគង្វាលសត្វនិងពួករកឧសបានមក ។ ពួកគេក៏បានចូលទៅក្នុងម៉ាក់កាស្ទ់ ។ ពួកគេបានថា៖ "យើងបានឃើញទ័ពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ់ ﷺ ។" ទាំងអស់គ្នាបានចាកចេញ ។ អាប្វិ ស៊ុហ្វយ៉ានបានស្នាក់នៅឯមាក់កាស្ទ់ ហើយបានដើរតាមដានជើងសេះពួកគេ ។ ពួកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស្ទ់បានជួប អាប្វិ ស៊ុហ្វយ៉ាន ស្តីបន្ទោសគាត់ ។

وَ رَحَلَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) وَ الرَّايَةُ مَعَ عَلِيٍّ (عليه السلام) وَ هُوَ بَيْنَ يَدَيْهِ فَلَمَّا أَنْ أَشْرَفَ بِالرَّايَةِ مِنَ الْعَقَبَةِ وَ رَآهُ النَّاسُ نَادَى عَلِيٌّ (عليه السلام) أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا مُحَمَّدٌ لَمْ يَمُتْ وَ لَمْ يُقْتَلْ فَقَالَ صَاحِبُ الْكَلَامِ الَّذِي قَالَ الْآنَ يَسْخَرُ بِنَا وَ قَدْ هُزِمْنَا هَذَا عَلِيٌّ وَ الرَّايَةُ بِيَدِهِ حَتَّى هَجَمَ عَلَيْهِمُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله) وَ نِسَاءُ الْأَنْصَارِ فِي أَفْنِيَتِهِمْ عَلَى أَبْوَابِ دُورِهِمْ وَ خَرَجَ الرِّجَالُ إِلَيْهِ يَلُوذُونَ بِهِ وَ يَثُوبُونَ إِلَيْهِ وَ النِّسَاءُ نِسَاءُ الْأَنْصَارِ قَدْ خَدَشْنَ الْوُجُوهَ وَ نَشَرْنَ الشُّعُورَ وَ جَزَزْنَ النَّوَاصِيَ وَ خَرَقْنَ الْجُيُوبَ وَ حَزَمْنَ الْبُطُونَ عَلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فَلَمَّا رَأَيْنَهُ قَالَ لَهُنَّ خَيْراً وَ أَمَرَهُنَّ أَنْ يَسْتَتِرْنَ وَ يَدْخُلْنَ مَنَازِلَهُنَّ

ព្រះសាស្តា ﷺ បានចេញដំណើរ អ្ហ៊ាលី ﷺ កាន់ទង់ នៅពីមុខព្រះសាស្តា ﷺ ។ ពេលអ្ហ៊ាលី ﷺ បានមកដល់ ដោយកាន់ទង់នៅពីមុខគេ ហើយពួកគេបានមកដល់ អាល់-អ្ហ៊ាក្ត៏បាស្ទ់ មនុស្សបានឃើញព្រះអង្គ ﷺ ។ អ្ហ៊ាលី ﷺ បានប្រកាសថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអឺយ ! នេះគឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ់ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មិនស្លាប់ទេ មិនត្រូវគេសម្លាប់ទេ ។" បុគ្គលដែលបានថា "គេ ﷺ ចំអកដាក់យើងខណៈដែលយើងចាញ់គេ" បានថា៖ "នេះគឺអ្ហ៊ាលី ﷺ ទង់នៅក្នុងដៃគេ ﷺ ។" ព្រះសាស្តា ﷺ បានមករកពួកគេ ។ ពួកស្ត្រីអាន់ស្ហ្ហរ៍ នៅឯធ្លាផ្ទះនិងនៅតាមទ្វារផ្ទះ ។ ពួកបុរសបានចេញមករកព្រះអង្គ ﷺ ត្រឡប់មកពីរត់គេចខ្លួនពេលបាក់ទ័ព ។ ពួកស្ត្រីអាន់ស្ហ្ហរ៍បានខ្វាចមុខខ្លួនឯង បោចសក់ខ្លួនឯង យកធូលីដាក់លើថ្ងាសខ្លួនឯង ហែកចំហៀងសំលៀកបំពាក់ខ្លួនឯង ចងពោះខ្លួនឯង (ព្រោះតែបារម្ភ) អំពីព្រះសាស្តា ﷺ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ ឃើញពួកស្ត្រីទាំងនេះ ព្រះអង្គ ﷺ និយាយល្អដាក់ពួកនាង ប្រាប់ពួកនាងឲ្យបិទបាំងខ្លួន ឲ្យចូលផ្ទះវិញរៀងៗខ្លួន ។

وَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَعَدَنِي أَنْ يُظْهِرَ دِينَهُ عَلَى الْأَدْيَانِ كُلِّهَا وَ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) ﴿وَ ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلى أَعْقابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً﴾ الْآيَةَ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٣١٨ حديث : ٥٠٢)

ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ បានសន្យានឹងខ្ញុំ ﷺ ថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងព្រះ សាសនាព្រះអង្គ ﷻ ឈ្នះសាសនាទាំងអស់ ។" អល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ បានបើកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ់ ﷺ ដឹងថា៖ *[៣:១៤៤] មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ់ គ្រាន់តែជាព្រះសាសនៈទូតទេ ។ បណ្តាព្រះសាសនៈទូតបានចាកលោកកាលពីមុនគេ ។ បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ? អ្នកណាមួយបកទៅក្រោយវិញ អ្នកនោះពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ហ៍ខូចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ហ៍នឹងតបស្នងបណ្តាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។"*

(الكافي 8: 318/ 502)6:4-18

***

5/144. عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ فِي كَلاَمٍ لَهُ يَوْمَ الْجَمَلِ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ اسْمُهُ وَ عَزَّ جُنْدُهُ لَمْ يَقْبِضْ نَبِيّاً قَطُّ حَتَّى يَكُونَ لَهُ فِي أُمَّتِهِ مَنْ يَهْدِي بِهُدَاهُ، وَ يَقْصِدُ سِيرَتَهُ، وَ يَدُلُّ عَلَى مَعَالِمِ سَبِيلِ الْحَقِّ الَّذِي فَرَضَ اللَّهُ عَلَى عِبَادِهِ» ثُمَّ قَرَأَ: ﴿وَ ما مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ﴾. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٦٩٩ الحديث: ٩٩/ ١٩٣٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٠ الحديث : ١٥٠)**

144/5. រាយការណ៍ដោយ អាល់-អាស្ប៉ាក់ ប៊ិន នូបាតាស៊ុ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:នៅក្នុងសមរភូមិ អាល់-យ៉ាមីល ថា៖ «ប្រជារាស្ត្រអើយ ! អល់ឡោះហ្ស៊ា ព្រះដ៏មានព្រះនាមស័ក្តិសិទ្ធ ព្រះដ៏មានទ័ពខ្លាំងពូកែ មិនធ្វើឲ្យព្រះសាស្តា عليه السلام ចូលទិវង្គតទេដរាបណាពុំទាន់មាននៅក្នុងសហគមន៍របស់សាស្តា عليه السلام នេះទេនូវបុគ្គលដែលដឹកនាំតាមមាគ៌ាព្រះសាស្តា عليه السلام នេះ ដែលអនុចរតាមគន្លងព្រះសាស្តា عليه السلام នេះ ដែលបង្ហាញទិន្នន័យរបស់ព្រះមាគ៌ាត្រឹមត្រូវ (គឺចំណុចសំខាន់ៗដែលប្រាប់ឲ្យស្គាល់ព្រះមាគ៌ាត្រឹមត្រូវ) ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ដាក់មកលើបាវទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ عز وجل នោះ ។» បន្ទាប់មកអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រអាយ៉ាស៊ុ *[៣:១៤៤] ម្ហាំម៉ាដ្ជ់គ្រាន់តែជាព្រះសាសន:ទូតទេ ។ បណ្តាព្រះសាសន:ទូតបានចាកលោកកាលពីមុនគេ ។»* (تفسير العيّاشي 1: 200/ 150)

***

6/144. عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ بَشِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ «تَدْرُونَ مَاتَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَوْ قُتِلَ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلىٰ أَعْقابِكُمْ﴾ فَسُمَّ قَبْلَ الْمَوْتِ، إِنَّهُمَا سَقَتَاهُ» فَقُلْنَا: إِنَّهُمَا وَ أَبَوَيْهِمَا شَرُّ مَنْ خَلَقَ اللَّهُ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٤١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٠ الحديث : ١٥٢)**

144/6. អ្ហាប់ឌុល-ស្ស៊ីម៉ាដ្ជ់ ប៊ិន បាស្ស៊ៀ៖ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «អស់លោកចង់ឲ្យព្រះសាស្តាស្លាប់ឬត្រូវគេសម្លាប់មែនទេ ? អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៤៤] បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ?* ដូច្នេះពួកគេបានដាក់ថ្នាំបំពុល[ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم]មុនស្លាប់ ។ បុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះបាន[ធ្វើ]ឲ្យ[ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم]ផឹកថ្នាំបំពុលនោះ ។» យើង عليهم السلام ថា៖ «បុគ្គលទាំងពីនាក់នេះ (គឺ អ៊ែស្ហាស៊ុ និង ហ្ជាហ្ជ៎ាស្ហ្ជ:ត្ដ) និងឪពុកទាំងពីររបស់បុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះ (គឺ អាប៊ូ បាការ និង អ ូ ម៉ារ) ជាសត្វលោករបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ដែលអាក្រក់ដាច់គេ ។» (تفسير العيّاشي 1: 200/ 152)

***

7/144. عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْمُنْذِرِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ: ﴿أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلىٰ أَعْقابِكُمْ﴾ الْقَتْلُ أَوِ الْمَوْتُ؟ قَالَ: «يَعْنِي أَصْحَابَهُ الَّذِينَ فَعَلُوا مَا فَعَلُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٤٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٠ الحديث : ١٥٣)**

144/7. អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៍ ប៊ិន អាល់-មុនស្ស៊ៀ៖ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *[៣:១៤៤] បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ?* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «មានន័យថាបណ្តាសាវករបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលបានប្រព្រឹត្តអ្វីដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្តនោះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 200/ 153)

***

*8/144. أَخْبَرَنَا أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ اَلشِّيرَازِيُّ قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرٍ اَلْجُرْجَرَائِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ اَلْبَصْرِيُّ قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ زَكَرِيَّا

اَلْغَلاَبِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا أَيُّوبُ بْنُ سُلَيْمَانَ قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مَرْوَانَ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: قَالَ اِبْنُ عَبَّاسٍ: وَ لَقَدْ شَكَرَ اَللَّهُ تَعَالَى فَعَالَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي مَوْضِعَيْنِ مِنَ اَلْقُرْآنِ: ﴿وَ سَيَجْزِي اَللَّهُ اَلشَّاكِرِينَ * وَ سَنَجْزِي اَلشَّاكِرِينَ﴾. (شواهد التنزيل ج١ ص١٧٦)

*144/8. [...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម៉ារ៉ាន បានតំណាលតមកពី យ៉ាកុ៊ប ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា អ៊ីបនូ អ៊ុ:ប៉ាស់ មានប្រសាសន៍ថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បានផ្លែងអំណរព្រះគុណចំពោះទង្វើរបស់ អ៊ុ:លី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ៊ាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه នៅក្នុងគ្ពីរអានពីរកន្លែងគឺ: *[៣:១៤៤] អល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ:នឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ [៣:១៤៥] យើងនឹងឲ្យរង្វាន់បណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។"* (شواهد التنزيل 1: 176)

***

*9/144. عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ عَلِيُّ [بْنُ أَبِي طَالِبٍ ع] يَقُولُ فِي حَيَاةِ النَّبِيِّ ص إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ ﴿أَ فَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلى أَعْقابِكُمْ﴾ وَ اللَّهِ لَا نَنْقَلِبُ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ وَ اللَّهِ لَئِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ لَأُقَاتِلَنَّ عَلَى مَا قَاتَلَ عَلَيْهِ وَ مَنْ أَوْلَى بِهِ مِنِّي وَ أَنَا أَخُوهُ وَ وَارِثُهُ وَ ابْنُ عَمِّهِ [ع وَ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ الْأَكْرَمَ]. (تفسير فرات – جلد : ١ صفحه : ٩٦)

*144/9. រាយការណ៍ដោយ អ៊ីបនូ អ៊ុ:ប៉ាស់ ដែលបានថា អ៊ុ:លី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ៊ាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه មានវចន: កាលព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم នៅមានព្រះជន្ម ថា: "អល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៤៤] បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងបកទៅក្រោយវិញទេ ?* សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ ﷻ ! យើង عليهم السلام នឹងមិនបកក្រោយវិញទេ ក្រោយពីអល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ ﷻ បានដឹកនាំយើង عليهم السلام ហើយនោះ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ ﷻ ! *បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់* ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងប្រយុទ្ធដើម្បីអ្វីដែលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានប្រយុទ្ធ ។ អ្នកណាស័ក្ដិសមនឹងរឿងនេះជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ជាប្អូនព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ជាទាយាទរបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ជាកូនប្រុសរបស់ឪពុកធំ ﷺ របស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ សូមអល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ ﷻ លើកតម្កើងព្រះភ័ក្ត្រព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយកិត្តិយសខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ។" (تفسير فرات 1: 96)

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ كِتَٰبًا مُّؤَجَّلًا ۗ وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ ٱلْءَاخِرَةِ نُؤْتِهِۦ مِنْهَا ۚ وَسَنَجْزِى ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

១៤៥. ពុំមាននរណាអាចស្លាប់បានទេ រៀរលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ: តាមពេលវេលាដែលត្រូវបានកំណត់ស្រេចហើយ ។ នរណាចង់បានរង្វាន់លោកនេះ យើងនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវចំណែករង្វាន់នោះ ។ នរណាចង់បានរង្វាន់លោកមុខ យើងនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវចំណែករង្វាន់នោះ ។ យើងនឹងឲ្យរង្វាន់បណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។

وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيٍّ قَٰتَلَ مَعَهُۥ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا۟ لِمَآ أَصَابَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا۟ وَمَا ٱسْتَكَانُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٦﴾

១៤៦. ច្រើនព្រះសាស្ដាបានប្រយុទ្ធជុំជាមួយបណ្ដាអ្នកកាន់ព្រះធម៌ច្រើនអនេក ។ ពួកគេមិនចុះចាញ់ក្រោមឧបសគ្គនានាទេនៅលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ: ពួកគេមិនទន់ខ្សោយទេ មិនចុះញ៉ែមទេ ។ អល់ឡោះ:ហ្ស៊ូ:សព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកអត់ធ្មត់[លើព្រះមាគ៌ាព្រះអង្គ] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤៥-១៤៦

145–1/146. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مَنْصُورِ بْنِ الصَّيْقَلِ، أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) يَقْرَأُ: «﴿وَ كَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قُتِلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ﴾» قَالَ: «أُلُوفٌ وَ أُلُوفٌ – ثُمَّ قَالَ – إِي وَ اللَّهِ يُقْتَلُونَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٤٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠١ الحديث : ١٥٤)**

145-146/1. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី ម៉ាន់ស៊ួរ ប៊ិន អាល់-ស្វយ់ក្ទល់ ដែលបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ា យ៉ាកុ៊ប់ហ្វារ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ صلوات الله عليه والسلام សូត្រថា៖ *[៣:១៤៦] ច្រើនព្រះសាស្ត្រាបានប្រយុទ្ធជុំជាមួយបណ្ដាអ្នកកាន់ព្រះធម៌ច្រើនអនេក ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «រាប់ពាន់នាក់ ។» ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មែនហើយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ៊ា عز وجل ! ពួកគេត្រូវសម្លាប់ ។»

(تفسير العيّاشي 1: 201 /154. Al-Mizan vol.7 p.110)

***

145–2/146. الشَّيْخُ الْمُفِيدُ فِي (الْإِخْتِصَاصِ): فِي حَدِيثِ سَبْعِينَ مَنْقَبَةً لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) دُونَ الصَّحَابَةِ، بِإِسْنَادِهِ عَنِ ابْنِ دَأْبٍ، وَ ذَكَرَ مَنَاقِبَهُ إِلَى أَنْ قَالَ: ثُمَّ تَرَكَ الْوَهْنَ وَ الِاسْتِكَانَةَ، إِنَّهُ انْصَرَفَ مِنْ أُحُدٍ وَ بِهِ ثَمَانُونَ جِرَاحَةً، تُدْخَلُ الْفَتَائِلُ مِنْ مَوْضِعٍ وَ تَخْرُجُ مِنْ مَوْضِعٍ، فَدَخَلَ عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَائِداً وَ هُوَ مِثْلُ الْمُضْغَةِ عَلَى نَطْعٍ، فَلَمَّا رَآهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بَكَى وَ قَالَ لَهُ: «إِنَّ رَجُلاً يُصِيبُهُ هَذَا فِي اللَّهِ تَعَالَى لَحَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ بِهِ وَ يَفْعَلَ»

145-146/2. អាល់-ស្ហ៊ៃខ៌ អាល់-មូហ្ស៊ីដ្ធ បានថានៅក្នុងសាត្រា អាល់-អ៊ុះ១ទីស្ហ្ស៊ូ នៅក្នុងហ្ចាឌ្ធីស្ហមួយ ស្ដីអំពីចិតសិបគុណសម្បត្ដិរបស់ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ដាច់ឡែកពីបណ្ដាសាវ៉ក យោលតាមបណ្ដាញ ព័ត៌មានលោកតមកពី អ៊ីបន្ធ ដ្ធាអ្ចាប់ ថា៖ «មិនទន់ខ្សោយ មិនបោះបង់ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ចេញពីសមរភូមិ អ៊ូហ្ស៊ីដ្ធជាមួយរបួសបើកមុខប៉ែតសិបកន្លែង ។ មានជេសដេរមុខរបួសពាសពេញ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានត្រឡប់មករកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដូចបន្ទះសាច់ដណ្ដាប់លើឆ្នឹង ។ ពេលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم យើញព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم យំដាក់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "បុគ្គលណាដែលរងរបួសបែបនេះដើម្បីអល់ឡោះហ៊ា تعالى បុគ្គលនោះមានគុណបំណាច់មួយចំពោះអល់ឡោះហ៊ា عز وجل ព្រះអង្គ عز وجل ប្រព្រឹត្ដចំពោះបុគ្គលនោះអ្វីដែលព្រះអង្គ عز وجل ធ្វើ ។"

فَقَالَ مُجِيباً لَهُ وَ بَكَى: «بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي،الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَرَنِي وَلَّيْتُ عَنْكَ وَ لاَ فَرَرْتُ، بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي كَيْفَ حُرِمْتُ الشَّهَادَةَ» قَالَ: «إِنَّهَا مِنْ وَرَائِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ».

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានតបព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយយំថា៖ "សូមឲ្យមាតាបិតាទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើពលីកម្ម ដើម្បីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ! សូមសក្ការៈអល់ឡោះហ៊ា عز وجل ដែលមិនបានធ្វើឲ្យទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام រត់ចោលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ សូមឲ្យមាតាបិតាទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើពលីកម្ម ដើម្បីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ! ទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام អាចហាមខ្លួនឯងធ្វើទុក្ករៈកម្មបានដូចម្ដេច ?"

قَالَ: فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ قَدْ أَرْسَلَ مَوْعِدُهُ: بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ حَمْرَاءُ الْأَسَدِ» فَقَالَ: «بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي،وَ اللَّهِ لَوْ حُمِلْتُ عَلَى أَيْدِي الرِّجَالِ مَا تَخَلَّفْتُ عَنْكَ»

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អាប៊ូ ស៊ុហ្ចយ៉ានបានគំរាមដោយបញ្ជូនតោក្រហាមមករវាងយើងនិងពួកអ្នក ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមឲ្យមាតាបិតាទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام បានធ្វើពលីកម្ម ដើម្បីព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ! ទោះបីទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام ជាប់ដៃជាមួយមនុស្សច្រើនក៏ដោយ ក៏ទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام នឹង

មិននៅខាងក្រោយចោលព្រះអង្គﷺដែរ ។

قَالَ: فَنَزَلَ الْقُرْآنُ: ﴿وَ كَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَما وَهَنُوا لِما أَصابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ وَ ما ضَعُفُوا وَ ما اسْتَكانُوا وَ اللهُ يُحِبُّ الصّابِرِينَ﴾

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "គួរអានក៏ត្រូវដាក់ចុះមកថា៖ *[៣:១៤៦] ច្រើនព្រះសាស្តាបានប្រយុទ្ធជុំជាមួយបណ្តាអ្នកកាន់ព្រះធម៌ច្រើនអនេក ។ ពួកគេមិនចុះចាញ់ក្រោមឧបសគ្គនានាទេនៅលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ៍ ពួកគេមិនទន់ខ្សោយទេ មិនចុះញ៉មទេ ។ អល់ឡោះហ៍សព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកអត់ធ្មត់ ។*

وَ نَزَلَتِ الْآيَةُ فِيهِ قَبْلَهَا: ﴿وَ ما كانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلاّ بِإِذْنِ اللهِ كِتاباً مُؤَجَّلاً وَ مَنْ يُرِدْ ثَوابَ الدُّنْيا نُؤْتِهِ مِنْها وَ مَنْ يُرِدْ ثَوابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْها وَ سَنَجْزِي الشّاكِرِينَ﴾.

អាយ៉ាស់ស្តីអំពីរឿងនេះត្រូវបានបើកឲ្យដឹង មុនអាយ៉ាស់នេះ គឺអាយ៉ាស់ *[៣:១៤៥] ពុំមាននរណាអាចស្លាប់បានទេវៀរលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ៍ តាមពេលវេលាដែលត្រូវបានកំណត់ស្រេចហើយ ។ នរណាចង់បានរង្វាន់លោកនេះ យើងនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវចំណែករង្វាន់នោះ ។ នរណាចង់បានរង្វាន់លោកមុខ យើងនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវចំណែករង្វាន់នោះ ។ យើងនឹងឲ្យរង្វាន់បណ្តាអ្នកដឹងព្រះគុណ ។*

ثُمَّ تَرَكَ الشِّكَايَةَ مِنْ أَلَمِ الْجِرَاحَاتِ، وَ شَكَتِ الْمَرْأَتَانِ إِلَى رَسُولِ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَا يَلْقَى، وَ قَالَتَا: يَا رَسُولَ اللهِ، قَدْ خَشِينَا عَلَيْهِ مِمَّا تَدْخُلُ الْفَتَائِلُ فِي مَوْضِعِ الْجِرَاحَاتِ مِنْ مَوْضِعٍ إِلَى مَوْضِعٍ، وَ كِتْمَانِهِ مَا يَجِدُ مِنَ الْأَلَمِ.

បន្ទាប់ពីនោះអាលី صلوات الله عليه والسلام លែងត្អូញត្អែរអំពីការឈឺមុខរបួស ។ នារីពីរនាក់បានត្អូញប្រាប់រ៉សូលុលឡោះហ៍ﷺអំពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام រងទុក្ខនេះថា៖ "រ៉សូលុលឡោះហ៍ﷺអើយ ! អស់ទូលបង្គំខ្លាចដែរមុខរបួសព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មិនបង្ហាញឲ្យគេឃើញថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ឈឺទេ ។"

قَالَ: فَعُدَّ مَا بِهِ مِنْ أَثَرِ الْجِرَاحَاتِ عِنْدَ خُرُوجِهِ مِنَ الدُّنْيَا، فَكَانَتْ أَلْفَ جِرَاحَةٍ مِنْ قَرْنِهِ إِلَى قَدَمِهِ (صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِ). (الإختصاص:158)**

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ "របួសក្នុងពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ចាកចេញពីលោកនេះមានចំនួនមួយពាន់ ពីលើក្បាលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដល់ចុងជើងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។" (الإختصاص: 158)

***

*145–146/3. وَ فِي [التَّفْسِيرِ] الْعَتِيقِ قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْكُوفِيُّ عَنْ مُوسَى بْنِ قَيْسٍ، عَنْ أَبِي هَارُونَ الْعَبْدِيِّ عَنْ رَبِيعَةَ بْنِ نَاجِذٍ السَّعْدِيِّ : عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ قَالَ: لَمَّا الْتَقَوْا مَعَ رَسُولِ اللهِ بِأُحُدٍ وَ انْهَزَمَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَقْبَلَ عَلِيٌّ يَضْرِبُ بِسَيْفِهِ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللهِ مَعَ أَبِي دُجَانَةَ الْأَنْصَارِيِّ حَتَّى كَشَفَ الْمُشْرِكِينَ عَنْ رَسُولِ اللهِ، فَأَنْزَلَ اللهُ: ﴿وَ لَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ﴾ إِلَى [قَوْلِهِ] ﴿وَ سَيَجْزِي اللهُ الشّاكِرِينَ﴾. عَلِيّاً وَ أَبَا دُجَانَةَ

*145-146/3. នៅក្នុង តាហ្វ៍សៀរ អាល់-អាទីក្វ បានថា មូហាំម៉ាដ៏ ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសៃន៍ អាល់-គូហ្វី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូសា ប៊ិន កូយស៍ តមកពី អាប៊ូ ហារូន អាល់-អាប់ឌី តមកពី រ៉ាប៊ីអាស់ ប៊ិន ណាយ៉ិស អាល់-សាក់ឌី តមកពី ហ៊ូស្សៃហ្វាស់ ប៊ិន អាល់-យ៉ាម៉ាន ដែលបានថាកាលពួក[ការហៀរ]

ច្បាំងនឹងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ[ក្នុងសមរភូមិ] អ៊ូ្ហ្ជ ពួកសាវ៉ករបស់ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ បានបាក់ទ័ព អ៊ុ្ហ្ជ លីﷺ នៅតែកាន់ដាវ៉ាប់ការពាររ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ ជុំជាមួយ អាប៊ូ ឌ្ជ្ជ យ៉ាណាសុ៌ អាល់-អាន់ស្ស ារ៉ី ទាល់តែបានកម្ចាត់ពួកពហុទេពនិយមចេញអស់ពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣:១៤៣] ពួកអ្នកប្រាជ្ញាការស្លាប់* ដល់ព្រះបន្ទូល *[៣:១៤៤] អល់ឡោះ ហ្ន៑ នឹងតបស្នងបណ្ដាអ្នកដឹងព្រះគុណ* [ពោលគឺ] អ៊ុ្ហ្ជ លីﷺ និង អាប៊ូ ឌ្ជ្ជ យ៉ាណាសុ៌ ។

وَ أَنْزَلَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿وَ كَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ﴾ وَ اَلْكَثِيرُ عَشَرَةُ آلاَفٍ. إِلَى [قَوْلِهِ]: ﴿وَ اَللَّهُ يُحِبُّ اَلصَّابِرِينَ﴾ عَلِيّاً وَ أَبَا دُجَانَةَ. (شواهد التنزيل ج١ ص١٧٦)

អល់ឡោះ ហ្ន៑ تبارك وتعالى បានបើកឲ្យដឹងថា *[៣:១៤៦] ច្រើនព្រះសាស្ដាបានប្រយុទ្ធជុំជាមួយបណ្ដាអ្នកកាន់ព្រះធម៌ច្រើនអនេក* "ច្រើនអនេក" គឺដប់ពាន់ ដល់ព្រះបន្ទូល *អល់ឡោះ ហ្ន៑ សព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកអត់ធ្មត់* [ពោលគឺ] អ៊ុ្ហ្ជ លីﷺ និង អាប៊ូ ឌ្ជ្ជ យ៉ាណាសុ៌ ។" (شواهد التنزيل 1: 176)

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُواْ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِىٓ أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٤٧﴾

១៤៧. សម្ដីពួកគេពុំមានអ្វីក្រៅពីថា៖ "ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះអង្គអភ័យទោសឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដែលបានសាងបាប ដែលបានប្រព្រឹត្តិហួសហេតុក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួន ។ សូមព្រះអង្គពង្រឹងជើងឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[លើមាគ៌ាព្រះអង្គ] ។ សូមព្រះអង្គជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទល់នឹងពួកបដិសេធសទ្ធាផង ។"

فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ ٱلْـَٔاخِرَةِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

១៤៨. ដូច្នេះអល់ឡោះ ហ្ន៑ បានប្រទានរង្វាន់លោកនេះឲ្យពួកគេ និងរង្វាន់ដ៏ប១ក្នុងលោកមុខ ។ អល់ឡោះ ហ្ន៑ សព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ[ចំពោះអ្នកដទៃ] ។

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

១៤៩. បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! បើពួកអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ពួកបដិសេធសទ្ធា [ប្រមាថសាសនា ទុច្ចរិត...] ពួកគេនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកបកក្រោយវិញ (គឺទៅរកភាពឥតជំនឿ) ដូច្នេះពួកអ្នកនឹងត្រឡប់ទៅជាជនខាតបង់ ។

بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿١٥٠﴾

១៥០. តែអល់ឡោះ ហ្ន៑ ជាព្រះអភិបាលពួកអ្នក[និងជាអ្នកដឹកនាំ] ។ ព្រះអង្គជាអ្នកជំនួយប្រសើរបំផុត ។

سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا ۖ وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ وَبِئْسَ مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥١﴾

១៥១. យើងនឹងចាលទៅក្នុងចិត្តពួកបដិសេធសទ្ធានូវអាការភ័យរន្ធត់ ព្រោះពួកគេបានផ្ជួបផ្ជុំ[ហ៊ុន

ហាយដៃគ្នា]ជាមួយអល់ឡោះហ្វ៑ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតដាក់ចុះមកពីព្រះអង្គអំពីរឿងនេះទេ (គឺពួកគេមិនបានទទួលការអនុញ្ញាតពីអល់ឡោះហ្វ៑ឲ្យប្រព្រឹត្តប្រការហ៊ានហាយទេ) ។ ជម្រករបស់ពួកគេគឺភ្លើងនរក ។ ជម្រករបស់ជនទុច្ចរិតគឺជម្រកអាក្រក់ ។

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥٓ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَٰزَعْتُمْ فِى ٱلْأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَآ أَرَىٰكُم مَّا تُحِبُّونَ ۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلْءَاخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾

១៥២. ការពិតអល់ឡោះហ្វ៑បានគោរពពាក្យសន្យាព្រះអង្គ[ថាផ្តល់ជំនួយ]ចំពោះពួកអ្នក កាលពួកអ្នកបានកម្ចាត់ពួកគេអាស្រ័យលើការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ រហូតដល់គ្រាពួកអ្នកបាត់បង់សេចក្ដីក្លាហាន ពួកអ្នកបានឈ្លោះគ្នារឿងបញ្ជា[ដែលពួកអ្នកបានទទួលពីព្រះសាស្តា] ពួកអ្នកបានប្រព្រឹត្តល្មើស បន្ទាប់ពីព្រះអង្គបានឲ្យពួកអ្នកឃើញអ្វីដែលពួកអ្នកចង់បាន ។ ពួកអ្នកខ្លះប្រាថ្នា[ប្រយោជន៍]លោកនេះ ពួកអ្នកខ្លះប្រាថ្នា[ប្រយោជន៍]លោកមុខ ។ ក្រោយមកព្រះអង្គបានបំបែរពួកអ្នកចេញពីពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធាដែលដេញតាមសម្លាប់) ដើម្បីល្បងពិសោធពួកអ្នក ។ ការពិតព្រះអង្គបានអភ័យឲ្យពួកអ្នកហើយ ។ អល់ឡោះហ្វ៑មានព្រះករុណាមេត្តាដល់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន] ។

ثلاثة ارْباعِ الحِزب ٧

۞إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَٰبَكُمْ غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا۟ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

១៥៣. កាលពួកអ្នកបានរត់ចោលមិនក្រឡេកមើលអ្នកណាទេ ព្រះសាសនៈទូតបានស្រែកហៅពួកអ្នកពីក្រោយពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានសងពួកអ្នកវិញដោយទុក្ខព្រួយលើទុក្ខព្រួយ ដើម្បីនឹងកុំឲ្យពួកអ្នកមានទុក្ខដោយសារអ្វីមួយដែលពួកអ្នកបានបាត់បង់ និង[កុំឲ្យពួកអ្នកមានទុក្ខ]ដោយសារអ្វីដែលបានកើតមានមកលើពួកអ្នក ។ អល់ឡោះហ្វ៑ស្គាល់អ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنۢ بَعْدِ ٱلْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً مِّنكُمْ ۖ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ ظَنَّ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ مِن شَىْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْأَمْرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِىٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَٰهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ فِى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ وَلِيَبْتَلِىَ ٱللَّهُ مَا فِى صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

១៥៤. បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានដាក់ចុះមកលើពួកអ្នក ក្រោយពីទុក្ខព្រួយ នូវសន្តិសុខ ។ អាការងងុយដេកបានគ្របដណ្តប់លើពួកអ្នកមួយប៉ែក ។ មួយប៉ែកទៀតខ្វល់អំពីខ្លួនឯង ពួកគេប៉ាន់ស្មានអំពីអល់ឡោះហ្វ៑ផ្ទុយពីការពិត ដោយការប៉ាន់ស្មានរបស់ពួកអវិជ្ជា ។ ពួកគេថា៖ "តើយើងបានអ្វីមួយទេក្នុងរឿងនេះ ?" ចូរអ្នកថា៖ "រឿងទាំងអស់ជារបស់អល់ឡោះហ្វ៑ ។" ពួកគេលាក់ទុកក្នុងចិត្តអ្វីដែលពួកគេមិនបើកឲ្យអ្នកដឹងទេ ។ ពួកគេថា៖ "បើពួកយើងបានអ្វីមួយក្នុងរឿងនេះ (គឺមានជម្រើស) យើងនឹងមិនត្រូវស្លាប់នៅទីនេះទេ ។" ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ទោះបីអស់លោកនៅក្នុងផ្ទះក៏ដោយ បណ្តាអ្នក

ដែលគេតម្រូវឲ្យស្លាប់នោះនឹងចេញទៅរកកន្លែងដែលខ្លួនដេកស្លាប់ជាមិនខាន ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ៉ានឹងល្បងពិសោធមើលអ្វីដែលនៅក្នុងទ្រូងអស់លោក និងដើម្បីព្រះអង្គនឹងជម្រុះចោល[ដោយការល្បងពិសោធន៍នោះ]អ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តរបស់អស់លោក ។ អល់ឡោះហ្គ៉ាទ្រង់ញាណអ្វីៗនៅក្នុងទ្រូង ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤៧-១៥៤

147–1/154. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: فِي قَوْلِهِ: ﴿بَلِ اللهُ مَوْلاٰكُمْ وَ هُوَ خَيْرُ النّٰاصِرِينَ﴾ قِيلَ: نَزَلَتْ فِي الْمُنَافِقِينَ إِذْ قَالُوا لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ أُحُدٍ، يَوْمَ الْهَزِيمَةِ: ارْجِعُوا إِلَى إِخْوَانِكُمْ، وَ ارْجِعُوا إِلَى دِينِهِمْ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٢ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٠، مجمع البيان – الجزء: ٢ الصفحة: ٨٥٦)**

147-154/1. អាប៊ូ អ្ហាលី អាល់-ត្ববារីស៊ី មានប្រសាសន៍អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៉ា ﷻ *[៣:១៥០] តែអល់ឡោះហ្គ៉ាជាព្រះអភិបាលពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គជាអ្នកជំនួយប្រសើរបំផុត* ថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីពួកលាក់ពុតត្បុត កាលពួកគេបាននិយាយដាក់បណ្តាអ្នកសទ្ធា[មុមីនីន]ថ្ងៃច្បាំងនៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ ថ្ងៃបាក់ទ័ព ថា៖ "ចូរអស់លោកត្រឡប់ទៅរកបងប្អូនអស់លោកវិញ ត្រឡប់ទៅរកសាសនាពួកគេ ចោលអ្ហាលីﷺ!» (مجمع البيان 2: 856)

***

147–2/154. وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿فَأَثٰابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ﴾ «فَأَمَّا الْغَمُّ الْأَوَّلُ فَالْهَزِيمَةُ وَ الْقَتْلُ، وَ أَمَّا الْآخَرُ فَإِشْرَافُ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ عَلَيْهِمْ، يَقُولُ: ﴿لِكَيْلاٰ تَحْزَنُوا عَلىٰ مٰا فٰاتَكُمْ﴾ مِنَ الْغَنِيمَةِ ﴿وَ لاٰ مٰا أَصٰابَكُمْ﴾ يَعْنِي قَتْلَ إِخْوَانِهِمْ ﴿وَ اللهُ خَبِيرٌ بِمٰا تَعْمَلُونَ * ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ﴾ يَعْنِي الْهَزِيمَةَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٣ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٢، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٠)**

147-154/2. អាប៊ូ អាល់-យ៉ារ៉ូដ្ស បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារﷺអំពី *[៣:១៥៣] ព្រះអង្គបានសងពួកអ្នកវិញដោយទុក្ខព្រួយលើទុក្ខព្រួយ* ថា៖ «ទុក្ខព្រួយទីមួយគឺការចាញ់សង្គ្រាមនិងការសម្លាប់ ។ ទុក្ខព្រួយមួយទៀតគឺការចាត់ការរបស់ ខ៊ីលីដ្ស ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដ្ស ក្នុងការប្រយុទ្ធតទល់ពួកគេ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ដើម្បីនឹងកុំឲ្យពួកអ្នកមាន ទុក្ខដោយសារអ្វីមួយដែលពួកអ្នកបានបាត់បង់* គឺទ្រព្យសង្គ្រាម *និង[កុំឲ្យពួកអ្នកមានទុក្ខ]ដោយសារអ្វីដែលបានកើតមានមកលើពួកអ្នក* មានន័យថាការសម្លាប់បងប្អូនពួកអ្នក ។ *អល់ឡោះហ្គ៉ាស្គាល់អ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។ [៣:១៥៤] បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានដាក់ចុះមកលើពួកអ្នក ក្រោយពីទុក្ខព្រួយ* មានន័យថាការចាញ់សង្គ្រាម ។»
(تفسير القمّي 1: 120)

***

147–3/154. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْعَلاَءِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ ذَكَرَ يَوْمَ أُحُدٍ: «أَنَّ رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كُسِرَتْ رَبَاعِيَتُهُ، وَ إِنَّ النَّاسَ وَلَّوْا مُصْعِدِينَ فِي الْوَادِي، وَ الرَّسُولُ يَدْعُوهُمْ فِي أُخْرَاهُمْ فَأَثَابَهُمْ غَمّاً بِغَمٍّ، ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْهِمُ النُّعَاسَ».

147-154/3. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ្ស៊ូសៃន ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-អ្ហ្ការ៉ូ តមកពីអាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្គ៉ាﷺដែលមានវចន:អំពីថ្ងៃច្បាំងនៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ្ដថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៉ា ﷺ បាក់ធ្មេញបួន ។ ស្រាប់ពលបានរត់ឡើងទៅលើភ្នំឯច្រកនោះ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៉ា ﷺ បានស្រែកហៅពួកគេពីក្រោយ ។ ដូច្នេះពួកគេបានរងទុក្ខព្រួយជាបន្តបន្ទាប់ ។ ក្រោយពីនោះសន្តិសុខបានចុះមកលើ

ពួកគេ ។»

فَقُلْتُ: اَلنُّعَاسُ مَا هُوَ؟ قَالَ: «الْهَمُّ، فَلَمَّا اسْتَيْقَظُوا قَالُوا: كَفَرْنَا. وَ جَاءَ أَبُو سُفْيَانَ، فَعَلاَ فَوْقَ الْجَبَلِ بِإِلَهِ هُبَلَ، فَقَالَ: أُعْلُ هُبَلُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَئِذٍ: اَللَّهُ أَعْلَى وَ أَجَلُّ. فَكُسِرَتْ رَبَاعِيَةُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ شَكَتْ لِثَتَهُ، وَ قَالَ: نَشَدْتُكَ يَا رَبِّ مَا وَعَدْتَنِي، فَإِنَّكَ إِنْ شِئْتَ لَمْ تُعْبَدْ.

ខ្ញុំបានសួរថា៖ «អ្វីទៅសន្តិសុខ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «កង្ងល់ ។ ពេលពួកគេភ្ញាក់ខ្លួនឡើងវិញ ពួកគេថា៖ "យើងបានបដិសេធសទ្ធា (គឺក្បត់សាសនា) ។" អាប៊ូ ស៊ុហ្យ៉ាន បាននាំ[រូបបដិមា] ហ្ស៊ីបាល់ មកលើភ្នំ ហើយបានថា៖ "ហ្ស៊ីបាល់ធំថ្កើង!" រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ថ្ងៃនេះ អល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل ធំថ្កើងបំផុត រុងរឿងបំផុត!" ធ្មេញបួនរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم បានបាក់ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឈឺជើងធ្មេញបាក់នោះ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានទូលថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមអង្វរព្រះអង្គ عز وجل ឱម្ចាស់ عز وجل ពាក្យសន្យាដែលព្រះអង្គ عز وجل បានសន្យាចំពោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! ពីព្រោះគេនឹងមិនធ្វើសក្តារៈ ព្រះអង្គ عز وجل ទេបើព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបំណងដូច្នេះមែន ។"

وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): يَا عَلِيُّ، أَيْنَ كُنْتَ؟ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَزِقْتُ بِالْأَرْضِ. فَقَالَ: ذَاكَ الظَّنُّ بِكَ، فَقَالَ: يَا عَلِيُّ، ائْتِنِي بِمَاءٍ أَغْسِلْ عَنِّي. فَأَتَاهُ فِي صَحْفَةٍ، فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَدْ عَافَهُ. وَ قَالَ: اِئْتِنِي فِي يَدِكَ. فَأَتَاهُ بِمَاءٍ فِي كَفِّهِ، فَغَسَلَ رَسُولُ اللَّهِ عَنْ لِحْيَتِهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٣ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠١ الحديث : ١٥٥)**

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ! អ្នក صلوات الله عليه والسلام បានបាត់ខ្លួនទៅឯណា ?" អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! ទូលបង្គំ صلوات الله عليه والسلام ជាប់នៅលើដី ។" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "នេះគឺអ្វីដែលអ្នក صلوات الله عليه والسلام ស្មាន ។" ដូច្នេះព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ! ចូរយកទឹកមកឲ្យខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم លាង ។" អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ក៏បានយកទឹកមកឲ្យព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងភាជន៍ធំ ។ តែនេះគឺអ្វីដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم មិនចូលចិត្តទេ (គឺដួសទឹកដោយដៃក្នុងចានធំ) ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ឲ្យទឹកមកខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងដៃអ្នក صلوات الله عليه والسلام ។" អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ក៏បានឲ្យទឹកទៅរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយផ្ទាល់ដៃ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم បានលាងពុកចង្ការព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយទឹកនោះ ។"» (تفسير العيّاشي 1: 201/ 155)

***

*147–154/4. فِي كِتَابِ عِلَلِ اَلشَّرَائِعِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ بِإِسْنَادِهِ رَفَعَهُ. قَالَ: قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ – عَلَيْهِ السَّلاَمُ – لِبَعْضِ اَلْيَهُودِ وَ قَدْ سَأَلَهُ عَنْ مَسَائِلَ: وَ إِنَّمَا سُمِّيَتِ اَلدُّنْيَا دُنْيَا، لِأَنَّهَا أَدْنَى مِنْ كُلِّ شَيْءٍ. وَ سُمِّيَتِ اَلْآخِرَةُ آخِرَةً، لِأَنَّ فِيهَا اَلْجَزَاءَ وَ اَلثَّوَابَ. (تفسير نور الثقلين ج١ ص٥٦٠)

*147-154/4. នៅក្នុងសាត្រា អ៊ីឡាល់ អាល់-ស្ហារ៉ាអ៊ីអ៊ុ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោកដល់ ទៅ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប តមកពី អ៊ីលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក ដែលថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់យ៉ាហ្ស៊ីឌីម្នាក់ដែលបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "លោកនេះត្រូវហៅថាហានលោកពីព្រោះវាទាបបំផុត (អាដ្ឋំណា) ជាងអ្វីៗទាំងអស់ ។ លោកមុខត្រូវហៅថាលោកមុខនោះពីព្រោះនៅក្នុងនោះមានការតបស្នងនិងរង្វាន់ ។" (تفسير نور الثقلين 1: 560)

***

*147–154/5. وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ يَزِيدَ بْنِ سَلاَّمٍ: أَنَّهُ سَأَلَ رَسُولُ اَللَّهِ – صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ – فَقَالَ لَهُ: أَخْبِرْنِي

عَنِ اَلدُّنْيَا لِمَ سُمِّيَتِ اَلدُّنْيَا؟ قَالَ: لِأَنَّ اَلدُّنْيَا دَنِيَّةٌ خُلِقَتْ مِنْ دُونِ اَلْآخِرَةِ. وَ لَوْ خُلِقَتْ مَعَ اَلْآخِرَةِ لَمْ يَفْنَ أَهْلُهَا كَمَا لاَ يَفْنَى أَهْلُ اَلْآخِرَةِ.

*147-154/5. [...] រាយការណ៍ដោយ អ៊ុប៉ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីដ ប៊ិន សាឡាម ។ លោកបានសួរ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ថា៖ "សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលព្រះបង្គំអំពីលោកនេះ ហេតុអ្វីគេហៅវាថាហានលោក (ឌុនយ៉ា) ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ពីព្រោះហានលោកទាបជាងអ្វីៗទាំងអស់ដែលត្រូវបង្កើត ។ វាត្រូវបង្កើតមកពីក្រោមហានលោកមុខ ។ បើវាត្រូវបង្កើតមកទន្ទឹមនឹងលោកមុខ ប្រជានិករវានឹងមិនស្លាប់ទេ ដូចប្រជានិករលោកមុខដែរដែលនឹងមិនស្លាប់ទេនោះ ។"

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي لِمَ سُمِّيَتِ اَلْآخِرَةُ آخِرَةً؟ قَالَ: لِأَنَّهَا مُتَأَخِّرَةٌ تَجِيءُ مِنْ بَعْدِ اَلدُّنْيَا، لاَ تُوصَفُ سِنِينُهَا وَ لاَ تُحْصَى أَيَّامُهَا وَ لاَ يَمُوتُ سُكَّانُهَا.

លោកបានថា៖ "សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលព្រះបង្គំ ហេតុអ្វីលោកមុខត្រូវហៅថាលោកមុខ (អាឃ្ស៊ីរ៉ោះតុ៌) នោះ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ពីព្រោះវានឹងមកក្រោយហានលោក ។ គេពុំអាចរៀបរាប់ឆ្នាំវាបានទេ គេពុំអាចរាប់ថ្ងៃវាបានទេ ប្រជានិករវានឹងមិនស្លាប់ទេ ។"

قَالَ: صَدَقْتَ يَا مُحَمَّدُ. (تفسير كنز الدقائق ج٣ ص٥٦١)

លោកបានថា៖ "មូហ្ស៊ាំម៉ាដ្ស៊ូ ﷺ អ៊ីយ ! ព្រះអង្គ ﷺ និយាយពិត ។" (تفسير كنز الدقائق 3: 561)

***

*147–154/6. عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا انْهَزَمَ النَّاسُ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَ أُحُدٍ، نَادَى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ اللَّهَ قَدْ وَعَدَنِي أَنْ يُظْهِرَنِي عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ. فَقَالَ لَهُ بَعْضُ الْمُنَافِقِينَ، وَ سَمَّاهُمَا: فَقَدْ هُزِمْنَا وَ تَسْخَرُ بِنَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٤ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠١ الحديث : ١٥٧)**

*147-154/6. រាយការណ៍ដោយ ហ្ស៊ីស្ស៊ាំ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប៉ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "កាលគេបានរត់ចោលព្រះសាស្តា ﷺ ថ្ងៃច្បាំងនៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ បានស្រែកហៅថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានសន្យានឹងខ្ញុំ ﷺ ថាព្រះអង្គ ﷻ នឹងឲ្យខ្ញុំ ﷺ ឈ្នះសាសនាទាំងអស់ !" ពួកលាក់ពុតតួ្បតខ្លះបាននិយាយដាក់ព្រះអង្គ ﷺ - ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ឈ្មោះពួកលាក់ពុតតួ្បតទាំងពីរនាក់នោះ - ថា៖ "វា ﷺ បានធ្វើឲ្យយើងចាញ់គេ ។ ពេលនេះវា ﷺ ចំអកដាក់យើង ។"
(تفسير العيّاشي 1: 201/ 157)

إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ مِنكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ إِنَّمَا ٱسۡتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِبَعۡضِ مَا كَسَبُواْۖ وَلَقَدۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ١٥٥

១៥៥. ពួកអ្នកមួយចំនួនដែលបានបែរក្រោយថ្ងៃដែលកងទ័ពទាំងពីរបានប្រឈមមុខគ្នា ស្ត្ៃតុ្នន ដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេភ្លាំងភ្លាត់ដោយសារអំពើដែលពួកគេបានសាង ។ ការពិតអល់ឡោះហ្ស៊ាបានអត់ឱនឲ្យពួកគេហើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាអត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះខន្តី ។

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخْوَٰنِهِمْ إِذَا ضَرَبُواْ فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ كَانُواْ غُزًّى لَّوْ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ وَمَا قُتِلُواْ لِيَجْعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِى قُلُوبِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

១៥៦. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកកុំដូចពួកដែលបដិសេធសទ្ធា[និងប្រមាថសាសនា] ដែលបាននិយាយអំពីបងប្អូនពួកគេដែលធ្វើដំណើរលើផែនដីឬចេញទៅច្បាំងនោះថា: "បើពួកគេនៅជាមួយយើង ពួកគេច្បាស់ជាមិនស្លាប់ទេ មិនត្រូវគេសម្លាប់ទេ ។" អល់ឡោះហ្វ៉ាបានធ្វើឲ្យប្រការនេះទៅជាការស្តាយក្រោយក្នុងចិត្តពួកគេ ។ អល់ឡោះហ្វ៉ាប្រទានជីវិតនិងធ្វើឲ្យស្លាប់ ។ អល់ឡោះហ្វ៉ាទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥៥-១៥៦

155–1/156. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ زُرَارَةَ، وَ حُمْرَانَ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا﴾ :«فَهُوَ فِي عُقْبَةَ بْنِ عُثْمَانَ، وَ عُثْمَانَ بْنِ سَعْدٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٤ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠١ الحديث : ١٥٦)**

155-156/1. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី ស្ហ្ស៊ារ៉ោះតុ៌ និង ហ្ជ្រ៊ាមរ៉ន តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មុស្លីម តមកពី អ៊ីមុាំ មួយអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) (អ៊ីមុាំទី ៥(صلوات الله عليه والسلام) ឬ ទី ៦(صلوات الله عليه والسلام)) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា(عز وجل) *[៣:១៥៥] ស្ងែ្ងតនេះដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេភ្លាំងភ្លាត់ដោយសារអំពើដែលពួកគេបានសាង* ថា: «អាយ៉ាស់នេះស្តីអំពី អ៊ុ្ក្ចបាស់ ប៊ិន អ៊ុ្ស្ម៉ាន និង អ៊ុ្ស្ម៉ាន ប៊ិន សាអ៊ុ្ដ ។» (تفسير العيّاشي 1: 201/ 156)

***

155–2/156. عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا﴾. قَالَ: «هُمْ أَصْحَابُ الْعَقَبَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٤ الحديث: ٩٩/ ١٩٥٧، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠١ الحديث : ١٥٨)**

155-156/2. អ៊ុ្ចប់ឌុលរ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀរ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុ្ចប់ឌុលឡោះហ្វ៉ា(صلوات الله عليه والسلام)អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា(عز وجل) *[៣:១៥៥] ស្ងែ្ងតនេះដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេភ្លាំងភ្លាត់ដោយសារអំពើដែលពួកគេបានសាង* ថា: "ពួកគេជាបក្សពួក អាល់-អ៊ុ្ក្ចបាស់ (គឺបក្សពួកលាក់ពុតតា្ឫតដប់នាក់ដែលចង់សម្លាប់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា(صلى الله عليه وآله وسلم)ដោយច្រានព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم)ទៅក្នុងជ្រោះ) ។ (تفسير العيّاشي 1: 201/ 158)

وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

១៥៧. បើពួកអ្នកត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្វ៉ាឬពួកអ្នកស្លាប់ ខមាទោសមកពីអល់ឡោះហ្វ៉ានិងព្រះមេត្តាធម៌ប្រសើរជាងអ្វីៗដែលពួកគេប្រមូលទុក ។

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

១៥៨. បើពួកអ្នកស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងត្រូវប្រមូលទៅឯអល់ឡោះហ្វ៉ា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥៧-១៥៨

157–1/158. ابْنُ بَابَوَيْهِ: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنِ الْمُنَخَّلِ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ مُتُّمْ". قَالَ: فَقَالَ: «أَ تَدْرِي مَا سَبِيلُ اللَّهِ»؟ قُلْتُ: لاَ وَ اللَّهِ حَتَّى أَسْمَعَهُ مِنْكَ. قَالَ: «سَبِيلُ اللَّهِ: عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ ذُرِّيَّتُهُ، مَنْ قُتِلَ فِي وَلاَيَتِهِ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ مَنْ مَاتَ فِي وَلاَيَتِهِ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ». (معاني الأخبار : الجزء ١ الصفحة ١٦٧ الحديث ١ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ١ صفحات: ٧٠٥ الحديث: ٩٩ /١٩٥٩)**

157-158/1. [...] អាល់-មូណាខ្ញុ៌ល់បានតំណាលតមកពី យ៉ាកូបៀរ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុ៌បានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាស៊ុនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ *[៣:១៥៧] បើពួកអ្នកត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ ឬ ពួកអ្នកស្លាប់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «លោកដឹងទេថាអ្វីគឺព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ?» ខ្ញុ៌បានទូលថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ! ទូលបង្គំមិនដឹងទេ លុះបានឮពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ គឺ អ៊ីមាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه និងបណ្តាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ អ្នកណាត្រូវសម្លាប់ក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ។ អ្នកណាស្លាប់ក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុ់ របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះស្លាប់នៅលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ។» (معاني الأخبار: 167 / 1)76:1-3

***

*157–2/158. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْقُمِّيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةِ، عَمَّنْ حَدَّثَهُ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ مُتُّمْ﴾. قَالَ: «يَا جَابِرُ، أَ تَدْرِي مَا سَبِيلُ اللَّهِ»؟ قُلْتُ: لاَ وَ اللَّهِ إِلاَّ إِذَا سَمِعْتُ مِنْكَ.

*157-158/2. សាកុ៌ដ្ស ប៊ិន អ៊ាប់ឌុ្ល ឡោះហ្ស៊ី អាល់-ឆ្ពុ៌ម្ម ី បានរាយការណ៍តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន អាល់-ហ្ជ្ជ ីសែន ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ខ្ត្ប ុ៌ត្ប ុ៌ តមកពី អ៊ាប់ឌុ្ល ឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន អាល់-មូគ ីរ៉ោះតុ៌ តមកពីម្នាក់ដែលបានរាយការណ៍តមកពី យ៉ាកូបៀរ ប៊ិន យ៉ាស ុ៊ីដ្ស តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាគេបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ *[៣:១៥៧] បើពួកអ្នកត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ ឬ ពួកអ្នកស្លាប់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យ៉ាកូបៀរអើយ ! លោកដឹងទេថាអ្វីគឺព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ?" ខ្ញុ៌បានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំមិនដឹងទេ លើកលែងតែទូលព្រះបង្គំបានឮមកពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។"

فَقَالَ: «الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فِي وَلاَيَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ ذُرِّيَّتِهِ، فَمَنْ قُتِلَ فِي وَلاَيَتِهِ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يُؤْمِنُ بِهَذِهِ الْآيَةِ إِلاَّ وَ لَهُ قَتْلَةٌ وَ مِيتَةٌ، إِنَّهُ مَنْ قُتِلَ يُنْشَرُ حَتَّى يَمُوتَ، وَ مَنْ يَمُوتُ يُنْشَرُ حَتَّى يُقْتَلَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٦٠، مختصر بصائر الدرجات – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ គឺត្រូវសម្លាប់ក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុ់ របស់អ៊ីមាលី صلوات الله عليه والسلام និងវីឡាយ៉ាស៊ុ់ របស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ដូច្នេះអ្នកណាត្រូវសម្លាប់ក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុ់ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អ្នកនោះត្រូវសម្លាប់ក្នុងព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ។ អ្នកដែលជឿអាយ៉ាស៊ុ់នេះ អ្នកនោះនឹងបានការធ្វើឃាតកម្ម (ពោលគឺត្រូវគេសម្លាប់) និងការស្លាប់ (ពោលគឺស្លាប់ធម្មជាតិ) ។ អ្នកណាត្រូវគេធ្វើឃាត (ត្រូវគេសម្លាប់) អ្នកនោះនឹងត្រូវរស់វិញទាល់បានស្លាប់[ដោយការស្លាប់ធម្មជាតិ] ។ អ្នកណាស្លាប់[ដោយការស្លាប់ធម្មជាតិ] អ្នកនោះនឹងត្រូវរស់វិញទាល់តែត្រូវគេសម្លាប់[ជាទុក្ករកម្ម] ។" (مختصر بصائر الدرجات: 25)

***

*3/158-157. عَنْهُ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، وَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ ابْنِ عِيسَى، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ، عَنْ زُرَارَةَ، قَالَ: كَرِهْتُ أَنْ أَسْأَلَ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الرَّجْعَةِ، فَاحْتَلْتُ مَسْأَلَةً لَطِيفَةً لِأَبْلُغَ بِهَا حَاجَتِي مِنْهَا، فَقُلْتُ: أَخْبِرْنِي عَمَّنْ قُتِلَ، مَاتَ؟ قَالَ: «لاَ، الْمَوْتُ مَوْتٌ، وَ الْقَتْلُ قَتْلٌ».

*157-158/3. [...] រាយការណ៍តមកពី អាស្ម:ម៉ាដ្ធ: ប៊ិន មូហ្ម:ាំម៉ាដ្ធ: ប៊ិន អ៊ីសា, មូហ្ម:ាំម៉ាដ្ធ: ប៊ិន អាល់-ហ្ស:ាសែន ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ខ:ត្ត:ាប់ និង អ:ាប់ឌុលឡោះ:ហ្ម:ាំ ប៊ិន មូហ្ម:ាំម៉ាដ្ធ: អ៊ីបន្ធ: អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ:ាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស:ាប៊ូប តមកពី អ:ាលី ប៊ិន រីអ:ាប់ តមកពី ស:ាស:ារ៉ោ:ត្ត: ថាខ្ញុំមិនចូលចិត្តសួរ អាប៊ូ យ:ាកុ:ាហ្ជ:ារ ﷺអំពីនិវត្តន៍ (اَلرَّجْعَة) ទេ ។ ខ្ញុំព្យាយាមរករបៀបសួរព្រះអង្គﷺដើម្បីបានសម្រេចបំណង ។ ខ្ញុំក៏បានទូលថា: "សូមព្រះអង្គﷺប្រាប់ទូលបង្គំអំពីបុគ្គលដែលត្រូវសម្លាប់ តើបុគ្គលនោះស្លាប់ទេ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "ទេ ។ ការស្លាប់គឺការស្លាប់ ការសម្លាប់គឺការសម្លាប់ ។"

قُلْتُ: مَا أَحَدٌ يُقْتَلُ إِلاَّ وَ قَدْ مَاتَ؟ قَالَ: «قَدْ فَرَّقَ بَيْنَ الْمَوْتِ وَ الْقَتْلِ فِي الْقُرْآنِ، فَقَالَ: ﴿أَ فَإِنْ مٰاتَ أَوْ قُتِلَ﴾ وَ قَالَ: وَ لَئِنْ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللهِ تُحْشَرُونَ

ខ្ញុំបានទូលថា: "អ្នកណាត្រូវគេសម្លាប់ អ្នកនោះត្រូវតែស្លាប់ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "ព្រះអង្គﷻបានញែកឲ្យខុសគ្នារវាងការស្លាប់និងការត្រូវសម្លាប់នៅក្នុងគ្ពីរអាន ។ ព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៤៤] បើគេស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ។* ព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៥៨] បើពួកអ្នកស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងត្រូវប្រមូលទៅឯអល់ឡោះ:ហ្ម:ាំ ។*

فَلَيْسَ كَمَا قُلْتَ – يَا زُرَارَةُ – فَالْمَوْتُ مَوْتٌ وَ الْقَتْلُ قَتْلٌ، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿إِنَّ اللهَ اشْتَرىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَ أَمْوٰالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقٰاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَيَقْتُلُونَ وَ يُقْتَلُونَ وَعْداً عَلَيْهِ حَقًّا﴾».

ស:ាស:ារ៉ោ:ត្ត:អើយ ! នេះមិនដូចលោកថាទេ ។ ការស្លាប់គឺការស្លាប់ ការសម្លាប់គឺការសម្លាប់ ។ អល់ឡោះ:ហ្ម:ាំﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៩:១១១] អល់ឡោះ:ហ្ម:ាំបានទិញពីបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាខ្លួននិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេបាននូវឋានសួគ៌ ។ ពួកគេតស៊ូ[និងបំពេញកិច្ចការ]លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ:ហ្ម:ាំ ដូច្នេះ [ជួនកាល] ពួកគេសម្លាប់ [ជួនកាល]ពួកគេត្រូវសម្លាប់ ។ នេះគឺសន្យាពិត[ឥតកែប្រែបាន]មួយដែលជាកាតព្វកិច្ចលើព្រះអង្គ ។*

قَالَ: قُلْتُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذٰائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ أَ فَرَأَيْتَ مَنْ قُتِلَ لَمْ يَذُقِ الْمَوْتَ؟ فَقَالَ: «لَيْسَ مَنْ قُتِلَ بِالسَّيْفِ كَمَنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ، إِنَّ مَنْ قُتِلَ لاَ بُدَّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يَذُوقَ الْمَوْتَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٦١، مختصر بصائر الدرجات – الجزء: ١ الصفحة: ١٩)**

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថាខ្ញុំបានទូលថា: "អល់ឡោះ:ហ្ម:ាំﷻមានព្រះបន្ទូលថា: *[៣:១៨៥] រាល់អាត្មានឹងបានភ្លក្សការស្លាប់ ។* ព្រះអង្គﷺគិតថាអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់មិនបានភ្លក្សការស្លាប់ទេ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "អ្នកដែលស្លាប់ដោយផ្លែដាវមិនដូចអ្នកដែលដេកស្លាប់លើគ្រែទេ ។ អ្នកដែលត្រូវសម្លាប់ត្រូវតែត្រឡប់មកឯលោកវិញដោយចៀសមិនបាន ទាល់តែបានភ្លក្សការស្លាប់ ។"

(مختصر بصائر الدرجات: 19)

***

*157-158/4. عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ لَئِنْ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللهِ تُحْشَرُونَ﴾، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾؟ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «قَدْ فَرَّقَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا –

*157-158/4. ពាយការណ៍ដោយ ស្ហ៊ីរ៉ោះតុ៌ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ *[៣:១៥៨] បើពួកអ្នកស្លាប់ឬត្រូវសម្លាប់ ពួកអ្នកនឹងត្រូវប្រមូលទៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ី ។* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៨៥] រាល់អាត្មានឹងបានភ្លក្សការស្លាប់ ។"* អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ ﷺ មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ វែកញែកទាំងពីរនេះខុសពីគ្នា ។"

ثُمَّ قَالَ –: أَ كُنْتَ قَاتِلاً رَجُلاً لَوْ قَتَلَ أَخَاكَ»؟ قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: «فَلَوْ مَاتَ مَوْتاً، أَ كُنْتَ قَاتِلاً بِهِ أَحَداً؟» قُلْتُ: لاَ. قَالَ: «أَ لاَ تَرَى كَيْفَ فَرَّقَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٦ الحديث: ٩٩/ ١٩٦٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٢ الحديث : ١٦١)**

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "បើបងប្អូនលោកស្លាប់[ដោយការស្លាប់ធម្មជាតិ] លោកនឹងសម្លាប់អ្នកណាម្នាក់សងវិញទេ ?" ខ្ញុំបានទូលថា: "ទេ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "លោកឃើញអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ វែកញែកឲ្យខុសពីគ្នាដូចម្តេចទេ ?" (تفسير العيّاشي 1: 202/ 161)

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى ٱلْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

១៥៩. ដោយសារព្រះមេត្តាធម៌មកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីបានជាអ្នក (គឺសាស្តា) ទន់ភ្លន់ចំពោះពួកគេ ។ បើអ្នកតឹងរ៉ឹង ចិត្តរឹង ពួកគេច្បាស់ជានឹងឃ្លាតចេញឆ្ងាយពីអ្នក ។ ដូច្នេះចូរអ្នកអត់ទោសឲ្យពួកគេ ចូរអ្នកសូមទោសឲ្យពួកគេ ចូរអ្នកប្រឹក្សាជាមួយពួកគេក្នុងរឿងនីមួយ[ដែលគិតនឹងធ្វើ] ។ ពេលអ្នកបានសម្រេចចិត្តហើយ ចូរអ្នកទុកចិត្តលើអល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ការពិតអល់ឡោះហ្ស៊ីសព្វព្រះហឫទ័យបណ្តាអ្នកដែលទុកចិត្ត[លើព្រះអង្គ] ។

إِن يَنصُرْكُمُ ٱللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا ٱلَّذِى يَنصُرُكُم مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾

១៦០. បើអល់ឡោះហ្ស៊ីជួយពួកអ្នក ពុំមានអ្នកណាឈ្នះពួកអ្នកទេ ។ បើព្រះអង្គចោលពួកអ្នក នរណាអាចជួយពួកអ្នកបានក្រៅពីព្រះអង្គ ? បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាត្រូវទុកកាយថ្វាយចិត្តលើអល់ឡោះហ្ស៊ី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៥៩-១៦០

159–1/160. عَنْ صَفْوَانَ الْجَمَّالِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ عَنْ سَعْدٍ الْإِسْكَافِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «جَاءَ أَعْرَابِيٌّ– أَحَدُ بَنِي عَامِرٍ– فَسَأَلَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَلَمْ يَجِدْهُ، قَالُوا: هُوَ يُفَرِّجُ. فَطَلَبَهُ فَلَمْ يَجِدْهُ، قَالُوا: هُوَ بِمِنًى– قَالَ–: فَطَلَبَهُ فَلَمْ يَجِدْهُ، فَقَالُوا: هُوَ بِعَرَفَةَ. فَطَلَبَهُ فَلَمْ يَجِدْهُ، قَالُوا: هُوَ بِالْمَشْعَرِ– قَالَ–: فَوَجَدَهُ فِي الْمَوْقِفِ، قَالَ: حَلُّوا لِيَ النَّبِيَّ. فَقَالَ النَّاسُ: يَا أَعْرَابِيُّ، مَا أَنْكَرَكَ، إِذَا وَجَدْتَ النَّبِيَّ وَسْطَ الْقَوْمِ وَجَدْتَهُ مُفَخَّماً. قَالَ: بَلْ حَلُّوهُ لِي حَتَّى لاَ أَسْأَلَ عَنْهُ أَحَداً.

159-160/1. ស្ហ្ស៊ីហ្ស ⍰ាន អាល់-យ៉ាកុ⍰ាល់ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ⍰ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ និង សាអ⍰ុដ្ធ

អាល់-អ៊ីសកាហ្ស ត្រកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ការ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ «បុរសអាកុ៊ារ៉ាបម្នាក់ អ្នកបានី-អ៊ាមៀរ បានមកសួររកព្រះសាស្តា ﷺ តែមិនជួបព្រះអង្គ ។ គេបានប្រាប់គាត់ថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ នៅឯ មុ៊ូ្ស ដ្ឋាលីហ្ការ ។" គាត់បានស្វែងរកព្រះអង្គ ﷻ តែមិនឃើញ ។ គេបានប្រាប់ថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ នៅឯ មីណា ។" គាត់បានស្វែងរកព្រះអង្គ ﷻ តែមិនឃើញ ។ គេបានប្រាប់ថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ នៅឯអ៊ារ៉ាហ្ការ ។" គាត់មិនឃើញព្រះអង្គ ﷺ ទេ ។ គេបានប្រាប់ថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ នៅឯបូនីយស្ថាន ។" គាត់បានឃើញព្រះ អង្គ ﷺ នៅឯកន្លែងឈប់ ។" គាត់បានថា៖ "សូមប្រាប់ឲ្យខ្ញុំស្គាល់លក្ខណៈ:ព្រះសាស្តា ﷺ ផង ។" គេ បានប្រាប់ថា៖ "អាកុ៊ារ៉ាបអ៊ីយ ! ពេលលោកឃើញមនុស្សណាដែលចង្អៀតអារម្មណ៍ (គឺមានអាការពិបាក ចិត្ត) នៅក្នុងចំណោមមនុស្ស នោះគឺព្រះសាស្តា ﷺ ។" គាត់បានថា៖ "សូមប្រាប់ឲ្យខ្ញុំស្គាល់លក្ខណៈ: ព្រះអង្គ ﷺ ផង ដើម្បីខ្ញុំនឹងមិនបាច់សួរគេទៀត ។"

قَالُوا: فَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ أَطْوَلُ مِنَ الرَّبْعَةِ، وَ أَقْصَرُ مِنَ الطَّوِيلِ الْفَاحِشِ، كَأَنَّ لَوْنَهُ فِضَّةٌ وَ ذَهَبٌ،أَرْجَلُ النَّاسِ جُمَّةً، وَ أَوْسَعُ النَّاسِ جَبْهَةً، بَيْنَ عَيْنَيْهِ غُرَّةٌ، أَقْنَى الْأَنْفِ، وَاسِعُ الْجَبِينِ، كَثُّ اللِّحْيَةِ، مُفَلَّحُ الْأَسْنَانِ، عَلَى شَفَتِهِ السُّفْلَى خَالٌ، كَأَنَّ رَقَبَتَهُ إِبْرِيقُ فِضَّةٍ، بَعِيدُ مَا بَيْنَ مُشَاشَةِ الْمَنْكِبَيْنِ، كَأَنَّ بَطْنَهُ وَ صَدْرَهُ سَوَاءٌ، سَبْطُ الْبَنَانِ، عَظِيمُ الْبَرَاثِنِ، إِذَا مَشَى مَشَى مُتَكَفِّئاً، وَ إِذَا الْتَفَتَ الْتَفَتَ بِأَجْمَعِهِ، كَأَنَّ يَدَهُ مِنْ لِينِهَا مَتْنُ أَرْنَبٍ، إِذَا قَامَ مَعَ إِنْسَانٍ لَمْ يَنْفَتِلْ حَتَّى يَنْفَتِلَ صَاحِبُهُ، وَ إِذَا جَلَسَ لَمْ يَحُلَّ حُبْوَتَهُ حَتَّى يَقُومَ جَلِيسُهُ.

គេបានប្រាប់ថា៖ "ព្រះសាស្តា ﷺ ខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគ ទាបជាងបុគ្គលអសីលធម៌មានខ្ពស់ ។ សម្ព ព្រះអង្គ ﷺ ដូចប្រាក់និងមាស ជើងព្រះអង្គ ﷺ មាំជាងគេ ថ្ងាសធំជាងមនុស្សទូទៅ ។ ចន្លោះភ្នែកព្រះ អង្គ ﷺ មានស្នាមស ។ ច្រមុះព្រះអង្គ ﷺ កោង ថ្ងាសធំ ពុកចង្កាក្រាស់ ធ្មេញរង្វើល ។ មានស្នាមនៅលើ បបូរមាត់ក្រោមរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ។ កព្រះអង្គ ﷺ ដូចថ្ងប្រាក់ ស្មាធំ ពោះព្រះអង្គ ﷺ និងទ្រូងព្រះអង្គ ﷺ ហាក់ដូចគ្នា ។ ចុងម្រាមដៃព្រះអង្គ ﷺ ដូចបុគ្គលដែលមានចិត្តទូលាយ កដៃមាំ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ ដើរ ព្រះអង្គ ﷺ ដើរដោយទ្រេតទៅមុខ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ បែរ ព្រះអង្គ ﷺ បែរទាំងអស់ (គឺបែរទាំងខ្លួនតែ ម្តង) ។ ដៃព្រះអង្គ ﷺ ហាក់ដូចជាស្រទន់ជាងទន្សាយ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ ឈរជាមួយគេ ទាល់តែគេ ដើរចេញសិនទើបព្រះអង្គ ﷺ ដើរចេញ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ អង្គុយ ទាល់តែអ្នកអង្គុយងើបឡើងសិនទើប ព្រះអង្គ ﷺ បង្ហែមសំលៀកបំពាក់ផ្ទឹបខ្លួន ។"

فَجَاءَ الْأَعْرَابِيُّ، فَلَمَّا نَظَرَ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَرَفَهُ، قَالَ بِمِحْجَنِهِ عَلَى رَأْسِ نَاقَةِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عِنْدَ ذَنَبِ نَاقَتِهِ، فَأَقْبَلَتِ النَّاسُ تَقُولُ: مَا أَجْرَأَكَ، يَا أَعْرَابِيُّ! قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): دَعُوهُ فَإِنَّهُ أَرِبٌ. ثُمَّ قَالَ: مَا حَاجَتُكَ؟ قَالَ: جَاءَتْنَا رُسُلُكَ أَنْ تُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَ تُؤْتُوا الزَّكَاةَ، وَ تَحُجُّوا الْبَيْتَ، وَ تَغْتَسِلُوا مِنَ الْجَنَابَةِ، وَ بَعَثَنِي قَوْمِي إِلَيْكَ [رَائِداً] أَبْغِي أَنْ أَسْتَحْلِفَكَ، وَ أَخْشَى أَنْ تَغْضِبَ.

បុរសអាកុ៊ារ៉ាបបានមកដល់ គាត់សម្លឹងមើលព្រះសាស្តា ﷺ ស្គាល់ព្រះអង្គ ﷺ ។ គាត់បានហៅដោយ យកដំបងវាយក្បាលអូដ្ឋរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ ﷺ ។ គេបានថា៖ "អាកុ៊ារ៉ាបអ៊ីយ ! អ្នកឯងព្រហើន ម្ល៉េះ ។" រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "លែងគាត់ទៅព្រោះគាត់មានការ ។" បន្ទាប់ពីនោះព្រះ អង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "លោកមានការអ្វី ?" គាត់បានទូលថា៖ "ព្រះរាជសារព្រះអង្គ ﷺ បានមកដល់ អស់ទូលបង្គំ ឲ្យស្ម៊ីឡាត់ ឲ្យបរិច្ចាគស្ការ៉ាតុ ឲ្យធ្វើពិធីហ្ការ៉ាជ្ជនៅឯព្រះមហាគ្រឹះ ឲ្យងូតទឹកជម្រះខ្លួនឲ្យ ស្អាតពីអាការកខ្វក់ក្រោយពីបានរួមភេទ (យ៉ាណាបាសុ) ។ ប្រជាជាតិទូលបង្គំចាត់បញ្ជូនទូលបង្គំមកជា អ្នកត្រួសត្រាយ ។ ទូលបង្គំចង់សូមព្រះអង្គ ﷺ តែខ្លាចព្រះអង្គ ﷺ ក្រោធ ។"

قَالَ: لاَ أَغْضَبُ، إِنِّي أَنَا الَّذِي سَمَّانِيَ اللَّهُ فِي التَّوْرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، الْمُجْتَبَى الْمُصْطَفَى، لَيْسَ بِفَحَّاشٍ وَ لاَ سَخَّابٍ فِي الْأَسْوَاقِ، وَ لاَ يُتْبِعُ السَّيِّئَةَ السَّيِّئَةَ، وَ لَكِنْ يُتْبِعُ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ، فَسَلْنِي عَمَّا شِئْتَ، وَ أَنَا الَّذِي سَمَّانِيَ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ ﴿وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لاَنْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ فَاسْأَلْ عَمَّا شِئْتَ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ាមានព្រះវចន:ថា៖ "ខ្ញុំមិនក្រោធទេ ។ ខ្ញុំគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាហៅ ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ូ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា នៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាតូ និងព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ីល បុគ្គលដែលត្រូវ តែងតាំង បុគ្គលដែលត្រូវជ្រើសរើស ។ ខ្ញុំមិនមែនបុគ្គលអសីលធម៌ទេ មិនមែនបុគ្គលដែលស្រែក ឡូឡានៅក្នុងផ្សារទេ ខ្ញុំមិនទេរទៅរកសេចក្ដីអាក្រក់ទេ តែខ្ញុំទេរទៅរកសេចក្ដីល្អប្រពៃ ។ ចូរ លោកសួរខ្ញុំអ្វីក៏សួរមកចុះ ព្រោះខ្ញុំជាបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាហៅនៅក្នុងគ្ពីរអានថា៖ *[៣:១៥៩] បើអ្នកតឹងរ៉ឹង ចិត្តរ៉ឹង ពួកគេច្បាស់ជានឹងឃ្លាតចេញឆ្ងាយពីអ្នក ។* ដូច្នេះចូរលោកសួរខ្ញុំអ្វី ក៏សួរមកចុះ ។"

قَالَ: إِنَّ اللَّهَ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ هُوَ أَرْسَلَكَ؟ قَالَ: نَعَمْ، هُوَ أَرْسَلَنِي. قَالَ: بِاللَّهِ الَّذِي قَامَتِ السَّمَاوَاتُ بِأَمْرِهِ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ، وَ أَرْسَلَكَ بِالصَّلاَةِ الْمَفْرُوضَةِ وَ الزَّكَاةِ الْمَعْقُولَةِ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: وَ هُوَ أَمَرَكَ بِالاِغْتِسَالِ مِنَ الْجَنَابَةِ، وَ بِالْحُدُودِ كُلِّهَا؟ قَالَ: نَعَمْ.

គាត់បានទូលថា៖ "តើព្រះដែលបានលើកមេឃទាំងឡាយឡើងដោយគ្មានសសរជាអ្នកបញ្ជូនព្រះអង្គ មកមែនទេ ?" ព្រះអង្គមានព្រះវចន:ថា៖ "មែន ព្រះអង្គបានបញ្ជូនខ្ញុំមក ។" គាត់បានទូល ថា៖ "បញ្ជូនមកដោយព្រះដែលបានលើកមេឃទាំងឡាយឡើងតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ព្រះដែលបាន បញ្ជូនព្រះគម្ពីរមកឲ្យព្រះអង្គ ដែលបានបញ្ជូនព្រះអង្គមកជាមួយស្ល៊ីឡាតុ៌ចាំបាច់ (ហ្សារ៉ូ) និង ស្ហ្ការ៉ាតុ៌សមហេតុផលមែនទេ ?" ព្រះអង្គមានព្រះវចន:ថា៖ "មែន ។" គាត់បានទូលថា៖ "ព្រះអង្គ បានបញ្ជាឲ្យព្រះអង្គងូតទឹកជម្រះខ្លួនឲ្យស្អាតពីអាការកខ្វក់ក្រោយពីបានរួមភេទ (យ៉ាណាបាសុ) ឲ្យ គោរពច្បាប់ទាំងអស់មែនទេ ?" ព្រះអង្គមានព្រះវចន:ថា៖ "មែន ។"

قَالَ: فَإِنَّا آمَنَّا بِاللَّهِ، وَ رُسُلِهِ، وَ كِتَابِهِ، وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ، وَ الْبَعْثِ، وَ الْمِيزَانِ، وَ الْمَوْقِفِ، وَ الْحَلاَلِ، وَ الْحَرَامِ، صَغِيرِهِ وَ كَبِيرِهِ. قَالَ: فَاسْتَغْفَرَ لَهُ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ دَعَا لَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٨ الحديث: ٩٩/ ١٩٦٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٣ الحديث : ١٦٤)**

គាត់បានទូលថា៖ "ដូច្នេះទូលបង្គំជឿអល់ឡោះហ្ស៊ា ជឿព្រះសាស្ដាព្រះអង្គ ជឿព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ជឿថ្ងៃអវសាន ជឿការរស់ឡើងវិញ ជឿជញ្ជីង ជឿការឈប់សម្រាក (ដើម្បីទូទាត់) ជឿការអនុញ្ញាត ជឿបម្រាមទាំងតូចទាំងធំ ។"» ព្រះអង្គមានវចនថា៖ "ព្រះសាស្ដាបានសូមខមាទោសឲ្យបុរស នោះ បានបួងសួងឲ្យគាត់ ។ (تفسير العيّاشي 1: 203/ 164)

***

159–2/160. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَهْزِيَارَ، قَالَ: كَتَبَ إِلَيَّ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنْ «سَلْ فُلاَناً أَنْ يُشِيرَ عَلَيَّ وَ يَتَخَيَّرَ لِنَفْسِهِ، فَهُوَ يَعْلَمُ مَا يَجُوزُ فِي بَلَدِهِ، وَ كَيْفَ يُعَامِلُ السَّلاَطِينَ، فَإِنَّ الْمَشُورَةَ مُبَارَكَةٌ، قَالَ اللَّهُ لِنَبِيِّهِ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ: ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾ فَإِنْ كَانَ مَا يَقُولُ مِمَّا يَجُوزُ كُنْتُ أُصَوِّبُ رَأْيَهُ، وَ إِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ رَجَوْتُ أَنْ أَصْعَهُ عَلَى الطَّرِيقِ الْوَاضِحِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ﴾ يَعْنِي الاِسْتِخَارَةَ». (تفسير العيّاشي 204/ 165: 1)**

159-160/2. អាស៊ុម៉ាដុំ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដុំ បានតំណាលតមកពី អុាលី ប៊ិន ម៉ាស្ហ៊ុយ៉ារ ដែលបាន
តំណាលថា អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامបានផ្ញើសំបុត្រមកខ្ញុំថា៖ «អ្នកនេះមួយបានសូមពិភាក្សាជាមួយខ្ញុំﷺ
អំពីរឿងដែលល្អប្រសើរសម្រាប់គាត់ ។ គាត់ដឹងច្បាស់ថាតើគេអនុញ្ញាតអ្វីខ្លះនៅក្នុងស្រុកគាត់នោះ តើ
អាជ្ញាធរប្រព្រឹត្តយ៉ាងណាខ្លះ[ចំពោះមនុស្ស] ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការពិភាក្សាដែលប្រកបដោយពរជ័យ
អល់ឡោះហ្ទ៍عزّ وجلّបានប្រាប់ព្រះសាស្ដាﷺព្រះអង្គعزّ وجلّនៅក្នុងការសម្រេចក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គعزّ وجلّ ថា៖
*[៣:១៥៩] ចូរអ្នកអត់ទោសឲ្យពួកគេ ចូរអ្នកសូមទោសឲ្យពួកគេ ចូរអ្នកប្រឹក្សាជាមួយពួកគេក្នុងរឿង
នីមួយ ។ ពេលអ្នកបានសម្រេចចិត្តហើយ ចូរអ្នកទុកចិត្តលើអល់ឡោះហ្ទ៍ ។ ការពិតអល់ឡោះហ្ទ៍សព្វ
ព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នកដែលទុកចិត្ត ។ ពិតប្រាកដណាស់ អល់ឡោះហ្ទ៍សព្វព្រះហឫទ័យបណ្ដាអ្នក
ដែលទុកចិត្ត[លើព្រះអង្គ] ។* ដូច្នេះបើសម្ដីអ្នកនោះនៅក្នុងករណីដែលច្បាប់អនុញ្ញាត វាជាមតិដែលគួរ
ឲ្យចង់បានបំផុត ។ បើផ្ទុយពីនោះ ខ្ញុំﷺដាស់តឿនគាត់ឲ្យបែរទៅរកផ្លូវច្បាស់ បើអល់ឡោះហ្ទ៍عزّ وجلّមាន
ព្រះបំណង *ចូរអ្នកប្រឹក្សាជាមួយពួកគេក្នុងរឿងនីមួយ[ដែលគិតនឹងធ្វើ]* មានន័យថា អុីសទីខ៍រ៉ោះត៍ ។»
(تفسير العيّاشي 1: 204/ 165)

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَغُلَّۚ وَمَن يَغۡلُلۡ يَأۡتِ بِمَا غَلَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١٦١
១៦១. ព្រះសាស្ដាពុំមែនអ្នកលួចបំបាត់ទេ (គឺលួចទ្រព្យរួម) ។ អ្នកណាមួយលួចបំបាត់ អ្នកនោះនឹងនាំ
មកនូវអ្វីដែលខ្លួនបានលួចបំបាត់នោះថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ រាល់អាត្មានឹងត្រូវតបស្នងយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់តាមអ្វីៗ
ដែលខ្លួនបានសាង ពួកគេនឹងមិនរងអំពើអយុត្តិធម៌ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦១

1/161. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ مٰا كٰانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ﴾: «فَصَدَقَ اللَّهُ، لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَجْعَلَ نَبِيّاً غَالاًّ ﴿وَ مَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمٰا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰامَةِ﴾ وَ مَنْ غَلَّ شَيْئاً رَآهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النَّارِ، ثُمَّ يُكَلَّفُ أَنْ يَدْخُلَ إِلَيْهِ فَيُخْرِجَهُ مِنَ النَّارِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٧٣، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٢)**

161/1. អុាលី ប៊ិន អុីបរ៉ហ៊ីម បានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ារូដ្ឌ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ
យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍تعالى *[៣:១៦១] ព្រះសាស្ដាពុំមែនអ្នកលួចបំបាត់ទេ* ថា៖
«អល់ឡោះហ្ទ៍عزّ وجلّមានព្រះរាជបន្ទូលពិត ។ អល់ឡោះហ្ទ៍عزّ وجلّមិនដែលចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្ដាﷺណាមួយ
មកជាអ្នកបន្លំលួចទេ ។ *អ្នកណាមួយលួចបំបាត់ អ្នកនោះនឹងនាំមកនូវអ្វីដែលខ្លួនបានលួចបំបាត់នោះ
ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។* អ្នកណាបន្លំលួចអ្វីមួយ អ្នកនោះនឹងបានឃើញវានៅក្នុងភ្លើងនរកថ្ងៃជំនុំជម្រះ អ្នកនោះ
នឹងត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មឲ្យចូលទៅក្នុងភ្លើងនរក ទៅយកវាចេញមកពីក្នុងភ្លើងនរកនោះវិញ ។»
(تفسير القمّي 1: 122. Al-Mizan vol.7 p.114)

***

2/161. ابْنُ بَابَوَيْهِ: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ قُتَيْبَةَ، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ نُوحِ بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ، عَنْ صَالِحِ بْنِ عُقْبَةَ، عَنْ عَلْقَمَةَ، عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِيهِ: «أَ لَمْ يَنْسُبُوا نَبِيَّنَا مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلَى أَنَّهُ يَوْمَ بَدْرٍ أَخَذَ [لِنَفْسِهِ] مِنَ الْمَغْنَمِ قَطِيفَةً حَمْرَاءَ، حَتَّى أَظْهَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ

عَلَى الْقَطِيفَةِ، وَ بَرَّأَ نَبِيَّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنَ الْخِيَانَةِ، وَ أَنْزَلَ فِي كِتَابِهِ: ﴿وَ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَ مَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾؟!». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٠٩ الحديث: ٩٩/ ١٩٧١، الأمالي ٩٢/ ٣، سنن أبي داود ٣١/ ٣٩٧١: ٤، سنن الترمذي ٢٣٠/ ٣٠٠٩: ٥، تفسير الطبريّ ١٠٢: ٤)**

161/2. [...] ស្ហ៊ិលិះប៉្រា ប៊ិន អ៊ុក្ហ្ទបាស់ បានតំណាលតមកពី អ៊ុលក្ហ៊ីម៉ាស់ ដែលបានតំណាលតមកពី អាល់-ស្ហ៊ិឌ្ឌិក្ហ យ៉ាក្ហ្គុំហ្សារ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ជ៏ﷺដែលមានវចនៈនៅក្នុងហាឌិស្ហវែងមួយថា៖ «ពួកគេមិនបានចោទមូហាំម៉ាដ្ជ៏ﷺទេ ថាព្រះអង្គﷺបានយកសំលៀកបំពាក់ធ្វើអំពីកាំម្វី (គឺក្រណាត់ទន់រលើប) ដែលជាទ្រព្យឈ្លើយសឹកនោះទុកសម្រាប់ខ្លួនឯង ក្នុងសមរភូមិបាដ្ហារ ទាល់តែអល់ឡោះហ៊្វﷻបានធ្វើឲ្យសំលៀកបំពាក់នោះលេចឡើង បានដោះលែងព្រះសាស្ដាﷺព្រះអង្គﷻឲ្យរួចផុតពីអំពើក្បត់នេះ ហើយព្រះអង្គﷻបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻនូវអាយ៉ាស់ *[៣:១៦១] ព្រះសាស្ដាពុំមែនអ្នកលួចបំបាត់ទេ ។ អ្នកណាមួយលួចបំបាត់ អ្នកនោះនឹងនាំ មកនូវអ្វីដែលខ្លួនបានលួចបំបាត់នោះថ្ងៃជំនុំជម្រះ ?»*

(الأمالي: 92/ 3. Al-Mizan vol.7 p.113)

***

3/161. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، [قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي] يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ "اَلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَواحِشَ" ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مَا أَسْكَتَكَ؟ قَالَ: أُحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

161/3. [...] អ៊ុប់ឌុល-អ៊ុស្ហ៊ីម ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊្វ អាល់-ហ្ាសានីបានថា អាប៊ូ យ៉ាក្ហ្គុំហ្សារ(عليه السلام)ទីពីរ (គឺអ៊ីម៉ាំយ៉ាវ៉ាដ្ជ(عليه السلام)) បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ខ្ញុំ(عليه السلام)បានឮព្រះបិតាខ្ញុំ(عليه السلام)មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ(عليه السلام)បានឮព្រះបិតា(عليه السلام)ខ្ញុំ(عليه السلام) មូសា ប៊ិន យ៉ាក្ហ្គុំហ្សារ(عليه السلام) មានវចនៈថា៖ "អ៊ាំរ៉ូ ប៊ិន អ៊ូបៃដ្ជ៏បានមកជួប អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊្វ(عليه السلام) ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[៥៣:៣២] [៥៣:៣២] បណ្ដាអ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំនិងអំពើអសីលធម៌* ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊្វ(عليه السلام)បានសួរលោកថា៖ "ហេតុអ្វីលោកឈប់ ?" គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៊្វﷻ ។"

فَقَالَ: نَعَمْ – يَا عَمْرُو –

ព្រះអង្គ(عليه السلام)មានវចនៈថា៖ "បាន អ៊ាំរ៉ូអើយ !

[...] وَ الْغُلُولُ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿وَ مَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾،

គឺការបន្លំលួច ពីព្រោះអល់ឡោះហ៊្វﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៦១] អ្នកណាមួយលួចបំបាត់ អ្នកនោះនឹងនាំមកនូវអ្វីដែលខ្លួនបានលួចបំបាត់នោះថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។*

[...] قَالَ: فَخَرَجَ عَمْرٌو وَ لَهُ صُرَاخٌ مِنْ بُكَائِهِ، وَ هُوَ يَقُولُ: هَلَكَ مَنْ يَقُولُ بِرَأْيِهِ، وَ نَازَعَكُمْ فِي الْفَضْلِ وَ الْعِلْمِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٥ الصفحة: ٢٠١ الحديث: ٩٩/ ١٠٢٢١، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٢١٧ الحديث : ٢٤)**

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថាអ៊ាំរ៉ូបានចេញទៅវិញដោយទ្រហោយំដោយទូលថា៖ "បុគ្គលវិនាសគឺបុគ្គលដែលនិយាយតាមតែចិត្តឯង ដែលដណ្ដើមបុណ្យបារមីនិងព្រះអភិញ្ញាពីព្រះអង្គ(عليه السلام) ។"

(الكافي 2: 217/ 24)

أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾

១៦២. តើបុគ្គលដែលធ្វើតាមការសព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ស៊ា ដូចបុគ្គលដែលរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ា ដែលមាននរកជាជម្រកនោះទេ ? នេះគឺទិសដៅអាក្រក់ ។

هُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

១៦៣. ពួកគេមានលំដាប់ថ្នាក់[ផ្សេងៗគ្នា]នៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកគេធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៦២-១៦៣

162–1/163. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿أَ فَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللهِ وَ مَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَ بِئْسَ الْمَصِيرُ﴾. فَقَالَ: «هُمُ الْأَئِمَّةُ، وَ هُمْ – وَ اللَّهِ، يَا عَمَّارُ – دَرَجَاتٌ لِلْمُؤْمِنِينَ عِنْدَ اللَّهِ، وَ بِمُوَالاَتِهِمْ وَ بِمَعْرِفَتِهِمْ إِيَّانَا يُضَاعِفُ اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِينَ حَسَنَاتِهِمْ، وَ يَرْفَعُ اللَّهُ لَهُمُ الدَّرَجَاتِ الْعُلاَ.

162-163/1. អាល់-អ្ស៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ុំម៉ារ ប៊ិន ម៉ារ៉ាន ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុ្លប ឌ្ចុលឡោះហ្ស៊ា អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[៣:១៦២] តើបុគ្គលដែលតាមការសព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ស៊ា ដូចបុគ្គលដែលរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ា ដែលមាននរកជាជម្រកនោះទេ ? នេះគឺទិសដៅអាក្រក់ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «បុគ្គលទាំងនេះគឺអ៊ីមុាំ ﷺ ។ អ៊ុំម៉ារអើយ! សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ! បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន]មានលំដាប់ថ្នាក់នៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បង្កើនទង្វើល្អឲ្យពួកគេថែមទៀត ព្រោះពួកគេនៅក្នុងវីឡាយ៉ាសុ់របស់អ៊ីមុាំ ﷺ ទទួលស្គាល់យើង ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ នឹងលើកលំដាប់ថ្នាក់ខ្ពស់លើសនេះទៀតឲ្យពួកគេ ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ، يَا عَمَّارُ: ﴿كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللهِ﴾ إِلَى قَوْلِهِ: ﴿الْمَصِيرُ﴾ فَهُمْ وَ اللَّهِ الَّذِينَ جَحَدُوا حَقَّ عَلِيِّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ حَقَّ الْأَئِمَّةِ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ، فَبَاءُوا بِذَلِكَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٠ الحديث: ٩٩/ ١٩٧٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٥ الحديث : ١٦٧)**

អ៊ុំម៉ារអើយ! ឯព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *ដូចបុគ្គលដែលរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ា* ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះរាជអង្គ ﷻ *ទិសដៅអាក្រក់* សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ! ពួកគេគឺបុគ្គលដែលបដិសេធសិទ្ធិរបស់អ៊ុ្លលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ និងសិទ្ធិរបស់អ៊ីមុាំ ﷺ ដែលជាសាលោហិតយើង ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ។ មកពីមូលហេតុនេះឯងបានជាពួកគេរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ។» (تفسير العيّاشي 1: 205/ 167. Al-Mizan vol.7 p.114)

***

162–2/163. عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ ذَكَرَ قَوْلَ اللَّهِ: ﴿هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللهِ﴾ قَالَ: «الدَّرَجَةُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١١ الحديث: ٩٩/ ١٩٧٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٥ الحديث : ١٦٨)**

162-163/2. អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-រ៉ាដ្ជ៊ីصلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ *[៣:១៦៣] ពួកគេមានលំដាប់ថ្នាក់[ផ្សេងៗគ្នា]នៅឯអល់ឡោះហ្ជ៉ា ។* ថា: «[រង្វាស់របស់]លំដាប់ថ្នាក់មួយគឺស្មើនឹងអ្វីៗនៅក្នុងចន្លោះមេឃនិងដី ។» (تفسير العيّاشي 1: 205/ 168. Al-Mizan vol.7 p.114)

***

*162–3/163. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «بِالزِّيَادَةِ بِالْإِيمَانِ يَتَفَاضَلُ الْمُؤْمِنُونَ بِالدَّرَجَاتِ عِنْدَ اللَّهِ». قُلْتُ: وَ إِنَّ لِلْإِيمَانِ دَرَجَاتٍ وَ مَنَازِلَ يَتَفَاضَلُ بِهَا الْمُؤْمِنُونَ عِنْدَ اللَّهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ». قُلْتُ: صِفْ لِي ذَلِكَ – رَحِمَكَ اللَّهُ – حَتَّى أَفْهَمَهُ.

*162-163/3. អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុំរ៉ូ អាល់-ស្ស៊ូបៃរី តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៉ាصلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «សម្រាប់អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបាននូវផលបុណ្យជាលំដាប់ថ្នាក់អាស្រ័យកំណើនជំនឿអ៊ីម៉ាន់ ។» ខ្ញុំបានទូលថា: «ជំនឿអ៊ីម៉ាន់មានលំដាប់ថ្នាក់និងកម្រិត បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបាននូវផលបុណ្យនៅឯអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻឬ ?» ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ត្រូវហើយ ។» ខ្ញុំបានទូលថា: «សូមព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامអធិប្បាយប្រាប់ទូលបង្គំ - សូមអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻអាណិតអាសូរព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام - ទាល់តែទូលបង្គំយល់ ។»

قَالَ: «مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ أَوْلِيَاءَهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ فَقَالَ: ﴿تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ﴾، الْآيَةَ، وَ قَالَ: ﴿وَ لَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾، وَ قَالَ: ﴿انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَ لَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ﴾، وَ قَالَ: ﴿هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ﴾،

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «គឺបុណ្យបារមីដែលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻដំឡើងឲ្យព្រះអភិបាលعليهم السلام ដែលមកពីព្រះអង្គﷻ មួយចំនួនលើសព្រះអភិបាលعليهم السلام ឯទៀត ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:២៥៣] យើងបានដំឡើងបុណ្យព្រះសាស្តាមួយចំនួនលើសព្រះសាស្តាឯទៀត ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ាគ្រាស់ជាមួយព្រះសាស្តាខ្លះ ព្រះអង្គលើកចំណាត់ថ្នាក់ព្រះសាស្តាឯទៀត ។* អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[១៧:៥៥] យើងបានប្រទានឧត្តមភាពដល់បណ្តាព្រះសាស្តាមួយចំនួនលើសព្រះសាស្តាមួយចំនួនទៀត ។* អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[១៧:២១] ចូរអ្នកមើលចុះថាយើងបានធ្វើឲ្យជនមួយចំនួនខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នកឯទៀត[នៅលើផែនដី]ដូចម្តេចខ្លះ ។ [តែ]លោកមុខមានលំដាប់ថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនោះ មានឧត្តមភាពខ្ពស់លើសនោះទៅទៀត ។* អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៦៣] ពួកគេមានលំដាប់ថ្នាក់[ផ្សេងៗគ្នា]នៅឯអល់ឡោះហ្ជ៉ា ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ាទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកគេធ្វើ ។*

فَهَذَا ذِكْرُ دَرَجَاتِ الْإِيمَانِ وَ مَنَازِلِهِ عِنْدَ اللَّهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥١٤ الحديث: ٩٩/ ١٣٧٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٥ الحديث : ٤٤٧)**

ដូច្នេះនេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻចែងអំពីលំដាប់ថ្នាក់ និងកម្រិតរបស់ជំនឿអ៊ីម៉ាន់សម្រាប់អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ ។» (تفسير العياشي 1: 135/ 447)2:252-253

لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ١٦٤

១៦៤. ការពិតអល់ឡោះហ្ទ៍មានព្រះគុណដល់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា កាលព្រះអង្គបានបញ្ជូនមកឲ្យបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធានូវព្រះសាសនៈទូត[ត្រូវជ្រើសរើស]មកពីពួកគេ ដែលថ្លែងប្រាប់ពួកគេនូវព្រះឱង្ការព្រះអង្គ ដែលជម្រះបន្សុទ្ធ[កាយចិត្ត]ពួកគេ ដែលបង្រៀនពួកគេឲ្យចេះដឹងព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ ទោះបីកាលពីមុនពួកគេបាននៅក្នុងសេចក្ដីវង្វេងខុសយ៉ាងជាក់ស្ដែងក៏ដោយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦៤

1/164. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ، عَنْ عُبَيْدِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ حُسَيْنِ بْنِ نَصْرِ بْنِ مُزَاحِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبَانِ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ، عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ الْهِلاَلِيِّ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «نَحْنُ الَّذِينَ بَعَثَ اللَّهُ فِينَا رَسُولاً يَتْلُو عَلَيْنَا آيَاتِهِ وَ يُزَكِّينَا وَ يُعَلِّمُنَا الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٥ الصفحة: ٣٧٥ الحديث: ٩٩/ ١٠٧٢٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ٢ الصفحة: ٦٩٢ الحديث : ١)**

164/1. [...] ស៊ូឡៃម៍ ប៊ិន កូយ៉ស៍ អាល់-ហ៊ីឡាលី បានតំណាលថា អាលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថាយើងعليهم السلامគឺបណ្ដាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلបានបញ្ជូនព្រះសាសនៈទូតមកឲ្យ ដែលបានសូត្រអាយ៉ាស់ឲ្យយើងعليهم السلامដឹង ដែលបានជម្រះបន្សុទ្ធយើងعليهم السلام ដែលបានបង្ហាត់យើងعليهم السلامឲ្យចេះដឹងព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណបារមី ។» (تأويل الآيات 2: 692 / 1)

***

2/164. فِي اَلْكَافِي عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ اَلْأَوَّلِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: بَعَثَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ فِي سَبْعٍ وَ عِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ، فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ اَلْيَوْمَ كَتَبَ اَللَّهُ لَهُ صِيَامَ سِتِّينَ شَهْراً. (تفسير نور الثقلين , ج 3 , ص 466)

164/2. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-កាហ្វី មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី សាហ្លាល់ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ់ តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ដែលបានតំណាលថា អាប៊ូ អាល់-ហាសាន់ ទីមួយصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلបានបញ្ជូនមូហាំម៉ាដ់صلى الله عليه وآله وسلمមកឲ្យលោកទាំងពួងជាព្រះមេត្តាធម៌ ថ្ងៃទី ២៧ ខែរ៉ជ្ជាប់ ។ អ្នកណាកាន់សីលត្រណមថ្ងៃនេះ អល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلនឹងចារទុកឲ្យអ្នកនោះនូវសីលត្រណមហុកសិបខែ ។» (تفسير نور الثقلين 3: 466)

***

3/164. حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ هِلاَلٍ عَنْ خَلَفِ بْنِ حَمَّادٍ عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ اَلْحَجَّاجِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: إِنَّ اَلنَّبِيَّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَانَ يَقْرَأُ وَ يَكْتُبُ وَ يَقْرَأُ مَا لَمْ يُكْتَبْ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 227)

164/3. [...] អាប់ឌុល រ៉ោះហ្ម៍ម៉ាន ប៊ិន អាល់-ហាច់យ៉ាច់ បានតំណាលថា អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ទ៍صلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ «ព្រះសាស្ដាصلى الله عليه وآله وسلمអាចអាននិងសរសេរបាន ។ ព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمអាចអានបាន[ដែរ]អ្វីដែលព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمមិនបានសរសេរដោយដៃឯង ។» (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 227)

أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٦٥

១៦៥. ពេលពួកអ្នករងទុក្ខវេទនាមួយ - ថ្វីបើពួកអ្នកធ្លាប់បានធ្វើឲ្យ[សត្រូវពួកអ្នក]រងទុក្ខវេទនាដូចគ្នា

ជាពីរ - ពួកអ្នកថា៖ "តើវាកើតមកពីណា ?" ចូរអ្នកថា៖ "វាកើតមកពីខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់ [ដោយសារពួកអ្នកមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះសាស្តាអល់ឡោះ] ។" អល់ឡោះ ហ្ន៑ មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិលើសព្វសារពើ ។

وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٦٦

១៦៦. អ្វីដែលបានកើតមានដល់ពួកអ្នកថ្ងៃដែលទ័ពទាំងពីរបានប្រឈមមុខគ្នា (នៅឯសមភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ) នោះ [វាបានកើតឡើង]ដោយសារតែការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះ ហ្ន៑ ដើម្បីព្រះអង្គនឹងឲ្យដឹងថានរណាខ្លះជាអ្នកមានសទ្ធា

وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ يَوۡمَئِذٍ أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُونَ ١٦٧

១៦៧. ដើម្បីព្រះអង្គនឹងឲ្យដឹងថានរណាខ្លះជាមនុស្សមានពុតត្បុត ។ គេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកមកច្បាំងលើមាគ៌ាអល់ឡោះ ហ្ន៑ ឬ[យ៉ាងហោចណាស់ក៏]ចូរការពារខ្លួន ។" ពួកគេបានថា៖ "បើពួកយើងចេះច្បាំង [ឬបើយើងដឹងថាមានចម្បាំង] ពួកយើងប្រាកដជានឹងតាមពួកលោក ។" ថ្ងៃនោះពួកគេនៅជិតបទបដិសេធសាសនា (គឺក្បត់សាសនា) ជាងមានជំនឿ[ចំពោះអល់ឡោះ ហ្ន៑] ។ ពួកគេថាដោយមាត់អ្វីដែលពុំមាននៅក្នុងចិត្តពួកគេទេ ។ អល់ឡោះ ហ្ន៑ ទ្រង់ញាណបំផុតអ្វីដែលពួកគេលាក់ទុក ។

ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ وَقَعَدُواْ لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٦٨

១៦៨. ពួកដែលនិយាយអំពីបងប្អូន[រួមសាសនារបស់]ខ្លួន រីឯខ្លួនឯងវិញអង្គុយស្ងៀម[នៅឯផ្ទះ] ថា៖ "បើពួកគេស្តាប់យើង (គឺមិនចេញច្បាំង) ពួកគេច្បាស់ជាមិនត្រូវស្លាប់ទេ ។" ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ចូរអស់លោកបញ្ជៀសការស្លាប់ឲ្យផុតពីខ្លួនអស់លោកទៅ បើអស់លោកត្រឹមត្រូវនោះ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦៥-១៦៨

165–1/168. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللهِ: ﴿أَ وَ لَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا﴾. قَالَ: «كَانَ الْمُسْلِمُونَ قَدْ أَصَابُوا بِبَدْرٍ مِائَةً وَ أَرْبَعِينَ رَجُلاً: قَتَلُوا سَبْعِينَ رَجُلاً، وَ أَسَرُوا سَبْعِينَ رَجُلاً، فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ أُحُدٍ أُصِيبَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ سَبْعُونَ رَجُلاً، فَاغْتَمُّوا بِذَلِكَ، فَأَنْزَلَ اللهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿أَ وَ لَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١١ الحديث: ٩٩/ ١٩٧٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٥ الحديث : ١٦٩)**

165-168/1. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ចាំស្ការ ; តមកពីម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះ ហ្ន៑ សូមសន្តិសុខ ! អំពីព្រះន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ន៑ ! *[៣:១៦៥] ពេលពួកអ្នករងទុក្ខវេទនាមួយ - ថ្ងៃបើពួកអ្នកស្លាប់បានធ្វើឲ្យ[សត្រូវពួកអ្នក]រងទុក្ខវេទនាដូចគ្នាជាពីរ* ថា៖ «ក្នុងសមរភូមិបាដ្ឋារ ពួកមុស្លីមបានធ្វើឲ្យសត្រូវមួយរយសែសិបនាក់រងទុក្ខ បានសម្លាប់សត្រូវចិតសិបនាក់ បានចាប់បានសត្រូវចិតសិបនាក់ ។ ក្នុងសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ្ឋពួកមុស្លីមចិតសិបនាក់បានរងទុក្ខ ។ នេះគឺមូល

ហេតុដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេបាក់ទឹកចិត្ត ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ៌ាបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣:១៦៥] ពេលពួកអ្នករងទុក្ខវេទនាមួយ - ទ្វីបើពួកអ្នកធ្លាប់បានធ្វើឲ្យ[សត្រូវពួកអ្នក]រងទុក្ខវេទនាដូចគ្នាជាពីរ ។»*
(تفسير العيّاشي 1: 205/ 169)

***

*165-2/168. وَ عَنْ أَبَانِ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ قَالَ: سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ – وَ سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنِ اَلْإِيمَانِ – فَقَالَ: يَا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ، أَخْبِرْنِي عَنِ اَلْإِيمَانِ، لاَ أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَداً [غَيْرَكَ وَ لاَ] بَعْدَكَ. فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَأَلَهُ عَنْ مِثْلِ مَا سَأَلْتَنِي عَنْهُ، فَقَالَ لَهُ [مِثْلَ مَقَالَتِكَ]، فَأَخَذَ يُحَدِّثُهُ. ثُمَّ قَالَ لَهُ: اُقْعُدْ. [فَقَالَ لَهُ]: آمَنْتُ.

*165-168/2. រាយការណ៍ដោយ អាបាន ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ែយ៉ាស់ តមកពី ស៊ូឡែម៉ ប៊ិន ក្ងយ់ស ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អ៊ីលីសាលាត ប៊ិន អ៊ីប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ បុរសម្នាក់បានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីអ៊ីម៉ានថា៖ "អាមីរុលមុមីនីន ﷺ អើយ ! សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលព្រះបង្គំអំពីជំនឿ ។ ទូលព្រះបង្គំពុំបានសួរអ្នកណាទេក្រៅពីព្រះអង្គ ﷺ ទូលព្រះបង្គំនឹងមិនសួរអ្នកណាទេអត់ពីព្រះអង្គ ﷺ ទៅ ។" អ៊ីលីសាលាត ﷺ មានវចន:ថា៖ "បុរសម្នាក់បានទៅរកព្រះសាស្តា ﷺ សួរព្រះអង្គ ﷺ ស្រដៀងលោកសួរខ្ញុំ ﷺ នោះដែរ ។ ចម្លើយព្រះអង្គ ﷺ តបបុរសនោះដូចចម្លើយដែលខ្ញុំ ﷺ នឹងឆ្លើយតបលោកនោះដែរ ។ ដូច្នេះចូរលោកទទួលយកអ្វីដែលព្រះអង្គ ﷺ បាននិយាយប្រាប់បុរសនោះចុះ ។" ហើយព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់បុរសនោះថា៖ "ចូរលោកអង្គុយ ។" បុរសនោះបានទូលថា៖ "សូមទទួលបញ្ជា ។"

ثُمَّ أَقْبَلَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَلَى اَلرَّجُلِ فَقَالَ: أَ مَا عَلِمْتَ أَنَّ جَبْرَئِيلَ أَتَى رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي صُورَةِ آدَمِيٍّ فَقَالَ لَهُ: مَا اَلْإِسْلاَمُ؟ فَقَالَ: شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اَللَّهِ وَ إِقَامُ اَلصَّلاَةِ وَ إِيتَاءُ اَلزَّكَاةِ وَ حِجُّ اَلْبَيْتِ وَ صِيَامُ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ اَلْغُسْلُ مِنَ اَلْجَنَابَةِ.

ហើយអ៊ីលីសាលាត ﷺ [អង្គុយ]ទល់មុខបុរសនោះ មានវចន:ថា៖ "ចូរលោកដឹងថាយ៉ូ្ប៊ីបរ៉អ៊ីល ﷺ បានមកជួប រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ ដោយមានរូបរាងជាមនុស្សលោក ទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "អ្វីអ៊ីស្លាម ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ម្តេជ្ញាថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស ﷻ ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ជាព្រះសាសន:ទូតរបស់អល់ឡោះហ្ស ﷻ ធ្វើនមស្ការស្ជ៌ឡាត្ទ់ បរិច្ចាគទានស្ការាត្ទ់ ធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជនៅឯព្រះមហាគ្រឹះ កាន់សីលត្រណមខែរ៉ម៉ាដ្ជន ធ្វើស្នានពិធីធំ (ឆ្ងូ្ស យ៉ាណាបាស់) ។

فَقَالَ: وَ مَا اَلْإِيمَانُ؟ قَالَ: تُؤْمِنُ بِاللهِ وَ مَلاَئِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ وَ بِالْحَيَاةِ بَعْدَ اَلْمَوْتِ وَ بِالْقَدَرِ [كُلِّهِ] خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ وَ حُلْوِهِ وَ مُرِّهِ.

បុរស (ពោលគឺយ៉ូ្ប៊ីបរ៉អ៊ីល ﷺ ដែលក្លែងខ្លួនជាមនុស្សលោក) បានទូលថា៖ "អ្វីអ៊ីម៉ាន់ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ជឿអល់ឡោះហ្ស ﷻ [ជឿ]អស់ទេវតា [ជឿ]បណ្ណាព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ [ជឿ]បណ្ណាព្រះសាសន:ទូត ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷻ [ជឿថា]មានជីវិតក្រោយពីការស្លាប់ [ជឿ]បុព្វវាសនា (អាល់-ក្ងដ្ទ៌ារ) ទាំងអស់ ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី ទោះផ្អែមក្តី ជូរចត់ក្តី ។"

فَلَمَّا قَامَ اَلرَّجُلُ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: هَذَا جَبْرَئِيلُ، جَاءَكُمْ لِيُعَلِّمَكُمْ دِينَكُمْ. فَكَانَ كُلَّمَا قَالَ لَهُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ شَيْئاً قَالَ لَهُ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَمَتَى اَلسَّاعَةُ؟ قَالَ: مَا اَلْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ اَلسَّائِلِ. قَالَ: صَدَقْتَ.

ពេលបុរសនោះងើបឡើង រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "នេះគឺយ៉ូ្ប៊ីបរ៉អ៊ីល ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានមករកអស់លោកដើម្បីបង្រៀនអស់លោកឲ្យចេះដឹងព្រះសាសនា ។" អ្វីក៏ដោយដែលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ បានប្រាប់បុរសនោះ (ពោលគឺយ៉ូ្ប៊ីបរ៉អ៊ីល ﷺ) បុរសនោះប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា៖

"ព្រះអង្គﷺនិយាយពិត ។" បុរសនោះ (ពោលគឺយ៉ីបរ៉អ៊ីល(ع)) បានទូលថា៖ "កាលណាពេលវេលា ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកដែលត្រូវគេសួរអំពីរឿងនេះមិនដឹងជាងអ្នកដែលសួរគេទេ ។" បុរសនោះថា៖ "ព្រះអង្គﷺនិយាយពិត ។"

ثُمَّ قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ – بَعْدَ مَا فَرَغَ مِنْ قَوْلِ جَبْرَئِيلَ صَدَقْتَ –: أَلاَ إِنَّ اَلْإِيمَانَ بُنِيَ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمَ: عَلَى اَلْيَقِينِ وَ اَلصَّبْرِ وَ اَلْعَدْلِ وَ اَلْجِهَادِ. فَالْيَقِينُ مِنْهُ عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ: عَلَى اَلشَّوْقِ وَ اَلشَّفَقِ وَ اَلزُّهْدِ وَ اَلتَّرَقُّبِ. فَمَنِ اِشْتَاقَ إِلَى اَلْجَنَّةِ سَلاَ عَنِ اَلشَّهَوَاتِ، وَ مَنْ أَشْفَقَ مِنَ اَلنَّارِ اِتَّقَى اَلْمُحَرَّمَاتِ، وَ مَنْ زَهِدَ فِي اَلدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ اَلْمُصِيبَاتُ، وَ مَنِ اِرْتَقَبَ اَلْمَوْتَ سَارَعَ فِي اَلْخَيْرَاتِ. (كتاب سُليم ج٢ ص٦١٣)

ហើយអាលីصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈ បន្ទាប់ពីបានថ្លែងអំពីសម្តីរបស់យ៉ីបរ៉អ៊ីល(ع)ដែលថា "ព្រះអង្គﷺនិយាយពិត" ថា៖ "អ៊ីម៉ាន់ស្ថិតនៅលើមូលដ្ឋាន (គ្រឹះ) បួនគឺ៖ ការជឿជាក់ ការអត់ធ្មត់ យុត្តិធម៌ ការតស៊ូ ។ ការជឿជាក់ស្ថិតនៅលើបួនសាខាគឺ៖ តណ្ហា ការខ្លាច ការកាន់វត្តយ៉ាងតឹង (ការលត់ដំខ្លួន) ការប្រុងខ្លួនជាមុន ។ អ្នកណាប្រាថ្នាឋានសួគ៌ អ្នកនោះនឹងដកខ្លួនពីតណ្ហានានា ។ អ្នកណាខ្លាចភ្លើងនរក អ្នកនោះនឹងចៀសឆ្ងាយពីប្រការដែលច្បាប់ហាម ។ អ្នកណាកាន់វត្តយ៉ាងតឹង (គឺចេះលត់ដំខ្លួន) នៅក្នុងលោកនេះ ទុក្ខវេទនារបស់អ្នកនោះ (ឧបសគ្គលោកមុខ) នឹងទៅជាងាយស្រួលសម្រាប់អ្នកនោះ ។ អ្នកណាត្រៀមខ្លួនជាមុនសម្រាប់ការស្លាប់ អ្នកនោះនឹងប្រញាប់ធ្វើប្រការល្អ ។" (كتاب سُليم 2: 613)

قَالَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: وَ اَلنِّفَاقُ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمَ: عَلَى اَلْهَوَى وَ اَلْهُوَيْنَا وَ اَلْحَفِيظَةِ وَ اَلطَّمَعِ.

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "មាយាពុតពើនៅលើបួនមូលដ្ឋានគឺ៖ នៅលើតណ្ហា នៅលើប្រមាទធ្វេសប្រហែស នៅលើហិង្សា នៅលើសេចក្តីលោភលន់ ។

فَالْهَوَى عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ: عَلَى اَلْبَغْيِ وَ اَلْعُدْوَانِ وَ اَلشَّهْوَةِ وَ اَلطُّغْيَانِ.

តណ្ហាមានបួនសាខាគឺ៖ ការបះបោរ ការឈ្លានពាន ការត្រេកត្រអាលនឹងកាម សេចក្តីឃោរឃៅ ។

فَمَنْ بَغَى كَثُرَتْ غَوَائِلُهُ وَ تَخَلَّى مِنْهُ وَ نُصِرَ عَلَيْهِ.

អ្នកដែលបះបោរនឹងជួបប្រទះការលំបាកច្រើន ។ គេចោលអ្នកនោះ ។ គេនឹងព្រួតដៃគ្នាប្រឆាំងអ្នកនោះ ។

وَ مَنِ اِعْتَدَى لَمْ تُؤْمَنْ بَوَائِقُهُ، وَ لَمْ يَسْلَمْ قَلْبُهُ وَ لَمْ يَمْلِكْ نَفْسَهُ عَنِ اَلشَّهَوَاتِ. وَ مَنْ لَمْ يَعْذِلْ نَفْسَهُ فِي اَلشَّهَوَاتِ خَاضَ فِي اَلْخَبِيثَاتِ، وَ مَنْ طَغَى ضَلَّ عَلَى عَمْدٍ بِلاَ حُجَّةٍ.

អ្នកដែលឈ្លានពានគេមិនបានសុខទេ សូម្បីតែពីមិត្តភក្តិរបស់ខ្លួនក៏ទេ ។ ចិត្តអ្នកនោះក៏មិនបានសុខ អ្នកនោះក៏ពុំអាចទប់ខ្លួនឯងបានទេដែរពីការត្រេកត្រអាលនឹងកាម ។ អ្នកណាមិនដកខ្លួនចេញឆ្ងាយពីការត្រេកត្រអាលនឹងកាមទេ អ្នកនោះនឹងបណ្តោយខ្លួនប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌ ។ បុគ្គលឃោរឃៅនៅលើមាគ៌ាខុសដោយគ្មានហេតុផល ។

وَ اَلْهُوَيْنَا عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ: عَلَى اَلْغِرَّةِ وَ اَلْأَمَلِ وَ اَلْهَيْبَةِ وَ اَلْمُمَاطَلَةِ.

ការធ្វេសប្រមាទនៅលើមូលដ្ឋានបួនគឺ៖ នៅលើការព្រងើយកន្តើយ នៅលើសេចក្តីសង្ឃឹម នៅលើ

កិត្យានុភាព នៅលើការចំអៀក (បណ្តោយពេល) ។

وَ ذَلِكَ بِأَنَّ اَلْهَيْبَةَ تَرُدُّ عَنِ اَلْحَقِّ، وَ اَلْمُمَاطَلَةَ تُفَرِّطُ فِي اَلْعَمَلِ حَتَّى يَقْدَمَ عَلَيْهِ اَلْأَجَلُ.

កិត្យានុភាពនោះនឹងធ្វើឲ្យឃ្លាតពីការពិត ។ ការចំអៀកបណ្តោយពេលធ្វើឲ្យខូចការសាងបុណ្យ (ធ្វើអ៊ុម៉ាល់) លុះការស្លាប់មកដល់ ។

وَ لَوْ لاَ اَلْأَمَلُ عَلِمَ اَلْإِنْسَانُ حِسَابَ مَا هُوَ فِيهِ، وَ لَوْ عَلِمَ حِسَابَ مَا هُوَ فِيهِ مَاتَ خُفَاتاً مِنَ اَلْهَوْلِ وَ اَلْوَجَلِ.

បើពុំមានសេចក្ដីសង្ឃឹមទេ មនុស្សនឹងដឹងថាខ្លួននៅក្នុងស្ថានភាពណា ។ បើមនុស្សដឹងថាខ្លួននៅក្នុងស្ថានភាពណានោះ មនុស្សនឹងស្លាប់ដោយសារតែភ័យរន្ធត់និងតក់ស្លុតខ្លាំង ។

وَ اَلْغِرَّةُ تَقْصُرُ بِالْمَرْءِ عَنِ اَلْعَمَلِ.

ការព្រងើយកន្តើយធ្វើឲ្យមនុស្សមិនអើពើនឹងការសាងបុណ្យ (ធ្វើអ៊ុម៉ាល់) ។

وَ اَلْحَفِيظَةُ عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ: عَلَى اَلْكِبْرِ وَ اَلْفَخْرِ وَ اَلْحَمِيَّةِ وَ اَلْعَصَبِيَّةِ.

ហិង្សានៅលើបួនសាខាគឺ៖ នៅលើការក្រអឺតក្រទម នៅលើការលើកខ្លួនឯង នៅលើការវាយឫក នៅលើការរើសអើង (ប្រកាន់ខ្លួនឬវណ្ណ:) ។

فَمَنِ اِسْتَكْبَرَ أَدْبَرَ مِنَ اَلْحَقِّ، وَ مَنْ فَخَرَ فَجَرَ، وَ مَنْ حَمِيَ أَصَرَّ عَلَى اَلذُّنُوبِ، وَ مَنْ أَخَذَتْهُ اَلْعَصَبِيَّةُ جَارَ. فَبِئْسَ اَلْأَمْرُ أَمْرٌ بَيْنَ إِدْبَارٍ وَ فُجُورٍ وَ إِصْرَارٍ وَ جَوْرٍ عَلَى اَلصِّرَاطِ.

អ្នកណាក្រអឺតក្រទម អ្នកនោះនឹងលំអៀងចេញពីការពិត ។ អ្នកណាលើកខ្លួនឯង អ្នកនោះនឹងទៅជាបុគ្គលខ្វះសីលធម៌ ។ អ្នកណាវាយឫក អ្នកនោះមានៈសាងបាប ។ អ្នកណានៅក្រោមអំណាចនៃការរើសអើង អ្នកនោះនឹងទៅជាបុគ្គលទុច្ចរិត ។ ដូច្នេះវាជារឿងអាក្រក់ ទាំងរឿងលំអៀង[ចេញពីការពិត] ទាំងរឿងគ្មានយុត្តិធម៌ ទាំងរឿងអសីលធម៌ ទាំងរឿងមានៈសាងបាបនិងទាំងរឿងសាហាវយោរយៅនៅលើផ្លូវត្រូវ ។

وَ اَلطَّمَعُ عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ: اَلْفَرَحِ وَ اَلْمَرَحِ وَ اَللَّجَاجَةِ وَ اَلتَّكَاثُرِ.

ការលោភលន់នៅលើសាខាបួនគឺ៖ ការរីករាយពេក អំនួត កជម្លោះ សរសើរខ្លួនឯង ។

فَالْفَرَحُ مَكْرُوهٌ عِنْدَ اَللَّهِ، وَ اَلْمَرَحُ خُيَلاَءُ، وَ اَللَّجَاجَةُ بَلاَءٌ لِمَنِ اِضْطَرَّتْهُ إِلَى حَمْلِ اَلْآثَامِ، وَ اَلتَّكَاثُرُ لَهْوٌ وَ لَعِبٌ وَ شُغُلٌ وَ اِسْتِبْدَالُ اَلَّذِي هُوَ أَدْنىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ.

រីករាយខ្លាំងជាប្រការដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាស្អប់ខ្ពើម ។ អំនួតគឺប្រការអសារ: ។ កជម្លោះជាគ្រោះថ្នាក់ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលលីរែកបាប ។ ការសរសើរខ្លួនឯងដឹកនាំបុគ្គលទៅរកប្រការឥតប្រយោជន៍និងប្រការដែលធ្វើឲ្យខាតពេលវេលា ។

فَذَلِكَ اَلنِّفَاقُ وَ دَعَائِمُهُ وَ شُعَبُهُ. (كتاب سُليم ج٢ ص٩٥٠)

ទាំងនេះគឺមាយាពុតពើ គ្រឹះរបស់វានិងសាខារបស់វា ។" (كتاب سُليم 2: 950)

***

មុស្លីម ៧០ នាក់បានបូជាជីវិតនៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ គឺ៖

១. ហ៊ាំសាសុ៌ បិន អ៊ាប់ឌុល-មុត្តុ៏ត្តាលិប បិន ហ្ហាស្ស៊ីម (حَمْزَةُ ابْن عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمٍ)

២. អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា បិន យ៉ាស្ស៊ុ (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَحْشٍ)

៣. មុស្អាប់ បិន អ៊ូមែ៉រ (مُصْعَبُ بْنُ عُمَيْرٍ)

៤. ស្ហ៊ាំម៉ាស់ បិន អ៊ុស្ម៉ាន (شَمَّاسُ بْنُ عُثْمَانَ)

៥. អ៊ាំរ៉ បិន មូអ៊ាសុ៌ បិន អាល់-នុអ៊ីម៉ាន (عَمْرُو بْنُ مُعَاذِ بْنِ النُّعْمَانِ)

៦. អាល់-ហ្ហារីស្ស បិន អាណាស់ បិន រ៉ហ្ស៊ី (الْحَارِثُ ابْن أَنَسِ بْنِ رَافِعٍ)

៧. អ៊ីម៉ារ៉ោះតុ៌ បិន ស៊ីយ៉ាដ្ឋ បិន អាល់-សាកាន់ (عُمَارَةُ بْنُ زِيَادِ بْنِ السَّكَنِ)

៨. សាឡាម៉ាសុ៌ បិន ស្ហាប៊ីត បិន វ៉ាក្ខ៊ុស (سَلَمَةُ بْنُ ثَابِتِ بْنِ وَقْشٍ)

៩. អ៊ាំរ៉ បិន ស្ហាប៊ីត បិន វ៉ាក្ខ៊ុស (عَمْرُو بْنُ ثَابِتِ بْنِ وَقْشٍ)

១០. ស្ហាប៊ីត បិន វ៉ាក្ខ៊ុស (ثَابِت بْنِ وَقْشٍ)

១១. រីហ្វាអ៊ាសុ៌ បិន វ៉ាក្ខ៊ុស (رِفَاعَةُ بْنُ وَقْشٍ)

១២. ហ្ហ៊ូសៃល៍ បិន យ៉ាមៀរ (حُسَيْلُ بْنُ جَابِرٍ) ឈ្មោះក្រៅថា អាល់-យ៉ាម៉ាន (الْيَمَانُ) [ឪពុករបស់ហ្ហ៊ូស្ទ្រៃហ្វាសុ៌ (حُذَيْفَةَ)])

១៣. ស្ហ្ម យ៉ហ្ស៊ី បិន ក្ខ យ៉ស្ស៊ី (صَيْفِيّ بْنُ قَيْظِيّ)

១៤. ហ្ហាបាប់ បិន ក្ខ យ៉ស្ស៊ី (حَبَابُ بْنُ قَيْظِيّ)

១៥. អ៊ាប់បាដ្ឋ បិន សាស្ហ៊ល៍ (عَبّادُ بْنُ سَهْلٍ)

១៦. អាល់-ហ្ហារីស្ស បិន អៅស៍ បិន មូអ៊ាសុ៌ (الْحَارِثُ بْنُ أَوْسِ بْنِ مُعَاذٍ)

១៧. អ៊ីយ៉ាស់ បិន អៅស៍ (إِيَاسُ بْنُ أَوْسٍ)

១៨. អ៊ូបៃដ្ឋ៌ បិន អាល់-ត្ហៃយីហ្ហាន (عُبَيْدُ بْنُ اَلتَّيِّهَانِ)

១៩. ហ្ហាប៊ីប បិន យ៉ាស៊ីដ (حَبِيبُ بْنُ يَزِيدَ)

២០.យ៉ាស៊ីដ ខ៊ុ៏ទ្ទីប បិន អ៊ូមែ៉យ៉ាសុ៌ បិន រ៉ហ្ស៊ីអ៊ីម (يَزِيدُ بْنُ خَاطِبِ بْنِ أُمَيَّةَ بْنِ رَافِعٍ)

២១. អាប៊ូ ស៊ុហ្ហយ៉ាន បិន ហ្ហារីស្ស បិន ក្ខ យ៉ស៍ បិន ស្ហ៊ៃដ្ឋ (أَبُو سُفْيَانَ بْنُ الْحَارِثِ بْنِ قَيْسِ بْنِ زَيْدٍ)

២២. ហ្ហាន់ស៊ុ៏ឡាសុ៌ បិន អាប៊ូ អ៊ាមៀរ (حَنْظَلَةُ بْنُ أَبِي عَامِرِ بْنِ صَيْفِيّ بْنِ نُعْمَانَ بْنِ مَالِكِ بْنِ أَمَةَ) បុគ្គលដែលទេវតាលាងសម្អាត

២៣. អ៊ូណៃស៍ បិន ក្ខ៊ីតាដ្ឋាសុ៌ (أُنَيْسُ بْنُ قَتَادَةَ)

២៤. អាប៊ូ ហ្ហ៊ាយ៉ាសុ៌ (أَبُو حَيَّةَ)

២៥. អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា បិន យ៉ូបៃរ៉ បិន អាល់-នុអ៊ីម៉ាន (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جُبَيْرِ بْنِ النُّعْمَانِ) មេបញ្ជាការទ័ពធ្នូ

២៦. ខ្ញ យ៉ស្ហ៊ាម៉ាសុ៌ ឪពុករបស់ សាក្ខ៊ីដ្ឋ៌ បិន ខ្ញ យ៉ស្ហ៊ាម៉ាសុ៌ (خَيْثَمَةُ أَبُو سَعْدِ بْنُ خَيْثَمَةَ)

២៧. អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ា បិន សាឡាម៉ាសុ៌ (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَمَةَ)

២៨. ស៊ូបៃអ៊ីម បិន ហ្ហ៊ាទ្ទីប បិន អាល់-ហ្ហារីស្ស (سُبَيْعُ بْنُ حَاطِبِ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ قَيْسِ بْنِ هَيْشَةَ)

២៩. អ៊ាំរ៉ បិន ក្ខ យ៉ស៍ (عَمْرُو بْنُ قَيْسٍ)

៣០. ក្ងយ់ស៍ បិន អ៊ុំរ្ង បិន ក្ងយ់ស៍ (قَيْسُ بْنُ عَمْرٍو بْنُ قَيْسٍ)

៣១. ស្ថាបីត បិន អ៊ុំរ្ង បិន ស្ងៃដ្ធ (ثَابِتُ بْنُ عَمْرِو بْنِ زَيْدٍ)

៣២. អ៊ុមៀរ បិន ម៉ាក្ងឡាដ្ធ (عَامِرُ بْنُ مَخْلَدٍ)

៣៣. អាប៊ូ ហ្ធ្ធ្ងបៃរ៉ោះតុ៌ បិន អាល់-ហ្ធារីស្ស បិន អ៊ុល់-ក្ធ៊ីម៉ាស់ បិន អ៊ុំរ្ង (أَبُو هُبَيْرَةَ بْنُ الْحَارِثِ بْنِ عَلْقَمَةَ بْنِ عَمْرِو بْنِ ثَقْفِ بْنِ مَالِكِ بْنِ مَبْذُولٍ)

៣៤. អ៊ុំរ្ង បិន មុតារ្ធារ៉ីហ្ធ បិន អ៊ុល់ក្ធ៊ីម៉ាស់ បិន អ៊ុំរ្ង (عَمْرُو بْنُ مُطَرِّفِ بْنِ عَلْقَمَةَ بْنِ عَمْرٍو)

៣៥. អ៊ៅស៍ បិន ស្ថាបីត បិន អាល់-មុនស្ងៀរ (أَوْسُ بْنُ ثَابِتِ بْنِ الْمُنْذِرِ)

៣៦. អាណាស់ បិន អាល់-ណាដ្ធ៊ីរ៍ (أَنَسُ بْنُ النَّضْرِ بْنِ ضَمْضَمِ ابْن زَيْدِ بْنِ حَرَامِ بْنِ جُنْدُبِ بْنِ عَامِرِ بْنِ غَنْمِ بْنِ عَدِيِّ بْنِ النَّجَّارِ) (ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) របស់ អាណាស់ បិន ម៉ាលិក បម្រើរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ)

៣៧. ក្ងយ់ស៍ បិន មុក្ងឡាដ្ធ (قَيْسُ بْنُ مَخْلَدٍ)

៣៨. ក្ងៃសាន (كَيْسَانُ) (ទាស:របស់ បានូ ម៉ាស្ធ៊ីន បិន អាល់-ណាជ្ជ៊ីយ៉ារ (بَنِي مَازِنِ بْنِ النَّجَّارِ))

៣៩. ស៊ូឡៃម៍ បិន អាល់-ហ្ធារីស្ស (سُلَيْمُ بْنُ الْحَارِثِ)

៤០. នុអ៊ីម៉ាន បិន អ៊ុប់ដ្ធ អ៊ុំរ៍ (نُعْمَانُ بْنُ عَبْدِ عَمْرٍو)

៤១. ខ្ធ៊ីរ៉ីយ៉ាស់ បិន ស្ងៃដ្ធ បិន អាប៊ូ ស៊ូ្ធ្ធ្ងរ (خَارِجَةُ بْنُ زَيْدِ بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ)

៤២. សាក្ធ់ដ្ធ បិន អាល់-រ៉ាប៊ីអ៊ីម៍ បិន អ៊ុំរ៍ បិន អាប៊ូ ស៊ូ្ធ្ធ្ងរ (سَعْدُ بْنُ الرَّبِيعِ بْنِ عَمْرِو بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ) (ខ្ធ៊ីរ៉ីយ៉ាស់ និង សាក្ធ់ដ្ធ កប់ផ្ធ្ងរតែមួយ)

៤៣. អ៊ៅស៍ បិន អាល់-អារ៉ាក្ធ (أَوْسُ بْنُ الْأَرْقَمِ بْنِ زَيْدِ بْنِ قَيْسِ بْنِ النُّعْمَانِ بْنِ مَالِكِ بْنِ ثَعْلَبَةَ بْنِ كَعْبٍ)

៤៤. ម៉ាលិក បិន ស៊ីណាន អាល់-ឃ្ធ្ធ្ងរ(مَالِكُ بْنُ سِنَانِ بْنِ عُبَيْدِ بْنِ ثَعْلَبَةَ بْنِ عُبَيْدِ بْنِ الْأَبْجَرِ) (ឪពុក របស់ អាប៊ូ សាអ៊ីដ្ធ អាល់-ឃ្ធ្ធ្ងរ (أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ))

៤៥. សាអ៊ីដ្ធ បិន ស៊ូ្ធ្ធ្ងរ (سَعِيدُ بْنُ سُوَيْدِ بْنِ قَيْسِ بْنِ عَامِرِ بْنِ عَبَّادِ بْنِ الْأَبْجَرِ)

៤៦. អ៊ីតបាស់ បិន រ៉ាប៊ីអ៊ីម៍ (عُتْبَةُ بْنُ رَبِيعٍ)

៤៧. ស្ថាក្ធ់ឡាបាស់ បិន សាក្ធ់ដ្ធ បិន ម៉ាលិក (ثَعْلَبَةُ بْنُ سَعْدِ بْنِ مَالِكِ بْنِ خَالِدِ بْنِ ثَعْلَبَةَ بْنِ حَارِثَةَ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْخَزْرَجِ بْنِ سَاعِدَةَ)

៤៨. ស្ថាក្ធ់ហ្ធ៍ បិន ហ្ធ្ធ្ងរ៉ាស់ បិន អាល់-បាឌ្ធ (ثَقْفُ بْنُ فَرْوَةَ بْنِ الْبَدِيِّ)

៤៩. អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ធ៍ បិន អ៊ុំរ៍ បិន ហ៊ាស់ប៍ (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ وَهْبٍ)

៥០. ដ្ធ៊ុំរ៉ោះតុ៌ (ضَمْرَةُ) ដៃគូរបស់ បានូ ត្ធ៊ីរ៉ីហ្ធ (بَنِي طَرِيفٍ)

៥១. ណ៊ាហ្ធ្ធ្ងល់ បិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ធ៍ (نَوْفَلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ)

៥២. អ៊ុប់បាស់ បិន អ៊ីបាដ្ធាស់ (عَبَّاسُ بْنُ عُبَادَةَ بْنِ نَضْلَةَ بْنِ مَالِكِ ابْن الْعَجْلَانِ)

៥៣. នុអ៊ីម៉ាន បិន ម៉ាលិក បិន ស្ថាក្ធ់ឡាបាស់ (نُعْمَانُ بْنُ مَالِكِ بْنِ ثَعْلَبَةَ بْنِ فِهْرِ بْنِ غَنْمِ بْنِ سَالِمٍ)

៥៤. អាល់-មូយ៉ាស្ធ់ស្ធ្ធ្ងរ បិន ស៊ីយ៉ាដ្ធ (الْمُجَذَّرُ ابْن ذِيَادٍ)

៥៥. អ៊ីបាដ្ធាស់ បិន អាល់-ហ្ធ្ធ្ងស់ហ្ធ្ធ្ងស់ (عُبَادَةُ بْنُ الْحَسْحَاسِ) (បុរសទាំងបីរូបនេះ (នុអ៊ីម៉ាន, អាល់-មូយ៉ាស្ធ់ស្ធ្ធ្ងរ, អ៊ីបាដ្ធាស់ កប់ផ្ធ្ងរតែមួយ)

៥៦. រ៉ីហ្ធ្ធ្ងអ៊ុស់ បិន អ៊ុំរ៍ (رِفَاعَةُ بْنُ عَمْرٍو)

៥៧. អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្គ៌ ប៊ិន អ៊ាំរ៌ (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ حَرَامِ بْنِ ثَعْلَبَةَ بْنِ حَرَامٍ) (អ្នក បានូ ហ្ការ៉ម)

៥៨. អ៊ាំរ៌ ប៊ិន អាល់-យ៉ាមុះហ្ការ៌ (عَمْرُو بْنُ الْجَمُوحِ بْنِ زَيْدِ بْنِ حَرَامٍ) (អ្នក បានូ ហ្ការ៉ម)

៥៩. ខ្ជល់ឡាដ្ជ ប៊ិន អ៊ាំរ៌ ប៊ិន អាល់-យ៉ាមុះហ្ការ៌ (خَلَّادُ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْجَمُوحِ بْنِ زَيْدِ بْنِ حَرَامٍ)

៦០. អាប៊ូ ណៃម៉ាន (أَبُو أَيْمَنَ) (ទាស:របស់ អ៊ាំរ៌ ប៊ិន អាល់-យ៉ាមុះហ្ការ៌)

៦១. ស៊ូឡៃម៌ ប៊ិន អ៊ាំរ៌ ប៊ិន ហ្ការ៉ឌ្ជ៊ីដ្ជាស់ (سُلَيْمُ بْنُ عَمْرِو بْنِ حَدِيدَةَ)

៦២. អ៊ាន់តារ៉ោះតុ៌ (عَنْتَرَةُ) (ទាស:របស់ ស៊ូឡៃម៌)

៦៣. សាស់ល៌ ប៊ិន ក្ជយ៌ស៌ ប៊ិន អាប៊ូ កាកុ៌ប៌ ប៊ិន អាល់-ក្ជយ៌ន៌ (سَهْلُ بْنُ قَيْسِ بْنِ أَبِي كَعْبِ بْنِ الْقَيْنِ)

៦៤. ស្ការ៉ាក់វ៉ាន់ ប៊ិន អ៊ាប់ដ្ជ៌ ក្ជយ៌ស៌ (ذَكْوَانُ بْنُ عَبْدِ قَيْسٍ)

៦៥. អ៊ូបៃដ្ជ៌ ប៊ិន អាល់-មូអ៊ាល់ឡា (عُبَيْدُ بْنُ الْمُعَلَّى بْنِ لَوْذَانَ)

៦៦. ម៉ាលិក ប៊ិន នូម៉ៃឡាស់ (مَالِكُ بْنُ نُمَيْلَةَ)

៦៧. អាល់-ហ្ការីស ប៊ិន អ៊ាឌ្ជ ប៊ិន ខ្ជ៊ីរ៉ាស់ (الْحَارِث بْنِ عَدِيِّ بْنِ خَرَشَةَ بْنِ أُمَيَّةَ بْنِ عَامِرِ بْنِ حَطْمَةَ)

៦៨. ម៉ាលិក ប៊ិន អ៊ីយ៉ាស់ (مَالِكُ بْنُ إِيَاسٍ)

៦៩. អ៊ីយ៉ាស់ ប៊ិន អ៊ាឌ្ជ៊ី (إِيَاسُ بْنُ عَدِيٍّ)

៧០. អ៊ាំរ៉ូ ប៊ិន អ៊ីយ៉ាស់ (عَمْرُو بْنُ إِيَاسٍ)

(السيرة النبوية - الجزء : ٢ صفحة : ١٢٢). Al-Mizan vol.7 p.120-122)

وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾

១៦៩. ចូរអ្នកកុំគិតថាបណ្ដាអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ការ៌នោះស្លាប់ ។ ទេ ! ពួកគេនៅរស់នៅឯម្ចាស់ពួកគេ បាននូវការផ្ដត់ផ្ដង់[នៃឋានសួគ៌] ។

فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا۟ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

១៧០. ពួកគេរីករាយនឹងព្រះគុណូបការ:ដែលអល់ឡោះហ្ការ៌ព្រះរាជទានឲ្យពួកគេ ។ ពួកគេរីករាយឲ្យបណ្ដាអ្នកដែលមិនទាន់បានមកជួបជុំពួកគេនៅឡើយនៅខាងក្រោយ ។ ពួកគេនឹងពុំស្គាល់ការភ័យខ្លាច ពួកគេនឹងពុំមានទុក្ខសោកទេ ។

۞يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

១៧១. ពួកគេរីករាយដែលនឹងបានព្រះសទ្ធាទានមកពីអល់ឡោះហ្ការ៌និងព្រះគុណូបការ: [ពួកគេរីករាយ]ដែលអល់ឡោះហ្ការ៌នឹងមិនឲ្យរង្វាន់របស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាបាត់បង់ទេនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦៩-១៧១

169–1/171. ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنِ الْحَارِثِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ النُّعْمَانِ عَنْ بُرَيْدٍ الْعِجْلِيِّ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ

وَ جَلَّ ﴿وَ يَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
169-171/1. អ៊ីបនូ ម៉ាស្ហ៊ុប បានតំណាលតមកពី អាល់-ហ៊ារីស្ហ៍ ប៊ិន មូហ៊្ហាំម៉ាដ៍ ប៊ិន អាល់-នុអ៍ម៉ាន តមកពី ចូរ៉យ៉ដ៍ អាល់-អ៊ីច្ហលី ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក្ហ៊ុហ្វារ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ *[៣:១៧០] ពួកគេនឹងពុំស្គាល់ការភ័យខ្លាច ពួកគេនឹងពុំមានទុក្ខសោកទេ ។*

قَالَ هُمْ وَ اللَّهِ شِيعَتُنَا حِينَ صَارَتْ أَرْوَاحُهُمْ فِي الْجَنَّةِ وَ اسْتَقْبَلُوا الْكَرَامَةَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلِمُوا وَ اسْتَيْقَنُوا أَنَّهُمْ كَانُوا عَلَى الْحَقِّ وَ عَلَى دِينِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ اسْتَبْشَرُوا بِمَنْ لَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ مِنْ إِخْوَانِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٥٦ الحديث : ١٤٦)
ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍! នេះគឺស្ហ៊ីអ៊ាស់យើង ពេលវិញ្ញាណពួកគេទៅដល់ឋានសួគ៌ ។ គេនឹងស្វាគមន៍ពួកគេដោយកិត្តិយសក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្ទ៍ ។ ពួកគេនឹងបានដឹង នឹងជឿជាក់ថាពួកគេស្ថិតនៅលើការពិត នៅក្នុងព្រះសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ ។ ពួកគេនឹងបានទទួលដំណឹងល្អអំពីបណ្ដាបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លារបស់ពួកគេដែលនៅខាងក្រោយ ។ ពួកគេនឹងមិនមានការភ័យខ្លាចទេ ពួកគេនឹងមិនមានទុក្ខព្រួយទេ ។» (الكافي 8: 156/ 146)

***

169–171/2. عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ قَالَ: «إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ لِأَبِي بَكْرٍ يَوْماً: ﴿وَ لا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتاً بَلْ أَحْياءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مَاتَ شَهِيداً، وَ اللَّهِ لَيَأْتِيَنَّكَ، فَأَيْقِنْ إِذَا جَاءَكَ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ غَيْرُ مُتَخَيِّلٍ بِهِ،
169-171/2. លោក (គឺ អាល់-គូឡៃនី) បានតំណាល យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោក ថា អាមីរុល-មុមីនីនបានប្រាប់ អាប៊ូ បាការ ថ្ងៃមួយថា៖ *«[៣:១៦៩] ចូរអ្នកកុំគិតថាបណ្ដាអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ទ៍នោះស្លាប់ ។ ទេ ! ពួកគេនៅរស់នៅឯម្ចាស់ពួកគេ ។* ខ្ញុំសូមធ្វើសាក្សីថា មូហ៊្ហាំម៉ាដ៍ ព្រះសាសនៈទូតរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ បានចូលព្រះទិវង្គតជាទុក្ករៈបុគ្គល ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ទ៍! ព្រះអង្គនឹងមករកលោកវិញ ។ ដូច្នេះចូរលោកជឿជាក់ថាពេលព្រះអង្គមករកលោកវិញនោះ ស្ហៃតន មិនអាចកាឡៃខ្លួនជាព្រះអង្គបានទេ ។»

فَأَخَذَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِيَدِ أَبِي بَكْرٍ فَأَرَاهُ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «يَا أَبَا بَكْرٍ، آمِنْ بِعَلِيٍّ وَ بِأَحَدَ عَشَرَ مِنْ وُلْدِهِ، إِنَّهُمْ مِثْلِي إِلاَّ النُّبُوَّةَ وَ تُبْ إِلَى اللَّهِ مِمَّا فِي يَدِكَ فَإِنَّهُ لاَ حَقَّ لَكَ فِيهِ. قَالَ: ثُمَّ ذَهَبَ فَلَمْ يَرَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٢ الحديث: ٩٩/ ١٩٨٢، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٤٨ الحديث : ١٣)**
អាលីបានចាប់ដៃ អាប៊ូ បាការ ហើយបានបង្ហាញគាត់ឲ្យឃើញព្រះសាស្ដា ។ ព្រះសាស្ដាបានប្រាប់គាត់ថា៖ «អាប៊ូ បាការ អើយ ! ចូរលោក ជឿអាលីនិងអ៊ីម៉ាំទាំងដប់មួយអង្គដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តារបស់គេ ។ ពួកគេទាំងអស់គ្នាដូចខ្ញុំដែរ ខុសតែពួកគេមិនមែនព្រះសាស្ដាទេ ។ ចូរលោកភ្ញាក់រលឹកដឹងកំហុសខ្លួនអំពីអ្វីដែលនៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃលោកនោះ ព្រោះលោកមិនមានសិទ្ធិក្នុងរឿងនេះទេ ។» លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ «បន្ទាប់ពីនោះ ព្រះអង្គបានបាត់ខ្លួន មើលមិនឃើញទេ ។» (الكافي 1: 448/ 13)

***

*169–171/3. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «أَتَى رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَقَالَ: إِنِّي

رَاغِبٌ نَشِيطٌ فِي الْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛ قَالَ: فَجَاهِدْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِنَّكَ إِنْ تُقْتَلْ كُنْتَ حَيّاً عِنْدَ اللَّهِ تُرْزَقُ، وَ إِنْ مِتَّ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُكَ عَلَى اللَّهِ، وَ إِنْ رَجَعْتَ خَرَجْتَ مِنَ الذُّنُوبِ إِلَى اللَّهِ، هَذَا تَفْسِيرُ ﴿وَ لاٰ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ أَمْوٰاتاً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٢ الحديث: ٩٩/ ١٩٨٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٦ الحديث : ١٧٠)**

*169-171/3. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី បានរាយការណ៍តមកពី យ៉ាកូបៀរ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "បុរសម្នាក់បានមកជួបរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "ទូលព្រះបង្គំចង់ចូលរួមក្នុងការតស៊ូលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ។" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "ដូច្នេះចូរលោកប្រយុទ្ធលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻចុះ ព្រោះ បើលោកត្រូវសម្លាប់ លោកនឹងនៅរស់ដោយបានទទួលការទំនុកបម្រុងនៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បើលោកស្លាប់ រង្វាន់របស់លោកនៅលើអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បើលោកត្រឡប់មកវិញ[ដោយមានជីវិត] លោកនឹងចាកផុតពីបាបនានាទៅរកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ (ពោលគឺបាននៅកែ្សរអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ) ។ នេះគឺសម្រាយរបស់ *[៣:១៦៩] ចូរអ្នកកុំគិតថាបណ្ដាអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីនោះស្លាប់ ។"* (تفسير العيّاشي 1: 206/ 170)

***

*169-171/4. يَحْيَى الْحَلَبِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ أَ رَأَيْتَ الرَّادَّ عَلَيَّ هَذَا الْأَمْرَ فَهُوَ كَالرَّادِّ عَلَيْكُمْ فَقَالَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ مَنْ رَدَّ عَلَيْكَ هَذَا الْأَمْرَ فَهُوَ كَالرَّادِّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عَلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَا أَبَا مُحَمَّدٍ إِنَّ الْمَيِّتَ مِنْكُمْ عَلَى هَذَا الْأَمْرِ شَهِيدٌ قَالَ قُلْتُ وَ إِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ قَالَ إِي وَ اللَّهِ وَ إِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ حَيٌّ عِنْدَ رَبِّهِ يُرْزَقُ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ١٤٦ حديث : ١٢٠)

*169-171/4. យ៉ាស្ប៉ូយ៉ា អាល់-ហ្ជាឡាប៊ី រាយការណ៍តមកពី អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន មុសកាន តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ ដែលបានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គﷺថា៖ "សូមឲ្យទូលព្រះបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គﷺ ! ព្រះអង្គﷺយល់ឃើញទេថាអ្នកណាបដិសេធរឿងនេះ (រ៉ីឡាយ៉ាស់) នឹងទូលព្រះបង្គំ អ្នកនោះបដិសេធព្រះអង្គﷺ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូអ៊ីយ ! អ្នកណាបដិសេធរឿងនេះនឹងលោក អ្នកនោះបានបដិសេធនឹងរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ នឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ។ អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូអ៊ីយ ! បណ្ដាអ្នកស្លាប់ក្នុងចំណោមអស់លោកដែលនៅក្នុងរឿងនេះ (នៅក្នុងរ៉ីឡាយ៉ាស់) បណ្ដាអ្នកទាំងនោះជាទុក្ករបុគ្គល (បណ្ដាអ្នកដែលបានបូជាជីវិតដើម្បីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ) ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទោះបីអ្នកនោះស្លាប់នៅលើគ្រែដេកក៏ដោយ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ត្រូវហើយ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ! ទោះបីអ្នកនោះស្លាប់នៅលើគ្រែដេកក៏ដោយ ក៏អ្នកនោះនៅរស់ដែរ នៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បាននូវការទំនុកបម្រុង ។" (الكافي 8: 146/ 120)

***

*169-171/5. في مجمع البيان: بل احياء [...] رَوَى عَنْ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: مِنْ قَوْلِهِ: هَلَكَ خُزَّانُ اَلْأَمْوَالِ وَ اَلْعُلَمَاءُ بَاقُونَ مَا بَقِيَ اَلدَّهْرُ، أَعْيَانُهُمْ مَفْقُودَةٌ وَ آثَارُهُمْ فِي اَلْقُلُوبِ مَوْجُودَةٌ. (تفسير نور الثقلين – الجزء : ١ صفحة : ١٤١ حديث : ٤٤٢)

*169-171/5. នៅក្នុង[សាត្រា] ម៉ាជ្ជ៉ូម៉ាកុ៌ អាល់-បាយ៉ាន គេបានរាយការណ៍អំពី *[៣:១៦៩] ទេ ! ពួកគេនៅរស់* តមកពី អាមីរុល-មុមីនីនﷺ ។ ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អ្នកប្រមូលទ្រព្យសម្បត្តិទុកនឹងរលាយសាបសូន្យអស់ ឯបណ្ដាញានីﷺ (អ្នកចេះដឹង) នឹងគង់នៅទោះបីពេលវេលាកន្លងផុតទៅក៏ដោយ ។ ពួកគេﷺបាត់ពីភ្នែកមនុស្ស តែសម្ដីពួកគេនៅតែមាននៅក្នុងបេះដូង ។"
(تفسير نور الثقلين 1: 141/ 442)

***

*6/171-169. فِي كِتَابِ اَلْخِصَالِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ أَنَّ اَلنَّبِيَّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: فَوْقَ كُلِّ بِرٍّ بِرٌّ حَتَّى يُقْتَلَ اَلرَّجُلُ فِي سَبِيلِ اَللَّهِ، فَإِذَا قُتِلَ فِي سَبِيلِ اَللَّهِ فَلَيْسَ فَوْقَهُ بِرٌّ. (تفسير نور الثقلين – الجزء : ١ صفحة : ٥١٧ حديث : ٤٠١)

*169-171/6. នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-ឃ្លីស្ជល់ រាយការណ៍តមកពី យ៉ាកុ:ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៉ូ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា: "នៅពីលើទង្វើល្អនីមួយ១មានទង្វើល្អមួយ លុះត្រាតែបុគ្គលស្លាប់ក្នុងព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ។ ពេលបុគ្គលស្លាប់នៅក្នុងព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ ពុំមានទង្វើល្អណាមួយនៅពីលើប្រការនេះទេ ។" (تفسير نور الثقلين 1: 517/ 401)

ٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَصَابَهُمُ ٱلْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ مِنْهُمْ وَٱتَّقَوْا۟ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾

១៧២. [គឺ]បណ្តាអ្នកដែលឆ្លើយតប[ការហៅរបស់]អល់ឡោះហ្ស៊ានិងព្រះសាសន:ទូត [នៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ហ៊ីដ្ជ] បន្ទាប់ពីពួកគេរងរបួស ។ នឹងមានរង្វាន់ដ៏បវរសម្រាប់បណ្តាអ្នកណាមួយដែលប្រព្រឹត្តល្អ[ចំពោះអ្នកដទៃ] ដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្ស៊ី] ។

ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدْ جَمَعُوا۟ لَكُمْ فَٱخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَـٰنًا وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ وَنِعْمَ ٱلْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

១៧៣. បណ្តាអ្នកដែលគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា) ប្រាប់ថា: "មនុស្ស (គឺពួកសត្រូវ) ប្រួតដៃគ្នាប្រឆាំងអស់លោក ចូរខ្លាចពួកនោះទៅ!" តែវាកាន់តែធ្វើឲ្យពួកគេមានជំនឿឡើង ពួកគេថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ី[តែមួយគត់]គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យើង ។ ព្រះអង្គជាអ្នកការពារប្រសើរបំផុត ។"

فَٱنقَلَبُوا۟ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَٱتَّبَعُوا۟ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

១៧៤. ពួកគេបានត្រឡប់វិញដោយបានព្រះគុណ្ឌបការរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ានិងព្រះមេត្តាប្រោស ។ ពួកគេពុំបានរងគ្រោះអាក្រក់ឡើយ ពួកគេតាមអ្វីដែលសព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ស៊ី ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីជាម្ចាស់នៃព្រះមេត្តាប្រោសដ៏ធំធេង ។

إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

១៧៥. នេះគឺស្ទ្រ៊ីតូនទេដែលធ្វើឲ្យ[ពួកអ្នក]ខ្លាចបណ្តាអ្នកគាំទ្រវា (គឺពួកមានពុតត្បុតនិងពួកបដិសេធប្រមាថសាសនា) ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំខ្លាចពួកវា តែចូរពួកអ្នកខ្លាចអញ[ដោយសេចក្តីគោរព] បើពួកអ្នកមានសទ្ធា ។

وَلَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَـٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

១៧៦. ចូរអ្នកកុំសោកសៅដោយសារពួកដែលឆាប់ទៅរកបទបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ីខូចខាតបានឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបំណងមិនប្រទានឲ្យពួកគេមួយចំណែកឡើយនាលោកមុខ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَـٰنِ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

១៧៧. បណ្ដាអ្នកដែលទិញសភាវ:ឥតជំនឿដោយជំនឿ ពុំអាចធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ន៑ខូចខាតបានដាច់ខាត ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៧២-១៧៧

172-1/177. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ عَنْ دَاوُدَ اَلرَّقِّيِّ عَنْ أَبِي حَمْزَةَ اَلثُّمَالِيِّ عَنْ أَبِي اَلْحِجَازِ قَالَ قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: إِنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ خَتَمَ مِائَةَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَ أَرْبَعَةً وَ عِشْرِينَ أَلْفَ نَبِيٍّ وَ خَتَمْتُ أَنَا مِائَةَ أَلْفِ وَصِيٍّ وَ أَرْبَعَةً وَ عِشْرِينَ أَلْفَ وَصِيٍّ وَ كُلِّفْتُ وَ مَا تَكَلَّفَ اَلْأَوْصِيَاءُ قَبْلِي « وَ اَللَّهُ اَلْمُسْتَعَانُ » وَ إِنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ فِي مَرَضِهِ لَسْتُ أَخَافُ عَلَيْكَ أَنْ تَضِلَّ بَعْدَ اَلْهُدَى وَ لَكِنْ أَخَافُ عَلَيْكَ فُسَّاقَ قُرَيْشٍ وَ عَادِيَتَهُمْ ﴿حَسْبُنَا اَللَّهُ وَ نِعْمَ اَلْوَكِيلُ﴾

172-177/1. [...] អាប៊ូ អាល់-ហ្ជ្ជ៑ាយ៉ាស៊ុ បានថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم ជាព្រះសាស្ដាចុងក្រោយបង្អស់ ក្នុងចំណោមព្រះសាស្ដាទាំង ១២៤000 អង្គ عليهم السلام ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ជាអ្នកស្នងក្រោយគេបង្អស់ ក្នុងចំណោមអ្នកស្នងទាំង ១២៤000 អង្គ عليهم السلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទទួលភារកិច្ចដែលអ្នកស្នងមុនៗខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នោះបានទទួលមកហើយ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ជាអ្នកជួយគាំទ្រ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:កាលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានជម្ងឺថា: "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនខ្លាចទេដែលអស់លោកនឹងនឹងវង្វេងក្រោយពីមានជំនឿហើយនោះ តែខ្ញុំ صلى الله عليه وآله وسلم ខ្លាចសម្រាប់អស់លោកដែលពួកគ្ន"ស្ប"ប្រព្រឹត្តអាក្រក់និងទៅជាសត្ត្រូ ។ *[៣:១៧៣] អល់ឡោះហ្ន៑គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យើង ។ ព្រះអង្គជាអ្នកការពារប្រសើរបំផុត ។*

عَلَى أَنَّ ثُلُثَيِ اَلْقُرْآنِ فِينَا وَ فِي شِيعَتِنَا فَمَا كَانَ مِنْ خَيْرٍ فَلَنَا وَ لِشِيعَتِنَا [وَ] ثُلُثَ اَلْبَاقِي أَشْرَكْنَا فِيهِ اَلنَّاسَ فَمَا كَانَ فِيهِ مِنْ شَرٍّ فَلِعَدُوِّنَا

ពីរភាគបីនៃគ្ងរអានចែងអំពីយើង عليهم السلام និងស្ដ"ីអ្ន"ស"ុ"យើង عليهم السلام ។ អ្វីដែលល្អប្រសើរបំផុតនៅក្នុងគ្ងរអាននោះ បានមកយើង عليهم السلام និងស្ដ"ីអ្ន"ស"ុ"យើង عليهم السلام ។ ឯមួយភាគបីទៀតនោះ មនុស្សផ្ជ"ប"ផ្ដ"ុ"ហ"ុ"នហ"ាយ"ជាមួ"យ"យ"ើ"ង عليهم السلام ។ អ្វីដែលទាក់ទងនឹងសេចក្ដីអាក្រក់នៅក្នុងគ្ងរអាននោះ វាបានទៅលើពួកសត្ត្រូ"ស"ត្ត្រ"ូ"យ"ើ"ង عليهم السلام ។"»

ثُمَّ قَالَ ﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي اَلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ اَلَّذِينَ لاٰ يَعْلَمُونَ﴾ إِلَى آخِرِ اَلْآيَةِ فَنَحْنُ أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ شِيعَتُنَا أُولُو اَلْأَلْبَابِ « وَ اَلَّذِينَ لاٰ يَعْلَمُونَ » عَدُوُّنَا وَ شِيعَتُنَا هُمُ اَلْمُهْتَدُونَ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام ج 1 , ص 121)

បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *«[៣៩:៩] ចូរអ្នកថា៖ "តើបណ្ដាអ្នកដឹងនិងបណ្ដាអ្នកមិនដឹងស្មើគ្នាទេ ?" មានតែបណ្ដាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណទេដែលយកចិត្ត*ទុ*ក*ដាក់ លុ*ះ*ចប់អាយ*ាស*ុ*ំ ។ យើ*ង عليهم السلام គឺ*ព្រ*ះ*រ*ាជ*ក*ុ*ល*ដ*ា*ន عليهم السلام និ*ង*ស*្ដ"ីអ*ា*ន"ស"ុ"យ"ើ"ង عليهم السلام ជ*ា *បណ្ដ*ា*អ*្ន*ក*ម*ា*ន*វ*ិ*ចារ*ណ*ញ*ា*ណ* រ*ឯ*ង *ប*ណ*ា* អ*្ន*ក*ម*ិ*ន*ដ*ឹ*ង* គ*ឺ*ពួ*ក*ស*ត*្ត*្រ*ូ*ว* យ*ើ*ង عليهم السلام ។ ស*្ដ"ីអ*ា*ន"ស"ុ"យ"ើ"ង عليهم السلام ជ*ា*ប*ុ*គ*្ គ*ល*ដ*ែ*ល*ប*ា*ន*ទ*ទ*ួ*ល*ការ*ដ*ឹ*ក*នា*ំ (*គ*ឺ*ន*ៅ*ល*ើ*ល*ើ*ម*ា*គ*ា*ត*្ត*្រ*ូ*ว*) ។»* (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 121)

***

172-2/177. اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بَعَثَ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي عَشْرَةٍ ﴿اِسْتَجابُوا لِلّٰهِ وَ الرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ ما أَصابَهُمُ الْقَرْحُ إِلَى أَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ إِنَّمَا نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٣ الحديث: ٩٩/ ١٩٨٧، تفسير العيّاشي ٢٠٦/ ١٧١: ١، شواهد التنزيل ١٣٣/ ١٨٤: ١ و ١٨٥)**

172-177/2. អាល់-អ្ងៃយ៉ាស៊ូ"ី" បានតំណាលតមកពី សាលិម ប៊ិន អាប៊ូ ម"ារ"យ"ាំ" ដែលបានថា អាប៊ូ

អ៊ុប ឌុលឡោះហ្ន៑ បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ បានចាត់បញ្ជូនអ៊ុលី ؑ ទៅ[ជាមួយ បក្សពួក]ដប់នាក់ *[៣:១៧២] បណ្ដាអ្នកដែលឆ្លើយតបអល់ឡោះ ហ្ន៑និងព្រះសាសនៈទ្ធូត បន្ទាប់ពីពួក គេរងរបួស* ដល់ *រង្ហាន់ដ៏ធំ* ។ អាយ៉ាស៊ុ០នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើ*ប*អ៊ុលី ؑ ទេ ។»

(تفسير العيّاشي 1: 206/ 171)

***

172-3/177. عَنْ جَابِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا وَجَّهَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ عَمَّارَ بْنَ يَاسِرٍ إِلَى أَهْلِ مَكَّةَ قَالُوا: بَعَثَ هَذَا الصَّبِيَّ، وَ لَوْ بَعَثَ غَيْرَهُ إِلَى أَهْلِ مَكَّةَ، وَ فِي مَكَّةَ صَنَادِيدُ قُرَيْشٍ وَ رِجَالُهَا؟! وَ اللَّهِ، الْكُفْرُ أَوْلَى بِنَا مِمَّا نَحْنُ فِيهِ فَسَارُوا، وَ قَالُوا لَهُمَا، وَ خَوَّفُوهُمَا بِأَهْلِ مَكَّةَ وَ غَلَّظُوا عَلَيْهِمَا الْأَمْرَ، فَقَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ».

172-177/3. យ៉ាកូ៖ បានតំណាលតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ុលី ؑ ដែលមានវចនៈថា៖ «កាលព្រះ សាស្ដា ﷺ បានបញ្ជូន អាមីរុល-មុមីនីន ؑ និង អ៊ុំម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស់សារ ؓ ទៅរកពួកអ្នកស្រុក ម៉ាក់កាស៊ុ ពួកគេបានថា៖ "[ព្រះអង្គ ﷺ]បានបញ្ជូនក្មេងប្រុសនេះទៅ ។ ព្រះអង្គ ﷺ គួរតែបញ្ជូនអ្នក ផ្សេងទៅរកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស៊ុ ។ ស្រុកម៉ាក់កាស៊ុមានពួកគ្ងរ៉យ់ស្ម ០ ក្លាហាននិងគ្នាពួកគេមែនទេ ? សូម ស្បថនឹងអល់ឡោះ ﷻ ! យើងស្ទើរតែក្បត់សាសនាដោយសាររឿងនេះ (គឺមិនទុកចិត្តលើអល់ឡោះ ﷻ និងរ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដែលបានចាត់បញ្ជូនអ៊ុលី ؑ ទៅ) ។" ពួកគេក៏បានឈប់ បានប្រាប់បុរស ទាំងពីររូប បានខ្លាចពួកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស៊ុជួសអ្នកទាំងពីរ ខ្លាចពួកគេប្រព្រឹត្តអំពើសាហាវយង់ឃ្នង មកលើអ្នកទាំងពីរ ។ អ៊ុលី ؑ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះ ហ្ន៑ គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យើង ។ ព្រះអង្គជាអ្នក ការពារប្រសើរបំផុត ។"

وَ مَضَيَا، فَلَمَّا دَخَلاَ مَكَّةَ أَخْبَرَ اللَّهُ نَبِيَّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِقَوْلِهِمْ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ بِقَوْلِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لَهُمْ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ بِأَسْمَائِهِمْ فِي كِتَابِهِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ: ﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَاناً وَ قَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ * فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَ فَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَ اتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَ اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ﴾

ពួកគេបានបន្ដដំណើរ លុះបានដល់ម៉ាក់កាស៊ុ អល់ឡោះ ﷻ បានប្រាប់ព្រះសាស្ដា ﷺ ព្រះឲ្យដឹងសម្ដី ពួកគេដែលបាននិយាយជាមួយអ៊ុលី ؑ និងសម្ដីអ៊ុលី ؑ ដែលនិយាយដាក់ពួកគេ ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ជាមួយឈ្មោះពួកគេទាំងនោះ នេះគឺព្រះ បន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:១៧៣] បណ្ដាអ្នកដែលគេប្រាប់ថា៖ "មនុស្សប្រជុតដៃគ្នាប្រឆាំងអល់លោក ចូរ ខ្លាចពួកនោះទៅ !" តែវាកាន់តែធ្វើឲ្យពួកគេមានជំនឿឡើង ពួកគេថា៖ "អល់ឡោះ ហ្ន៑ គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ យើង ។ ព្រះអង្គជាអ្នកការពារប្រសើរបំផុត ។" [៣:១៧៤] ពួកគេបានត្រឡប់វិញដោយបានព្រះ គុណ្ណបការរបស់អល់ឡោះ ហ្ន៑និងព្រះមេត្ដាប្រោស ។ ពួកគេពុំបានរងគ្រោះអាក្រក់ឡើយ ពួកគេតាមអ្វី ដែលសព្ទព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ ហ្ន៑ ។ អល់ឡោះ ហ្ន៑ជាម្ចាស់នៃព្រះមេត្ដាប្រោសដ៏ធំធេង ។*

وَ إِنَّمَا نَزَلَتْ: أَ لَمْ تَرَ إِلَى فُلاَنٍ وَ فُلاَنٍ لَقُوا عَلِيّاً وَ عَمَّاراً فَقَالاَ: إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ وَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَامِرٍ وَ أَهْلَ مَكَّةَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ. فَزَادَهُمْ إِيمَاناً، وَ قَالُوا: حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٧١٣ الحديث: ٩٩/ ١٩٨٨، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٦ الحديث : ١٧٢)**

តែអាយ៉ាស៊ុ០នេះត្រូវដាក់ចុះមកដូចនេះទេ គឺ៖ *[៣:១៧៣] **អ្នកមិនឃើញទេ បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះ***

<u>មួយដែលបានជួបអ៊ីលីនិងអ៊ាំម៉ារ ពួកគេបានថា៖ អាប៊ូ ស៊ីហ្វយ៉ាន, អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៑ ប៊ិន អ៊ាមៀរ និងពួកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស់</u> ប្រួតដៃគ្នាប្រឆាំងអស់លោក ចូរខ្លាចពួកនោះទៅ!" តែវាកាន់តែធ្វើឲ្យពួកគេមានជំនឿ ឡើង ពួកគេថា៖ "អល់ឡោះហ៑គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យើង ។ ព្រះអង្គជាអ្នកការពារប្រសើរបំផុត ។""» (تفسير العيّاشي 1: 206/ 172)

وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓاْ إِثْمًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾

១៧៨. ចូរពួកដែលបដិសេធសទ្ធាកុំគិតឡើយថា ដែលយើងពន្យារពេលឲ្យពួកគេនោះជាការល្អប្រសើរ សម្រាប់ពួកគេ ។ ដែលយើងពន្យារពេលឲ្យពួកគេនោះ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេសាងបាបកាន់តែច្រើនឡើងទេ ។ ពួកគេនឹងទទួលទណ្ឌកម្មថោកទាប ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៧៨

1/178. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْكَافِرِ، الْمَوْتُ خَيْرٌ لَهُ أَمِ الْحَيَاةُ؟ فَقَالَ: «الْمَوْتُ خَيْرٌ لِلْمُؤْمِنِ وَ الْكَافِرِ». قُلْتُ :وَ لِمَ؟ قَالَ: «لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿وَ ما عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرارِ﴾، وَ يَقُولُ: ﴿وَ لا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّما نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ إِنَّما نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدادُوا إِثْماً وَ لَهُمْ عَذابٌ مُهِينٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٤ الحديث: ٩٩/ ١٩٨٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٦ الحديث : ١٧٣)**

178/1. អាល់-អ្ហ្ម៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ ﷺ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ «សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីអ្នកបដិសេធសទ្ធា (ការហ្ការ) តើការស្លាប់ល្អជាជាងសម្រាប់អ្នកនោះឬជីវិត ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ការស្លាប់ប្រសើរជាជាងសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធា[មុមីន]និងសម្រាប់អ្នកបដិសេធសទ្ធាផងដែរ ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «ហេតុអ្វី ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ព្រោះអល់ឡោះហ៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៩៨] អ្វីដែលនៅឯអល់ឡោះហ៑រមែងប្រសើរបំផុតសម្រាប់បណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៧៨] ចូរពួកដែលបដិសេធសទ្ធាកុំគិតឡើយថា ដែលយើងពន្យារពេលឲ្យពួកគេនោះជាការល្អប្រសើរសម្រាប់ពួកគេ ។ ដែលយើងពន្យារពេលឲ្យពួកគេនោះ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេសាងបាបកាន់តែច្រើនឡើងទេ ។ ពួកគេនឹងទទួលទណ្ឌកម្មថោកទាប ។»* (تفسير العيّاشي 1: 206/ 173. Al-Kafi vol.7 p.129-130)

***

2/178. عَنْ يُونُسَ، رَفَعَهُ، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: زَوَّجَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ابْنَتَهُ فُلَاناً؟ قَالَ: «نَعَمْ». قُلْتُ: فَكَيْفَ زَوَّجَهُ الْأُخْرَى؟ قَالَ: «قَدْ فَعَلَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: ﴿وَ لا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّما نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ﴾ إِلَى ﴿عَذابٌ مُهِينٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٤ الحديث: ٩٩/ ١٩٩٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٧ الحديث : ١٧٤)**

178/2. យូនុស បានលើកឡើងថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ (គឺអ៊ីមុាំទី ៦ ﷺ) ថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៑ ﷺ ជាព្រះស្វាមីរបស់កូនស្រីរបស់បុគ្គលនេះមួយមែនទេ ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «មែន ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គ ﷺ អភិសេកជាមួយកូនស្រីបុគ្គលឯទៀត ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ព្រះអង្គ ﷺ បានធ្វើដូច្នេះ អល់ឡោះហ៑ ﷻ ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣:១៧៨] ចូរពួកដែលបដិសេធសទ្ធាកុំគិតឡើយថាដែលយើងពន្យារពេលឲ្យពួកគេនោះជាការល្អប្រសើរសម្រាប់ពួកគេ* ដល់ *ទណ្ឌកម្មថោកទាប ។»* (تفسير العيّاشي 1: 207/ 174)

مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى ٱلْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجْتَبِى مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُ ۖ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

១៧៩. អល់ឡោះហ្វ៑មិនទុកបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាចោលនៅក្នុងសភាព ដែលពួកអ្នកកំពុងស្ថិតនៅនេះទេ រៀរលែងតែដើម្បីព្រះអង្គនឹងញែកអ្នកល្អចេញពីអ្នកអាក្រក់ ។ អល់ឡោះហ្វ៑មិនឲ្យពួកអ្នកដឹងអទិស្សមានការទេ (គឺរឿងដែលពុំអាចដឹងបានដោយវិញ្ញាណ) តែអល់ឡោះហ្វ៑ជ្រើសរើសយកព្រះសាសនៈទូតណាមួយរបស់ព្រះអង្គស្រេចតែលើព្រះអង្គ [ហើយព្រះអង្គនឹងឲ្យពះសាសនៈទូតនោះដឹងអទិស្សមានការស្រេចតែលើព្រះអង្គ] ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកជឿអល់ឡោះហ្វ៑និងបណ្តាព្រះសាសនៈទូតព្រះអង្គ ។ បើពួកអ្នកមានសទ្ធា ខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្វ៑] ពួកអ្នកនឹងបានរង្វាន់ធំ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៧៩

1/179. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَجْلاَنَ أَبِي صَالِحٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «لاَ تَمْضِي الْأَيَّامُ وَ اللَّيَالِي حَتَّى يُنَادِيَ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: يَا أَهْلَ الْحَقِّ اعْتَزِلُوا. يَا أَهْلَ الْبَاطِلِ، اعْتَزِلُوا. فَيُعْزَلُ هَؤُلاَءِ مِنْ هَؤُلاَءِ، وَ يُعْزَلُ هَؤُلاَءِ مِنْ هَؤُلاَءِ». قَالَ: قُلْتُ: أَصْلَحَكَ اللهُ، يُخَالِطُ هَؤُلاَءِ هَؤُلاَءِ بَعْدَ ذَلِكَ النِّدَاءِ؟ قَالَ: «كَلاَّ، إِنَّهُ يَقُولُ فِي الْكِتَابِ: ﴿مَا كَانَ اللهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٩١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٧ الحديث : ١٧٥)**

179/1. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អ៊ុត្ប៉ូឡាន់ អាប៊ូ ស្ង៊ូលិះហ្ស៑ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ថ្ងៃនិងយប់នឹងកន្លងផុតទៅលុះត្រាតែអ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសមកពីលើមេឃថា៖ "បណ្តាអ្នកត្រឹមត្រូវអើយ! ចូរលះបង់! បណ្តាវិរុទ្ធជនអើយ! ចូរលះបង់!" ដូច្នេះជនទាំងនេះនឹងបោះបង់ជនទាំងនោះ ឯជនទាំងនោះនឹងលះបង់ជនទាំងនេះ ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «សូមអល់ឡោះហ្ស៑ عز وجل ថែរក្សាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! តើជនទាំងនេះនឹងលាយឡំគ្នាជាមួយជនទាំងនោះក្រោយពីការប្រកាសនោះឬ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ទេ ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរថា៖ *[៣:១៧៩] អល់ឡោះហ្ស៑មិនទុកបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាចោលនៅក្នុងសភាពដែលពួកអ្នកកំពុងស្ថិតនៅនេះទេ រៀរលែងតែដើម្បីព្រះអង្គនឹងញែកអ្នកល្អចេញពីអ្នកអាក្រក់ ។»* (تفسير العيّاشي 1: 207/ 175)

وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا لَّهُم ۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا۟ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

១៨០. ចូរបណ្តាអ្នកដែលកំណាញ់បរិច្ចាគអ្វីៗដែលអល់ឡោះហ្ស៑បានប្រទានឲ្យពួកគេ មកពីព្រះគុណូបការៈព្រះអង្គនោះ កុំគិតថាវាជាការល្អប្រសើរសម្រាប់ពួកគេ តែវាជាផលអាក្រក់សម្រាប់ពួកគេ [ដោយសារតែចាយវាយមិនត្រឹមត្រូវ] ។ ថ្ងៃជំនុំជម្រះពួកគេនឹងត្រូវបំពាក់នៅលើកនូវអ្វីៗដែលពួកគេធ្លាប់កំណាញ់ ។ បណ្តាមេឃនិងដីជាកេរមរតកដែលបានទៅលើអល់ឡោះហ្ស៑ ។ អល់ឡោះហ្ស៑ទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៨0

1/180. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿سَيُطَوَّقُونَ ما بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيامَةِ﴾. فَقَالَ: «يَا مُحَمَّدُ، مَا مِنْ أَحَدٍ يَمْنَعُ مِنْ زَكَاةِ مَالِهِ شَيْئاً إِلاَّ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ذَلِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُعْبَاناً مِنَ النَّارِ مُطَوَّقاً فِي عُنُقِهِ، يَنْهَشُ مِنْ لَحْمِهِ حَتَّى يَفْرُغَ مِنَ الْحِسَابِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿سَيُطَوَّقُونَ ما بَخِلُوا بِهِ﴾ يَعْنِي مَا بَخِلُوا بِهِ مِنَ الزَّكَاةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٥ الحديث: ٩٩/ ١٩٩٢، الكافي – الجزء: ٣ الصفحة: ٥٠٢ الحديث : ١)**

180/1. [...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៑ៃ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៑ តាអាឡា *[៣:១៨0] ថ្ងៃជំនុំជម្រះពួកគេនឹងត្រូវបំពាក់នៅលើកនូវអ្វីៗដែលពួកគេធ្លាប់កំណាញ់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «មូហ្ហាំម៉ាដ្ធអើយ! អ្នកណាមួយមិនព្រមបរិច្ចាគទ្រព្យខ្លួនមួយចំណែកជាស្ការ៉ាតុ៌ទេ (សទ្ធាទាន) អល់ឡោះហ្ហ៑ តាអាឡានឹងឲ្យពស់ភ្លើងព័ទ្ធកអ្នកនោះ ស៊ីសាច់អ្នកនោះទាល់តែព្រះអង្គ ﷻ បានទូទាត់មនុស្សទាំងអស់ចប់សព្វគ្រប់ ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៑ តាអាឡា *[៣:១៨0] ពួកគេនឹងត្រូវបំពាក់នៅលើកនូវអ្វីៗដែលពួកគេធ្លាប់កំណាញ់* មានន័យថាអ្នកនោះកំណាញ់បរិច្ចាគស្ការ៉ាតុ៌ ។»
(الكافي 3: 502/ 1)

لَّقَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَآءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتْلَهُمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ١٨١

១៨១. អល់ឡោះហ្ហ៑ទ្រង់សវនាការសម្តីបណ្តាអ្នកដែលបានថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ៑ក្រ យើងមាន ។" យើងនឹងកត់ទុកអ្វីដែលពួកគេថា និងឃាតកម្មដែលពួកគេបានធ្វើទៅលើបណ្តាព្រះសាស្តាដោយគ្មានសិទ្ធិ ។ យើងនឹងថា៖ "ចូរពួកអ្នកភ្លក្សទណ្ឌម្ម ភ្លើងឆេះទៅ ។

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ١٨٢

១៨២. នោះដោយសារអ្វីដែលដៃពួកអ្នកបានសាង ព្រោះអល់ឡោះហ្ហ៑មិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើបណ្តាបាវព្រះអង្គទេ ។"

ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ١٨٣

១៨៣. [អល់ឡោះហ្ហ៑ទ្រង់សវនាការសម្តីរបស់]បណ្តាអ្នកដែលបានថា៖ "ការពិតអល់ឡោះហ្ហ៑បានដាក់បញ្ញត្តិលើយើងថាមិនឲ្យជឿសាសន:ទូតណាមួយទេ ដរាបណាសាសន:ទូតនោះមិនបាននាំមកឲ្យយើងទេនូវគ្រឿងបូជាមួយដែលភ្លើងឆេះ ។" ចូរអ្នក[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "ព្រះសាសន:ទូតច្រើនអង្គមុនខ្ញុំបានមករកអស់លោកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រមទាំង[បាននាំមកនូវ]អ្វីដែលអស់លោកបានថានោះ (គឺទាមទារ) ។ ហេតុអ្វីអស់លោកសម្លាប់គេទាំងនោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ?"

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

១៨៤. បើពួកគេបដិសេធអ្នក បណ្តាព្រះសាសនៈទូតមុនអ្នកក៏ត្រូវបដិសេធដែរ ពួកគេបាននាំមកនូវ បណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ បណ្តាព្រះគម្ពីរស្ការ៉ូ និងព្រះគម្ពីរបំភ្លឺ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨១-១៨៤

181–1/184. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مَرْوَكِ بْنِ عُبَيْدٍ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَعَنَ اللَّهُ الْقَدَرِيَّةَ، لَعَنَ اللَّهُ الْخَوَارِجَ، لَعَنَ اللَّهُ الْمُرْجِئَةَ، لَعَنَ اللَّهُ الْمُرْجِئَةَ». قَالَ: قُلْتُ: لَعَنْتَ هَؤُلاَءِ مَرَّةً مَرَّةً، وَ لَعَنْتَ هَؤُلاَءِ مَرَّتَيْنِ؟

181-184/1. មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប្ប បានតំណាលតមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន យ៉ាស្ស:យ៉ា តមកពី អាស្ស:ម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ តមកពី ម៉ារ៉ាក់ ប៊ិន អ៊ូ្ហបៃដ៊ុ តមកពីបុរសម្នាក់ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ «សូមអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ដាក់បណ្តាសាពួកអាល់-ក៊ុ៊ឌ្ស៊ីរីយ៉ាស៊ុ ។ សូមអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ដាក់បណ្តាសាពួក អាល់-ខ៊ីវ៉ារិ៉ជ ។ សូមអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ដាក់បណ្តាសាពួក អាល់-មូរយ៉ូ្ហអ៊ីស៊ុ ។ សូមអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ដាក់បណ្តាសាពួក អាល់-មូរយ៉ូ្ហអ៊ីស៊ុ ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «ព្រះអង្គ ﷺ បានដាក់បណ្តាសាពួកនេះមួយដង ដាក់បណ្តាសាពួកនោះពីរដង ?»

قَالَ: «إِنَّ هَؤُلاَءِ يَقُولُونَ: إِنَّ قَتَلَتَنَا مُؤْمِنُونَ، فَدِمَاؤُنَا مُتَلَطِّخَةٌ بِثِيَابِهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، إِنَّ اللَّهَ حَكَى عَنْ قَوْمٍ فِي كِتَابِهِ: ﴿أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَ بِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ – قَالَ –: «كَانَ بَيْنَ الْقَائِلِينَ وَ الْقَاتِلِينَ خَمْسُمِائَةِ عَامٍ، فَأَلْزَمَهُمُ اللَّهُ الْقَتْلَ بِرِضَاهُمْ مَا فَعَلُوا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٧ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٠، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٠ الحديث : ١)**

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ពួកនោះបានថា៖ "បើពួកអ្នកមានសទ្ធាសម្លាប់យើង ឈាមយើងនឹងក្រឡាក់សំលៀកបំពាក់ពួកគេរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានចែងអំពីមនុស្សចំពួកមួយ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[៣:១៨៣] បណ្តាអ្នកដែលបានថា៖ "ការពិតអល់ឡោះហ្ស៊ាបានដាក់បញ្ញត្តិលើយើងថាមិនឲ្យជឿសាសនៈទូតណាមួយទេ ដរាបណាសាសនៈទូតនោះមិនបាននាំមកឲ្យយើងទេនូវគ្រឿងបូជាមួយដែលភ្លើងឆេះ ។" ចូរអ្នកថា៖ "ព្រះសាសនៈទូតច្រើនអង្គមុនខ្ញុំបានមករកអស់លោកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រមទាំងអ្វីដែលអស់លោកបានថានោះ ។ ហេតុអ្វីអស់លោកសម្លាប់គេទាំងនោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ?"* ចន្លោះពេលរវាងពួកអ្នកថា[សម្តីនេះ]និងអ្នកសម្លាប់[ព្រះសាសនៈទូត]មានរយៈពេលប្រាំរយឆ្នាំ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ តម្រូវឲ្យពួកគេ (គឺពួកសម័យបច្ចុប្បន្ន) ស្លាប់ព្រោះពួកគេពេញចិត្តនឹងអំពើដែលពួកនោះ (គឺដូនតាពួកគេ) បានធ្វើ ។»

(1 /300 :1 الكافي. Al-Mizan vol.7 p.135)

***

181–2/184. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَمَاعَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَ بِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾: «وَ قَدْ عَلِمَ أَنَّ هَؤُلاَءِ لَمْ يَقْتُلُوا، وَ لَكِنْ فَقَدْ كَانَ هَوَاهُمْ مَعَ الَّذِينَ قَتَلُوا، فَسَمَّاهُمُ اللَّهُ تَعَالَى قَاتِلِينَ لِمُتَابَعَةِ هَوَاهُمْ وَ رِضَاهُمْ لِذَلِكَ الْفِعْلِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٨ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٨ الحديث : ١٨٠)**

181-184/2. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី សាម៉ាអ៊ុស ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[៣:១៨៣] ចូរអ្នកថា: "ព្រះសាសន:ទូត ច្រើនអង្គមុនខ្ញុំបានមករកអស់លោកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រមទាំងអ្វីដែលអស់លោកបានថានោះ ។ ហេតុអ្វីអស់លោកសម្លាប់គេទាំងនោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ?"* ថា: «ព្រះអង្គﷻទ្រង់ញ្ញាណថាពួកគេមិនបានសម្លាប់បណ្ណាសាស្តាទាំងនោះទេ តែពួកគេយល់ស្របជាមួយបុគ្គលដែលបានសម្លាប់ ដូច្នេះឯងបានជាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻហៅពួកគេថាឃាតករ ព្រោះពួកគេពេញចិត្តនិងយល់ស្របនឹងអំពើនោះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 208/ 180)

***

181–3/184. عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْأَرْقَطِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ لِي: «تَنْزِلُ الْكُوفَةَ»؟ قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: «فَتَرَوْنَ قَتَلَةَ الْحُسَيْنِ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ؟». قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ مَا رَأَيْتُ مِنْهُمْ أَحَداً ! قَالَ: «فَإِذَنْ أَنْتَ لاَ تَرَى الْقَاتِلَ إِلاَّ مَنْ قَتَلَ، أَوْ مَنْ وَلِيَ الْقَتْلَ، أَ لَمْ تَسْمَعْ إِلَى قَوْلِ اللَّهِ: ﴿قُلْ قَدْ جاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّناتِ وَ بِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صادِقِينَ﴾ فَأَيُّ رَسُولٍ قَتَلَ الَّذِينَ كَانَ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ، وَ لَمْ يَكُنْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ عِيسَى (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) رَسُولٌ؟! إِنَّمَا رَضُوا قَتْلَ أُولَئِكَ فَسُمُّوا قَاتِلِينَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٨ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٩ الحديث : ١٨٣)**

181-184/3. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អារគ្ធ ត្ធ បានថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីបានសួរខ្ញុំថា: «លោកបាននៅអាល់-គូហ្ហាស ុ ទេ ?» ខ្ញុំបានទូលថា: «ក្រាបទូល ។» ព្រះអង្គមានវចន:ថា: «ដូច្នេះលោកបានឃើញបុគ្គលដែលបានសម្លាប់អាល់-ហ ុ ស៊ៃន៍រស់នៅជាមួយលោកទេ ?» ខ្ញុំបានទូលថា: «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ! ទូលបង្គំមិនបានឃើញពួកគេនោះម្នាក់ទេ ។» ព្រះអង្គមានវចន:ថា: «ដូច្នេះលោកមិនឃើញឃាតករទេ ក្រៅពីបុគ្គលដែលស្លាប់ហើយ ឬបុគ្គលដែលមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះការសម្លាប់នោះ ។ លោកមិនបានឮព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻទេ *[៣:១៨៣] ចូរអ្នកថា: "ព្រះសាសន:ទូត ច្រើនអង្គមុនខ្ញុំបានមករកអស់លោកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រមទាំងអ្វីដែលអស់លោកបានថានោះ ។ ហេតុអ្វីអស់លោកសម្លាប់គេទាំងនោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ?"* ដូច្នេះតើពួកគេបានសម្លាប់ព្រះសាស្តាﷺមួយណាខណ:ដែលមូហ្ហាំម៉ាដ្ធﷺរស់នៅជាមួយពួកគេនោះ ហើយក្នុងចន្លោះព្រះអង្គﷺនិងអ ុ ីសាﷺមិនមានព្រះសាស្តាﷺទេ ? នេះពីព្រោះពួកគេពេញចិត្តនឹងឃាតកម្មដែលពួកទាំងនោះបានប្រព្រឹត្ត ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻហៅពួកគេថាឃាតករ ។» (تفسير العيّاشي 1: 209/ 183)

***

*181–4/184. أَبُو عَلِيٍّ اَلْأَشْعَرِيُّ وَ اَلْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ إِسْحَاقَ عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ مِنْ أَصْحَابِنَا قَالَ: أَتَى أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ رَجُلٌ بِالْبَصْرَةِ بِصَحِيفَةٍ فَقَالَ يَا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ اُنْظُرْ إِلَى هَذِهِ اَلصَّحِيفَةِ فَإِنَّ فِيهَا نَصِيحَةً فَنَظَرَ فِيهَا ثُمَّ نَظَرَ إِلَى وَجْهِ اَلرَّجُلِ فَقَالَ إِنْ كُنْتَ صَادِقاً كَافَيْنَاكَ وَ إِنْ كُنْتَ كَاذِباً عَاقَبْنَاكَ وَ إِنْ شِئْتَ أَنْ نُقِيلَكَ أَقَلْنَاكَ فَقَالَ بَلْ تُقِيلُنِي يَا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ

*181-184/4. [...] សាក ុ ដ្ធាន ់ ប៊ិន មុស្លីម បានតំណាលតមកពីមិត្តយើងម្នាក់ទៀតដែលបានថាបុរសម្នាក់បានមករកអាមីរុល-មុមីនីនﷺនៅឯបាស្ស ុ រ៉ោ:ត ុ ជាមួយកូនសៀវភៅ (សាត្រា) មួយ ហើយបានថា: "អាមីរុល-មុមីនីនﷺអ ើ យ ! ចូរព្រះអង្គﷺមើលកូនសៀវភៅនេះ ។ នៅក្នុងនោះមានការដាស់តឿន ។" ព្រះអង្គﷺបានមើលកូនសៀវភៅនោះ ហើយព្រះអង្គﷺមើលមុខបុរសនោះ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺមនវចន:ថា: "បើលោកនិយាយពិតយើងﷺនឹងឲ្យរង្វាន់លោក បើលោកជាមនុស្សមិន

ត្រឹមត្រូវទេយើងអ៊ីម៉ាំ(عليهم السلام)នឹងដាក់ទណ្ឌកម្មលោក ។ បើលោកចង់ឲ្យយើងលែងលោក យើងអ៊ីម៉ាំ(عليهم السلام)នឹងលែងលោក ។" គាត់បានថា: "អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)អើយ ! សូមព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)លែងទូលបង្គំ !"

فَلَمَّا أَدْبَرَ اَلرَّجُلُ قَالَ أَيَّتُهَا اَلْأُمَّةُ اَلْمُتَحَيِّرَةُ بَعْدَ نَبِيِّهَا أَمَا إِنَّكُمْ لَوْ قَدَّمْتُمْ مَنْ قَدَّمَ اَللَّهُ وَ أَخَّرْتُمْ مَنْ أَخَّرَ اَللَّهُ وَ جَعَلْتُمُ اَلْوِلاَيَةَ وَ اَلْوِرَاثَةَ حَيْثُ جَعَلَهَا اَللَّهُ مَا عَالَ وَلِيُّ اَللَّهِ وَ لاَ طَاشَ سَهْمٌ مِنْ فَرَائِضِ اَللَّهِ وَ لاَ اِخْتَلَفَ اِثْنَانِ فِي حُكْمِ اَللَّهِ وَ لاَ تَنَازَعَتِ اَلْأُمَّةُ فِي شَيْءٍ مِنْ أَمْرِ اَللَّهِ إِلاَّ عِلْمُ ذَلِكَ عِنْدَنَا مِنْ كِتَابِ اَللَّهِ

ពេលបុរសនោះចេញទៅផុត អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា: "អស់លោកជាសហគមន៍ឡប់ស្មារតីអត់ពីព្រះសាស្តា(صلى الله عليه وآله وسلم)អស់លោកទៅ ។ បើអស់លោកទុកជាធំអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)ទុកជាធំ ចោលអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)ចោល តែងតាំងបណ្តាអ្នកដែលក្តាប់នូវព្រះរាជអាជ្ញា (រ៉ីឡាយ៉ាស:) បណ្តាអ្នកស្នងព្រះរាជអាជ្ញាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)បានតែងតាំងនោះ អស់លោកនឹងមិនខ្វះខាតបណ្តាអ្នកដែលមាននូវព្រះអាជ្ញាទេ ព្រះរាជបញ្ជាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)បានដាក់មកនោះនឹងមិនត្រូវគេលែងយកចិត្តទុកដាក់ទេ អស់លោកនឹងមិនខ្វះខាតព្រះរាជអភិបាល(عليهم السلام)ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)ទេ ក្រុមពីរនឹងមិនឈ្លោះគ្នារឿងព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)ទេ ។ តែព្រះអភិញ្ញា (គឺការចេះដឹង) រឿងទាំងអស់នេះដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)នោះនៅឯយើងអ៊ីម៉ាំ(عليهم السلام)ទេ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل) ។

فَذُوقُوا وَبَالَ مَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَ مَا اَللَّهُ ﴿بِظَلاَّمٍ لِلْعَبِيدِ﴾ * ﴿وَ سَيَعْلَمُ اَلَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾. (الكافي ج٧ ص٧٨ ح١)

ដូច្នេះចូរអស់លោកភ្លក្សលទ្ធផលអាក្រក់ដែលកើតមកដៃអស់លោកបានសាងនោះទៅ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ *[៣:១៨២, ៤១:៤៦] មិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើបណ្តាបាវព្រះអង្គទេ ។ [២៦:២២៧] ជនដែលប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌នោះនឹងដឹងថាពួកគេនឹងវិលត្រឡប់ទៅកាន់ទីអវសានណាវិញ ។"*
(الكافي 7: 78/ 1)

***

*181-184/5. مُحَمَّدُ بْنُ هَاشِمٍ، عَمَّنْ حَدَّثَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿قُلْ قَدْ جاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّناتِ وَ بِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صادِقِينَ﴾ وَ قَدْ عَلِمَ أَنَّهُمْ قَالُوا: وَ اللَّهِ مَا قَتَلْنَا وَ لاَ شَهِدْنَا – قَالَ –: وَ إِنَّمَا قِيلَ لَهُمْ: اِبْرَءُوا مِنْ قَتَلَتِهِمْ، فَأَبَوْا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٨ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢٠٩ الحديث : ١٨٢)**

*181-184/5. [...] រាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីវ(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចន:ថា: "កាលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ(عز وجل)បានដាក់អាយ៉ាស:នេះមកថា: *[៣:១៨៣] ចូរអ្នកថា: "ព្រះសាសន:ទូតច្រើនអង្គមុនខ្ញុំបានមករកអស់លោកជាមួយភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រមទាំងអ្វីដែលអស់លោកបានថានោះ ។ ហេតុអ្វីអស់លោកសម្លាប់គេទាំងនោះ បើអស់លោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវ ?* ព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم)ដឹងថាពួកគេនឹងថា: "យើងមិនបានសម្លាប់ព្រះអង្គ(عليهم السلام)ទេ យើងមិនមានវត្តមានទេ (ពោលគឺមិនបានជួបប្រទះព្រះសាស្តា(عليهم السلام)ទេ) ។" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា: "តែពេលប្រាប់ពួកគេថា: "បើដូច្នេះមែន ចូរអស់លោកកុំទទួលដឹងឮ (ពោលគឺបោះបង់) អស់បុគ្គលដែលបានសម្លាប់ព្រះសាស្តា(عليهم السلام) ។" តែពួកគេមិនព្រមធ្វើដូច្នេះទេ ។"
(تفسير العيّاشي 1: 209/ 182)

***

*181-184/6. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ

كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جاؤُ بِالْبَيِّناتِ﴾ هِيَ الْآيَاتُ وَ الزُّبُرِ هُوَ كُتُبُ الْأَنْبِيَاءِ بِالنُّبُوَّةِ ﴿وَ الْكِتَابِ الْمُنِيرِ﴾ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٥، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٧)**

*181-184/6. អ៊ុលី ប៊ីន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ាស៊ូដ្ធ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ *[៣:១៨៤] បើពួកគេបដិសេធអ្នក បណ្ដាព្រះសាសនៈទូតមុនអ្នកក៏ត្រូវបដិសេធដែរ ពួកគេបាននាំមកនូវបណ្ដាភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់* ទាំងនេះគឺបណ្ដាអាយ៉ាតនិងព្រះគម្ពីរ ស្ប៊ីរ គឺព្រះគម្ពីររបស់បណ្ដាព្រះសាស្ដា ﷺ ជាមួយតំណែងព្រះសាស្ដា ។ *ព្រះគម្ពីរបំភ្លឺ* គឺអ្វីៗដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ អនុញ្ញាតនិងអ្វីៗដែកអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ ហាម ។" (تفسير القمّيّ 1: 127)

***

*181–184/7. (الْإِخْتِصَاصُ): سَعِيدُ بْنُ جَنَاحٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَوْفُ بْنُ عَبْدِ اللهِ الْأَزْدِيُّ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) – فِي حَدِيثِ صِفَةِ النَّارِ – قَالَ: «وَ تَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: يَا مَعْشَرَ الْأَشْقِيَاءِ، ادْنُوا فَاشْرَبُوا مِنْهَا، فَإِذَا أَعْرَضُوا عَنْهَا ضَرَبَتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالْمَقَامِعِ، وَ قِيلَ لَهُمْ: ﴿ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ * ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَ أَنَّ اللهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٤٠ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٥، الإختصاص – الجزء: ١ الصفحة: ٣٦٢)**

*181-184/7. [នៅក្នុងសាត្រា] អាល់-អ៊ុះខ្ជ៊ីទីស្ជ្ជ សាអ៊ីដ្ធ ប៊ីន យ៉ាណាស្ប៊ បានថា អ្ជ៊ាហ្ស៊ ប៊ីន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ អាល់-អាស្ប៊ីឌ្ធ បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំតមកពី យ៉ាបៀរ ប៊ីន យ៉ាស៊ីដ្ធ អាល់-ជ្ជ៊ូអ៊ីហ្ស៊ី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ ﷺ នៅក្នុងហ្ជ៊ីឌ្ធ្ជ ស្ដ្ជ ស្ដ្ជ អំពីភ្លើងនរក ថា៖ "ទេវតានឹងថា៖ "បណ្ដាមនុស្សអាក្រក់អើយ! ចូលមកផឹកវាទៅ!" ពេលពួកគេគេចចេញ ពួកទេវតាវាយពួកគេនឹងផ្ដោលដោយនិយាយដាក់ពួកគេថា៖ *"[៣:១៨១] ចូរពួកអ្នកភ្លក្សទណ្ឌកម្មភ្លើងឆេះទៅ! [៣:១៨២] នោះដោយសារអ្វីដែលដៃពួកអ្នកបានសាង ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីមិនប្រព្រឹត្ដដោយអយុត្ដិធម៌លើបណ្ដាជ្ជ ព្រះអង្គទេ ។""*
(الإختصاص : 362)

***

*181–184/8. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ اللهُ فِي كِتَابِهِ يَحْكِي قَوْلَ الْيَهُودِ ﴿إِنَّ اللهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ﴾ الْآيَةَ فَقَالَ: ﴿فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾2:91

*181-184/8. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ អ៊ុ៌រ អាល់-ស្ប៊ីបៃរ៉ី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុ៌ប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ មានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ អំពីសម្ដីពួកយ៉ាហ្ស៊ូ ឌ្ជ៊ីថា៖ *[៣:១៨៣] "ការពិតអល់ឡោះហ្ស៊ីបានដាក់បញ្ញត្ដិលើយើងថាមិនឲ្យជឿសាសនៈទូតណាមួយទេ ដរាបណាសាសនៈទូតនោះមិនបាននាំមកឲ្យយើងទេនូវគ្រឿងបូជាមួយដែលភ្លើងឆេះ ។ [២:៩១] ហេតុអ្ជ៊ីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីកាលពីមុន លើអស់លោកជាអ្នកមានសទ្ធា ?"*

وَ إِنَّمَا نَزَلَ هَذَا فِي قَوْمٍ يَهُودَ وَ كَانُوا عَلَى عَهْدِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمْ يَقْتُلُوا الْأَنْبِيَاءَ بِأَيْدِيهِمْ وَ لَا كَانُوا فِي زَمَانِهِمْ وَ إِنَّمَا قَتَلَ أَوَائِلُهُمُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ فَنُزِّلُوا بِهِمْ أُولَئِكَ الْقَتَلَةَ فَجَعَلَهُمُ اللهُ مِنْهُمْ وَ أَضَافَ إِلَيْهِمْ فِعْلَ أَوَائِلِهِمْ بِمَا تَبِعُوهُمْ وَ تَوَلَّوْهُمْ . (بحار الأنوار ج٩٧ ص٩٥ ، تفسير البرهان ج١ ص٢٨٠ ح٩٩/٥٥٩)

អាយ៉ាតនេះត្រូវដាក់ចុះមកសំដៅលើប្រជាជាតិយ៉ាហ្ស៊ូ ឌ្ជ៊ីទេ ពួកគេនៅក្នុងសម័យមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។ ពួកគេមិនបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដា ﷺ ដោយដៃពួកគេទេ ពួកមិនមានវត្ដមាននៅក្នុងសម័យព្រះសាស្ដា ﷺ ទេ ។ តែពួកដូនតារបស់ពួកគេទេដែលបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដា ﷺ នោះ កាលពីមុនពួកគេ ។ ដូច្នេះការ

សម្លាប់នេះបានធ្លាក់មកលើពួកគេ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻបានធ្វើឲ្យពួកគេនៅក្នុងចំណោមពួកមុននោះដែរ ព្រះអង្គﷻដាក់ទង្វើរបស់បុព្វបុរសដូនតាពួកគេនោះមកលើពួកគេ ព្រោះតែពួកគេតាមពួកគេមុនៗនោះ ដោយយកពួកគេមុនៗនោះជាដៃគូសហាយ៉ាន ។" (بحار الأنوار 9: 95 ، تفسير البرهان 1: 280/ 99/ 559)

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِۖ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَۗ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَـٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾

១៨៥. រាល់អាត្មានឹងបានភ្លក្សការស្លាប់ ។ ពួកអ្នកនឹងត្រូវតបសំណងវិញយ៉ាងបរិបូរថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អ្នកណាដែលត្រូវយកចេញពីភ្លើងនរកហើយត្រូវនាំខ្លួនចូលឋានសួគ៌ អ្នកនោះឯងដែលបានសម្រេចជោគជ័យ ។ រីឯជីវិតលោកនេះគ្រាន់តែជាការសប្បាយអសារប៉ុណ្ណោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៨៥

1/184. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ سُلَيْمَانَ الدَّيْلَمِيِّ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ يُدْعَى مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَيُكْسَى حُلَّةً وَرْدِيَّةً، ثُمَّ يُقَامُ عَلَى يَمِينِ الْعَرْشِ، ثُمَّ يُدْعَى إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَيُكْسَى حُلَّةً بَيْضَاءَ، فَيُقَامُ عَلَى يَسَارِ الْعَرْشِ، ثُمَّ يُدْعَى بِعَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَيُكْسَى حُلَّةً وَرْدِيَّةً، فَيُقَامُ عَلَى يَمِينِ النَّبِيِّ، ثُمَّ يُدْعَى بِإِسْمَاعِيلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَيُكْسَى حُلَّةً بَيْضَاءَ، فَيُقَامُ عَلَى يَسَارِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)،

184/1. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីบ្រ៉ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំតមកពី ស៊ូឡៃម៉ាន អាល់-ដ្ជៃឡាមី តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ រ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតមានវចនៈថា៖ «ថ្ងៃជំនុំជម្រះគេនឹងហៅមូហ៊ាំម៉ាដ្ឋ មក ﷺ ព្រះអង្គﷺនឹងស្លៀកពាក់ក្រហមប្រៀង ។ ព្រះអង្គﷺនឹងឈរនៅខាងស្តាំព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ បន្ទាប់មកគេនឹងហៅអ៊ីบ្រ៉ហ៊ីម ﷺ ព្រះអង្គﷺនឹងស្លៀកពាក់ពណ៌ាស ឈរនៅខាងឆ្វេងព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ បន្ទាប់មកគេនឹងហៅអ៊ីលី ﷺ អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ព្រះអង្គﷺនឹងស្លៀកពាក់ក្រហមប្រៀង ឈរខាងស្តាំព្រះសាស្តា ﷺ ។ បន្ទាប់ពីនោះគេនឹងហៅអ៊ីสมา៉អ៊ីล ﷺ ព្រះអង្គﷺស្លៀកពាក់ស ឈរខាងឆ្វេងអ៊ីบ្រ៉ហ៊ីម ﷺ ។

ثُمَّ يُدْعَى بِالْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَيُكْسَى حُلَّةً وَرْدِيَّةً، فَيُقَامُ عَلَى يَمِينِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ يُدْعَى بِالْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَيُكْسَى حُلَّةً وَرْدِيَّةً، فَيُقَامُ عَلَى يَمِينِ الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ يُدْعَى بِالْأَئِمَّةِ فَيُكْسَوْنَ حُلَلاً وَرَدِيَّةً، فَيُقَامُ كُلُّ وَاحِدٍ عَنْ يَمِينِ صَاحِبِهِ، ثُمَّ يُدْعَى بِالشِّيعَةِ فَيَقُومُونَ أَمَامَهُمْ، ثُمَّ يُدْعَى بِفَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) وَ نِسَائِهَا مِنْ ذُرِّيَّتِهَا وَ شِيعَتِهَا فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

បន្ទាប់មកគេនឹងហៅអាល់-ហ្ហាសាន់ ﷺ ព្រះអង្គﷺស្លៀកពាក់ក្រហមប្រៀង ឈរខាងស្តាំអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ។ បន្ទាប់មកគេនឹងហៅអាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ ﷺ ព្រះអង្គស្លៀកពាក់ក្រហមប្រៀង ឈរខាងស្តាំអាល់-ហ្ហាសាន់ ﷺ ។ បន្ទាប់មកគេនឹងហៅអ៊ីมុាំ ﷺ ព្រះអង្គទាំងអស់ﷺស្លៀកពាក់ក្រហមប្រៀង អ៊ីมุาំនីមួយៗឈរខាងស្តាំអ៊ីมุาំមួយ ។ បន្ទាប់មកគេនឹងហៅស៊ីអ៊ីអ៊ីสุ ឈរទល់មុខព្រះអង្គទាំងអស់នេះ ﷺ ។ បន្ទាប់មកពួកគេនឹងហៅហ្វាទ៊ីម៉ាสุ ﷺ បណ្តាកូនចៅស្រីៗរបស់ព្រះនាង ﷺ និងสุ ﷺ ស្រីៗ របស់ព្រះនាង ﷺ ។ ទាំងអស់គ្នានឹងចូលឋានសួគ៌ដោយមិនបាច់ទូទាត់ ។

ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ مِنْ بُطْنَانِ الْعَرْشِ مِنْ قِبَلِ رَبِّ الْعِزَّةِ وَ الْأُفُقِ الْأَعْلَى: نِعْمَ الْأَبُ أَبُوكَ يَا مُحَمَّدُ، وَ هُوَ إِبْرَاهِيمُ، وَ نِعْمَ الْأَخُ أَخُوكَ، وَ هُوَ

عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ نِعْمَ السِّبْطَانِ سِبْطَاكَ، وَ هُمَا الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ، وَ نِعْمَ الْجَنِينُ جَنِينُكَ، وَ هُوَ مُحَسِّنٌ، وَ نِعْمَ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ ذُرِّيَّتُكَ، وَ هُمْ فُلَانٌ وَ فُلَانٌ إِلَى آخِرِهِمْ، وَ نِعْمَ الشِّيعَةُ شِيعَتُكَ.

បន្ទាប់ពីនោះអ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសពីកណ្តាលព្រះរាជបល្ល័ង្ក ពីមុខម្ចាស់ﷻ កិត្តិយសនិងជើងមេយ ខ្ពស់បំផុត ថា៖ "មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺអើយ ! បិតាល្អបំផុតគឺបិតាﷺអ្នកﷺ គឺអ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺ ។ បងប្អូនល្អបំផុត គឺប្អូនﷺអ្នកﷺ គឺអ៊ីលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៉ាលិបﷺ ។ ចៅល្អបំផុតគឺចៅﷺរបស់អ្នកﷺ គឺអាល់-ហ្ចាសាន់ﷺនិងអាល់-ហ្ចូសៃន៍ﷺ ។ កូនមិនទាន់កើតល្អបំផុតរបស់អ្នកﷺគឺមូហ្ចាស់ស៊ីនﷺ ។ អ៊ីមុាំត្រឹមត្រូវបំផុតគឺកូនៗﷺរបស់អ្នកﷺ គឺអ្នកនេះមួយនិងអ្នកនេះមួយ" - លុះដល់បុគ្គលចុងក្រោយ បង្អស់ - "ស្ប៊ីអ៊ូ១ស៊ុ១ល្អបំផុតគឺស្ប៊ីអ៊ូ១ស៊ុ១អ្នកﷺ ។"

أَلاَ إِنَّ مُحَمَّداً وَ وَصِيَّهُ وَ سِبْطَيْهِ وَ الْأَئِمَّةَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ هُمُ الْفَائِزُونَ ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِمْ إِلَى الْجَنَّةِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ: ﴿فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧١٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٠٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٨)**

មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺ អ្នកស្នងﷺព្រះអង្គﷺ ចៅៗﷺព្រះអង្គﷺ អ៊ីមុាំទាំងឡាយﷺដែលកើតមកពីព្រះ រាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់ព្រះអង្គﷺជាអ្នកដែលបានសម្រេចជោគជ័យ ។ គេនឹងបញ្ជាឲ្យពួកគេទៅ កាន់ឋានសួគ៌ រឿងនេះនៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះﷻ *[៣:១៨៥] អ្នកណាដែលត្រូវយកចេញពី ភ្លើងនរកហើយត្រូវនាំខ្លួនចូលឋានសួគ៌ អ្នកនោះឯងដែលបានសម្រេចជោគជ័យ ។»* (تفسير القمّي 1: 128)

***

2/184. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ ابْنِ مَرْوَانَ، عَنِ الْمُنَخَّلِ بْنِ جَمِيلٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَيْسَ مِنْ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَ لَهُ قَتْلَةٌ وَ مَوْتَةٌ، إِنَّهُ مَنْ قُتِلَ نُشِرَ حَتَّى يَمُوتَ، وَ مَنْ مَاتَ نُشِرَ حَتَّى يُقْتَلَ».

184/2. [...] យ៉ាកៀរ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ធ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ាហ្ការﷺដែលមានវចន:ថា៖ "មិន មានមុមីនណាមិនត្រូវសម្លាប់ (គឺធ្វើទុក្ករ:កម្ម) និងស្លាប់ទេ (គឺស្លាប់ដោយធម្មជាតិ) ។ បុគ្គលដែលត្រូវ សម្លាប់ (គឺបានធ្វើទុក្ករកម្ម) គេនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់ឡើងវិញលុះត្រាតែបានស្លាប់ (គឺស្លាប់ដោយ ធម្មជាតិ) ។ បុគ្គលដែលបានស្លាប់ គេនឹងឲ្យអ្នកនោះរស់ឡើងវិញលុះត្រាតែត្រូវសម្លាប់ (គឺបានធ្វើ ទុក្ករកម្ម) ។

ثُمَّ تَلَوْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) هَذِهِ الْآيَةَ ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ فَقَالَ: «وَ مَنْشُورَةٌ». قُلْتُ: قَوْلُكَ: «وَ مَنْشُورَةٌ» مَا هُوَ؟ قَالَ: «هَكَذَا أَنْزَلَ بِهَا جَبْرَئِيلُ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ **وَ مَنْشُورَةٌ**»

បន្ទាប់មក អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ាហ្ការﷺសូត្រអាយ៉ាស៊ុ១នេះ *[៣:១៨៥] រាល់អាត្មានឹងបានភ្លក្សការស្លាប់ ។* ព្រះ អង្គﷺមានវចន:ថា៖ *"និងដើរឡើង ។"* ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សម្តីព្រះអង្គﷺ "និងដើរឡើង" អ្វីហ្នឹង ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺបាននាំ[អាយ៉ាស៊ុ១នេះ]ចុះមកឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺដូចនេះឯង *[៣:១៨៥] រាល់អាត្មានឹងបានភ្លក្សការស្លាប់**និងដើរឡើង ។"***

ثُمَّ قَالَ: «مَا فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ أَحَدٌ بَرٌّ وَ لاَ فَاجِرٌ إِلاَّ وَ يُنْشَرُ، فَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيُنْشَرُونَ إِلَى قُرَّةِ أَعْيُنِهِمْ، وَ أَمَّا الْفُجَّارُ فَيُنْشَرُونَ إِلَى خِزْيِ اللَّهِ إِيَّاهُمْ، أَ لَمْ تَسْمَعْ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "وَ لَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ". (مختصر بصائر الدرجات:17)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មិនមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងសហគមន៍នេះដែលមិនងើបឡើងទេ ទោះជាអ្នកនោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាមុមីនីននឹងងើបទៅរកអ្វីដែលជាទីគាប់ចិត្ត ។ ចំណែកឯពួកអាក្រក់នឹងងើបទៅរកការអាម៉ាស់អាប់យសដែលអល់ឡោះ ﷻ ដាក់លើពួកគេ ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះ ﷻ تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលទេ គឺ៖ *[៣២:២១] យើងនឹងឲ្យពួកគេបានភ្លក្សនូវទណ្ឌកម្មទាបជាងគេ មុនទណ្ឌកម្មធំជាងគេ ។"* (مختصر بصائر الدرجات: 17) 32:21

ربع الحزب ٨

۞لَتُبۡلَوُنَّ فِيٓ أَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَذٗى كَثِيرٗاۚ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ١٨٦

១៨៦. ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងត្រូវល្បងពិសោធរឿងទ្រព្យសម្បត្តិពួកអ្នកនិងខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ ។ ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងបានឮមកពីបណ្តាអ្នកដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យពីកាលពីមុនពួកអ្នក និងមកពីពួកផ្ជួបផ្ជុំ[ហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ៊ានូវអ្វីផ្សេង។ គឺពួកពហុទេពនិយម] នូវ[សម្តី]ទោមនស្សច្រើន[ប្រការ] ។ បើពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ៊ា គឺមានសទ្ធាសប់ចិត្ត] នេះគឺការសម្រេចចិត្តប្រសើរបំផុតសម្រាប់រឿងនានា (គឺកត្តាសំខាន់ដើម្បីបានសម្រេចក្នុងកិច្ចការ) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៨៦

1/186. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَا جِيلَوَيْهِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الْقَاسِمِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْكُوفِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ وَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَّاقِ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ السِّنَانِيُّ، وَ عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْوَرَّاقُ، وَ الْحُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ هِشَامٍ الْمُكَتِّبُ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ)، قَالُوا: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ بْنُ الرَّبِيعِ الصَّحَّافُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) كَتَبَ إِلَيْهِ فِي جَوَابِ مَسَائِلِهِ فِي قَوْلِهِ: ﴿لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ﴾ :«فِي أَمْوَالِكُمْ بِإِخْرَاجِ الزَّكَاةِ، وَ فِي أَنْفُسِكُمْ بِتَوْطِينِ النَّفْسِ عَلَى الصَّبْرِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٢ الحديث: ٩٩/ ٢٠١٤، عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) – الجزء: ٢ الصفحة: ٨٩ الحديث : ١)**

186/1. [...] មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន ស៊ីណាន បានថា អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន មូសា صلوات الله عليه والسلام បានផ្ញើសំបុត្រមកលោកតបសំណួរលោកអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៣:១៨៦] ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងត្រូវល្បងពិសោធរឿងទ្រព្យសម្បត្តិពួកអ្នកនិងខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់* ថា៖ «ទាក់ទងនឹងទ្រព្យលោក គឺការហូតយកស្ការ៉ាតុ៌ ។ ទាក់ទងនឹងខ្លួនលោក គឺលត់ដំខ្លួនឲ្យចេះអត់ធ្មត់ ។» (عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) 2: 89 /1)

***

2/186. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَابُلِيِّ، قَالَ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ): «لَوَدِدْتُ أَنَّهُ أُذِنَ لِي فَكَلَّمْتُ النَّاسَ ثَلاَثاً، ثُمَّ صَنَعَ اللَّهُ بِي مَا أَحَبَّ» قَالَ بِيَدِهِ عَلَى صَدْرِهِ، ثُمَّ قَالَ: «وَ لَكِنَّهَا عَزْمَةٌ مِنَ اللَّهِ أَنْ نَصْبِرَ» ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿وَ لَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذىً كَثِيراً وَ إِنْ تَصْبِرُوا وَ تَتَّقُوا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾ وَ أَقْبَلَ يَرْفَعُ يَدَهُ وَ يَضَعُهَا عَلَى صَدْرِهِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٢ الحديث: ٩٩/ ٢٠١٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٠ الحديث : ١٨٩)**

186/2. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ ខ៉ាលិដ្ឋ អាល់-កាប៊ូលី ដែលបានថា អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ខ្ញុំចង់ឲ្យព្រះអង្គ ﷻ អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام និយាយអំពីមនុស្សបី

ចំពួក (គឺពួកសត្រូវរបស់អាស្ងល់លុល-បៃត៑ عليهم السلام) ។ អល់ឡោះហ្គ៑ عز وجل អាចឲ្យខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើស្រេចតែខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ចង់ ។» បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានដាក់ដៃលើទ្រូងហើយមានវចនៈថា៖ «តែនេះគឺការសម្រេចចិត្ត ដែលមកពីអល់ឡោះហ្គ៑ عز وجل ឲ្យយើង عليهم السلام អត់ធ្មត់ជានិច្ច ។» បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រអាយ៉ាស៊ុ៌នេះ *[៣:១៨៦] ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងត្រូវល្បងពិសោធរឿងទ្រព្យសម្ប្ដត្តិពួកអ្នកនិងខ្លួនពួកអ្នកផ្ទាល់ ។ ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងបានឮមកពីបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យពីកាលពីមុនពួកអ្នក និងមកពីពួកផ្ដួបផ្ដុំនូវទោមនស្សច្រើន ។ បើពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ខ្លាចក្រែង នេះគឺការសម្រេចចិត្ត ប្រសើរបំផុតសម្រាប់រឿងនានា ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបែរហើយដាក់ដៃលើទ្រូង ។» (تفسير العيّاشي 1: 210/ 189)

***

*3/186. وَ [أَيْضاً عَنْهُ] وَ قَوْلُهُ وَ لَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذىً كَثِيراً [قَالَ] نَزَلَتْ فِي رَسُولِ اللَّهِ ص خَاصَّةً وَ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ [خَاصَّةً ع]. (تفسير فرات الكوفي – جلد : ١ صفحه : ٩٩ حديث : [٢])

*186/3. ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈដែរអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៑ عز وجل *[៣:១៨៦] ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងបានឮមកពីបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យពីកាលពីមុនពួកអ្នកនិងមកពីពួកផ្ដួបផ្ដុំ នូវ[សម្ដី]ទោមនស្សច្រើន[ប្រការ]* ថា៖ "អាយ៉ាស៊ុ៌នេះត្រូវដាក់មកឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្គ៑ صلى الله عليه وآله وسلم ជាពិសេសនិងឲ្យព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم [ជាពិសេស] ។" (تفسير فرات الكوفي 1: 99/ 2)

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْاْ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًاۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ١٨٧

១៨៧. [ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ] កាលអល់ឡោះហ្គ៑បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានគម្ពីរឲ្យនោះថា៖ "ពួកអ្នកត្រូវប្រាប់បណ្ដាមនុស្សឲ្យដឹងរឿងនេះ (គឺប្រាប់មនុស្សឲ្យដឹងអំពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ) ចូរកុំបិទបាំងរឿងនេះ ។" តែពួកគេគ្រវាត់វាចោលទៅក្រោយខ្នង (គឺចោលកិច្ចសន្យានេះដែលបានធ្វើជាមួយអល់ឡោះហ្គ៑) ពួកគេបានជួញដូរវាដោយតម្លៃទាបថោក ។ ពួកគេបានធ្វើជំនួញអាក្រក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៨៧

1/187. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ﴿وَ إِذْ أَخَذَ اللهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَ لاَ تَكْتُمُونَهُ﴾: «وَ ذَلِكَ أَنَّ اللهَ أَخَذَ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ فِي مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَيُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ إِذَا خَرَجَ وَ لاَ يَكْتُمُونَهُ ﴿فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ﴾ يَقُولُ: نَبَذُوا عَهْدَ اللهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ ﴿وَ اشْتَرَوْا بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَبِئْسَ ما يَشْتَرُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٣ الحديث: ٩٩/ ٢٠١٦، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٨)**

187/1. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ាូរ្ជូ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពី *[៣:១៨៧] កាលអល់ឡោះហ្គ៑បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានគម្ពីរឲ្យនោះថា៖ "ពួកអ្នកត្រូវប្រាប់បណ្ដាមនុស្សឲ្យដឹងរឿងនេះ ចូរកុំបិទបាំងរឿងនេះ* ថា៖ «នោះគឺអ្វីដែល *អល់ឡោះហ្គ៑បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយបណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានគម្ពីរឲ្យ* រឿងមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ صلى الله عليه وآله وسلم ថាពួកគេត្រូវប្រាប់មនុស្សឲ្យដឹងអំពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ صلى الله عليه وآله وسلم កាលណាមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ صلى الله عليه وآله وسلم កើតឡើង *ចូរកុំបិទបាំងរឿងនេះ ។" តែពួកគេគ្រវាត់វាចោល* គឺចោលកិច្ចសន្យាដែលបានធ្វើជាមួយ អល់ឡោះហ្គ៑ عز وجل

ទៅក្រោយខ្នង ។ ពួកគេបានដូរវាដោយតម្លៃទាបថោក ។ ពួកគេបានធ្វើជំនួញអាក្រក់ ។»
(تفسير القمّي 1: 128)

***

2/187. وَ رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ : فِي هَذِهِ اَلْآيَةِ قَالَ كَانَ حُيَيُّ بْنُ أَخْطَبَ وَ كَعْبُ بْنُ اَلْأَشْرَفِ وَ آخَرُونَ مِنَ اَلْيَهُودِ لَهُمْ مَأْكَلَةٌ عَلَى اَلْيَهُودِ فِي كُلِّ سَنَةٍ فَكَرِهُوا بُطْلاَنَهَا بِأَمْرِ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَحَرَّفُوا لِذَلِكَ آيَاتٍ مِنَ اَلتَّوْرَاةِ فِيهَا صِفَتُهُ وَ ذِكْرُهُ فَذَلِكَ اَلثَّمَنُ اَلَّذِي أُرِيدُ فِي اَلْآيَةِ. (تفسير كنز الدقائق و بحر الغرائب , ج 1 , ص 399)

187/2. អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ បានឲ្យដឹងអំពីអាយ៉ាស់នេះថា៖ «ហ៊្វាយ៉ៃ ប៊ិន អាក់ត្វប់, កាអ៊្វប់ ប៊ិន អាល់-អាស្ស៊រ៉ហ្វ៍ និងពួកយ៉ាហ៊្វូឌីងទៀតបានលៀងចំណីអាហារច្រើនរៀងរាល់ឆ្នាំ[ជាប្រចាំ] ។ ពួកគេមិនពេញចិត្តនឹងធ្វើមោឃកម្មរឿងនេះដោយរឿងព្រះសាស្តាﷺទេ ។ ហេតុដូច្នេះ ពួកគេបានបំភ្លៃអាយ៉ាស់នៅក្នុងគម្ពីរតៅរ៉ត្តដោយសាររឿងនេះ ត្រង់កន្លែងដែលមានអធិប្បាយអំពីលក្ខណៈរបស់ព្រះសាស្តាﷺនិងត្រង់កន្លែងដែលមានការរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គﷺ ។ នេះឯងដែលគេហៅថា "តម្លៃ" នៅក្នុងអាយ៉ាស់នេះ ។» (تفسير كنز الدقائق و بحر الغرائب 1: 399)

لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أَتَوا۟ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُوا۟ بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا۟ فَلَا تَحْسَبَنَّهُم بِمَفَازَةٍ مِّنَ ٱلْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

១៨៨. ចូរអ្នកកុំគិតថាបណ្តាអ្នកដែលរីករាយនឹងអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើ[អាក្រក់] ដែលពេញចិត្តឲ្យគេសរសើរខ្លួនអំពីអ្វីមួយដែលខ្លួនមិនបានធ្វើ[ល្អ]ទេនោះ ចូរអ្នកកុំគិតឡើយថាពួកគេគេចផុតពីទណ្ឌកម្ម ។ ពួកគេនឹងទទួលទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨៨

1/188. وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿فَلاَ تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذابِ﴾ يَقُولُ: بِبُعْدٍ مِنَ الْعَذَابِ ﴿وَ لَهُمْ عَذابٌ أَلِيمٌ﴾. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٣ الحديث: ٩٩/ ٢٠١٧، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ١٢٩)**

188/1. អាប៊ូ អាល់-យ៉ារូដ្ឋ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្វ៍تعالى *[៣:១៨៨] ចូរអ្នកកុំគិតឡើយថាពួកគេគេចផុតពីទណ្ឌកម្ម* ថា៖ «ឃ្លាតឆ្ងាយពីទណ្ឌកម្ម ។ *ពួកគេនឹងទទួលទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។»* (تفسير القمّي 1: 129)

وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

១៨៩. អំណាចគ្រប់គ្រងបណ្តាមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ៊្វ ។ អល់ឡោះហ៊្វមានព្រះតេជានុភាពលើសព្វសារពើ ។

إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٠﴾

១៩០. នៅក្នុងការបង្កើតបណ្តាមេឃនិងដី [នៅក្នុង]ការផ្លាស់ប្តូរពេលយប់និងពេលថ្ងៃសុទ្ធតែមាននូវ

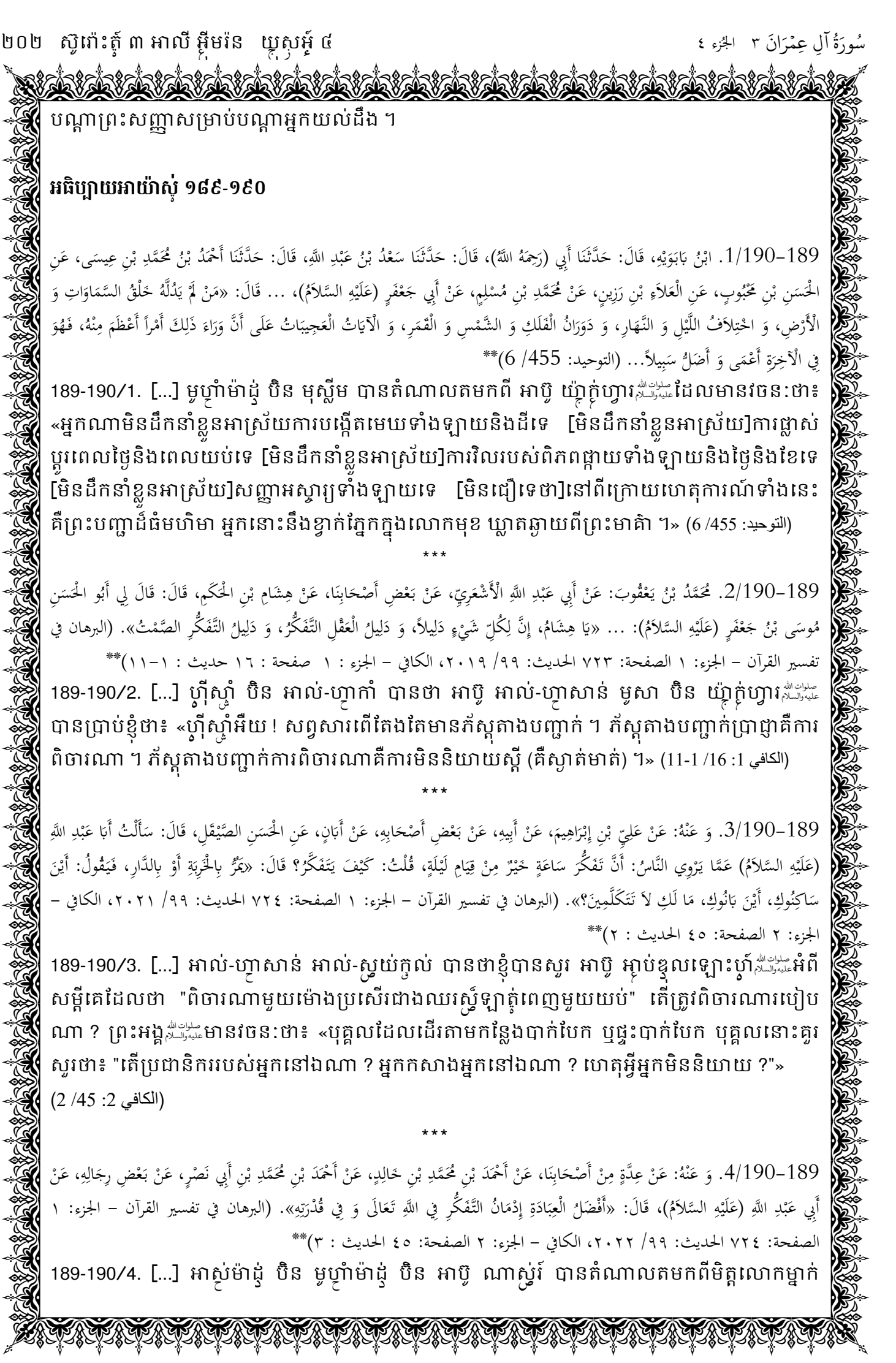

បណ្ដាព្រះសញ្ញាសម្រាប់បណ្ដាអ្នកយល់ដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៨៩-១៩០

189–1/190. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنِ الْعَلاَءِ بْنِ رَزِينٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ... قَالَ: «مَنْ لَمْ يَدُلَّهُ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ، وَ اخْتِلاَفُ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، وَ دَوَرَانُ الْفَلَكِ وَ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ، وَ الْآيَاتُ الْعَجِيبَاتُ عَلَى أَنَّ وَرَاءَ ذَلِكَ أَمْراً أَعْظَمَ مِنْهُ، فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَ أَضَلُّ سَبِيلاً... (التوحيد: 455/ 6)**

189-190/1. [...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «អ្នកណាមិនដឹកនាំខ្លួនអាស្រ័យការបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងដីទេ [មិនដឹកនាំខ្លួនអាស្រ័យ]ការផ្លាស់ប្ដូរពេលថ្ងៃនិងពេលយប់ទេ [មិនដឹកនាំខ្លួនអាស្រ័យ]ការវិលរបស់ពិភពផ្កាយទាំងឡាយនិងថ្ងៃនិងខែទេ [មិនដឹកនាំខ្លួនអាស្រ័យ]សញ្ញាអស្ចារ្យទាំងឡាយទេ [មិនជឿទេថា]នៅពីក្រោយហេតុការណ៍ទាំងនេះ គឺព្រះបញ្ជាដ៏ធំមហិមា អ្នកនោះនឹងខ្វាក់ភ្នែកក្នុងលោកមុខ ឃ្លាតឆ្ងាយពីព្រះមាគ៌ា ។» (التوحيد: 455/ 6)

***

189–2/190. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ... «يَا هِشَامُ، إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ دَلِيلاً، وَ دَلِيلُ الْعَقْلِ التَّفَكُّرُ، وَ دَلِيلُ التَّفَكُّرِ الصَّمْتُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٣ الحديث: ٩٩/ ٢٠١٩، الكافي – الجزء : ١ صفحة : ١٦ حديث : ١–١١)**

189-190/2. [...] ហ្ហ៊ីស្ហ៊ាំ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាកាំ បានថា អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ «ហ្ហ៊ីស្ហ៊ាំអើយ ! សព្វសារពើតែងតែមានភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ ។ ភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ប្រាជ្ញាគឺការពិចារណា ។ ភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ការពិចារណាគឺការមិននិយាយស្ដី (គឺស្ងាត់មាត់) ។» (الكافي 1: 16/ 1-11)

***

189–3/190. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ أَبَانٍ، عَنِ الْحَسَنِ الصَّيْقَلِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَمَّا يَرْوِي النَّاسُ: أَنَّ تَفَكُّرَ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ قِيَامِ لَيْلَةٍ، قُلْتُ: كَيْفَ يَتَفَكَّرُ؟ قَالَ: «يَمُرُّ بِالْخَرِبَةِ أَوْ بِالدَّارِ، فَيَقُولُ: أَيْنَ سَاكِنُوكِ، أَيْنَ بَانُوكِ، مَا لَكِ لاَ تَتَكَلَّمِينَ؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٤ الحديث: ٩٩/ ٢٠٢١، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٥ الحديث : ٢)**

189-190/3. [...] អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ស្ងយ់ក្ងល់ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុ្ឍលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام អំពីសម្ដីគេដែលថា "ពិចារណាមួយម៉ោងប្រសើរជាងឈរស្ជ្ងឡាត់ពេញមួយយប់" តើត្រូវពិចារណារបៀបណា ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «បុគ្គលដែលដើរតាមកន្លែងបាក់បែក ឬផ្ទះបាក់បែក បុគ្គលនោះគួរសួរថា៖ "តើប្រជានិកររបស់អ្នកនៅឯណា ? អ្នកកសាងអ្នកនៅឯណា ? ហេតុអ្វីអ្នកមិននិយាយ ?"» (الكافي 2: 45/ 2)

***

189–4/190. وَ عَنْهُ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ بَعْضِ رِجَالِهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ تَعَالَى وَ فِي قُدْرَتِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٤ الحديث: ٩٩/ ٢٠٢٢، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٥ الحديث : ٣)**

189-190/4. [...] អាស្ងយ់ម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ ណាស្ងរ៑ បានតំណាលតមកពីមិត្តលោកម្នាក់

ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ:ប់ឌុ:ល្ល:ហ:ម៉ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «ការធ្វើសក្ការ:ដ៏ល្អ ដែលល្អគឺព្យាយាមពិចារណាឥតដាច់អំពីអ:ល្ល:ហ:ម៉ា تعالى និងអំពីព្រះតេជានុភាពរ:ស់ព្រះអ:ង្ក ﷻ ។»
(الكافي 2: 45/ 3)

***

5/190–189. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلاَّدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «لَيْسَ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصَّلاَةِ وَ الصَّوْمِ، إِنَّمَا الْعِبَادَةُ التَّفَكُّرُ فِي أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٥ الحديث: ٩٩/ ٢٠٢٣، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٥ الحديث : ٤)**

189-190/5. [...] ម:ហ:ម៉ាត់ ប៊ិន ខ:ល ល្ហ:ដ្ឋ: បានថាខ្ញុ:បានឮ អាប៊ូ អាល់-ហ:សាន់ អាល់-រ:ដ្ឋ: صلوات الله عليه والسلام ម:ន វចន:ថា: «ការធ្វើសក្ការ:[អ:ល្ល:ហ:ម៉ា ﷻ]មិននៅលើការ:ស្ម:ល្ហ:ត្ដ: និងការកាន់សីលត្រ:ណ:ម យ:ងញ:ន:ះទេ ការគោ:ពសក្ការ:[អ:ល្ល:ហ:ម៉ា ﷻ]គឺការពិចារណាអ:ពីរ:ងអ:ល្ល:ហ:ម៉ា ﷻ ។» (الكافي 2: 4/45)

***

6/190–189. خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ذَاتَ يَوْمٍ عَلَى قَوْمٍ وَ هُمْ يَتَفَكَّرُونَ، فَقَالَ: «مَا لَكُمْ لاَ تَتَكَلَّمُونَ؟» فَقَالُوا: نَتَفَكَّرُ فِي خَلْقِ اللَّهِ تَعَالَى. فَقَالَ: «وَ كَذَلِكَ فَافْعَلُوا وَ تَفَكَّرُوا فِي خَلْقِهِ، وَ لاَ تَتَفَكَّرُوا فِيهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٥ الحديث: ٩٩/ ٢٠٢٣، الدّر المنثور – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٠٨، المحجة البيضاء – الجزء: ٨ الصفحة: ١٩٣)**

189-190/6. ថ្ងៃមួ:យ រ:ស៊ូ:ល:ល្ហ:ម៉ា صلى الله عليه وآله وسلم បានធ្វើដំណើ:ជាមួ:យ ម:នុ:ស្ស:មួ:យ ក្រ:ម ពួ:គ:គ:ត្ដ:ត ។ ព្រ:អ:ង្ក صلى الله عليه وآله وسلم ម:ន ព្រ:វចន:ថា: «ហ:ត:ុ:អ:ីអ:ស់ លោ:ម:ន ន:យ ?» ពួ:គ:គ:ម:ន ទ:ទ:ល ថា: «អ:ស់ទ:ល ព្រ:ម:ង្ខ ពិចារណាអ:ពីអ:ីៗ ដែ:ល:ស:ល ម:ន ។» ព្រ:អ:ង្ក صلى الله عليه وآله وسلم ម:ន ព្រ:វចន:ថា: «ដូ:ច្ន:ះ ង:ង ដែ:ល:ស:ល លោ:ម:ន ត្រ:ូ:ធ្ម: ។ ចូ:ពិចារណាអ:ពីអ:ីៗ ដែ:ល:ស:ល ម:ន ។ ចូ:ពិចារណាអ:ពីអ:ីៗ ដែ:ល:ស:ល ម:ន ។ ក:ុ:ពិចារណាអ:ពីព្រ:អ:ង្ក ﷻ ។»
(الدر المنثور 2: 408 ، المحجة البيضاء 8: 193)

ٱلَّذِينَ يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمۡ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ رَبَّنَا مَا خَلَقۡتَ هَٰذَا بَٰطِلٗاۖ سُبۡحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٩١

១៩១. [គឺ]បណ្ដាអ:ក ដែ:ល:ល ឹ:ក ដ:ល ់អ:ល ់ល្ហ:ម៉ា ទ:ទ:ល:ឈ:ក្ដ: អ:ង្ក:យ ក្ដ: ទ:ម្រ:ត ខ្ល:ន ក្ដ: ដែ:ល ពិចារណ: អ:ពីការ:ង្ក:ត:ត:ណ:ម យ:ន ិ:ដ:ី[ដ:យ:ថ:ា:] "ម:ា:ស ់អ:ីយ! ព្រ:អ:ង្ក:ពុ:ម:ន:ង្ក:ត:ត:អ:ីៗ:ទ:ាំ:ង:ន:ះ:ម:ក:ដ:យ ប្រ:ាស:ចាក:ហ:ត:ុ:ផ:ល:ទ: ។ ស:ូ:ម:ថ:ា:យ:ស:ច:ក:ីស:ើ:ច:ស:រ:ស:ើ:រ:ចំ:ព:ោ:ះ:ព្រ:អ:ង្ក ។ ស:ូ:ម:ព្រ:អ:ង្ក:ម:ត:ត:ា:ស:្រ:ាច ស:្រ:ង ់អ:ស ់ទ:ូ:ល:ព្រ:ះ:ប:ង្ក:ំ:ជ:ា:ខ:ុ:ំ:ព:ីទ:ណ:្ឌ:ម:ួ:ភ:្លើ:ង:ន:រ:ក ។

رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدۡخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدۡ أَخۡزَيۡتَهُۥۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ١٩٢

១៩២. ម:ា:ស ់អ:ីយ! អ:ក:ណ:ា ដែ:ល:ព្រ:អ:ង្ក:ឲ:យ:ច:ូ:ល:ភ:្លើ:ង:ន:រ:ក ព្រ:អ:ង្ក:ឲ:យ:អ:ក:ន:ោ:ះ:ទ:ៅ:រ:ក:ស:ច:ក:ីអ:ា:ម:ា:ស ់ ។ ព:ុ:ម:ា:ន:អ:ក:ជ:ួ:យ:ទ:ស:ម:្រ:ាប ់ជ:ន:ទ:ុ:ច:្ច:រ:ិ:ត ។

رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعۡنَا مُنَادِيٗا يُنَادِي لِلۡإِيمَٰنِ أَنۡ ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمۡ فَـَٔامَنَّاۚ رَبَّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرۡ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلۡأَبۡرَارِ ١٩٣

១៩៣. ម:ា:ស ់អ:ីយ! អ:ស ់ទ:ូ:ល:ព្រ:ះ:ប:ង្ក:ំ:ជ:ា:ខ:ុ:ំ:ប:ាន:ឮ:អ:ក:ប្រ:ក:ាស:ហ:ៅ:ទ:ៅ:រ:ក:ស:ទ:្ធ:ា:ថ:ា: "ចូ:រ:ម:ាន:ស:ទ:្ធ:ា:ចំ:ព:ោ:ះ

ម្ចាស់របស់អស់លោក" ដូច្នេះអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានសទ្ធា ។ ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាលើកទោសឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែលបានសាងបាប សូមព្រះអង្គកម្ចាត់ពីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអំពើអាក្រក់របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានស្លាប់ក្នុងចំណោមសច្ចការី ។

رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

១៩៤. ម្ចាស់អើយ! សូមព្រះអង្គប្រទានឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ្វីដែលព្រះអង្គបានសន្យានឹងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតាមរយៈបណ្ដាព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាកុំបំបាក់មុខអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ការពិតព្រះអង្គមិនក្បត់សន្យាទេ ។"

فَٱسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّى لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَـٰمِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ ۖ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَأُخْرِجُوا۟ مِن دِيَـٰرِهِمْ وَأُوذُوا۟ فِى سَبِيلِى وَقَـٰتَلُوا۟ وَقُتِلُوا۟ لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ ثَوَابًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

១៩៥. ដូច្នេះម្ចាស់ពួកគេបានឆ្លើយតបពួកគេ (ពោលគឺព្រមទទួលការអង្វរ) [ដោយត្រាស់ថា:] "អញមិនឲ្យទង្វើរបស់អ្នកសាងកុសលណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នក ប្រុសឬស្រី បាត់បង់ឡើយ ។ ពួកអ្នកជាពំនាក់រវាងគ្នានិងគ្នា (គឺនៅក្នុងគន្លងតែមួយ) ។ ដូច្នេះបណ្ដាអ្នកដែលភៀសខ្លួន[លើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ា] ដែលត្រូវដេញចេញពីផ្ទះសម្បែងខ្លួន ដែលរងការសង្កត់សង្កិនលើមាគ៌ាអញ ដែលប្រយុទ្ធ ដែលត្រូវស្លាប់នោះ អញនឹងកម្ចាត់ពីពួកគេនូវអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ អញនឹងឲ្យពួកគេចូលសួនសួគ៌ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ជារង្វាន់ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ។" ចំណែកឯអល់ឡោះហ្ស៊ា រង្វាន់ឧត្តុង្គឧត្តមនៅឯព្រះអង្គ ។

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى ٱلْبِلَـٰدِ ﴿١٩٦﴾

១៩៦. ចូរអ្នកកុំបណ្ដោយឲ្យការទៅមករបស់ពួកបដិសេធសទ្ធា [ប្រមាថសាសនា លាក់ពុត...] ក្នុងស្រុកបោកបញ្ឆោតអ្នកបានឡើយ ។

مَتَـٰعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾

១៩៧. វា[គ្រាន់តែ]ជាការសប្បាយបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ បន្ទាប់ពីនោះ ជម្រករបស់ពួកគេគឺនរក វាជាលំនៅអាក្រក់ ។

لَـٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّـٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

១៩៨. រីឯបណ្ដាអ្នកដែលខ្លាចក្រែងម្ចាស់ខ្លួន ពួកគេនឹងបានសួនសួគ៌ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ។ ពួកគេនឹងបាននៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ជាកន្លែងទទួលឲ្យស្នាក់អាស្រ័យមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ។

អ្វីដែលនៅឯអល់ឡោះហ៊ានមែងប្រសើរបំផុតសម្រាប់បណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَمَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

១៩៩. ក្នុងចំណោមជនគម្ពីរមានអ្នកជឿអល់ឡោះហ៊ា [ជឿ]អ្វីដែលគេបានបើកឲ្យពួកអ្នកដឹង [ជឿ]អ្វីដែលគេបានបើកឲ្យពួកគេដឹង ។ ពួកគេដាក់ខ្លួនចំពោះអល់ឡោះហ៊ា ពួកគេមិនជួញដូរព្រះឱ្ការអល់ឡោះហ៊ាដោយតម្លៃទាបថោកទេ ។ ជនទាំងនោះនឹងបានរង្វាន់នៅឯម្ចាស់ពួកគេ ។ អល់ឡោះហ៊ារហ័សគណនាទូទាត់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាតុ ១៩១-១៩៩

191–1/199. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيٌّ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِياماً وَ قُعُوداً وَ عَلى جُنُوبِهِمْ﴾. قَالَ: «الصَّحِيحُ يُصَلِّي قَائِماً وَ قُعُوداً الْمَرِيضُ يُصَلِّي جَالِساً وَ عَلى جُنُوبِهِمْ الَّذِي يَكُونُ أَضْعَفَ مِنَ الْمَرِيضِ الَّذِي يُصَلِّي جَالِساً.» (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٦ الحديث: ٩٩/ ٢٠٣٣، الكافي – الجزء: ٣ الصفحة: ٤١١ الحديث : ١١)**

191-199/1. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប បានតំណាលតមកពី អ៊ាលី តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបន្ទ ម៉ាស់ប៊ុប តមកពី អាប៊ូ ហ្ហាំស្ការ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ូ عز وجل *[៣:១៩១] បណ្ដាអ្នកដែលរលឹកដល់អល់ឡោះហ៊ាទោះឈរក្ដី អង្គុយក្ដី ទម្រេតខ្លួនក្ដី* ថា: «បុគ្គលមានសុខភាពល្អ ស្ញ៉ឡាតុ៌ឈរនិងអង្គុយ ។ បុគ្គលមានជម្ងឺស្ញ៉ឡាតុ៌ពេលអង្គុយ ។ *ទម្រេតខ្លួន* គឺបុគ្គលខ្សោយដោយសារជម្ងឺ ដែលស្ញ៉ឡាតុ៌អង្គុយ ។» (الكافي 3: 11/411)

***

191–2/199. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ الطَّالَقَانِيُّ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى بِالْبَصْرَةِ، قَالَ: حَدَّثَنِي الْمُغِيرَةُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي رَجَاءُ بْنُ سَلَمَةَ، عَنْ عَمْرِو بْنِ شِمْرٍ، عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، قَالَ: «خَطَبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) بِالْكُوفَةِ مُنْصَرَفَهُ مِنَ النَّهْرَوَانِ، – وَ ذَكَرَ خُطْبَةً فِيهَا أَسْمَاؤُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، قَالَ فِيهَا – وَ أَنَا الذَّاكِرُ، يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللهَ قِيامًا وَ قُعُوداً وَ عَلىٰ جُنُوبِهِمْ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٧ الحديث: ٩٩/ ٢٠٣٥، معاني الأخبار – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩ الحديث : ٩)**

191-199/2. [...] យ៉ាកៅរ អាល់-យ៉ូអ៊ីហ្ស៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه បានថ្លែងយុត្ធបាស:នៅឯគូហ្ហាស: បន្ទាប់ពីបានត្រឡប់មកពីសមរភូមិអាល់-ណាហ្ហារវ៉ាន់វិញ ។ នៅក្នុងយុត្ធបាស:នោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានថ្លែងអំពីព្រះនាមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៊ា ព្រះដ៏មហារុងរឿង ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام គឺអ្នករលឹក ។ អល់ឡោះហ៊ា تبارك وتعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៣:១៩១] បណ្ដាអ្នកដែលរលឹកដល់អល់ឡោះហ៊ាទោះឈរក្ដី អង្គុយក្ដី ទម្រេតខ្លួនក្ដី ។"* » (معاني الأخبار: 9/59)

***

191–3/199. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ)، قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ – يَعْنِي الْمُفِيدَ – قَالَ: أَخْبَرَنَا الْمُظَفَّرُ الْبَلْخِيُّ الْوَرَّاقُ، قَالَ: أَخْبَرَنَا

أَبُو عَلِيٍّ مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ الْإِسْكَافِيُّ الْكَاتِبُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مَحْبُوبٍ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ ابْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «لاَ يَزَالُ الْمُؤْمِنُ فِي صَلاَةٍ مَا كَانَ فِي ذِكْرِ اللَّهِ، قَائِماً أَوْ جَالِساً أَوْ مُضْطَجِعاً، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: ﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللهَ قِيَاماً وَ قُعُوداً وَ عَلىٰ جُنُوبِهِمْ وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰاوٰاتِ وَ الْأَرْضِ رَبَّنٰا مٰا خَلَقْتَ هٰذٰا بٰاطِلاً سُبْحٰانَكَ فَقِنٰا عَذٰابَ النّٰارِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٦ الحديث: ٩٩/ ٢٠٣٤، الأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٧٦)**

191-199/3. [...] អាប៊ូ ហ៊ាំស៊ាស្ អាល់-ស្ហ៊ូម៉ាលី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ មូហ៊ាំម៉ាដ៏ អ៊ីបនូ អាុលី អាល់-បាកៀរ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អ្នកមានសទ្ធាមុមីនស្ថិតនៅក្នុងផតជាច់ដរាបណាពួកគេនឹករលឹកអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ ទាំងឈរ ទាំងអង្គុយឬដេក ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ تبارك وتعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៩១] បណ្តាអ្នកដែលរលឹកដល់អល់ឡោះហ្ទ៍ទោះឈរក្តី អង្គុយក្តី ទម្រេតខ្លួនក្តី ដែលពិចារណាអំពីការបង្កើតបណ្តាមេឃនិងដី[ដោយថា៖] "ម្ចាស់អើយ ! ព្រះអង្គពុំបានបង្កើតអ្វីៗទាំងនេះមកដោយប្រាសចាកហេតុផលទេ ។ សូមថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរចំពោះព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាស្រោចស្រង់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។»* (الأمالي 76:1)

***

191–4/199. وَ رَوَى الشَّيْبَانِيُّ فِي (نَهْجِ الْبَيَانِ):عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ وَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ): «أَنَّ هَذِهِ الْآيَاتِ الَّتِي أَوَاخِرَ آلِ عِمْرَانَ نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ فِي جَمَاعَةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ، وَ ذَلِكَ أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَمَّا أَمَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِالْمُهَاجَرَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ بَعْدَ مَوْتِ عَمِّهِ أَبِي طَالِبٍ (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ)، وَ كَانَ قَدْ تَحَالَفَتْ عَلَيْهِ قُرَيْشٌ بِأَنْ يَكْبِسُوا عَلَيْهِ لَيْلاً وَ هُوَ نَائِمٌ، فَيَضْرِبُوهُ ضَرْبَةَ رَجُلٍ وَاحِدٍ، فَلَمْ يُعْلَمْ مَنْ قَاتِلُهُ، فَلاَ يُؤْخَذُ بِثَارِهِ،

191-199/4. អាល់-ស្ហៃបានី បានរាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា]ណាស្ហ៍យ៉ាល់-បាយ៉ានតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام និង អាប៊ូ អាុប់ឌុលឡោះហ្ទ៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាត់ចុងក្រោយរបស់ស៊ូរ៉ោះត៍ អាលី អ៊ីមរ៉ន នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអាុលី صلوات الله عليه والسلام និងសាវកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មួយក្រុម កាលអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ បានបញ្ជា [ឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ ﷺ]ភៀសខ្លួនទៅម៉ាឌីណាស្ហ៍បន្ទាប់ពីឪពុកមាព្រះអង្គ ﷺ អាប៊ូ ត៏លិប ﵀ បានទទួលអនិច្ចកម្ម ឯពួកគូរ៉យ៉ស្ហ៍បានរួមគំនិតគ្នាសម្លាប់ព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងពេលយប់ពេលព្រះអង្គ ﷺ ផ្ទំ ។ ពួកគេចង់វាយប្រហារព្រមគ្នាតែម្តងដើម្បីកុំឲ្យគេដឹងបានថាអ្នកជាឃាតករ ដូច្នេះគេនឹងមិនអាចចាប់ពួកគេបានទេ ។

فَأَمَرَ اللَّهُ بِأَنْ يُبَيِّتَ مَكَانَهُ ابْنَ عَمِّهِ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ يَخْرُجَ لَيْلاً إِلَى الْمَدِينَةِ، فَفَعَلَ مَا أَمَرَهُ اللَّهُ بِهِ، وَ بَيَّتَ مَكَانَهُ عَلَى فِرَاشِهِ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ أَوْصَاهُ أَنْ يَحْمِلَ أَزْوَاجَهُ إِلَى الْمَدِينَةِ، فَجَاءَ الْمُشْرِكُونَ مِنْ قُرَيْشٍ لَمَّا تَعَاقَدُوا عَلَيْهِ وَ تَحَالَفُوا، فَوَجَدُوا عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مَكَانَهُ فَرَجَعُوا الْقَهْقَرَى، وَ أَبْطَلَ اللَّهُ مَا تَعَاقَدُوا عَلَيْهِ وَ تَحَالَفُوا.

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ បានបញ្ជាឲ្យប្អូនជីដូនមួយព្រះអង្គ ﷺ ដេកជួសព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ចេញដំណើរទៅកាន់ម៉ាឌីណាស្ហ៍ក្នុងពេលយប់ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ ﷺ ក៏បានធ្វើតាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ ឲ្យអាុលី صلوات الله عليه والسلام ផ្ទំជួសព្រះអង្គ ﷺ នៅលើគ្រែ ហើយបានផ្តាំអាុលី صلوات الله عليه والسلام ឲ្យនាំគ្រួសារទៅម៉ាឌីណាស្ហ៍ ។ ពួកពហុទេពនិយមក៏បាននាំគ្នាមក គឺពួកដែលបានស៊ីមគ្រលំមូលមតិគ្នាក្បត់ដោយធ្វើអំពើនេះ តែពួកគេបានឃើញអាុលី صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងកន្លែងព្រះអង្គ ﷺ ។ ពួកគេបានបកក្រោយវិញ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ បានធ្វើឲ្យកិច្ចសន្យាស៊ីមគ្រលំរួមគំនិតក្បត់របស់ពួកគេនោះទៅជាមោឃៈ ។

ثُمَّ إِنَّ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حَمَلَ أَهْلَهُ وَ أَزْوَاجَهُ إِلَى الْمَدِينَةِ فَعَلِمَ أَبُو سُفْيَانَ بِخُرُوجِهِ وَ سَيْرِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَتَبِعَهُ لِيَرُدَّهُمْ، وَ كَانَ مَعَهُمْ عَبْدٌ لَهُ أَسْوَدُ، فِيهِ شِدَّةٌ وَ جُرْأَةٌ فِي الْحَرْبِ، فَأَمَرَهُ سَيِّدُهُ أَنْ يَلْحَقَهُ فَيَمْنَعَهُ عَنِ الْمَسِيرِ حَتَّى يَلْقَاهُ بِأَصْحَابِهِ، فَلَحِقَهُ، فَقَالَ لَهُ: لاَ تَسِرْ بِمَنْ مَعَكَ إِلَى أَنْ يَأْتِيَ مَوْلاَيَ. فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لَهُ: وَيْلَكَ، ارْجِعْ إِلَى مَوْلاَكَ وَ إِلاَّ قَتَلْتُكَ.

បន្ទាប់ពីនោះអ៊ីលីសាន់ ﷺ បាននាំសមាជិកគ្រួសារទៅកាន់ម៉ាឌ្ឌីណាស:ុ ក្នុងចំណោមមនុស្សប្រុសស្រីទាំងឡាយ ។ អាប៊ូ ស៊ុហ្យ៉ានបានដឹងថាអ៊ីលីសាន់ ﷺ នឹងធ្វើដំណើរទៅម៉ាឌ្ឌីណាស:ុ ។ គាត់ក៏បានទៅតាមអ៊ីលីសាន់ ﷺ ត្រឡប់មកវិញ ។ គាត់មានទាស:ម្នាក់ដែលសាហាវនិងក្លាហានក្នុងចម្បាំង ។ ម្ចាស់របស់បុរសនេះបានប្រាប់ឲ្យគាត់ឃាត់អ៊ីលីសាន់ ﷺ កុំឲ្យចេញដំណើរលុះត្រាតែមិត្តរបស់គាត់មកដល់ (ដើម្បីនឹងមានគ្នាច្រើន) ។ បុរសនេះបានជួបអ៊ីលីសាន់ ﷺ ប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា: "លោក ﷺ កុំចេញដំណើរជាមួយជនទាំងនេះ ដរាបណាខ្ញុំមិនបាននាំខ្លួនលោក ﷺ ទៅជួបម្ចាស់ខ្ញុំទេ ។" ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់បុរសនោះថា: "អបមង្គលលើលោក ។ ត្រឡប់ទៅរកម្ចាស់លោកវិញទៅ ពុំនោះទេខ្ញុំនឹងសម្លាប់លោក ។"

فَلَمْ يَرْجِعْ، فَشَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) سَيْفَهُ وَ ضَرَبَهُ، فَأَبَانَ عُنُقَهُ عَنْ جَسَدِهِ، وَ سَارَ بِالنِّسَاءِ وَ الْأَهْلِ، وَ جَاءَ أَبُو سُفْيَانَ فَوَجَدَ عَبْدَهُ مَقْتُولاً، فَتَبِعَ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ أَدْرَكَهُ، فَقَالَ لَهُ: يَا عَلِيُّ، تَأْخُذُ بَنَاتِ عَمِّنَا مِنْ عِنْدِنَا مِنْ غَيْرِ إِذْنِنَا، وَ تَقْتُلُ عَبْدَنَا! فَقَالَ: أَخَذْتُهُمْ بِإِذْنِ مَنْ لَهُ الْإِذْنُ، فَامْضِ لِشَأْنِكَ. فَلَمْ يَرْجِعْ، وَ حَارَبَهُ عَلَى رَدِّهِمْ بِأَصْحَابِهِ يَوْمَهُ أَجْمَعَ، فَلَمْ يَقْدِرُوا عَلَى رَدِّهِ، وَ عَجَزُوا عَنْهُ هُوَ وَ أَصْحَابُهُ، فَرَجَعُوا خَائِبِينَ.

តែបុរសនោះមិនទៅវិញទេ ។ អ៊ីលីសាន់ ﷺ បានហូតដាវប្រហារបុរសនោះដាច់ក្បាល ហើយព្រះអង្គ ﷺ បាននាំស្រីៗនិងសមាជិកគ្រួសារចេញដំណើរ ។ អាប៊ូ ស៊ុហ្យ៉ានបានមកដល់ ឃើញទាស:ខ្លួនស្លាប់ ក៏បានទៅតាមអ៊ីលីសាន់ ﷺ ទាន់ ។ គាត់បានប្រាប់អ៊ីលីសាន់ ﷺ ថា: "អ៊ីលីសាន់ ﷺ អើយ ! អ្នក ﷺ បាននាំកូនស្រីនិងសាច់ញាតិទៅដោយមិនបានសូមអនុញ្ញាតយើងទេ ហើយអ្នក ﷺ បានសម្លាប់ទាស:យើង ?" អ៊ីលីសាន់ ﷺ មានវចន:ថា: "ខ្ញុំ ﷺ នាំពួកគេទៅដោយសូមអនុញ្ញាតពីបុគ្គលដែលត្រូវសូមអនុញ្ញាត ។ ចូរលោកត្រឡប់ទៅធ្វើកិច្ចការលោកវិញទៅ ។" តែគាត់មិនបកក្រោយវិញទេ ហើយបានប្រយុទ្ធទល់ព្រះអង្គ ﷺ ពេញមួយថ្ងៃដើម្បីឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ត្រឡប់វិញ ដោយពឹងលើជំនួយមិត្តគាត់ ។ តែពួកគេមិនអាចបង្ខំព្រះអង្គ ﷺ បកក្រោយវិញបានទេ ។ អាប៊ូ ស៊ុហ្យ៉ាននិងមិត្តខ្លួនអស់សមត្ថភាពធ្វើអ្វីអ៊ីលីសាន់ ﷺ បានក៏បកក្រោយវិញទាំងបរាជ័យ ។

وَ سَارَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِأَصْحَابِهِ وَ قَدْ كَلُّوا مِنَ الْحَرْبِ وَ الْقِتَالِ، فَأَمَرَهُمْ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِالنُّزُولِ لِيَسْتَرِيحُوا وَ يَسِيرَ بِمَنْ مَعَهُ، فَنَزَلُوا وَ صَلَّوْا عَلَى مَا يَتَمَكَّنُونَ، وَ طَرَحُوا أَنْفُسَهُمْ عَجْزاً يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى فِي هَذِهِ الْحَالاَتِ كُلِّهَا إِلَى الصَّبَاحِ، وَ يَحْمَدُونَهُ، وَ يَشْكُرُونَهُ، وَ يَعْبُدُ.

អ៊ីលីសាន់ ﷺ បានចេញដំណើរជាមួយមិត្តទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់មិត្តថាអាចត្រូវប្រយុទ្ធគ្នា ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានឲ្យបោះជំរំសម្រាក ហើយបានធ្វើដំណើរទៅជាមួយពួកដែលមកជាមួយនោះ ។ ពួកគេបានឈប់សម្រាក បានស្ម័ឡាតុ៌ពេលដែលអាចធ្វើបាន ។ ពួកគេបានក្រាបប្រណិប័តន៍នឹករលឹកអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា នៅក្នុងគ្រប់ស្ថានភាពទាំងនេះលុះដល់ព្រឹក ។ ពួកគេបានសរសើរអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ អរព្រះគុណព្រះអង្គ ﷻ គោរពព្រះអង្គ ﷻ ដោយសក្តារ ។

ثُمَّ سَارَ بِهِمْ إِلَى الْمَدِينَةِ، إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ نَزَلَ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَبْلَ وُصُولِهِمْ، فَحَكَى لِلنَّبِيِّ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) حِكَايَتَهُمْ، وَ تَلاَ عَلَيْهِ الْآيَاتِ مِنْ آخِرِ آلِ عِمْرَانَ إِلَى قَوْلِهِ: ﴿إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعٰادَ﴾ فَلَمَّا وَصَلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِهِمْ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، قَالَ لَهُ: إِنَّ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ قَدْ أَنْزَلَ فِيكَ وَ فِي أَصْحَابِكَ قُرْآناً، وَ تَلاَ عَلَيْهِ الْآيَاتِ مِنْ آخِرِ آلِ عِمْرَانَ إِلَى آخِرِهَا» وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٧ الحديث: ٩٩/ ٢٠٣٦، نهج البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٧٩)**

បន្ទាប់មកអ៊ុលីបានទៅកាន់ម៉ាឌីណាស៊ូជាមួយពួកគេ ទៅរកព្រះសាស្តា ។ យ៉ីបរ៉អ៊ីលបានចុះមកមុនពួកគេមកដល់ ។ យ៉ីបរ៉អ៊ីលបានប្រាប់ព្រះសាស្តារឿងពួកគេ ហើយបានសូត្រអាយ៉ាស៊ូចុងស៊ូរ៉ោះគ៍អាលីអ៊ុំមរ៉នឲ្យព្រះសាស្តាជ្រាប លុះដល់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ូ *[៣:១៩៤] កាតពិតព្រះអង្គមិនក្បត់សន្យាទេ ។* ពេលអ៊ុលីមកដល់ជាមួយពួកគេ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូបានប្រាប់អ៊ុលីថា៖ "អល់ឡោះហ៊ូ សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ បានបើកឲ្យដឹងអំពីអ្នកនិងបណ្តាសាវកអ្នកច្រើនអាយ៉ាស៊ូនៅក្នុងគួរអាន ។" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូបានសូត្រឲ្យអ៊ុលីស្តាប់អាយ៉ាស៊ូចុងស៊ូរ៉ោះគ៍អាលីអ៊ុំមរ៉នលុះដល់អាយ៉ាស៊ូចុងក្រោយបង្អស់ ។ សូមថ្វាយសេចក្តីសរសើចំពោះអល់ឡោះហ៊ូ ម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។» (نهج البيان 1: 79)

***

5/199–191. وَ رَوَى الشَّيْخُ الْمُفِيدُ فِي (الْإِخْتِصَاصِ): بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ مِنْ أَصْحَابِ ابْنِ دَأْبٍ، وَ ذَكَرَ حَدِيثاً يَتَضَمَّنُ أَنَّ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) سَبْعِينَ مَنْقَبَةً لاَ يَشْرَكُهُ فِيهَا أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللّٰهِ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، مِنْهَا: أَوَّلُ خِصَالِهِ الْمُوَاسَاةُ. قَالُوا: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَهُ: «إِنَّ قُرَيْشاً قَدْ أَجْمَعُوا عَلَى قَتْلِي، فَنَمْ عَلَى فِرَاشِي» فَقَالَ: «بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، السَّمْعَ وَ الطَّاعَةَ لِلّٰهِ وَ لِرَسُولِهِ»

191-199/5. អាល់-ស្ហៃខ៍ អាល់-មូហ្វីដ្ធ បានរាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា]អាល់-អ៊ិះខ្ទ៍ទីស្វស៊ូយោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់ អ៊ុលី ប៊ិន អាស់បាត្ថ ដែលបានតំណាលតមកពីម្នាក់ទៀតជាមិត្តរបស់អ៊ីបនូ ដ្ហាក៊ុប៍ដែលបានថាហ្គាឌីស្សមួយចែងថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីនមានគុណបំណាច់ចិតសិបដែលមិនមានបណ្តាសាវកណាម្នាក់របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូមានទេ ហើយក៏ពុំមានគុណសម្បត្តិនិងមេត្តាខ្ពស់ជាងគុណបំណាច់ទាំងនេះឡើយដែរ ។ ពួកគេបានថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូបានប្រាប់ព្រះអង្គថា៖ "ពួកគួរ៉យ់ស្ហ៍បានសម្រេចចិត្តសម្លាប់ខ្ញុំ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកដេកលើគ្រែខ្ញុំ ។" អ៊ុលីបានទូលថា៖ "សូមឲ្យបិតាមាតាទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ! សូមស្តាប់បញ្ជា សូមគោរពបង្គាប់ដើម្បីអល់ឡោះហ៊ូនិងសាសនៈទូតព្រះអង្គ ។"

فَنَامَ عَلَى فِرَاشِهِ، وَ مَضَى رَسُولُ اللّٰهِ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لِوَجْهِهِ، وَ أَصْبَحَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ قُرَيْشٌ تَحْرُسُهُ، فَأَخَذُوهُ فَقَالُوا: أَنْتَ الَّذِي غَدَرْتَنَا مُنْذُ اللَّيْلَةِ؟ فَقَطَعُوا لَهُ قُضْبَانَ الشَّجَرِ، فَضُرِبَ حَتَّى كَادُوا يَأْتُونَ عَلَى نَفْسِهِ، ثُمَّ أَفْلَتَ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ، وَ أَرْسَلَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللّٰهِ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ هُوَ فِي الْغَارِ أَنِ «اكْتَرِ ثَلاَثَةَ أَبَاعِرَ: وَاحِداً لِي، وَ وَاحِداً لِأَبِي بَكْرٍ، وَ وَاحِداً لِلدَّلِيلِ، وَ احْمِلْ أَنْتَ بَنَاتِي إِلَى أَنْ تَلْحَقَ بِي» فَفَعَلَ.

អ៊ុលីក៏បានផ្ទំកន្លែងរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូទៅកាន់ទិសដៅព្រះអង្គ ។ ពួកគួរ៉យ់ស្ហ៍បានឡោមព័ទ្ធអ៊ុលី បានចាប់ព្រះអង្គហើយបានថា៖ "ឯងមែនទេដែលបានបញ្ឆោតយើងកាលពីយប់មិញ ?" អ៊ុលីបានកាច់មែកឈើមួយ បានវាយដោយមែកឈើនោះពេលពួកគេចូលមកជិត ហើយបានរួចផុតពីកណ្តាប់ពួកគេ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ូបានផ្ញើសារមកអ៊ុលី

ខណ:ដែលព្រះអង្គ ﷺ នៅក្នុងរូងភ្នំ ថា: "ចូរយកអូដ្ឋបី ។ មួយសម្រាប់ខ្ញុំ ﷺ មួយសម្រាប់ អាប៊ូ បាការ មួយសម្រាប់អ្នកនាំផ្លូវ ។ ចូរនាំកូនស្រីខ្ញុំ ﷺ ទៅជួបខ្ញុំ ﷺ ។" អ:ាលីក៏បានធ្វើដូច្នេះ ។

[وَ مِنْهُ خِصَالُهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) الْحَفِيظَةُ وَ الْكَرَمُ] قَالَ ابْنُ دَأْبٍ: فَمَا الْحَفِيظَةُ وَ الْكَرَمُ؟ قَالُوا: مَشَى عَلَى رِجْلَيْهِ، وَ جَعَلَ بَنَاتِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى الظَّهْرِ، وَ كَمَنَ النَّهَارَ وَ سَارَ بِهِنَّ اللَّيْلَ مَاشِيّاً عَلَى رِجْلَيْهِ، فَقَدِمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ قَدْ تَعَلَّقَتْ قَدَمَاهُ دَماً وَ مِدَّةً، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَ تَدْرِي مَا نَزَلَ فِيكَ»؟ فَأَعْلَمَهُ بِمَا لاَ عِوَضَ لَهُ لَوْ بَقِيَ فِي الدُّنْيَا مَا كَانَتِ الدُّنْيَا بَاقِيَةً.

ក្នុងចំណោមគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ទាំងនោះគឺព្រះអង្គ ﷺ មានចិត្តបុណ្យ ។ អ:ីបនូ ដ្ឋាកុ:ប៌ បានថា: "អ្វីទៅចិត្តបុណ្យ ?" ពួកគេបានថា: "ដើរដោយជើងព្រះអង្គ ﷺ ដឹកព្រះរាជបុត្រីទាំងឡាយ របស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ លើខ្នង[អូដ្ឋ] ដើរដោយជើងព្រះអង្គ ﷺ ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ ព្រះអង្គ ﷺ បានទៅរករ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ជើងព្រះអង្គ ﷺ ហូរឈាមដោយសារដើរយូរ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ បានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា: "តើអ្នក ﷺ ដឹងទេថាគេបានបើកឲ្យដឹងអ្វីខ្លះអំពីអ្នក ﷺ ?" រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ក៏បានប្រាប់អ:ាលី ﷺ ឲ្យដឹងអ្វីដែលពុំអាចយកអ្វីផ្សេងមកដូរបាន ទោះបីមានអ្វីនៅក្នុងលោកនេះច្រើនប៉ុណ្ណាក៏ដោយ ។

قَالَ: «يَا عَلِيُّ، نَزَلَ فِيكَ ﴿فَاسْتَجابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاٰ أُضِيعُ عَمَلَ عامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثىٰ﴾ فَالذَّكَرُ أَنْتَ، وَ الْإِنَاثُ بَنَاتُ رَسُولِ اللَّهِ، يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿فَالَّذِينَ هاجَرُوا وَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيٰارِهِمْ وَ أُوذُوا فِي سَبِيلِي وَ قاتَلُوا وَ قُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئٰاتِهِمْ﴾ إِلَى قَوْلِهِ: ﴿وَ اللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوابِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٨ الحديث: ٩٩/ ٢٠٣٧، الإختصاص – الجزء: ١ الصفحة: ١٤٦)**

រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "អ:ាលី ﷺ អើយ ! គេបានបើកឲ្យដឹងអំពីអ្នក ﷺ ថា: *[៣:១៩៥] ដូច្នេះម្ចាស់ពួកគេបានឆ្លើយតបពួកគេ[ដោយគ្រាស់ថា:] "អញមិនឲ្យទង្វើរបស់អ្នកសាងកុសលណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នក ប្រុសឬស្រី បាត់បង់ឡើយ ។* ប្រុសគឺអ្នក ﷺ ស្រីគឺបុត្រីរបស់ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *ដូច្នេះបណ្ដាអ្នកដែលភៀសខ្លួន ដែលត្រូវដេញចេញពីផ្ទះសម្បែងខ្លួន ដែលរងការសង្កត់សង្កិនលើមាគ៌ាអញ ដែលប្រយុទ្ធ ដែលត្រូវស្លាប់នោះ អញនឹងកម្ចាត់ពីពួកគេនូវអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ* ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *ជារង្វាន់ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា ។" ចំណែកឯអល់ឡោះហ្ស៊ា រង្វាន់ឧត្តុង្គឧត្តមនៅឯព្រះអង្គ ។"*» (الإختصاص: 146)

***

191–6/199. عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿رَبَّنٰا إِنَّنٰا سَمِعْنٰا مُنٰادِياً يُنٰادِي لِلْإِيمٰانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنّٰا﴾. قَالَ: «هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) نُودِيَ مِنَ السَّمَاءِ: أَنْ آمِنْ بِرَسُولِ اللَّهِ فَآمَنَ بِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١١ الحديث : ١٩٤)**

191-199/6. អ:ាប់ឌុ:ល-ណោ:ហ្ស៊ាម៉ាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀ: បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ:ាប់ឌុ:ល្លោ:ហ្ស៊ា ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[៣:១៩៣] ម្ចាស់អើយ! អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮអ្នកប្រកាសហៅទៅរកសទ្ធាថា: "ចូរមានសទ្ធាចំពោះម្ចាស់របស់អស់លោក" ដូច្នេះអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានសទ្ធា ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: «នេះគឺអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ ដែលគេប្រកាសប្រាប់មកពីលើមេឃថា: "ចូរជឿ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ !" ខ្ញុំ ﷺ ក៏ជឿព្រះអង្គ ﷺ ។» (تفسير العيّاشي 1: 194/211)

***

191-199/7. عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿ثَوَاباً مِنْ عِنْدِ اللهِ، وَ مٰا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرٰارِ﴾. قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: أَنْتَ الثَّوَابُ، وَ أَصْحَابُكَ الْأَبْرَارُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٢ الحديث : ١٩٥ ، شواهد التّنزيل – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٨ الحديث : ١٩٠)**

191-199/7. អាល់-អាស្ប៉ាក់ ប៊ិន នូបាតាស់ បានតំណាលតមកពីអាលីصلوات الله عليه والسلامអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍تعالى *[៣:១៩៥] ជារង្វាន់ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ទ៍ ។ [៣:១៩៨] អ្វីដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ទ៍រមែងប្រសើរបំផុតសម្រាប់បណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។* ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍صلى الله عليه وآله وسلمមានព្រះវចនៈថា៖ "[អាលីصلوات الله عليه والسلامអើយ !] អ្នកصلوات الله عليه والسلامគឺរង្វាន់ ឯបណ្ដាសាវករបស់អ្នកصلوات الله عليه والسلامគឺបណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។"» (تفسير العيّاشي 1: 195/212)

***

191-199/8. عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «الْمَوْتُ خَيْرٌ لِلْمُؤْمِنِ، لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿وَ مٰا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرٰارِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٢ الحديث : ١٩٦)**

191-199/8. មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន មុស្លីម បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈថា៖ «ការស្លាប់ប្រសើរជាជាងសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធា[មុមីន] ព្រោះអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجلមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:១៩៨] អ្វីដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ទ៍រមែងប្រសើរបំផុតសម្រាប់បណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ ។»*
(تفسير العيّاشي 1: 196/212)

***

*191-199/9. عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ مٰا لِلظّٰالِمِينَ مِنْ أَنْصٰارٍ﴾. قَالَ: «مَا لَهُمْ مِنْ أَئِمَّةٍ يُسَمُّونَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٢٩ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١١ الحديث : ١٩٣)**

*191-199/9. រាយការណ៍ដោយ យូនុស ប៊ិន ស្ទប់យ៉ាន ថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجل *[៣:១៩២] ពុំមានអ្នកជួយទេសម្រាប់ជនទុច្ចរិត ។* ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "នឹងពុំមានអ៊ីមុាំعليهم السلامសម្រាប់ពួកគេទេដែលពួកគេអាចហៅបានដោយព្រះនាមអ៊ីមុាំعليهم السلامនោះ ។"
(تفسير العيّاشي 1: 211/ 193)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ۝٢٠٠

២០០. បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់[លើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ទ៍] ចូរពួកអ្នកពូកែអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច[ដើម្បីទៅរកសុក្រឹតភាព] ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ទ៍ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ[ឈានដល់សុខុមាលភាព] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២០០

1/200. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى وَ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ يَعْقُوبَ السَّرَّاجِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ

تَخْلُو الْأَرْضُ مِنْ عَالِمٍ مِنْكُمْ حَيٍّ ظَاهِرٍ تَفْزَعُ إِلَيْهِ النَّاسُ فِي حَلَالِهِمْ وَ حَرَامِهِمْ فَقَالَ يَا أَبَا يُوسُفَ لَا إِنَّ ذَلِكَ لَبَيِّنٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى فَقَالَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا﴾ عَدُوَّكُمْ مِمَّنْ يُخَالِفُكُمْ وَ ﴿رَابِطُوا﴾ إِمَامَكُمْ ﴿وَ اتَّقُوا اللَّهَ﴾ فِيمَا يَأْمُرُكُمْ وَ فَرَضَ عَلَيْكُمْ.
(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 487)

200/1. [...] យ៉ាកុ៉ាប អាល់-សារ៉ជ្ជ៉ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្គ៊ាមានសន្តិភាពនិងមានសេចក្តីប្រសើរ ថា៖ «តើផែនដីនឹងគ្មានអ្នកចេះដឹងដែលជាសាសោហិតព្រះអង្គ ﷺ ទេ ដើម្បីជាមធ្យោបាយដោះស្រាយរឿងដែលច្បាប់អនុញ្ញាតនិងរឿងដែលច្បាប់ហាមសម្រាប់មនុស្ស ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ទេ អាប៊ូ យូស៊ុហ្ស អ៊ីយ! គេបានពន្យល់រឿងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣:២០០] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកពួកកែអត់ធ្មត់* នឹងពួកសត្រូវពួកអ្នកដែលប្រឆាំងពួកអ្នក ។ *ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច* នៅជាប់ជាមួយអ៊ីម៉ាំ ﷺ ពួកអ្នក ។ *ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ៊ា* ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលព្រះអង្គ ﷻ បានដាក់មកជាបញ្ជាលើពួកអ្នក ជាកាតព្វកិច្ចលើពួកអ្នក ។» (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 487)

***

2/200. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا﴾. فَقَالَ: «اصْبِرُوا عَلَى الْمَصَائِبِ، وَ صَابِرُوهُمْ عَلَى التَّقِيَّةِ، وَ رَابِطُوا عَلَى مَا تَقْتَدُونَ بِهِ، ﴿وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٠ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤٨، معاني الأخبار - الجزء: ١ الصفحة: ٣٦٩ الحديث : ١)**

200/2. [...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ *[៣:២០០] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកពួកកែអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច* ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «*ចូរអត់ធ្មត់* ចំពោះឧបសគ្គ ។ *ចូរពួកអ្នកពួកកែអត់ធ្មត់* នេះគឺបុគ្គលដែលខិតខំលាក់[ជំនឿខ្លួន គឺធ្វើតាគ្ពីយ៉ាសុ]។ *ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច* លើអ្វីដែលពួកអ្នក (ស្ស៊ីអាសុ) តាម ។ *ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ៊ាដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ* ។»
(معاني الأخبار: 369/ 1)

***

3/200. مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ النُّعْمَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ الْبَنْدَنِيجِيُّ، عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى الْعَبَّاسِيِّ، عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ عُرْوَةَ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعِجْلِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا﴾. قَالَ: «اصْبِرُوا عَلَى أَدَاءِ الْفَرَائِضِ، وَ صَابِرُوا عَدُوَّكُمْ، وَ رَابِطُوا إِمَامَكُمُ الْمُنْتَظَرَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٠ الحديث: ٩٩/ ٢٠٤٩، الغيبة - الجزء: ١ الصفحة: ١٩٩ الحديث : ١٣)**

200/3. [...] ប៊ូរ៉យ់ដ្ធ៌ ប៊ិន មូអ្ហ៊ីយ៉ាសុ អាល់-អ៊ីជ្ជលី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ហារ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ ប៊ិន អ្ហាលី អាល់-បាកៀរ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ា ﷻ *[៣:២០០] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកពួកកែអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្គ៊ាដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ* ថា៖ «*ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់* ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ច *ចូរពួកអ្នកពួកកែអត់ធ្មត់* នឹងពួកសត្រូវពួកអ្នក *ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច* ក្នុងការតាមអ៊ីម៉ាំ ﷺ ពួកអ្នក បុគ្គលដែលគេរង់ចាំ ﷺ ។» (الغيبة: 199/ 13)

***

4/200. عَنْهُ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَرَ الْيَمَانِيِّ، عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ ابْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ): «أَنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ بَعَثَ إِلَيْهِ مَنْ يَسْأَلُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صابِرُوا وَ رابِطُوا﴾ فَغَضِبَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) وَ قَالَ لِلسَّائِلِ: وَدِدْتُ أَنَّ الَّذِي أَمَرَكَ بِهَذَا وَاجَهَنِي بِهِ - ثُمَّ قَالَ -: نَزَلَتْ فِي أَبِي وَ فِينَا، وَ لَمْ يَكُنِ الرِّبَاطُ الَّذِي أُمِرْنَا بِهِ بَعْدُ، وَ سَيَكُونُ ذَلِكَ ذُرِّيَّةً مِنْ نَسْلِنَا الْمُرَابِطُ».

200/4. [...] អាប៊ូ អាល់-ទ្វហ្វៃល៍ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ មូហ៊ាំម៉ាដ៍ ប៊ិន អ៊ាលី ﷺ តមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ អ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសៃន៍ ﷺ ។ អ៊ីបនូ អ៊ាប់បាស់ បានឲ្យគេទៅសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីអាយ៉ាស់ *[៣:២០០] បណ្ដាអ្នកមាន សទ្ធាអើយ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកពូកែអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច ។* អ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសៃន៍ ﷺ មិនសប្បាយចិត្តទេ ប្រាប់អ្នកសួរថា៖ «ខ្ញុំ ﷺ ចង់ឲ្យបុគ្គលដែលឲ្យលោកសួរសំណួរនេះជួបខ្ញុំ ﷺ ទល់មុខគ្នា!» បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើព្រះបិតា ﷺ ខ្ញុំ ﷺ និងយើង عليهم السلام ។ គេមិនបញ្ជាឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួនក្រោយពីនេះទេ រឿងនេះនឹងកើតឡើងមកលើកូនចៅយើង عليهم السلام គឺបុគ្គលខ្ជាប់ខ្ជួន ។»

ثُمَّ قَالَ: «أَمَا إِنَّ فِي صُلْبِهِ - يَعْنِي ابْنَ عَبَّاسٍ - وَدِيعَةً ذُرِئَتْ لِنَارِ جَهَنَّمَ، سَيُخْرِجُونَ أَقْوَاماً مِنْ دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجاً، وَ سَتُصْبَغُ الْأَرْضُ بِدِمَاءِ فِرَاخٍ مِنْ فِرَاخِ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، تَنْهَضُ تِلْكَ الْفِرَاخُ فِي غَيْرِ وَقْتٍ، وَ تَطْلُبُ غَيْرَ مُدْرَكٍ، وَ يُرَابِطُ الَّذِينَ آمَنُوا، وَ يَصْبِرُونَ وَ يُصَابِرُونَ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَ هُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٧٣١ الحديث: ٩٩/ ٢٠٥٠، الغيبة - الجزء: ١ الصفحة: ١٩٩ الحديث : ١٢)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «តែនៅក្នុងចង្កេះគាត់» មានន័យ អ៊ីបនូ អ៊ាប់បាស់ «មាននូវបណ្ដាកូនចៅដែលត្រូវចូលភ្លើងនរក ។ មនុស្សនឹងចេញពីព្រះសាសនារបស់អល់ឡោះហ៊្វ عز وجل ជាទ័ពៗ ផែនដីនឹងប្រឡាក់លោហិតយុវជនដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ៊ាំម៉ាដ៍ صلى الله عليه وآله وسلم បន្តបន្ទាប់គ្នា ។ យុវជនទាំងនោះនឹងងើបឡើងមុនសម័យកាលរបស់ខ្លួន គេនឹងស្វែងរកយុវជនទាំងនោះទាំងមិនស្គាល់ ។ បណ្ដាអ្នកដែលជឿនឹងខ្ជាប់ខ្ជួន នឹងអត់ធ្មត់ នឹងពូកែអត់ធ្មត់ ទាល់តែអល់ឡោះហ៊្វ عز وجل ជម្រះក្ដី ។ អល់ឡោះហ៊្វ عز وجل ជាអ្នកកាត់ក្ដីប្រសើរបផុត ។» (الغيبة: 199/ 12)

***

5/200. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: «﴿اصْبِرُوا﴾ يَقُولُ: عَنِ الْمَعَاصِي ﴿وَ صابِرُوا﴾ عَلَى الْفَرَائِضِ ﴿وَ اتَّقُوا اللَّهَ﴾ يَقُولُ: مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ انْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ

200/5. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី បានតំណាលតមកពី ម៉ាស់អ៊ាដាស់ ប៊ិន ស្វ៊ាដាកោះត៍ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊្វ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្វ عز وجل *[៣:២០០] ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «[អត់ធ្មត់]ចំពោះបាប ។ *ចូរពួកអ្នកពូកែអត់ធ្មត់* [អត់ធ្មត់]ចំពោះកាតព្វកិច្ច ។ *ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ៊្វ* ដោយណែនាំឲ្យធ្វើប្រការល្អ ហាមធ្វើប្រការអាក្រក់ ។»

- ثُمَّ قَالَ - وَ أَيُّ مُنْكَرٍ أَنْكَرُ مِنْ ظُلْمِ الْأُمَّةِ لَنَا وَ قَتْلِهِمْ إِيَّانَا! ﴿وَ رابِطُوا﴾ يَقُولُ: فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ نَحْنُ السَّبِيلُ فِيمَا بَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى وَ خَلْقِهِ، وَ نَحْنُ الرِّبَاطُ الْأَدْنَى، فَمَنْ جَاهَدَ عَنَّا، فَقَدْ جَاهَدَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ مَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ﴿لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ يَقُولُ: لَعَلَّ الْجَنَّةَ تُوجَبُ لَكُمْ إِنْ فَعَلْتُمْ ذَلِكَ، وَ نَظِيرُهَا مِنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ مَنْ أَحْسَنُ قَوْلاً مِمَّنْ دَعا إِلَى اللَّهِ وَ عَمِلَ صالِحاً وَ قالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ وَ لَوْ كَانَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي الْمُؤَذِّنِينَ كَمَا فَسَّرَهَا الْمُفَسِّرُونَ لَفَازَ الْقَدَرِيَّةُ وَ أَهْلُ الْبِدَعِ مَعَهُمْ». (البرهان في

تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٢ الحديث: ٩٩/ ٢٠٥٥، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٢ الحديث : ١٩٧)**
បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «តើអំពើអាក្រក់មួយណាដែលអាក្រក់លើសអំពើអយុត្តិធម៌ដែលសហគមន៍ប្រព្រឹត្តមកលើយើង عليهم السلام និងឃាតកម្មដែលពួកគេប្រព្រឹត្តមកលើយើង عليهم السلام ? *ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច* នៅលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ។ យើង عليهم السلام គឺព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ា ដែលនៅចន្លោះអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ា និងបណ្តាសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ។ យើង عليهم السلام គឺបុគ្គលដែលខ្ជាប់ខ្ជួន ។ ដូច្នេះអ្នកណាប្រឆាំងយើង عليهم السلام អ្នកនោះប្រឆាំងព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله និងអ្វីៗដែលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله បាននាំមកជាមួយពីអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ា ។ *ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ* គេអាចនឹងតម្រូវឲ្យអស់លោកបានហានសួគ៌ាបើអស់លោកធ្វើប្រការទាំងនេះបាន ។ ឯម្ខាងទៀតគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ា *[៤១:៣៣] អ្នកណាទៅដែលមានសំដីពីរោះជាងបុគ្គលដែលហៅ[មនុស្សទាំងឡាយ]ឲ្យមករកអល់ឡោះ ហ្ស៊ី ដែលធ្វើអំពើល្អ ដែលថា៖ "ខ្ញុំជាអ្នកចុះចូលម្នាក់ (ខ្ញុំជាមុស្លីមម្នាក់) ?"* បើអាយ៉ាស៊ុនេះស្តី អំពីពួកអ្នកប្រកាសហៅឲ្យស្ម័គ្រតុ ដូចបណ្តាអ្នកអធិប្បាយ[គ្ងរអាន]ថាមែននោះ ជោគជ័យនឹងបានទៅលើពួក អាល់-ក្ដ៌ីរ៉ីយ៉ាស៊ុ និងពួកកែប្រែ (البدع) នៅក្នុងចំណោមពួកគេនោះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 212/ 197)

***

6/200. عَنْ بُرَيْدٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿اِصْبِرُوا﴾ يَعْنِي بِذَلِكَ عَنِ الْمَعَاصِي ﴿وَ صَابِرُوا﴾ يَعْنِي التَّقِيَّةَ ﴿وَ رَابِطُوا﴾ يَعْنِي الْأَئِمَّةَ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)». ثُمَّ قَالَ: «أَ تَدْرِي مَا مَعْنَى الْبُدُوا مَا لَبَدْنَا، فَإِذَا تَحَرَّكْنَا فَتَحَرَّكُوا؟ ﴿وَ اتَّقُوا اللهَ مَا لَبَدْنَا، رَبَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾».

200/6. ប ូ រ៉យ់ដ្ធ៌ បានតំណាលតមកពី អាប ូ យ ូ ហ្ការ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ា *[៣:២០០] ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់* មានន័យថា[អត់ធ្មត់]ចំពោះបាប ។ *ចូរពួកអ្នកពួកអត់ធ្មត់* មានន័យថាលាក់ (គឺធ្វើតាគ្ដ៌យ៉ាស៊ុ) ។ *ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច ។»* បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «លោកដឹងទេថា[ចូរខ្ជាប់ខ្ជួន]ជានិច្ចមានន័យថាអ្វី គឺអ្វីដែលយើង عليهم السلام អនុវត្តិយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននោះ គឺពេលណាយើង عليهم السلام ធ្វើចលនា ពេលនោះលោកធ្វើចលណាដែរ ? ***ចូរខ្ជាចក្រែងអល់ឡោះ ហ្ស៊ី ម្ចាស់របស់ពួកអ្នក អំពីអ្វីដែលយើងប្រកាន់ខ្ជាប់នោះ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ ។»***

قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّمَا نَقْرَؤُهَا ﴿وَ اتَّقُوا اللهَ﴾ قَالَ: «أَنْتُمْ تَقْرَءُونَهَا كَذَا، وَ نَحْنُ نَقْرَؤُهَا هَكَذَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٣ الحديث: ٩٩/ ٢٠٦٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٣ الحديث : ٢٠٢)**
ខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ! តែយើងសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះថា *ចូរពួកអ្នកខ្ជាចក្រែងអល់ឡោះ ហ្ស៊ី ។»* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អស់លោកសូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនោះ យើង عليهم السلام សូត្រអាយ៉ាស៊ុនេះបែបនេះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 213/ 202)

***

7/200. الشَّيْخُ فِي (مَجَالِسِهِ) بِإِسْنَادِهِ، حَذَفْنَاهُ اخْتِصَاراً، فِي حَدِيثِ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ لَهُ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «يَا أَبَا ذَرٍّ، أَ تَعْلَمُ فِي أَيِّ شَيْءٍ أُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ ﴿اِصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا وَ اتَّقُوا اللهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾»؟ قُلْتُ: لاَ، فِدَاكَ أَبِي وَ أُمِّي. قَالَ: «فِي انْتِظَارِ الصَّلاَةِ خَلْفَ الصَّلاَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٢ الحديث: ٩٩/ ٢٠٥٤، ورد هذا الحديث في الأمالي ٢: ١٣٧–١٥٥، و لكن لم نجد هذه القطعة فيه، و وردت في مكارم الأخلاق: ٤٦٧، الوسائل ٨/٨٦ :٣، البحار ٨٥:٧٧)**

200/7. អាល់-ស្ទ្ធ ៌ ២ បានថ្លែងនៅក្នុងម៉ាយ ូ ហ្ស ៌ លីសរបស់លោក យោលតាមបណ្តាញព ័ ត ៌ មានដែលយើង

បានកាត់ដើម្បីបង្រួញសេចក្តី ថានៅក្នុងហាឌីស្សរស់ អាប៊ូ ស្ទារﷺ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊ុﷺបានសួរលោកﷺថា៖ «អាប៊ូ ស្ទារﷺអឺយ ! លោកដឹងទេថាតើអាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអ្វី គឺ៖ *[៣:២០០] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ ! ចូរពួកអ្នកអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកពូកែអត់ធ្មត់ ចូរពួកអ្នកខ្ជាប់ខ្លួនជានិច្ច ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ម៍ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ ?*» ខ្ញុំﷺបានទូលថា៖ «ទេ ក្រាបទូល ។ សូមឲ្យឪពុកម្តាយទូលបង្គំﷺបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គﷺ !» ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «ស្តីអំពីការរង់ចាំស្វ៉ឡាត៍បន្ទាប់ពីស្វ៉ឡាត៍ ។»

(ورد هذا الحديث في الأمالي 2 : 138 - 155 ، و لكن لم نجد هذه القطعة فيه، و وردت في مكارم الأخلاق: 467 ، الوسائل 3 : 86 / 8)

***

8/200. عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي هَذِهِ الْآيَةِ، قَالَ: «نَزَلَتْ فِينَا...». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٧٣٣ الحديث: ٩٩/ ٢٠٥٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٢١٣ الحديث : ٢٠١)**

200/8. អាប៊ូ អាល់-ទ្វហ្វៃល៍ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារﷺអំពីអាយ៉ាស់នេះ (គឺអាយ៉ាស់ ៣:២០០) ថា៖ «អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើរូបយើងﷺ ។» (تفسير العيّاشي 1: 213/ 201)

23/07/2018

ពាក្យរាយ

-ថ្ងៃកំណើតណាប៊ីﷺ ២៧ រ៉យ៉ាប់ -> [៣:១៦៤] ១៧៧
-សៃហ្វាស៊ុម (حَيۡزُومُ) សេះរបស់យ៉ីបរ៉អ៊ីលعليه السلام -> [3:144] ១៥៦
-លាយឡំលោកនេះនិងសាសនា -> [3:20-22] ២៦
-ចានទិព្វ -> [3:35-42/9] ៥១
-អ៊ីម៉ាម៉ាស់នៅក្នុងវង្សត្រកូលរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមعليه السلامរហូតមកដល់មូហាំម៉ាដ់ﷺ -> [3:68] ៧២
-អ៊ីម៉ាន់ លើ អាល់-អ៊ីស្លាម -> [3:102/3] ១០៦
-អ៊ីបរ៉ហ៊ីមعليه السلامនៅក្នុងសាសនារបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ -> [3:65-67] ៧០
-អ៊ីសទីខ៍រ៉ោះត៍ -> [៣:១៥៩-១៦០/២] ១៧៣
-មាគ៌ាអល់ឡោះហ្វ៍عز وجلអឺ អុាលីصلوات الله عليه والسلامនិងអ៊ីមុាំعليهم السلام -> [៣:១៥៧:១៥៨] ១៦៨
-ម៉ារយ៉ាំسلام الله عليهاជាប្អូនថ្លៃរបស់ស្សាការីយ៉ាعليه السلام -> [3:35-42] ៤៩
-អ៊ីសាធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់វិញ -> [3:49], [5:110] ៥៥
-អ៊ុម៉ារ និង អាប៊ូ បាការ រត់គេចពីសមរភូមិ -> [3:113-120] ១២២
-អ្នកមានមុខខ្មៅ -> [3:106-107] ១១៥
-អ្នកមានមុខភ្លឺ -> [3:106-107] ១១៥
-អ្នកខាំ -> [3:122-123] ១២៥
-អត់ពីអ៊ីសាعليه السلامពួកយ៉ាហ្វូឌីបែកជា ៣ និកាយ -> [3:55-58] ៥៩
-បុគ្គល ៣ នាក់មិនក្បត់សាសនាអត់ពីណាប៊ី គឺ៖ អាល់-មិក្ទដាដ់ ប៊ិន អាល់-អាស់វ៉ាដ់رضي الله عنه, អាប៊ូ ស្សារ អាល់-គីហ្វារីرضي الله عنه, សាល់ម៉ាន អាល់-ហ្វារស៊ីرضي الله عنه -> [3:144] ១៥៣
-បុគ្គលដាក់ថ្នាំបំពុលណាប៊ីﷺ -> [3:144] ១៥៨
-បុគ្គលលក្ខណៈរបស់ណាប៊ីﷺ -> [៣:១៥៩-១៦០/១] ១៧១
-ប្តូរគ៌ីបឡាត់ -> [3:69-74] ៧៤
-បង្កើតម៉ាក់ស្ទូមីនعليهم السلام -> [3:78-82] ៨១
-អល់ឡោះហ្វ៍عز وجلឲ្យណាប៊ីទាំងអស់សច្ចាទទួលស្គាល់មូហាំម៉ាដ់ﷺនិងអ៊ីមុាំទាំងអស់ -> [3:78-82] ៨១
-បណ្តាណាប៊ីﷺយកអុាលីصلوات الله عليه والسلامជាអ៊ីមុាំ -> [3:141] ១៤៥
-បណ្តាំណាប៊ីﷺរឿងអុាលីصلوات الله عليه والسلام -> [3:103] ១១១
-ហ្វាទីម៉ាស់سلام الله عليهاប្រសើរលើសអស់នារីគ្រប់សម័យកាល -> [3:35-42] ៤៧
-ហ៊ាណាស់ ម្តាយរបស់ ម៉ារយ៉ាំسلام الله عليها -> [3:35-42] ៤៩
-ខូអ៊ុមានប្រសិទ្ធភាព -> [3:26-27] ៣០
-គេចោទណាប៊ីﷺថាលួចគេនៅឯសមរភូមិបាដ្ទារ -> [៣:១៦១] ១៧៣
-កាន់សីលត្រណមថ្ងៃកំណើតណាប៊ីﷺដូចកាន់សីលត្រណម ៦០ ខែ -> [៣:១៦៤] ១៧៧
-ការសួរចម្លើយរបស់ទេវតា -> [3:30] ៣៤
-ខ្សែមកពីអល់ឡោះហ្វ៍عز وجلគឺព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្វ៍عز وجل -> [3:112] ១១៨
-សាសនាពេញលេញដោយសារវីឡាយ៉ាស់ -> [3:19] ២៥
-សាសនាគឺវីឡាយ៉ាស់ -> [3:19] ២៤

-សាវ៖ករបស់អ៊ីសាﷺបន្ទំខ្លួនជាអ៊ីសាﷺ -> [3:55-58] ៥៩
មុស្លីម ៧០ នាក់បានបូជាជីវិតនៅឯសមរភូមិអ៊ូហ្ស៊ីដ -> [៣:១៦៥-១៦៨] ១៨២
-មិត្តរបស់ស្ថ្ងៃតួនﷺ ច្បាំងមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ -> [3:20-22] ២៦
-ណាប៊ីចេះអាននិងចេះសរសេរ -> [៣:១៦៤] ១៧៧
-ណាប៊ីﷺ បង្ហាញខ្លួនឲ្យអាប៊ូ បាការឃើញ -> [៣:១៦៩-១៧១] ១៨៥
-ម៉ូហ្ការ៉ាស ស៊ីន -> [៣:១៨៥] ។ ១៩៧
-មូលដ្ឋានអ៊ីស្លាមមាន ៥ ប្រការ -> [3:96-97] ១០១
-ន័យរបស់ពាក្យសាវ៖ក -> [3:51-54] ៥៧
-និកាយដែលតាម ស្ទ្ធ៊ីអ៊ីន នឹងចូលឋានសួគ៌ -> [3:55-58] ៥៩
ពីរភាគនៃគ្ពីរអានស្ដីអំពីអាស្ងល់លុល-ប៊ែត៌និងស្ដ្ធ៊ីអ៊ីស្ងុ -> [៣:១៧២-១៧៧] ១៨៨
-ពួកគ្រិស្ដ្ធដឹងច្បាស់ថាមូហ្ការ៉ាម៉ាដ្ងﷺ ជាព្រះសាស្ដ្ធា -> [3:60-61] ៦៧
-ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីខ្លាចដាក់បណ្ដ្ធាសា -> [3:59] ។ ៦០
-ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីលុបចោលព័ត៌មានណាប៊ីﷺ -> [៣:១៨៧] ២០១
-ពុ៌មានពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីណាមួយបានជួយអ៊ីសាﷺទេ -> [3:51-54] ៥៧
-ស្ងួបចម្លាក់រលំពេលដាក់អាយ៉ាស្ងុនេះមក -> [3:18] ២៣
-ព្រះឱង្ការផ្ដ្ធាច់ព្រ័ត្រគឺអ្ងុលីនិងអ៊ីមុ៉ាំ -> [4:6-7] ១៣
-ព្រះសាស្ដ្ធាទាំងអស់នឹងត្រឡប់មកឋានលោកវិញ -> [3:78-82] ៨០
-ព្រមស្ដ្ធាប់បង្ហ្ការ៉ាប់អ្ងុលីﷺ ព្រមទទួលវ៉ីឡ្ការ៉ាយ៉ាស្ងុព្រះអង្ក -> [3:19] ២៥
-ស៊ីម៉ាក់ ប៊ិន ខ៉ីរ៉ាស្ងុ អាប៊ូ ឌ្ធ្ងយ៉ាណាស្ងុﷺ -> [3:144/4] ១៥៥
-ស្ដ្ធ៊ីអ្ងុស្ងុនៅក្នុងសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមﷺ -> [3:68] ៧២
-ស្ដ្ធ៊ីលហ្ស៊ីក្ការ (ذَا الْفَقَارِ) -> [3:144] ១៥៦
-ស្ងុ៌ឡ្ការ៉ាតុ អាល់-ឡ្ការ៉ាលី ក្រោយស្ងុ៌ឡ្ការ៉ាតុ អាល់-ហ្ការ៉ាជ្ជ៉ី -> [3:15-17] ២១
-តាគ្ធ៊ីយ៉ាស្ងុ -> [3:28] ៣១
-អាប៊ូ ហ្ការ៉ានីហ្ការ៉ាស្ងុ បកស្រាយគ្ពីរអានដោយមតិឯង -> [3:96-97] ៩៩
-អាប៊ូ ហ្ការ៉ានីហ្ការ៉ាស្ងុ ទទួលស្គ្ការ៉ាល់ថាមិនចេះព្រះគម្ពីរទេ -> [3:96-97] ៩៩
-អាប៊ូ ស៊ីហ្ការ៉ាន បាក់ទ័ព -> [3:144] ១៥៧
-អ្ងុ៌ប៉ាស់បានចុះចូលខ្លួនចំពោះអាប៊ូ បាការ ->[3:23-25] ២៩
-អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ﷺ និងអាល់-ហ្ស៊ីសៃន៍ﷺ អាចរាប់ជាបុត្ររបស់ព្រះសាស្ដ្ធាﷺ បាន -> [3:60-61],
[4:23] ៦៥
-អ្ងុលីﷺ ត្រូវរបួស ១០០០ ដង ពីក្ការ៉ាលដល់ចុងជើង -> [3:145-146] ១៦១
-អាល់-ម៉ូបាហ្ការ៉ាឡ្ការ៉ាស្ងុ -> [3:60-61] ៦៣
-អាមីរ៉ុល-មុ៉ូមីនីនﷺ គឺខ្លឹមសាររបស់យុត្ដ្ធិធម៌ -> [3:18] ២២
-អាស្ងុ៌ម៉ាត់ធ្ងើឲ្យមានផ្ទ្ធៃពោះ -> [3:0] ៣
-អាស្ងុ៌ម៉ាត់ធ្ងើឲ្យដើមឈើឬដំណាំមានផល -> [3:0] ៣
-អាស្ងុ៌ម៉ាត់ជួយដោះស្រាយបញ្ការ៉ាផ្ទ្ធាល់ខ្លួន -> [3:0] ៣
-អាស្ងុ៌ល់លុល-ប៊ែត៌ជាខ្សែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ -> [3:103] ១០៧

-អាយ៉ាស៉ុ រ៉ច៉ុអ៊ាស៉ុ -> [៣:១៥៧-១៥៨] ១៦៧
-អាយ៉ាស៉ុបំភ្លៃ -> [3:92] ៩១
-អាយ៉ាស៉ុមួយៗសុទ្ធតែមានន័យក្នុងនិងន័យក្រៅ ->[4:6-7] ១៥
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវបំភ្លៃ -> [3:110] ១១៧
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [3:102] ១០៦
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [3:103] ១០៦
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [៣:១៧៣] ១៨៩
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [៣:១៨៥] ១៩៨
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [៣:២០០] ២១៣
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [3:33] ៣៩
-អាយ៉ាស៉ុត្រូវកាត់ចោល -> [3:81] ៨៣
-អាយ៉ាស៉ុត្រវបំភ្លៃ -> [3:123] ១២៤

Revision: 28/01/2018, 25/04/2018, 05/05/2018, 03/01/2019, 26/09/2019, 06/12/2020, 22/12/2020, 27/12/2020, 21/01/2021, 23/01/2021, 17/03/2022, 24/05/2022(3:23-25), 27/11/2022(3:19), 19/10/2023(3:144), 07/07/2024, 03/08/2024(3:34-36/6), 22/09/2024(2:47)